

تصویر ابو عبد الرحمن کردی

دراستای زیمانه

گفتوگۆیه که مامۆستا یالچین کوچوک
له گه ن عه بدوللا ئۆجه لانی
سه رکرده دا کردوویه تی

دولستانه زمانه وه

گفتوگوئی که ماموستا یالچین کوچوک
له گه ل عه بدوللا ئوجه لانی
سه رکرده دا کردوویه تی

چاپی عمره‌بی (۱۹۹۴)

چاپی کوردی (۱۹۹۶)

له چاپکراوه‌کانی هارنی کرێکارانی کوردستان (PKK)

پیشکش به:

- . گیانی شمعیدہ نمرہ کانمان.
- . خوراگرانی سر لونگہی چیاکانی کوردستان.
- . گملہ کولندہرہ کمان.
- . عبداللہ توجہلانی سر کردہی نیشیمانیمان.

دهستيك

داستانى ژبانه (فزيځن) فراوانترين چلوپنځمونه نا ټيستا له گڼل مېنډولا
 لوجېلاني سرکردغا کړاين که سرکرده ولامى تنگراى پرسپاره کاتي ماموستاى
 دکتور (بالچين کوچووک) ټيډا داوهتموه، لم پرسپارانه په پوښديان به بابه ته
 بنچينه بيه گانمونه هپه. ولامه کاتيش همه لايمنه و له گشت پروپه کمه مانايه کي
 قووليان هپه تا راسته کان به شپوه کي په کجار راشکاو درېمنه.

به شپوازيکي رموان باسي لوه دهکات چون مروئي کوره سرلنوي ژبايمه
 پاش لومړي گهښته ليواري کوتايي پنهان و، چون لوه هنگاو به هنگاو به
 کوش و سياست بديها. باسي نافرهت و لمدب و هونر و سينما و موسيقا
 دهکات و گيلنک بابه تي دېکمي روشن دهکاتمونه. کاتيش چمنه شپوهيک بو
 سياستى ټيستا جيهان و رژيمه دامزراوه کان و بارودخيان دامنيت، بشپړوي
 کومه راسته يه کي دامالرو دستيان بو دمايت.

لم کتنه ولامى لوه هممو پرسپارانه دداتمونه که دولتي فاشي تورکيا و
 لايه نگراني وروژاندوويان و به جورېکي تمواو پنجهوانه راستي کردوويان به
 بابه تي جني مشوم، وک: ناپو کي به؟ چون هانه دنياوه و چون گشې کرد و
 چي دوي؟ کتنه که ولامى سرپاکي لم پرسپارانه دداتمونه، به شپوهيک لوه
 هممو درو و قسه هلبسترانوه به درو دمناتمونه که دزگا قين لمدله کاتي
 راگه ياندن بلاويان کردونمونه و به جمرگانه لم راستانه له بېردم راى گشتيدا
 پروون دهکاتمونه.

لوانه کي به بلاوگراوه و قسه رسمي نهين تا ټيستا (PKK) و ناپو ناناسن،
 پان لوانه کي له درموي چوارچنوي کاري رسمي شتيکي کميان له بارمونه
 دزمان، گيلنک زانباري لم کتنه ددېنمونه که ولامى لوه کومه پرسپاره
 دداتمونه که مېشکي راى گشې پان جمنجان کردوه.

کاتيك ماموستا بالچين کوچووک پاشي لم گشتوگويه بو تورکيا گپرايمونه،
 دولتي فاشي گرني و کمرسته گشتوگويي زوت کرد و کردې به
 کمرسته يه کي خاو بو دزگا قين لمدله کاتي راگه ياندن و پروپاگنډي خوي، دواي
 لومړي که چمنه رسته يه کي لوه گپرايمونه گشې به وگرېت و به شپوهيک دیکه
 داپر شتمونه و هينديک وشي لنه لگرت و له رسته يه دیکه به کاري هينان تا
 مانايه کي پنجهوانه و بېرمواژ به دستمونه بلن. لم کتنه تنگراى لم لاف و
 گزافانه بېردو دمناتمونه و وشه و رسته راسته کان له جني خويانا پېشان دعات و،
 بگره به شپوه يه کي وا تمواو لوه بابه تانه لنکه دداتمونه خوينران تير دهکات.

لایا لومې که له خوین تنر نابین (PKK) په بیان دولتي تور کېدایه ۱۹ کڼ
 له دست پټکره لې شعر و دویژمېنلانی بهر پر سه، سگرتنری گشتی (PKK) بیان
 دولتي تور کېدای و سر کرده کاتي؟ کڼ داکو کڼی له بهای مړولانه ده کات و کڼش
 دوزمني مړولایمېتېه؟ گملیک پرسباری دیکه ی له م شومیه، که کتنېه که له شومې
 راپور تیکدای بو گملی کورد و گملی تورک و تملات بو سر جمی گه لانی جبهان
 روشیان ده کاتوه. کتنېه که شو بالادستانی رژیم ناگادار ده کاتوه که هر دور
 گملی کورد و تورک هه له مسوورینن و هموو جوړه گوشار و تواندنومیه کېان
 در هق ده کڼ.

کتنېه که قوولنرین شیکر دتوه و هه لسنگانلنی لعلسلی لمر چمند
 بلچینه په کې راستغېنې کڼشې کوردستان ده خاتنه بهر چای خویننران، هر وها
 به چمند له لجامیک ده کات و سر وای گملیک کڼشې گرنگ و شینوازی داهننراو
 بو لن تنگه پښتنی به دستوه دعات.

تا لمر و چي کراوه و چي بو قونانه کاتي داهاتوو پښوېسته و خمبانی تا
 لښتا چ نا کامنکی لن کموتو دتوه و لښجامه کاتي پاشه روژ چي دهېن؟ ولای
 له م هموو پرسبارانه گرنگ و (داستانی فخرین) به تڼرو تملی ولایان دهاتوه
 و بارم تڼی لن تنگه پښتنی گملیک مسله ی ناروژن دعات و خاله نادیاره کان روون
 ده کاتوه.

دوادوایه کاني ۱۹۹۴

بهشی به کم

سیاست به لای منوه هونری و دهه ستهانی جوانیه.

یا لچین کو چووک: سرباری نم هراو هوریا و شرو شوره و دپاره
تندرو شیت باشه و جوان خاستری، لعمش مانای وایه لئوه فلکاسون. لعمی
راستی بنی بنیم لئوه چون بویستری ومان.

سرو کاپیتی پارتی: سوپاستان ده کم که بو لئره هاتون، لئمه به هاتنتان
بهختیارین و لعمش لوتف نواندیکسی لئومه به. لعم جوانی و متمانه بهشی که
دهیانین شینکی شینکی شینکی نه، به لکو له راستی گله که منوه هلقولاون، چونکه
گله که مان له بارود خندا دهزی و متمانه شی له سالاندا له هر کاتنکی رابردو
زیاتره و خمریکه جوان دهی.

ی.ک: منیش دجهیم کاروباره کانتان به شومه کی باشی هلدسوورین.
س.پ: که چی وک لعم نهی کما خومان دمانوین، به لام هیرا له هر کاتنکی
رابردو پتر گوره دهی و بربر به دپهاتن دمرات.

ی.ک: کانتیک ده لیم سرباری لعمی که ریگانتان سخت و دریزه، لایا له ناخی
خوتاندا وا هست ناکن وک بلنجی به هورازینکدا هلدکشاون و که پشتووه
دوسری؟

س.پ: به لئ دملنی به هورازی چیا «لاگری» هلدکشاون.

ی.ک: سیر کتوون، وانی به؟

س.پ: به لئ. بنی گومان سیر کتووم.

ی.ک: لعم شینکی شایسته ی پایه شینکی زوره. هر له به کم ساتمه هست بهمه
کرد به.

س.پ: له توانایم هدی. من جاروبار به هستم سیاست ده گنیم و نم

هستم دملیت: به شاندا هلدگرات سیر کتووه.

ی.ک: باشه به هست و نمتشان له سیاست گنراتا، لایا هست ده کن لئوه به
شومه کی تعوا له گن لعم خمتاندا که دهیکن گونجان؟

س.پ: له راستیدا من سیاست شینکی جیاواز رادمه پرینم و پینبندی مودا
مه دملیه گانیم و دسوریموه به چوار دوریدا و لعمجا دیموه سیر پرنسپه که.
هر له ریگای پراکتیکی سیاست گردنیشموه بۆدیر کتووه وک هستی بون
کردن پان سرطاو به دستموه گرتن و ماهیه... لعم هونری هست گردنه.
شینازیکی دست نیشانکراوم دپاری گردوه و، لعمری دمرام.

ی.ك: سرۆكى لازېزم، له بارى لىو مەسلەئەشوو ھەرساىرتان لىئەكەم. ھەلام
 ھەزەكەم لاىكەمەو سەر لاىنى شەخسى چوئگە ھەمووان ھەرۆشى ناسىنى لىو
 لاىفانئ، خو خەبات و شەرۆشۆر ھەردەواىن. ھاوینى واپەردوو لىو سەرۆبەلدى
 بەشدار ھەروندا لىو ئىستقالى جىھانئەلە ھەوئىن گوتم: لىو (ھەمرا) چەندىن
 جۇگەي لایوان گەردەو، لىتر گشت شوئىفك سوز دەىن. لىمە جوان، ھەلام (PKK)
 و ھەتاپەتیش سەرۆك لاپۇ سەرى سەرۆكى كورد دەكاتە ھانى گول، لاپا لىو
 ئەبەى مىقان ھەستەو؟

پرنسپالنام. دمیگوت: «روژیکیان میوانتک لایندایه مالتیکی لمرمنی. بوکی لمرمنیه که به پهل جگرمی میوانه کی به چمرخ داگیرساتد، لئوه بووه هوی تهلاق درانی. جا که کاپرای میوان له خانه خویشی پرسى بویى ژنه کی تهلاق داوه؟ نامازی بو مقلبه کی پغانی خوی کرد و گوتی: لئوه ناگرم، ژنه میوانی جگرمه که بو ناگرم داگیرستنی. به لام که چمرخه کی به کارهنا دست بلای کرد». لئمه نمونده کی ناشکرایه لمر چونیته سرمايه دروست بوون له لای لمرمن.

ی.ک: خوی باسی لئوی ده کرد؟

س.پ: همیشه باسی لئوی ده کرد. وه کاپرایه کی لمرمن بوو، تروسکه به کی هیوای له تنگوشاندا نهمی.

ی.ک: خول بدمستومخر بوو.

س.پ: هر به جاریک خوبدمستومخر بوو، هیچ هیوایه کی به سرگومتی نه بوو. کاپرایه کی دست بستمی لئو دنیا بوو. سرهاری لئوی من حزم به چوونه قوتابخانه روکیرد و سیاهتم نهمزانی. به لام له سالانی سرهاری تمعنفا هر دم له زیر دار فستقدا دادمشتم. به تموای نازانم لئوی که له نیوانساندا پروی دغا، مشومس بوو یا پینویشی بوو بو من. بهرجه جاریکیان به پروی گوتی: «هینمای دموو کردنموه: وا به تمختی تمویلی عهبدوللاده. بو هر کوکیهک پروات دمرگای مضریته سر پشت».

ی.ک: زور ده گمنه، به لام چون هستی بوه کردبوو؟ لایا لئو هینزی که لمر کو تانکردووه لئوه بهرچه چنان لئوی بن هینزی باوکتان نی به؟

س.پ: به لئو، پینوایه پینوختی بوهوه همه، واته ناچاری لالوگور کردن لومپری بن هینزی بوه بو هینز. لام وایه من له منالای بوه لئوه کاری تنی کردم.

ی.ک: بن هینزی باوکتان بیتی، بویه هستان به پینوختی پینکومضاتی هینز کرد.

س.پ: باوکم تا لئو وایه بن هینز بوو که له گمر تووشی دستدریژی بیهوایه، به کم گاریک بیکردایه لئوه بوو تا لوئیکمی چیا رای ده کرد و لئوی هم بدم هاواری ده کرد.

ی.ک: لئم هاواری چون بوو؟

س.پ: هیندیله لئو جینوانی ههله هزارد که بهدلی بوون و پروو و گوند دمپرشتن. به لام نه لکی گوند پنده گمنین. جینوان گموره ترین کار بوو که دمپوانی بیکات.

ی.ک: لئمه باش! گوللنشینان پینان واپرو شینه، یا شینکی لئم چمشنه به.

س.پ: پندهچین پینان واپرو بیتی. پروی تپنده کردم و دمیگوت: «هسته، تووش جینو بده». به لام دانی پندامنیم که من تخانات لئو پروژانی منالایشا شینوای جینوم به راست نهمزانی و زور تریق دمووموه و جینودانم پین کاریکی گران

هـو۔ چوونه ترۆپکی چیاو جنهنو نام به شينوازيکی خراب دهيني، هوم قووت نهدهچوون. به گورتي هرگيز نوم نهده گره. لهبر لومش که نوم نهده گره، شان و شکوم بهوه له کدار دهو.

ی.ک: بۆچی شان و شکونان له کدار دهو؟

س.پ: چونکه من نوم نهده گره که باوکم دهیکره.

ی.ک: گوتنه به کي بلاو هه به دهيننه: «لو پياوي جنين نهات، ناتواني ژن بهيني».

س.پ: به ئي، شه کارپکه له ژهنشان دهين. دهشموق باسي رطفازي فاپکم بکم سهارهت هم به بهته.

ی.ک: ئايا دايگدان ئافرهتيکی بههينز هو؟

س.پ: بئي له ميلالو، واپوو. لو مالووي ههله سووراند و ملي له بهردم پهواو دانه شواند و باوکسي سرکوت ده گره و دهينشه ژير بالي خوي. دپاره نومش چهند هوي به کي دهوون.

ی.ک: شه ماتاي واپه ليه سرکوت گردن و بهينزيستان بهيني و لواوش له ريگاپهتان ههلبزاره.

س.پ: من کاپرا به کم لعل و بهني سياست هم له باوکتيکی بهينه سات و دايکتيکوه که هولي ده به هينزي و هم لو هاوسنگي هينزي که له نپوانيانا په پيدا بوو و له کهک و مرگرتن له بوشايي مرطجايي له مللاني بهوه فتره بوم. ی.ک: له راستيا من نوم بهي بهر نيه، چونکه من له گونگره (HEP) له نهينه دايکتوره دانيشم. ئافرهتيکی توواوو و لو ئاوشده هستي به ناموي نهده گره.

س.پ: دايکم نه خویندهواره و خویندن و ئوسين نازاني، بهلام دهزاني به خرابي و فیزوه بڑی. شه قضاچه تي منه. ی.ک: شه کارپکی لاساييه.

س.پ: مذهبتيکی هه به بهرمينا سهاند و ئا ئينشاي له بهرمه. جارپکيان له کيشه کيشکده له گه مندا لاني گوتندا سرم شکا. به گريان هاته مالعه و لای دايکم شکاتم گرد و گوتم: ئين ياندام، بئي گومان بهم گرياته داواي پاريز گاريم له دايکم ده گره و وام چاوهری ده گرد داکو کم لنيکات. بهلام دايکم لهبري لوهي که بهمهاري زي و داکو کم لنيکات بهني گوتم: «پا دهچي توله خوت دهستني شهوه، پا جارپکی ده که بهني نانيته ليو له مال». لهمي گوت و دووري خسته وه. بيم هه لوپسته دايکم مهملتي و مایه تنگه تاو گردن هو. پاشتر بيم پرسيه کاري تن گردم و له ههوه کاروباريکيا چين به چنده گره. واته من سرمتا

به هتريش دستم بهي ده گره. توانيم بهري زور مندان بشکتنم.

ی.ک: ئايا سهرتمان زور شوينهواري شکاي بهتويه؟

س.پ: لام واپه سرم چهندين جار شکاوه.

ی.ك: لئوی راستی بن من لم خصلتم له دایکتانها بهنی. له کونگره کما که گپنیکه خصلت و لئوردوانی پهر لسان لئوی برون، خاتوو (لیملازانا) لئینیزیکه برونوه و دسته کانی ماچ کرد. له وزه کیکا برون و طه بلنی سعاد ساله لئوه دهکات و هرگیز هستی به ویزی له کرد.

س.پ: لئمه شیاده، دصوی بلنم لئو زوری بو هینام تا لئو کار، بکم و بهنی گوتم: «له بانی لئوی به گریاتهوه بنیتوه، بچو تولی غوت بختنوه و تعانت له گهر لئوه بپنجه هوی مردنیت». برونه پالی پهنوام کنشه کنش بکم.

ی.ك: لایا دایکتان گله کی خولی دویست؟

س.پ: زور نا.

ی.ك: لایا گیانی تیکوشانی هبوه؟

س.پ: به لن. زور خجانتگنم و لاساریش برون. له راستیدا زیاتر له باوکم هرگری له ماله کمان ده کرد. به لام حمزی له کنشه کنش ده کرد. له گهر به کیکه مریشکه کی بنزار بگردابه، لئوی ده کرده هویله بو کنشه کنش.

ی.ك: لایا له گپن باوکتان زور دصطری ده کرد؟

س.پ: هممو روژیک زور حمزی له دصطره ده کرد. دصوی پروواوینک لئسر باوکم باس بکم: لم کابرا داماره که دصاتوه مان و داواک لئمه لاتیکی ده کرد، دایکم لئمه لاته کی متکنا و چنده قسه به کی به بللملم ئنده گرت، لئویش هر لئو دصی ده کرد لئوی لئیماموه و دصگوت: «کورم مبدوللا لم زنه جاریکی دیکه هستی بن کردوه هانی تو بیخو، من ناتوانم بیخوم».

لئمه ده گوت و لئری دطایه سر لئرز. واته وزه که بم شومیه هر کنشه برون و بریتی برون له ملسلاکی به کی مسمی. دایکم خواردنی دطایه، به لام به قسه زوری بو دصهینا. باوکیشم لئو خواردنی نوو دطایه سر لئرز. روژانه لم دصتره بیان هبوه.

ی.ك: لئمه زور باقه، چونکه کسانیتی لئوی دروست کرد.

س.پ: لئو و روژ به لئور پناهموه بگره و بمره بیان برون. منیش هر مسمی لئو دصی بکی به کجار لاکوکم. روژا من دصطری له گپن دئوردوانی و له گپن باوکم و له گپن ممان هبوه.

ی.ك: باقه، وا برون تگنگلار برون و چورینه شاخ و لئوی به لغیا مابنوه؟

س.پ: وایاسی لئوه ده کم رطکه پنبهله. برونم به شاخ لئوه دصشولای بن. سواداسیریم بو شاخ لئو گاتوه گلهی کرد. پهنواپه هست گرهلم به بنزاری لئو لئو دصی لاکوکه پالی پهنوام بو شاخ. لئو یادکاری دیکش که هینشا به لئیموه ملوتموه لئویه که من رلم لم سیستمه برون.

ی.ك: کام سیستم؟

س.پ: سیستمی لم کنشه کنشه و لئو شینواری جینوکی که باوکم پطای بو دصبره و دصمبولی دایکم و لئری له گپن درلوستگنانا و کنشه کنش من له گپن

خه لکي گوندا که دايکم له زوويه کوه به سرميدا سهاند و گپنک مسملي
 دیکش. دهوانم بلنم من له تعفتنکي منفالي يوه کونسه دوور کونتموه لم
 ناپونده. هير و لم مسمله سستمکي ترسناک بوو خيزان لاي سهاند بوو. لمهر
 لم هويه مسمم کړه به گومان کړد له بهاکاني لای خيزان. تعفت زور گرنگه.
 له گهر مسمم بوو گوماناله سهاروت به بهاکاني خيزان له کړدبايه، لخوا شو
 دابو نريخه خيزانپاته هر کاريان نه ده کړد و لمواسل وځگوو هر لومى بگمه
 تعفتي (۱۰) يا (۱۵) سالي تاوانله يا خوښه پړي به کم بگړدبايه، پان لوانه بوو
 له کيشه کيشکي نيو خيزاندا سرم تندا بهووايه. هم پښه دوو چاري گوشاري
 تولد دهور و پښيان دهگورتم: «نو بهر له شرطي خيزانه کت لاکه پتموه و
 دست لږ دوشنډي و ولاړ نامېتموه»، «ناکړت بهو جوړه کوږه عاسيه قابل
 بهين». هميشه هانيان دهام ملاتني بکم و دهياگوت: «نېمه دوژمنان دهيه.
 که گورجوروي شرطي غوت دهگريتموه و بهر پرچيان دهيتمونه». تعفتي
 سرچاوي د لخوا که به کي بهر دوام بوو له لايان، چونکه وايان له قلم دابووم تولد
 دهستمنمونه. له دلي خومدا دهگوت چي بکم. دهکونسه داوي کيشه کيشي وا
 ترسناکوه سرمي تندا دشکا و تووشي بهرنداري دهورم. بهر د پندا کيشاتم له
 بهيره. له دلي خومدا دهگوت من هينشاکه چکولم، چون خو پخمه داوي
 ملاتني گوره گورجوروه.

ی.ک: بهلام ناپوي پر ام لايان گومان کړد له خيزان کت هوي پشت گماني تو
 بوو به دواي سوشاليزمنا يا دمرگاههک بوو له دمرگاهاني؟

س.پ: نازانم. من باسي يادگاري منفالي دهکم. لم بهرورپاته تا لښتا له
 متشکما زېتموون. جا لمهر لومى که بهراگوروي خيزانه که بووم لوه هانيان
 لهنگتوام بکن تا وردهورده بهيه جملگاور و بهرگرپکري بهماو شرطي خيزان.
 له کاتېکنا خيالي منالانم لهار نهووه لوه دهرپات. من پښتلي زبان بووم و
 به لوانتي چمتد کاريکي چيلوازوه بووم. خيالم فراوان بوو و لمدهويست له
 ژير پاري لوه نهريخالدا پخنگنېم. هر لوه لونه نېگاهېتموه دهياگوت: «نېمه
 خواوي شرطيکي گوره نريه». لوه خوگي لوان بوو بهسر مندا.

ی.ک: لوه چي دهگمېښي؟ له گهر به کيشه خيالي بهووايه و بهيري
 لږ بگړدبايوه لايان دهوره مروفتکي کم شرط؟

س.پ: له گهر به تولد و به پښي چيکي گوند بو شرط پښېستني
 دابو نريخه خيزان بهوورپاته. دهياگوت: «لوه پښي خوي بهر دهوره».
 گوندي دیکش هير و لم ملانپان چمتد دهگريتموه و ولاړ به تلن به چيادا
 دهلگرا و «پښي خوي بهرانه» و «بهکني ماهېمونه» و «دوره پريز بوو» يا
 «هلگرايووه» لملاتن دهگوت: «ولا چيوه واپه» و گپنک خسلني
 دیکي لم چيکشي.

ی.ک: لايان لوه ساتي واپه يا مېننه پښېسهر و نو سلوي لږ دهگي، پان پت
 بهريښي خوي و مېن پشت گوني پښي؟

س. پ: به کورتی دشواری بلندی من لمو سیستمه هلنگراپووموود. لومش
گرننگر لومبه هیندیلک که و، قملوکا همبودن چمنشیان لاسر لومو دکرده که من
زور کینشی گوروم لمو دختارانومو بو خوم خولقاندومو چونکه ناگریت منداکلا
به بنیشت بهستن به خیزان گفته بکات، له کانیکدا من خیزانم دووهرروی خوم
دانا. به لام لم دست لپشانکرمنه باشم بووه هوی لومو که من پینگای دوو به
گورپهلی لازادی بگره بر. لومو سرمتا بوو و لم لایمنش زور گرنگه چونکه
کشی قنقهت پورو کینشی لپتر خیزان و کاریگری نرپشی دمرمه گاهه رنگ
پن دماکومو بم بنی به من لمو بارودوخه هلنگراپووموود. لومو دژاپنی دمرمه گایهتی
ده گمیانده و براری له بمرم لازادینا دکردهود. من تا لپستا زور پینخشی لومو و
دواتر هر لومو له گمپایتمیندا بنیچینست و پیرجسته بوو. کینشی
بنی هیزی به کی له پامجهر و سوربوونکی زور و سهپاندی چنند کاریکی چموت
له فاراداپوون و منداکیکش به گومتیکی کوولومو دمنی بو لومو دهرده و کمنلا
هیرای له چمادا دمنی.

من له پټناوى كوردها ټټناكوشم لېږم نهوى كه نغيا كوردم
بلكو لم خبانه ده كم لېږم نهوى سؤشالينيم.

پنم وایه کتبیله هیه له محمد قمرخان نووسویستی، هاسی منی تیندا کردوو و گوئوو پستی به کیم هه لگه اتومی لاپزیه و لای له بهر هوریه کی راسته نه کردوو و نهوه که من تا لیستا لهرمه و لههیه: لهنو برزدا کیشه کتبیله گوته لیوان من و برا بهوو که کم. هلسی و گوتم بهل لههوه، بویه رقم لی بهوو. گوته شوینی و بهرد بارانم کرد تا که بهشتنه لهو جهنگایه کی گوته لیسان ناسایی دانوو له پان لهر هه لهنهخت. لهوه بهوو هه لگه ایه سر سری تاوو ریله. برا کم پهای برده بر مالهوه تا باو کسم لی هان بهات که لهویش بره وودلی باوی نام و به جنبو دایگر تسموه. لهوه پالی پنهوام رووه و گوته له دسلی خلتیم. لهو کیشه کیشه درپزی کیشه تا خه لگی دی بو تسمایا کردن گزده بو لهوه. له جهنگی لهوه تاووشی مانووپی و شه گتی هاتم و په کجار کووره بودم و گولوه دژنگهوه گمی به حاله نمین. ناوا پهام برده بهر لهو شتوازی کیشه کیشه کی که بهر به پستی من بهوو. هر به کار لنگرفنی لهو توو ریسی یمن چوونه نان. چاتابه کی شاردراوی باوکی لی بهوو به دریهوه. پاره کانی تیندا دادکا. چاتاکم برده و (۱۰) لهرم لی بهر هینا.

ی.ك: (۱۰) لیره، ئو رۇزانه پارەپەكى زور بووا

س.پ: بە پىنى پارى ئو رۇزگارە دىگەپاندىمە (نزیب) و بىگرە (۵) لىرمىنى
لىن زىاد بوو. مەبەستىم ئومىمە دىمىتوانى بىگمە (نزیب) و (۵) لىرمىنى پىن دىمايمو.
ھەرگە پارەگەم پىرى، لە گوند ھاتىمىمىر. پەكەمىجار بوو مىندانىك بە تاقى تىغا لە
گەرمای مەرسووتىنى رۇزدا پىتە دەرى و گوند بەچىن پىنلىن. پىن گومان ئىمە
پىنۋىستى بە لىخۇراپە پىنلىكى زور ھەبوو. لام واپىن مىن لە تىغىنى (۱۰) پا (۱۲)
سالاندا بووم، بەتاپىبەنى گە مىندانى ئو رۇزانه پەرمىغىنى پىنۋە دىپار نەبوو.
لاپىنى باپىغىنارى ئىم مەسەلەپە ئو بو مىندانىك ھىستىن و تا شار پىروات. ئو
زانلىكى زورى گەرىك بوو. ئو پاستى پىن ئو ھەلگەم ئو ھەلگەم دەگەپىنى و
لىشائەى تۈرۈپەپى پەكى پىن ئىندازە و زاتىگەمى ھەلگەم ئو و مىزناپەنى پە. پىم
پىن پە ھەر گاتىك سى ھەنگام بىناپە، ئاوپم لە دواو دىمايمو و دىمروانى پە گوند
و لە دلى خۇمدا دىگوت «جارىكى دىگە ئاگەپىمە پۇ لات». ئىمە گرىگە
پەگەم گەرم تىن دىمەپانە و دىمەتەمە و لە دلى خۇمدا دىگوت: «زانى ئوم گەرد
لىت داپىرىم. جارىكى دىگە ئاپىمە پۇ لات». تۈرۈپەپەكى لە رادىمىمىر
دايدەگەرتىم. بىرەم لە ژىر دارىكە دانىشتم و جارىكى دىگە ئاوپم لە گوند داپىمە.
جوى بوونو ھەستى دىمروانەم و ژىروژورى دەگەرد. مىن پىنلىدى گوند بووم و
پىرىارى پەكەپەرى كىمدا لىنى جوى بىمەو. ئىمەجا چوومە دىپەكى دىگەكى
دراوستان. بەلام پە پەرى زىمەتەو پىم دەگەرد. تىپەپوون پە دىپەدە لە پەرى
گرانى پەو لە سەركوتە سەرىچىاى بىلەن دىچىن. دىم تىپەپانە، چوونە ئوتۇمىل
لە دىپەگە دىگەمە لە دىنى «قەرمەزرا». بوو. ئو دىپەم تىپەپانە و گەپىشە
«قەرمەزرا». ھىز دەگەم لەم بوارەدە ئو بىلەن گەم مىندانىكى زور پەشۇكاو بووم.
ی.ك: كەوانە ئاواپو؟

س.پ: پىن گومان، گە لە دورى (۱۰) مەترەو بەلاى خەلىكەدە پەت دىبووم،
شەرم دەگەرد.

ی.ك: پەشۇكاو و شەرم بووى

س.پ: پەشۇكاو و شەرم، چوونە دىق و ناوى پىنى. پەم ھالە گەپىشە
گوندى دووم. ئاوپە گەمان (خالفەتى) بوو و ئوتۇمىل پەستە لىوئە پۇ ئو
گوندە دىمەت. لە ژىر دارەگەدە دانىشتم چاوپىنى ئوتۇمىل دەگەرد. ئو بوو
ئوتۇمىل گە ھات و لە ئىچەى گەرمای نىمەزدا سواربووم، واتە سەركوتىم بە
دەست ھىشا. پىن واپە (۲) لىرمە دا و گەپاندىمە (پىرىچەك) گە بە پەردەگەى
ئانىمەو و لىمەرتەى پەردەگەدە داپەزىم و لىوئە چووم پۇ «نزیب». خوشكە
گەورەگەم لىق دادىشەت. ئاوا كارەگەم بە سەركوتووى تەواو بوو. پۇزى
دوومى گوند بەچىن ھىشتم دەست گەرد بە دەرى گەم لە دىشى «باراق». دوو
پۇزى ئوم گەرد و پۇزى دواپى دەست ھەلشاوسا. گرىنى گرىنگار پۇزى (۵) لىرە
بوو. گرىپەگەم دەست كەوت گە (۱۰) لىرە بوو، ھەرىچى خوارەنى نىو پۇزە و

جاران به تورکی قسە دەکرد، پاشان فیزی زمانی کوردی بوو. بارودوخە یارو
 لەمەپە. دەمووی به پروونی بیلنم: لنجه شانازی بهم پینوندیانوه ناکهین و به کم و
کور تیشیان دانانین بو خومان، چونکه من له ریگای کوردەا تیناگوشم هەر لەبەر
 ئەوێ که کوردەم، بەلکو ئەم خەباتە دەگم لەبەر ئەوێ سۆشالیستیم. بەر پێیە
 کەن دەبیسیم پێریستە لەسەر هەر کەسێکی سۆشالیستی له پێشنگی کێشە
 زۆر لیکراواندا بێ.

ی.ک: بەلام ئەوێ که دایگتان لەلایە کوه سەر به ئەتەوێ تورکە، دلی تورکە
 شوئینیه گان خوش دەگات. هەرچی تورکە گانی دیکشتن جیاوازی ناکەن.
 س.پ: ئەو بارودوخە که باسم کرد بەلای لنجهوه هیچ گێرو گرتنەك پێك
 ناهێن.

ی.ک: دەتوانین بلێین ئە باشه و ئە خراپ.

س.پ: شتیكه ئە ماپە شانازی پێوه کردنه ئە شەرمیش.

ی.ک: من تورکم چونکه به تورکی له دایكە بووم. بەلام کوردەم زۆر خوش دەوێ.
 ئەگەر به کوردی له دایكە ببوومايه دەبووم به کورد. ئەوساش تورکم خوش
 دەوێت. بەلام لێنا کورد و تورکم خوش دەوێ. ئەم زانیاریانە تورکەکان
 سەرسام دەگات. هەرچی بەرەڵت کوردەکانیشتان ئەوا زیاتر سەرسام دەبن.
 س.پ: نەخێر، پێویستە وا حالی نەبین، چونکه دایکم هەر هێجگار بوو بوو به
 کورد.

ی.ک: باواپن، ئەمە شتیکی گەرنگ نییە. ئەمە بۆ لێنوه دەگەرێنمەوه و
 جویکەرەوبەکی ئەم ناوچەپەپە.

س.پ: ئەرمەن و تورک و کورد هەتا عەرمیش له ناوچە کەساتدا به شێوەیه کی
 فراوان تیکهەلکێشی بەکدی بوون. بۆیه ئەم جۆره مەسلانمان پێسەر نین،
 هەیانە کچی ئەرمەنی هێناوه و مندالیان هەپە و، مندالە کانیان کورد یا تورکین.
 هەپە کچی عەرمی هێناوه و بووه به ژنه کورد و هەشیانە کچی تورکی هێناوه و
 بووه به ژنه کورد. ئەم دابوونە پێتەمان لەلا هەپە پێنە ئاساییە.

ی.ک: لە راستیدا دەرس خوێشتنتان لە دێیه کی گۆنی ئەرمەنی و قازاخوونی
 نەشتان به زمانی تورکی، ئەتە هەر دەبنە ماپە دیوڵەمەندی و ناڤی به شێوەیه کی
 دیکە لێلەبەرێنمەوه. به پێی قەناعەتی خۆم ئەم بارودوخە بۆ ئەوێ که دەیکەن
 بەجێیە، باشە قاپۆی بڕام دەتوانین بگەینە ماموسداگانتان؟

بەدرزایی پێنج سال و بیتی ئومە یاران و بەفر بە کمان بخەن،
 ڕۆژانە سەعاتێک بۆ ڕۆشتن و سەعاتێکیش بۆ هاتنەوە بەرێوەبووین.
 ئێمە بە تەنیا وامان لێ دەکات فێری دان بەخۆداگرتن
 و بەهای زانست ببین.

س.پ: بێ گومان، بۆ نموونە ماموستا بە گەم لە قوتابخە سەرەتاییدا هەبوو. پێنج
 وایە هێشتا ماوە و ناوی (محمد مەیدان ئاش) گەمەلکی ناوچەیی «جورم» هە.
 مادامێکی ناویحان بەرد سلاوی منی پێیگەییەن.
 ی.ک: ئومە چەند جوانە.

س.پ: بەلێ لە پۆلی بە گەم و دووھێ قوتابخە سەرەتاییدا ماموستا بوو و،
 منیش قوتابخە یەکێ خۆشویست بووم لەلای.
 ی.ک: ئومە لە ئورفە؟

س.پ: بەلێ لە ئورفە قەزای (خالفەتی) و دیی (جبین). ئەم جبینە دینیەکی
 کۆنی ئەرمنی. ئەم دینیە لە سەروبەندی بە گەم شەری جیھانییدا و کاتێک
 ئەرمنەکانیان دوورخستەوە، کرا بە دینیەکی تورکی. پێنج سالم تێدا خویند و
 بەپێی دەچوو و دەهاتنەوە. بە درێزایی پێنج سال و بە بێ ئومە یاران و بەفر
 بە کمان بخەن ڕۆژانە سەعاتێک بۆ ڕۆشتن و سەعاتێکیش بۆ هاتنەوە ڕێشان
 دەکرد. هەر ئومە بە تەنیا وامان لێ دەکات فێری دان بەخۆداگرتن و بەهای زانست
 ببین. ماموستاکەم دەبەردە مالموویان و دەیناردم ماست و هێلکە ی بۆ بکرم. ئوم
 خولبای ماموستایەتی لە دەرووستا چاند. من خۆشەم دەویست و ئه‌ویش خوشی
 دەویستم. تا ئێستا ڕووداویکم لە گەڵ ماموستای زمانی تورکییدا لەبیرە، بۆتانی
 دەگێرمەوه. ماموستاکەم سەرما فێری کردم چون ئاوی خۆم بنووسم. دیارە
 ووشە گانم هەر بە تەماشای کردن هەڵدەبژارد. جا کە پێتە گانم بە پێی ڕیزبەندی
 پێتە گانی ئەلف و بێ ڕادە گواستە، هەستم بەقورسی دەکرد. لەبەر ئومە هێندێک
 وشە گوردیم تێکەڵی پێتە گان دەکرد.

ی.ک: ئایا ماموستاکەت هەر گێز گوردی ئەدەزانی؟

س.پ: نەخێر، ئەدەزانی، منیش تورکیم ئەدەزانی.

ی.ک: ئومە زۆر باشە.

س.پ: بە گورتی بەم شێوە بە دەستم بە خویندن کرد. کە چەند وشە پێکێش
 فێر بووم، پێنج وایە سەرنجی ماموستاکەم ڕاگێشا و بەختیار بوو. ئومە لە
 جموجوولە گانێ تێگەشت. لەوه دەچوو دلشاد بێ، چونکە کۆرە گوردەکی ئەم
 ڕێبازە گرتەبەر، یا لەبەر ئومە بێنەسی بەسەر دژواریەکاندا زان بووم.

ی.ک: ژمارە ئوم قوتابەیانێ کە لە پۆلدا لە گەشتدا بوون چەند بوو؟ دەوری
 پێنجای دەبوو؟

س.پ: زور هوون، مهبستم ثعوبه من تخانت لهو قوناخه شدا چالاکی به کی
 بیله نندازم هه بوو و بهرترین نمرم له ماموستاکانم ورده گرت، هر له پولی
 به گهوه تا دوا پول که قوتا به خانم تیندا به جی هینشت. ماموستاکان چه پرمو و
 راسترمویان تیندا هه بوو. هه ووشیان بیوینه ریزیان لی دهم. من لهوه بو
 خوه لکیشان نالیم. تا لیستاش له بیرمن، لهوانه «لایدین پالچین» که هینشتا
 ماومو لهویش ماموستام بوو و پاشتر له کولتزی زانسته سیاسیه کانیشدا دمرسی
 پی ده گوتم و نمری تعاوی دهمان. راسترموه کان دووم ده گوتن و لهویم له یاده.
 لهوی گمواي له راسترموه کان ده کرد وریا بینوه و سوراخم بکن لهو یسته کانم
 بوو. لهوی مهبستمه، زور هوگری ماموستاکانم بووم و ریزلینانی گشتیانم
 هه بوو. ماموستایه کمان به پلهی مهبجور هه بوو، ماموستای ندهب بوو له کولتزی
 جهنگ و یه کجار دلیمدم بوو و دهیناسیم، لهوا قوناخدا به قوتا به کانی ده گوت:
 «بایه تی لهو باسی که هه بدوللا نوسویه تی ناومهته گهرانم و دهیمم بو کولتزی
 و له گلن ماموستایانی زانکودا مشتومری له سر ده گم».

نهمه زمانی چیم نووسیه، پنم وانی به بایه تیکی به پیز بووین. به لام کابرا باش
 هه لیدسنگاند. لهوی مهبستمه من ترخی ماموستاکانم دزمانی. پنیوسته مروف
 ریزی ماموستاکانی بگری، جا راسترمو بن یان چه پرمو. ریز گرتن گمر که.
 دهیانزانی من سرفالی هیندیک کاروباری دیکم و سمرای لهوش خوشیان
 دهو یستم. گطیک رفشار و هه لو یستی سیرم لی دمرده گوت. هه موو لهوانه
 باتگموازی شوربگینری بوون. ناخر کورد یا هر مروفیک نه گمر ویستی
 رابیه ریت چی فاکات؟ من بهر خودانیکی زورم هه به. وختیک لهوه دلمیم لهه
 سانای وایه من پهرم به سستمیک داوه و پنیو ضیه کی به تینم به سستمعهوه
 پینشاندوه، نه گمر پنجموانی لهوه بووایه، تاقه ریزیک درمان نهمبرد. نیمه به
 شنهویه کی له سان نهاتوو گریندراوی مروفین. خوشمویستی و ریز لای نیمه
 جینی سمر سوماتن.

ی.ک: قوناخی فاماده پیشان له کوخ خویند؟

س.پ: له «نزیب» خویندم.

ی.ک: نایا قوتا به خانیه کی ناوخوی بوو؟

س.پ: نه خیر، لای نزمه کانم نیشته جی بوو بووم. به گطیک دژواری گوردها
 تبهیر ده بووم. لهو نه نکی که باسیم بل کردن مانای خه باتی له پیناوی ژپاندا
 دزمانی، لهبر لهوه چاودیری ده کردم و به تخنگمعه دهات وک بلنی لعلمه.

ی.ک: نایا زور به تنگ خویند لهوه دهات؟

س.پ: نه خیر.

ی.ک: تا لیستاش خویندن و دمرسی گوتنه و تان زور خوشی دهوی و ماندوویی و
 نارینه تی له پیناوی نه که هر پی خویندنی مروفه کانتاندا به لکو بو هر که سیک بینه
 رینگانان نازانن. به کورتی تو لهم بایه تهدا ماموستای گف که تانی. باشه نه
 نارمزوه له کوپوه دیت؟

هېندهی قونابې په کی چالاك بووم، همان کات لاوټکی بهمشور بووم بڼ ټاين و نوټزه کانم.

س. پ: هر له لایني قوتاېخانوه نا، له لایني ټاينېشوه همروا بووم. دووا ټاينېه کانم به زوری لېمر بوون. بالي لېمره نا سووره ټي (۲۳) م له لېمر گرد. مادامېکی باسی ټاين ده کېن، بېله با باسی رای مه لای گوندت سهاره ت به کسايه ټي خوم بڼ بگم.

ی. ک: باشه، تڼو دچوپوټه دېي لمرمې بڼ خوښنده چون دچوپوټه لای مه لا؟
س. پ: پېنم وایه لمره لمر همان سالاندا بوو که ټي ټاينا دچوپوټه قوتاېخانې سره ټايس. نوټزه کاتېشم ده گرد. کس له دې ټي چوپونه لای مه لای لني قهغه نه ده گرد، چونکه دچوپوټه مزگوت.

ی. ک: باشه، به لام کي پني دخیوښندي؟ دایکت؟
س. پ: نه خیر، خوم به تخن دووام لېمر ده گرد، چمتد کشېنېکی دووام لېمر دستا بوون.

ی. ک: ټایا به لطف و بڼی لاتینې بوون؟

س. پ: به لني به لطف و بڼی لاتینې بوون. لمر کشېنېشم دخیوښنده که پنیوښديان به داستانې کاتي «ععلي» ی سردارمانوه - خوی لني رازی بڼ - هېرو. لمره لمره بېرهمه کم هېه. مه لایه کی ععلي ناو له دينا هېرو، له داستانې کاتي «ععلي» ی سردارماندا هېرو بوو. باوکم شوانی دویژي زستان ده بېردم بڼ لمر. منېش لمر نارزووم هېرو نامادي لمر جوړه کوږ و مهجلیانه بېم. لمری گوږم له داستانې کاتي «غازي به تال» و «ععلي» ی سردارمان ده گردت. شېوازيکی به تاسی له خوښندوي لمر داستاناندا هېرو و دستي دجوړولاند و دهېگوت: «ععلي و شمشیره کې هملکشا و وا وشاندی و وا دمرگای خه بېری گردوه و بهو شېوه په پردېکی دروست گرد و وایي به سر لمر وودا زان بوو». بېم شېوه کارېگره لمر داستانانې ده گنېراپوه.

ی. ک: ټایا له مزگوت دخیوښنده؟

س. پ: نه خیر، شوانی دویژي زستان له کوږ و مهجلیانه کاندا به چمتد ږوژیک دخیوښنده. لمر خوښندنه زور گاریان ټي ده گردم و خه پالټکی «ععلي» ی سردارمان له خولقاندې که له گادېری سر کرده دچپو.

ی. ک: واته پالوانیک بوو.

س. پ: پېن گومان پالوان بوو، غازي به تال و خه پالکشي همروا بوون.
ی. ک: له هزارانوه نېژیک و له برانېری زورداراندا بوو. ناوا هملېسنگننن، وانی به؟

س. پ: با بلېن «ععلي» سردارمان رووېرووی زورداري و زورداران کسېکی دمر و کمر و ولان بوو و شمشیره کې له پېناوی گملنا ږاوه وشاند. لمر.

هه‌بوو سا یا به لاین یا به نامرازی سربازی.

مستفا کمال هه‌بوو شتیکی به‌هۆزی ده‌ولتموه ده‌کرد، به‌لام من هه‌بوو شتیکی به‌هۆزی گه‌لموه ده‌کرد

س. پ: به‌لێ، ئه‌مه به‌ پووێی ده‌بێت. له‌م به‌هه‌تمندا به‌یروهره‌ به‌ گه‌لان بو
ده‌گه‌نمه‌وه: هه‌شتا له‌ قوتابه‌خانه‌ی سهرمه‌تابی: یووم و ئه‌مه خه‌ریکه‌ بوو دوایه‌مان
په‌ی ده‌مه‌نا. هاوێچه‌گه‌م له‌ گه‌ل خۆمه‌دا هه‌نابوو و له‌ سه‌ر دار دانه‌شته‌بووین و به‌سی
نه‌خشی په‌گه‌م کو‌ده‌تایم بو ده‌کرد و په‌م ده‌گوت: «ده‌گه‌م به‌ سه‌ر کرده‌ی هه‌زه‌ گانی
و شگانی و خۆشم سه‌ر کرده‌یه‌تی هه‌زی ئاسانی به‌مه‌ستوه ده‌گه‌م و هه‌ردوو
په‌گه‌ گه‌رین بو سه‌ر کرده‌یه‌تی گه‌رنی کو‌ده‌تاکه‌».

ی. ک: ئه‌مه له‌ قوتابخانه‌ی سهرمه‌تابی ده‌بوو؟

س. پ: بێ گومان، له‌ قوتابخانه‌ی سهرمه‌تابی ده‌بوو. وام ده‌کرد. ئه‌مه به‌یڕیکی
شه‌نانه‌ بوو، به‌لام له‌ ئارادا بوو. من ئه‌شتاکه‌ به‌ر له‌وه ده‌گه‌مه‌وه که‌ چون ئه‌و
شه‌وازه‌ شتیگیرانم له‌و ته‌مه‌دا به‌مه‌یالدا ها‌توو بو گه‌رنی پۆیم: ئاشزانم له‌و
خه‌یالانم له‌ کو‌یوه‌ بو ده‌هاتن. تا ئه‌شتای ئه‌م په‌رسا به‌ له‌ خۆم ده‌گه‌م...

ی. ک: ئه‌وه له‌ چ سالتیکدا ده‌بوو؟ سالتی شه‌ست ده‌بوو؟

س. پ: به‌لێ زۆر پێی تێده‌چێ. له‌وانه‌ به‌ ئه‌م به‌یرانه‌ به‌ کاریگه‌ری کو‌ده‌تای ۲۷ ی
لایاری ۱۹۹۰ بووین، چونکه‌ من له‌و کو‌مه‌تابم له‌ به‌یره‌.

ی. ک: په‌م وایه‌ ئه‌وه‌ کاریگه‌ری هه‌بووه‌. باشه‌ ئایۆی به‌رام سه‌رنجی شتیکی
دیکه‌ ده‌وه‌. با کو‌ردستان به‌خه‌ینه‌ لاوه‌، له‌ تورکیا که‌ فه‌رمانبه‌ران له‌
به‌ریو به‌ره‌ که‌ بیان ناهه‌لن ده‌بن به‌ چاوپۆشین له‌وه‌ی که‌ (PKK) و ئایۆیان خۆش
بوێ یان نا، ده‌لێن ده‌توانین چی بکه‌ین، لایا به‌چینه‌ لای ئایۆ ده‌ره‌ ده‌لی له‌لا
بکه‌ین؟ وا ده‌لێن. له‌وه‌ی مه‌به‌سته‌ ئایۆ و (PKK) به‌وه‌نه‌ به‌یه‌تیکی به‌نی
مشهور به‌ره‌ده‌یه‌که‌ چوونه‌ته‌ ئه‌و به‌سی و خواسی پۆژانه‌.

س. پ: تا ئه‌شتا من ناله‌م « من شتیگه‌م به‌ گه‌ل داوه‌ ». به‌لام گه‌ل ده‌زانن من
شتیکی ده‌ده‌م. به‌ ئاساتی چاوپۆشی ئه‌وه‌ ده‌کات. له‌وان هه‌ولمه‌دان هه‌ر له‌
ئه‌ستاه‌وه‌ له‌و شانه‌ به‌هه‌ن که‌ خه‌ویان په‌نوه‌ ده‌بین. له‌وه‌تا ده‌لێن « ئایۆ فلان شت
ده‌دا » و ئه‌مه‌ پاداشتی ئایۆیه‌ و ئه‌وه‌ی ئه‌م مه‌سه‌له‌یه‌ به‌ ئاگانه‌، چونکه‌
له‌ پۆژنامه‌ گه‌نیه‌دا به‌هه‌ن ده‌ده‌وه‌، ئه‌و مووچه‌یه‌ی که‌ دراوه‌ به‌ گوندپه‌ڕێزان (*) ،
مووچه‌یه‌که‌ ئه‌مه‌ز به‌ر و که‌سانی دیکه‌ش وه‌ری ناگه‌رن، له‌وان چه‌ک و پاداشتی
زۆریان ده‌ده‌ن، له‌هه‌ل مووچه‌ و پاداشتی له‌و فه‌رمانبه‌راندا که‌ له‌ کو‌ردستان
کار ده‌که‌ن. به‌لام که‌ بارو ده‌خه‌ که‌ ده‌گاته‌ ئه‌م راده‌یه‌، ئه‌م فه‌رمانبه‌ره‌ هه‌له‌ده‌ستن و به‌

* گه‌وه‌لی تورکیا به‌ جاشه‌ گه‌نی باکو‌ری کو‌ردستان ده‌لیت گوندپه‌ڕێزان

بەريۆمەرمە كەي دەلەت سىكالاى خۇم بىمە لاي ئاپۇ ؟ ئەمە كارىكى زور ئاسايە،
چونكى گەل دەپىنىن ئىمۇ خالەي كە دولەت پىنى گەپىشخوۋە - واتە خالى
بىن چارمىرى - لە (PKK) و ئاپۇ بىمەر ھىچ ھىزىكى دېگە لەمەردەم ھىزى
دولەتداپىن چارمىرى بىگەن، ھىمۇويان ئەمە دەپىن.

ي.ك: باسى مەسئەلە كى دېگەت بۇ دەكەم. لەمۇمۇدى كارى ژە كەمدا چەند
بەريۆمەرىكى گەشى ھەن. پۇزىكىيان دانىشخوۋىن، بەگىكىيان گوتى: وىك چۈن
پەندە كە دەلەت: «ھىمۇو رېپىك دەپىشخوۋە سەر پۇما»، ئىشائى ھىمۇو باسى و
خواسىك بە (PKK) و ئاپۇ كوتاپىيان دېت. ئىمۇ كاتە ژە كەم گوتى ئەمە چى
دەلەنى، ئەگەر ئەتاتورك بەلەي تۈرگەنمە شىنك بەگەپىن، ئىمۇ ئاپۇش بەلەي
كوردانمە ھىمان شت دەگەپىن. چى لەمەر ئەم بەر كوردنمە دەلەنى ؟

س.پ: ئەم قەبە بىمەدە عەلى بىرگەپىش گوتۇپەتى.

ي.ك: ئەمە خۇم رېگەم نەخشوۋە، ژە كەم گوتۇپەتى.

س.پ: وىزى ئىشئام كەمىك جىياۋازە، مەن لەمۇمە كە باش لە مستەفا كەمال
خالى بۇون. ئىمۇ دەسلەتەي كە ھىمە و ئىمۇ قۇنانخە سىياسىيەش كە پەندە رەت دەپم
ھىزى شىكردنمە سەر كوردايە ئەم پەن دەپە خىش. جا كاتىك تەندە كۇشەم لەزىپانى
مستەفا كەمال خالى بىم، دەتوانم ھەلەنگەندىكى باسى بىگەم و بىزانم مستەفا
كەمال نەبارەت بە ئىشئانك كە تەپى گەپىشخوۋە چى دەگەپىن. ئاشلەم لە ھەندىك
خالدا ھىچ لىكچوۋىنك لە نىۋان شىۋازى ھەردوۋ كەمدا نى بە.

ي.ك: بۇ لەمۇنە، بە راشكاۋى دەلەن مەن دەتەپىنم لەمۇ زىاتىر باۋەرت ھە بە.

س.پ: مستەفا كەمال ھىمۇو شىنكى بەھۇى دولەتەۋە دەكردە، بەلام مەن ھىمۇو
شىنك بەھۇى گەلەۋە دەكەم. ئەم خالەدا جىياۋازى بەكى گۈرە لەغىۋانماندا ھە بە. خۇ
مستەفا كەمال ھىمۇو ھىزى خۇى لە دەسلەتەي دولەت و بەريۆمەردىنى
كاروبارە كەنمەۋە وىرەدەگرت. ھەر چى مەن تەۋاۋ پەنچەۋەنەي ئەۋمە، پەشت بەگەلىكى
ھەزارى كەم رېگەخراۋە دەپىنم و ھىمۇلەۋەم لە رېگەي ئەۋمە ھىمۇو شىنك بەدى
بىنم. ئەم گەلەش خالى حازر پەن دەپىشە نىۋو دۇغىكى دژ بە دولەت و پەشت
لەستور بە تۋاناي خۇى ئامراز و ھىزى ھەن. بەلام مستەفا كەمال لەمۇ دولەتەدا
نوقم بۇو بۇو كە ھىمۇو شىنكى بۇ كەرد و كۈپى وىست لەۋىنى دانا و دولەتى
پەرسەت. سەرەنجام ئەمۇ دولەتەي ۋا مستەفا كەمال دايەمىزانەد، بۇو بە دولەتەكى
پەنچەندە كراۋ. ماناي ۋاپە ئۇ ئەگەر دولەت بىمەرسىنى و بىيە كاپىراپەكى
سەرەپەگىرى دولەت، ئەمە ھىچ سەۋسانەتەكى لەگەل سەرەپەتەپىدا نى بە،
تەنەتەت رېگە دژى ئەۋەش بىن. پەپاۋى بەگەبار سەرەپەگىرى دولەت ھىمۇو شىنك لە
دولەتەدا دەپىشخوۋە، واتە دەپىن بە دەرگەۋان و لەمەش دەگەپىشخوۋە بۇ پەنچەندە بۇون
و نەۋەي ئەمەش دولەتەي تۈرگەپە، ماناي ۋاپە بەر لە ھىمۇو شىنك گەل لە رۋوى
مەھنەۋى و زەپىنىيەۋە لەمەر سەرەپەخۇپى رابەپىنى و بىيە بەگەلىكى جەنگاۋەر و
خەمباتگەپىر. بەم مانايە گەلە كەمان لە رۋوى ئايدۇلۇزى و مەھنەۋىيەۋە لە گەلى

تورکی تیپه‌راندووه و بووه به گلیکی چنگاور. ئینه نیتا که لم خال تاوتوی ده‌کهن و هوله کانیان لم ریگایما چر نه‌که‌نموه. هرومه‌ای به‌مای شوپشگنیری و به‌مای معنویش هلوپسته ده‌کهن و به‌کردهوه به‌چن‌یان ده‌ننن. ی.ک: مستفا کمال که نوپنمراپتی «دولت» ده‌کات لسمر ریگشستنیکی حازر به‌دست دانیشتووه.

س.پ: بن‌لملاوله‌ولا وهابه، چونکه مستفا کمال شیری رزگاری به سوپا و حوکمدارانی وپلایه‌نه‌کانموه دعت پین‌کرد. به‌لام من قمرزار بووم. ی.ک: ئه‌وه له سفره‌ه دعتان پین‌کرد.

س.پ: نه‌خسیر، وک گوتم قمرزار بووم، چونکه خالی سمرنا له‌خوار سفریشموه‌یه. که دعتم به‌م کاره کرده، نه یه‌ک گولله و نه هه‌فالنیکشم هه‌بوو. بزنگه باشی بووین که خالی سمرنا به‌م شینویه پین. له‌گهر له‌گه‌ل مستفا کمالدا به‌راوردیان بکه‌پین ده‌ننن پشتی به‌ دولت به‌ستووه و نیشتمان‌هرومیه‌کشی زور پشتی به‌ دولت به‌ستووه. له‌کاتینکا لای من وا کو‌تووتموه: من به‌ گه‌ل پشت له‌ستوورم و هیز و هه‌یه‌تم له‌گه‌لوه هه‌لده‌هینجیم. پهنویسته باشی له‌وه به‌راورد بکریت.

ی.ک: باشه، به‌لام نیشتمان‌هرومیه مستفا کمال چون ده‌ننن؟ قه‌یه‌ک هه‌یه به زمانی (مستفا کمال)وه کراوه ده‌لنت: «کورد به‌ تورکی له‌ دایک بووه».

س.پ: به‌لن تینه‌ده‌گم، بزنگه گه‌وره‌بوونی وک ورده‌ورزو‌اپه‌ک خستینیه‌ خانی له‌م بارو‌ده‌خموه. له‌وه بوو سالی ۱۹۱۷ وختنیک له‌ دیاربه‌گهر و سیلوان بوو، جلی کوردی له‌بهر ده‌کرد و له‌ کچانی کورد نهنزیک ده‌بووه. به‌سهره‌تانیکی له‌وه هه‌یه له‌سهر خواستنی کچی پیاو ماقوولنیک. لیره‌ه له‌م ده‌خه‌ی خواروه به‌ه‌نجام ده‌ننن: له‌و کاته مه‌ترسی له‌وه له‌ گوریندا‌بوو سهرتاسری تورکیا دوو‌چاری دا‌گهر کردن به‌ن. له‌گهر هه‌موو تورکیا له‌دعت به‌چووبابه، مستفا کمال ده‌بووه مه‌لیک یا مولکداریکی کورد. تا نیشانی چهند وپنه‌یه‌کی له‌و له‌وی هه‌ن دعتی چهند مه‌لایه‌ک و سه‌روک خیلنکیان تیندا ماچ ده‌کات. له‌وی چهندما گۆه‌وونموه و کونگره‌ی له‌ سیواس و لهرزمووم سازدا. سهرباری له‌و نامه و بانگ‌مواز و را‌گه‌یانده‌نای که لاراسته‌ی پهنشوایان و پیاو ماقوولانی کوردی کردن و تیناندا ده‌لنت: «با ئه‌سه‌ی کورد و تورک پهنکموه دژی دوژمنی هه‌، مئش بکه‌وپنه‌خو».

را‌گه‌یانده‌نی گشتی «ئعاسیا»ش هه‌یه.

گرنگه له‌وه‌یه مستفا کمال له‌م نهریته مهنزوویه و له‌م لارمرووی هه‌یه به‌ز رزگار کردنی راستی تورک و پهنیری کردن و پهنوینی کردنی. له‌مئش نهریتیکی به‌کجار ترسناکه، جاریکی دیگمش به‌ز کوردستان گه‌راوه‌نموه و سوور بووه له‌سهر هاو‌هه‌پسانه‌نی کردن له‌وی. له‌وه‌دا له‌و سولتان سه‌لجوقه ده‌چن که سووربوو له‌سهر گه‌پشته دهرگاگانی به‌غدا و، له‌ سولتان سه‌لیم باو‌زیش ده‌چن که وپستی بگاته ناو‌راستی ئه‌خاندۆن و گه‌له‌که‌ی تیندا جهنشین بکات. ئه‌مئش به‌ل‌گه‌ی

دستمسته‌یی و سر نه کموتنه و لایمنیکی گرنګیسه. ثم نمریته سنی کمرهت له مینژوی تورګدا دوو پات دېنیموه و نینوانی هر دوو کمرهتیکیش نیزه پکښی (۵۰۰) ساله. له هر سنی کمرهته کاندا پشت به کورد دېمستن و بهو پښککوتن و په پمانانۍ که له ګڼل پېنښواپانی کوردا مورپان ده ګڼ ده ګڼه پښکا چاره پکښه پو کښه کانپان و کړنموی ګرځ کویره کانپان تا مەترسپه کپان لیسر لادېچن و به پشت لستور پوون به کورد پښکاپک پو دمرچوون له مېنمستی پان دموونموه. له سردهمی مستهفا کمالدا لعه پرویدا. هعموو بهلګنانه کان همن و له بهر دستندان و لعه مسئله په کی ناشکراپه و نکوولی لڼناکریت.

ی. ک: دصوبق باسی لم لایمنش بګم: مستهفا کمال هعیش بهری له دامزرا ندنی پېنوذی له ګڼل کچانی پېاومالقولان و دمولمندان و چینی بالادا ده کړدوه.

س. پ: به لڼ، لم لایمنه هر به ناتموادی مایموه، بویه پرم کړدوه. لمو وا تماشای دولهتی ده کړد وک پلنی هعموو شتیکه. له بهر لعه بایغی بهو چینانه دمدا که دولهت پشی پښ دېمستن و هتزی خوی لڼه له مېنېنجان و پېنوذیه کانی لمو چیناندا چر ده کړدوه. خو نیشتمانپرومړیه کی نیشتمانپرومړی چینه بالادسته کان هو له درجه ګه کان و کومېر اذره کان. واته نیشتمانپرومړیه کی نیشتمانپرومړی ګڼل نه بوو. بهلام نه ګر پلنی چوون به ناستی به بارودوخنکی وا ګه پشته، راسته کی دولهت له توانغی سرمته پیموه. لمو قوتایخانانې که له سلانیک پوون هی دولهت پوون. تا ده ګات به کولنژی سره بازی جفنگ خسته ژیر بالی خوی. لمو له هعموو شتیګدا قمرزاری دولهت پوو. منیش لارمزوم پوو بجه کولنژی سره بازی. لموانه په لم خالدا لیک بچین. بهلام من لمو معرفتم بو لمرخسا، چونکه لمو خولیا کوره پاته کی له زوویه کوه دستیان پښ کړد لهلام تنیانګه یاندم هیچ لومیندیکم له چوونه نڼو سووپادا نی. په جا له بهر لومش که ګملی کورد پښ هتیز پوو، لموه وک کسینک زور نارمحه تی کړد پووم. لم پروموه میلله تی کورد کوسپنکی ګوره پوو له بهر دصفا و پشی لعمام پش بګم، چونکه بهو پښ په داد ګاپی پان ده کړدم، هر له په کم هتګاری ګوره پوونموه ثم هست و دلپراو ګیم هېوو، واته خولهای سر کموتنم له لا هبه. بهلام مسئله کی کورد ته ګرمی تن دمنست. سبهارهت به چوونه کولنژی سره بازی، کورد پوونم کوسپی پنچینه پی پوو. من لومش زانی و بهر ګاری پووموه. که هعولیشدا، سهرم کړد دمر ګانم له پرودا داخراون. لومو زانیم دوو بهر کی نڼوان ګه لان و چینه کان شتیکی حاشاه لڼه ګره. نه ګر سرنج بدن لعه کښه په کی گرنګه. هر له خندالی پموه خولهای سر کموتن له دروست پوونصا هبه و خه پان دوریکی گرنګه ده پښی. کورد پوونم ته ګرمی خسته نڼو هعموو لوانه و وای لڼ کړدم له نهمه نیک کی که موه بېسه که ستنکی نه نهمه پی و پز مسئله نه نهمه پی بږیم. لعمش کاربکی ګورمی کړده سر کمسایه تیم، هیچ نه پی وک کاربیکری لاین.

ی.ك: له لایه کی دېکموه، مستغاکمال تا پېش شوړی شېخ سمد به
شېخه کی شېخه گهراڼه هستی نه مویي نور کی نه وو. که لمو لېشې کرد نمجا
هم هسته له لای دستیان پې کرد.

س.پ: له وانه وای، بهلام من وېستم برارورد لغتوان گورجوونی مستغاکمال و هی خومدا بکېم و خاله گانی لیکچوون درېخه.

ی.ك: لمو ته په تان: «لمو به دولت دصتی پې کرد... منیش به گیل دصتم پې کرد» ته په کی شاپنی باپه خ پنداره.
س.پ: پې له لاولمولا و مایه.

له مندا لېجا تنانته کاتیکش که ملعلانیم له گیل ماردا ده کرد،
پلانی باشم بز لمو دادوشت.

ی.ك: خالی دوو وېش که تو مارم کرد ته که تاته «له بر لمو رېنگایه کی
دېکېم بز رزگار کردنی گلی کوردستان و سرخستنی نمودزییوه، بویه
روو مکرده سوشالېزم».

س.پ: لمو سرمداده سوشالېستانان بو پروون ده کمموه که له مندا لېجا
لېره و لمو کومکردنوه. دېوو خوتان له گېزانموی ته کانمدا دریان بهینن.
من به تعبیه شیدای گله کومه کردنم به تایبته گله کومه پې سروت.
کاتیک له ننو تاقی مندا لانا نه بو مایه، دصتم بوموړی ده کرد. همیشه بیرم لمو
ده کردموه چون مندا لان له ننو چوار دیواری بؤ گنفا بهینسه درې. گوره ترین
نارمزوی روزه اندم نه مویو مندا لیک له گیل خومدا بېم و روو بکینه چیا به
بیانووی مار گوشن یا چوله که گرتن یان گیشته هیلانه هیله به تایبته
که من دلېندی هیلانه هیله بووم. ملعلانی کردن له گیل ماردا به لای منموه مایه
سرسامی بوو و لمودا بخاوانگ بووم. هر ماریان بدیایه بانگیان ده کردم.

ی.ك: چ جوړه ماریک؟ رېش مار؟

س.پ: نه خیر، همو جوړه ماریک هېوون. تنانته له مندا لېشدا که
ملعلانی مارم ده کرد، باش پلانی بو دادا.

ی.ك: ته مانای وایه تو هتا لمو کاته شدا لېره بووی چون ملعلانی دوزمنی
خراب و ناپاک بکې.

س.پ: به لن، مار ناپاک و فیلوی به.

ی.ك: دواپی دېنموه سر لمو. بهلام من دېموی پاسی براروردیک بکېم، لمویش
نه ویه من کاتیک برارورد له ننو مستغاکمال و عېدوللا توجهلاندا ده کرد،
دېنمین له مستغاکمال و گیلک سر کرده دېکه به جگر گرتن.

س.پ: هله نیت؟

ی.ك: نه خیر، نمونه گانیښم لمانځه: كه له لندنڅخه یووم و لمو نامه یېم خوښېدوه
 كه په بڼه ی «نوروز» یوه نارده پوتانه، لڼوه له قورسترین كاتدا په ښځانان دلمن
 «PKK» ماركسی لېښنی په». له هغویو گفتوگويو كېڅاندا یاسی سوشالیزم
 ده كمن، سرباری هه پوړیو پخښه خپل له واقعی كور دواړېدا. همدوما
 هلوېښتان له سروېمدی كونه رانیس پندېځاندا، بویه من لم هلوېښتانه
 زور په بهر كانه دېښم.

س.پ: نه خیر، من ناښم لازم یا دودونه ترسروكم یان نا، لموی راستی یې من
 سروڅنګی په كچار په ځایرووم و لښتانی وام، بهلام لعه بهر كی په كی
 یې لمدازمشی قېدا په و نا حالی جازر لښی تنه گه پشوووم. میروڅنك وینا ناكم
 همان كات ترس و بهر كیشی همن. لای من لم دوانه همن و ټنكېریون. یاسی
 مسلماننې مندالی خوم له كمل ماردا بو كړد. من له بهر لموی زور له مار
 دهرسام زوریش مسلماننې ده كړد. زور له خښانه كم دهرسام و زوریش
 كښه كښم له كمل ده كړد. واته من میروڅنك به ترس و گوماننكي ټولوه
 دهریم. لم بارودوخه له كمل ناین و ترس له خوا و دوزخدا دووېاټ دېښتوه.
 سرباری ترس له خوا، بهزاتنكي گورېوه یوو ده كمه ماتریالیزمی منزووی و
 دپاله كښك. لسم په كچار ټنكېریوه و هښتاكه وهام.

نمونې مندالېه. وختنك بهو عقلېتوه بهر له كوده تا ده كړدوه و همان
 كات یووم ده كړد ړېكڅستنی سادی نڼو مندان. جا له بهر لموی سروڅ نازانی
 لخوا دژې یان پېنودې وای له كمل دندادا بو په پدا دېن كه بهم ښوویه په خه پالدا
 ناپیت، بویه دېانگوت: «لم كورې ړېنگای خوی ون كړدوه». بهلام لم كاره
 دواتر كه لكی یې به خښم.

من پېښتی گورانی گملی كوردم كه له گورانی من دهچي له مندا پدا.

ی.ك: لایا به ناراسی دهخوی؟
 س.پ: خمو لای من وزیغه په. همدو څنك له ژباندا وځك وزیغه بهرمد
 نه پندراون. گوزرانېش به لای منوه وده كو وزیغه وایه.
 ی.ك: لڼوه ژبانان خوش دوی، وانی په؟
 س.پ: من لښتاكه له تمنی (۱۱) سالېدام، بهلام هښتاكه په سر كرمی
 منداننكي تمن حوت پا ده سالانوه دهریم.
 ی.ك: زور جوانه.

س. پ: منبش بئىلعلاولعولا وهام. لومند و سرگرمى لىو تىمىنه هينزى
ئەزىزىم.

ى. گ: ئەمە ئەو دەگەننى تو ھىستونىستى مىنالاڭت ھەبە. لىمىش ھىستىكى
زور جىوانە.

س. پ: مەن ئىپولى ناگەم بە شىۋەيەكى دېگە گەورە ھىم. بۇڭان ھەبە چۇڭشان
دەوى وا ھەلىسەنگىن. مەن بەرپىزىبى بۇڭار شە دەگەم. دېارە ئەو گەلنىڭ ھوى
ھەن. ئەمەن گەورەيى لە تىگەپىشنى مىنلا پەنگراۋەبە. لەلاپەكى دېگەۋە گەلنىڭ
ھەبە ھىشقا لە قۇلانى مىنالاپە. گەورەيىم تونۇتۇن گەرداۋى گەورەيى لەم
گەلەپە. ھەزەگەم بىلەن سەبارەت ھىم باپەتە سەرسەختىپەكى گەم وپىنەم ھەبە. كە
لام لە كىشەي كورد و پىنۇڭلى بە سۇشالەزىمەۋە كوردەۋە. گوتىم: «دەينى لىو دوو
كىشەپە لە گەلەدا بۇيىنەۋە و ئوۋشى بەزىن ئەپەن. بەلگە دەينى لە گەلەدا
پەرمىستىن». مەن لەم مەسلىھەدا زور سەرسەختىم. كورد لە گەلەدا گەورە دەينى.

ى. گ: ئەو چەند جىوانە، منبش لە كىشەپە گەلەدا نوۋسىۋە: «ھەلگەرانەۋى كورد
بە سەربىك ھىستى پەن كورد ناۋى بەرغەن ھوو و پاشىر چوۋە زۇپەر غەرماتى
مىنالاڭكى ھەزارى كورد و ئىستانى بە پەپەرى زەمەتلىكشەنى كورد پەندەكات و
گەورە دەينى».

س. پ: كورد ھوۋى مەن لەمى بەرغەتەپە كان پنا بارزانپە كان ناچىن و
جىپاۋازىپەكى گەورەيى ھەبە. لە راستىدا ئەۋى مەن كاتنىڭ سەرى ھەلەدا كە
كوردەۋەۋەن ھوۋى پەن ھات. ئەمەش خالنىكى زور گەرنگە. سەبارەت بە مەن
ھەلومەرجى ئىپو خەنزەم نىشانى ئەۋە ھوو كە كوردەۋەۋەن كۇتاپى پەن ھاتوۋە. مەن
لەم كۇتاپى پەن ھاتنە دەپىم. ئەۋ خالەۋە، واتە خالى كۇتاپى پەن ھاتنى گەلى
كوردە ھىست پەندەگەم. ئەمەش راستىپەكى پۇشە.

مەن بە پەندەگەم «گەرمەنچ» نە داۋىزىم كە «مارگىت لى نوۋسەرى ھۇلەندى
پاسى كوردوۋەن و گەپشەۋەتە خالنىكى راستىپەنە و ھوۋەن، ۋەختىكە لە بارەي
«گەرمەنچ» ھوۋە گوتىۋەتەي: گەرمەنچ لىو كوردانەن كە پەنۇڭلى ھۇزاپەتەيىان لە
بەرىپەلەۋەلەۋەشەۋە ھەمەن كات ھوۋە گەلى بەھەزى خۇپاتىيان لە ھىست داۋە. باۋەرم
ۋاپە دەتۋاتىن بىلەن ئەۋى وا ئەم قەمپە مەپەستەيى لىو كوردانەن كە لە پەنۇڭلى
خەتەكى ئوتار ھوۋەن و ھوۋەپەنگە ھوۋەتە قۇلانى ھەلەدان و زورەمەن دېنشىنى
ھەزەرن تەلەتەت لە لاسى خەنزەپەشە. ھىم پەنپە كورد ھوۋى مەن پەشت ھىم جۇرە
پەنناسىنە دەپىستى.

ى. گ: ئەمە ماناۋ ۋاپە لىۋە كورد و نەتەۋاپەتەيى گەۋەرى زەمەتلىكشەن
بەمەستەۋەگەرت و ئەۋ خالەۋە كە تىپەدا ۋەستاپەۋ ھەپەشەن خەت.

س. پ: بە كوردى كىشەي مەن كىشەي ئەۋ گەرتە ھوو كە پاسەم كورد، لە كورد
ھوۋى لە بەرغەتەپە كان و بارزانپە كان و نە ھى ئالەپەن ناچىن. واتە كورد ھوۋى
خەلەكتى خەۋەمالەۋەن لە پەنۇڭلى خەتەكى.

ى. گ: واتە كورد ھوۋى سەردۇكراتىپە كوردەكان نىپە كە پاشماۋى

موسمانی په کانه.

س. پ: ټی گومان نا، من هر لسمره تاوه له گڼلېندا لاکو کم، پښوېسته جوړی کورد هوونی من بائی تی بگن، من هم کوردهوونه پیکلنم و دپښمه پښی پښخوه، پنم وایه دپښ به ښوېه کی باشتر گڼه هم ښکړدنهوېه بلنم، ی. ک: دپاره پښوېسته زور بیر لهو کسانه یو بکرېتوه.

س. پ: تنېواننسی هم نووسره هوله ندېه له جښی خویدایه، لهو هوو باسی همولی پرخودانی کړد له ناوچې «هوتان» سالی ۱۹۷۵ و لهم باره پوهو گوتی: «رنگه لهوانه له پاشمروژدا بڼه بلنځه»، په کړدهوش لهوه له هوتان بدی هات و لښه په کم بلنسمان تندا هه لگېرساند.

ی. ک: پاشان هوو به زانای لښروپولوچیا.

س. پ: مسئله گمان برېښی په له چمښنکی نازه و پښودی به لانا و ښځ و لهو توپزانده نی په که گرېږدراوی دهل تن، له کاتنکدا لهو کمرته ی که لښوی کهوتووسوه دروویه کی بو من دوزیموه، دصوی بلنم: له راستیدا کرمانج بڼی هنزترین کمرتن و له هسور کوردنک زیاتر قابیلی لښکله لومښانن و به لانا و ښځ و دهلتهوه نهېستراونهوه، کرمانج کمرتنکه له زطکاودایه و دووچاری گڼلک دژواری دهی، هرچی گوند و خنزانه کښمن له بڼه کانی دیکه ی هم کمرته زیاتر لښکله لومښتن و له لښواری پراڼموډان، په گڼشی من سر هوو کومه له خنله کیه هه لومښاویم که ناوی خنطی «هرازی» په، پرازیه کان له ناوچه کانی «سروج و بوز لوفه و دوروهریاتدا» دژین، لهوانه له قوناخنکدا خمه لمتی خنله کی خویان به تماوی له دست دهل، لښمش لهو پری لهوانهوېن، واته لښه لهولان پتر دواپراوېن، هه تا هوزه کښمان پلاوی لښ کړد و هر هاکسی لښ ماونهوه، بڼه لاتی باوکم له دوهوه سرچاوه ده گری، تمناته خزمه کانی پاپنخی پښانځ و نرخی بو دانانن، تووشی لازارپوو به دستانوه، واته له حالی نهوواندایه و پراوتموه، کوردهوون له خالعا کوتابی پی دیت.

من له خالوه دست پښه کم که کوردهوونی تندا دهرېتوه، همولش دهم له بڼی هنزی و بڼی گڼکی پوهو پاپوستم و پښېتوه، له هر لهو هویه هردم لهو بو هملالانم دوو هات ده کسموت «لښو ملای هنز و ملای بڼی هنزی زانان»، هم قسه په ده کم چونکه وزعی هسویان زور له هی من جپاوازتره و زورپیمان پخاز و فارامی و بڼی ناگړی عژیان و له ژپانان دنیا هوون، له کاتنکدا من لهواو پنجموانی لهوه هوو.

ی. ک: لاپری برام لایا غریزی خوپاراستن هه؟ لایا لهو غریزه پتان له لا برزه؟ لایا چمکی واتان له لا گلال هوو؟

س. پ: من وای دپښم خوپاراستن له هوشیاری و همولدانایه.

ی. ک: بو لسمونه، دهرچوونی ناخاللنن له نېشتمان روډواویکی گوره هوو، وانی په؟

س. پ: پەرىنەو، بۇ ئىش ئىشمان بىر يارىك بۇ قۇناخنىكى كورت خاپەن.
قۇناخى بىر ياردانىش لاي مەن پەشت بە ھەست و پەنشىنى و خاللىگەرى دەپەستە،
بەلام لە نەخشەدانىكى گەشەش خالى ئىيە. نەخشەدانانى گەشەش كۆسەسى بەردەم
بىر ياردانى گەت و پەرىنىيە. بۇيە وای دەپەنم پەنۋىستە ئەم بابەتە شى پەگنەو.

ئەگەر مىندان لە خەيالىە كانى خىيانەت نە كات، كە گەورە بوو خراپ نابى.

ي. ك: دەپەتە ئاۋىنە مىندانەن.

س. پ: راستە.

ي. ك: بۇ زور كەس شاپەستەى بابەخ پەندە. گومائەم ئەو ئىيە سەبارەت بە
بىر يارىش ھەروا دەپ.

س. پ: پەنم واپە ئەم روونكردنەومىيەى خوارەو لە جەنى خۇيدايە: «ئەگەر مىندان
ناپاكى لە خەيالىە كانى نە كات، لە گەورە پەندە خراپ نابى». واتە ئەگەر مىندان ئىكزانى
چون رېزى خەيالىە كانى دەگە، ئەو دەپەتە باشترىن مەروڭ. ئەگەر مىندان ئىكشى
لە قۇناخى مىندانەن بەرەھەستى خەوتە كانى نە كات، ئەو بەرەپكەى ئاشى و ھەندە
دەروات. مىندان ئىكەم لە تەمەنى (۱۱) سالىدەم. كە ئەمە دەلەنم، مەبەستەم ئەو بە
مىن گەورە ھەروم و رېزى خەيالىە و ئومىدە كانەم دەگەم و خەيەتەن لىئاگەم.
ي. ك: ھىشتا لاپەنگەرى بىن دەسلەتن.

س. پ: ھەر ئەو نە ھەست و نەستىكى وام ئىيە ھەست بەگەم گەورە ھەروم و
ھەرومەتە لاو و دەپەن ۋەن پەنم و ئىكەملى مىندانەن ھەم و ھەمە ھاۋك. ئەنم مەگەم مىن
مەبەستەم ئەو ئىيە. رەنگە ھەمە ھاۋك و ھەمە ھەروپەتە ئەلا پەندە بىن. بەلام مىن
تەنگە تاۋ دەپەم. ھەرومەتە تەكاشەم واپە ھاۋكان ئەنم لەگەن، چەونكە مىن ھىشتا
مىندان ئىكى (۱۱) سالانەم. جا ۋەك چەون لە مىندانەن بەرەدراپەتەم دەگەرد و ھەستەم
بە سەرگەرمى دەگەرد، ئىشتاش وام. شەپەتەكە لە ھەروگەندەو و ژەپەندە لىيە كە
مەروڭى بە شەپەتەكى سەختە تەندە بەگەرتە بە مىن پان ئەر و لە ژەپەن شەخەمە
ھەروى ئەو نەدەم. بە ھەرومى مىن ۋەنخەۋازى شەپەكى خراپ ئىيە، بەلام چەونەتى
گەشەگەردنى ئەم ۋەن ۋەنخەۋازى بەدەرەتەك بۇ شەپە مىن پەنگەمەنەن. ئەو
رەپكەپەش كە دەچەتەو سەر ئەم بابەتە پەنۋىستە بە شەپە و كۆشەنكى زور و
گەنگە ھەمە. ئەگەر ۋەن بابەتى ھەمە بىن، ئەو ئاتەنەن بەدەر لە ژەپەن ھەروم بەگەرىن.
ۋەشە «ۋەن» پەش لە گەردەپەن ۋەن دەگەپەن، ھەمەن كات شەپەتەش دەگەپەن.
ئەمە ھەلەسەنگەندىكى باشە، بەلام بە چە بارىكەدە ھەروچەرخا؟ ژەپەن لىيە

زهمري كوشنده و درك و برين و كونراوى و ويرانه وه سرچاوى لئو په تايله كه ههموو كه شمره پلك دهنه هوى بلاوېرونهوى. لافرمېش گوره ترين هاندېره بو لئو په با هم شنه په كار دهنېرېت. ههموو لاماتېم لئويه لئو ژپانه پشونه پلك بگوړم كوزمراني نيدا هېي.

ي.ك: په لام مروف ده تواني بېي به باوكه وا نېيه؟

س.پ: لئويان كېشه نېيه، په لام ناتوانم خيانت له منډالم بگم.

ي.ك: لاپا منډالت خوځي دوي؟

س.پ: خوځوېستي منډال بخمره لاره. من خړم هېشتا منډالم و گوره نېم. لاپا لئوم لڼ دهر سرېت. واي دېسېم كه گوره كان وا خو دهر دهنه پچوو كه كاتېان خوځي دوي، سوو كاپه تي بهر انېر به خودي پچو كه كان ده كنه، چو نكه لئوي وا ده كات پندېچي وځك بلېني زور گوره سووېن و له منډان خوځوېستندا به چرگي په كي له راده بهر پېشان دهات. دنياي منډالان به بې گومان دنيا په كي زور جوانه، لازادي و دوستايه تېشې نېدهاڼ و زورداري په كي بې نغدازش له لارادانيه.

ي.ك: باشه، لاپا هغالانې پارتېشتان هست بهوه ده كنه؟

س.پ: ها لئو هتا دنياي منډالم و دنياي دوستايه تېم بو گواستوه.

ي.ك: جاري پېشوو گېلنك خفته م بو شهېدېووني «حمزه» خوارد. كه دهمېنېن له پخا په كتره وځ، حمزه هستي به لئو قهره گرتنېكي زور ده كړد. توش له پخايدا هست به لئو قهره بوون ده كړد.

س.پ: بو من هاوړېني منډالي بوو. له م باسدا دهموي لڼم راستنېيه خوار موه تان بو رابگوژم: حمزه - مېهستم «حسېن بېندال» - به نمرې له پادومرېماندا دهنېنېتوه. حسېن بېندال منډالي خېزانېكي گوند بوو كه دوستي خېزانه كېمان نه بوو. كېشه كېش و دژاپه تي په كي زور له خېوان هر دوو خېزاندا هه بوو. به پېني نرېت و له باتي لئوي بېمه برادرې حسېن بېندال، دهمو دوزمنايه تي و ملسلانېي له ته كذا بگم. من هېشتا لئوم له بېره وځك بلېني له مړويه. هاو ته من بووېي، پالېوراو بوو بېنېته هاوړېم، گوره ترين كېشه كه لئوسا بېره بووم دېموه لئو بهر كه به حمزه گه پېشم، كېشه كېش با برادرېايه تي له گندا بگم؟ پېم وايه حوت سالان بووېي. لئمش كېشه سره كي هر دوو كمان بوو، برادرېايه تي بگېي؟ نه گره لئو بگم، واته پرووېووي خېزان پاره ستاوم و پښه له مان دهرم بگم. همان بارودوخ خېزانه كي لئو ده گرېنېتوه. په لام من بېرېره كانه ي ههموو شېنكم كړد و په كم رېنكخراوي نه نېم له گېل «حسېن بېندال» دا دهمزړاند.

ي.ك: لاوا؟

س.پ: بې گومان، لئو په كم پېنودې نه نېم بوو له گلېدا، واته پېنودې په كي ناياسايي و په كم رېنكخسني سياسي له دېدا، چو كه لئو دژي حوكمداره

رسمیه کانی گوند بوو و نومه رېنگختنګی نهېنی دژ بهوان بوو. نغکم که نهمی بیست په لاماری دام، چونکه نومه رېنگختنګی نهېنی دژ به سیستمی خیزان بوو. لمر دژومه برادره یونی خومانسان هلگرت و هینامانه نیره. گرنگ نومه بوو له به کم په مکی په کښی یوه دژ به ناکوکه کانی گوند سرچاوهی گرت. لمر په کښی به دواتر بو په کښی گل به کښم ده کات. توپک که هینشا مندالینکی حوت سالانی و. چارمیری ناکوکه کانی نینو گل ده کی له دیدا، نومه کاریکی لاسان نی په و پنجهوانی سیستمی پنجهپی خیزانه به نایه تی له گمر پندا گری، نومه ده کښتهوه بو په کښی گل. نومه به قناعتی خوم لامرازیکی گرنگ بوو بو تنگوشان و هتاسر پنجهندی بووم. لمریش هعروا مایوه و هلوپسته کی له نیرچاوغرت. بهم پنی په پتووندی نتوانسان پر بهما بوو. پاشان لمر پرلسمه به سر گلهدا چن به چن کرد. ده توانم بلنم من په کښی خوازیکی گورم و په کښی خوازی به کم بهم شومه دسپی پنی کرد.

چوونه پال گمریلا له لایمنی ثافره نومه پتووندی به بشداری یاری کردنیانومه هیه له مندالیدا.

ی.ک: باشه ناپوی برام، له مندالیدا هعولت ددا خوشعویست بی؟ لیردا بیله با شتیک بلنم. تو لښتا سر کرده به کی زور خوشعویستی. کم سر کرده تی هه بووه پښ جلموی دمه لات به دستموه گرتن لمر جوړه خوشعویستی به نیب بووبی.

س.پ: با نومه بکه پینه دمروازه پک بو بابه تی خوشعویستی. له بابه تی زانتیشدا چمند لایمنیکشان پروناک کردهوه. شتیکشان گوت لمر سیانه به دهچوو: «معریفهت و خاوان لیراده بوون و جوانی خوشی وېستن».

ی.ک: نومه سنی خهسله تی مروفن و هېچ خهسله تنیکی دیکی لنی به دی ناکه پښ. مروف هعول بو معرفهت دمدات و بریار دمدات. نومه مانای وایه خاوان لیراده به. مروف گیاندارپکه خوشعویستی ده کات. لښمنی لمر سنی مهسلانه گوره ده که پښ تا خومان بکه پښ به لامراز بویان.

س.پ: باسی بابه تی معرفهت بو کردن. من له لاین و قوتابخانه و ژینگه دا زور به شوپښ معرفهتدا ده گبریم. وکله دپښن هنزی لیرادم له لا زور معزنه. من به رانبر به لیرادهی سیری خوم راووستام و رطتاری به شوه هلگمرانوم دمرهقی به مهسله کان دیسه نیکو، لیراده به. بهر کرده نومه له بابه تی خوشعویستی دمېنشتهوه. وکله باس کرد لای دایکم که مپک به دووایدا گمرام. رنگ بهرهمی لمر بارودوخه شتیکه لپوینکه له پښ. لمر لمری من زور به دیم نه کرد. به رانبر بهو

خوشحويستپه‌ی که به‌دوواپدا ده‌گرام، دمیوو بچمه لئو قالېوه که شو بو منی دوویست. چا له‌به‌ر لئوی شووم نه‌کرد خوشحويستی داواکراوم بو بعدی نعمات. به‌لام لئو خوشحويستپه‌ی که دمیووست - واته دوستاپه‌تی - لای من گموره بوو. سه‌باره‌ت به‌ کچه چنگوله‌کانی هاورېشم همروا بوو. ی.ک: باشه که گه‌بشته زانکو، به‌خیرایی دلخوازیت ده‌کرد.

س.پ: با ئېستا باسی عشق و ژنه‌نشان له‌ کومه‌لگای کورده‌پدا بکه‌مین بزانه‌ین چوئن. چا بو لئوی گمیک لئووت بو پروون بکه‌مموه، ده‌توانم باسی به‌رموره‌په‌کی خوست بو بکه‌م. کاتیک وېستیان خوشکه گموره‌گم به‌ شوو بدن، کس و کاری زاوا له‌ دپه‌کی دوو یا سن پرومړی به‌ پی دور له‌ شیموه هاتن و برده‌پان بو کاپراپه‌که نه‌بدمناسی و چنده‌ فرده‌ گتم و به‌رېک پاره‌پان دایتن. «حموا» خوشکم له‌گه‌لېاندا پرویشت و لئو پرومړه‌ په‌پم به‌مېرد که «نم ماسه مووپه‌کی تېداپه». نه‌گم ترزیکې شوپشگېرانه‌ هه‌بوواپه، ده‌کرا «حموا» بېته‌ ناخه‌رتیکې زور بافی. به‌لام پرویشت و چنده‌ مندالیکې خستوه. پښوېست بوو خوشکه‌گی دپکه‌م بزگار بکه‌م. بن‌گومان گفستی لئوم داین. پاش لئوی له‌ نیشتمان هاتمه‌ دمر، نازانم چی لڼ‌بم‌سره‌ات. لئو ده‌چی لئویش پرویشتی و نه‌توانیښی خوی بزگار بکات. واته فروشرا، لئوان ئېستا که له‌ جاران پاشکومتووترن. شامانجی نم قسانم نه‌مپه. مه‌سه‌له‌کان همروا شاسان نین. من له‌ مندالیموه شعر له‌ پېناوی نازادېدا ده‌گم. هه‌بوونی ناخه‌رتیش له‌ ریزه‌کانی نم شعرېدا مانایه‌کی گموری هه‌په.

نه‌گم هاتېنموه سر باسی ناخه‌رت، ناتوانم له‌گل ناخه‌رتی خزمه‌تکاردا شوپش بکه‌م. همروما له‌گل نه‌ ورده‌پروروا فیلپازه‌کان و نه‌ ناخه‌رتی سه‌رموزېشدا ناکریت. شوپش له‌گل ناخه‌رتی به‌شان و شکودا ده‌کریت. نم‌میش لایعنیکی زور گرنگه، کښه‌که ئېستا دیاری‌کردنی لئومپه که کڼ ناخه‌رتی به‌شان و شکوپه و چون پښی‌ده‌گین؟ شوپش بو جوانی و باشی و پښکی‌په. چون ده‌توانم لئوانه‌ له‌ شوپشدا قبول بکه‌م که بوون به‌ به‌لا بمسر گلموه؟ وک لئوانه‌ی که هه‌له‌سی نازادی‌پان نی‌په. چی لئو بکه‌م که ناتوانم پښ‌په‌نی شعرې نازادی‌پروات.

من به‌ دلی مندالانمموه لئو هلوومرجه‌ ناله‌پاردا چوموه نښو شعرې نالاساپه‌وه و توانیم له‌ واقع دمرپاز بېم و شعرې له‌ پېناوی لئومدا کرد. وه ووتم گوټ به‌ مه‌سه‌لی من معط، بو لئو گارم کردوه که له‌ راستی ولاتپارېزی و راستی ناخه‌رت و گل دورنه‌گومموه، وه له‌ راستی سوشالېستیش نښیک له‌بومموه، به‌لکو پښوېدیم پښو کردوه و سوور بروم لمسر لئوی که لڼی جوی نه‌بمموه. هولوئیکې له‌ راده‌بدمر له‌ پېناوی لئومدا دا تا بېم پرومړه‌ان گه‌بشتم، ئېستا که با به‌دووی شیکردنه‌وی خوماندا بو توغانی مندالی بچین تا ئی نه‌پېرېښین. له‌به‌ر لئوی من باومړم واپه‌ ئېمه‌ تا لئومر به‌شوین هواسانیدا عودالین، بابته‌ی خوشحويستی هر له‌ مندالیموه هه‌بوو. دمکوت پښوېسته کچان بېته‌ نښو له‌م

گه بهمانهوه. به قهناختی من لعمه پرنسیپتکی گرنکه، چونکه چوونهپان گمربلا له لایه نالارتهوه له دواپیدا پتوختی به بهشاریکردنیانوه له گمندا ههیه. گملیک گمهی جوراوجور بو مندلان هه. پتداگریم لسمر لسمه دهکرد که گمسی ری له بهشاری پان نه گری. ههروها ری له بهشاری مندالی لمر خهزانانه نه گری که هاوړینگانم خوشیان نهدوینستن. سووربوونم لسمر بهشاریان پادی لسم خوشوینسته دهردهعات که پاشتر گهشه دهکات. لعمه وک سهره دای گهسایه تی من وایه. من پهنندی لسم بابه تهم و سوورم لسمری. مندلنکی بم شوهیه نی. به نه گم خهزان به به کنگیانی بگوتابه: برادرایه تی فلان گمسی مه که، ملی ددا. به لام من ملم نهددا و له دلی خرمدا دسگوت به پهنجهوانی نسه گانیانوه دهجولنسموه. ههتا که دشوون به بوولا، دوویان دهگوتم و پهنده گوین: دهی پاریه گمان بهردوام بی. دپاره لسمر بنچینه پرنسیپه گانی دوستایه تی که پتوختی ههالانه ی بهودودا دهعات. ئیستا پرنسیپ ههالایه تهم له لا زور گموره به و منیش لعمه لسمر چمده بنچینه به کی بههیز و پتو بنیات ناوه، چونکه من لهخوم پتر نرخیان دهعمی و ژبانمان به قوریان دهکهم و پرنسیپه باوه که ناهیلیم. ی. ک. لعمه دهچین ههالانتان له ماوهیه ی دواپیدا ههست بهمه بکه. لایا لعمه راسته؟ من ههستم بهمه کرد. واته جباوازی نیوان ئیستا و سی سال لعموبهرم بیسی و لعمو زیاتر خوشیان دهوی و زیاتر متعانت پندکهن.

س. پ. دهلیم من به یکه وشه خوشوینستم خولقاند. من له ریگی بابه تی خوشوینتدا شریکی گموره دهکهم.

ی. ک. به لام شاهوی برام من دهمو یلیم به تهنیری پی بوژگار تهم پهرسغندم بیسی. ئایا له ماوهیه ی دواپیدا لعمه رووی لهزبادی کرد؟

س. پ. به لن ئیستا که گولی کرد.

ی. ک. مهستم لعمه به گوله کان پشکووتن.

س. پ. ده توانم یلیم لعمه قوناخی که (PKK) له سالانه ی دواپیدا له لاسی ناوخو و له چوارچنوهی کوردستاندا پنی گه بشت قوناخی گهشه کردنه. لعمه خوشوینستی دهگهین و پتوختی به بیست سال خهباتهوه ههیه. ئیتمه بیست ساله دروست دههین و پهره دستنن. چواردهین ساله ژری راگه یاندنی حیزبان به سهردا تهنیری. به گوتیه کی دیکه کردمانه لمرزیک بو ژبان و گموره ترین بهرپار و پرۆسه و ریگخستنمان خولقاند و سلماندمان لمر تاکه ریگاچاره ی ژبان. توانیشمان سنووریک بو دهرندمی لعمه دوژمنه دابننن که شریکی بی سروهر دهکات. چاریکی دیکه به ژبان و بووژانوه دهستان پنی کرد. من لعمه وا دشووبهنیم وک یلیم گوتوپنه لنو دانه گانی تهماخموه که دادر دادر کردین و ویستی قووتمان بدات. به لام توانیمان بهنننموه و چاریکی دیکه ههنا به دهینهوه. دووباره لیشانه گانی ژبانمان پتوه دهرگوتنموه. ورمی ئیتمه له هی لعمه ژنه دهچن که سهرده چهپه له کی پهنجا چار لیمی ددا. خمریک بوو له م ورمه

قوتار بېښن و توانيمان بلېښن: «له مالوه همدېنم و دېچمه سر ړېنگای نازادی». دواجار کونگره سې لایښه به ستراد و ه لاسی من نېمه بوو: و زمې نېمه له هې نو نافرته داوین پېسه دېچت که ده کموښته چنگی سې خراپه کاروه و همدېت و ده لښت همون ددهم شرمېم بهارېزم. لمانه کاروباریکی سادېښ. توانيمان مانای ژيان فېری نه وانه بکېښ که به ژيانی نېو گور راهاتوون و به لای خویانهوه به ژيانیکې جوانی ده بښن و پېښی پازین. با بزان ژيان دېښ چوښ بښ. له پرووه گه لښک دسکهوتی گرنگان بهدی هېنا. وختنیکې ده لښم (PKK) گولی کرد و گول ږنگاو ږنگه کانی به هزار ږنگ کرانهوه و مړوښی گورد دمرمانی دمردی خوی له بښی نېم گولانه دا دوزېښوه، من نېم قسه به به خوراپی ناکم. سالی ۱۹۹۲ به دېښتانی نهوه و سلماندي قسه کم بوو.

گه لښک شت همد دېښ له باری سالی (۱۹۹۲) کموه بگورنږین. په کهمان سالی ۱۹۹۲ سالی شېری سرسورېښ بوو. نهو ساله بوو که شېری تڼدا به باری لاسوی و نه ستوونی گمشی کرد و گه بښنه چمند ناستنیکې پښکوتو، بووه هوی په کښتی نښتمان و، گل به ښووه بکې سرتاسری هاته پال شورېش و نېمېش شایه تی نهوه بښ. نهو ساله به که گریلای تڼدا تعقیبوه. هاته پال شورېش له سالانی پښو زیاتر بوو. ږنگه سالی داهاتووش نېمه بښ. نه گم ږنژی بوون به گریلا له سالی ۱۹۹۱ دا په ک بوو س، نهو له گل کونابی ۱۹۹۲ بوو به س، وانه سې هښدی سالی پښوو.

نېم په مرسته ندنه سره لدانه کانېش ده گریښتوه. له کاننګدا سره لدان له ناوچه کانی جزیره و نوسه بېښن و شمرناخ که هیل و شوینی لاسایی خوی بوون، تعقیبوه و گه بښته هیل (نامه د) و به نوندی و سرتاسری روو به باکور لښیان ږت بوو و له هیل تعقیبوه تا هیلنیکې له باشوریشدا پښکېښا و لیراده و خه بانی گلی له ناستی گشتی نښتماندا په گخت.

جمامور تمنانه له میروپوله نورکې کانېشدا به چروپری چوونه پال سره لدانه کان. هرچی لهوروپاشه جمامورمان لهوی خوېښاندان و ریښوانی گموره گموری کرد و سالی ۱۹۹۲ بوو به سالی سره لدان و ژماری به شماربووانی هښدنیکان گه بښته (۶۰) هزار و چمندېښ ږښېوان کران دوری (۲۰-۳۰) هزار ږوله بکې گل به ښداری پان تڼدا کرد. به لام له شاره گموره کانی تور کېدا وک له دمنه و نه ستېمبون و نه زمیر گه لښک ږښېوان کران و پتر له (۱۰) هزار کسی چوونه پال همره که پان، سرباری نهوه که دښښنه کان خوېښاندانی به رفراوانیان کرد و پښتگری مادی و معنوی پان نسته بهر دمت. نېمه تا نښتانی درېژمی هه په.

همدېاندا له رووی پاسایی یوه هښدنک لښک ه لېران له بنیاتی (IIEP) دا بغومښن و حیزبی گوردی ساخته دابمزرېښ، به تاپه تی نه وانی وا نوکمرانی باشور پالېښیان ده کښ. به لام نېم نارزووه پان بهوی هوښیاری گلهوه بهدی

نہات، چونکہ نہوانہ هیچ ہنگہ بہ کیا نہی یو محسوس ہولہ گاہیانہ ۔ کہ لہ
بہتر مندا بہ مردووی کہ جابلہ ہرون ۔ سرہان نہ گرت۔

[illegible]

به هیوا هوون لئنجامی خهرا به دست بیس و بو نومش دوابی نه کښکی نوکیان به کارهینا و همدو چیزې (DYP) و (SHP) یه کیانگرت که یغناوی تعبایې نتموه بیه و نوینترایه تی راست و چه پی دولتې تور کیا ده که. همدوها چیزه به ره لسته کان هر لسمرتای سالوه رایانگه یاند ثوان هنگاوی سیاسي خویان له گمل حکومت دمنین و هم سیاسه تش به ریفرورمی نیشتمانی یان تعبایې نتموه بی ناودپر کړا. شالوویکی دیپلوماتی گومرشیان دست پېن کړد و نوه هوو دیسمبرل دست به چن چوو بو ولاته یه کگرتووه کان و پالېشی ثوبی موگر کړد، پاشی ثوبی پیشتر پالېشی لېنگلیز و فرېنسه کان و له لمانه گانی بو خوی زامن کړد هوو. هر لوه پان لسمر مایوه هیندیک همدووی دیکه له خوره لاتې ناوېر است داېخن. بویه پروویان کرده شیران و سوریا نا (PKK) سوودیان لې ورنه گری و همدو قورسایې و هنزی خویانیان خسته سر هم دوو دولتو .

به‌هاری سال ۱۹۹۲ سربازان له‌سوربادا و پاشان بو ئیتوان چوون و ههولێندا
رێی به‌کارهێنانی ئهو دوو گۆرمهانه‌مان لێ‌بگرن و له‌گه‌ڵ هه‌یزه به‌کرێگره‌وه‌کانی
باشووریشدا هاوه‌تنگه‌ بوون و ئهمه‌ش لایه‌نێکی گرنگه. بعه‌ جووژی دا‌په‌رانی ئیتوان
باگور و باشووریان به‌دی هه‌ستا پێن نامانجیان ئه‌وه‌ بوو. دوا شه‌ری باشووریش
به‌لگه‌ی ئهو پلانه به‌رباله‌وه‌ بوو که‌ پێی هه‌ستان.

لهو شه به تايهته ئوزال بڑى بهجى هيشن و حكومهتى (بميرل - نينغوناش له سىرى بويشت، پاش پىن داچونى له لايىن بىر يوه بىرايهتى شىرى تايهته و كونشەر گىر يلاوه و به فرمائى لهوان و به هولدان بو پىم گىردى لهو كه پو كورنپانهى كه هپانپو به هيشانه ناووى گىسانى تازه، به تايهته كه فانه واوى بك له نيو ئوپوزىسيوندا پرويدا و اى لى هات لايىنگرى له حكومت دى كرد و بىوه دمستى له بىره لهستى خىزى هه لگرت و كهونه پالېشت كردىر دولت لهو و فرمائى لهو، ربه بىر يوه بىرايهتى شىرى تايهته بوو ك

هولېدا بېسولمېنې هېڅ راکوکی پکې له سره وېدا نې په وای لې هات دېسېرل و نوزال له مېرودم خه لکېدا دېست له نېو دېستی په کدیدا دېروېستن.

ی. لک: دېسېرېل دېېگړت: دېیا ژېرېوژوور بېنی ناچېم بو «جان قایا» و نامه وی چاره ی نوزال بېسېم. به لام دواي شوو و له کوبوونووی دپاربه گردا له مېرودم کورده گاندا دېست له دېسندا دېرگوتی و بو روژنامه نووسان خه نېنوه.

س. پ: شو خه نده په ساخته بوو. نه گېر بابه ته که (PKK) بېنې دېسېنېن ناگړه کپه گاني نېوانېان دېنرېته لاه و په کده گړن و راست دېېن بېچېمپ و بگړه لېښې پړت دېېن و چې پېش له راست نېدېچېرېښې و لاه و په کده گړن. هموو نوانش په مېنېښې شېرې تابه ت دېچولنېوه و بېنې پلېپ گړن رېښوېنېه گاني په چنې دېېنېن. نښانه ت حالي حازر تېنده گوښن هاوپه یمانه تې تازه بکېن، وک په گنښې کوماره تورکپه گان و رېښکېوونې بالکېن. همروما له خور ه لاتی ناوېراستېدا شوو له گڼ هېزه نه قلید په گاندا ده گڼ که کور دستانېان داپش گردووه. نوان وای دېېنېن که لېم جوړه هاوپه یمانه تېانه زور پېوېستن. نامانجې هموو نوانه خه نده گردنې لاکړې ناووه په.

دېپلوما سې بېوېرې سنوړه گانېوه چنې به چنې ده کرېت و نغانزوولی پک له دواي پک پېشکېش ده گڼ بو سرخستنې کاري دېپلوما سېان و به نه لمانېا ده لېن نعه بې. نه گېر نېنگلېزېش تېنگ ناو بېنې، ده لېن شوې بو نېوه و نه گېر فېرېش دېم ه لېېنېنېوه هروای پېن دېلېن. واته نوانه نغانزوولی بېرو دوا پېشکېش ده گڼ بو راز بکردنې هموو ان. هر چې نعه رېکاښه، نوان به توندې پېوې بېستراون. همان سېاسه تېشېان له گڼ نېراندا پېرېو کړد و پېن بېانگوت نعه شې بو تو. سېبارت به سورېاش گوتېان: نه گېر نهوه بکې که نېسه دمانوې، چیت بوې دنده ېښې. هروېش دېمېن مېه سته گانېان له ژېر پېردي شوېنې جېوېوله نېکې گړنکې تورکېا و زېادهوونې دېورېدا تېېر بکېن و نه گېر پېوېستنېشې گرد ده لېن: نعه دوورگې نارامې په و له جېنگاپه کې دېکېشدا ده لېن به هېز ترېس دېوله ته له خور ه لاتی ناوېراستېدا.

بېنې گومان نېسه به هېز نېکې گېوره و بېرخو دانېکې نه خښ بو کښراووه بېرېنگاري خو لمانده گردنې همدې لایعنه دېوله تې تورکېا و گېرانی به دواي پالېشدا و پلان دانانې بو هېر شکر دېه سرمان بووېنوه و سرخېجام به لاسانې و به بېنې شوې هېچ له خېرايې پېرېمېندنمان له دېست بېدېن رابېر دوومان تېېراندا. وک بېنېشان هروماندا سالی ۱۹۹۲ بېه پېوه که بووه سالی دېسکېوونې گېوره، چونکه کور دستان له مېزووېدا تووشې لېم چې شته گله کومه گېوره په نه بووه له لایمېن شېرې تابه شوو و لېم چې شته شېرې شورېگېرانه پېشې له دژې نه گېر دوه. سره تا کوماري تورکېا لېم سالو دېه پېشته دوا سنووري نه گېتېکې گاني و هموو هېز نېکې تا سر له پېناوې شېرې تابه شدا بې کاره ېښا. به لام نه گېه پېشته

سرگموتنی په کجاره کی، چي دهلین با بیلین. گورمترین دواړا و لم شرمدا
 خویان. وک دپهین لم شنه دسگموتنی (PKK) لم سالانه نیشانی نومیه که
 سرگموتنی په کجاره کی به نسبی حیزب دجی، نو راستی پکې (PKK) که بم
 جوړه سرگموتن بهمت دهین، نو دهگه پکې بووته سرچاوه سر به خوی
 نیشتمانی و لیاړی کومه لایه تی. نو سرخودانانی که دزی گشت جوړه
 زه روزنگ و ټشکته دانیله هغه، بوونه نری پکی پژانه و شریش له هغو
 بهرگاندا به سرگموتن گپاندنی (PKK) به. لم گوشه گپاوه چواردهین
 سالوژی دامزراندنی (PKK) و پینانه سالی پازدهینی به لگی نومیه که نو
 هولاندی و دراو به فیرو نمچوون، نین و توانه کانی سرگموتنیش که لم
 دواپه دا ویرای هغو گوشه گان دمرگموتن نیشانی نوم که (PKK) دتوانی
 زور به لسانی به سرگموتن بگات، مانای واپه (PKK) لم سالدا گشی کرد،
 پنی گومان هغو له مانه پینودی پان به خوشویسی به کی گورموه هبه و
 ټشکته به حکروم پنی. وانی دهینم که هر شتیکی دیکه کی چکه لم
 خوشویستی په زور ساده و شایانی پایه پیندان نریه.

ی.ک: لایا ده کریت زیان به پنی خوشویسی بیت؟

س.پ: من نارغزی دزی هغو نو پینودپانه دمرمیرم که لم مسئله پیدا پره
 دستین.

ی.ک: خه لکی دوروون، لایا هلویتان لوموه سرچاوه ده گری؟

س.پ: نارغزی دزی هموویان دمرمیرم، چونکه به لایس و خیزانه
 نه به سترا نومه. ټشه به سترا نومه نریه و من پهلپ له هموویان ده گرم. به پنی به من
 به هموویان داخراوم و وا همت بهتو ده کم له بهر گیه کی گورمی زماندام و
 دنیام له «خوشویسی» ددینم. به واتاپه کی دیکه بهرمو گوشه گیری و
 دور بهر پزی ده کشیموه.

ی.ک: خوت ددهندی چونکه دورره پریز لیت، به لکو دورره پریزی له اختاپه.

س.پ: بهر مریه کی خوشمت به ده گیرمونه، مادامیکې باسی خوشویسی
 ده که پنی. دهینم نا لرمونی به کدا پنی، دایکم تاوانباری ده گرم و ده بگوت:
 له گرم لم عقلیه نه همن، کسکت دست ناکو ق کچه که پت پدانی، ټشکته و
 نری ده کم هه لکسانده کی راست بووه. مسئله لومش که کسی کچی خویم
 نادانی نا ټشکته بهر کردنومی جمنجان کردوه. لایا لم ژنه له بهر لومی که ژنه

لم قسمی کردوه، یا له راستی خیزانه؟ باواپنی. پستی «په پوړیک له عقلی
 پنی و کسی کچی خوی نادانی». پسته به کی به پره من به دوی کچنگنا نا گرم و
 باورم واپه ټشکته کردنی کاریکی و ما رفتاریکی پنی جزیه، دفا کچ دوزیموه
 چي ده گپه پنی؟ من له کاتوه لیز و گورمیرم ټشه قبول ناکند، چونکه
 به ترسبه کانی لوم دست نیشان کرد و تنگه تاو بووم و زور به دستیموه
 چینست، به دوی کچدا گران کاریکی به خومه و پینسته شرمی لیکه پنی.

لەبەر ئىمە جارىكى دېگىش لىناختىدا، بەسىم خۇمدا داخرايمو و تىرىق بوومو و
بەم پىنە بوومە گاىراپەكى خۇپارىزى...
ى.ك: مەبەست لە خۇپارىز چىپە؟

س.پ: ئەو پە گە مروف بەسىم خۇپارىز داخىرىت و لەگىل خىزان و لە ژىھىتاند
كراو نەبى و تەنەت لە نەپوشىدا پەرىلەپ ناكاتىم. ھەمىشە لە دلى خۇمدا
دەنگوت دەپىن پىنگاىك پيا دەروو پەكى دەپىن پى گەپىشەن بە كچان، نەك
پىنگاى پى و پىم و داخونەزىت، سالانكە بوو لە دلى خۇمدا نەخىم پى ئەو
دەگىشاو ھەولم دەدا ئەم نەخىشە زىندوو بىگمەو. سەرخىجام وەك دەپىن ئىشتا
كچان بە شىو پەكى سەرسو پەنن لەسەر پىنى خۇپان رادەوستن.
ى.ك: ئىمە چى دەگەپنى؟

س.پ: ھەزارانىان لە رىزە كانى گەرىلادان، چىن ئىمە چى دەگەپنى؟ ئەم
مەسەلە پە بو پەگەم جار لە مېژووى گەلانى خۇرەلانى ناومەستدا پەردەستىن.
بەلام ئىمە چىن پەردى سەند؟ كچى كورد نەپەستوانى لە دەرووى دەرگى مالەكى
دوو ھەنگاۋ بىن. ئىشتا ھەزارانىان گىانفەدان! ئىمە چى دەگەپنى؟ لە كوردستان
شەكەن خۇپان راناچلە كىن، بەتابەتسى خىزان و مەسەلى شەرف و ئەم جورە
بەمايانە. لەنە ھەركىز راناچلە كىن.

ى.ك: بەلى، با ھىلىك بەژىر. ئەو پەشدا بىنن. مەن چى دىووس دەپوشىنمەو.
مەن بوو بەختىارم. باومەر مەكەن ھىچ پەرمەندىك لە خۇو بىنى.

س.پ: لە باسى ئافەندە! ھەركىز باومەر ناكەم.

ى.ك: ھەر لە باسى ئافەندە نا... بەلام باومەر مەكە ھىچ شەكە لە خۇو بوو بەت.

س.پ: بىن گومان... ھەركىز شەكە سەپىنراۋ قىوون ناكەم.

ى.ك: جا سەبارەت بە ئافەت بىن پىاۋ... قىوونى ناكەن. وانى پە؟

س.پ: بەلى، مەن لەو مەسلانە خانە بە گومان دەپم كە وەك گەرىمانە بەردەست
دەخىرىن. لە سالانى خۇپىندە سەبارەت بە ئافەت زور دوورە پەرىز و خۇپارىز
بووم و بىخۇمىدا رانەپەرمو دوو قە بىگەم. داخونەدام بوو بە دەست گەلنىك
دژواری گەورە، ھەمروان ھىندىك پەتوۋى پىان ھەبوو. بەلام مەن روۋىكەردەبوو
دوورە پەرىزى.

ى.ك: لە ئىقەرە بوون؟

س.پ: بەلى، ئەو پە لە يادە. لە نىزىك مەگەتسى «مال تەپە» بووم. چاروبار بو
نوپۇز دەپوشمە مەگەت، ھەزدەگەم بىلىم دوورە پەرىزىم لەو ماۋىدە قوون بوومە
و ھىوام كەزدەبوو. كە گەپىشەنە سالانى ھەفتا، پەگەم رەپىنوانى سۇشەپەستەگان
رايانكىشام و وام لىن دەھات باپەنم پەندە.

خەلکی گوند دەیانگوت «میرولمبەك ناپلیشتیمو» كە میرولمبەك دەینی یتیم بەرز دەکردهو تا پانی نه کهمهو.

ی.ك: ماموستاكانت لە قوناخی دواناوخیدا چون ئینی یان دەروانیت؟
 س.پ: بۆم باسکردن، لێرشدا بو ماموستایەمانم بیرە گەوێشموه که لە
 کولێژی چەنگ دەرسی دەگوتهو، چونکە بەلای منمو به راستی سەرچاوی مێشانه
 بوو و پێویستە لەسەر هەمیشە لە بیرمان بپهێلموه. ناوی «فاروق جاعلیان» و
 مەججور بوو لەو کولێژە دەرسی ئەهەبی دەگوتهو. ئەوانی و لەو قوناخیدا - واتە
 سالانی (۱۹۶۶-۱۹۶۹) - لە کولێژی چەنگ خوێندووایە. باڵی دەیانسن. دەمانە
 قوتابخانە کەمان و لەبابەتی ئەهەبیدا دەرسی پێدەگوتهین. بە جۆرێکی
 سەر سۆرەینن بایەنی پێدەدام. کە لەش دەپرسن چ شۆڕشێکی لەلای من هەبوو،
 دەلێم لەو سالا ئورسای شەقەرەدا سەرچاوی مێشانه یەکی زۆر بوو. گەشێکی
 سەر سەخت و دوست و سۆفی و پێچەوانە هەمووان بوو. گەلێکی پێنەخشی و
 فێر کردم. پێی دەگوتم: تۆ زۆر بیروات بەخۆت هەیه. تۆ مەوێکی زۆر گەورە تا
 ئێستای پێم سەیرە کە بۆچی رەفتاری بەم شێوەیه بوو تا ئێستای ئازانم. بە
 هاورێکانی دەگووت: قوتابیان، وا من ئەو یاسەم بۆ کولێژی چەنگ برد کە
 هەبۆللا نووسەر پەتی و لەو بۆ ماموستاگانم خوێندموه. هەلەدەستین بە
 شیکردنمو. کە بە دوو رسته لەسەر ئەو هەلەمان، گوتی بۆمستن مێش لەسەر
 ئەم دوو رسته به قە دەگەم. لێتر گەوتە لێکدانمو قە گەم. لە قە کانیدا
 شێلگەر بوو. هەر کاتێک بیدیام بەرەو رووم دەهات و بە لوتفیهو دەپگوت: «هێچ
 گەرۆ گەرفێکت هەیه بە دەستیو بەتانی» یان دەپگوت «بەروا بەخۆت بکە»
 ئاوا ئەو بارودۆخە کە ئێبیدا دەژیام و کاریگەری ئێزێک بۆرۆنمو لێم،
 تێپەرافنی ئەو سالانی بۆ ئاسان کردم.

ی.ك: ئایا ماموستای دیکە هەبوون؟

س.پ: بەلێ، ماموستایەکی دیکە هەبوو. زمانی ئەهەبی پێدەخوێندین.
 لەوێش خوێشی دەویستم. ناوی مەدان بە پەرەدار زاده و خەلکی لێرەمروم بوو.
 ئەگەر هێشتا لە ژیا ئایا پێ، بێن گومان منی بێرە گەوێشموه.

ی.ك: فاروق مرد؟

س.پ: بەلێ بە شێر پەنجە مرد. خەفەتم بۆ گۆچی دواپی ئەو خوارو. من باسی
 ئەم ماموستایە دەگەم، چونکە ئەمسا ئەهەتوانی ئە خوشەویستی بکەم و ئە گەڕێک
 بکەم خوشەویست بێم. ئەو کاتە ئەم ماموستایەم بە قوتابە کانی دەگووت: من
 ئەووم خوێ ناوی کە هەبۆللا خوش ناوی. ئەم بێرەمی روون و ئاشکرا بوو. من
 ئێستا دەرک بوو دەگەم کە سەبارەت بە بابەتی خوشەویستی لە چ ناکۆکی یەکی
 گەورەدا بووم. من ئەهەتوانی ئە خوشەویستی بکەم و ئە کاریکی و تا
 خوشەویست بێم. گەرۆیکی گەورە کرد. ناتوانم هەلەنگاندنەکی لە بێر بکەم.

جا کاتیک ماموساکم بهم شومیه ددویت. گومانی تندا نی به که هیندیک راستی دیوه. سرباری لوی که پروداویکی خوشمویشتن هه به پست بهم راستانه دههستن.

ی.ک: کاکه ناپو لایا به ورپایی یوه له گمل هاوریکانندا دهچولایتموه؟ ناپا گالته له تکه ده کردن؟

س.پ: لوی راستی بن من مروونگی سرسخت و شلگیرم. گالته یان له گه لدا ده کردم. به لام هموویان نا، چونکه من شلگیر بووم و حزم به ریکوپنکی ده کردو پله و پایه به کی چوپکراوتم هه بوو. له هموو گوبوونوه به کدا ده یانخسته شوینی سر کرده. من له تمنی حوت سالانموه تا نیتاش لوی و مزهم هینشووه توه. من کابرایه کی بن هوا و په کجار دادپروم و ریز له هول و گوش دهنم. مانای وایه من زور داکه بخودا گرم و دان به خودا گرتنشم وک به گنک وایه بتوانی به دمرزی سیریک لای بدات. به باشی گاره کانم رادپهرین و قناعت به هموو شتیک ده کم و باش سنوره کانی خود دناسموه و خودی خود هه لدموورینم و ده توانم به کاروبار و رفقاره کاندا بجموه.

ی.ک: تم لایمنی کسایه تیشان پنی نزانراوه. ومنشیک له تورکیا و ولاتانی بهاندا باسی تم لایمنی کسایه تی تو ده کم، کس باویم پنی ناکات. چونکه به چاوی لوی کابرایه و تیتدروانن که به په کجار سد کس ده کوژن.

س.پ: تم جوړه تیروانینه ناگرت هه رگیز راست بن، به تایه تی له خالدا. خه لکی گونده کم هینتا ماون، پنی بان ده گوتم منرووله به کی پنی بان ناگریته وه که منرووله به کم دهینی پیم هه لده گرت. تا نیتاش وام. له وانه به بلنی نهمه چون ده بن که نپوه شریک هه لدموورینن. لایا نهمه له گمل قسه کاتاندا جووت دیتوه؟ نه خبر هیچ ناکو کی پک له گوژیدا نی به. ده توانی له هموو هه فالان بهرسن. هه تا له شیکردنموه کانیشتا سه دان چار دوو پاتم کردوه توه و گوتوه: حسابنکی فورسم له گمل لوی کسه دا ده بن که دهینته هوی بزانی پک دلوه خوین له جینی گونجاوی خویدا نه بن. به لام نیتاشا چس پنیویت بکات له پیناوی گلیکدا ده پکین. بهر پنی به نهمه وا تماشای شمر ده که پین شاجوانی گمردوونه و نهمه لوی پری عاشقی جوانی شمرین، له کاتیکدا هه مووان بانگه واز بو ناشتی و تنیا ناشتی ده گن. ده ترانن شمر مانای ناگرم. هرچی به ک نوور بدینه نپو ناگر دمووتنت. به لام سمر برای توه «خواهان» خوی شمر. به راشکاوی پنت ده لیم مروونیکت له دنیا دا دست ناکووی هینده من له شمر بهر سی. من له شمر و چه کی ناگردار و نامیزی برنده و بریندار که دور ده که و موه. پیم دهینی له هموو نهمانه دور ده گویتموه و همان گات تیوری و چالاکیه کانی شمر پهره پنی ددی، توه چون لیک ده ده به وه؟ پروونکردنموی توه نهمه به: تم کاره له پیناوی مندا نی به. نه گم له پیناوی مندا بووایه، من دوا کسه نی تم دنیا به دبوم حن به شمر کردن بکات. به لام نه گم سه لک. پهرمدی به گلیکمه ده بن و مهبه منشم

تعنیا گهلی کورد نی، په، نهو له دنیاډا کس نی، په وک من حمز له شر و شور بکات و سه و دانتری بی. پرتگه لیمه به لای ښووه ناکو کی بی. چون ده بی په کنگ تا هم راده په دق لیم بی، بېننه شر گریگی جر به زه و تپوری شر پهره پې بدات و به جمر گانه راست چنی به چنی بکات و له نه بوونه و ښ و توان بخولقینن. لیمه پېشو کاری منه. لیمه وا ده گه پینن که ښو دان به ودا دمنن که شر پک ه به. دوزمنش شر وای ناوانوه. له مسان شر به بهر چاوی دنیاوه گراوه هم مو

ته کنیکینگی پرمخندوی ننډا خرابه گې. لیمه پتو طدی منه بهم شر مو. دمنن لاناو بسانن. دوزمن باو مری نده گرد شر پکی وها ده گات و تا لېستا هم مسله پدی له لا چنی مشومره. وه باو مری نده گرد که گله گمان هم شنت به کوشتنی شو ژماره زوره سر بازان. نهک لیمه به تعنی به لکو به تیز روانه چاوی پک سر بازی. وه هیچ باو مری و قناعتیگی بهو نه بو و به لام راستی به پوشنه که نهو به که دوزمن هو لی ه لائن و خورشاد نهو ددات، لېستا له بار پکی هر ترس و بیسی بی نندازدا دژ و سدان پاسگه و سر بازانای خوی ناهیلن.

بی گومان هم مو نمانه پتو خدی بان به منوه ه به. بکاتیک باسی ژبانې گله ک ده کریت، من باسی دزمان چون بهم ژبانه ده گم. چی لمریانیک به کم که بووه به ژمهر و نووشی بو گن گردن هاتووه؟ ژبان به لای منوه ده گاته سر که و تن، سر که و تن له هم مو شتیکدا. سر که و تنش به مانا بهما گدی به نازادی بهو گریندراوه. لوموی وا نازادی خوی لدمست بدات ناتوانن سر به کموی. لوموی که سر نه کموی ناتوانن بزی. لیمه باسی ژبانه له کوردستان. من نهو له پشناوی پک مروفا نالیم، چونکه من تعنات بو رووه کینگی بچو و کیش مانای ژبان دزمان. ده توانم پشان بلنم من خو لهو لادهم پنی به گیاه کی دیمن جواندا بنیم و زور به وریایی بهو هنگاو دمنم.

ی. ک. من باو مری پنی ده کم. من دلنیاشم نهوانی که ده تبینن و له نینزیکهوه دمنسان بروات پنی ده گن.

س. پ. من زور حمز له سوزایی ده کم. وانه من لهوانم که پشنگیری ده گن. باسی زورانبازی خوسم له گنل ماردا بو کردن. هم شریم له گنل ماراندا سخت بوو به لام من له همان گاتدا بابه خم به گیانداره پنی و په کان ددواو دهمپارستن.

ی. ک. مارت به پچی ده کوش، به بهرد؟

س. پ. به لن، دواتر تفنگینگی راوم په پینا کرد. به لام له بهر نهو به بهرد زورانبازیم له گه لدا ده گردن. دصوی هم خالاش روون بکمموه، من له هم مو مروفتنکی دنیا زیاتر له کوشن با مردن ده ترسم. هینشا وینه ی به کم رووداوی مردن له پیندا له بیر، شو گوپستانهش تا لېستا له بهر چاومدان. ده گوت: دمنی کاروباره کان وا ه لاسو و پین. مردن کشته پک بوو دلراو کی همیشه بی نووش ده گردم، له لایه کی دیکهوه ده لنم پنیو یسته بهم ښو به نهی. لیمه ناکو کیم بوو له گنل مسله ی مردنفا. هر چی مسله ی کوشنشه به لای مسوه گری کویره بوو

و تا نښتاش وایه راسته‌کدی من زور له مردن و کوشتن ده‌ترسم. که جندرمه ده‌مانه گوند و که گویم له پټک پان دوو گولله دهمو ه‌ل‌ده‌مانم و هم شوین و نه شوین نوم دشارده‌وه، باش نوم له‌پاده ن‌ده‌توانی بچه د‌ری و تعاشاپان بگم. له‌هر ل‌وه نا که زور ترسولک پروم، به‌لگو وام ده‌بښی هم ه‌ل‌گرتن و به‌کاره‌ننه‌ی چټک د‌ری مروغ مسئله‌یه‌کی ترساکه و مایه‌ی به‌جرگی‌به.

ی.ک: لاپا به‌خه‌پال‌تاند د‌حات له‌دواپدا سوپا پنک‌وه بښن؟

س.پ: که‌م‌نک له‌م‌و‌هر باسی نوم بو کردن که چون ل‌وه مروغی وا زور له کوشتن د‌ترسن ده‌بښه به‌ر‌هر‌سی زور‌به‌ی پرو‌د‌اوه‌کالی کوشتن. وټک بل‌نی ل‌عه ناکوکی‌به‌کی گ‌وره‌ی ت‌د‌ایه و پ‌ن‌و‌ستی به‌ل‌نگ‌د‌انه‌ویه. ژپانی ل‌مو دوام ده‌بښه ه‌و‌لی د‌وز‌پ‌ن‌وی وه‌لام‌نک بو ل‌م پ‌ر‌س‌اره. به‌ک‌ن‌کی ب‌ن‌ده‌ل‌ای زور له مردن و کوشتن ترسا و چون د‌بښی به‌په‌ک‌نک به‌ر‌هر‌ه‌ک‌ان‌ی مردن ب‌ک‌ات و به‌بښه ه‌وی مردن یا ک‌و‌ژ‌ن‌سی زور ک‌سی؟ وه‌لام بو ل‌وه ل‌مه‌یه: ن‌سه که ژپان ه‌ل‌ده‌ن‌گ‌ن‌ن‌، مردن و کوشتن د‌بښه کار‌نک که هر د‌بښی بښی. من تا نښتاش وای دان‌ن‌م له‌ ژپان‌د‌ام، چونکه من سروکی ل‌م و‌ز‌یف‌ه‌م، ل‌وه مروغ‌ی سروکی و‌ز‌یف‌ه‌ی خ‌وی ب‌ن ناتوانی ژپانی‌کی ک‌ومه‌ل‌ه‌تی لاسایی ب‌گ‌و‌ر‌ن‌ی. ب‌ویه من تا نښتا نازیم. من له‌ من‌د‌ال‌مه‌وه تا نښتا مروغ‌ن‌کی ف‌ر‌مان‌ب‌رم و سروکی ل‌م و‌ز‌یف‌ه‌م و بو ژپانی‌ش به‌ر‌ن‌گ‌اری گ‌ټ‌نک ه‌ر‌شه بو‌مه‌ت‌وه. ل‌م ه‌ر‌شه‌به‌له ناستی نښتمانی و چ‌ن‌ایه‌ت‌دا گ‌وره‌یه و چ‌ند دو‌رای‌به‌کی ن‌و د‌ول‌تی ه‌ن. من ل‌م سانه‌ا ن‌م‌پ‌ر‌یال‌ب‌زمی نه‌م‌ر‌یکا و نه‌ل‌مان‌یا و ک‌ول‌ن‌یال‌ب‌زم له‌ تور‌ک‌یا و نو‌ک‌ره ک‌ورده‌ک‌ان‌یا به‌ گ‌وره‌تر‌ین م‌تر‌سی بو سر زیان داد‌ن‌م، بالا د‌ستی پ‌یاو به‌سر ن‌اف‌ر‌ت‌دا و ته‌گ‌ره تن‌خ‌ست‌نی خ‌ه‌یا‌ل و نا‌وات‌ی چ‌ک‌وله‌کان له‌ل‌ای‌ن گ‌وره‌ک‌انه‌وه ه‌ر‌شه کردن له‌ ژپان. له‌گ‌ر سر‌ن‌ج‌تان د‌بښی هم‌و ل‌م ه‌ر‌شه و گ‌وره‌شانه پ‌ټ‌ده‌گ‌رن و زورم بو د‌بښن تا پ‌نا ب‌سه به‌ر ه‌یز و ب‌یک‌م به‌ ل‌ام‌را‌ز‌نک و پ‌الم پ‌ن‌وه د‌بښن بو ت‌ی‌وری ه‌یز. مروغ‌ی له‌ ه‌یز ترساو به‌م گ‌وشاره ده‌بښه مروغ‌ن‌کی ه‌یز خ‌ول‌ن‌ن. ه‌وی پ‌شت ل‌وح‌ش ه‌ر‌شه‌ی خ‌ن‌گ‌اند‌نی ژپانه. من نښتا له‌ ته‌م‌نی چ‌ل و چ‌وار سال‌د‌ام و ب‌ن‌ش‌ر‌فه گ‌وره‌کان و ه‌یج و پ‌و‌و‌چه‌کان و زور‌د‌اره‌کان و د‌زه‌کان و چ‌ه‌پ‌له‌کان و سر‌مه‌سه‌کان ک‌وس‌ن‌کی گ‌وره بو ژپان پ‌ن‌ک‌ده‌بښن. ژپان به‌لای م‌ن‌وه خ‌وش‌عو‌ی‌ت‌یه‌کی گ‌وره‌یه و من ل‌ا‌و‌ی‌زانی ژپانم و عاشق‌م و زور ق‌ن‌م له‌ مردنه. ب‌ن‌گ‌ومان من له‌ب‌ردهم ل‌م هم‌و ه‌ر‌ه‌شانه‌ا له‌ ژپان ناتوانم پ‌نا‌بر‌ده به‌ر ه‌یز ف‌ر‌ام‌وشی بگم.

ی.ک: ل‌مه وه‌لام‌سی پ‌ر‌س‌یاری پ‌ن‌ش‌رو‌مه. واته ل‌وه‌پان که پ‌ن‌وض‌دی به‌خ‌و‌پ‌ار‌اس‌نه‌وه ه‌به‌به‌ به‌لام له‌ پرو‌ن‌ک‌رد‌نه‌وه‌گ‌ه‌ت‌اند‌ا دو‌را‌پ‌یه‌کی د‌یکه د‌ر‌ک‌وت، ل‌ه‌ر‌یش ل‌وه‌به‌که ل‌ن‌وه له‌م‌ر‌یکا و نه‌ل‌مان‌یا و ک‌ول‌ن‌یال‌ب‌زمی نور‌کی و بالا‌د‌ستی پ‌یاو به‌ م‌تر‌سی ده‌بښن. وانی‌یه؟

س.پ: ب‌ن‌گ‌ومان، بالا‌د‌ستی پ‌یاو‌ب‌ن‌ی د‌خ‌مه‌مه‌سر، چونکه ل‌وان‌یش

لېسهریالېن. باومرم وایه همرېه کینک له کچان و ژنانمان دمتوانی بلنیت: «نم پارچه په بو نیمه». به چاکه ی لافره نموه هینشا هیندیک بنه مای نیشتمانی و کومه لایه نیمان لمر پتی خویان ماون. هرچی پیاوه وک دزانین دهینته به کریگیراو و له نیشتمان نامو دهن و پژوی چل جار سری له بهردم دوژمندا دادغوینن. لمر نموی پیاو وینن شیاوه و ناتوانی بهما نیشتمانیه کان بنوینن. لمر نمو لافره ت پارچه په که له راستی کورد. پتوینته بهو پتی به دایهینن، چونکه مسطه په کی گرنگ. به لام شوینی لافره ت له کومه لگای نیمدا ده که وینته پاش گازبردوه و چون نمستی بو بهی وای لندیت. نمو چون له گلن مروفا په تپدا جوت دینموه؟ له میژوو و نیشتمان و پژنبري دوری دمنه پیموه و پاشان پتی دهینن: «تو گیان و سامانی». نمجا چنند پیمان بکریت تنگی پنه هلدچنین. نم رفشاره بونی کم دمنی لندیت و خراپترین جوری گوشاره. هتا پنه مده جنسی په لازاده گانش لرخ و بایه خیال چی به؟ لایزان بوون و پنومبه سترانی شپوه په کی کویلا په تی و نامویی په و مبدلنکی لازه لانه په. لای نیمه ده گاته مبدلن کولونیا لیم. لمر نمو هویه من زالی پیاو بهم شپوه بهیم و به توندی برانبر بهم زالی په رادموستم.

ی. ک. همرو لوانه به مترسی دامنن. واته تیکوشانستان دورایه کی نیشترناسیونالی هیه، چونکه نم همرشه په تنها دژ به گلی کورد نی په.

س. پ. من مروفتنکی نه تمومپرست نیم و نمش تمواو لاشکرایه. نه گمر قمری خه باتی گلی کورد کموتیم و تا نم راده په پیننندی بوویم، لمر نمویه له گه لانی جیهان زیاتر دووچاری سرکو تکردن هاتووه. منیش زور گریدراوی خه باتی سرکو تکر او انم، لمر نمو نا که کوردم به لکو لمر نموی که کورد سرکو تکراره. منیش نیشتمان پرمور و بزگاریخوازم. به پاشکاو دیلیم من نمو مروغه نیم که له ږینگای نه تموا په تپدا زیانی ده شاته مترسی یوه و زیانیشم لمو پیناوه نا کم به فوربانی.

ی. ک. نموی راستی پتی سرکرده کان له تورکیا سرسام دمن که نم قسه به دهینتن.

س. پ. به لای منوه گرنگ نی په، نامو ق لوانه بناسم و ناممو ق لنیان نن یگم.

ی. ک. به لام تو ناچاری بو نمو کاره که دهیگی بی پاناسی. تو شو و پژو بهر لمر ده که پیموه.

که کۆسپه کان به ږووی زیاندا گموره دهېن، داکوکی کردن له زبان نهمه که بو شهره

س.پ: به قناعتی من زبانیان بنېروشتی په کی له ږاده به دمه، که لعمریکاپه یکه
بو به کم جار چاوی پېنم کومت، لینی پرسیم: چوڼ «پوش» هه لعمریکاپه، به
یکه قسه گوتم: «بنېروشته».

ی.ک: ولامه که تان بنېروشته بووه.

س.پ: به لینی زوریان بوونه سروکی دولت و لعمو لعمو .... هه مووشیان بنې
پروشتن. نه گمر جوړه پېنوشدی په گیان به پروشتهوه هه موواپه، هه سله کانپان به
شینو په کی مرو دوشانه ومړه گرت.

ی.ک: به لام ږیسه که یان واپان لینی دکات بنېروشت بن، وانی په؟

س.پ: له وانه په، نامه وی بچه نیتو لم باسه. راسته که ی من په کجار به زیانه وه
به ستراوم. دپاره که کۆسپه کان به ږووی زیاندا گموره دهېن، داکوکی لینی گردنی
نهمه که بو شهره. به لام سه بارت به هه سله ی کورد پېنستر گوتم: کورد
هه حکومه به وی که نه زی و له زبان هه لکه ندراره. کورد نهمه په که له زیندانه کانی
دنیاداپه و له گشت جوانی و خوشه ویستی په کی بنېروشته. سرنج بدن نه بېرداره،
به لکو ږیسه کښ کراوه. من باسی ږیسه کښ کردن ده کم. دواچار له خودی خوی
ږیسه کښ کراو له همت و سوز به شپراو پرو. به کورتی لعمو مروشه ده چنی که
هه ردو دست و پنی بېرداونه توه، یان بونعمو ږیگی لم جوړه په. له هه موو شتیک
ږیسه کښ کراوه که پېنوشدی به مرو قایه تپه وه بنې. به لام به ږواله هشتا له

مروشه ده چنی. کورد نهمه په. ده توانم پهره بهم چمکه بدهم. هه چنی چو نیک گفتم
بدنی و بېخه نه بهر دېستم، من چمکی خوم بو مرو قایه تی هه په، ده که ی نهمه په:
لاپهنگری گردنی مروقی به هتیز هه سله په کی ناله خلای په. لعمه نهمه ده که پنی که
پرنسپی من له خلای و مرو دوشانه په و نویننرانی میللیکگری سره ناپی
کوردیش دوژمنی خوینه خوی من و له تورک دوژمنکار ترن، له بهرایی لعمو نهمه
که پشنگیری یان کردم «که مال پېرو حقی قرار» دین، ږه گ و ږیسه ی لعمو نه له
تورکیاوه په و کورد نین. هه سله دینیم: لعمو نه له هه موو نعلیک زپاتر و لوتکی
پېنوه ستراو پرو. نهمه به لکه په بو لاینی مرو دوشانه م.

من فارمزوی زیانکی پرو و لیک حالی پرو له گمل راستی تورکیا ده کم. هه
له سره تاشوه به کاری شورشگیرانعمان له ږووی لیکری و گیانی پهره لعمو نان
سلطان و کاریکمان کرد شایسته ی نهمه به بېسته بنې. بهم پنی په وا له تورک ده که ی
سهرلغوی بو راستی خویان بگم ږینه وه. نهمه لعمو بزانه پنی که بانگېشتنی نهمه
دکات. نهمه گریدراوی پادی لعمو هه لالانعمانین که ږه گ و ږیسه پان له
تورکیاوه په. له کاتیکدا نهمه پان به هتیز چارصر ده بېستی و باورمیان و ابوو

ئامانچە كانايان بەدى دېنىن. لەبەر ئەو لە پالېست و كۆمەك كۆرەنماندا درىنىيان نەكرد.

واتە (PKK) ھەم ماناۋ شەخسەي ئەو ئورگە ديارى دەگات گە دەمانەوى بېنەتە پراو دوست و تەخانات ھەتتالېشان و ھەم ئاسنامەشى ديارى دەگات. حېزب دەرفەتتېكى پىنداۋە و لەم بارەپەو بانگەوازيكى ئاراستە كۆرەوۋە و گەلنىك پالېشېشان بىرەدەست خەتوۋە گە ھېششا لەم چوارچىنەبەدا بىرەوۋامە. ئېشە ئەگەر گار لە سەرلەبەرى دىنھاش بېگەپىن. مەن ھەر وەك مەروۇتتېكى پىنلېز دەمىنەمەو گە بەتەنگ ئەوۋەپە لەسەر ئەم بىنچىنەپە لەگەن ھەموو خەلگەدا بېجولتەمەو. بەلام ئەو ئورگەي كە دووچارى گرىپى ئەو بە گەورەزانىن بۈۋە. ئەگەر ئوانى ئەم گرىپە تىنپەپىزىنى و گەملىك لە پىنۋانەي مەروۇستانە ئىزىك بۈۋەو و وەك ئەو مەروۇتە پەشتارى كۆرد گە بېر لە ئازادى و ھاۋسانى دەگاتەو و قەسەي واى بە دەندا ناپەنت بۈنى زالبوون و كۈپلەپەتتى ئېۋە پىن و تەنگىمان پىنەلناچىن، ئەوسا دەپىشنى ئېشە پىشېوانىكى بەھادارى ئەۋىپىن و دەتوانى پەرمەندىتېكى فراۋان بەدى بېشنى و ئېشە لە غەزەمتى ئەۋەداپىن. ئەم قاتە بۇ يادى ھەتتال «كەمال و ھەقى» دەكەم كە بەلاي ئېشەمە بەھايەكى گەورە دىۋىنىن و ئېشەش پىنەستەي بىرەمورىيانىن و كار بۇ ئەم بىرەمورىيە دەكەپى.

رى.ك: دۆستانەتېشان لەگەن كەمال بېر چۈن دەستى پىن كۆرد؟
س.پ: ئەو سەھەتتەك گۈپم بۇ بېگەرە. بە گىشى باسى گەلنىك مەسلەم كۆرد. تا شەھىد بۈۋىنى پىنۋەدى پىنەتەمە ھەبەو. ئەو بەكەم شەركەر و سەركەردەي سەربازىيان بۈۋە و لە ژېر ئەشكەنجەدا بۈۋە بە ئىسقاتتېكى پىشداگەرۋا. ئايبا لەشېشان دېۋە؟ مەبجۇر «لەسەمە ئوقتاي» بە «كەمال» دەگوت: كەمال ۋاز لە مردن بېشە. ئېشە دەتوانىن ژيان بە بەرتەدا بېگەپىنەو. كەچى كەمال ۋەلامى دەداپەو: مەردنى ئىستەي مەن گەورەتېرىن زەبەرە بۇ ئېۋە و ئەۋەش بەدى دېنىم. دەرفەتتى ئەۋەتەن ئادەمنى بىگىنپەنەو بۇ ژيان. ئەۋەي ۋا دەمەۋى بىلەنم چالاكى و فوربانتەلنىكى گەورەپە. ئەو ھەتتا ھەتاپە پىنەتەمە بىستراپەۋى
ى.ك: بەلەن، باسى ئەۋەپان كۆرد. ئەمە ماناى ۋايە ئېۋە كەسابەنېشان وەك خەۋەتتى و لەگەن ھى ئەۋەدا ھاۋشۈۋەپە.

س.پ: كەمال بېراستى ۋا دەپىنى كە پزگارى گەلنى ئورگە بە پزگارى گەلنى كۆرەدا ئىدەپەپىزىت. بەلەننى ئەو لەسەر ئەم بىنچىنەپە بۈۋە و تا سەر پىنەلنى ئەم بەلەنە بۈۋە. با ئەۋۋەپەكت لەسەر ئەۋە بىدەننى: لە كاتى پەرخۇدانىدا لە بىغدىخانە دەلەت: «دوژمەن گەمە بە ژىاتمان دەگات تا حېزب بە دۇراۋى بېشەمەر. ئېشەش كاريك دەكەپەن دوژمەن بە مەردنى ئېشە پىدۇپىزىن». ئەمە بەلگەي بىستراپەۋى ئەۋە بەلەنەكەپەو.

ى.ك: بە راستى ۋا بۈۋە. شەھىدبۈۋىنى ئەمەك بۈۋە بۇ سەلەننى خەۋى و ئەۋە كارىنكى شايبانى ھەموو رېزىنكە. باشە ئاپەزى بىرام ژيان و خۇشەۋىستى چۈن پىنەسە دەكەن؟

زبانم پوختی پوزانموی کورده

س.پ: بو لوموی دمست به باسی خوشمویستی بکهین، دهینی په گم چار ژبان بدمین به ناسپن. له راستیدا ژبان هر به تهاوی به پرووی کورده دا نه خراوه، به لکو تهاو به پرووی نور کیشیدا دا خراوه. مه بستم لومویه گلی تورک دوی، به لام له پناوی چیدا دوی؟ لحه شتکی نزانراوه.

ی.ک: به لکو به تنه پینی پوزگار دهینی به رانمیر.

س.پ: لوموی پروون ده کسموه. به لای منوه لوه گرنگه مروث بتوانی کمینک شرمی خوی بهار پیزی. له دابونه پینی کورده وار پشدا مانی شرمی جیاوازه. لای کورده، شرمه دار که سینگ به خیزان و زن و کینگ و مریشک و سه گه که یهوه به ستراوه. من له بنه رتهوه په لیم لم چمکه هبه و پشاسه په کی پنجموانه ی چمکی شرمم هبه. چمکه گه لای من خوردا مالینه لم مسه لانه و بهر پیرج دانوه یانه. لوه تاکه رینگه یه که ده کنشینتهوه بو ژبان و بگره سرمه نای ژبانیه. هرچی کیشی خوشمویستیه، وای دهینم من خودی خوشمویستم هه لسه نگاند و کاره که بیم رینگخت. بان به واتایه کی دیکه: من بووم سرمه نای جی به جن کردنی بووم. رمنگه سرمه نا هوشیار نه بوو بیم. به لام لوه هه لسه نگاندنیکي تهاوی باهتی خوشمویستی و ژبان بووه. گوتم پنیوسته لوه خه لکانه که تهاو له ژبان و خوشمویستی ریشه کیش کراون، بو ژبانیکي جوان و تازه و بو خوشمویستی به کی به شرمه فانه رینوینی بکرین. به کیش کردنیان بو لوه ژبانه گموره ترین شرمه. نیمه لوه هیزمان پشاند.

ی.ک: به لای، مروثی کورد ورده ورده دمستی کردوه به ژبانهوه و نیشتا گورانی «سروک لاپو» ده لیت. جاران که شرابیان ده خواردموه سرمه خوش دمیون. به لام نیشتا که لوه گورانی ده لینهوه هوش و عقلیان له دمست دهینا

س.پ: لوه راستی بڼ لوه دیمینیکي ژبان و شادمانی به تی. نیشتا مروثی کوردیش ده پوی خوی خوش بو. لوه که منی خوش دوی. دمست به خوشمویستی خوی ده گات.

ی.ک: به پای من پهرمغندی مروثا به تی خوش و پستی به رانیم و نکوولی له خو کردن ده خوار. من به راستی لم باهته ده هاو دنگشان نیم و پشتگیری لوه قسه یه تان ناگم: «مروثی کورد خوشی دوی، چونکه خوی خوش دوی». رمنگه هه قاله کورده که ی زور خوش بو، به لام نو تیکرای گلت خوشدوی.

س.پ: دپاره نو باسی گیانی هر موزی ده که ی. نه گمر ناگانان لڼ بوو بڼ حالی حازر لم خوشمویستبه له گومه لگادا به دی دیت. لحه وا ده گه یمنی که گمل ده پوی خوی به راستی خویوه شتک بدات. هر په گنیکش بهی خوی دمهات.

ی.ک: راسته مروث و گومه لگای کوردی خوی له لاپو و (PKK) دا بهینی یهوه و مشمانی به خوی په یداکردیهوه. هه سرو نمانه راستن. قسه په کیشم هبه: «لوه

مروغی که متحانه به خوی نه کات، ناتوانی خوشعویستی بکات.

س.پ: گهلی کورد له پاده بهمر متحانه ی به خوی له دست داپوو. تینکوشان هیندیک متحانه ی بو گتیراپوه. جا که گمیک متحانه ی به خوو دی دست ی به خوشعویستی کرد. لعمه راسته.

ی.ک: بر وا به خوکردن له دلوه هه لفقولیت و به جهرگی و هیز ده به خشی.

س.پ: بن گومان، متحانه به خو په پیداکردن به جهرگی و لهراده و شمر و کاری تیدا په. هه موو لوانمان به گیل به خشی. ده کړیت گه پششی کورد بهم بارودوخه له ژبانی مندا کورت بکړیتوه. لهر لومو ژبانم پونخته ی ژبانومو کورده. واته من هه موو شتیکم پښکخت و له پښکای لوه دا شمر پښکی فلعطی و لاپنی و سیاسیم له گیل خودی خودا کرد و نو خالمنی که به لخبجام هینا لعمه په: «پنوپست» م شویه په ژبانت خوش بو. لښتا که گیل ده لښت: «لښتر بهمه» نو له پشناوی لعم ژباندا لومو پښت کرا به زیاده مو به خشی. لعم دوخه جینی بایه خمه، چونکه سره دا تخیا بووم و چواره سالشه له نښتانه مو دووم و تینکولی کسانیکی زور نه بووم. ویرای لعمه لومو بو من هه لکوتوه بو هچ سر کرده به کی دیکه هه لکوتوه، وک به کیتی گیل و نو خوشعویستی به کی باومرنا کړیت وایی.

ی.ک: باشه لاپوی برام چواره ساله تو له نښتانه مو دووری، نه ی چون ده گینه راستی کورد؟

س.پ: لعم دوخه به پښکای ناسایی - نایدیولوزی و سیاسی - به دی تابیت. لعم باره یوه تهنات نه گمر نه گیشینه لعم ناسته یش که دموو. به لام پهره مند هر هه په. به دی پشنانی لعمه پښومدی به کی توندوتولی به خاوم پرنسپ بوونی مروغوه هه په. گمیک لعمویر به کورنی یاسی قونانی مندا لیم بو کردن و گوتم: من لعم شور مسواره شمر که ره یان بووم که هیواکانی خویانیهان پتوه بهمد کړه بوو. گوتیشم: من شمر کمری (۱۱) ساله ی لعمانم. مانای وایه من لعم جهنگاو مره ی گهلی کوردم که هینا له قونانی مندا لیدایه. لعمه یش وام لښده کات ناپاکی دهره ق به خه یال و لوات و ناروزوه گانیان نه گم. من خیانه تم لوانه نه کړه دوو. لښتا که لعم هه موو لښتامن ده گم به بن لومو بی یاناسم، لعمه وا ده گه پشنی که من له ژبان دوورنیم. من چاودنیر و تویر لومو گومری لعمانم و یاسایان بو دادنیم. لعم هه موو مه لانه له ناخدا به سر کورن گه یاندوه و هر

لعمه ساوه پشک شیان بکیم. پشککش کړده که یش تخیا مسئله به کی نه کنیکه به، گیل دست به جی نامه ی ده گانه دست. باومر وایه بهمنی لعم بایه به باشتر لښی بکولدریتوه. به به ش لعمه به کس ناتوانی بڼ له گه پشتم به گیل و کوشتم لعم پشناوه بگری، نه دولت و نه سر له بهری دلیاو نه لعم شاکامانه یش که له بهر می هینانی سوشالیزمی بنیاتنراو کومتوه. واته سر بهاری لعم هه موو کوسپانه سر کورنی بڼ پتوه بو گله کم به دی هات. لعم سر کورنمنش می

گەلنىڭكە لە ئاڭاڭىي و زىيانەمۇيدا گەيشە خالى كۇتايى.

ي.ك: لەوانە بە ئىمە خالىڭكى چىاوازي ياساي پەرىزەمەندى يە كسان بىن. ئەمۇنا لە كاتىڭدا كە مەمۇ شىڭك ەرمىس دېنىن، گەلنىڭكە كە وا كەس چاومېرىي ھېچى لىناڭاكت رادەمېرى و بە سەرگىرەپەتى (PKK) قەلەمبازىڭكى گىرنگ بەدى دېنىن.

س.پ: بەلنى دە كىرىت خۇ كوردستان لاوازىرىن خالە بۇ لىمېرىيالىزىم. لىسلام لە بىپايانى ەرمەيدا سەرى ەلدا كە مەرقاپەتى لە خالى بىرانەمۇدا بۇو. شۇرېشى فەرىزەمىش لە ناوۋىدى تا كەمۇى بە كى بۇ گەلدا سەرى ەلدا. ەمىرى كوردستانىشە ھىندىمى ئەمۇى كە لاواز بۇو، مەرقاپەتى تىڭدا گەيشەبۇو خالى بىرانەمۇ و لەم پروداۋى لىئو پەيدا بۇو. دەتوانىن زىياتر ئەو لىڭك بەدىنەمۇ. بەلام دەمۇى بىلىم بەمىزبۇونە ەلە لە خۇشەمۇستىدا ەپە. «چەتەن ئىمەج» بۇرۇنامە نۇوس ەپە زىبەرگە و لە لىئو دەچىن. لە نۇوسىنە كانى ئەم دواپەيدا گوتارىڭكى بۇ ەلەستىگاندىن مەن تەرخان كىردۇو. پىنم واپە ئەو ەفەشە ەلە پىش كۇچى دواپى ئەو بۇو. بۇرۇنامەى (خورىەت) بەمۇى ئە و گوتارمۇ ەانە شىرە و پىنى گوتىم: گوتارىڭكى لەسەر نۇوسىۋى. ئايا ئاپخەپتە نىۋ لىستەى دۇرئەنە كانت. پىنم گوتىن ئەم كاپراپە زىبەرگەنە ەلەستىگاندىۋم و مەن رېزى راپە كەى دەگىم. يە كىڭكە لە رستە كانى كە ەقلى بەزىردا ەتاپۇو دەلەت: خۇشەمۇستى بە رىڭگى راست چى دەگەپەننى؟ لەسەرى دەمۇا و دەلەت: شىۋى ئەو رىڭگاپە چى بە كە دەچىشەمۇ سەر خۇشەمۇستى لەسەر بىنچىنە بە كى تازە؟ ئاپۇ باسى لەمۇش دەكات. ئىمە وا دەگەپەننى كە ەقلى ئەم كاپراپە رىڭگى رۇو بە خۇشەمۇستى بە خۇناگىرى. راستە كەى ئەو كاپراپە نۇبىزەمۇ ەلە بۇو و مەن رېزى ئەم لاينەمىم گىرت. لە كاتىڭدا بۇرۇنامەى خورىەت بە پىنچەۋانەمۇ ئەمۇى لىڭك دابۇمۇو. ئەمۇى راستى بىن مەن واپ دەپىنم كە گوتارە كەى زۇر بەنرخە. لە بۇرۇنامەنۇوسە كانى دېكەش «ئۇرسەن لۇپىمەن» ەپە ھىندىڭك گوتار دىۋوسى. چىگە ئەمۇ نامەمۇ باسى بۇرۇنامە كانى «باب ەالى» بىكەم، چۈنكە زۇر بەپان بەشېۋازى قەشە كۈنەكان و نامۇرگارىپە كلىشەپە كاتپان دىۋوسىن و بىم پىن بە كىرى خۇپان وەردەگىرن.

بە كەم مانگىرتەنمان، لە كۆلئىزى زانستە سىياسىيە كاندا بە بۇنەى كۇشتارى (فۇلدەرە)ۋە بۇو.

ي.ك: باشە ئاپۇى بىرام با بۇ قۇناخى زانكۇ بىچىن، ئاپا لە كۆلئىزى زانستە سىياسىيە كان دەتخۇپىند؟

س.پ: بەلنى، سالىڭك لە دىبارەگىر مامەو و لە پۇوپىنۋان ئىشەم دەگىرد. دواى ئەو سالىڭك لە ئەستەمبۇل مامەو. لەدوا دواپە كانى سالى ۱۹۷۱ ئا چۇوم بۇ لەنقىمە. لەۋى «مامەر و دىنىز»ى جۇوتە پالەۋانى بەرخۇدان كە لە بەندىخاتە ەلاتىبۇون و

هينستا نه گيرابوون، شهربان ده كړد. چالاكيه كانيان هينستا هر به بهرچاوموون. شمعيد بوونيان له ۳۰ ي ناداردا زور كاري تن كړدېن. پالوان بوون، متسماني نيمه يان به ده ست هينابوو. پاگتاو كړدني شو پالوانانه وای لن كړدم سر له نوي بارو دوخه كه. شن و كمو بكم، رضگه بهنتم يار بووېن چونكه نرختيكي زورم پندمدان و زياتر له چاران بايتمم بمو بزافاته دغا: ثوان بوون چالاكي شوپانان ريگخت و نهجامدا و بمو قوناختيكي گرنكي تنكوشانان دوايې پني هينا، چند لايمنگريكي ناسايي يان له كولنيزي زانسته سياسي كاندا هېوو. له كوتايي ۱۹۷۱ و سره ناي ۱۹۷۲ دا قه گاني «ماهر» و هملالانېم بېستېوو بهر لموي بېنه كه سانتيكي نايابايي. جهرېزمي پاتم بېني و دېمن به مېدلموه بهستراون. نواندني راستم له لايېنين. لومسا له دلي غومدا گوتم: «پنويست واز لموانه نه هينېن».

ي.ك: له گوڼوه به دووي قه گاني «ماهر» چوون؟

س.پ: له سالونتيكي زانكوي ته گنيكي نستمېولدا، شو كونفراسه په كجار به نوابانگ بوو. پنم وايه كويونو نوميك بوو بو خو جوي كړد نومه له سالي ۱۹۷۰ دا. سني پا چوار كسي ديكه هاتنه پال كويونو نومه، كه، ثوانيش «پوسف كوبلي، رېمزان ناكلولا، كازم نوزدوغان» بوون. ثوانه دستيان به پتگه نيتي «THKP-C» (حېزبي شيوعيسي ميللي توركيه- بهر) كړد و له بهرنيز «مېهرې بمللي» هه لېبران. لام وايه لنگه لېبراتيكي پمله بوو و دهرچوونتيكي په كجار به مجرگاتمش بوو له چمكي چالاكي به كاندا. له كونفراسه كه دا باسي نېشتمانه رومري كوردپان كړد. سرمنجام چمندين شت له زهينسا مانوه. لمويوه بو له نقره چووم و بوومه لايمنگري له حېزه كه دايانمنز راند. په كم مانگر نتمان له كولنيزي زانسته سياسي كاندا به بوڼه كوشتاري قزلدمروه كړد. له ۳۰ ي ناداردا شمعيدكران و نتمش له (۱) ي نېساندا دستمان به مانگرتن كړد. له (۷) ي نېساندا له لايه نېداري كولنيز و بهرنيوه رايه ناي ناسپشوه بو لنگولنومه پانگ كراين و گېراين. كه له بنديخانه بووم «دنيوز» و هاورينگاني له سندهاردان. هرچي ريگختنه چه بهرپوه گاني ديكش بوون له لغجاسي كېوما كړد نومه تووشي پاگتاو كړد بوون و زور كسيان گرت و زور به يان سر به «TIP» و «THKP-C» بوون و هينايان بو شو بنديخانه پي كه نيمه لي پويو. به كورتي هموويان هاتن و لموي بهرنيانم بېني. شو لنگامش كه به نتم هينا لوه بوو: دهېن به شپوه پكي زور راديكالانه تر پروېكه پنه مسئله كه و به دووماچوون و بهر دواي ريگختن دايېن بگېن، كه دوو كارن دهيت بگريڼ.

ي.ك: لسه وا دهگه پني تو شو بېنيزيه دېيني كه له لاي خيزان بېني.

س.پ: بېن ته ملا وولا وهايه. پالوانان ده كوژرين و ريگختنه گان دوپنه ده كرين. له گمر ناگانان لن بوو بېن من شوينېكم بو ناپاكي پالوانان له لاي نيه. له و پياوانه به هوي مېدلمانه كوژران. ده بوو هينديك كسي دريزه بم مېدلمانه

بدن. نو قسەم دەکرد و لەمە پالی پێنوام ڕینگشتنیک دابەمزرینم. باوەرم هەبە کە دەبین یادی پالەوانانی بەرخودان لە سالی ١٩٧١ دا بپارێزیت و لیش بو بەردوام بوونی بگەین و نەیکەین بە پارووبەکی ئاسان بو دوزمن. بە شەھید بوونمان بو جاری دووم بپێنیزی و خوین و پالەوانەتەم بپینی و تەماشای دەوربەری خۆم کرد و هەڵا زێرە گانم نەپینی و ئارەزووی یە گگرتنم لە گەن چەند ناوێنیککی دیکەدا کرد. بەلام سەرم کرد دووربون، بە خێرای لێت دەتەگنەوه.

ناو نووس کرانم لە کۆلیژی زانستە سیاسە گاندا هشت ساڵ درێژی کێشا و سالانی یەگەم لە یادی نو پالەوانانە بەرخودان و هەولی تۆلەندنەوه پاندا بەسەرچوون، پاش نو حەوت مانگی کە لە پشت شیشی زیندانەوه بەسەرم بەردن گوتم: «هیچ شتێک بە بێ ڕینگشتنیککی دروست و هەمیشەیی ناگریت».

داپرا نیککی راستە قینم لەم مەسەلە پەدا بپینی. بەسەرھاتی کورد کەموکۆپی یەکی تێدا هەبوو. گوتم: «لە گەر کێشە کورد چارەسەر نە کریت، ناتوانین بە یەک بێ بڕوین». سوشیالیزمی شوێنی بەردوام تەگەری دەخستە نو کارە. من خەریکی ئامادە کردنی ئەم بێ و نو باسکە بووم. لە دەست پێکردنی سالی (١٩٧٢) یەو بەم بڕیارە گەیشتم: من لە پێناوی شۆرشا هەم. بەلام دەبین باسکی کوردی ئامادە بکەم و بنیاتی بنیم و بێخەمە کار و بیکەمە بەشیککی ئەم شۆرشە. دیارە بە بێ ئەوی پێنۆدیم بە هەڵاڵانی تورکەو بەچڕینم هەر نو قوناخەدا چاوم بە «کەمال پیر» گەوت و پێنۆدیمان دەستی پێکرد و ئاحافەتیککی یە کجار کاریگەر گوت. ئەم قسانە زورکاری تێکردن و بەس بوون بو ئەوی کە خۆیمان پێو گرێبەدات.

ی.ک: کە لە پەندێخانە دەرچوون بێ جێوێ مانەوه؟

س.پ: بەلێ. دەچوو مە سالی برادەران و مالم نەبوو. دەتوانم بڵێم من لە سالی ١٩٧٢ بە دواوە بە گەردەو سەر کردایەتی شۆرشگیرە گانم دەکرد. ڕۆژگە لەمە روون نەبوو بێ بەلام ئێستا پاش ئێنەپینی بیست ساڵ بەسەر ئەم پروژاوەدا. واتە ئێشە لە بێرەوێ بیستەمدا دەژین - ئەو پتر روون بو ئەوه.

نو گاتە گەلیک ئوێزی بەرفراوانمان لە ئەنقەرە و ئەستەمبول ڕینگشت و توانیمان گیانی شۆرشگیر بۆ ئەستەمبول بگوازینەوه و نو مانگرتە بگەپەینە هەموو تورکیا کە ١٢ ی ئادار لە کۆلیژی زانستە سیاسە گان دەستان پێ کرد. ئەمە وەک قوناخێکی تازە وا بوو. چاودێریکی باش بووم، لەبەر ئەوی لایەنگریکی باشی چەپی تورکیا بووم چ خزمەتێک خراپە سەر شام کردم و کەوتە بەشێنەوی بلاوکاراوه. هەتا گەیاندمە گوندە گەشم. ئەو هەر گێز ناڕەحەتی نەکردم و هەمە بە دلەپسی نە دەکرد، دیارە چەند هەڵاڵیککی دیکەشم لە گەلدا بوون.

ی.ک: کەسی وا هەبە لە گەلدا خەباتی کردبێ و هێشتا ماس؟ سێ

س. پ: لڼم مسئله پيدا هغځان «دوځان» هم بيرده كويتموه كه هغځالي بڼديځانهم
 بوو. كورې «لېمان فرنا» به و پښم واته «لېمان» له رېښخراوې مالي مړوندا
 نېش ده كات.

ي. ك: لاڼ واپس نېستا لومړى نې به. وځك بزانم له هه لېږاردنه كاني دواپيدا لومړى
 نه بوو.

س. پ: كورپه كې له قوتابخانه و بڼديځانه شدا هغځانم بوو و سر به رېښخراوې
 رېښكارې «KURTULUS» بوو، من لڼم مسئله په ده گڼم موه چونكه خالېنكې شاپتې
 باپه خ پښتاني تېدا به. بېرته كه «ناغور مومجو» گوتې: ناږو پازده سال له
 بڼديځانه دماپوه. ښوې پېرېاندا؟ لومړى له گوتارې كيدا نوو سي. من لڼرېدا
 دصومې لڼم مسئله په كېنك پروڼ بگم موه. باوكې «دوځان» لڼفسر بوو. لڼو پېش
 كه له دادگا بوو به شاپت به سرمانوه كېنكې فاشې بوو، پښم واپه باوكې
 «دوځان» لڼو كاته لڼفداسې دادگاې سربازې بوو و نازانم شاخو توانېښتې
 كارېكاته سر دادگا پان نا، لڼو حوكمې كه «باقې توغ» ښوې داوا كړدېن
 حوت سال بوو. به لڼام ناكړيت به بلك شاپت حوكم دمرېكړيت، نه گمر دادگا
 لڼومړى كړد لڼوه هلاوارادنه جا ښو لڼومړى «باقې توغ» بڼوانې لڼم حوكم
 دمرېكات پڼوېستې به شاپتېنكې دېكه هه بوو و له بلك شاپت بڼو پېش له
 بڼر دمسيدا نه بوو. وای نارو و ده كړد، به لڼام نه بڼوانې. قوتابې و لاو بووېن
 هېشتا خالي كوردې به تموېلڼاموه نه بوو.

ي. ك: لڼو داواكارې گشتې بوو و دېبڼوانې داوا بگات. دادگاځې دېبڼوانې لڼوه
 جې به جې نه كات. كښه كه تان گېشته ناو مرستې سالي ۱۹۷۲ و حوت مانگ له
 بڼديځانه ماڼوه. لڼوه بمې بوو ښو بېرېلا كړه تان.

س. پ: به كورنې وازيان لڼ هېنځان و بېرېاندين. لڼو لڼزمونه فېرې كړدم و
 واپلڼهات باځې سټوړې خوم بڼاسم موه. هروځه رڼځې سربازېشم فاشې و پېم
 بڼوه پرد كه لڼم كار به جوشې و خروځې گڼجانه ناكړيت. له دلي خومدا گوتم:
 پڼوېسته شلگېر بې و نه گېرېرې حالي خوت بگې تا جارېكې دېكه نه پڼتېم موه
 بڼديځانه و باځې دهورت بگړن. پڼوېسته لڼوه فېرې بېې و به باسكې كوردې دست
 به كار بگې. هغمو لڼعانه له بڼديځانه فېرې بووم.

ي. ك: ښوې ناوا بېرېت كړدموه؟

س. پ: له گمر باسكې كوردې دروست نه بې هېچ پروو داوېنكې تورگې له نارادا
 نا بې. كمال پېر پاشتر له لڼكولڼم موه لڼومړى به ناشكرا گوت: «نه گمر شوېش
 له كوردستان گمسه نه كات، تورگيا شوېش تېدا نا بې». هغځالان له چوارچنومې
 لڼم تنزېدا هاتنه پالسان. لڼمه وا ده گېمڼې كه شوېش توانې له رېښكاي نېسموه
 گمسه بگات.

ي. ك: منېش له مندا لڼم موه دسگوت: «كوردستان گورپه پانې دروست كړدنې

شۇرېشكىنرە تور كەكانە».

س.پ: بەلئى شۇرېشى كوردستان وا لە خوى دەكات لەم گوشە پەو ھەستى
پەن بگىرىت. چەپى توركى ئومى لە بەرچاۋ نە دەگىرت و لە بەردەم شۇرېشى
راستەقىنەدا داخراۋ بوو و نەيازى نەبوو كوردستان بىخاتە پال شۇرېشى. گوتەكانى
سۇشمالىزىميان لە ھەزار جىنە كۆدە كىردەو تا بلىن: «ناكرىت رېڭخستىنكى
دېگە لە گورېدا بى». بۇچى شۇرېشكى دېگە ناكىرىت؟ ھەلىيان دەدا لەم
تېۋرىيانە پان بىلىمىن. ھەرچى ئىنەمىش بوۋىن كە لە گوردستانى بىنگەى وزى
زور و زەبەند و شاراۋى شۇرېشە ھاتىۋوۋىن دەمانگوت: «دەبىن گۇرېپانە كەمان
بىنە سەرچاۋى شۇرېشكى گىرم». لەم خالەو دابەش بوون و لىك دور كەونەو
دەستى ھىگىرە. بە واتاپەكى دېگە لە سۇشمالىزى شۇقىنى داېراپىن.

ى.ك: لە تېزە كەتاندە شەرىگە بەشى يەك لە نىۋان دوو شۇرېدا ھەپە. دىشلىن
تورگىا شۇرېشى تىندا ناكىرىت بە بى سەرگەۋىنى شۇرېشى لە گوردستان.

س.پ: بىن گومان «ھەقى و گەمال»م لەگەلدا بوون تا سالى ۱۹۷۹ لە نىۋ شانە و
رېڭخستەكانى چەپى تورگىدا پىنگەو بوۋىن. لەبەر لەم ھۈپە ئىدارى
مۇخابەرەت سەرى لىشۋابو و تا چوار سال نەپەزاتى سەر بە چەپى تورگىم يا
چەپى كوردى، بە بى ئومى ھەۋالى راستيان پىنگات.

ى.ك: كەسى وا ھەپە تا ئىستا نەتوانن ئەمە ھەلەنگىنن؟ خوتە سالى ۱۹۹۲
بىش ھىندىكىيان دەپرسن كوردە ياتتورگە يا ماركسى و لە ھەلەنگەندە دزۋارى
بەدى دەكەن ھەپە تا ئىشتاش نازانن؟

س.پ: بەلئى، ھى وا ھەن تا ئىشتاش نامناسن و دوو دىلن ئومى كە داخو ئاپو
كوردە يا تورگە و ئاپا كوردستانى دەۋى يا شۇرېشكىن لە تورگىادا دەۋى و ئاپا
ئاپو سۇشمالىستى يە يان نەتەۋەپەرسەت و ئاپا ئاپو مازكىسى - لىنىنى يە يان
بىرىكى دېگەى ھەپە.... گەللىك پەرسبارى لەم چەشەش. لەم مەسەلەدە نە
ئەمەرىكا و نە ئەنئەت تورگىا و ئىران و ئەۋانى دېگەش ھىشتا نەياتتوانىۋە ئەۋە
دەست نىشان بگەن.

ى.ك: ناۋ بىخاۋ وىك لە بۇژنامەكانى تورگىادا دەپخوۋىنەمە ئەۋانىش تا ئىستا
ناتوانن ئەۋە دېارى بگەن.

س.پ: بەلئى، ناتوانن ئەمە ھەلەنگەندە بگەن. مەن ھېچ شىنك سەبارەت بەم
مەسەلە يە ناشارەۋە و ناڭكرا و بە بىن كەم و زىاد باسى ھەموو راستى يەكى
پىنۋەند بە خۇمىشان مە دەگەم. مەن لەۋ بارەپەۋە زۇرگراۋەم و لەم ھەلۋىستەپىش
مەدەلى يە. دەپن راستەكان بىن كەم و زىاد بىن. كەسى نى يە وىك مەن بىتوانن بىن كەم
و زىاد راستى بىلاۋىكەنەۋە.

ئەگەر زەمان و زەمىن لەبار بوۋانپە راستىپە كانم زىاتىر ۋەكو خۇپان مە
شى دەگىدەپتەۋە.

ى.ك: لىۋە ھىندەى بەس بگات قە دەكەن. مەن لە گارى جىزبىشتاندا ئەۋە بەدى

ده كهم، له به ياننامه گاني نم دواپه تاندا له سر گشت شينك قسه له گڼ همخواندا ده كمن. لعه شينوازيكي سوكراتيانه به. شينه گوتسان له زانكوي تازادا شينوازي سوكراتي هبن، به لام لهر شدا همان شينوازي به رڼوه ده بن.

س. پ: من پيروز باستان لن ده كهم چونكه له زانكودا هر له بنچينهوه شينوازي سوكراتيستان ه ليرارد. لعه شينكي زور باشه و تمرزي ژبانه. سوكرات لهو په كمين كسانه هوو كه له گادي سپاي هاكمزاييمان رڼكڅست، به لام پهره سمنده. هم پښه پيروز بايي نم كارستان لن ده كهم.

ي. ك: كارينكي گوره به و گڼليك كس پينشوازي بيان لن كړده. نشتنا با گفتوگو كمان تمواو بگهين. به لن ده تناسن. به لام ناتوان ه لستمنگن.

س. پ: هوو لومش لومو به: لهوان به چمنه قاليكي دمست نيشانگراو راهاتوون و له مروفايه تيموه دوورن. به لام من به تمواوي مروقم. پڼويسته لعه له مروفايه تيمدا بېشن: تڼروانيشكي خاوهن بكه دووراييم لن به. وگ ته توه و ناين و نه ژاد و مزه ب. له دنهادا نهياريكم نيره تخانات له نيو دوژمنه گانيشدا بتوانن پياوانه شر بكات. لېتر بوچي به چموتي ه لستمنگن؟ هه يانه ده لنت: نېشتمانپه رومريكي گوره به و هه يانه ده لنت: سربازيه و هه يانه ده لنت: ناينداره و هه يانه ده لنت: لېسپريالي به و هيندېگيشيان ده لنت: نه پتوانپوه خو له تڼروانيشكي تمسكي چيناپه تي دربار بكات. هو پښه لهوانه ناتوان دمست بهرداري قاليه گانيان بېن و له تڼروانيشكي تمسكي خويانپوه دمست پښه كمن و ده لنت لاپو وايه و وايه. من هېچ په كنه لهوانه نيم و نايم. بوچي خوږ له خسلته بنچينه يپه گاني مروقم دوور بخمموه؟ به لام خوږ ناكهم به خامتريك بو لهو خه لكانه ي كه شينويان تيكچووه. من نكروولي له مروفايه تي و راستي ناين و هموو راستي به كومه لاپه تپه كان ناكهم. به لام له پهره نم مه لاله ا كه بوونه ته

كارينكي گونمهرستانه و به لا به سر مروفايه تيموه با بوونه ته شينه نعامه تي و باريك به سر شاني كومه لگاوه، سر داناموښم. لېستا رطگه بلني: تو بكه كسي، پڼويسته هم چمنه قسه نه كي. چ پڼويست بهوه ده كات. لهوسا ده لنت من مروقم و لېتر لومو پښي كه مروقم پڼويسته لعه بگم.

ي. ك: لېتر وانالتم؟

س. پ: لهوانه هي وا هبن وا بلنت. سېستم نم قسه به به: «نم لاپو به كڼ به تا له مروفايه تي بلوښت و به ناوېموه چموچون بكات». به لام من ماداميكې مروقم، لېتر بوچي به ناوي مروفايه تي بهوه له كومه جووله. واني به؟

ي. ك: زور وايه. لعه هلي خوتاته.

من جهنگاوهری ریڼگای جوانی و جهر بهر هییم

س. پ: هالسنګانډنګي ډېګه تان لسمړ خوم بهرچاو ده نهم: هممو ډنيزيګم بو
 نو خه سله ته مړو د وستانه ګه په ګه مجار سريان ه لدا و نعواد دلېسته يانم، به لای
 مده نو د وستانه په ټپه ګه له داستاني «گلګاميش» هاتووه لسمړ ډېګو تنيګي
 ګوره يان د وستانه په ټپه کې لسمړ مان باشته. چونکه ناساپي و د وستانه په،
 پهنو مډپه ګاني مړوئي سړه تايي زور ګيشم ده ګن، لوانه په نوانه له پروي زمان و
 سته مي سياسي پموه پهره مندو نه بووېن، به لام هميشه دلېندي په بډامووني
 په ګمېن هېلي لوان بووم. له دلي خومدا واهست ده ګم ګه من له نهمندا
 هاوشاني نه وائم و رمنګه هېنډيکتان نهم وا هلبنګنېن ګه ګونه پهرستانه و
 بلنت: نو به دواي هېل و پرنسپېنګدا ده ګرېني هي پېش پېنچ يا ده هزار ساله،
 لوانه په وا هلبنګنېن ګه زور پاشکو و نروم و مړوئي ګم بهرو دواوه ډيسموه،
 به لام په قناعه تي خوم نو خه سله تاني ګه له لاي مړوئي سړه تايي هېبون پاکترو
 ښګر د نرن.

ی.ک: زور جوانه، نعمة تعاوا هاوجوونی سروشته. واته تو مندالینکی له نعمةنی
پینچ یا ده هزار ساله‌ای.

س. پ. بىلە مەروف ۈمك خولقىندىراۋىڭ ھەلبەتلىكىنىڭ. مىندال بۇچى خىراپ دەيتى؟ خەمىلەتە سەردەنەپە كاتى مىندال بىنگەردە مەروۇستانە ۋە بىنومىن ۋە ھامسانى دەزانى. ئەمەنە ھەموو خەمىلەتە باشى. باۋىرم ۋاپە مەروف ئا گەورە بىنە ۋە لەم خەمىلەتەنە دور دەگەۋىتەۋە. پەنم ۋاپە ھەلوپىست دىيارىگەردن بەرانىر بە مەروۇپەتە كۈن بە ھەلوپىستكى شورىگىزانە دەزىمىردىت. جا لەم گۆشەپەۋە ئەۋان دەپانەۋى بە پەنى بۇچۇرنە كۈن ۋە كلاسكىيە كانىيان ھەلبەتلىكىنى كە بۇۋىتە قالىي چىگەر ۋە ۋوشك ھەلەتۈۋ ۋە بۈۋن بە ئىشقان. با بۇچۇۋن ۋە ئاين ۋە نەۋەۋى خۇپان ھى خۇپان بى ۋە با سەرمەپەدارى بۇ ئەۋان بى ۋە با سۇشالبەزى بىياتىراۋىش بۇ ئەۋان بى.

ي.ك: لېننومو ئاپلۇپەكى جان دىمەدە گەۋى. لە ھەممۇ لاپەكتانومە ئاكوگى دەگەۋىشە پرو. تۇ پىزى ئاپىن دەگىرى ۋە ھىندىك سۈرۈمى قورئات لېنومە لە كوردستان ۋ تورگېدا بىرېنېرى (PKK) گەۋىرېن خەبەت دۇ جادووگىرى دەگى.

س. پ: راسته من جاروبار سره لځي (PKK) و سره لداني ښلام پټک ده گرم. لږمه د هښښک له چه پر مه روو که شه کان ده لښ: نو خو ی به پښه مبر دزاني. راسته گي پښو بست بهو ناکات خو بهو بزانم. له م روژ گاردا زانت هموو شخڼگه و لښک چوون شایه ي بایه خ پڼدانه و له راسته د نهوونی له بیا باندا که سایه تي بهیژ غمخولقيښي. در گو تسي سردار مان محمد (د.خ) وځ نه قه موهی گر کان وایه له بیا باندا. کچ زښده به جان کردن کار ټکی چه په و بروای

پښ ناکړیت، لعمجا هی وا هه په پڅنه ده گری و دملیت: محمد (د.خ) لومونده زن و لومونده گمیزه کی همو، بهلام من به چاویکی دیکه دمروانه لوم. دهینم لم مهله شیان به شپوه کی چموت هه لنگاندوه. راسته ژنه نمان هه به پو مه به ستی سیاسی. بهلام له گمر به پنی لوم لوانه وزعی ژنه نمانت له گمل هی جاراندی بهراره کرد. لوما دهیني گیشه ی لافرت سرگومتی تپداپه. لعمش هنگاوینگی باشه. روانینه لم مهله ییش به چاوی لوماوتی پوه راست نی. په پشگوینختنی دوری محمد (د.خ) وک شورشگنریکی گوره لوم هطومرجه منژووپه دا و تن نه گه پشنتی، راست نی. په وک گوتم لوم بهنیزی په له راده به دمه ورد بهینه که له بیاباندا همو، لعمجا سره لاندانی شو هینظمی. دهینن لیکچوونی له گمل سره لاندانی (PKK) دا هه په. لم لایه نومه مانوه به ستراره به خه سله نی شانی پهنه مهرانوه و رووداوینکی گرنگ سو من پنگاههینن. ناخوان وک پهنه مهران و له پو خه لک کردن به شپوازی پهنه مهران چمند مهله په کی - به لای منوه - گرنگن، لیتر بویچی لوم خراب دین؟ لیکلاندنوم لم بابنه دا جیوازه. هه په شیکردنوم منی لمر ناین «هه لوپستی شورشگنر بهرانبهر کیشه ناین» به شپوه کی چموت هه لنگاندوه، له گمر چی چمندین سره داوی زور گرنگی تپداپه. به رای من شو خه لکه زوری که به لاینوه خو دمنینن، له گومهریوه دورن و به لوماوی محمدی سردارمان (د.خ) ناسن و فربان به سمره نی. په ناوی شینخی فلان تعریقه یا فلان حزب یا حیزبی خوا «حزب الله» له خویان دمنین. لوانه ساختن و دووړوون، له گمر خواوه راسته قینه گانی ناین دمریکون، ملی هموویان دهرینن چونکه داگیر کمر و مشخور و نزان و قیلباز و تا سر لیشان پهنه ستی دوله تان و پرژه سیاسی به دامزراوه کان و دزار و موخا به راتن. لوانه زور خراپه کارن و لوموی که دهیکه لیسلامه نی. په به لکو پیس و پوخلی. په شو روخساره راسته قینه به بیان دهه پنه پرو که له پشت دصامکه لیسلامه گانوه له گملی دشارنوه. لوما گمل به پیری توو بهینه دوایان دهگون و تا دهچنه نپو دوزه، من لومو دلشام.

ی.ک: لوموی که دهیلین زور راسته و من پینی بازیم، باوهرم وایه لومان به چموتی هه لنگاندینن.

س.پ: لومان به چموتی دمناسن. من دست بهرداری مروقاپه نی. ناک لومو به لکو دست بهرداری متفالی مروقاپه نی. ناک به لوی دابش گرانانوه پو چمندین گمل و ناین. من لوم خه لکه نیم که گوره بوون و لوانه نیس که خو به گوره دزانن. بهلام سرباری لمانه خویم به بچووک نابینم، واته به بچووکي ناگرم و دامونیم. ناین هر بلینن خعباتی مروقاپه نی و به سمریدا تپهر بهین.

ی.ک: له گانسان وای دمردمنن که لپوه خعباتی خو تان به خعبات له پیناوی سرتاسری مروقاپه تپدا دامنن.

س.پ: به لنی لعمه راسته. به لکو ده توانم لومو بهم له پیمان بگمه له پیه کی گشتی: زورانبازی مروقاپه نی دزی شو نیمه ریا لیمزه په که هولو، سبهاتنی

مەرجه گانی خوی دها بمر ژبانی کومه لایه تی و روشنبیری و سیاسدا و به شنبه کی پر سوو گایه تی خو بمر که راه تی مروفانه دا دمه پینتی و مروفایه تی له معلوم رجی ژبانی لاسایی بنیشت ده گات. راستی زورانبازی که نمعه به. شورشیست شو شمره به که مروفایه تی ده یگات له پیناوی گیرانه ودا بو معلوم رجی ژبانی لاسایی و بمره گانی کردنی شو نیمه ریالیزمی که معلولی سه پاندنی مارج و مترسبه گانی هعات. نیمه ریالیزم پروی زوی و لاسانی ده گانه شریفتکی نه گونجاو بو ژبان و دست بمر هموو توانایه سروشه گاندا ده گریه به توانایی ناوخت و دمروی گه لایه شه. مادامنکی مروفم، چون چاو پوژی لهم هموو مهسلانه ده کم؟ خه باتم بو گه یشتنه به ژبانی لاسایی مروف.

ی.ک: لایا خه باتان تا بزگار بوونی سرله بیری مروفایه تی دریزوی ده بی؟
س.پ: لهم خاله زور گرنگ نی په. له گهر توانیم دنیا بژیم، شوه بهسه. به لام من بیزموش تا بهم و بخاوی مروفایه تی پهوه نه کومه جووله تا ویرانی بکیم. گشت گار و جوولانه و بهیه کم له چوارچینوی بزگاری نیشتمانی و سوشالیزم و مارجه بنچینه به گانی ژبانی مروفایه و بو بنیاتانی پینوختی و ژبانی لاسایی به و بو به دیه پینانی معلوم رجی ژبانی کومه لایه تی په. من پینبندی هموو لوانم که باسم کردن. نیمه ریالیزم بهموی هستی نه و بهیه و ناینی هیندنیک تا قم و به شنبوی دیکه مارجه گانی خوی دمه پینتی. من دزی هموو لهم دیمه نامم و دزی شو مروفشم که لهم بزیمانه دینه دهری. له کونه و تا لیتا شو چه شنه مروفانشم خوش ناوی. بگره لهم بزیمانه چی دهرهاوینژن من ده یانبو غریزم. لهمه ناکو که گانی منن که گشتی و جیهاتین. رهنگه زور زیرک نهیم و رهنگیسه پاشکوتو ورویم. به لام من باوریم به خه باتی خوم هه به. لهم خه باته هستی په کی بن نه دازم هعاتی.

ی.ک: شنبکی باشه هموو مروفنیکت خوش ناوی.

س.پ: دیاره خوشم ناوی. من مروفنیکم به لاسانی خوشم ناوی. لیتا تمعتم چل و چوار سال و هینشتا به دواي شو کادیردا ده گهریم که زور خوشم دهری و دست نیشانی ده کم تا بینه باشترین هعاتم. گه لیک خه لکم له دور و پشندان. من له هموویان به فیم. له گهر هیوا نه بووایه هیچیان له لای خوم نه ده پینشتوه.

ی.ک: من لیتا که ده تینیم خوشمویستی و توو بهیه له یلک گاندا په کخستوه.
س.پ: بیز گومان. توو بهیه بهر پرچدانموی کوسه گانی بهر دم خوشمویستی په. خوشمویستی پرو داو بکی گموره په. له گهر کوسه پینکی له بهر دمدا بیز، لهوسا توو بهیه ده بینه بهر پرچدانموی لهم کوسه. لایا تن گه یشتن لهمه گرانه؟ پینم وایه لهمه پروون و لاشکرایه. توو بهیه به نغیا کار پکی لازوه گهرانه و فاشیانه په. به لام له گهر بو به ده ستوه گرتنی خوشمویستی گموره بیز، خه باتینکی

شور شگیرانه په و خوی زهره زنگی شور شگیرانه شه.

بیز یانگوتم: «تو به شوین مروفی سوبه. ماندا وینلی» نازانم ناخو به شوین

مرووف، به تنگه‌یشتنی من لسه چمکی زانستی سوشالیزمه، من دزی هموو شتیکی خراپم . خراپیش به‌لای منوه چمکیکی پنجهوانده هییه. من له نهم‌وانهندا هموو شتیک لیتا جوق ده‌کمهوه و نا‌کو‌که‌گان ده‌بینم و ده‌نیم؛ لسه شنویه خراپه و پنویه لئاوایی و هموو توانا و هنزیکم دمنعه کار نا راست و چوت هه‌لسم‌نگینم. لسه خمرج گردنی همول و وزی زیاتر ده‌گه‌پشتی، جه‌زده‌گم پرونی بکمهوه که خه‌لکاتیک هه‌ن همولیکی زوریش دمن و منیش به سریاندا هه‌لنا‌کشینم، به‌لام لهر ریگابه‌دا که لسه‌ری دهرم همولیکی له راده‌ده‌ر و ده‌گه‌ن دهم.

ی.ك: لوانه په هينزی خوځانسان له گردهوی خوځانوه به دست هينانې، به لام لوان وا ټينم روان وکېلې له تايه تخځې لڼودا پېښې هم، بډيه له تورکيا و له هندمران زورم لمر تولى ده پېرسن، منښ پېيان دلتيم: «عبداللا ثوجه لان به يانې و لڼواران پير لوه ده گانوه که سرؤکى لمرىکا و سرؤکى دستى لمر گانې تورکيا پيرى لڼ ده گنوه، چونکه لعه شېشه تى».

م. پ: عنوان به لای منموه خه لکانیکی بته بالان.

ی.ک: لیوہ ناچارن بیر لو سیاسہ تانہ بکمنوہ کہ نموانہ لہ برضگار ہونوہ و تالیا
رضگیاں ہو دمریژن۔

س. پ: من له نښوان غلوم و خودی غلومدا دريژ بېره کعموه و دهلنښ: له گمر نوښتر پکي لسمريکام بمرانېر به غلوم پيښي چوڼ له گلېدا دمست بهقې بېکم، دياره پښي دهلنښ: «شمر له سياسته کانسان ناکمن. ښو له غلنداره سوو گايه تپه دمه پېښن. لایا لعمه په معزنايه تي؟» کاری دپهلوماتېم له گهلېاندا وا دبښ. جا رنگه هي وا هېښ مل شورېکات و بهار پتسوه و بېم شينوازه باسي هق و ماف بکات و سوالی سوز و بزمي پيان لني بکات. بهلام له گمر من بېم دهلنښ: «ښی هيچ و پوچ نو لافي گموره پي لني ددهی. ښاېا کردهو کانت له گلن مروځايه تپدا چووت دپتوه؟» لعمه سيلست و پښو دپم دېښ. من دم قسبه ده کم، چونکه نامووی به هله هلسېنگښتن و واپان لني بکات هله بگمن و وام پېشان بدن که من گمورم و لمان بچووک. ناتواوی له خوږيان و هلسنگانگنه گي پانايه. من دمست بمر داری بهماو پخوانه پنچېنه پيه کاني مروځايه تي نابم. لعمه لمانوی دپرو پښتېښم ده گرېتسوه. من نېم پالېان پښوه دځنېم بو لعم وزعه هله پيه. به پنچېموانی لعموه من هول ددهم به هممو توانايه کسوه لمان و دوژمنېش بو پړنگای راست به کښ بېکم. لعموی پندا گري لسمر هله ی خووی بکات، نامنښن. لعمه توانام له پړکښتندا و هيزمه له نښو گلېدا، بو لعمه شر ده کم خه لک بو بهماي مروځانه رابکښم. بهلام دوژمن به پنچېموانی لعموه دپروات. من دهلنښ: گورد هپه. لډو دهلنښ ني په. من دهلنښ: دېښ گورد هښنډک لازادی بدمست بښن و لعم دهلنښ: پښويست بموه ناکات. لعموا پښي دهلنښ: توی هله ی گموره ده کيت و لعموی که هله ی گموره بکات نامنښن. لعمه سياره ت به رېکښستنېش راسته. لعموی وا

پنیرموی نه کهنک و رینگخستنې راست ناکات، چي دهکات و چوڼ له بمر دمندا رادومستنې. يا به چيمان بيلنې. واته من به شنبويه کي زور جياواز مروږ هه لدمسنگننم.

ی.ک: پنت گوتم: ستالين ټيکېشکاتد و ټيکېشکاتد، لمبري خوي هندپک خيانه لکاري دانا که من ثموه ناکم.

س.پ: پني گومان ستالين کورپکي دپهاني هوو. له گمر بچينموه سر ژپاتي و بچينين فرمانبرپکي ساده هوو لای لپين کاري ده کرده، ثموه ده توانين ثمو ثسه په بکه پي که له سر ثمو کردمان. خو فرمانبري لپين هر پني ده کري فرمان راپهرپني و رپنويني چي به چي بکات.

سوشاليزم به فرمان دانامه زريت و پک پوت يا خاوتي پک ثاست ني په. له گمر بمر وانه ستالين و وپري ثموي که هندپک لاپني پاشي ثنډاپه. دبچين ثموه دووره له سوشاليزمي ثموه ثني حالي هووين و به رووني ثمر که کاني ثنجام داپن. ثمو به پني ثين و ثواني خوي و به ثموي فرمانه کاني به چي ده پني. به لام ثمه بو سوشاليزم بمر ني په. ثواني رپگي سوشاليزم پک بکانه و هچي پنيوي ثي له رپگادا دانما، چونکه شارژايي ثموه نه هوو. ثمو

هنيزي ثمولقائتي مروثي نه هوو. ثنبرواني ثي من ثمه په: ثمو هوو هستا به رووخاندي. ثمو کسانه ثي که هنيانه بمر مديدان له هي پنيوويان ثراپتر هوون، چونکه ثانواني دروستيان بکات. ثاپا دزان رې و شوپني ثسه بو ثموه چين؟ رې و شوپني ثسه ثمو ولا مدانموه به درده کوي ثي که بمر بمر چندانموي کنيه کاني سوشاليزم، من ثم شارژايي ثمو به ثاپه ثي له ثنيو (PKK) دا چي به چي ده کم و هه لدمس به رینگخستنې خه لکاني دپکه، ثغاثه ثي که گمر دزي خوشم بپن. ثموي وا چي به چي ده کم ثمو پنيچوانه ثموه به که ستالين ده بکرو. حيزيه کان به رادميه کي باور پني نه کراو راي خوپان دردميرن. من هاني ثموه پان دهم. لمبر ثسه ثنډه کوش بمر چمکه بزين و ثمه پي کارپکي راسته.

ی.ک: ثمو کارپکي پاشه، چونکه ثو له گمر بتموي کارپکي گموره داپه زريني پنيويست به گادپري داپنر هپه.

س.پ: به ثي ثممش داوا کاري به کي ديمو کراسي په. هر دچي ثموه رادميه راستي پان ثنډاپن، ثغاثه ثي که گمر من په کم کميث بمر مرحم ثي خوش کراپن، ثسه زور گرنگه. به ثلغازي باپني راستي ثموه، راستي مپي گرنگه. من ثم خالدا پنا ثاپمه بمر سر کو تکردن و پنيش لکاري وک رپگايک بو چارسر، ستالين ثم خالدا وانه هوو. له باتي من بوايه پنيچ يا ده چار ثم بزرو ثنموه پي پاکشاو ده کرده. دمو هزار چار حو کي له ستمار داپن بلم. به لام که ده چمه سر چي به چي کرون، لاچار دهم بي پانخمه پان سرم. ثسه دوشي کي ماپي باپه خ پنيانه و وک ثمه ثي کي سياسي من پرمدمستنې. ثموي راستي پي من ثمو هتا بمر دوزمني ثدا چي به چي ده کم و لاپنه پاشه کاني ثي ده پني ثموه. نه خولي اي سوو ناندين

ناچار بیان کردووم به نیاچی تمنا نیم کارانه بگم، نهو تینکشانندی منه. به کینکی نه له ماتنایی پروژیکیان چاودیری کردم و گوتی: چون به درنژایی نیم سالانه شینوازی تا که کسی دردمه ی؟ نه گهر من بووما به نیو سه عاتم درنمده برد، جا که پتنگوت: من بیست ساله نیمه حاله و ناوا به جی پان هینشم، گاهرا زور سرمام بوو. نیمه شینوازی منه که له گفتوگو کردنی به کینگ بو خودی خوی دهچن.

ی.ک: به لام له دوا شیکردنموتاندا ده بینم مشومره کان بهر بهر له گفتوگوی خویی دور ده کونوه.

س.پ: نیمه له بری گفتوگوی شخصی و بو بهر بهر چندانوی، پاش بیست سال گفتوگوی دوو قولسان بهر بهر پندا و بینم گفتوگوی دوو قولی درماته. بویه نیتا نیش بو نهو ده کین بگینه (گفتوگوی به کومل) زیاتر بهر بهر مندوو، وک نیمه گفتوگوی سن قولی و چوار قولی هین.

دپاره نارغزووی نیمه بهر پندانه ده کین. شینوازی سوکرات هتگاوپکه، له کاتینگدا دمووی بگینه «نور کینترا» حالی حازر شینوازی گفتوگوی به کومل باشه و بهر دموام پاش بهر بهر نین و لهوانه به بگاته چنده هتگاوپکی پتنگوتوو.

«۱۹۷۴ - ۱۹۷۵» دوو سال بوون خوم تیناندا به شورشی تورکیا به خشی.

ی.ک: فایا ده توانین لا له پاش سالانی ۱۹۷۴-۱۹۷۵ بکه پنهو؟

س.پ: به لن، ۱۹۷۴-۱۹۷۵ دوو سال بوون خوم تیناندا به شورشی تورکیا به خشی. لهو سالاندا کومل دی «ADYOD» دامتزا و من بهر بهر سی بووم. هاو به شیشمان له سر هلدانی «دیف پول» و پاشتر «دیف پول» دا هه بوو. له دست پتکردنی پتکینانی پتکیننه سره ناپه گاندا وک بهر بهر سیک پای بهر گارم کرد و نیشی یو تاقم خوم خسته خانی پله قوووه که گارم تندا ده کرد، له کاتینگدا تاقم که بهاری سالی ۱۹۷۳ به دوا پتکینا بوو. له ورزی ۱۹۷۳ به ناوی نیم تاقموه قسم کرد و بهو پنه که کوردستان دزی کولونبایزمه و که نیمه بهر هانی ناویمنی «جوبول»، به لام له توانی بو ماوی دوو سال ناستی تاقم که مان بهر بگموه و بهر دموام بایه خمان به کینسه کانی لاوانی تورکیا دغا. پاشتر کومل دی «ADYOD» داغرا و «دیف پول» و «دیف پول» درگوتن.

ی.ک: که سی چه پی تورکی هه به نیرت بکه پنهو، لهوانی لهو قوناخه که ماون؟

س.پ: به شینکی زور له کادیرانی «دیف پول DEV-YOL» لهوی بوون «دیف پول DEV-SOL» نیش تاقینکی له له ست من هه بوو. بن گومان کار بهر یسان لهو

گوربانکار پيدا هه پو. پاشي داختراني «ADYOD» کومه له کي خرماتمان دامغزراند. وځک سرنج دمعي پوليسي تا سالي ۱۹۷۶ هيجي لسره لم کومه له نموزاني و ده پيرسي لاسو لاپو سر به «THKP-C» پان سر به کومه لنيکي گوردی. لم مسله په بيان به لاهه روون نه پو. به گرده ویش لوابو وین. هر لم قوناخدا «DDKD» پش دامغزا. جا له بهر له موی من له «DDKD» چوومه نشو لزموونیکه وه، بایتمم به موی دوو حیوان نهدا. من باومړم وابوو لامرازيکی به که لک ناین بو خیماتمان و هر کومه له بین هیزه کي خرماتمان پازاست و به گرده ویش پالمان به «ADYOD» به نا بو پشخوه. وځک گوتم له میان سالي ۱۹۷۵ داختر. پاشي لموه هو لماندا له جاران پتر بایه خ به کومه له کمان بده وین و له سرو ویندی زستانی ۱۹۷۵-۱۹۷۶ دا مانېشوی به کمان لمانده گرد له پکي هغال «معمود خه پری دورموش» به لموه هلسنگاندنیکي گرنگه پو. ده کریت دانه په کیت دست پکوي. لموه لرووی رطک پین دالموی لاسی لمو به پری که لوکاته هه پو شینکي گرنگه پو. به لام په کم چالاکی جملاموری به گرده لمو قوناخدا له لاپاری ۱۹۷۶ دا و له بهر پیکردنی ترمی «فوزی لمرسلان سوی» به پو که خه لکي «سروج» و سر به پیکخراوی «رزگاری مېللی» به و فاشیه کان کوشتیان چونکه کورد به. به تنیا خرماتمان ترمه که بیان بو «سروج» برد و له ناویندی لاپوروی جملاموردا ناشتان. لموه به وینندیک گرتن روویدا. به لای نشمه وه خوپشاندانیکي سیاسي شینگیرانه و گموره به. هیندیک هغالمان له نینو گیراوه کانداهوون. پاشي لموه ویستمان لیش و کاری ناقه کمان بو کوردستان بگوازینه وه. به پنی په رووم کرده کوردستان له مانگه کانی (نیسان و لاپار) سالي ۱۹۷۷ و لم گه شنهش دوو مانگی خایاند و ناوچه کانی قارس و ناگری و دیرسیم و بینگول و دیاربه کر و هینتابی گرتوه و لمو شوپنانه دا چمن دین کویونه وه پیکخران که هر په که پان به په نجا تا شست کسی به خووه گرت. له ۱۵ ی لاپاردا لم کویونه ومانمان دواپی پین هینا و له گریکی زورمان بو لموه دانا که دزگای لیستخبرانی تورکیا «MIT» چاودپری کردو وین و به دوو مان ده کمویت. سرخجام هغال «حقی قمار» له «هینتاب» شهید کرا و لموسا دهر کمان به وه کرد که لموان پیریاری له سیدار هانی نشمه پان داوه. له ۳ ی حوزه میران و له گمل کوده های «نامق کمال لرسون» دا «بیلوت» به کریگیراو لمرمانه پری چاودپری کردنی چالاکیه کمان به. چونکه روژانه به دوا مان ده کموت. که هغال حقی شهید به، زانیم مترسی برانموسان له لارادایه و گوتم لشتا دوری منه، له ۳ ی حوزه میراندا، واته له سرومشتی کوده ناگی «نامق کمال لرسون» و له لنجامی چاودپری «بیلوت» به لمو ماله له لاین لمانه کانی شری تایبه تموه تووشی هیرش به که «مستفا لرسو» و هغالان تیندا نیشتمجن بهو بهوون. هه موویان گیران و پنم واین دوو یا سن پارچه چه کیان لاپو. لمانجا «کمال پیر» بیان گرت که بهرینه بهو بو لمو ماله. منیش به لمانپروم به یانی

زوو بېچمه لىو ماله، بهلام نهچووم و چووم سر له هيندېك برادر بدم له «توزلوچاير» تا بهرس ناخو هيچى تازه هيه. پېش لىوى بېروم چمىد كېمېكم نارد چاودېرى ماله كه بگن. لىوانى وا ناردېوومن هاتنموه و گوتيان ماله كه دمورم دراوه و هر به رېنگوت له گرتن قوتار بووين. له گهر لىوكانه بگېراماپه، له بېندېخانه دمورمچووم، چونكه «بيلوت» له و چىكانه دلنبا بو و بىزكم نېزىگه (۴۰) سال زېندانى دېوو.

بۆ يادى نيمرى هفتاڭ حقى، بىرنامهى حېزبمان نووسى.

ي.ك: لاييا خەلىفەئى زور له سالى ۱۹۷۷ دا دهاتت پالتان؟
س.پ: چوونسان بو كوردستان و لىو گمشت بېجىرگانهيمى كه كردم زور گرنگ بوو، چونكه تروكه له هموو شوپىنگدا بىلاو بووه و مشتانهان بوه هېوو. لىوسا له دلى شوينا گوتم: «له گهر پاش لىستا مردىن گرنگ نى، په، چونكه لىم تىوانه نه شوينا دهكن». له بىر لىوى من هميشه چاوېرمانى مردىم ده كرد و تىفانت زورىش لىسموه نىزىك بوو. نىمىد تىوانى پىماله پىك چا بىخو موه، چونكه دىزانى تىرور و شىوازى هېچ و بووچى دولت چوون. بىم شىويه پىمان ناب سالى ۱۹۷۷ كه سالىكى شلوق و پىر بازار بوو. لاييا لىم كومه له بىدېنېتسموه پان ناو ناخو دىوانى باز بو پله پىكى بىر زىر بىدات پان نا؟ هموو خىمىكان لىم بوو.

دواى شهيد بوونى هفتاڭ حقى و بۆ نىمىر راگرتنى ياده كى هولى نووسى بىرنامهى حېزبماندا، چونكه لىم بىشتىر وىلام بوو ده كرا بو شهيد بوولى بىده بىنموه. هىنگا وىكى گرنگ بوو بو پىنشموه. بىرنامهى حېزب تا لىستا ماوه و نازىم ناخو وىك به لىگنامه پىك بو (PKK) قىوول ده كرىت پان نا. تىروانىنه كانى لىو بىرنامه پى تىواو باقى و واقىح پىنانىن. پاش لىووه هولىماندا له ۱۹۷۷-۱۹۷۸ بىرنامه كه بىمىش بىنموه. قوتاخى «لايا دىتوانىن بىبىنه حېزب پان وىك كومه لىكى خاومى لاپدېولوژى دىنېنسموه» و قوتاخى بىر پارمان بوو. دواى لىوى كه كىلنك دژوارى گهرمىان تووش هات، بىر پارمانا ناوى حېزبى لىم كومه را بىگه بىنېن، سىرپارى لىوى كه دىنانى لىوانه پى لىووه لاواز بىن كار بىگرى بىن. بهلام گوتىان با لانى كىم ناوى حېزب له مېژوودا به نىمىرى بىلېنسموه و لىمى شىكى باقى بوو.

ي.ك: له و كانه هولىستان چوون بوو؟ لاييا له گىل لىوچا بوون حېزب بىنا بىنرىت پان كومه كه تان بىنېنسموه؟
س.پ: من بىروم دىستم به هموو مشتومىر كى ده كرد و لىماده كارىم لىنجام دىعا و لىنى دىعوام.

ي.ك: هيندېكىيان پى پان گوتىم. چمىد پىشنىارىك لىسالى ۱۹۷۵-۱۹۷۶ هېبوون بو دامىزاندى حېزب. بهلام سىروك ناو لىوى به زوو زانى. لاييا وىزىكى وا له

کوریندا بوو؟

س.پ: نختیر همالی وا بههئز نه بوون، گمليك بېروياوهری شورېگنېرانه لىسر بنجانانای حېزې کوردی پهرهيان دىمند، بهلام هموويان لم بېروه دورر بوون.
ی.ك: باشه، جگه له (PKK) پېنځيارنك هه بوو به ناوی دېكموه، بان چمند ناویكى جېگروه هه بوون؟

س.پ: بېروگى بنجانانای کومه له يمل بهناوی په گڼی لوانی شورېگنېر نه شتمانی کوردستان «KYDGB» هوه هه بوو. لىسا گوتمان لىمه هر به که لکى لوان دیت. بېرىشان له نىوونه په کى لېنېنى کردوه و گوتمان با ناوی «په گڼی تنکوشان له پېناوی بزگار کردنى کار لىدا بىت. بهلام نىماشامان کرد لىموش له گملى نامانجه گاتماندا نىواو جىوت نایه نىمه بویه بېرىاماندا ناویكى تاپىت به خومان جې بگه نىمه، وىک زانراوېش له مانگى یازدهی سالى ۱۹۷۸ دا په گم کوبوونىمان بىم ناووه کردو لىو کوبوونىمه گومرېه دهچوو که «حېزى گرېنگارانی سوشال دېموکراتى پروسیا» سالى ۱۸۹۸ کردی. لىوه دهچوو نىمه له کوردستان پېنېروى هممان شىواز و تىرمزان کردېن. باوېرم وایه پېوېسته هیندېک لهو خالانه روون بکرىنېمه که هینشا بوونته مایه هیندېک قسه و قسه لوى روژنامه نووسان، وىک «لوىرو مومجى» که دهېرسى رېه گىزنامه کى چى یو کى خىزورىه تى.

وىک رىسایه کى بنچىنېى به نامانى زېده روى له هېچ پېوهندى به کدا ناکىم و ناشىمه هوى پچرانى هېچ پېوهندى بهک.

ی.ك: خانوو «کىسېره» خانم له کوى دهېخویند، لىوېش له نىو ناقىمه که تاندا بوو؟

س.پ: له کولنژى «چاپ و بلاو کردنوه» بوو، تېنده کوشاپېن رابېکڅېشه نىو ناقىمه گىمان. سر به خىزانانگى لاینگرى «CHP» بوو. لىم خىزانه سالى ۱۹۲۵ به دوا ملکچى کىمالېزم بوو. واته له خىزانېنک بوو دهورى سىر کردایه تى له رۆشېنېرى کوماریدا گېنرا، لىوه مان دىزانى و لاینه خراپه گانېشمان دىزانى. بهلام وېنراى لىوه هولى به گڼش کردىمان دىدا بو ناقىمه گىمان.

ی.ك: کچ یا نافرته دیکه جگه لىو له نىو ناقىمه گىدا هه بوون؟

س.پ: هیندېک هه بوون، بهلام لىو بوو نوىنېراپه تى نافرمانى ده کرد و باپىنى به ناقىمه گىمان دىدا. بهلام سىرېراى لىوه خىپارېز بوو و هلىوېسته گانى له هى نىمه جىپاواز بوون. هر چى هلىوېستى شىش بوون سوزېان تېکىل بوو بوو. لاینى مروغانىم چىنده گڼشى و باپىندىار بووېن به گوملگى و بىزانستوه به سىراو بووېن، نارىزووى پېنېندېوونىش له لای من به نىن بوو. سىبارت به من

دهبن هموو شتىك به كمىنىك عشق و پنبه ندىوونوه بهر پوه بچى. من تا نىشتاش
 وهام. ئىم مه سله به له لاي من چىنگيره. ئه گهر لافرت هاته نئو هر مه سله به كيوه،
 دهبن چىند پىت ده كرىت لىنى نىزىك بىستوه و دهبن لىزىك بىوونوه كه شت بىر
 لىمانچىكى سىاسى بى، به لاي له گىل لومشا هوى بىدى سوود لىو توانا بىانه
 وهر بگرى كه لاي دست ده كىون. نىمانىت ده گهر پىوودى به گانت له لىستى به
 قوربان كوردنى سوزىشدا بى، دهبن لىك لىزىك بىوونوه كه بى سنوور بى. واته به
 كورتى له گهر چىند بىانه به كى سىاسى له لارا دا بى، لىوسا گرىنگى نى به له
 خىزانىكى به كرىگىراو بى پان نا، دهبن كوسپ نه خىت به پى ئىم به پىوودى به.
 لىو گاته لىواام به گوت جا لىهر لىوى كه من بهر پىسى لىو تاقىم بهووم، ئىم
 هلىو پىتم پانىشى بهو، بهم هلىو پىست هولىمان لىو كىمىتر خصىبه نىمىلن
 كه لىنى دىره كهوت و واى لى بىكه بىن هىست به هىزى خوى بىكات. به لاي پىم واپى
 هلىو پىسى به شىو به كى دىكه بهو. من نامىو دىرژه بهم به سىرهاكه بىدم. به لاي
 ئىم پىلشاره هلىو پىستى به بىهر گانهى من بهو. لىوه بهو توانىم به بىهر گانه و به
 شىو به كى كه نه چاو وروانم ده كرد و نه پاشتر توانىم لىكى بىلمىوه، له دىر گاي لىو
 خىزانىمدا. مىنى رابراى زور مىشانه به خو نه كىروو له دىر گاي ئىم خىزانى ده دم،
 لىوه هلىو پىستىكى به كىجار به بىهر گانه به، چونكه له خىزانىك بهو زور شىشى بىر
 بهر زىوودى كىومارى تور كىا و دزى هلىو پىستى كوردى كوردى بهو و بهم خىست تانه
 ناسرا بهو هىر پى مىن رىز گارىخو ازىكى سىر بهر گر بهووم له سىر كىر دىبه تى
 بزىوونىم ده كىدا. بىر لىم مه سله به بىكىمىوه. لىوه ناكوكى به كى زور سىهره، لىوش
 سىهرىتر بىانگىنىشت كوردنى خىومه بىو ئىم ناكوكى به. به لاي ئه گهر لىت پىسىم بىو پى
 لىووت كىر، ده لىنم: «سىاست هونىرى هىست كىر دى» و هوى به كانىشى لىمانىن:
 به كىم - كىچىك بهو نىشانهى زىر بهوونى پىو به بار بهو. دووم - پىبه سىه
 دابىوونىرى «CHP» بهو و ده كىرا له پىوى سىاسى بهو كه لىكى لىزىوهر بگرىن.
 سىنهم - ئه گهر توانىمان كارى تى بىكه بىن واى لى بىكه بىن لىو كىر دىبه تى تى بهر پىنى،
 بهر سىمىندىك بىر بهر زىوودى خىزب بىا بزىوونىم ده كه نىوومار ده كى بىن، راكىشانى
 نوكىرانى كورد باشتر و له بار تره بىر كوردستان له بىرى لىدانىان، چىوادم - ئه گهر
 توانىمان به شىخسى راي بىكىشىن، دىوا راكىشانىكى به واته دىبىت بى لىنم.
 پىنچىم - ئه گهر وا رىكوت گومانى لى كىرا، هر دىوانىن سوودى لىزىوهر بگرىن.
 ئىم پىنچ خاله نىنسى بهوون و كىس پى بىانى لىمىزانى، پىنپىوى هر خالىكى
 بىكره دىبه، لىنم دست بهردارى نىمىوونىن.
 من هموو لىمانه به راشكاوى دىلنم. به لاي لىوسا له شىو لى هىستدا بهوون. بىر
 نىمىوون لىو كه سى كه ناوى «بىلوت لىمان لىنا بهو خىلكى «ناگرى» و ناوى
 «نەجائى قايا» و كوردىكى بىو پىنه رىكخىراو بهو، واته «بىلوت» لىكى باش
 بهو. به بىهر گى بهو و لىرووى بىنئىانى فىزىبىا بهو به هىز و جىباواز بهو، چونكه
 فرىو كىوان بهو.

ی.ك: نایا له هڼلی ښاسانی تورکیا بوو؟

س.پ: نه خبر، له هنږی ښاسانی تورکیا بوو. لغمر بوو، هاته لام و پتی گوتم ښوان له بهر ښوی که کورده له وزیفه دهریانکړدوه. له راستیدا دهرنه کرابوو. به لکو راسپتردراپو خوی ټیکه لکښی پرزه گانمان بکات. ښو بوو به نمره به کی بهرزهو چوه کولتږی زانسته سیاسه گان و بهاره خوی ناونووس کرد و لومو ښووه بووین به برادر. مسئله به کرږگرتنی خانوو به کی له لا کرد ښووه تا من و کسیره ښیدا داپښښین و ښانخانه بهر چاودږی خوی. ده بگوت: «زیرتان بو ده گرم و خانوویه گشان بو به گرم ده گرم». ښاوا خزمه ښی خوی بهر دست خست. به کورتی ښم «بیلوت» همووان دیناسن. سالی (۱۹۷۷) پش سالیکی پر له هه لږ و دابیز و پیلانگنیران بوو و دولت دستنی ورم ددایه هموو کاروباریک.

ی.ك: ښو گاته خانوویه گت له گدل کسیردا به گرم گرت؟

س.پ: نه خبر، خانوویه کی سر به ښومان نه بوو دور له هڼالان ښیدا بږین. به لام چمندها خانوومان هه بوو، لوی چاومان به به کدی ده کومت. بیلوت خانوویه کی به کرږگرتبوو و ده بشچووینه ښو. تخنات پرږی ۱۹۷۷/۱/۱ کلوبونووه کی گرن گمان له خانوه کی بیلوت کرد. ښو به کم کوبونووه هممه لږه و ښنگیری ښه بوو. هیچ پهره به کی نووسراومان له بهر دستا نه بوو و دمی زلپاکه کرابوووه تا ښوانین ښو دو با سن پهره نووسراوی ښن خری بدین له گرم پولیس ښافلگیری کردین.

ی.ك: ژماره ښان چمند بوو؟

س.پ: دوی ۱۰ یا ۱۵ هڼال بووین. بیلوت خوارده که مانی سازه کرد و همیشه رسته «ښم خوښدانه بږچی به؟ ښانده ښاوا پندگات و بهوی ښم خوښدانه خوږی پښو ده گرت و ښمجا ده خوربت» ده گوتوه. ښوی راستی ښم ښم که په دا مهستی ښه بوو و وازی ښنه ده ښنم. پښم وایه ښم وزیفه بهی پښ سپتردراپو. لږه دا پشم به هستی خرم بهست و پښوښه کانم رت نه کردوه. ښم دنگم ښن بهر بایه، ښو گومانی دوروزاند. به لام پاشتر دستنی گوته بوو.

ی.ك: دستنی گوته بوو؟

س.پ: به ښی. له سر به ښندی گودمتهای «نامق که مال ښرسون» وایستی پاکشومان بکات. تا دوازدی ښو له کولمان له بووه. ښو دورماني له سر کردین. به لام سر باری ښو دستمان ښنه له گرت و گوتمان با ښم «بیلوت» به ښنښووه.

جا وختنیک «ښو مو مجو» ده ښت: ښاو له نووسینیکیدا گوتوویه ښی پښو ښه بیسار پږین وک چون چاومان دپار پږین، راست ده گات. رښه دار ښه به کی جیاوازی هه بووین، به لام بو ماتی به بو. به ښی به پښو ښان له گدل که سیردا ښم سالدا چروپر بوو. من ښم پښو ښدانه ښنگیر بووم و ښو او نه مدزمانی ښاو ښو ښاکامی ښانمانجی سیاسی به ښان همر خوی کارنیک سوزوی

هو. به لام نهو دزمانم كه دمبوو هم پښوندياته بن پښ وپغا پرېكړيښوه. نهه رووېدا. لهوانه په من هومل دابنت. خو لهو تنگانه په قوتار بكم كه لهو قوناخه دا به دستخوه دهالاند. پښونديم به «پيلوت» هوو بشتيكي هم تنگانه به هوو، به تا په تي قوناخه كه قوناخي بهرې نه نهو يې هوو كه جلموې خو كسي به دستخوه گرت. بارو دڅه كه ناسك و مترسپش گوره هوو. «حققي» شهيد هوو هوو و «قمرسوو» هوو هغالان له بملديخانه هوون و لهوانې كه مابووشنهوه خمرېك هوو نه مښتن. هومل ددا خو هم هومو تنگانه په دربار بكم و لهو دا پرېگاپه كم دوزېپوه.

ي.ك. واته ښو هيرتان لهو ده كردهو پر گنكي ديكه به پر خوتاندا بگنه، وائي په؟

س.پ. هتا نه گر نهو روونش نهووبن، به لگه گان نامازه هو نهو ده كېښ «لوغور مومبو» هم مسئله بهدا دهلت: «لایا لېستخبراتي توركي (MIT) هوو كاريكي كرد شاهو بزي و پشيواني لښ كړد؟». نه خنر، پښوايه لهو خوي حمزي كرد هوو شپره په لښكي بهدا نهو. خو مسئله گان هم چشته ساده نهن، چونكيه لېستخبراتي توركي هولي ددا چاودنيريم بگات. تا ښتاش ناتوانم بلنم كمپره هغالسان نوكر هوو. نهوي وا به دلنځايپوه لمر نهو ده زمان نهو په خنيزاله كي دهچو بهرنيو بهرايه تي لاسايشي گشتي. باوكي پښودي بهوانهوه هه هوو. لهوانه په واپان زانېښي كه من بهم پرېگاپه له ژير دستباندام، وځ بلني بلنن: «ماداميكې هم كابريره پښهسته هم جوړه پښوده په، كهواته له ژير دهستاندايه. با درنزه بهم پښوديه بددين». رخگ نهو خنيزانه لاوا هم پښوديه قايل هوووبن و لعمش رښي ښهچوو. من به پښي بير كردهوي لهوان له ژير دهستاندا هووم، مادام پښونديم له گليدا بهردوام هوو. له لايه كي ديكهوه «پيلوت» ښ خستوومه ژير دمنې خوي. هم دوو فاكتمره له ژباندا هښتمانهوه.

سالي ۱۹۷۸ و به دياريكراوي به كم روژي مانگي به كم كه ښهچوېد سروزيران هوو. لهو روژه بهر ياريكي دكر كړه. پښ واپه دوزمنگاري ښهچوېد پښودي هم مسئله بهوه هپه. بهرياره كه دهلت: «پښوېته كوئرا كمس نه كوژن، به لكو دهېن تخيا زانباري كوېكمنهوه». هم بهرياره له چوار پښويه كي ټسكدا جڼ به جڼ كرا. ښه څسته بهر چاودنيري به كي. تولد؛ چونكه فرماني نهغه لښكردن له نارادا نه هوو. هوليان ددا بهر ياريكي قازو داپريژن گرتښش بگريښوه. لاوا بهريان ده كردهو. گرتني هغالانښ هم هلوومرجعدا كرا. نه گر بيان توانېپه بگرن، لاني كم خو كسي (۳۰) ساليان ددام. هر به پرېكوت نهچومو لهو ماله و پښيان نه كرا بگرن. پاشتر ښاپلورقمش دريژمي گنشا. هر چي مسئله ژنه ناتيښه، باورپيان واپوو منيان خستوومه ژير دمنې خويان. سالي ۱۹۷۸ لاوا نهپري. لهوان پښيان واپوو من له دهستاندام و تهواو ژير

دسته‌بان کردووم و کەمی و بیستیان دستگیرم ده‌کەن. هەفاقەتێکی «دوگان» ناومان کە سالی ۱۹۷۹ کاتیگە لە دەرەوی نیشتمان بووم گهرا، گاتی لهنه‌یچانه‌وه به‌کینکی مەیت پیتی گوته‌وو: «ناپۆ له‌ نێو چنگ و له‌ له‌ی ده‌ستماندا بوو، چون له‌ ده‌ستمان دەرچوو». به‌ دهم و چاوی خویدا ده‌گه‌شا، ئهم هەفاقەسان هه‌شتا له‌ ژياندا به‌ پیتی گوتم: سەروۆک.. کایرای لیستخبات شینگیر بوو.

هەرچی به‌ سه‌رهاتی دەرچوونیش، ئه‌وان پێیان وابوو من له‌ نێو ئایلووقه‌یاندا و له‌ ژێر ده‌ستیاندا، به‌لام من نه‌وه به‌ کەمی ئامراز یا نه‌وه ده‌به‌ستمووه. کە هاتمه‌ دهری کەس به‌ به‌ریاره‌ کەمی نه‌دزانی، یه‌ک یا دوو هەفاق ناراسته‌وخو ده‌باتزانی، چونکه‌ من ئاگادارم کردنه‌وه که ئه‌مه «له‌وانه‌ به‌ هه‌ندێک پێ و شوێن به‌ چوونه‌دەرەوه‌ دابنێن». به‌لام من کەسم له‌ پوژی چوونه‌ دەرەوه‌ که ئاگادار نه‌کردوه‌ و ته‌نانه‌ت «که‌سه‌ره‌گی نه‌یدزانی. له‌وێ به‌ ماوه‌ی سێ مانگ به‌شایی تێکه‌وت، هەرچی «بیلوت» پێش بوو، ئاگادارم کردبووه‌ و که‌ من له‌ زستانی (۱۹۷۸) دا له‌ ئه‌نقهره‌ ده‌بم و هاشان تێیدا ده‌گیرسێمه‌وه‌ و پوژنامه‌یه‌ک دهره‌که‌بین و له‌وێه‌ درێژه به‌ چالاکیه‌ گانسان دده‌بین. گه‌ناعه‌تی به‌وه‌ هه‌بوو و به‌وه‌پێ به‌ راپورته‌کانی به‌رزده‌کردوه‌. واته‌ که‌ من له‌ نیشتمان چوومه‌ دهری، کەس نه‌یدزانی نیازی دەرچوون هه‌یه‌ یا نه‌یده‌توانی چاو مروانی دەرچوونم بکات، چونکه‌ نمونه‌یه‌کی هاوشیوه‌ی ئهم کاره‌یان له‌لا نه‌بوو. شوێشگه‌ڕانی تورک دهره‌چوونه‌ دهری تا سالی ۱۹۸۱. به‌لام من له‌ کۆتایی حوزه‌ییرانی (۱۹۷۹) دا هاتمه‌دهری و ته‌نانه‌ت مەیتیش وای دانرابوو ئه‌و کاته‌ دهره‌چم. هەرچی ئه‌مه‌ش بووین تا دواست ئهم چه‌شنه‌ به‌ریارمان نه‌بوو. سەروبه‌ری به‌ریاره‌ که‌ ته‌نیا به‌ دوو پوژ درا، به‌ پێنه‌وه‌ی کەس پیتی بزانی، ئیتر چون هه‌واله‌ که‌ به‌ مەیت (MIT) ده‌گات؟ سه‌رچاوه‌کانی راپورته‌ی ئاسایی خۆیانمان به‌رزده‌کردوه‌ و ده‌یانگوت هه‌موو شتێک به‌ دلی خومه‌ته‌.

ی.ک. باشه، ئه‌وه به‌ریاره‌ که‌تان به‌ «بیلوت» پانه‌گه‌باند. ئه‌مه‌ وا ده‌گه‌یشتی ئه‌وه به‌روای پێناگه‌ن؟

س.پ: به‌ شەفی مانگ یا هه‌تا سالتیکیش بوو به‌ ئه‌نقەست ده‌سه‌له‌تاند. واته‌ له‌ ۳ حوزه‌ییرانی ۱۹۷۷ به‌دوواوه‌ زانیاری هه‌له‌م به‌ بیلوت ده‌ئا و به‌لاپێدا ده‌بهرد. له‌گه‌ر بیلوت به‌زانیابه‌ ئه‌مه‌ ده‌ستمان به‌ که‌وتوووته‌ پوو، ئه‌وا راپورته‌ی خۆی به‌ به‌رزده‌کردنه‌وه‌ و ده‌په‌گوت: «ئه‌وان خه‌له‌تانه‌مه‌یان». به‌لام ئه‌مه به‌ ته‌واوی په‌رده‌مان له‌ پوو هه‌له‌مالیوو. راپورته‌کانی «بیلوت» پێش رویشتن. لام وایه‌ پیتی واپوو ئاوپۆ ژنی هه‌ناوه‌ و له‌ دیاره‌که‌ و له‌ ماوه‌یه‌کی گورته‌دا به‌ ئه‌نقهره‌ دێشه‌وه‌. مەیتیش چاو مەیتی نه‌وه‌ ده‌کرد. له‌ کۆتایی ۱۹۷۸ و سه‌ره‌نای ۱۹۷۹ دا نه‌وه‌ی وا له‌ منیان چاو مروان ده‌کرد چوونه‌ دەرەوی نیشتمان نه‌بوو، به‌لکو گه‌رانه‌وه‌ به‌ ئه‌نقهره‌ بوو. به‌ پیتی ئه‌وه‌ش ته‌گه‌ییری خۆیانمان کرد. مەیتیش سه‌رم له‌ ماردینه‌دا و هاشان بوو مکه‌رده‌ ئه‌ورفه‌. ئه‌مسا گه‌له‌ کۆمه‌ی گرتن له‌ «العزیز» ده‌ستی پێکه‌ردبوو. «شاهین دوونمز» گه‌یرابوو و له‌حترافی کردوو و به‌ به‌رینه‌ به‌رایه‌تی ئاسایشی

گوتبوو: ئاھۇ لە ئورفەيە يا ماردىن. دەتوانىن بچىن دستگىرى بىگىن. بەلام بەرپوھەمى ئاسايش لەبەر ئومى مەبەلەكە لە دەسلاتی ئو بەمەر بوو پرويگەرە دەوروپشتى «العزيز» جا بۇ ئومىش كە بگاتە ئورفە يا ماردىن» دەبوو ئەنقەرە لە بارودۇخەكە ئاگادار بىگاتەو. ئەنقەرە لە دوادواپەكانى ۱۹۷۹-۸۰ دەپتولاش بىرپارى چالاكى كەردن لە دژمان بەدات، ئومىش پاش گۇرپانگارىەكانى «سيوەرەك» بەلام بىش ئومە ھىچ بەرپارىكە لە ئارادا نەبوو بۇ دستگىر كەردم.

ی.ك: ئو كاتە دىمىرەل سەروكى حكوومەت بوو؟

س.پ: ئەمىنەر، ئەجموید سەروكى حكوومەت بوو و گەلە كۆنەى گرتنى «العزيز» بىش بەس نەبوو بۇ دەر كەردنى فەرمانى گرتنم، چونكە بەلگەكان زور بىن ھەنرە بوون، ھەرخى «شاھىن» بىش بوو دەپگوت: با بەرپىن و بە دەستى خۇمان بىگىرىن. زور سوودەمان لە گرتنەكانى «العزيز» وەرگرت، چۆنكە زوو وریای كەردەنەو و واى لى كەردىن بە خەنراىى بەرپارى خۇمان بەدىن. ئەمە ئو كاكە سوودە مێژوویە بوو كە لە شاھىن كەوتەو. ئەم گرتناتە و ئیعترافەكانى شاھىن ھالیان پتوھ نام بەرپارى چوونە دەرەو بەدم. ئەگەر نەگەرپایە یا لە برى ئیعتراف كەردن و گرتنى ھەفالاں دەستى لە گەل ئەنقەرە تىكەل بەگەردپایە، برى تىنەچوو بەگەرن.

ی.ك: سەروكى گەورەم دوو پەرسبارم ھەن: بەكەم ئومە ئایا خاتوو كەسەرە لە ئیغارى بەلاى حەزەلە بوو؟ دووھەش: چون بەمە رازى بوو و پاشتر ھاتە دەرەو، وانىيە؟

س.پ: مەن بەرپارى پویشتنى خۇم پەنەگوتبوو.

ی.ك: بەلام دواى ھاتە ئیترە بۇ لاتان.

س.پ: ديارە ھەر دیت. لە چوارچىوى پتوھندى رېنگخستندا ھات. ئومە ھىچ مەبەستىكى تىندا نىيە، بە پىنى رى و شوپنى رېنگخستن كەسەم لەم بەرپارە ئاگادار نەكەردەو، ئومە بەرپارىكى نەننى و ئاساىى بوو. ئوان پاش چوونە دەرەو زانىيان و، پاشى ئومى ھەسووان لە رېنگای ئو ھەفالا ئومە كە پتوھندىيان پتەمەو ھەبوو زانىيان، ئومىش زانى.

ی.ك: دواى ئومى كە ھات، پىنى نەگوتى بۇچى ئاگادارت نەكەروومەو. ئایا

بەروام پەنەكەى و ئومىش نەكەردە مەسەلەى لە خوگۇرپانكى شەخسى؟

س.پ: لە بەنەرەدا كەشكى بىرپارەى لە ئارادا بوو، ئو ھەولى دەا تىمان بگات. پىنم وایە بىرى دەرەو و دەپەرسى ئاخو لەبەر سۆز پان بۇ ئامانجى سیاسى پتوھندى لەگەلدا دامەزراندووم. ئەگەر ھوێەكان لە پروى سۆزوھە بووناپە. ھەولى دەا ئەم سۆزە تاقى بگاتەو. بەلام ئەگەر پتوھندەكە بۇ ئامانجى سیاسى بەروایە، ئو دەپگوت: «مەن سەر كەردەم»، چونكە ئەم كاپرايە لادىپىيەكى سادەپە و مەن كىچى خەنراىى سەر كەردەم. ئیتر ناكوكى لەم جۆرە دەستى پەنەكەرد.

ی.ك: بەلام ئەمە زۆرى خایاند.

س.پ: بن گومان زور بوو. نوو شعری که نیمه دزی نوو دساتکرد له شپوی
مسلاتن په کی نیوان دوو سرگردایه تیدا بوو، په گیان له خیزاننکی کوردی
زخمه تگنیش و نه دار کوئبوووه و نووی دیگه شیان له خیزاننکی نوگر که
هنزی خوی له چوارچینوی پیوندیه کالیدا به کوماری تورکیا «T.C» وه
ومرده گرت و په گنکی نیم خیزانه یه سر گردایه تی نیم بزوتنوه ییدا سهند.
ی.ک: لایا خمه ته گانی سرگردایه تی کردنی هه بوو؟

س.پ: بن گومان، کسایه تی به هنز و تارادیمیک زیرک بوو. نه گر بهیستابه
دهیوانی په کجار سووومان پنی بگه یمنی. به لام پنی باشتر بوو به پنی چینی
کومه لایه تی و دوشی خیزان خوی هه لبسنگنیش، جا تروا نایشانم لانو هیچ
پینوینسی به کی دوله تی تورکیا له نارادا بوو یان نا. به لام بهمره گانی خوی لمر
بنچینه به کی باش نمدخته گر.

ی.ک: باشه، لایا نا کوکی له خالدا په ییدا بوو؟

س.پ: نه خبر، پتشریش هه بوو. نمونه به گت لمر لهوه ددمن. بو نیم
نمونه به گمیلک به لگ همن، مالتیکان له دیار به کر هه بوو. که کمال پیر له سالی
(۱۹۷۸) لدا هاته نووی و دوشی پیوندیانی زانی به «جمعیل بایق» گوت: و مره
با له نیم بکوژین. نیمه پیمان قیوون ناگریت هه قاله کمان بهم شپوه به
سوو کایه تی پنی بگریت. هه قالانیش پاشتر گوتیان با وازی لنی بهنشین، لهوانیه
مه سله و ا هه بن نیمه پنیان نزانین و نیم هه قاله مان خوی له نستیوان بگری.
لانا وازیان لنی هینا واته هه قالان له سالی ۱۹۷۸ به دواوه دیانزانی له چ
دوخنکدایه. که مینک له موهر هیندیک هه قالی نیره گوتیان: نووه خفه تیاری
کردین که تو پهنودی وادهمزینی، دهچوون دساتکوش، به لام پاشتر وازمان
لنی هینا. له «دیرسیم» یش دیانگوت: نیم خیزانه دزی میله تی کورده، چون
چووی نیم چمشنه پیوندیه ت له گه لدا دامزراند. نیمه نا کوکی به کی زوری تیدا
بوو و بووه هوی گومان له دورو پشتم و نوو گومانیش سالاننکی دریز بردهام
بوون، به لام په مرصغنی پیوندیه کان سبارت به «که سیره» بهو هه لوپسته یوه
بهند بوو که ده لیت: «بهو نندازه یی که ده یخمه نیز دستم، له کورده ستان هنز
په یداده گم». نیم مه سله یی به مللیمه تر حنیب ده کرد و نیز بگپوونوی خوی
بهم حنیب دیاری ده کرد، واته له مه سله ییدا پیوندی مینه یی خوی وک
نامر ازیک سیاسی به کار دهینا.

ی.ک: لایا متمانعی به پاشروزی (PKK) هه بوو؟

س.پ: به تانیا پاشروژ نا، بوم باسگردن زور زیرک بوو له سرگردایه تی
نن ده گیش و دهیزانی سرگردایه تی کردنی چینه گان چنی به، لهوی کورده ستانی له
دست درچوو و دهیوانی به هوی پنهو به دستیموه بگری یا که منی گرت
دهیوانی پهنودی نایه تی خوی به شپوه به کی باشتر له نیمه بخته کار. نیمه له
مه سله ییدا سوزای بووین. له کاتیکدا نوو واقع بین بوو و له لیش و کاریدا

پشتی به سوز نه ده‌بست و همولی ددا به زیره‌کی خوی ږنگا خولی بکات.
بهرنبر به من شاوا هوو و ژبانی ږوژانشم بهم شویه هوو.
ی.ک: که‌ی لسم زانیاریانه‌تان که‌وټه لا، پاشتر پان هر له سره‌تاوه
هه‌تانبوو؟

س.پ: من گومان نارم‌زووی ده‌کرده راپېښه‌پېزی سرگرداپه‌تیه‌کم. خو
سوشیالیزم له ږووی لایډل‌لوژی‌په‌وه ږوون و شاکرایه شو: پېښازی ږزگاری
نیشتنایی‌په‌لی که پشت‌تستورین پېزی هر ږوونه. ده‌وو به هر شپوه‌پک هووه
ومرغی خوی تن‌په‌پېښی. له‌وه وای پټویست ده‌کرد غېزانه‌که‌ی پټ بکات‌وه.
له‌وه تاکه ږنگا، لښخوش‌وونی هوو. له‌مشی ږنگای له به‌دم به‌په‌چدان‌ه‌وی
لا‌په‌که‌ی ډیکه‌دا ده‌کرده‌وه. له بانی له‌وی چینه‌کم پټ بک‌م‌وه، ده‌چنه‌نیو له‌م
بېزافه بو خزم‌منی چینه‌کم. له بانی له‌وش شوینک‌ه‌وی له‌م چه‌شنه
سرگرداپه‌تیه به، ده‌توانم وا له‌م سرگرداپه‌تیه بک‌م شوینم بک‌ه‌وی. بیری له‌م
هواره‌دا قه‌نېس هوو هوو. من له جینگابه‌کدا نیم به‌توانم ه‌ودای پټ‌و‌ندی پراسته‌وخو
و ناراسته‌وخوی له‌م ه‌لو‌یستانه به ده‌ول‌تی نور‌کپاوه ږوون بک‌م‌وه.

له‌م ناکو‌کپه له سره‌تای دام‌زراندنی پټ‌و‌ندی نیوانسان‌ه‌وه سری ه‌ل‌دا و له‌مشی
کښاپه‌وه بو په‌یدابوونی ناکو‌کی گوره‌تر له دوا‌ییدا. جا له‌کاتیکدا به پاستی و
ږیک‌کی و بنه‌ره‌تی لشم بو راکښانی ده‌کرده، شو که‌وت‌وو به‌ستنه‌وی من
بع‌خو‌په‌وه. له‌م د‌وخه ده‌وو ه‌وی بېزازی‌په‌کی زور بو من، چونکه له‌م پټ‌و‌ندیه
ژمه‌راوی هوو. به‌ره‌م‌ږه‌کی ډیکه‌تان بو باس ده‌کم. شایا پیاو له‌مان ه‌لدېت؟ من
له‌مان ه‌ل‌انم.

ی.ک: له دیاربه‌کر ه‌ل‌ان‌ی؟

س.پ: به‌ل‌ن.

ی.ک: له‌وه وا ده‌گه‌منی که بېزازی هر له سره‌تاوه ه‌ه‌وه؟

س.پ: زوریش هوو.

ی.ک: سره‌مرای له‌وه ما‌وه‌ی (۱۰) سال درېژده‌تان به‌م پټ‌و‌ندیه دا؟

س.پ: پاش له‌وه دل‌ه‌راو که و گومانی سیاسي دستیان پټ‌کرد. به‌لام هر
گومانی سیاسي نا، به‌ل‌کو له‌به‌ره‌ل‌ه‌وی له‌وه ته‌گه‌ره‌ی خسته ږپی راکښانی به‌ک
ه‌غلان و هوو ه‌وی ه‌ول‌دانیک‌ی بې‌و‌چان له‌م ږنگاپه‌دا.

ی.ک: له‌وه مانای وایه لټ‌وه به شېرابی جوق نه‌بو‌ن‌وه؟

س.پ: من و‌لا ږی و شوینک‌کی بنجینه‌پی به لاسانی زیند‌م‌وی له هیچ
پټ‌و‌ندیه‌کدا ناک‌م و نایم ه‌وی پچران‌ی هیچ پټ‌و‌ندیه‌ک. مېژ‌و‌ی (PKK) په‌له
هزاران ل‌و‌ونه ل‌س‌ر له‌م مسئله‌به. من له د‌وخ‌ک‌دا له‌م پټ‌و‌ندیه‌ته په‌ره پټ‌و‌ندیم.
له‌گه‌ر له‌م پټ‌و‌ندیه‌ته له‌بو‌ن‌ایه (PKK) سالانی ۱۹۷۷-۱۹۷۸ له‌وه قه‌یرانه‌ی
تن‌نه‌ده‌په‌راند. زور ږوشنه که پټ‌و‌ندیه‌کان چ‌و‌له ژیر بالی میت (MIT) و
چاود‌پ‌ری ته‌واوی له‌وه. که‌واته له‌م تاق‌ه چاود‌پ‌ری ده‌گرا. میت شاوا بیری
ده‌کرده‌وه و می‌ش که له‌م پټ‌و‌ندیم به‌کار ه‌بنا کاریکی کرد (PKK) له سالانی.

۱۹۷۷-۱۹۷۸ زېږيز کال. واته نهمه بهو، گه بشتين (PKK) رابگه پمنين و پاش نهوېش گهله کومې گرتن له «العزیز» دمنی پښ کرد و نهو پالی پښو مناین بریاری چوونه درموه بدهین. در چوونمان بو درموې نشتان بهم شنهویه بهدی هات.

ی.ک: من ننده گم چی ده لښ. به لام که لکی هه موو نهمانه چی به. من ده بښم نهو لهو کاته دووډل بوون، چونکه شار مزایستان وک هې نشتا نه بوو.
س.پ: پښتر پښگوښ من نهوډم کرد تا هسم و هښدیک سرمد و بهو دسموه بگرم.

ی.ک: به لام له ۱۹۷۸ دا هه بدوللا نوجه لانی نشتا نه بوون و ههستان تا هم راده به به تښ نه بوو و پروانستان وک حالی حازر پروون نه بوو و به سوزی خو تان بهر تان له پښو دستان به کسیره وه ده کردهو.

س.پ: ده توانم بلښم سوز وای لی کردین نر خنکی گران بدهین.
ی.ک: به لی من دهموې بزائم «ثو غرو مومجو» ده یو ښت چی به نهمان بهښن.
س.پ: نارمزوی ده کرد نهمه به نهمان بهښن: بښته هوې خو لقا ندنی نشته ی هر سبار له هغلی نه لکدا له بارمی ناپوهه، بهو مانابه ی که داخو ناپو مرو قنکی جنی گومانه؟ بهو خزمه تی دوله تی تور کپای ده کرد. به لام «جنید نارجا پورک» له روظ نامه ی «حوریت» دا باسینکی هه بوو تښدا ده یگوت: ښیخیباراتی دوله ت هه له به کی میزو ویی گومری کرد. در یژی ماره که له بښتک زیاتر نه بوو و چه کسې سر باز ښکمان بهس بوو پانی بکاته وه، به لام نهم هه له به کښایه وه بو نه هاهمه تی به کی گوره به بان سرمانه وه. نهم باسې له رمو تی شیکر دنه وه که یدا بوو بو ۱۲ نه یلوول و مه به منی سالی ۱۹۷۸ بوو.

ی.ک: نهمه له لایه کوه راست و مه به لی «ثو غرو مومجو» یش زور گرتک نښه.
لهوې وا لهم هه موو قساندا به دسم نهمانه به: مادامینکی به لوت زانباری چموت بو لیستېخبارات (MIT) ده گوازیتموه و ده لښت من چاود پری پان ده کم، تا جموجو له کانی باشتر دریکمون و میشتش بهم شنهو بهر ده گاتوه و نهوېش له ۱۹۷۹ بهدوا سا یا به هغستی خو تان پان لیمر هوې دپکه ولات به منی ده لښن. نهمه به لگه به که نهو لکمری میت (MIT) لښ و لهو نه یقوانپوه هه لتان به سووېښتی یا کو لفر ولتان بکات.

س.پ: بښ گومان ناسلم ښښښښښ، به لکو به پښجوانه وه. له جمو ید سرومز پیران و «CHP» ده لاتدار بوو و لهو خښزانلش پتې به سته ی لوان بوو و بهو پښ په نهمش پښ پانه وه به سترابو وین. واته نهمه له ژپر دستاندا بو وین و پښو ښتی به هیچ کردهویه کی تولو توښتر نهمه کرد. سالی ۱۹۷۸ ناوا به بښ نه هاهمه تی و پروداو تښه پری. هښدیک ریکخراوی تور کی هه بوون له نهمه زیاتر په لاماریان ده دا. ناقمه کمان هښتا دس تی به به کار هښتانی چه کی ناگردار نه کردېوو. بویه له گبر رژیمن حېزېمان یا ناقمه کمانی دستگیر بگردبا به، هیچ به هاهمه کی به دسموه

نەدەبوو تا بە پاشاکاوی حوکم بەدات. تەنھەت حیزب نە بەرنامەیەکی ھەبوو و نە بە لێکنامەی زۆر تاقەتێ شایەت. ھەتا ئەگەر بەشپانێزدیشایە ھو دادگا پەریان دەدا، بە گۆرتی ھیچ بە لێکنامە بەکی وا لە گۆریدا نەبوو (PKK) ی ئاوانبار بکریت، چونکە مشووری خۆمانسان خواردەبوو و ئەو گەمێکێ بزگاری دەکردین. وێرای ئەو کە مەیت مەتھانی بە چاودەری ئەو و مەیکانێزەکی کرد.

پژښم ژنښکي پښې دای لوه بو تو نی.په. له گمر په اوښکښې پښې دای لوه پښ هر بو تو نی.په. تو ناچاری هموو بهایه کی خوټ به دستي خوټ دروست بکې. ی.ک: لومړا بایښنه سر خوشوېستی. لوه لافروته خوش دوی که خوټ دروستي ده کی؟

س.پ: قوربه. باسی لمه شم کرد. کښه ی عشق و سیاهت له خالدا دمرده گون. لوه دمه پخا دمه پښه سر پاساگانی گوملنگا. چوموه ننو لزمونونیکموه. دایکم پښې ده گووتم: «تو بهم عقله تموه سرناگموی». لهوانه په له دلی خومدا گوته پښم «پوچی ناکی نه گممهوه». دابوننریم له بهرچاو گرت. لوه مایه ی وروژان بوو، چونکه من بهرهلستی دابوننریم ده کرد و گمیک باپنم پښدها. دیاره گه لیک شت هن بو خومیان دمه لسموه. لوه هوو ناگوکی نایموه. من وام چاومروان نه ده کرد له جوره لزمونه سر به گرتی. پښه منیش کوشته ی لزمونی عشق و سوز و ژهننن بوویم. من بو له جوره پښودیه ساز و ته پار نه بووم. پښودی پنچینه یی لڼروه پرمه مستینن، وک لوه کسه ی که خوی هالایه ننو ناگر و نمجا هوولی خوړزگار کردن دعات. پښ گومان نمباتنکی سخت هوو کردمان. لوه درس و پندانه ی که له پښودیموه فیریان هووم و نازارم پښوچښت له هر شتیک گوره تر هوو لهوانه ی که له قوتایخانه و ښه گاتی پښ خوړندن فیریان هووم. له نمجامی له پښودیموه فیر هووم به شتویه کی پښ له ملالوښه ولا که لک له هیچ په یو خدیمک له گم پښدا و مرناگیریت. له گمر لافرونیش بووایه، لوه هر گیز نده کرا. نغانت له گمر بهم چه شته پښودیمو له گم پښدا رازی ببومایه، لوه ناگامی زور زیانیمخش دهبوون. پژم شتیک دعاتن و لهری لوه هزاران شت لڼ دعات. کونه پمرستی پژم بهه بوو برانموت. له باردا دمه زور وریا بین و خوږپاریزین و له ترسی شیرکه نور به ماسه گده بکې پښ. من باش له کاره فیر هووم. پښودیه کی سوزاوی هوو منی گه پانده دووپانی هالیزاردنی یا سوز پان کوردستان له شپوی «یا من پان کوردستان» و «یا من یا حیزب» و «یا من یا هموو هملالان» دا.

ی.ک: دیاره لوه زور سرمقایه، لوه هلوښتنکی کونه پمرستانه په، وانی په؟ س.پ: لوه چوارچپوی پمره سندن پښودی کوردی په و سرو ساختی له گم کولونیا لیزم و دمر به گایه تی و خښله گایه تی و چینایه تیدا هیه. لوه کاته کسیره له رسته یی خوارووی دمرده پمراند: «خه لکانیک هن پاشا دروست ده گم». مبه ستی لوه هوو تو خوټ به پاشا داهننن. به لام هن پاشا دروست ده گم. مبه ستی لوه خوی هوو.

ی.ک: هیچ بهر پمرچدانه و به کی له هلوښت تان هه هوو؟ س.پ: له جمرگی شریکی دموونی گمردا هووین، واته لوه به کولونیا لیزم و لمرستو کراتی په وه شتیک درابوو و لوه پښودیه کمالی یانیه که وریگر تپوون له لای پنجه بست هوو هوون. له کاتیکدا پښودیه میللی په کانی په کجار کزبوون و

له ناستی لایښگری میلی «CHP» دا ټوون و چهپرویه کی به نندازمی چهپرومی
 لهو چیزه یوو، پښمند ټوونم یوو پښوندی به و ږادهی گونجباتی له گیل ږزگاری
 میلیدا به لای منوه جنی گومان ټوون.

ی.ک: لایا مه بستت لهو به لهو نمونوی میژوویی «ډیرسیم» ی دضواند؟

س.پ: به لن به جوره شهیدایمک فادفرا یو گه یشتن به ډیرسیم و داضغراندلی
 پښوندی تازه و پنځهوه به ستنی سونه گمراپی باشورو عظموی ټوونی پاکور،
 ږاگشانهوی سرله نوپی به کریگیراویک و هښانیه پان گیل، کوشه کاتم یو له
 هموو مهسلانه ټوون و هموو لهوانم به نیازپاکی بهوه ده کرده به ږوالهت باش
 یوو، له گمراش ټووايه بهوه زور شادمان ده ټووم، به لام راستیه کان نه وواو
 پنجهوانی لهو ټوون.

من، لهو نافرته می که نمتوانی چوارچیره ی کوملگای ملکه چی
 دهسلانی پیوا بشکتی ولو بواره دا تینه کوئی؟
 به کویله هلبیده سینگیم.

ی.ک: باشه، پښوندیتان به «که سیره یوه چون دواپی پښهات؟

س.پ: پښوندیه کاتم له چوارچیره می یاساکانی تیکوشاندا به ښهویه کی پر به
 پښتی له یاسانه ناپچرینم. من له سر بنچینه یه کی سیاسی دست به هر
 پښوندی یه ده کم و هرواش له سری دپروم. همولمدا ژباتی هاو جوتی سیاست
 و حیزب یی و نهرم و نیان و کولنه دمر ټووم، به لام لهو به دان به خودا گرتن و
 لاساری به کی زور یوه ښووازی خوی داسه پاتند. بښ گومان من شعر کمر و
 زحمت تیکشتن کی ره سنی له یښکښتنه م. هر چی لهو همولنکی کمسدا و
 کار یکی نه کرد حیزب خه لک ږا بکښن و هیچی له سر یاساکانی سر کردایه تی
 ندمزانی و باش دهمزانی که دهمبه گه کان کوملگای کوردی پان به ږپوه دهمرد. بویه
 تینه دگوشا خوی داسه پښتن. دواچار همولیدا پنا بهاته بهر ښووازی پیلانگنیران،
 که پښان نایه سالی (۱۹۸۶) یوه همولیدا خه سله ته مښه کانی خوی به ښهویه کی
 زور خراب بښانه کار تا به سرمد زان بښی و له ږنگای خو گرښدانیوه به من
 شامانجه کانی به دی به ښن، وک لهو می بلنت: «له گمرا ژباتنکی لاسایت دوی،
 پښویسته گوی ږایه لم بی». بښ گومان من پښه ته ی نامانجه سیاسیه کان و راستی
 سر کردایه نیم و پښم ناکریت له چمته زهوتکاری به ټیوون بکم. لهو وای کرد
 له ناکو کی به بگاته چله پویه، ښووازی منیش شعر کرده به چه کی حیزب و،
 له ویش خوی به چه کی ژن پرچمک کرد و، همولیدا دهور بهری خوی ږیک بخت و
 له کښه ی نافرته دا بښخانه هلولیستنکی شلو قهوه. بویه هر شتم لن کرد و گونم:
 «له گمرا له مسله ی نافرته دا توختم بکوی. لهو یو تو شتنکی زور فورس

دەبنى. ھەلسەنگاندنى مەن ئىشە بوو. ئىسۋەنەپەكى زىيانى «گاندى» مە دابىن و بو لىنىكىداپەو كەمەن دەتوانم دەست لەشنىمى پىنۇندى نىوان ژن و پىپا ھەلبىگرم و تا دوپلە خۇم و ھەست و نەست كۈنئىرۇل دەگەم. بەلام شىۋازى تۇ كە ھەپشە و گورپشە و گەشتى دۈۋزەپە بە كەلگى پىنۇندى كۈمەلاپەتى مەۋدۇستانە ئاپىت و ئەمەلى بۇ تۇ زۇر تەرسناگە. ئەمە دوا ئەسە مەن بوو بۇ ئەم لەم چوارچىنەپەمە. ئەمەش بە شۈپنە ھەلىكىدا دەگەرە تا بىگاتە ئەنجامە كانى ئەم پىنۇندەپە. ئەمە بوو بە كچە پىكىشراۋە كانى ئەمە پىزە كانى ھىزب بەرەنگارى بوومەۋە. ئەم پىنۇندەپە - بە پەنى تىگەپەشتى ئەمە - مەترسىپەكى گەۋرە بوون و ھەلىدا بىپانگات بە كەشە. ئەمە زۇرى ھەلۋىستە لەمە مەسلە ئازادى ئافەرت كەرد. جا ۋەك چۈن ئافەرت خۇى ھەلەسەنگەشتى، دەپو مەشەش بە پەنى بەرگەندەمە و پەرسىپى خۇم ئافەرت ھەلبەسەنگەشم. ئەمە ھەلسەنگاندەم بە شىۋەپەكى قوول و ھەمەلاپەنە كەرد. بە پەنى ئەمە ئەنجامانە پرومكە شەكەندەمە پىنۇندە بە باروۋخى ئافەرت.

ى. ك. ئەمە زۇر جۋانە. گەشت پەرسەندەنكە لە ژياندا بو شىۋە چاۋگەپەكى فەربوون و فەركەردن پىكىدەمەنى.

س. پ. بەلە، ئەگەر ئافەرتىكە تا ئەم رادەپە تەنگەناۋم بىكات، پىنۋىستە لەمەرم راسى ئافەرت بىزانم. جا بە پەنى ئەم چەمەك «كەسەرە» بە مامۇستاي گەۋرەم دەزمەردەپت، بەلام بە پىگاپەكى پەنچەۋانە.

ى. ك. ئەمە دەپنە بەرەلەستەگات بەنە مامۇستا بو تۇ.

س. پ. بەرەلەستان لانى كەم ھەندە مامۇستاكانى دىكە مامۇستان و دۈزەم بەشتە مامۇستامە. ئاۋا دەلەن.

ى. ك. كە لە قۇنانى خۈپەند و فەربووندا دەبنە، چى دەكەن؟ ئايا ھەندەنكە شت دەخۈپەنەمە و چاۋدەپەريان دەكەن؟ يان پەنا دەبنە بەرەشتەمە؟

س. پ. ئەمە كە دەپكەم ھەم خۈپەندەمە ئىپە، بەلگە دەكەمە چەركەندەمە بىرەگەتم. مەۋف بەشتە فەرى پەنارەكان دەبنە، بە ئاپەتە ئەگەر مەسلەكە ژيان بەخانە بەرەنەر مەترسىپەكى گەۋرە. ئەم قۇنانە مەۋف بە باشى فەردەگات.

ى. ك. كەشەكە قانم لە بابەت كەشە ئافەندەمە خۈپەندەمە. گەلەنكە زانپارى مەۋزۋىي ھەن پىنۇندەپە ئافەندەمە ھەپە.

س. پ. بىن گومان. كەلگەم لە «ئەنگەس» بىنى و كەشەكە «بەنەمەنى خەزەنى و دەۋلەت و مەلگەدارى ئاپەت» زۇر سوۋدى پەن گەپەندەم بەلام مەن ئەزەمەنى راسەمەنى ئەپانە بەكەم سەرچاۋم بوو. مەن ۋەك پەۋلەك خەپەتەنكە گەۋرە دۈزى بەلادەستى پەپا دەكەم. بە باۋەرى مەن دۇخى ئىشەپ پەپا قەۋلەن ئاكرەپت. ئەمە باروۋخەنەش كە خالى سەزىر پروبەپروى ئافەرت دەبنەمە لەلەپەن پەپاۋەمە و بەلادەستى پەپا پىنۋىستە بىنە ھۇ ھەلگەرانەپەكى فراۋان لە ئەمە چوارچىنەپە كۈمەلگەمە ئەمەش بەلام مەنەمە پەرسىپە. مەن ئەمە ئافەرتە ھەلەسەنگەشم كە نەپەنەپە چوارچىنەپە كۈمەلگەپە كۈنئەپەپە پەپا بەرەنە، يان ئەمە

پینگايدا نه چىنگار، وىلا ئومومە كە كۆپلە پىن. بىر پىن يە ھېچ پىنۇندى يە كى نە بە خوشمويىتى و لە بە دۇستايە تىمە نامىنى. لىم چوار چىنۇمەدا لىم پىاۋە ناھىيىم كە شايستە لىمويىن خوشمويىتى بىكات پان خوشمويىست پىن. لىمە پىرلىسپى فەلسەفە كەمە. ھىرومما زۆردارم خوش ناۋى و من ئىستاكە خىرىكم گۇشار دىمىمە سىر كچان و پىاۋان و تۇش خوت ئىموت بىنپە. ئومۇتا بە كچان دىلپىن: «چۇن پى بە پىاۋىكى شىنە دىنە دەمى لىمىرت دابىشىن و چۇن پىت ھەلدە كىرى؟ لىم تا لىم پادە پە ئايەخ و توند و تىژ و سىر كوتكىر و سووكە. چۇن قاپل دەپى لىم پىنۇندە مەزىن و پىرۆزە بخىرىتە زىرىپىن و توشى سووكايەتى پىن. چۇن بىم چەشەنە بارودۇخە دەلپى بەلنى». عىقلم تا ئىستاقى لىمە وىرناگىرى كچىكە بىمە پازى پىن چىمە لادىپى يا شارستانى و خوشىندىوار پا نىخوشىندىوار پىن. بىم پىنۇندە سىر كوت بىكرىت و ھىسى پىنە كات؟ لىموانە بە ھىست بىكات، بەلام نازانى چى بىكات. تىفانەت ئەگەر پەلپىشى گىرت، سىرناگىرى و پىن چارە دىلپىنەتە. من لە مىندالىمىمە خىمىن دەپىم و پىر لىمە دەكسىمە پى و شوپىنكە بۇ لىم كىشە پە داينىم. پىاۋە كان دەھاتنە شوپىنى كۆيۈنەمە و سىملى ھىمويان باپىر بىرو. تۇ دىزانى سىملى باپىر دىيارەمە كى پىاۋەتى پە. لىمسا بە خۇم دەگىرت: «لىوان چى پان كىردوۋە تا سىملىيان باپىر بىكەن؟». لىمىر لىمى پاشكوى ناۋچىموانى ھىمويان كىردەمى بەتالە و بارودۇخىيان بۇ ھىچ كارىكە يارىمىدەم نى پە، بۇ پە تىمىا سىملىيان بادەمىن. لىم كاتە پىشە كاردانەمە كىم دۇرى سىملى بادان لەلا پە پىدا بىرو و وام لىن ھاتوۋە دىلپىستە پىاۋ لىم.

ئىستاكە ھىندىكە ئافرىت ھەن بىر ھەلىسى لىم جۇرە پىاۋانە دەگىن. بەلام من زىياتىر بىم لە دىمەنە كانى پىاۋەتى ھەلىمىستى. مەبىستە لىمە خۇم دىمىمە شوپىنى

ئافرىت و لە دىلى خۇمدا دەلپىم: «لىوانە چۇن دەتوانن لەگىل لىم جۇرە پىاۋانەدا بىزىن». مىن بە پاشكوى لىمە زۆر بە خىراپ دەپىم. زىيانم بە بىر چاۋى تىمىاشا كىرەمەمە و خۇم بە شىنكى ئايەخ لەگىدار ناكەم و لىشى بۇ لىمە دەگىم پاكى خۇم بىپارىزم. مىن بايەخ بە كىرە تازە كان دەم. لىتوش دىزان لىوان بە ھىزاران دىنە لامان و خىمباتىش ھىشتا بىردەمە و، پىاۋان مىلگىچى پىنگوپىنگىن بەلام ھىشتا پەسىندىگىر تىن. لىمە پىنپان دىلپىن: دەپى بە ھىر شىنەمەك بىوۋە وىزى خوتان راست بىگىمەمە. لىشتا پىاۋ لە پان ئافرىتەمە لە پىرە كانى سوپاى گىرىلا داپە. كىسى ناتوانى خىراپە دىرەق بەوى دىكە بىكات و ناتوانن پىنۇندى لىم چەشەنە دابىمىزىش و ھىر دىستىرپىزى بەگىش بىوار لە بىردەم كىشەى گىمورەدا دەگاتەمە، چۇنكە لىمە بىرپەن بۇ بىنپاتانن و سىر خىستى تىرپىكى تازە لىم پىنۇندە پەنە. لىمە زۆر ناچارى ئەۋەپىن.

ى. ك: باۋىم واپە لىم تۇنوخە زۆر باشە. چەند شىتىكم لىمىر ھىندىكە چىن بىجىگىردى راستەقىنە لە باپەت لىم مەسلىمەمە خوشىندەتەمە. ئاپا لىمە راستە؟

س. پ: لہم جنی بہ جینکردنانه بنچینہ گانی پیونندی جنسی ناکہ مین بہ پالہست، چونکہ بہ کارہنسانی لہم پیونندیانہ بہ شینوہ بہ کی نازاوه گنپرانہ دہینتہ هوی ناہاکی کردن لہ لہرکہ گان و جنی بہ جینکردنیش بہم بنچینانہ دہ گریٹ، واتہ لہم جنی بہ جینکردنانه بہ هوی لہم ناہاکی ہموہ کران کہ خرایہ لہستویان، دہشبین پیونندی جنسی هوی پیداہوونی لہم چہشنہ ناہاکی بہ بوو و وطہ لاسرازیلک ہوی خرایہ گہر.

بہای نازادی لہ شور شیکدا پیہستہی نازادی نافرہتہ لہم شور شہدا و ناستی نازادی کز مہلگاہہ کیش پیہستہی ناستی نازادی نافرہتہ لہم کز مہلگاہہدا.

ی. ک: نایا جنی بہ جینکردنی لہم شینوہ بہ همن کرابن؟

س. پ: زورنا، نموہ بوو توانیمان چہمکہ نازہ کہ پیرہ پنی بدہین. لاپاستہ بہ کی باشی گمورہ و چروپر لہ رینکخستن پیونندیہ کاندہ لہسر بنچینہی نازہ ہہیہ. وختیکہ باسی راستی کوردی دہ کہیں، نیشہ همولدہدہین خیزان و نافرہتی کورد بہ فراوانی شی بگہینہوہ و دہشبین بھر لہ هیندیکہ بنچینہی دروست ہو لہم پیونندیہ ناسایہ بگہینہوہ. بہ کم بنچینہ نموہ تا دوا پلہ نیشمانی ہن، دووم: نیشمان و نازادی گہل ہاوسری ہن. سیہم: لہ گہل ریبازی پیہشنکی حیزبیدا ہاوجووت ہن. چوارہم: بہ تمواوترین شتوہ و بہ پنی لہم سن بنچینانہی پتیشو لہرکہ گانی رابہرینن. لہمجا پاش نموہ دہتوانین چہمکنیکہ بو پیونندی پیاو و ژن دہشبین. دہین سلطانندی نموہ ہمر بہتہ نہین، بہ لکو بہ شہر و ہمر لہم ریکایمہ ہن. لہم پرنسپانہ سہرجہمیان بہ کجار گرنگن.

ی. ک: ناپوی برام نایا دہتوانین بہم شینوہ بہی خواروہ تینی بگہین: «مروث دہین یہ کم جار خوی ہمزبکاتہوہ، لہمجا دوی نموہ مانی بھر کردنہوہ لہم چورہ پیونندیہ بدہست بہین؟»

س. پ: زور وایہ، نہانہت کومہلگا سہرناپہ گانیکی کہ دہپانویست ژن بو کوریکیان بہینن، داوایان لہ دہ کرد نازہ لیککی درندہ راوبکات و دہپانگوت: بو دارستان بچو و فلان نازل، یا فلان دوزمن بکوژہ تا مانی ژنہنانت بدریشن، من لہستاکہ لہم پرنسپہ بہ سہرخومدا جنی بہ جیندہ کم، لہ گہر ژنہنانت مافیکہ ہن لہ مافہ گان، دہین لہم مافہ پشت بہ قوالہ بہ کی سہرزوویی بہستن، مندا لان لہ کوردستان گہرو گرغش، نہ مالپان ہہیہ و نہ کار. بوپہ ژنہنانت لہ کوردستاندا و لہم معلومہرجہدا کاریککی خراب و دزیوہ. لہ تورکبا سن یہ کیککی خیزانہ گان پا نیتزیک ہموہ ناچارن خویان بفروشن. ٹیوش نموہ دہزانن. لہم ناتمواوی بہ کی گمورہ لہ رہوشدا پیکدہینن.

ی.ک: مخاین نومه راسته. نومنا داوین پیسی بلاو بوو نومه.

س.پ: نومه شتیکی زور نرسا که و دوختیکی مروق توقینه، بهسترانومان به پرنسپی مروودستانه و امان لیده کات نومه بیچین. ژن بهینه، پاشان ژنه کت یا کچه کت بو فروشتن بخیره بیری مهیدان. نومه پروداوینکی سامناکه و سووگایه تی پتگردنیک بیردوامی ژیانیه. بهلام نومه به بهرچای همومانوه دمقومن، نه گهر هی واهه بی نومی پتقبول بین، به لای منومه تمواو به تکرابه، نه گهر کاره که پتوبست بکات من ده توانم له پروی مروقایه تی و ژیاندا رابومست تا تم سووگایه تیه قهدهغه بگم. نومه پرنسپی منه. پتومدیسان له مسله ی ژنه پاندا نینوانیک راسته و خوی له گل شردا هه یه. جا کاتیک ده توانم کچیک بخه مه پال ریزه کانی حیزمان، نومه پتومدی به کی توندوتولی به شره که مانوه هه یه. لهوی وادلمان خوش ده کات و پله و پایمان به رزده کاتوه تم شره به که ده یکه بین، لهو کچانه به جمرگی له شره و مرده گرن و دینه لامان. نومه باشه. پتوبسته نومه له سر پتچینه به کی ریک و راست هه پتنگین. پهاوان و کیزان له سر تم هویه دینه پالسان. ده بی نومه و مر بگریت، چارمه سره که لالهرمشا پنهانه، نویش شر و بزگاری نیشمان و نازادی گل و بنیاتیکی حیزبی راست و دروست.

همو نومانه پتومدی به کی له پچران نه هاتوویان به به کهوه هه یه و چمک و یاسان. لهوی واهه تمایه بگاته تم پتومدیانه، ده بی نیشتمانهرورینکی راسته قینه و جمنگاورینکی میللی باش و حیزبی به کی راست و دروست بین. پیمان ده لیم: «پتوبسته خوتان به لمیس و دوی نومه ده بی به کهم کسانیک که چه پلتهان بو لیدم». نومه یاسای هه شقه لای نیشه. سربکه من تا چه پلتهان بو لیدم بین. نه گهر کیز و پهاو لهم مسله به دا خویانسان سلطانه، گموره ترین ریزیان لیدم بین. نیشه ده مانوی تم مسله لانه بهم راسته ی به دا رچیکه و نومه تمو پرنسپی به که به ده ستانهره یه.

لهم پرنسپه ی زیاتر، نیشه له کاری راسته قینه دا جن به چینی ده که بین. حالی حازر پتسیرکی به کی روون و ناشکرا لهم باره یه و له گوړندایه. با هه ریه کیک کتوانی به پنی به شره و به سترانی ریزی لهوی دیکه بگری. نومه ریک له بهر ده کچاندا تهخت ده کات تا بینه نیو تم شره گموره یه و هه به شینوازی دمره به گاته نا به لگو به هاتنه پال شر و پره پندانی تم شره بو خوسه پاندان.

ی.ک: نومه زور جوانه. نومه کاریک ده کات هه شق و شر پتکه و پره پتسین.

س.پ: وهختی یاسی واقعی کوردستان ده که بین، نه گهر شر و (PKK) نه یونایه کچی کورد به شو کورد نه یوا به بیده توانی له مالی خوی بته دمرق. پتم وایه شو کورد له واقعی نیشنادا و له نیو چوارچیموی پژیسدا دواپی به هه جمر به زپی و نازایه تی به ده هشتن که رینگه هه بین. له پال نومه من کیشه نابووری و کومه لایه تیه کان نازمیرم، به لگو باب به ته که هه له شاستی خوشه یسیدا و مرده گرم. نه گهر تم کهسه له نیشمان و نازادی گل دایرایی و

به ره له‌لستی ئهم چه‌مکانه بڼ، ئه‌وا خو‌شه‌وېستی ده‌کوژي. منېش له ئه‌نجامې نېو‌منېدون با پېښېدون به لايه‌که‌وه لام له‌م باب‌ه‌تانه نه‌کرده‌وه‌توه. پرو‌وداي خو‌شه‌وېستی باب‌ه‌تېنگه خراو‌ته به‌رهم زانست و مه‌هرېته. «خو‌شه‌وېستی دو‌خېنگي ده‌رووني جيا‌به». من به پناوېنگي زانستېانه‌وه تنې ده‌روانم. پرلپېه مي‌گاني‌کېه‌گان ناتوانن ليکي‌بدنه‌وه. سرباري له‌وي که شېر مرو‌ف والي‌ده‌کات به روا‌له‌ت جوان بڼ.

ي.ک: من هېچ گومان‌نېکم له‌و پرو‌وه‌وه نې‌ه. هېچ شېنگ نې‌ه له شېر زياتر مرو‌ف جوان بگات. با‌واي دابنه‌نن ئه‌وان ئېشيان به‌م پرلپېه جوانانه کرد و به ته‌واوترين شېره چي دا‌واکرا‌بوو کرديان و ئه‌مجا عاشقي په‌کدي بوون. ئايا ئه‌مه له‌شېري راستغېنه‌شدا چي‌به‌چي ده‌کړيت؟

س.پ: ده‌زانن هر پېنودې يک چم‌د قوناخېنگي هه‌به و با بلېنن ئهم قوناخه قوناخي گول‌کردنه. واته ئهم قوناخه پېنوديه‌گان تا پرا‌ده‌يک هه‌له‌گري. وشي گول‌کردن له زماني تور‌کېدا مانا‌کي خرا‌به به‌لام له راستيدا وشه‌يه‌کي جوانه، وه ماناي قوناخي تزيک بو‌ونه‌وه و ناسکردن ده‌گه‌يمنت. له‌وانه‌يه پېم بلېنن چو‌ن ئه‌مه ده‌بېته پرلپېه. به قناعتي من ئه‌و قوناخه‌ي که کورده‌ستان له بزگار‌بووندا پېني‌گه‌بشتوه ئهم خه‌سه‌ته‌ي له پېنوديه‌گاندا گم‌ره‌که و پېويسته به پېني ئه‌و قوناخه بېسر‌خېنين. پېم وايه به‌هاي ئازادي له شو‌رشي‌گدا پېه‌مته‌ي به‌هاي ئازادي ئافره‌ته له‌و شو‌ر‌شدا و، ئاستي ئازاديش له‌لای کومه‌لگايه‌ک پېه‌مته‌ي ئاستي ئازادي ئافره‌ته له‌و کومه‌لگايه‌دا. ده‌توانين ئه‌وه که‌مېنگ بگه‌بته شتي‌کي گشتي. خو ئاستي ئازادي له‌لای هر بزو‌وتنه‌وه‌يک يا هر حيزه‌يک يان هر که‌سيک پېه‌مته‌ي ئاستي پېنودې‌يه‌تي به ئافره‌توه. ئه‌و پېنوديه ئازاده‌ي که له‌نيوان ئه‌و و ئافره‌تا دادم‌م‌زريت ئاستي ئازادي لاي ئه‌و حيزه‌ دياري ده‌کات. ئه‌مه ئاستي ئازادي له‌لای گه‌ل روون ده‌کاتوه و ئه‌وش به گشتي ئاستي ئازادي له‌لای ئه‌و کومه‌لگايه روون ده‌کاتوه. به‌و پېني به‌هره پېداني پېنودې ئازاد له‌گه‌ل ئافره‌تا، ئاستي ئازادي له‌لای (PKK) دهم‌ده‌خات و، له‌وه‌وه مو‌دای ئه‌و هاوساني‌به بېنچېنه‌يه‌يه دهرگ پې‌ده‌کېن که هه‌به. نه‌گه‌ر ئافره‌ت هه‌سني به‌وه گرد ئازاده، ئه‌وه ئاستي ئازادي لاي (PKK) ده‌خاته‌روو.

ي.ک: نه‌گه‌ر پېاو و ژن به تنن مانوه و پېاو تواني ده‌ست به‌رداري هه‌له‌ي که‌له‌به‌ووني سالان و قورسايي ئاي‌دېولو‌زي بېن و خو‌ي به هاوشاني ئافره‌ت دابنن، ئه‌مه به په‌رجو‌يه‌کي گه‌وره له‌قه‌م ده‌درېت.

س.پ: بڼي گومان په‌رجو‌يه. منېش مرو‌فم و ئارم‌زو‌ي گه‌وره گه‌ورم هه‌ن و به راشکا‌وي پېشان ده‌لېم: نه‌گه‌ر ئهم بارو‌دوخه باب‌ه‌تي توپ‌زي‌نه‌وه بڼ، ئه‌وا من گه‌بشتومه تهمه‌ني چل و چوار سالېم و سهر‌مراي ئه‌وه هه‌ست به‌وه ده‌کهم که من ناچارم له‌هر که‌له‌فه‌يله‌سو‌وفنک زياتر په‌ره به بېريکي تازه بېدم. ئه‌گه‌ر مرو‌ف پېه‌بندی ئارم‌زو‌وه‌گان بوو و بو‌وه شو‌رنکه‌وته‌بان، ئه‌وا له سيا‌سه‌تا دم‌و‌پېنن و

تېنكەمشكى. ئەگەر وازىشى لە سۈزەكانى خۇي ھىنا ھەر تېنكەمشكى. ئاۋا ئىشە لە ئاكوڭى يەكداين لىن دەرچوونى گرانە. ھەزدەكەم بىلىم ھەسلەتى دەسلەت و دلبەندى و ھىزى جوانى لەلەي مەن لە ئاستىكى پىشكەوتوودان. مەن لەم مەسلە پەدا ئابەسە گابرايەكى ساختە و خۇم لەكەدار ئاكەم. پىۋان و كېژان رىنگە بىتوانن ئىۋە بىكەن، بەلام مەن لەم مەسلە پەم پىن قووت ئاچىن و زەبرى خۇمىيان پىن دەگە پەم و، سەرنجى مەۋداي بايەنخى پىنۋەندى ئازاد و جوانىش دەمەن.

ى.ك: زور كەلگەسان لەم چاۋپىنگەۋەنە ۋەرگرت. ئىۋ بايەنخە گەۋرەپەي ئىۋەم بە خۇشەۋىستى مەۋف پىن دەندزانى. راستەكەي ئەم چاۋپىنگەۋەنە لە ھى پىشۋومان باشتە و بەرۋەنەقتە و پەم شادى بۈۋ.

س.پ: خۇ خەرىكە كەردن بە مەۋفەۋە بە لای مەۋە كارپىكى ھۈنەرىپە. مەن بە شىۋەپەكى ھەملەپەنە لا لە رۋوداۋ دەكەمەۋە و شىكەردەۋەپەكى ۋەرد دەكەم بە جۈرپىك كە لەرۋى خەپال و زانست و شىۋە ھەملەپە كەۋە بە خەپالى ھىچ پىۋا و ھىچ ژىنكەدا ناپىت. ھەۋلەكانەم پەرمەنەننىكى گەۋرەپەيان تىدايە و ھىۋاپراۋ نىم. پىش كەمىك گوتشان: «لەۋانەپە ئاتۋمىنە بۈۋىن». رىنگە ئىۋە رۋو بەدات، بەلام ھىشتا ھىۋاكانەم ھىشتۋەنەۋە و پىنەچىن ئافەرەتلىك نەبىن ھىۋاكانەم بەدى بەيىن. بەلام ئىۋە ھەرگىز گىرنگە نىپە.

ى.ك: ئەگەر مەرىكە بۈۋىتايە لە مەبرە كۈنەكانى كۈردە، لەۋانەبۈۋ شازادەي خىتلىكى دىكە پەيداپەكەي.

س.پ: نەخىر. تۋانايەكە زور لە ھەمۋو رۋۋىپەكى شەخسىپەۋە لە ئارادان بۈ بەجىن ھىنئانى ئارمۇۋەكانەم. بەلام بە ھەمۋىيان رازى ئابەم، چۈنكە بۇ خۇم ئاۋىن. مەن لە ئاستىكەدام دەتۋانم بېچە نىۋ ھەر شىۋە زىيانىكەۋە دلبەستەي بىم و ئىۋەم بە تۋاناي شەخسەم بەدى ھىناۋە. بەلام مەن چەند چەمەك و پەرنسەپ و بىكەپەكە ھەن پىنەستەپانم و ئاتۋانم بە بىن ئىۋان بىتىنمەۋە.

ى.ك: مەن ئىشتان تىن دەگەم. خۇشەۋىستى ئارمۇۋە و پىنگەۋە پەرمەندىيان واتە كارەباۋى بۈۋن.

س.پ: بىگرە لەۋەش زىياتەر. رۋوداۋى خۇشەۋىستى ھۈنەرە و خۇشەۋىستى ھۈنەرە. دەپىن بايەتلى خۇشەۋىستى بايەخ بە ھۈنەر بەدات. بايەتلى خۇشەۋىستى بايەتلىكى ھۈنەرپە و دەپىن خاۋەنەكەي ئەكشەر پىن. لە ئوركىا ناۋى ھۈنەرمەندىيان بۇ مانايەكى خىراپ ئالوگۇر پىن كەردۋە. پىنم واپە شۇرپىگىنەر باشىرەن ئەكشەرە. ۋەكە دىزانن ۋشەي ھۈنەرمەند لە ھۈنەرۋە ھاتۋە، واتە ئەكشەر ھۈنەرمەندە. دەپىن مەۋف ھۈنەرمەند پىن تا بىتۋانن لە رۋوداۋى خۇشەۋىستى ھالى بىتىن. ئابا دەتۋاننن تا چ رادەپەكە كەسنىكەسان خۇش بۈۋ پىنۋەندى بە ھۈنەرۋە نىپە؟ بىن گومان مەن ئەكشەرەكانى «پىشپىل جام»م خۇش ئاۋىن و تىكام واپە بە چەۋىنى لىنم تىنەكەنە. مەن بە چاۋپىكى زانستانمەۋە دەرۋانە «پىشپىل جام» و تىنەكۋىش لە ئەكشەرەكانى تىنەكەم و بەمەۋى ئەم تىنەۋاننمەۋە بىيىتەگەمەن. لەۋەش گىرنگەش

خپانه ته له جوانۍ نه که یې و دمست به رداری نه یې و زموږ نه که یې. به لکو له پمېرې پښې بگرین و هنز و توانای سیاسمان له پښکای خراپدا نه خپنه کار. هم پر نسپانه زور گرنگن. هیندیکمان جوانۍ به پښکایه کی زور خراپ به کار دهینن و تنکېده شکستن. سرمنجام دموږ به که هم خاله دواپی که له به به: نه گهر پیاو توانی له چوارچنومې پاراستنی پښې خوپدا خوی به سر له لافره تمدا به پښنی که له ویش هر له چوارچنویه دا خوی دمه پښنی، لهوا شایانی چه پکې ښه به و پښوېسته له سرمان پیروزبایي لازدی ته واده تنی خوپانان لن به که یې.

ی.ک: که تان راسته و من هاو دنگننم. باشه سروگم: شاپا بهر له پږی و شوپنه گانی ناوخوا ده که نموه؟ شاپا پږی و شوپنی وا هه به؟ به روان من وشه ژنه پښانم خوی ناو، به لام وشه که دیکه له زمانه که مایدا هه به. شاپا پږی و شوپنی ژبانی هاو به شې چه به؟ واته شاپا له ناوخوا به پږی به پږی به پږی توندونیر هه به؟ لیک جوی بوونومش له دواپیدا چون دهی؟ شاپا ښه و حیزب بیرتان له مسئله به کردوه تموه؟

س.پ: ده توانم زیاتر له بیروپاکانی حیزب، باسی بیروپاکانی خوم بکم. با بلین سیستمی مال نکل سیستمی ژنه پښان.

ی.ک: به لام من ده لیم پښکوه ژبان، چونکه ناموږ بلنم میرد و ژن.

س.پ: به لن، زار او به کی خراپه. به داخموه پښکی نورکی له به باره یوه هه به ده لیت: «نه گهر ژن مدالی له سکدا بو، دار له پښنی که مه که نموه». من قیز له قه به ده که نموه. قه به کی زور خراپه.

ی.ک: به لن هم مو قه و شپکمان لیوان لڼوی شوفنیزمی پیاو.

س.پ: پښکې بالاده ستی بېن، به لام تا هم راده به نا «دار به سر پښتپوه و مندال له سکدا». نموه گموره ترین سوکایه تپه، وشه ژنه پښان و ژنیش هر وها. هنزی دمرگوتن و هنزی کار و کادر و پښکوتن له خه پالما - گرنگ نی به به دی هاتن پان نا- له پښوډه گانما هه. نه گهر که پښکې پښی ناپه ښو هم پښوډه، دهی دمه به پږی هنزیکی کومه لایه تنی گموره بکات. نه گهر له کومه لگا چوه دمری و کومه لگای خسته دوخی بن هنزی به، لهوا پښوډی ژنه پښان له خاله زور خراپه. من پږی شو ژن و ژنخوازیانه ده گرم که کراون و ناموږ به چمو تنی لیم حالی بېن. به لام که لافره ت ناز بغروشینت له بهر نموی که خانه و پیاویش ناز بکات له بهر نموی که سر گموره به، من وای ده بېنم هم بارودونه به خورایي له ده ستدانی مروقایه تنی و بگره داخورانی بهای مروقایه تنی به. دهی لافره ت چاو نه ترس و زیرک بن و لیراده به کی به پښی هه بن و بنوانی حوکم بدات. دهی هم خاسه تانه هموویانی تندا کوبنمونه. ناشیت مروږ به پښ لیراده خوشه ویست بن. به لکو پښوېسته له صبری بالاده ست بن. به لام خراپه دمرهق به خوی و دمر و بهری نه کات و پښوډه کانی هلسوورېنی و به سرپاندا زال بن.

ناشې شېوه گوراو و خراپه کارېن. دياره ليراده بهشنگه له هممو نعمانه و بېمه به کردهوه دهېسته بهشنگ له ژياننکي ماپه دلبهسته پي. من پېنر لمو نافره ته ده کمموه که شمرم دهکات و له بېرهم پېاودا خو کوډه کاتموه. ږنگه پېاوه کان به شېوه بهکي زور چوت نافره تنکي هم تعوزه هه لېسنگينن. بهلام رای من لهوه به: دهېن نافره ت لمو سيفه تانه هېن تا پېاو نه تواني به سريد زان بې و بؤ هممو شينکي خراپ به کاري بېنن و وېک پاره و ساماني خوي مامه له له ته کنا بکات. له بري لهوه ده تواني کوششي خوي بخانه پال هي شو و بېسته خاومني هم شمره. چورونه پال يک پان ژنهناننک هم سيفه تانه تندا هېن شمره شينکي گوره و ژپانه و ياساي ژپانېشه. ږواپي ژنهنانش لادا دابېن دهېن و دهېسته ماپه شانازي. دهېن پېاو به کردهوي خوي نلک به پاره و وزيفه گي و به چمر بهزي و دان به خودا گرتن، شاپسته هم ژنهنانه بېن. بويه دهېن هم سيفه تانه هېن. هم مه لانه به لاي سموه جېهانين و هر يو کوردهستان نېن.

ي.ک: باشه بهلام شېوه هم ژنهنانه چؤن دهس؟ واته شايا دهسني به گدي ده گرن و ناوي خويان به پېني گوره نومار ده گن بؤ دمر بړيني عشقه گوره که پان و راگهياندي هاوجووت بوونيان يا هر شينکي ديکه؟

نافره ت لموه گوره تزه که به دهس پاجيبي بزي پان له جتي ږووه کي رازاندنموه دابنريت.

س.پ: بېم هممو شېوانه ناپېت، نلک شوه تهنانه ت هم ژنهنانه، نه سمره تا و نه کوتايي دهېن.

ي.ک: دهوي نعمه تان لي بېرسم.

س.پ: به هه فالانم گوت: «هيندېکشان به بې لهوي بزانن ژني هيناوه و هيندېکي ديکه تان به بې لهوي بزانن ژني ته لاق داوه». جوړه ژنهناننک لخنو (PKK) دا بېدي هاتووه و نموان پېني نازانن. لهوانه به سې به شېوه که ي بزانن، لهوي راستي بې شنه جوړه ژنهناننکمان هيناوه گوري... واني به؟ بهلام شېوه و ږواله تي گرنگ نېن بؤ سمونه من گوتم: «من ژنم نه هيناوه، به لکو نازادي نافره ت هيناوه». به باومړي من دهېن مړؤف له ناعموه پېنېسته خوشمويستي و شينلگيري و پېنکموه گري دران بېن. دفا پهل گرتنس کچينک و دمرگوتن يا خړدمرخستن له بېرهم نه لکدا به کاريکي ږووه گه شانه دهېسم و بچووک دېنه به چاوم.

ي.ک: نېمه راسته. ږواله ت و شېوه بېن گوهمر ژباننکي خاوم دوو ږووي به.

س.پ: تا شو پيري خاوم دوو ږووي به. ږنگه له ناووه وېرانه و بؤ گن بېن. هر دهسگرتن بېس ني به، به لکو ده کريت هم پېنوخديه قوول بکريشموه. زور

لهوانه‌ی که پنیان واپه ژنیان هه‌یه، ده‌یانسپم ژنیان نه‌هیناوه. نه‌گمر باسی ژنه‌نیانی راسته‌قینه ده‌گن، ده‌بنی لهو چوارچینه‌یه‌دا که نه‌خه‌سیم کیشا بوی بگه‌پین. لهو پرو‌داوی که هیچ و هووچی و هموو جزوره دوور که‌وئنه‌وه و قینز لیلکه‌کرده‌نوه‌یکه پهره‌پوژی ده‌کات، ژنه‌نیان نی‌یه به‌لکو «دوو پرو‌یی‌یه».

ی.ک: نه‌گمر ئافره‌ت به‌م جزوره شوو‌کرده‌نه قایل بوو، ئه‌وه ئافره‌ته‌یکه بوو فروشتن، چونکه ده‌چته نپو پتوئدی بازار گانی‌یه‌وه.

س.پ: به‌ئێ. به‌ زۆرداری به‌گارد‌ه‌ه‌ن‌ری. له‌هر ئه‌وه سوو‌کابه‌تی‌یه‌کی گه‌وره‌یه بوو پیاو. چون بوم هه‌یه پینز لهو په‌ی‌م‌و‌ندیه بگرم؟ نه‌گمر بستم‌وانی‌بایه هموو چه‌ش‌ن‌کی ئه‌م هاو‌جو‌وتی‌یه‌م به‌ یه‌ک رۆژ هه‌له‌م‌وشانه‌وه. بۆیه له ژنه‌نیان دوور که‌وئنه‌وه و ئا ئیشتانی دوورده‌که‌و‌مه‌وه. گه‌وره‌ترین له‌ش‌که‌ن‌چه به‌لای منه‌وه ژنه‌نیانه. نه‌گمر به‌ زنجیریش ب‌ه‌مه‌شته‌وه، ناتوانن ئه‌م چه‌شته ژنه‌نیانه‌م به‌ سه‌ردا ب‌سه‌ه‌ن‌ن. ئه‌وه‌بوو باسی ئارزووه‌گانی خۆم بوو کردن. ده‌مو‌ی سه‌رله‌به‌ری مێهه‌تی به‌ چه‌م‌کی ئه‌مه‌وه گرێ به‌ری‌ن و من گرێ‌یان د‌ه‌دم و به‌ست‌رانه‌وی ئافره‌ت به‌ شه‌وه‌یه‌کی سه‌رس‌و‌ه‌ین پهره‌پنی‌ده‌م. ب‌نی‌گومان زۆر ریزی ئه‌و به‌ست‌رانه‌وه‌یه ده‌گرم که به‌ تهاوی ئی‌را‌ده‌ی خۆی ب‌نی‌ تا پهره‌پندان شی‌ا‌وی به‌دی‌هاتن ب‌نی. من به‌م کاره توله لهو که‌مه‌ل‌گایه‌ ده‌ست‌ینه‌مه‌وه که ئه‌م پتو‌ندیه‌ی به‌ فو‌ردا به‌رد. ئه‌مه به‌رپهرچ‌دانه‌وه‌مه. من ئیشتا له دۆخی ه‌یرش به‌رد‌نام، چونکه مرو‌فایه‌تی و جوانی له نیش‌مانه‌که‌دا په‌ن‌ه‌گیری قه‌رت‌خ‌ستن و سه‌ر‌کو‌ت‌کردن بوون. من گ‌یل لیم تا خۆم سه‌رقالی خواردن و ئافره‌ت به‌که‌م، له‌وانه تین‌و‌ن‌تیم ناش‌ک‌ت‌ن. چاره‌نو‌وسی گه‌لێکه و کیشه‌ی رزگارکردنی له‌ گ‌و‌ر‌پ‌دان، چون ده‌توانم نو‌قی‌ هیچ و هووچی و ده‌سه‌پا‌چه‌یی به‌م؟ نه‌خ‌یر ئه‌مه جوانی گه‌وره‌ دروست ده‌که‌ین. ئه‌مه گه‌وه‌ری ه‌ونه‌ره و پتو‌ندی جه‌ربه‌زه‌یی ده‌خ‌ول‌ق‌ن‌ن. ئه‌مه ئه‌و شته‌یه که تیر و ته‌سل‌م ده‌کات. من بانگی هموو خه‌لکه ده‌که‌م بوو ئه‌م سما و گه‌مه‌یه. ها بزانه‌ن ک‌نی سه‌رنجی ک‌نی راده‌ک‌ن‌ن.

ی.ک: هه‌ر گاتێکه سه‌ر له‌ ل‌ه‌ند‌ن و سه‌راس‌پو‌رگ ده‌دم. لاسایی سه‌ر له‌ ب‌رایانی کورده‌پشم ده‌دم. له‌ نه‌وروزی ئه‌مه‌لا له‌ سه‌راس‌پو‌رگ قه‌م کرد و پرو‌ی قه‌م کرده ئافره‌تان: «سو‌پاسی بزوو‌ت‌نه‌وه‌که‌تان ب‌که‌ن، چونکه پیا‌وه‌گانشان د‌له‌ب‌ندی ئه‌وه نه‌ده‌بوون و به‌دو‌وی گ‌چی بیانی‌دا راپان‌ده‌کرد. به‌لام (PKK) ئه‌مو‌ی هه‌رس پ‌نی‌ه‌ینا و ئافره‌تی ئازاد کرد» ئه‌وه بوو هه‌مو‌وان ر‌ا‌وه‌ستان و که‌وته چه‌مله‌ ل‌ه‌ندا‌ن. س.پ: به‌ئێ، ئافره‌تان پهره‌س‌ند‌ن‌کی گه‌وره له‌و‌دا به‌دی‌ده‌که‌ن. ده‌توانم وا له‌ پیا‌وان به‌که‌م ئافره‌ت به‌ه‌ر‌ستن.

ی.ک: پیا‌ویش هه‌ست به‌ کورده‌بوونی خۆی ده‌کات. پاشا ئه‌وه ده‌لێت من مرو‌فم و که ئه‌مو‌ش ده‌لێت ده‌ست به‌ خۆشه‌ویستی ئافره‌ت ده‌کات.

س.پ: ب‌نی‌گومان، من ده‌لێم ئافره‌ت به‌لای پیا‌وه‌ نیش‌مان و خ‌ود‌ی ژیا‌نه. من له‌ ر‌ی‌گای شه‌ری گه‌وره و ح‌یز‌بایه‌تی و ر‌ی‌ک‌ه‌سته‌وه ده‌یخ‌مه نپو ئه‌م بارو‌د‌خ‌وه‌.

نافره تېش دزمانې که شمه رېنگای بردنمویه، بویه ناچار دېنې بېته نېو شر.

نه گمر تېن و تواني گموري من نه یوواپه، لهو بهدي نه دهات.

ی.ک: به لام لاپوی برام شو هسته لاپنهانی که له مندا لیدا هه تانبوو، له ماویه کهوه بو ماویه کی دیکه زیاتر نابن؟ مه به ستم لهو په لئره شو هسته تان هېوو. من دهېنم لئره نافرهت بو لاسان برز ده که نهوه.

س.پ: معزن کردنې نافرهتی داماو گاریکی زور جوانه، من لم مسئله پیدا ناموئ بسنه شامراز به دسستی شو پېاوووی که چننمه چرخنی دووره، هلوتسته کانی خوی بسمر نافرهتدا سپاندوه.

ی.ک: شو چمکه راسته. به لام تو نافرهت پیروز ده کی.

س.پ: نه غیر پیروزی ناکم، به لکو وای لن ده کم لیش بکات، خو هموو خاتنه کان وک گیانفیدایی به کان کار ده کن.

ی.ک: کار گرنگه نی په.

س.پ: له وانه په واین. به لام من کونترولس پېاو و هیندک خلته پیروا کانی ده بېسم. شمرو زوریان له پایه نافرهت هینایه خوار و وایان لن کرد له بروه کی رازاندنوه بجن. وای ده بېسم لهو قابیلی نافرهت نی په. کوا شو قهیه که دلنیت: «نافرهت به شینکه له پېاو». به رای من نه گمر نافرهت توانی خوی بدوزینتوه، شوما ده بېته به شینکه له پېاو. بنگه پنم بلینی تو بو نافرهت زور سر پر گری. نه خېتر. من نافرهت به شینوه کی واقع بینانه هلندمنگینم وا که نافرهت جن و رینی راسته قینهی خوی له کومه لگادا بدوزینتوه. هیندیکیان دهر پرینی کومه لگای به هشت یا کومه لگای ناشنی یا کومه لگای هاوسانی به کار دهینن. له وانه شه نازادی شو کومه لگایه دا رېنگری نه بن. به لام بابته سی ماهی به تی نافرهت مه مسئله کی په کجار گرنگه. من هینتا به شوین لهو دا وېلم و هیندک متعانهم دوو و خه یال پلاو نیم. من شر دزی ده سته پاچهیی نافرهت ده کم و لهو کارم تن ده کات. پېوېسته باوهرم به گوهه ری گیشه که هېن.

بهم فسانه مان ده گینه نم نه نجامه ی خواروه: تنبېنی پېوندي نېوان خه یالی مندالی و سیاست ده که بن، ههروها پېوندي نېوان که سېنکه که خوی و رېنگای روو به ناسېنی گدل دعاته ناسېن و شرې که سېنکیش که گدل بهر بهر، کانی ده کات. ههرو نماته ده بېسی روون و ناشکرا پنکوه گری دراون. ههروها پېوندي به جورا و جور و ناسابه کانی سر کردا به تی جیاواز دمرده چن. پېوندي هینزیش به سز هینز بېوه که هولي ناماده کردنیماندا، همه بابته که تهاو ده بېن. دهر پر پنکیم به کار هیناوه تینا له سر گطی کوره گو توومه: «گطنکه پوهه به ژن». لار به لاریش دهر پر پنکی دیکه به کار دېنم، لوریش لهو به: «گطنکه پوهه به مندا». لهو له لاری خوشمونه مطنم. واته من خوم دمنه جنی مندان و نافرهت تا بقوانم تلجمه کان به دست بونیم. لهر لهو نافرهت و مندان شنی خراب لېن. هولو دهم سر لطوق و به رېنگایه کی راست پېناسمیان بکم و

نېشتمان و كسايه‌تۈرۈپان بە خەياتنىكى قاست بەرز بەرۈزىم. لەوانىمە بىلەن ئەم
 جۈرە قىلە دان پىنداناننىكى راشكۈوانىمە، بە راى من پىنۈيىستە لەسر ھىمور
 شۇر شىگىرىكى بە ئايەت سۈھىيەت پىنەستى پىرئىھى كىرانىمە بىن، رىگە
 من ھىندىك زاراۋم بە شىۋىگە كى سىرپىر گىرانە پا لەشۋىننىكى ئاشىۋادا
 بە كارىنەنەن. بەلام گىمەردە كىيان پىنۋىدى بە كۈمەلگى مىروفايەتى و ھەلە و
 راست و باشى و غىراپە كىيەۋە ھىمە، دىمى ھىمور شىكە دامالراۋ بىن قا بە روۋى
 لىتى تىگە بىن. زانست پانگىۋاز بۇ ئەمە دەكات و جىنەپىتىكىرەلى ئەم مەسلەنىش
 سۈۋەدىكى زۆرى ھىمە و لىنىمى پىشەلگى ئەۋە پىنگىمىنەن.

ى.ك: ئەۋە راستى بىن لەۋدا كە دىمىۋىنمەۋە ھىست بەۋە دەكەم. بەلام دوۋىارە
 بىستەۋى شىكىكى زۆر جۋانە.

س.پ: ھىندىكىيان لە بارى ئەم بايەتمەۋە دىلەن: خەلك زۆر مىشۋىم لە گەن
 ئاپۇدا دەگەن، مىنىش ئەم مىشۋىمىغا لە ھىست بە شاتازى دەكەم و ئە داخى بۇ
 دىخۇم، مىشۋىمى ئاپۇ مىشۋىمى مىروفايەتىيە و ئاپۇ بىسەرھانى گەلەكە لە
 «روۋى كۈمەلەيتى و چىنەيتى» بىمە گەپىشۋەتە خالى كۈتايى و جارىكى
 دىكە ژباۋەتمەۋە، لەۋانە ھىندىك خەلك گەلەپىم لىنەكەن و بىمىن سادەم و
 ھىندىكىيان بىمىن جۋانم، من ۋازىيان لىنەپىم بە بارىكەلە داپىشكىنەن. بەلام
 دىمىن بە مىۋىسى ھەلەنگەلەن بىكە بىن. من شىر كىرىكى ئەم قۇناخەم و ھىندىك
 ھىز ۋەردە گىرەم، ئەم ھىزەم لە نەۋوۋەمە ھىست كەۋت، ئەگەر بىيەننەن بەرچاۋتان
 چۈن دەستەم خىستۋە، دىزانىن من بىشۋىمە كى سىر سۈپىتىن و دادىرۋىرمانە و
 لەجىتى خۇپا بە كارى دىمىن.

ى.ك: من دەتاتناسم و خۇش دىۋىن و دىزانم و بىگرە دىنەشام ئىۋە ئەم ھىزە بە
 شىۋىمە كى غىراپ بە كارناھىنەن.

س.پ: بىن گۈمانە، مىن بۇ بەرژۋىدى زۆرلىنىكراۋ و جۋانى و كۈشش و
 جىرەمىيى بە كارى دىنەم و دۇى ھەر يەكەلە شىر دەكەم لە بەردەم ئەم بەھايانەدا
 رابۋەستى و نامەۋى ھىچ كەمە بە چىۋىتى لىم تىنەگات، مىن كىرانەم، بە
 بىرادەردە كەم و دۈزىمە كەشم بىساس ۋەك خۇم باسى خۇم كىردۋە و رىگە
 بىشكۈزۈن، ھەۋەك باسى ئەۋەلى بە تىشەم كىردۋە، ئەگەر يە كىنەيان بىرۋىرام
 بىخۋىننەۋە و ھەۋلى تىگەپىشەن بىدات، دىبەنە ھاۋىپىم بۇ ھىزار سالە، مىن لە
 ئىشۋە بىرادەردە تىم لەسر ئەم بىچىنەيە بىنات دىمىن، ئەۋانەى ۋا پالەۋانانە
 شەھىد دەگىرىن، ھاۋىپىن، بۇ ھىزار سالە پىپاۋان و ژنان بۈۋە پالەۋانى مىرنى
 بەرخۇدان، ئەۋانە بەشكىن لە مىن و مىنىش ئەۋ نوپىنەردە پىانم كە تا ئىستا لەسر پىنى
 خۇى راۋەستۋە، گۈمانى تىدا مى بە كە دۋاى مىن شەۋمەندىك دىنە مىرنى، ئەگەر
 مىر كەۋت باشى دەپى و پىنۋىستە بىشەمىر، جا مىردن لە نىۋ ئەم چۈرچىۋەپەدا لە
 ھەر كۈپۋە دىتە بى سىت، گىرەنگى نىيە، چۈكە ئەمە سەركەۋتە و سەركەۋىنى
 نىمەن شى مىروفايەتىيە.

ی.ك: به باومړې من خرابهیت تروش نایست. نه گمر لومړش رووېدا، نمو نعو
 ناگره كه(PKK) كړدېموه ناكوزيتموه و بهردوام دهېنې.
 س.پ: به لن، هم سرگومتنه تان بېر نه چن و رېزي بگرن. با گملي ثورك و
 لاوان و كچاني شايسته ي هم سرگومتنه ي بن. لومړا مردن له كويوه دېت با
 بېت، به لامانموه گزنگ نې به. داواپه كې دېكه شم هه به. هم راستي په باش
 ومريگرن. هينديك سرگومتنې باش هن بو لېون. له راستېدا جواني و پراپه تي
 و چونه پان په گشر و ژباني گمورن له نارادان، بوچي خوتاني لن بهدوورده گرن.
 نه ماشامان بگن. من بڼوم خوم بهم شپوه به خسته روو، چون دهېمه دوژمنې
 په كنيكتان و چون ژباني په كنيكتان ناسان ناكهم و واتان لن ناكهم پراوپري جواني
 بن و چون نانانگه مه نارزوو و لېشاوېكي به نموژمي خوشمويستي؟ هموو لمانه
 جوانن و بانگموازيان بو ده كه بن، له هر كاتنيكي راپردوو زياتر تنم بگن.
 همستان نې: بگن تا مروفاپه نې. بو چنند پله به كي بالانر بهرزيكه پنه وه.
 ی.ك: به لن زور جوان و ناسكه.

بەشى دوۋم

ئەۋەي باۋەرى ۋايىت كە شۇر شە كىمان شۇرشىكى سىياسى بەشى يە
يان ئامانجى ئەۋەيە بە رېنگاي سىربازى بىگانه دەسلەت، ئەۋە
مەۋداي تېرۋانىنى ئەسكى خۇي دەردە بەرى.

ي.ك: سەۋكى ئازىزىم، دىرئە بە باس و خواسە كىمان دەدەين پاشى ئەۋەي باس
مىنەلپىتان و باۋكىتان و بىن دەسلەتسى يەكەي و سىرچاۋى ھىزىتان و داپكە
چەتۈنە كەتان و خەم و خەفەت و كۈچكەرتىتان لە گوند و چەتۈنە ئەۋەي گەلى
كورد و سەركەۋىن و بالاپوۋن و كەسەپەتى سەۋكىتان كورد و لامان لە مەسلەي
ئافەت و چەتۈنە ئەۋەي زىباتر لە كەسەپەتى دەپكە كوردەۋە، بىو پەنى يەي كە باپەتەكە
مىشكىتەنى خەرىكە كوردەۋە، ئاگە يىشەنە ئەۋەي خالەي كوردەستەنەتەن ئىشە بە
رەزگارى ئافەتەنى كوردەۋە گەردا و بىگەرە رەزگارى سەۋكىتەنەتەن بە ھى
ئافەتەۋە گەردا، ئىشە كە دەست بە باس ئەۋەي ھىزەنە دەكەين كە پەنتان ۋاپە
دەتۈنە سەۋكى نەۋى بىخەلقنىنجا ئىشە كورد بىن يا تۈرك و پىۋا بىن يا ژن، ئەۋە
ھىزەنە چىن؟

دەمەۋى پەۋىنى بىكەمەۋە كە مەن بە دوۋدا چەۋىيەكە باشى چالاكە كەتەنەم و چى
بىنەۋىن دەخەتەنەمەۋە چى رابىگە يەنە گەۋىنى لىن دەگەم. بىۋە پەرسىيەنىكى
دەپكە تەن لىن دەگەم كە ئەۋەتى ئەۋە نامە يەتەنەم خەۋىنەۋە ئەۋە كەۋا بە بىۋەنى (۱۵) ي
ئابەۋە ئاراستە تەن كوردەۋە، ئارمەۋەمە بىكەم. بە باۋەرى مەن ۋەتەنكە قەتەن بىز
ئەندەمەنى خەۋىز كورد و گەتەنە: «شەپ و سەركەۋىن بەلەي مەۋە ھىندە پەنى ئانى
ئىۋە بىز ئىۋە ئەم قۇناخە، گەنگە نەپە»، مەبەستەن ئەۋەيە: «چەۋەنەم بىز ئىۋە
چەرگە ئەم شەپە لە ھەمەۋ شەپكە گەنگە»، مەن ئەۋە ئەم گەۋەزە يە تەگە پەشەم كە
سەۋكە ئاپەۋ ۋا دەۋەتەن شەپ كە ئامرازىكە لە ئامرازە كەنى گەۋەنى سەۋكە، ئاپە
ئەمە تېرۋانىنى ئىۋەيە؟ دىپەرە لە گەۋە ۋەتەنەم دەتۈنە ۋەلام بەدەۋە، لە
سەۋەندە ئەۋە كەۋەۋەنەۋەدە كە ئەم ھەۋىنە لە ئەۋەپەۋدا كوردەن زارۋەيەكە
تازەم خەتە بەرچاۋ ئەۋەش «شۇرشى پەۋشەپەرى ئاپەۋچىنى» بىو - پاشى
ئەگەدەرىم ئەۋە گەرە كە دەپكەن - ئەۋە چەۋە دەپكەن؟ مەكەنەمەكە چى يە و
ھىزە كەنى چىن؟ لە گەۋەنىكى دەپكە يىشە نوۋەسەۋە: «گەۋە كەۋەرى ئاسنامە
سەۋكەلىشى پەرتى كەۋەرىكى كوردەستان PKK ئاپە ئەمە ھىزە كەنى يە؟
ئەگەر ۋاپە، ئەم ئاسنامە سەۋكەلىشى يە چى يە؟ ئەۋە چەۋە كەۋەرى كەمە يە كە
بەردە كەنەۋە ئەۋە سەۋكەلىشىمە لەمە چى يە چى يە؟ چەۋە دەگەم گەۋەگە كەمە
بەم باپەتە دەست پەنى بىكات، با ئەۋە ۋە بىشە سەۋكەلىشى كەۋەرىكى كوردەستان
(PKK) با لە دەۋەتە پەۋن و تېرۋانىنى بىز كەشە كەنى ئەمەۋە بىۋەتەنەۋە و

بزانين ده گريت تا چ راده يلك به پينشروى بزوونموه شورشگنيره كانى ديكه
 دابشريت و هه لويسنى به رانبر به حيزبه شورشگنيره كان و گيرو گرفته كانيان و
 تيروانينى بو « حزب الله » و عيلمانيت و بو لايين چى يه؟ شو خافه
 بنچينه يه ي كه پين خوشه دمى پين بكم نعه يه: نيه له باه كماندا لمان له
 خيزانه كه نان و لعدايك بوونشان و بالا كردنى مروفى كورد و لافرنى كورد كرده موه،
 لاپا شو كار كرد و هيزانه كامانه كه تكان بهم بالا كرده ددهن؟ به كورنى
 دوو پاتى ده كه موه: به كيك لهم كار كرده كه به پين تينگه پشنى من لنگنان داپموه
 لهويه نيوه وا ناروانه لهم شره كه به تليا لافرازى رزگار كورنى كورستان
 بن، به لكو له برله موه كه مروفى كورد كاتيك لهم شره ده كات ده گوريت. لاوا
 حالى بووم.

س. پ: لهوى كه پين واپه شورش كمان شورشكى سياسى پهن يه پان لمانجى
 لهويه به لافرازه سربازيه كان به ده لالت بگات، دهر يده برى كه تا چ راده يلك
 تيروانينى تمسكه و له تينگه پشنى ليمموه دووره. شو راستى بن لمانجى نيه
 مروفايه تى و به كهارچه يى به و نهوانه به بنچينه شورش كمان و مرده گرين.
 ده توانم چارنكى ديكه له خرمموه دمى پين بكم تا به شيركردنوى مروؤستانه
 بگم. بارودوخى مروفانه به شيره به كه زحمته قبول بگريت. به تليا له برنموه
 نا كه كه وتووته بهر هه لسوراندنى ليمه ريالمانموه، به لكو له برنموه كه
 روشنيرى چينه كار هه لسورپنه كان به ديزايى ميزو و شو لاكمانى كه بو
 سر تيرى ژيان لتي گومتووه، نهوانن ديهنه هوى كار دانه موه.

ي. ك: كمان به دل نى يه، نه كورد و نه تورك و هتا نه وروپايش وانى يه؟

س. پ: به لى، من مه به ستم بارودوخى سر له برى مروفايه تى يه. لهم بارودوخه
 ده مارگرز و نوو بهم ده كات و به مەنرسى دزمان. به لنگه كانيش زور، زوردارى
 ميزو و بى و پريمه خويناويه كان و شو زيانى كه له سروشت ده كوى گوى زوى
 و لى ده كات به كه لكى ژيان نه پيت. لهم هه موو كار كرده ناهيلن تامى حوانموه
 بگم. هه روهما من واى ده پين مەنرسى چه گى نه تومى كه و لك شمشيره كه
 ديسو گليش هه ربه له مروفايه تى ده كات شور و بى و سوو گابه تى يه بو
 مروفايه تى و به دترين چورى ده بنگى يه. گوناحى لهوه گهوره نرى يه كه
 سياستى لى لاوا پترمو بگريت و له سايه يدا پهره پشنى. من ناتوانم له قبول
 بگم و ده پين ژيان لهم جوره دنيا يه دا نااسا يه. ناشيت به لاراسى بريم و
 سروشتيش بيم شيره بى پهره يه دوو چارى تينگان بى. سربارى لهوه
 نمانا كورنى مروف بو پين يى كه رانمى پان ديكه لمن تيروانينكى ناهمى و
 گرانه.

ي. ك: واته تو مه پست پالمان له لايه كوه و توو رانپه تى بو لايه كى ديكه؟

س. پ: مروفايه تى داخو رانينكى بى نندازه بهر و كى گرتووه. بهها بالا كان
 توشى له نيوچوون ده بن و تويزيكى كه مينه بال به سر زورينه مروفايه تيدا

ده کښنې و ځيږو بڼه کاني به تالان دهبات. من هم بارودوخه به تشنه کړدنی
 شپږه نجه ناوډه بهم، چونکه کومه لگا ده بڼه کومه لگايه کي بهرځور و نومویش
 شپږه نجه ده گه پښی. نو لاهه هر چي چونیکه بڼی که لڼوې دېروانېن، هم پرېږوه
 نه گهر بهر دېروان بڼی ده کښښته وه بڼی تفروتوونا بوونی مروؤ و نعمانی په گزې
 مروؤ، دپاره من باسی روژې حشر و قیامت ناگه. به لام وځه چاودېږنکي
 زینه له وای دهېښم که مروقیایه تی به درد و نه خوشی مروقیانه دهېښته وه نه له
 لهنجامی په تاپه کي سروشنی یا نا نعوای به که وه له کومه له ی خوردا.

ی.ک: مېست نوه په کومه لگای بهرځور، سړی په گزې مروؤ دمنوات.

س.پ: کونایي له لهنجامی نه خوشه کومه لایه تیه کانه وه دېښ. لعه چه مکي
 فعلسفی منه، لعه تا شپږه نجه ی ژبنگه به بهر چاومانوه دپاره و کومه لگای
 بهرځور نه ستږه که مانی کردووه زېلدان، زېدېږوی له پښوډه جنسه گاندا
 دمرگای لسمر په پېدا بوونی کارسانیکه کردوه به «لایدز» ناوډه پښت، نه گهر
 زیاد بوونی دانستوان بهم ځنډایه درېږه بگښنې، گزی زموی داده پوښنې و
 دهېگاته شوېنیکي بڼی که لک بڼی زیان، بایه خدیران به کاروباری مروقیایه تی ناتوان
 به خوشی مخه و، هم همو کارسانانه بهر دمرگایان پڼی گرتوویږ. ښه گه پښ
 بلنې: «له باتی نه و چوکلې له چاوتدایه دمری بهنې، همولدې ریپو له چاوی
 که سانی دیکه دمرېکې». به لام مروقیایه تی به لای منوه په کښی به کي نعوو کړاوه.
 نه گهر نوموښان له دستدا گوی به گپرو گرتنه کانی مروقیایه تی بدهېښ، شنگلگیرانه
 بایه خ به گله که مان نادهېښ. نه گهر هملېش بدهېښ، بومان ناچښته سمر مروقی نازه
 بخولنېښ.

ی.ک: که باسی مندالینانمان کرد، باسی نومنان کرد که حه لکي گونده که تان
 پڼی باندې گوتی: «هېدوللای کورمان پمتی خوی پچراندووه». ښښا نه گهر
 گوی پان لښت بڼی، ده لښ: «ناپو وځه خوبه تی، ښښا بهر له بزگاری مروقیایه تی
 ده گاته وه و امان لڼی چاومړی ده گرد خوی بزگار بکات، به لام وازی لعه هښا و
 پروی کرده کوردان، تهنات ښښا به تعای بزگار کردنی مروقیایه تښه».

س.پ: نه گهر بڼښته سمر میژووی ښښه کان له خوره لاتی ناوړه استدا، بومان
 دمرده کوی که په باسی پښه مېرمان هر له سره لڼدایانه وه پروی دهېښان له
 مروقیایه تی بووه. ده گو ده لښ: ژماره ی نهو پښه مېرمانی که بڼی مروقیایه تی
 نږدراون ده گاته ۱۶۴ هزار پښه سمر. بڼی نه گهر که سڼک پاش قوناخی نهو
 پښه مېرمان له خوره لاتی ناوړه است دمرېکوی و دوو قه دمرباری چارمنوسی
 مروقیایه تی بکات، پښوېسته کهس په ست نه بڼی چونکه میژوومان زور دوله منده.

ی.ک: له راسیدا زورم پڼی سیره نه گهر په گڼک دواي بښنې هم گفتو گویهمان
 به په گزه پرسی تاوانسار. بکات، چونکه پښ وایه کښه که نه به په: له کانه کېدا
 چه ندېښ گوشار دهر بڼه سمر مروقیایه تی، مروقیک له کوردستان په پیداده بڼی تا
 سرله نوی کورد دروست بکاته وه. هم همو کاروبارانېش که دهیانېښم به لکي

نەون كە ئەم بزرگارىيەنە لىرەمە دەست پىن دەكات. واتە ئەم ناوچە يەمە كە لانكى
مىرۇقايەتى بۇدە. ئىنە باورمىن بىمە ھەيە. وانى يە؟

س. پ: بىن گومان. ئەم ناوچە يە لانكى مىرۇقايەتى يە. ومىختىك كەوتىنە
خىيات كىردن ئامازمەن بۇ ئەم لايغە كىرد. ئىنە لە لانكى مىرۇقايەتىدا سىرمان
ھەلدا و مىرۇقايەتىش ئەم لانكى يەدا يە كىمىن خىمىلەتە كاتى خۇى يە دەست ھىنا.

ى.ك: ئاۋچە مىزۇپۇتاميا «نېوان دوو پروبار - دىچلە و فورات».

س.پ: كىنارە كاتىان و دىشتە كاتىان.

ى.ك: دىشتە كاتى نېوان پروبارى سۈر و پروبارى سۈز.

س.پ: نازانم ئەلام ئەم ناوچە يە كە مىزۇو بىن لەملاۋىمۇلا يە لانكى مىرۇقايەتى
زانىۋە «مىزۇپۇتاميا» يە. خىمىلەتە بىنچىنە يە كە ئەمە يە دەست ھىنراۋن. ئەمە
ۋادە گەتەن كاتىك جۇرى مىرۇق بۇو يە شىۋى كۆسەلگەيەك، خىمىلەت
بىنچىنە يە كاتى خۇى ئەم ناوچە يەدا خىستە بۇو. مىزۇوش دىمىلەتەن كە
پۇشنىبىرى سىياسى و سەربازى و مافىئاسى و ئابوررى ئەم ناوچە يەمە بەجىياتىدا
بلاۋىيۈنە. قەناەتتىكى دىكەم ھەيە: ئەۋىش ئەۋەپە كە مىرۇق ۋەك جۇر توۋشى
گەندەك بۇون نەھاتتە و ئەم خىمىلەتەنە كە ھەر لە سەرتاۋە پەيدى كىردوون
ھىشتا پاكىز و ئاساپىن و دوۋچارى پىس بۇون نەبۇون.

ى.ك: خىمىلەتى بىنگىرد.

س.پ: خىمىلەتى بىنگىرد لىرە «ئەم ناوچە يەدا» دىمىن.

ى.ك: لىرە و دۋاى ئەم (خىسەكان).

س.پ: نەخىر. خىسەكان دۋاتىر دەر كەۋىن. شارىتەتە مىرى و ھىندى
پىش ئەۋان دىن. مە ئەم خىمىلەتە بىسەن و بىنگىردەنە دەكەم بە نىۋەنى بەلای خۇم
و چاۋيان لى دەكەم. پىش گرانە كە بىلەم: مىرۇقى ئەمىزۇ زىياتىر شارىتەتى و خىرا و
پىشكەۋىيۈە، نەھاتەت دەتۋانم بىلەم: كۈنە پەرسىتى و پاشكەۋىيۈى بە سەر ئەم
خىمىلەتە مىرۇقايەتىنەدا سەپىندراۋن كە لە قۇناخە كاتى پىشۋودا ھەبۇون، ۋەك
بىلەنى ئەۋان نىۋەنە بالاكان سەرتاسەر قەتئەنە. بە دوۋرى نازانم ئەمە پىلانكى
خۇرئاۋا بىن.

ى.ك: بە شىۋە يە كى پروتىر: مەستەفا كىمال «خۇرئاۋا بىن» ي پىرۇز
رادە گىرت. (لېنىن بىش دەپگوت مەن خۇرئاۋا بىم، ئەى ئىۋە چى دەلەن؟ ئايا دەلەن
مەن خۇرەلەتەم؟ مە ۋاى تىگە بىشتۇم.

س.پ: مە ئانىم ھەر خۇرەلەتەم. بەلكى دەلەن: مە سەرچاۋى مىرۇق و
خۇرەلەتەم، چۈنكە مىرۇقايەتى لە خۇرەلەتە خۇى دۋىيەۋە. مەسەلى
خۇرئاۋا بىش سەرتەبىرى ھىرە بۇ سەر بەھى مىرۇدۋىشتەن. خۇرئاۋا ۋەك
دەستە ئەركانى ئەم ھىرە ۋاپە، بە ئايەتە پاشى سەرتەدەنى سەرمايەدارى، واتە
دەندايەتى و داگىر كەردى مىرۇقايەتى. نىۋەنى ئەۋە شارىتەتە بى رۇمانىيە كە لە
نەنجامى ئەم لەشكەر كىشى يەمە كىۋا لە باكورىۋە توۋشى ھات، ھەرمى ھىنا. خۇ

(بروما) مه‌لېندى شارستانه‌تى شو کاته هوو و له‌شکر کښى دېوى باکور هم شارستانه‌تېى له نڼو بره.

له‌گرم هم نمونو په‌گشتى بگه‌پنموه دېېنېن دمنگوتنه‌کاتى مروفايه‌تى له بهما و نمونو په‌بالا و شارستانه‌تى له سه‌دگانى ناوامرات و شوېشى پېشماسازي بهوه تا به قوناخى لېمپريالېزم ده‌گات که همولدات وک سېستمىکى جېهاتى خوى به سر مروفايه‌تېدا بېمېنېن به دست درنډايه‌تى خورثاواوه دووچارى وېرانگارى دهېن. شو تهرزى که له‌عرو له ولايه په‌گگرتووه کاتى له‌عريکاډا بهرچېسته دېنې له درنډايه‌تى و په‌لامار بره‌نېه سر هم بهماپاته له‌لعماني‌ى هېتلورى نې‌دېمېرېنې.

ي.ک: منېش دمموق شتېک هې خوېنمران و گړېگران سرېبار بگم، له‌وېش له‌وه‌په که مارکېزم ستايېشى لايېنه پېشگوتوونخوازه‌کاتى سرمايه‌دارى ده‌گات. مه‌بېستم له‌وه‌په مارکېسېگان له جېهاندا باسې لايېنه پېشگوتوونخوازه‌کاتى سرمايه‌دارى ده‌گم و به راده‌پک به شان و بالې هم لايېنه‌تدا هملدېن که وات لېن‌ده‌گات پېنت واپن سرمايه‌دارى سېستمىکى توادوه، که موکورى نې‌په و ده‌گريت له هممو لايه‌کوه چاوى لې‌پکريت. هتا «مانېفېستى کومونېست» پېش هم خالى تېدايه. شو دمراسمدا که دېپاتلېنموه همېشه ده‌لېن: کسم نه‌دېوه له مانېفېستو زياتر ستايېشى سرمايه‌دارى کردېن!

س.پ: له‌عه راسته. وک بلېنى سرمايه‌دارى دوا قوناخه له‌وانه په مروفايه‌تى بېگانى. وېراى له‌وى که مارکېسېگان و لېنېنېه‌گان رېخنه له سرمايه‌دارى ده‌گرن، به‌لام هر له نڼو هم چوارچېنوبېدا دمنېنموه. له‌هرلوه ناچاردهېن له جموجووله‌کانياندا ملکه‌چې ياساکانې سرمايه‌دارى بن. به پکله‌پېشنموى سوشالېزمى بنېات تراو له‌گن سرمايه‌دارېدا دواچار وا لېنډدېرېنموه که کم و کورتى به‌کې مارکېسېزم، چونکه زېندېرېوى له دمرخنى لايېنه باشه‌کاتى سرمايه‌دارېدا کردووه و مېترسى و شوېنخوازه‌کاتى گندېلى سرمايه‌دارى پېشان نه‌داوه.

ي.ک: من زورم پې‌خوشه که گړيتان لې‌پگرم. شو پرسپارانه‌ى که دېپانگم هې خوېندخوازان و به دووداچووانه. به پېنى لېنگدانوى من سره‌ملداتى پارټى گړېکارانې کوردستان «PKK» - وک له هېندېک له‌دېپاتلېندا هاتووه وک بارېکې روت کردنموه و خودمالېن هاته ناراده، واته رېتگېرډوى چېمې تورک و خودمالېن له چېمې گورد. دوايې دېچنه سر هم باسانه. لاپا هم قسېه‌تان له‌وه دمردهېن که له روانگې چېمگى شارستانه‌تېوه خوتان له شارستانه‌تى سرمايه‌دارى خورثاوا دامالېوه؟

س.پ: زمخسته بهېن به قول ناسېنى سرمايه‌دارى له پارټى گړېکارانې کوردستان (PKK) و گټېشه‌کاتى له‌مېر تې‌بگه‌پن. لاشکرابه ناسېنى سرمايه‌دارى، ناسېنى بارودخېنى گشتى مروفايه‌تى پې‌خوى. پېنم وايه سرمايه‌دارى بالاترېن پلې مروفايه‌تى نې‌په، بگر. لېل کردنى زمېن و بېرى

مرؤفايه تيشه. سرمايمداري هينديك دولتمندي خسته سر ژباني مرؤفايه تي، به لام سيستميني خاوه چنډ خصله تنيكي ويرانكاري گوره يه.

ي.ك: خاوه يني پرمپنداني تاگرموي دهكات.

س.پ: هر فووكردني به گياني تاگرمويدا دوزمنايه تي په كي گموري به معاي كومه لايه تي مرؤفايه تي تيندايه. به پنجموانه لوموه، سوشاليزم له رووي تاگرمويدا رادومستني، له گرم سوشاليزم دژي داخوړاني كومه لگا رابومستني كه له تاگرموي يوه پيداېدووه، هم هويه به به بولموي كه همموان سوشالېستي بهين، چونكه لومو بهس نې په تيغيا شرېكېمېشي همون و كوشش بهين به لكو دهين پينكوه داكوكي له كومه لگا بگهين و خصله تي مرؤدوشانه بناسېتوه كه له دېر كموتني به كم كومه لگاي مرؤفايه تي يوه تا دوا كومه لگاي سرمايمداري نه گوراوه. لېنوه من واي دهېنم كه سرمايمداري له لايه كوه گشت بنچينه و پايه كومه لايه تېه كان تنيكدهات و ويران دهكات و له لايه كي دېكشوه نوو به گياني تاگرمويدا دهكات و هاني ددهات. له كاتنيكدا تنيگېشتني تاگرموي كومه لگاي به نمووي قووت داوه، له كوزفا به گي يا نمو كسي كه كومه لنيك كويلي هه بووايو، به سر مرؤفايه تي يوه مشخوړ بوو. هر چي نېستايه سرمايمداري هم مشخوړي يه دژي توپيزيكي بهريني كومه لگا تمشنه پيداوه. هه تا واي لني هاتووه و لك لومړو دېبينيپن كومه لگاكان ناتوانن دېر بهين.

نومو بهيم به لاهو گرنگ نې به كه هم شمېره ده بخاياتي، به لكو گرنگ نومو به ماهي يه تي هم شمېره چي به.

ي.ك: من لوموي كه ده بنووسن ده بخوښنم. لهو خالې وا حنزه كم لاي لني بگه موه له مېه: نېمه له كوردموه دست پي ده كېن و نېنجا روو له مرؤفايه تي ده كېن. له م ناوچه يوه ده چينه دمري كه لانكي شارستاني به ته. له باس و خواص و نووسينه گاني پېشووتاندا لومو پي به پر بوو له پمستا رېخنه تان ده گرت «لهو كمرسته خاومي كه له دستنانيايه مرؤفه». همه راسته، هميشه رېخنه له كورد ده گرت و لومش كارپكي باشه. لهو قسه پي تانم له ياده: «تو لهي گمريلاي كورد پېنېم كني بو مردن ده كي، به لام بولچي له رېنگاي پرمستندا ستي دضوښي؟». ته ناهت له م قسه پي ت كوردموه به شينوازيك بو قسه لمر كېرلي له گنل هر كه سنيكدا له گنلندا داېنيشني، همه واده گه پنتي لېنوه بهر له هلكشان ده كمنوه، لهو كمرسته خاومش كه له بهر دستنانيايه بهريني به له: لهو كوردمي كه داد و پنداديه تي به دست سرمايمداري و مونوپوله كان له لايه كوه و له لايه كي دېكوه گوشاري هوزايه تي و كولونياليزم و له مانه وايان لني كوردموه كه ساپه تي و لېرا دهي نهين و لېنوش نېستا هولدمين دستي هم كورده بگرن و هه لېبكيشن. لهو هينز و كار كردانه كامانن كه جگه له شينوازي سوكراتيانه پي بان پشت لستورون؟

ناخو لىم مروڧ لى سىرۋىڭى لىم شىرچا كە لىڭىرامى لىڭو بىمىر روودىيات دەپنە مروڧىڭى پىرسىلدىۋى ھاۋكار كە بىتۈانى بىرپىرسى دەپىيات؟ لىم سۈشپالىزىمى كە باسى دەگەن چۈن كارىگىرى لىمىر دەپىن و لىمە لى چ ناۋچەپەكى چوگرافىيى دەپىن؟

س.پ: زۆر روۋنە. ئىنە پال بە مروڧىڭىمە دىڭىن بۇ شىر كە لى خود و راستى خۇى دور كىموتوۋەتمە و لى واقىمى خۇى نامۇ بوۋە. لىمجا وای لىن دەگەپىن كە شەرى لىم نامۇپىيە بىگات كە بە ھىز و بە كىردەۋە بە سىرىدا سەپىنەراۋە. ئىنە كەمىڭ ھىزى لىرادەمان لىلا خولقاندوۋە. كىشە كە لىمەدا ھىشاردراپور كە وای لىن بىكەپىن ھەست بەو نامۇپىيە بىگات كىوا كۆمەلگای كوردى بە دەستىۋە دەئالەتتىن. لىمەدەچىن تۈانىبىننى لىمىر پىنى خۇى راپوۋستىن و بىچىنە شىرۋە. پالنان بە كوردەۋە بۇ شىر كىردىنى چارخوۋسە ناۋمژوۋە كەى قۇنانخىڭى شۇر شىگىرى مەزىنە. لىمەى وا روودىيات لىمەپى: پالنى بە گەرمى شىر كىردىنى بىختى رەشى خۇى دىخاسى و ھىنگاۋ بە ھەنگاۋ نامۇپىيە خۇى تىنەپەپىننى. لىمە ماۋەپەم بەلاۋە گىرنگى نىپە كە لىم شىرە پىنىدەچىن، بەلكو گىرنگى لىمەپى كە ماھىپەتى لىم شىرە چىپە. ھىرومھا دوراۋى سىياسى لىم شىرە بە ئىندازى گەۋھەر بۇ پەيدا كىردىنى گىرنگى نىپە. لىمە گىرنگىرىن ئامانچە. واتە لىمەى كە گەل بىگاتە راستى و خودى خۇى و تەبىئە گەلىڭ تەبىا لى شىرەدا سىر كىموتىن، بەلكو بىپىنە گەلىڭ بىزانى چۈن شىر بىگات.

ى.ك: مەبەستان لىمە لىمەپى شىر تا ھەتا ھەتاپە بىرەدەۋام دەپىن؟

س.پ: شىر بە شىۋى جۇراۋوجۇر بىرەدەۋام دەپىن. لىمە گەمە دىلشان داپىنە ھەلۋىستە كانىم، مىن ھەردەم باسى ھەلەنگەندىڭى رىشەپى مروڧانە دەگەم. لىمە گەمە مروڧ لى سايە لىمە ياساياتمە بىزى كە بۇ خۇى داناون، لىمە شىر بىمە پىنە كە دەپىسەمە درىزە دەگىشنى. لىمەسا رىڭكە لىمە خەبەتە جارىۋار سىرەبازى پىن و جارىۋار پىش لىمەپى سىياسىدا پىن، لىمە پال بىمەپى رۈشنىپىرى و روۋىشدا و لى شىۋەپە كەۋە بۇ پە كىڭى دىكە و لى قۇنانخىڭىمە بۇ پە كىڭى دىكە بىگوازىتەۋە تا لىمە خولقاندەراۋە جوانە «مروڧ» دەپنە بىمەشكە لى كۆمەلگای بىنەۋى. لىمە دەمە شىر دەپنە جۈانتىرىن شىر و زىپانىش جۈانتىرىن زىپان.

ى.ك: قايا دەتۈانىن وا بىروانىنە كارەكاننان كە شۇر شىڭى رۈشنىپىرىن بە كورد دەست پىنەدەگات و لىنۇ گەلانى دەۋرەبەمە دەتەنەۋە؟

س.پ: قالىڭى دەست نىشانكراۋ و تەرزىڭى قاپەتەن لىمە چىنەپىڭىرەنفا بۇ چەمكى شۇر شىر رۈشنىپىرى داناۋە. لىمە كاتىڭىدا راستى لىمەپى كە رۈشنىپىرى واتە دروست پەۋنى مروڧ و كەلەكەپەۋنى چالاكى مروڧانە بە درىزىپى ھەمۋنى، ئىنە بەھى لىمە رۈشنىپىرىۋە لىڭ ھالى دەپىن. لىمە رۈشنىپىرى پەمەد كۆلەكەپەكى ھەن، ھەمۇل دەمەپىن جارىڭى دىكە بە دەستىپان بىنەپىن. چەمەد كار كىردىڭىش ھەن لىمە رۈشنىپىرى تىڭ دەمەن. پىۋىستە لىمەسەمان شىر دىزى لىمە كار كىردەنە راپىگەپىڭىن. ھەر لىمە چەمەكەۋە، پىر باپەختىرىن لاپىنى خەبەتەمان رۈشنىپىرى بە واتە شىر لى

پېنځاوی پروښېرېداپه په ماتا بېرتمسك و فراوانه كې.

ی.ك: دملېنې بېروكه په كتان بو تازه كړدئموى مرؤفايه تې له پښكاي شمېره هېڅه ؟
س.پ: شمېر ناكه پښكايه بو په لغېجام گمېشتن. بؤچى ؟ چولكه گموره ترين و
گړنگترين شوېش په پښكاي شمېر سرگموتووه. خو شوېش لېسلاى شوېش
شمېر وشوېر بوه و دروشه كې «ششېرو جېهاد» بوه و له (۱۵۰۰) سان
لعموبېرمه تا ئستا هشتا بېرموآم. چنډ خاصيتنكي هاوچمئش له شوېش
لېرمه پشېشا هئ. هرچى شوېش لؤ كشوېره، سربارى لعمى كه لېنجه قهې
دكېن، كچى په به كارهنتانې هنزېنكي كمتر سرگموت.
ی.ك: بهلنې خوېنېنكي گم پړا.

س.پ: له گډ شوېش كوردستان ويستى خوون بېنېتوه سؤركنكي
مرؤدوستانه تر وېرگړى و خاصيتى مرؤدوستانه به دمت بېنېتنى ،
پنويسته بېنېته جېرگى شمېركى تېكېرېو و سرتاسرى و
تېنگسېراوه و ئيش بو چارمېرى ناكوكې كائى بگات و لارزووى
بلاوبوونموى هېنې . ئم جوړه شوېشه راناگېرېت و بېرموامى لېم شوېشانه
پشت به خاصيت كائى گلان و جوگرافيا و سوود وېرگړتن لهلاپنه باشه كائى لېم
خاصيتاته دهېستنې تا سېستمى قابېتى خوى مادعزړېتنى. لېره دېموى باسى
ئموه بكم كه نابن نكولې له هممو شتنكى مرؤدوستانه بكمېن. گملنك خاصيت
و ناستى شارستانى گلان هئ كه دهچنه ئېو لېم سېستمه و له گمل سېستمدا
په كتر تمواو دهكئ و دهېنېته دسكومتېنكي لېو و لېوانه په بايمنتېنكي زؤريان بو
لېم سېستمه هېنې.

ی.ك: لاپوى لازېم پرسپاريكى دېكم هېڅه. ئېوه بېجېرگى په كى گوردتان
هېڅه و يلك يا دوو بهلگه لېمر ئموه هئ. ومختلك نامادى لاهنك كائى نوروز
دهېوم له لخدن، لېو نامېه تان گمېشت كه بېم بؤنېموى خوېندراپوه. لعمى
تېنېدا گوتان: «تاكه حېزېنك كه له جېهاتدا ماوه و پرلېسېه كائى ماركېزم -
لېنېنېزم هملده گړى پارتى كړېكارانې كوردستان PKK په». ئېوه بېوېرې
دلېرېهوه وا دلېن. بهلام نموونى دووم پشت به راستى كورد دېستى. پارتى
كړېكارانې كوردستان (PKK) سالى چواردهېمى خوى تمواو كړدوه و هېشنا
لېندانى دلى به دمت ئېوهوېه. لعمه بوار بو هېندېلك مشومر دهكاتموه. تمنهات
هېندېلك سؤشالېستى كورد پهلېپ لېم كارو دهگړن. ئېوه باسى گموهر و
ناسامى سؤشالېستى پارتى كړېكارانې كوردستان دهكئ. لېم هممو مسالانه -
په قناعتى من - بهنؤدا راپېرموونېنكي زؤريان پېنځوى. هرچى لېو شمېرېشه كه
دهېكئ، مسالې په كى دېكه په و باسېمان كړد و دهېكه پېن. به قناعتى من
هلوېستى هره به جېرگانه تان ولك سياسي په كى شوېشگېن و نورسترېن ئيش و
كارنان له كائى كونفرانسې بنديخاتاندا بوو. ئاېا كسانك له دېروه هېبون
لاپېنگرى لېو مسالې ناوئويالېه بكم كه له لېو بنديخاتاندا دېركوتن؟ لېو
كنشه پشې هېچ دورا بېه كى لېسلاى هېڅه ؟ چېش پالى پېنؤزان بېم شېوه

تونوتوتیهزه پهنه له شوېږښتګرېه کوردانه بګر، په تاپېتې کې لهوان ماوېه کې درېڅخاپن له بېنډپخاندا مانوه و بېرخودانېان کرد و بېرېتېرد و بګرېه جاري وا هېمو له لېنواړې سردن دهګرانهوه؟ په باوېرې من پهنه ګرښتان لهوه به بېرګې په کې له پراډه بېرې تېداپه و کارېګې باش. نه ګر له شوېنې لېنوه بووماپه نهمدهتوانې لهوه بګم. دووراپه لطفې په ګانې له کاره تان چين و لاپا لهوه له چوارچېنوي شوېږښتګرېه پوښېرېدا پو؟ چېستان کرد؟ من و توشې لهوه بېنډپخاندا مانوه و هر په ګنک لهوه زېنډاپانه به چاوي پالوانانوه بېروانې په خوي، په تاپېتې کې لهوان له قوناخي ۱۲ ی له پلرول په دواوه ۱۰ تا ۱۲ سالېان بېرېرېد؟ لهوه هېوانه چي پوون کې داواي لهوه شېوه پزاننې لهوانې دهګر؟

س.پ. پازې نه پووم لهوه هغالانه پاتې بېرخودانې پالوانانېان وکې پياوي ګرګر له ناوېنډې حېزېدا بګرېه پو. په قوولې بېرېم لهوه مسئله په ګرډووهتوه و سرلېنډاوه کې داخوړانکې هېه. من باسي قهواره و بېهې لهوه بېرخودانېه ناګم. لېنوه پېزې هېموويان دهګرېن و له پېنډمېاندا بېرخودانې ۱۴ ی تموز کې هوي معزې لېنوه و شانازې مړوفاپېتې پو. کاتېک دېس لهوه ماتاپانه دوور ګوتوونوه، دهېو بوار له بېرېدم پهنه بېرېتوه. من وام چاوېروان نه دهګر لهوه چېنډه بېرخودانه معزېه بېنډه بالاترېن جوړې لېبرالېزم، په تاپېتې کې دهګرېنډه ناوچېه په ګوه له نېو چوارچېنوي دسړې لېنوه بېنډه. لهوه باروډوڅنګه کې ناتوانم قېوولې بګم. پېنډګوتن: نه ګر لهوه تاپېن، واته لېنوه بېرخودانې خوتان نانرخېن. تاکه چالاګې په کې به ګرډوه له منزووي کومارې تور کېدا نېه نهوه بېلېنېن کې مړوډ له بېنډپخاندا بېرېنېر پو ګرډارانه کې ګوا دهېنډه حالې نه پوون دهستوستان رابوستن، هېنډنک پالوانې بېرخودان نهېن کې به هېمو پېزېګوه باسېان دهګرېن، وکې دکتور «حېکمت» کې تا دوا هغاسې به ناقي تېنپا پو، به لام په ختې پو و نه پتوانې بېنډه هېزېکې باسي. «نازم حېکمت» پېش تېنپا پو و وکې دوژمنېکې ګله کې پېشاپاندا. لهوه پالې پېنوه نا له لامېزې لافره تېکې پووسپاېدا په شوېن خوشوېستېدا بګرېت. لهوه زياتر نېه. به لام لهوانه «هغاله ګانسان» خاوشې بېرخودانېکې درېڅخاپن و دهګرېن له بېنډپخاندا.

لهوانه بېرخودانې معزېن و پوونه ته بېنډه له ژيانېان. به لام تېنپا و دوور له سياست مانوه. واته پوونه ګسانکې پېزېو.

ی.ک. به لېن: من دهېنډ چې پېرېه ګانې تورک به ګسپه تې په کې دوفاقوه له بېنډپخانده دمرچوون. لاپېنې په ګمې په ګجار پالوانانېه و، هرچې لاپېنېه کې دېګه پېشېتې په ګجار بېنډه.

س.پ. پوهه بېهې خواروه دهګرېن: حوګمډراوانې ۱۲ ی لادار و ۱۲ ی له پلرول به چمک خه سله تېکې ګوڼه پېرستانوه له بېنډپخانده دهراتن و پېستې خويانېان ګوړې. لهوه روښنه. لهوه بېنډپخانده چي دهګر کې لهوه بېرخودانه دتوېن؟ لاپا

پښکښتنه کانيان هيچ بهمايه کيان نئيه تا پجنمونه لايان؟ نه گمر بهرځودانسان
 گردهښ و دوو پرسته تان درکاندښي و پالشان بهو خملکموه نابښي بهو ټاگر و شعر و
 وزارتان لن هښانښ هوچاري جوړوما لعلکښجعدان بښن، لاپا تا هم راسميه به
 لاساني باسي لهو خه لکانه ده کړيت تا به سريالدا ټنهر بښن؟ تا لوانه بهنښنگ
 بن و دستمرداري هممو شنگ بښن، له کاتنگدا بهر له بهردرانان کرامه تيان
 لن دامالرا. لهو خه لکانه چون ده تواني پافي دمرچوونيان له بهنډيخانه وک کسانکي
 لاسايي له نينو گملا بښن؟ چون هم جوړه ژباتهش قابل دهمن؟ هم لايغه زور
 گرنگه. هرچي ناقصه گي ټنمېش بهو، هملويستيان پښکومتوو بهو و هم
 چهشه کوتا بهمېش پسند نه بهو. هر که له بهنډيخانه دمرچوون، پښېرکتيان بهو
 بهو پريزه کان و ټنکوشان، بهلام سېرپاري لومش هي وامان له نينوا دمرکوت به
 دروشي مافي مروځوه که لښېرپالېزم بهو دستمورکدني مروځ و پراکشاني بهو
 نيو جوړي دسترويي خوي رازاندوويه تيموه لامافي زيندانان ټي پښنيل کرد که
 لومش گشه به خوليا بهووني لمانځي به تيموه دعادت له دمرورنه کاند و لومش بهوه
 هوي گنډلې بهووني. سرؤکي دولتي تورکيا پښت دستور بهو و سرباري پي
 پښنماني دستور بهو زوري کومه له لوروپا هم سياسته ي بهسر بهنډيخانه کاند
 چي به چيکرد تا بهوه دنگدانمونه و نارمزويک له لاي هښنډک ناوځد په پدا بهکات و
 هم زانرا بښيان نا بهو به واقع. هر له قوناخدا هښنډک بهماي پنچينه يي
 شتورازي بهرځوداني (PKK) دسنيان به داخوړان کرد و لومش له بهرځوداني
 چه کداريډا ريگي دايهوه. جا هر بهو ترلو کردني، داخوړان له بهرځوداني سياسي
 و رؤشنسيريښدا دستي پي کرد. به لاي منعه هم داخوړانه ي بهرځودان شهوه
 ده گيه نني که دنيا ويړان کراوه و قيامت هه لساوه. گليلک خوراگر و شميد له
 بهرځوداني بهنډيخانه کاند هه. له هر گوشه به کموه بېروانښ، هم بارودوخه قبول
 ناکړيت، تخانته نه گمر دولته سمرپاي بهره لستي دستور دمرگا لمر
 بهرده ست خستني هښنډک تخازول و قهر بهوويش بگاتمونه. دېوه ټيمه به توندي و
 پښکځراوي له بهرهم هم چه مگاندا رايوستين و هر واپشان کرد.

ي.ک: سرؤک لاپا مهبستان لوه به، لوان له بهنډيخانه کاند گموهري
 کاديران له بهرځوداني راسته مينه خالي ده گمنوه و هيواکانيان به چنند مانا په کي
 په ټي وک مافي مروځوه گري ددښ. مهبستان هم په؟

س.پ: هم زور لاسايي. قناعت پښکردني لوانه ي که به پرمزي بهرځودان
 دادمږين به شتي بهچو کي وک خواردن و خواردمونه و دست بهردار کردنيان له
 بهرځودان و هزار چار دورگومتونه پان، خپاله ته بهو خويان.

ي.ک: چون هم ختريايه ټنهيښي هم مسئله پتان کرد؟

س.پ: بهوچي لهوه تن ناگم. من راستي مروځ هر به روانه چاوه کاتي بهو پک
 دهه دزمان، بهلام لوانه پک چرکه بهي بهو بهو ناسينيان، لومو که بگويته بهر
 چاوډيري من، ناتوانن هيچم لن ښارنتموه.

ی.ك: باشه. بهلام لهنجامهكان چي بوون؟

س. پ: لهنجامهكان بهلای منموه بایمخنکی زوریان نییه، بهلام باش و سرگوترو بوون. له هعوو لهوانم گرنگر تنگوشانه. لهرها پرنسپه که مصلدی به دوو داگهرا نه و هر شویش شر دهکات، ژباتی هچ و هووچانه هسند نییه و شاپانی نه شمعیدان و نه کهسانی خاوند بهرخودانه. نهگر بشووی ریژی خوت بگری، پنیوسته ریژی که سایه تبه خوگره کهت بگری. لهوانه به نروشی برسنی بیی و بین پاره بهنیشموه و پمکه کهمیش گویت پینعات. بهلام وپرای لهوه پنیوسته خوت سووکه نهکی و خو نعدیه دست لافره تیک و نهپهت لاسرازی که به دست پژیسموه، بهلکو دهین کهرامه تی خوت بهاریزی چونکه لنیان دای و سووکه بیه تی بان پین کردی و توش خوگریت کرد و مزین هووی و پنیوسته مهزناپه تی بهاریزی، لهوه چمکی کونفرانی بهنیدخانه به و توانیمان له ریگایموه بهاریز گاری کهرامه تی بهرخودان و پالووانانی بهرخودان بکهین و لهمش زور گرنکه. وک گوتم لایمی مهبدنی زور گرنکه.

هلوپنی سره سخنانم بهرانیر به ریختاری هفالانی بهنیدخانه و ناگه پنی که من بارودوخیان فراموشی دهکم و، لهوه سرچاوه ناگری که من هولددم گوپرایلی و ریژگرنتی خومیان بهسردا به پینم یان من لهم پروموه نیگرايم. بهلکو لهوه سرچاوه دهگری که دولت پیلانکی پنامه کی چه پنی ناماده دهکرد. لهوانه هوو له کاتی سرگرنتی لهو کومه لکوزی به ریژاگراندا له نهجامه کانی خویشی تن به ریشتی. لهوان زان بهنیشیان یان نا هلوپنیکی ریفورم بیستانه یان دیاری کرد و هوونه لاسرازی لهم پیلانه. واته له بهر بهکده لهوه شان و بارودوخیک له نارادا هوو له پیلانی لیمه ریالیانه دهچو که چی پین خوش پین لهوه یو گه لان دهکات و لهعجا به بهعانه ی داکو کی کردنیوه له مافی مروف دهیخته بهرچاود پیری خوی. من تا لهو راده به دهنگ نیم لهم کاره قبول بکهیم. واته من مهبسم لهوانه به که داوای پاراستنی مافی مروف دهکن و هر خوشیان لهم صافانه پشپیل دهکن، دوژمن تا دوا همنه لهوانه سرگوت دهکات. پاشان هعول دعوات به هیندیک ریختاری نهم و نیان به خویان بگری و رایان بکیشته نپو باومشی خوی. کنی بهوه ههله من له تنی؟ ریژیم تنده کوشی به داپین کردنی هیندیک هلوومرجی لهوانه به بگری. لهو شورشگیره له کوپیه که لهوه قبول دهکات؟ لهگر هعوو لهمانه قبول بکهین ژباتنکی بهر سووکه بیه تی دهژین. وانی به؟ لهوانی که له تورکیا بهوه یان نوزانی، هوون به لاسراز به دست پژیسموه و خویانان هاویسته باومشی و لهمش گنشه که پاته. بهلام من خوم له که دار ناگم، چونکه لهم بهرخودانانه ناوی هفالان «مزلووم و کهمال و خهیری» و ناوی منیشیان به کار هینا. لهوانه راسپتری به کیان لهلام هه به و ناتوانم تاویان بهس بکهیم. لهرها ژماره و ناو گرنکه نین، بهلکو لهنجام گرنکه. لهوانه که له میری مزنی بهرخودانن. پنیوسته بهرمهای ریژ له بهرهوری یان بهنن.

بەلام ئاقەگەتەن لە تور كيا ھەموو ئەمەتەيان خستەلاو. من تەزەيان دەگم و دەبى ئەوانىش لە ڤادەى ھەلەوشتانى كەسايەتەيان و بىرونيان بە فاشى شارستانى تەبگەن. ھىندىك شت ھەن تووت نادىڤن. ئەگەر بەگىك زەلەپەكى پەندا كەشەى، تەو بۆ چەل سەن ئەووت لەبەر ناچىتەو. لە كاتىكدا ئەوانە كەشەگەيان پەك زەلە نەپە، بەلگەو لىشاوېك ئەشكەنجەدان و سوو كاپەتەى پەنگردن و ھەولەى لەئەو ڤەردەيانە، دەبى باش دەرگ بەمە بەگەن. من ڤۆژانە ھەو ھەقلاڤە دەلنم: من لە ژەنەمدا پەك كەمەت بە ئەسەرېك و چوار سەربازەو بۆ ساوای نەو دەقە ئەشكەنجەيان دام. پەندەم ئەو وەرگرت و جارىكى دېكە نەچەو ھەو بەندىخانە و خۆم نەخستە ئەو بارودۆخەو، گوتم: ھەتە ئەگەر ئەو وای پەنویست كەرد ڤەكخراوېك بىنات بىنە، ئەو بىناتى دەلنم. ئەگەر كارەگەم وای پەنویست كەرد خەل سازبەگم و زەمىنە بۆ ئەم ڤەروەپە خەلش بەگەم، ئەو دەبەگم. ئەگەر ڤووخاندەى بەندىخانەى بىسەرياندا پەنویست ھەو، ئەو دەبى ڤەرووخەنم. ئەمە ئەو بەلەنەپە كە بە خۆم داو.

ی.ك: لاى ئەمەش دەلەن: «جارىكى دېكە لەوێو ڤەت ناڤم». بەلام خەمەت بەجى دەلەن.

س.پ: ئەمە سوو كاپەتەى بە بۆ مەروفايەتەى. تەو دووچارى ھەموو شەو سوو كاپەتەى و ئەشكەنجەدانىك دەبى و پاشان ڤازى دەبى لە سايە ئەو ڤەسەدا بۆیتا پەنویستە لەوانە ڤەرسەن: «ئەو چ جۆرە مەروفايەتەى». ئەو ڤەرسەى ھەزەگەتەن لى كەردم. پەندەچى ھەز بەگەن جۆرى ئەو مەروفا ھەناسەن كە نەش بۆ خولقاندەى دەكەين. ڤەخە گەورەگەتەن ھەموو ڤان لە پەناو ئەم مەبەستەدا ھەو و ھەر قە نەوون. كەردەو كەشەمان ڤەخەگرتەن. جارىكەيان گوتم: «ئەو ڤەخەنەى تەو ڤە ھەن دەن و نەش بە سەر واقەمدا جى بەجى دەگەم و بەشەو ڤەكى سەپەر توولى دەكەسو».

ئەم ھەموو ھەولەن لە پەناو ڤۆزىنەو ڤاڤەردەو و ڤا خولقاندەى تازەى داواكراو، ڤاڤەرم واپە كە ئەمە ھەمان ڤەووسەر ھىندىك شەى داواكراو ڤۆزىنەو. دەتوان ڤوالەتەى كورد بە شەو ڤەپارى بەگەن، بەلام گەوھەرەگەى سەشەپەتەى، من ڤەلپ ئەو دەگرم تاكە كەمەك خەى مەزەن پەكات و ئەم مەزەن كەردەش لە كۆمەلگە ڤەدا ڤەك ڤەنەتەو، ئەمە نەوولى لە تاكە كەس ناكەين، بەلام بە ڤەنى ھەم ئەو دەورە باشە كە لە كۆمەلگەدا دەگەن ڤەت و ھەم ڤادەى ڤەستەرانەو ڤەم دەورە ھەلەمەنەنگەنەن. دەبى و ڤەپارى ئەو كەسانە ڤەن كە دەورەكى تەنگەنەن لە چواردەورى خەپاندا دەبەن. ئەو ڤەو داواكارانى ڤاراستەى ژەنگە لە ئەوروپا دەرگەتەن و دەلەن پەنویستە ڤەك ڤەخەن و وا و بەگەين بۆ ڤاراستەى ژەنگە. بەلام دەم لە ڤەپەرسەى ڤەگەم ئەم تەنگەنەن كە نەپەريالەزمە ھەلەنەنەو. سەربارى ئەم قە و قەلەكەتەيان لە سايە ئەو ڤەتەمدا دەزەن و دوو ڤوون. ژەنگە ڤارىزان خەپان دەنەلەتەن. ئەوان ڤەپەس ڤوون و زەپەكەتەى

مەبەتن.

ئەو پۈتۈمچە پەشت گۈي دەمەن كە ئەم تەڭكەنە دەگات. ھەر ھەمما پراڭى لەمەر پەلەكە لۇشائى ئەخلاقى تاكە كەس دەمەن و، ھېچ بىر و شۇيىنەك بۇ نەھىشتى ئەم دياردە نا لەبارە دانائىن و لافى ئەو ئەمەن كە مەردۇستەن. ئەمە سىياسەتچىكى دووپرووانە يە. ئاراستە يەكەش بۇ زىندەخۇرى لە ئاستى ولانائىدا ھەيە، وەك كۈمەلگەي ئەلەمەنى كە زىندەخۇرە و «ھېلەر» وىستى بۇ ئەم مەبەستە پەل بەھار پۇرى. بارودۇغە كە لە يەكەم شەرى جىھاندا وا بىو. لېنگىلىز و نەرسە يەكەش بىم پەيەن. ئەوانە گەلانى بچووك قووت دەمەن و لافى شارستانى بىوون و جوانى ئەمەن ... ھىد. دەپن ئەم دورە تەڭكەنە يە پەنسىنەو كە ئەم دەولەتەنە لە كۈمەلگەي مەرقاپەتەدا گەنراپان و ئەو بەرچاۋ بىخەن. دەكرىت بە شىۋەيەكى زانستى ئەوانە بىكۈلەرىنەو و وردە بىكرىنەو و ئەم دورەي كە ھەرلەيكە بىنەپەيەنى بىنارسىنەو. مەبەستە ئەو يە دورە ئەلەمانە كان و لېنگىلىز و دورەي ئەمەرىكايى و پروسەكان چى بىو؟ با دورەي ھەريە كەيان بىسەن. بۇچى لەمەر ئەم بىنچىنە يە وردەيان نەكەينەو؟

ى.ك: مەن دېسە پالئان. بەلام زانست ئەو نەيە كە شىۋە باسى دەكەن. واتە زانستى ئەمەرى بىرە بە ئەنجامدانى ئەم جۇرە توپۇزىنەو يە نادات، چۈنكە ئەم دووپرووانە - واتە ئەلەمەت يەكەن - مەرقاپەتى و گەلانى بە پەنى «زانست» خۇش دەي. وەك گوتشان ئەوانە بىمەزى زىندەخۇرى ياتەو لە قووتدانى گەلانى بچووكدا بەم قۇناغە گەپشتەن. ئەمە لە زانستى ئەمەردە نەيە. بەلام ئەگەر دەتەنەو زانستىكى تازە دابەزىنە، ئەمەيان مەسەلەيەكى دېكەيە.

س.پ: راستە. ئەم مەبەستە ئەو يە زانست لە پۇزى ئەمەردەنەنە لە خەزمەتى ئەمەرىيالىزەم و مۇنەۋۋەلەكاندايە.

ى.ك: پەي گومان. مەن پەتەدە گەم لەمەر ئەمە. زانست ئەم ناۋچە يەدا سەرلەنەو لە داپەك دەپن.

س.پ: زانست دياردە يەكەي كۈمەلەمەنى و مەزۇۋىيە. زانستى ئەمەرى لە نەو دەستى دېنەدەكاندايە و بە شىۋە يەكەي زۇر خراب بەكارى دەمەن. دەپن زانست لە دەستيان دەمەنەرىنەن. مەن و ئەو بۇ يەكەم چارە باسى بىزگار كەرنە زانست دەكەين. ى.ك: مەن دېسە پالئان. ئەمەدى ژيان ئەم ناۋچە يەدا دەپوۋزىنەو، زانست دەگەرىنەو لاي.

س.پ: لەبەرلەمە داکۇكى لە زانست و سەرەخۇيە دەكەم. واتە ئەمە تەنبا داۋاي سەرەخۇيە نېشتەمەنى و ئازادى كۈمەلەمەنى ناكەين، بەلكو داۋاي سەرەخۇيە ئاپدېلۇزى و زانست دەكەين. لېئان ئاشارمەو، ئەمروپا بەرپەرىم دەتەنەو و پەنم تەڭكەتەو، چۈنكە مەن لەبەردەم پالادەستىيان و خۇگەرىئانم پەنيانەو داخراوم. ئەمە دەولەتەنى كۈلۈنەلەش دەگەرىنەو، لەبەرلەمەنى مەن لەبەردەم سىياسەتە بىنچىنە يەكەنەنە داخراوم. ھەلۈيەم بەرامبەريان بەم پەيەيە:

با پهنه گردنی بارودلخی کوردستان بکه بن. لعمه پوشنه. نموونه به کی دیکه ت مددین. له گهر بهناکه له بناغموه لمرزوک بڼ، نو پښت ناکړی له نهومی سپنم پا چوارمموه دمست به چاکگردن بکی، چونکه باره که که لکه بووه و نموونه و نمخشه به کی خراپیش هبه. جا پانی لایرندی باره که، پښویشمان به برود و خشتی تازه و هم به نمخشه کنشاتیکی تازه دجن تا بهناکه تموار بهن.

ی.ک: لسمجا پریم بده بلنم: «به رنامه ی لوتونومی یو پوښبیری کوردی» که باسیان کرد پتکراوه به، هر له بهر هوی عملی یا سیاسی نا، به لکو له بهر هوی فلسفیش. واته لڼوه له بنچینه وه پلپلی لڼه ده گرن و هوی فلسفی دمنغیروو چونکه لوه ناکړیته...

س.پ: له گهر دولت سر به خویشتمان بداتن، هر له به چنی هڅنایی لامل به کانه وه دووره. لڼمه گریږی «دولتی کوردی» یا «لوتونومی یو پوښبیری کوردی» یا چارمیری له چننه مان نی به.

ی.ک: سرزوک من لعمه تنه ده گم. به لوم خو خاله که لڼی دمویم لعمه به: «بهناکه هر له بناغموه تروشی له بهر پلغه لومشان بووه». من لعمش به نتجایم دینم: مادامتیکی لڼوه لارا بیر ده کښموه، کمواته په لپ گرتستان له سر به خویسی پوښبیری له بهر هوی سیاسی و عملی نی به به لکو به تیغه پشتنی فلسفی به، چونکه ناکړیت شتیکی له بناغموه گڼلن بوو به لوتونومی چاک بکړیت، یا نه به چاک گردنی لایک له لایه کانی. لایا به بهستان لعمه به؟

س.پ: لڼمه مه سله که به ساده یی شی نا که بنموه. وک سرنج دجن لڼمه باسی بزگاری تمواوی مروقیایه تی و کومه لگا ده که یښ. به لوم دوو رایه کانی لعمه به دولت و پوښبیریشوه زور گرنه نښ. من به زور دروشم له خشتنه اهریم، وک «خوزگه خواوضی دولت بووینا به» و «دولت همموو شتیکی له ژبماندا» که نه لکانی دیکه ده پانلین و ده پانهرستن، چونکه لوم بهر گردنموه به له بهر گردنموه خپله کی کون ده چن. دولت تڼیک هه به، هسته سمرتی پتیا بکښه، من به خپلی بهوان ناهم و لوم شتانه به مزین نازانم که بهر چاویان دمن و خوم گیرودی لوم جوړه شتانه ناکم. من چمنده به به به کم هڅن له دولت بالاترن و من به دواي پتکها ته ی له دولت جوان شردا ده گیریم. لوم دولت ته چسپ به که لڼی دمویم؟ ساهپته ی لاستیکی کومه لایه تی دمست نیشاکراوه و دوو باره بوونموه پښوڼده ناوه که کانه. خو کومه لگا گڼلن بووه و دولت تڼیش هزار لوموڼدی لوم گڼلن بووه. کومه لگا ناتوانن همناسه بدات و دولت تڼیش له لڼواری نوکم بووندا بن. هیچ شتیکی نی به مایه ی شانازی بن. دولت تڼیکی بهم شڼو به شایانی سوکاپه تی پتکړده و هیچ لایه تڼیکی تڼدا نی به پتوښت به گموره گردن بکات. وک لعمی بلنڼن لوم همموو شتیکی له ژبماندا و .... هتد.

خوزگه مروقی تورک لوم بووه له بارودلخی خوی تنه ده گپشت، با گمیش بن. دولت تی تورکیا وک دموزه گم دموانته دستان و چاونه یری ده کات.

جارېځكيان به چمپ و جارېځكيان به راستی ضرورتی. مرؤفی تورك تا لمو رادامبه داماره كه هممو نوانه ناپېښی. ښه به دواي دولتمتېكي لم چمننما راناكهېښ. جا چون باسي سرېمخوېي پوښنېري كورد دهكېښ؟ كوا پوښنېري كورد و چونه؟ پېښ واپه هه تا نوانمې له لم قسه به دهكڼ لېښ تېښاگڼ و له سانای پوښنېري حالي ناپڼ و لام وانی به له هنز و خعباتی سیاسي تېښگڼ. وځ سرنج دمدڼ من له مسطه پېښه په گڼ ددوېښ. دپاره لایطی لعلسغه پېښ هه په. هرچی لایطی عسطنی به زور قووله. من مرؤفېكي عسطنیم. له برلوی عسطنیم لمو کتشانای كه دمتیان هو دېښ تېځېږیون. هممو لم سیفنه تاته له مرؤفی كوردا برجهسته دېښ. له گمر لمو له مرؤفی توركنا تاقی بگمموه، لوانه په زیاتر هلوښته بگم. به لام لمو شتېكي تابهت به توركه گانه. دتوانم هسان كار له گڼ له لمانه گاندا بگم. له گمر بچو واپه هو لوی و ماوه په كس كورت له ننویاندا پړیا مایه، دمتوانی بیانجوولنېښ. جنېمېنگردلی لم هلسانگاندنه به سر هلو مخرجی له لمانه ناپاوه زحمت نی به. به لام ښځاكه ناوځدی كوردی زیاتر له پاره هو لمو و پتوېستی پې به. گڼ لېږه له خه لكانی دېكه سوزمغند تره، پویه دتوانی سرلېږا كښنېښ شېوی خعبات له نجام بدات چونكه زیاتر دوو چاری زورداري و دستدریزی هووه. له برلوه دېښ لېږموه لمركه گانسان راپېږنېښ، چونكه لمو پتر سرگرمېان پې ده به خښ.

بابعتی خوشوېستی به لای منوه هوی شېره و ثامانجی شېرېش خوشوېستی به.

ی.ك: به لن لمو رېښگ دحانموه، راستی مرؤف له دوو مېداندا دهكویته روو: مېدانای خوشوېستی و مېدانای شېر. من زور واپه څ به شېر نادېم، چونكه نرخی ښانسانای مرؤفایه تی له شېر دا مردله. له گمر هغاله برېښفاره كه ت به شان هه لگرت، څوېش دصري. لمو له شتی دېكه ناچې. گورانكاری گومری مرؤف له شېر دا روو دحانات. لعمم له قسه گه تا پېښی. باسي خوشوېستېښان كړه. س.پ: ښځا له دوو واپه تی ښېښېښا له ښان پېښكانموه دووری. به لای منوه واپه تی خوشوېستی هوی شېره و ثامانجی شېرېش خوشوېستی به. ی.ك: جوانه. لمو بارمېاندا ناچنه بهمغشت، چونكه بهمغشت شېرې ښځا نی به. خوشوېستی و شېر تان به لاه وځك ځك واپه. س.پ: راسته. به لام وځك په كېلك هه لسمسنگېښن كه خوشوېستی دمتی لنوشتانېښ. ی.ك: نه خېر.

س.پ: من به رېوالهت مرؤفېكي سوزمغلم و له خه لكان كعشر شېره كېم و كمتريش خوشوېستم هه په. من لمغنزه شاره و گان ددوېښ.

ی.ك: بلام لهو. دچنن تو مروغنيكي تهنوي خوشوويستي بي.
 س.پ: من زياتر لهوي كه تهنوي خوشوويستيم، من بمرگريكمري معزن و
 ننگوشمري نونهي نوم. لهوانه به خوشوويست يا خوشوويستي له چمكي
 نشتايدا گوره ترين سوو كايه تي بن، چونكه خوشوويستي نا رادمه كي زور له
 ماني راسه قيسه خوي لاپداوه. لهويش لهبر لهوي هنري و هنرمي
 رماقورسه كان كاريان تن كرده و پتي ناوته بارو دوشنكوه ناتواني خوي
 بناسننن و دكوكي له خوي بكات. من كنده كوشم بو راستگردهوي نم
 مه سله به، كاديريك و شر كريكش بم و هيچ پخوشي به كم بو گمستن به
 خوشوويستي لي به. من لم بابته دا سنووي خوم دزانم و باش كسايم نم
 هلد سووپينم. من لم شرعا به زوري كاديرم و هينديگان لهو ناپين. غوزگه
 جواني لهو زيان تان بدبهايه كه نامانجهان دروستگرديه تي. لهوا لهو مروغ
 حالي دهوون كه له ريكاي نم بزووننومه هستي بم شره كرده و لهغي لهو
 هويه بنچينه يسه به كه شر بهم شنويه له پشناويديا پمري سغدهوه.
 دروو كرموه كاني جواني بنچينن و من له هموو كاريكدا كه دهيكم به شوين
 چله پزي جوانيدا دهگرېم.

ی.ك: بن گومان. بابته كه پهنودي به شنگلگري بهوه هبه و كيشه بايه خ به
 خردانه، لهو مروغني كه دهنن: «من هموم به جواني دچني» و «دهلم به
 جواني دروينه ده كرده» و «گلام به جواني كوده كرده»، من دهنم مروغنيكي
 شنگلگريه و له مندالي بهوه بايمني بهخوي داوه. بايه خ بهخوداني مروغ شنگي
 گرنگ. كه دهچنه جنگايك و مروغ له په كم چاوپنكوتنومه پهنديان ده كات،
 لهو شنگي لهو پمري گرنگ. جا لم نوخته نيكايموه، كاريكي ناسته مروغ
 مبدوللا لوجه لان و لك سر كردهيك قبول بكات. له ديداره كي پشوروا هولدا
 لهو بهخمر وو. وختنك مندان بووي، مندانني دورويشت پرمديان لمر نم
 همستانه لاددا؟ لايمني دوو هيش لهه به: نايا هاوپيكالت له زانكو راستوخو
 نبرونيان ده كرده؟ له كاتنكدا زحمته لهو كسانه كي تمهنيان لنگلنزيكه
 سر كرده تي په كتر قبول بگن.

س.پ: بن گومان پهنديان بووم. «موممر لاسوي» ماموستامان كه
 ماموستاي درسي دستور بوو له درسيكدا گوتي: «يك گل له تور كيدا
 هبه، ليشتانه كي په كهراچه به جوي تا كريتوه». لهو كاته وا ولام دابهوه:
 «نه خنر تور كيا له دوو لههوه پنگديت و ليشتانيش دوو نيشتمانه». نم
 هلوپنم چهل به كي تولي به لسيب بوو. لهه له كاتنكدا كه هموو
 قوتاباني پوله كه كوراني گوره لغمران و پاريز گاران و بمرور كانه كان بوون
 و خوشيان دويست و نا نشتاي زوريان ماون. مسئله كه بريتي بوو له درگفتي
 ته به كي جوان.

ی.ك: جاروبار لووم معني به لووتي لهو قوتابانهوه كه هاووناني خویندن

هيوون و هيندېنگيان له گڼل شتمنا له زانكو وټه ماموستا ليش ده گڼل و چارويار
نېاست ده گڼل. په گڼك هه په...

س. پ: پلټنه پراغمي ليزيكي من هيو. له گڼر پاشگيز له يوو پښتوه باډه.
ي. ك: پتوډي پښان باډه.

س. پ: خراب نې په، لښتا هزوونتموه گممان هسان كات هزوونتموي له
په گڼاني جواني په. له گڼر له هممو مسالنه له گڼل په گڼدېدا گوبگه پښتوه، لهو
دومه دهميني كه من همر شور شگڼېزېكي سياسي نيم. له گڼر له همر كوټي په گموه
پتوډي تڼمېرواني، لهوسا دهميني پښتوډي مروټي جوانم و لهو مروټي پتوډي په
گرموه و كورد و جوگرافياوه هه په و پاشمېر ژر لهو باهېتما خوږ دهموه.

ي. ك: من لښتا كه همت په پښتوډي لاپه كي دپكه ده گم، لههمر لهو كي كه
سالني ۱۹۸۷-۱۹۸۸ همدواوه پارتې گريكاراني كوردستان «PKK» و همدوللا
لوجه لان و باهېتمانم ناسي و هيو پښتوډي همدوللا و همدوللا و همدوللا
دپاري كړد. به لام من تا لښتا ناسنامه و گمپا په تي په كښان تڼدا دهمينم كه
چوارچينوي سياسي تڼمېمېرېن.

س. پ: به دلښاپه موه. سياست پښتوډي هاتوومته نښو ژپانم و دورايي
سياسيستم له لا ژور چروپېر. وټه لهو ناخاوتنه مفا دمرمخت، ژپانم ژور لهو
تڼمېمېرېن.

ي. ك: به لښت سر كړدي لازيم. لاپا باسي جوگرافيا و ميزو پوتاميا و
دورويېري بگه پښ، پان راستموخو پښتوډي سر پارتې گريكاراني كوردستان؟
ميراني لهو شارستانه تڼي سهارهت په لښت چي هيو؟ باره كه پښت (۱۵ يا ۱۰)
همزاسان له لښتا چي هيو؟ لاپا لهو پوه دصت پښتوډي و وټه مروټي لهو
ناوچه په پښتوډي پښتوډي له ناخاوتنه گڼدېدا باسي لهو تڼي كړد كه تڼو له كونه
گونديكي لهرمضي خوږنډت. لاپا له ميزو پوتامياوه پښتوډي لهو ناوچه په؟ پان
پښتوډي لښتان و تورك و كورد؟ پان دپښتوډي په باسي پارتې گريكاراني
كوردستان پښتوډي؟ چونكه لهو هممو خالنه له پښتوډي گممان. لاپا له «PKK» و
دصت پښتوډي پښتوډي؟

س. پ: هممو لهو خالنه كه باست كړد پارتې گريكاراني كوردستان (PKK)
دمرمېرېن و، حزم ده گم لهو پوون بگم موه. كه له گڼر گوتان: «پښتوډي سياسي
و سياستې پښتوډي ناوچه و چالاكيه كاني و پښتوډي حيزي ناوچه»، لهو
تڼي په لهو چوارچينوي پښتوډي پښتوډي پښتوډي حيزي دمرمېرېن و تڼو لاپه
بم شپوه په له حيزي بدويښ. په كورتي (PKK) جوگرافيا و ميزووي
مروټي تڼي په و شويواري ميزووي و شوان و تروپي چپاو لښتوډي لاسانه.
مهمېستم (PKK) ژپاننكي په گهارچه دپوښتن. لښتا هممووان دمرانم كه پارتې
گريكاراني كوردستان (PKK) دهستي كړدوه په تڼمېرېن لښتوډي كه حيزي پښتوډي
سياسي با تڼانته هزوونتموه په كي بزرگاري نيشماني پښتوډي. لههمر لهو هويه ناتوان

به ئاسانی پێناسەی پارتی کرێکارانی کوردستان (PKK) بکە. سەبارەت بەم بابەتە گەشتێک نێوانی پرسیار و تێگەشتن و پێکەشتن کردن لە عقلی هەموواندا هەن. هەتا بێگانان و هاوڵێشتمانانی ئوردگیاش عقلیان شێوێندراوه. کاتێک بەسی میزۆپۆتامیا و کوردستان دەگەین، گەشتێک بەمەای میزۆستانمان بێردەگەین. پەوتی میزۆپۆتامیا بەلای مەنۆ شێکی زۆر پێرۆزە، چا کە

هێندێک بەلگەم بێسی، بابەتێکی گەرم بەمەدا، وەک هەستی هەڵبەندی لە داستانی «گەشتێکمانیشمان» و پروژەوی گەشتی نووچ «خوا لێی بازی بێ» شوێنەوارەکانی نەروود و دۆلی فورات. هەموو ئەمانە زۆر گرنگن.

ی.ک: بۆ نمونە، زۆری لە دایک بوونتان سەر بە ویلایەتی «ئوردە»یە.

س.پ: بەلێ، شوێنەوارەکانی لێبراهیم خەلیل لە ئوردن و زۆر گرنگن. ناوی «دیاربەر» و «قەلای» «خوشاب» لە وان و کلێسی «ئەقدا» بەش گرنگن. هەر کاتێک کلێسی لەرمەنەکان دەبینم، مەزنی ئەو خەڵکانەم بێردەگەین. شوێنەواری دیکە هەن بە کوردستاندا بۆلەبۆنەم. پێم دەگەڕێت زۆر نمونە لە سەر ئەو بەدەم. بە قەناعەتی من بەلێشەکانی کوردستانیش بەش بە خۆیان پۆشێبیری بەکی جیاکراوین. تا ئێستاش وێنەی ئەو گۆرگیاپانەم لە خەیاڵماندا پاراستوو. کێلگەکانمان بەروبوونێکی زۆر زەبەندی وەک هێ ئوردن بە دەستۆر نادەن، بەلام من تا رادەی پەرستن گریزداروایم. ژبانم لە گۆرگیاپ ئەو کێلگەمان بەدی کرد و هێشتا هاشقەم و وەک چۆن ناوی خۆم دزانم ئاواش دزانم هەریەگەیان لە گۆی دەروێژ. گریزداران بە سروشت و میزۆووە زۆر گرنگە. بە پێی باوەری من میزۆپۆتامیا پێش ئەستور بە بەروبوومی سروشت کە پاشتر ناسی پەری سەند. من هەموو ئەمانە وا دەبینم کۆمەڵە هێلێکی میزۆپۆتامیا بێ و بێ پێچەوانە لە یەک چوارچێوەدا بێ.

پۆشێبیری چەندمان گەل ئەم ناوچەیەدا. ئەو وەرژم دەگات کە پۆشێبیری ئەم هەموو گەلە بە هێ یەک گەل دابنێن. ئوردکان دێن و وەک دەستێر تالانی دەگەن و دەلێن: «ئەمە بۆ ئێمە» «هەرەب دێت و پێیەین دەلێن: «ئەمە بۆ ئێمە» «ئەمە تێروانیێکی نەتەوایی بەرەسکە. بۆیە پێویستە لە پروی چەمکی نەتەوایی بەرەسکی ئەم ناوچەیەدا راپووستین و بە کەمی بگڕین. دەبێ پێیان بگۆتریت: «ئەو چی دەگەن» ئەم چۆرە تەنگەتاوکردنە هەتا لە سەردەمی پێنجەمەرباشا نەبوون. دەگەڕێت پێشە ئاراستە هێندێک ئەو قوتابخانە بکەیت کە ئایەنە ئاسمانیەکان پێیاندا رەت بوون. بەلام سەرەرای ئەو دەبێ گشت ئایەنەکان پێرۆز رابگڕین و ریزیان لێ بگێریت. ئەم تێروانییە نەتەوایییە و ئەم خۆرئاوایی بوونە لە پای چی؟ بە بچووک گەشتی بەما میزۆووییەکان و زوێنکردنەکان، لە رێگای نوێکردن و خەزەتکارانی خۆرئاوایە نەبێ ناکەیت. هەموو ئەمانە لە گەل چەمکە گەشتێک جوت نایێت. بە پروانییە ئێران کە لای ئێسلاسی سەرەڕگر لێدەدات. لە راستیدا بەرەرای من چۆرێک لە نەتەوایییەستی و ئەمەری دەبۆی بە

[illegible]

ی. ک: ناپوی برام من پنم واپه چمکی گمالیزم بل منژوو و نتموایمنی که تورگان لهبر روشناپیدا پهرورده بیوون و تاراپه کیشی کاری گروومنه سر کورده، بوومته گا - چنگ له پروی ناسینی گالاتی ناوچه گدا که کیشاوپه نیمه بل گلیک ناتموادی و هله ی زل زل، گسترین شینگ که لهباری نیرانهو بیزانین - به باومری من - نهمه که نیران دوو خسله نی هه: په گم - شارسا نیتی به و. دووم - دوله تنکی پهلواوینژ و پتر له تور کیا سرمایعداری به، سربراری لهو تورگان مسانه یان به خویان نی به، به لام نیران زیاد له پنویست متعالی به خوی هه به. تورگان له دواییدا گومتنه بایمخدان بم خاله، پاش لعمی پشت گو قیان خستوو. روشنبهرانی کوردیش روشنبیری تورکی کاری تن کوردوون. هرچی نیرانه بستهبالا بروو، به لام له گمل نموشدا نابن به بچووک تمشای بکه یمن. چونکه له ۲۵۰۰ سال لموعومروه روشنبیری به کی گوره و نهمیریالی هه به. وک گومتان لهو لسلام وک لامرازیکی پهلواویشن دمخاته کار، له کاتیکدا لسلام تا کو نیتا له تورکیاشدا نیتا لامرازیکی پهلواویشننه. که سوفیت هر می هینه، تور کیا ویستی له سایمی لسلاما دوو به ناسیای ناومراست پهل بهاوینژی، به لام نیران شارنزابیه کی زیباتری لهو ناوچه ییدا همبوو و گه بشته «تاجیکستان - کازاخستان - لازربایجان - نغفانستان» و هتا گه بشته نیرمن. لهوانی وا له کوردستان لای «حزب الله» یان به سر خویاندا برپوه هر لامرازیکی پهلواویشنن، نیران لهو ناویدا.

م.پ: به‌تنی...حاجم. نموانه هر له سهره‌تاوه ئیسلامیان وځا ئابدوللوی یکه بو پهلواویشتنی ئیسمیریالی خوځیان به دستمه گرت. تورکان هزار ساله به ناوی ئابدوللوی ئیسلاموه درپزه به ډاگشتی خوځیان دممن. ئیرانه‌گان و عمره‌یش ئیسلامیان به کارمنا.

ی. لک: نمبر سمباعت به تهران پوشنه، له پښت زاینهوه هنزیکي لیمپیریالی پروه. لیمبر که به لایدپولویز کمالیزم پروه دیمپوین، همیش لیمبردم خور لادام خوملمان به پستمال هاتوونه پریچاو.

س.پ: تۆنچاچام دەكمى بىلىم: تۈركەكان بۈۈلە نەتۈە، پەلام ئاسلايان زۆر تەنگەبەر بۈۈ و لە شۇقۇننىزمى خەلگە كى مەچىن، كەمالەزمىش چوارپىتۈەكمى لەۈە تەنگەبەر تەر. بىن ناۋمروكە و ھىچ دوراۋاپەكى مىللى نىرە و تىگەمىشتىن لە نەتۈە پە ئاستەم لە شۇقۇننىزمى خەلگە كى تىن مەپىرىتىن، ھەر لەم دەستىپىكەۋە چۈن دەتۈانى

بەم شۇئەنئىزەمە و بەم بىنئائىمەمە كە لە خۇي بەدەر كەسى دى ناهىيىنە، لە لىئران و
ئەوروپا تىبگات.

ي.ك: مەش مەبەستەم ئەمە بوو. لىئران ھىزىكى پەلھاپئىزە لەم ناوچە پەدا.
پەئىستە و رىيائ ئەمە بېن.

ئەگەر مېللەئىكى تۈرك ھەبى رزگار بىكرىت، ئەمە دەتوانى رزگار بىت و پىش بىكرىت بە مەرجىك لە كەمالىزەم رزگار بىكرىت.

س.پ: تۈركىيە لىئران دۈر دەلەتسى پەلھاپئىزە، دەبىن ھەمەو مەزۇئەك بە
چاوپۇشەن لە نەشئان و گرىپىرانى ئەتەمەبى خۇي بەرھەلەتسى گارى پەلھاپئىشەن
بىگات و مەزائى چۈن بەرئەبەر بەمە بەرئەزۇدان دەگات. ئەمە قەنئەتسى مەنە، بەلام
بىرى ئەتەمەپەرسىتى تۈركى بەرئەسك مەزۇئى تۈركى بە شىئەبەكسى جەرگىر
سەرگەردان كەرد و لە نەزائىبەكسى بەرپەلەدا بە جىنى ھىشەت و سەرقالى كۈمەلەك
مەسەلە بىن بایەخسى كەرد. لە ئەنجامى ئەمەدا چۈمە نەو شەر و شۇرەنكەمە كە
بەلەپەمە گەنگە نىن و بەمە مەركى و نەمەتسى بە سەرخۇيدا ھىشا. ئەمە لە
بىرەسكى تۈنئىزە جۈكەدارە كەنەمە سەزچاۋە دەگىر. جۈكەدارى تۈرك بە
شىئەبەكسى بىن ۈشە گەلەكەي خۇي سەركۈت كەردۈۋە و مەزۇۋى تۈركىش لەم
رۈۋە بە كىجار بەد و چەۋاش كەراۋە.

ي.ك: دۈر نەمە دەمەن. گەبىشتۈۋىنەتە پەلەيك ئەمە كۈمارە
تۈركىيەنى كە لە شۇئەت ھەلپەراۋە، ۈشەتەك پەن باندەلەنەن ئىمە رزگارتان
دەكەن پەۋمەن پەن ناكەن. پەمەۋ ئەمە ھەرگىز تۈركىيان خوش ناۋى.
س.پ: ۈشە پەلاۋى تۈرك رۈر دەرپە. بۈيە كەس تۈركى خوش ناۋى، قەنەت
ئەمە كۈمارەلەش تۈركىيان پەن قەۋۋى نىيە.

ي.ك: كۈنگەرى كۈمارە تۈركىيە كەن لە ئەنقەرە كەرا. گۈتەيان لە ئاستى
ناۋچە كەدا چەلەپەپە بوو. بەلام ئامادەپەۋە كەن گۈتەيان نا.... گۈتەيان بازارپىكى
ھاۋىيەش و ۋاۋ ۋاۋ.... بەلام كەس پەننى بازى نەبۈۋە، ئەمە كەپرا سەرتەپەبە نەبى كە
«شەبىيە پەن دەلەن».

س.پ: ئىمە لىئەرە باش لە كەمالىزەم تىدەگەپەن. ھىندەك ناكۈكى لە كۈمەلەك
تۈركىيە پەرەپەن سەندۈۋە. ئەمە راستى بىن ناكۈكى پەك لە نەۋان لۈتەكە و بىكە و
نەۋان كۈمەلەكە و سەپەت و راستى سۈپا و نەتەمەدا ھەپە. چەمە ناكۈكى بەكسى
شەلگىر ھەن پەردەمەشەن. پەئىستە مەزۇف دەست بىخاتە سەر ۈزەدانى خۇي و
ھەۋلەت بە راستى لەم ناكۈكىيە ھالى بېن. پەئىستە بە ۈردى لە رۈۋى
كەسەپەنەپەمە لە كەمال بىكۈلەنئەمە، ۋە ئەگەر چى دەۋرى سەركەدەپەتسى لە
پەنئەۋى بىنئەتەننى دەلەتەدا بىنى. بەلام بە پەننى قەنەتسى مەن. لە بىرى

سەرگرمایه‌تی کردن کونسروژن و زوونکاری کرد. لَم لایمنوه هموله‌گانی گارم قهرمه‌کر له هه‌ی لَمو گهوره‌لرن، وێرای ئه‌وه‌ی که دور و کوشه‌گانی پهلوف ئه‌وره‌ی و عه‌لی فوئاد جهمبۆی گه‌م نه‌هه‌ون، به‌لام له‌وانه‌ گه‌وه‌نه‌ حالی نه‌هه‌ون، لَم کابرایه‌ وک لاساپه‌که‌رمه‌یه‌که‌ هات و له‌وانه‌ی به‌کاره‌نا و هموله‌گانیانی زه‌وت کرد و خه‌وی کرد به‌ په‌لای به‌که‌م و پڕه‌شت. ئه‌مه‌ هه‌له‌نگه‌نه‌نگه‌نیکی راسته‌. لَم شنه‌وه‌ قه‌به‌ و گهوره‌ کردنه‌ی که‌ماله‌یزم ناچهنه‌ فوهرگی خه‌زمه‌نگه‌ردنه‌ی نه‌ته‌وه‌ی ئه‌وره‌، من ئه‌وه‌ ناڵه‌م هه‌ر به‌ ئه‌وه‌ی که‌ماله‌یزم به‌ به‌جوه‌که‌ به‌گرم و په‌سوی به‌که‌م، به‌لکه‌و به‌ ئه‌وه‌ی به‌واتی پڕه‌ون به‌که‌مه‌وه‌ که‌ ئه‌وه‌ به‌ که‌ماله‌یزم به‌هه‌ون به‌ به‌سته‌بالا. ئه‌وه‌ی له‌ ئارا‌دایه‌ ئه‌وره‌ که‌ په‌نگای که‌ماله‌یزمه‌وه‌ خه‌وی ده‌کات به‌ به‌سته‌بالا. مروه‌تیکی لَم شنه‌وه‌یه‌ تا لَم قه‌واره‌یه‌ قه‌به‌ ده‌ینی و پاشان به‌سی مروه‌تی ئه‌وره‌ ده‌کات! ئه‌مه‌ نا‌کو‌کی‌یه‌کی گهوره‌یه‌. به‌ زاته‌تیکی ته‌واوه‌وه‌ لَم نا‌کو‌که‌ و له‌به‌نین، مروه‌تی ئه‌وره‌ هه‌یچی له‌ به‌سه‌ر نایه‌شت. له‌ گه‌ر مه‌یله‌ ته‌نیکی ئه‌وره‌ هه‌م‌ی پزگار به‌کره‌یت، ئه‌وه‌ ده‌توانی ززگار به‌یت و په‌یش به‌که‌وه‌یت به‌ مه‌رجه‌که‌ له‌ که‌ماله‌یزم ززگار به‌کره‌یت. سه‌ه‌اره‌ت به‌م به‌هه‌ته‌ پڕه‌وی ئاخا‌فنه‌م ده‌که‌مه‌ په‌لوانانی زانست و نوسه‌ران و نه‌ه‌ه‌نده‌ پڕه‌شبه‌ری و په‌ن‌یان ده‌لیم «ئیه‌وه‌ که‌مایه‌تی مروه‌تی ئه‌وره‌ که‌ماله‌یزم به‌ به‌سته‌بالا کرد به‌ به‌سته‌بالا».

ی.ک: که گه می‌دیده‌ام پله‌ی خوا، خویان برون به گوپله.
س.پ: به‌لن کردتانه خوا و هوون به گوپله. له دیمو کراسی و توانابه
شاره‌وگان دور کومتسه‌وه. له بهر لهم هویه نه‌تانتوانی تخته‌ت چسب‌نکی
سرما بیداریش بنگه‌بختن.

ی.ك: به پښې ټيگه بشتنې مڼ و وټك شو نمونونه يعان لمسر نهران، چاوپلگه
وايان خستووته سر چاوی خه لك، روانن دمشاريشووه و چاو ليكدهننه و دنيا
تاريله دادينې. واته دنيا ته شهروه كي شيريندراو پشان دعوات.

س.پ: وەك گوتەكەي ئەتاتورك: «يەك تورك دۇنيا دەھنىن». كەس دەسلەپكە بە سەر بە چىن ھىنانى ئەم قەبەدا ئاشكىن. بەلنى دەكرىت ئەم گوتەپە بۇ بەرز كەردەمى وەي تورك بەلنى و دەتوانى بە ھېنى ھەمان تەرز بەلنى «مەن چەندە بەختىھارم چۈنكە توركەم». بەلام بېروانە ئەنە، مەن ھەلۋىستىكەم بەرانىر بە كورد ھەپە و پېزى گەلى كورد دەگرم و پېنۋى گىرق دراوم. ئەمە لە پىنگاى كەردەمۋە سەلمەندراو. وپراى ئەو گەورەترىن تۆمەت و رەخەنى ئاراستە دەكەم و ھىشتاشى ئەو دەكەم و دەلېنم: پەسەند كەردىنى ئەم زىانە سووگاپەتەپەكى گەورەپە و لىشتان ھەرامە بىخۇن و بىخۇنەو و زىاتشان پراوېپرى بە كەم گەرتىن و ھېچ و پووچىپە. ئەو گەلەش كە بە ھەمۋو ئەمانە قاپل دەپنى شايبانى نەفرەتە. ھېچ شىتەك نى بە شايبانى شائازى پېتو كەردن ھىن. ئەشتاگەش با بېروانە گوتەكەي مەسەلا گەمال. توركەن لە بارودەخنىكى قورس و پەرسوگاپەتەلان. سەرپارى ئەو دەلەشتە «مەن چەند بەختىھارم... واو وا». ورمەن چەند ھەم قەپە بەرز دەپتەمۋە و تاچ رادەپەك دەتوانن

دست به شریکی رزگار بخوار بکن؟ وک له واقعیدا دبستن نه پانتوانیوه خو له هېچ شخړه قوتار بکن. ښه ده چته لمریکا و لنی دمه پرتنوه و ده چته لمر وپا و نه داوون دفروشن و هولوئیکي بن پسانوه دمدن و به نای سیاسه تموه تغارولې ترسناک پښکشی ده کڼ، لایا له به په رزگار بوون؟ لایا له به نور کان معزتر و معزتر ده کات؟

ی.ک: تېروانی «PKK» یو میلله تی تورک له هی بزافه کانی دیکه ی رزگاری نیشتمانی و هتا بزافه کورده کانی دیکه ش جیوازه، لمری راستی بن له بزافانه هېچ دمریکیان نمره، له خالیکه ښه لوان جوی ده کاتوه و زور گرنگه. لای «که مال پاشا» زیدمروپی به کی زور به میلله تی تورکوه ده گریټ، له گمر وه کو زیدمروپی قبوولی نه که پښ، پازی بوون به واقیسی دامعزراو و نو هانی خه لکی نمره یو گورپنی لم واقیبه، خالیکه هیه لای «PKK» تېنېنیم کردوه و له دادگاگان و کورده کاند کورسوه تموه: «هه بدوللا لوجه لانی سر کردی» (PKK) ده به یو کورده بگورپی و به رزیان بکاتوه، لمر لم هویه یخه گهری رخنه لنگر تښکی توند ده بن. له به نو خاله به که له کسان دی جویشان ده کاتوه و همیسه مایه شاتازی پښه کردنه.

س.پ: له شتواری پنچینه ییسه و ناتوان پهری پښدم یا بېگورم. به لام ده بن رخنه تی تورکی به رپگاپه کی راست بن. ده بن رخنه تان له کمال پاشا گوره تر بن. له نکوولی کردن له کمال یا تورکان ناگه پښن، له گمر تورک وېستی هماغه بدات و واقع بین بن، پښوېسته رخنه تی توندی لن بېگریټ، باسی لمرانسان کرد، به لام هر له لمراندا نا به لکو له گمر مروږ وېستی قمری مروږا پته تی بکوی لمره لم قهیه راسته. با تېروانیسی کمال یو کورده و به بگرین. لای «وک گمر یا لمپ یا خوشتر یا مې» لا له کورده کاتوه؟ له به روون نی به، چونکه جوری لغو کولونیالیزمی دیاری نه کردوه که به سر کورده جڼ به جیتی ده کات و ده بن له به هر به شوقنیزمی ترسناک لیکلېده پښوه، تمنانه ته پښرانی چون کاروباری کورده هلووړپښی و به پښه بهات، جلدی یو سوپا به کی دږنده شل گرد نا سرجم شتوازه کانی شری ناپهت به رپگی «بکوړه و سر به بر» و به بن حېب به جڼ به پښن، هه مو لمرانه تورک کان به کوی ده گه پښ؟

«حزب الله» لای ثیسلام لی دمدات،
به لام هیزیکي هېچ و پوچی پښت هه مو ناوانیکي گوره و چه به له.

ی.ک: که پښته قوتاخیک له گمر هر سرورک دوله تیک نپیدا گوتی: «کورده له تورکیا هه» چه به کی توندی به نسیب جو و کورده و تورکیش چه به یان یو لن دا. مانای وایه پښ لمره گوره ترین تاوان له نارادا بروه و لمره لمره چه به

لیندەمە. ئەم سەرۆکە هیچ ناکات مایە شانازی پەنوە کردن بێ، بە لێکو هەر پاستی بە کێ پێ قبوڵە کە بە زۆر زەوت کرابوو. ئەمە کاتێک پەمەلە لیندەمەین دەلێن: «باشە و بۆ پەنشە و ئەمە کرانە پەمە کێ گەورە پە» وای پە؟ تەوور گەوت ئۆزان نەوونە پە کێ نەو. بوو.

س. پ: نەو باروودەخێنک تەریقی و شەرم دەخوازی. هەتا سولتانە گاتی مەسائیش ئەم لایەنەو لە سەرۆکە گاتی کۆمار زیاتر مەزەخێکی پەر پەزیزان هەبوو. ئەو سولتانە کان بە سولتان عەبدولحەمید پەشەو وەڵ نەوانە شالۆ پەن نەمرە سەر زمان و پۆشەبیری و ژێانی کوردەواری. کەچی پاشاکان و سەرۆکە گاتی کۆمار کوشتاریان مەرقەق بە ئەنە کرد. پەنم وانی پە گەلێکە هەبێ نەوونە کە گەلی کورد نەووشی هاتووە، کوشتار و قەتل و عەسە مەرقەق کرابێ و دوو چاری پەشە گەنیش کردن بووین. نەوونە تۆرک لە تاوانە گەنیشا لە هەتەلەمیش تەن دەپەزینن. جا لە بەر ئەو کە چوولە کە کار پەگەر بوون لە جیهاندا تەوانی پەن ناوی هەتەلەم بپەزینن. بەلام ئەمە بۆ ئەمرە گەن وای نەگەوتەو، بۆیە نە پەنتەوانی بەگەو نە باسی تالار پەنشینان بە دەست تۆرکەنەو، هەروەها لە گۆرە پەنێ نەو دەوڵەتیدا قە گەریک بە ناوی کوردەو نەبوو، لە بەر ئەمە نە پەنتەوانی مەردەلی خۆیان بەگەن. بۆیە مەن دنیا هەلەمەستەنم و دایناشێنەو. باو مەم وایە ئەم چەمەنە تاوانە لە مەزەوودا نە کراو. ئەوان تەگەدانی سەربازی و سیاسی پەن پەس نە پە، بە لێکو دەستی تەگەدانیان دەگاتە خاسیەتە پەنجە پە کاتی مەروڤ. چ فەلسەفە و چ لایەنێک ئەمە پێ قبوڵە؟ لە کاتێکدا دەبێن «پەفە» و «حزب الله» و مەسەلەسانان تەگەریان پەن پەن قبوڵە. حزب الله لانی لایەن لیندەمە، بەلام هەنێکی هیچ و پەچی پەشت هەموو تەوانێکی چەمەلە. پەفە تەرسا کترین هەنێ گەلاو. هەر چی حیزبە بۆرژوازیە کانی دیکە و نە یەلمەسوفان و مامۆستایانی زانکۆ و حاجی یانیش پە کەنکیان لێ پە پەدانا پەن پەنت: «تۆ گەمە پە بەمە پەنجە پەیی و مەروڤا پەنە کان دەگە و سەر پەنجی پەن پەنە گاتی ۱۲۴ هەزار پەنجە مەمەر دەگە. گوا لێسان و وێژەدانت؟ وە تۆ دژی فەلسەفە پۆژاوا کار دەگەیت، ئەم گوا مەروڤا پەنت».

ی. ک: باشە سەر کردەمی ئازیزم. با گەمێک باسی فەلسەفە بەگەین. وانی پە؟ لام وایە کەمال پاشا لە هەفەلان و دەست و پەنۆشە گاتی زیاتر پاشکەوتوو بوو و، لە سالی (۱۹۲۰)دا و لە بەر چەمەنە هۆیە کێ چۆراو چۆر کردیان بە سەرۆک. پاشا نەو. - وائە لە سالی (۱۹۲۵-۱۹۲۶) بە دواو تا دەگات بە سالی ۱۹۳۰ - پەنجە پە سەر پەنێ پە گاتی گەمالیزمی بە شێوە پە کاتی دانا و گەوتە ئەو بۆ کۆ کردەو و سەر پەنەوی مەسلەتی کورد. لایەنی سەرنج پە گەنیش نەو پە: تەوانی لای کورد خۆ پەیی مەسلەتی کورد پەردە پۆلی بەکات.

پەنم وایە گەمالیزم پەنۆشە پە کێ جیا کراوی بە «ئەمرە پەسک» هەو هەبوو. مەبەستەم لە «ئەمرە پەسک» ئەو پە هەموو شتێک لە جیهانی مەرمەدا بە پەو گەمش و قوول نەبوونەو و پۆنە چوون بۆ پەنج و پەناوان چۆ دە کەرنەو. گەمالیزم نایدیۆلۆژی

پرووداویکی هه لاکوهره ناوچه پی به تنیا تورکان پهنندی بوون. لهم جوره پژیسه له جیهاندا پلاوهره و لهم پوژماندا کوله که بنچینه پیه گاتی سیستمی لیمهریالی پیلدهمین.

ی.ک: باشه. لهم کتبه عدا که به ناویشانی «چند تیزیک لهر روشنیران» هوه دامناوه. له دابوهریتی خورلوا و لهم نوکرایه تی پی که تورکان دیکه نه دووایم. گوتووت تورک په گورپیشی نی پیه. لهم پتودانگوه دهوانین بلین: پژیسه هاوشنوه گاتی کمالیزم سرپاکیان په گورپیشه یان نی پیه.

س.پ: لهم پژیسه که باسی ده کم هر لومنه بوس نی پیه بلینین بن په گورپیشه. چونکه تیزیک په گورپیشه خه لکانی دی هله گنشتی. لهوه هو له خوره لاتدا کمونه پشه گنشدنی روشنیری لماناؤن. له گهر لهم روشنیریه به روشنیریه کی جیهانی دابنن، بهوه لهم پژیسه شادساری میژووی بریوه. لهم گاره له لیمهریالیزم به دهر، کس که لکی لی ورنه ناگری. بو نسونه لینگلیزه کان به شنویه کی سهر پالشتی لهم پژیسه ده گن. چند پوژیک لعموهر پونانی پک له پهر لمانی نوروپادا پرووی دمی کرده په گنک لهم لینگلیزانی که به سینه تی سروزک و قه گهر به ناوی لعموومنی نوروپاوه لهوی هو و گوتی: «کورد له باشووری خوره لاتسی تورکیادا پشه گنشتی گراوه و تا نیشانی پشه گنشتی ده گرنیت». دریزی پندا «کاکو وزیر چی دلتی ۹». کابرای لینگلیز لهم فیه زیاتر هروویه کی نعوژی بهوه: «به لنی پارتی کریکارانی کوردستان (PKK) حیزبکی تهرور گاره. شتیکی دیکه هیه بلینی ۱۹». کابرا داکوکی له کمالیزم کرد و مانی نمانت ره خنیه کی ساده بشی بو نندا. لهه جینی تیگ پشته. خورلواو برانهر بهم خزمته پارچه لیکنیک فزی ددانه بهردمی. سهرضجام لهم راستیانه کی که کمینک لعموهر باسان کردن ده کومروو و به شنویه کی بن تمومز پروون ده بنهوه. دپاره هه موو لهوانی که گوتسان پتووندی یان به راستی میژووی و لهم بهما مروتا پیه تپانهوه نی پیه که لای گه لانی تورک زمان هه.

ی.ک: لهوسا دهوانین بلین: کوماری تورکیا له سالانی بیستا دامه زرا. لهم بهر بهر گاتی یانه گامانه بوون که بهرو پرووی بوونهوه. لانی لهوه لندمیل که سالی ۱۹۸۵ بهرو پرووی بهر بهر گاتنی پیه گنشتی سؤنیت بووهوه. بهلام به پنی لهم کتبه بانه که همن و خویندوومنهوه، لهوه گمپکله هو له بهنمهندا بو پان پتووانی پژیسه هو بو نپو باوشتی لهریکا. هروها لهم کوردهقای کی که له TV ناپاری (۱۹۹۰) ها قوما وک خوتازه کردنومی کمالیزم وها بوو. له سالانی حهفتادا حیزبی پزگاری میلی تورکیا «THKP» وزه کی چه گدار هوو. بهلام نمنشی بو دستگرتن به سر دمه لاتدا نه ده گنشتی یا مه بشتی پژیسه به دستوه گرتن نه بوو. حیزبی ناوبراوان بهم راستی یه دا دفتن. وانه هیچ بهر بهر گاتی پیه کی شتلی گیری پژیسه له گورپیدا نه بوو. کهواته لهم حیزبه بو چی هو؟ به تیهراندنی لهم هه موو پروودا و گوربانکاریانه و به باومری من نیشاکه پارتی کریکارانی

کوردستان «PKK» مان هه به، بوونی رژیم هر له کوردستانی کولونیدا ناههژینی، به لکو وەڵا سەرۆکی ئەرکان دانی پێداننا ئەم حیزبه له لێزمهر و فوونیه و بۆرسه و لەستەمبۆل دنگدانەوی دەبن. ئەرمان لەوه دەترسن، چونکه دوایی به سیاسەتە گانیان دینی. پێم وایه پێشکەوتووخوازه گان له تورکیا نهمه نابین. وانییه؟

دەولەت و دارودەسته گانی له تورکیا ئادگار و جۆیکەرەوه گانی گهلی تورکیان ون کرد.

س.پ: گومانی تێدا نییه که بهینی سەرۆکی دەستێ ئەرکان له هر گاتیکی پراپر دوو پتر راستی ڕهنگ پێدهاتمه و، پێم وانییه تورکیا تێڕوانینیکی پێشکەوتووخواز یا چه پهرمۆی تێداین. من ئەم گهرته وا ههڵدەسنگێنم که ههره داخراوترین و کۆنه پارێزترین و ههڵوێستی ئهوانیش ههڵوێستی راسته‌ره‌وه‌گانی سلمانه.

ی.ك: گاتێك ده‌لێن داخراو من كهمالیزم بیره‌ده‌كه‌وێتمه و گاتێك ده‌لێن: «چه‌پیی داخراو» وا حالی ده‌بم كه ئه‌وان هێشتا كه‌مالین.

س.پ: به‌لێ زۆر داخراو و بێ شێوه و خاوه‌ن رایه‌کی خۆگونجین. جا له‌بهر ئه‌مۆی كه‌ پارتی گرێگارانێ کوردستان «PKK» پناخه‌ گانی ده‌ولەتی تورکیا ده‌خاته‌ له‌رزه، کاربگه‌ری هر له‌ خۆره‌ه‌لاتدا ڕه‌نگ ناداته‌وه، به‌لکو بۆ خۆڕاوايش درێژده‌هێنمه‌وه. ئه‌وان هر له‌ کوردی ئه‌مۆ نه‌ترساو، به‌لکو له‌مۆی ترساو، كه‌ گه‌لی تورکیش بگه‌وێته‌ به‌رخۆدان له‌ دژیان. ئەگەر گه‌لی تورکیا بوو به‌ پارتی گرێگارانێ کوردستان، ئه‌و ده‌مه‌ دنیا ده‌گۆڕێت.

ی.ك: ده‌لێن گاتێك گه‌لی تورك ده‌بن به‌ پارتی گرێگارانێ کوردستان «PKK». لایا مه‌به‌ستان ئه‌مه‌یه‌ كه‌ گه‌لی تورك ده‌بن به‌ شۆڕشگێڕ؟

س.پ: بێ گومان، من مه‌به‌ستم ئه‌وه‌ نی‌یه‌ به‌نه‌ ئەندام له‌ «PKK» دا، به‌لکو بوون به‌ ته‌عزێ پارتی گرێگارانێ کوردستان و به‌ شێوه‌یه‌کی توركی، ئه‌وسا دنیا لالوگۆڕ ده‌گات. له‌وانه‌یه‌ گه‌لی تورك چه‌ندین توانایی هه‌بن و به‌توانن به‌ پێكخه‌ستنی حیزبێ خۆی بگات له‌ شێوه‌ی پارتی گرێگارانێ کوردستان «PKK» دا، ئەگەر گه‌لی کورد توانی به‌تی به‌م قوناخه‌ بگات، سه‌رباری له‌ به‌ر به‌لافه‌ له‌وه‌شان و شۆپه‌ ون بوونی به‌ راده‌یه‌ك كه‌ پێی نه‌گۆڕێت گه‌ل، ئه‌وا گه‌لی تورك ده‌توانن زیاتر له‌وه‌ بگات، چونكه‌ هێشتا هێندێك له‌ خه‌سه‌ته‌ گرنگه‌ گانی ماوون و كێشه‌ كه‌پشی له‌وه‌دا پهنه‌بانه‌ كه‌ كه‌سانی باڵا كێشاو به‌ سه‌ر ده‌وله‌تی توركیدا گه‌لبان له‌ ڕینگای خۆی لاداوه. ئەگەر گه‌لی تورك پێی نایه‌ قوناخی چه‌ك هه‌لگرێن یا قوناخێك تێیدا به‌توانن له‌و بالا‌ده‌ستانه‌ به‌هێچیه‌تمه‌ له‌ سه‌ر ئه‌و گوناخانه‌ی كه‌ كرده‌ویانه، له‌وانه‌ به‌ شۆڕشگێڕ گه‌وره‌ له‌وێه‌ ده‌ست پێ‌بگات و ئه‌و

دېمە گەلنىڭ گۇرانبكارى گەورە روو دەدەن. مەن لەو تەندەگەم كە ئەم گەلە
تەلەكتەنكى نىيە بە ناوېمە تەبەكەن. ھەر مە تەندەگەم كە قە گەمى غىراپ و
دېمە گۇگىش ھەن. دۆلەتى تۈركىيا و دارودەستە كاتى ئادگار و جۇيگەرمە كاتى
گەلى ئورگان لە دەستەدا.

ي.ك: جۇي بۈۈنمە لە دۆلەت تەرىپىگە پەشكەتوونوخوازە كان و چىنى
پۇشپېران لە تۈركىيا نىيە و زەمەتە لەو بېن.

س.پ: ئېوە جۇرۇڭ لە پەكپارچەپى مىللەت و دۆلەتتەن ھەپە. پەكپارچەپى
دۆلەتى تەمەپى و سوپا زۇر بەھىزە. بەلام ئېمە نە باسى مىللەت و نە باسى

سوپا دەگەن و دەلېن: ئېمە بە تەنبا گەلنىكان ھەپە. بەلام ئېوە بە پەنچەوانى
لەو مەن. جا لەم گۇشەپەمە ئاكرىت بېر لە پۇشپېرىكى بېن دۆلەت و سوپا
بەكرىتەمە.

ي.ك: با بگەپە خالنىكى دەست ئېشەكتراو. لە تۈركىيا بە شوپەن حېزىپىكى
تازمە دەگەپەن. مەن لەو بەلگەنامانە كە لە «ئۇزگور خەلق» و پۇزنامە كاتى
دېكەدا بىلاو دەپنەمە، شە لەم بارەپەمە دەپنەنەمە. ئەم بەلگەنامانە خالنىكان
تەندەپو پەنۇدىيان بەم گەتوگۇيەمەنمە ھەپە. مەن بە زۇر بۈۈم بە مېزۈۈنۈس و
دەپنەم و دۆۋۈس تۈركىيا ئەمىرۇ م پەشە ئەمىش حۈكەمى مەسەنى
كەمەگۈرۈپەكى تەندەپو. ئەم كەمەگۈرۈپەش لە نەپۈنى جۈلەنمە مىللى
دېمەكراتى شەلگېردا خۇ دۆنۈن. خۇ كورد لە سەروەندى دۆلەتى مەسەنىدا
پەندە جۈلەنمە پزگارى وڭ جۈلەنمە «بەدەر خانە كان» يان ھەپو سەرمەي
خەمەتە ئاپنە كاتى. مەبەستە لەو بە گەل با كەمىش بېن بەنۇكەوت و پەنبا بىرە
بېر چەك بۇ بەرەنگارى پۇزىم. بەلام تۈركىيا شەنكى لەم چەشەن تەندەپو. جا
ئېمە لەبەر نەپۈنى ئەم جۈلەنمە، نەپۈنە كاتى «تازم حېكەت و بەدەپەن»
قەبەدە كەپەن. لەلەن لەوانە بەرەلەكتەكارى پۇزىم بۈۈن، بەلام شاپتەي ئەم ھەپو
گەورە كەردن و پەندەلەنە نېن.

س.پ: ھەلە كاتى مېزۈۈتەن پۇشەن. خۇزگە مەنەتەوانى بە شەۋەپەكى راست
ھەلەپەنەگەن. لە كاتەكتە پەنۇستە و رېاي لەو بېن كە تۈركىكان چىنەنكى
نەفەرت لىكتراو بۈۈ و دۆۋر كەتەنمە بە سەردا بېرا. دەپنە ئەم «تۈركىكان» نە
لەمە بىنچەپەكى چىنەپەتى شى بەكرىنەمە، ھەر لەم كاتەمە كە لە پەشە باپېرە
لۇغۈۈزە كانىيان كەتەنمە و لە ئاسىي ئاۋمەست ھاتەندەمە و وڭ داگېر كە
گە پەشەنە بالەكان و بېم ئاۋچانەدا مەپۈن. لە ئۇچامى لەمە، ئەم بەنچە تۈركەي
كە خۇ لە تۈركىكاندا دۆنۈن نەفەرتى لىدەكرىت. پەنۇستە سەرنجى لەمە بەدەپەن.
ھەرچى پۈۋادى دۆۋمە، بەمە دۆلەت پۇشەننى تۈركە كە كۇزۇمۇپۇلەشەكانە
بۈۈ و دەپنە تەپەننى ئەم راستە بگەپەن.

ي.ك: مەن باۋمەم واپە كە كۇمارى تۈركىيا ئۇنەپراپەننى دۆلەتى تۈركىيا ئاكت.

س.پ: پەنۇستە لەوانە بىتەرسەن كە نۆندەوانە باتەگەنەشەن بۇ مىللەتى تۈرك

ده كهن. نه گمر به شويڼ بن و بنهچې لهواندا بگمړين، بۆتان دمرده كموي تورك
نښ. سده ان بهلگم لمر نهمه له لاپه. نه گمر سوراني بنهچې نو كسه پكهن كه
دهلنت: من نه نهمه پهرستنكي سرپهرگري تورگم، بۆتان ساخ ده بنهشوه كه سر به
گملنكي دپكې غه پره توركه. بېروانه «زېا كوگالپ»، كه مالي به و خاوهني
لايد بولوزي به كي نه ته و بهي توركي به و خه لگي «سالونيك». لېهننولي به بنهچې
له گنده له گاني كورده. بهم پني به ده بېنين سرچميان بهم شېوه به له كساتي
گنده لي گه لاني دپكهن. بنهچې زور لهوانه ي كه حالي حازر نوښتره پني مېلله تي
تورك ده گهن، دهچېته سر بالكان و قوقاز، توركاني له نادولش دوا كومه لن
لهوانه. پتويسته هم راسته بېنين. مېستم نهمه به نه توپه تي و نېشتمهر و مري
سېفته تي كوزم و پوليته پان هه به. نه گمر لهوانه و ده بېنهمه كه بانگواز بؤ دوله ت
ده گهن و به زوري وشي نه نهمه دمرده پرينن. ده بېنين به پني پتويست نېشمان
پهروم نښ.

ي.ك: لهوانه ي وا كومه لې «نېشمان و ترمق» يان بؤ لاواني تورك «جان
تورك» دامرزانده دووانهان كورده بوون و سيني ميان چركسي و چوارميان هره ب
بوو.

س.پ: لمره راسته. واته ده بېن هيندنيك هيل له ميژووي توركدا و ده بركرينمونه.
كه مالش له بېرته لايمني هموو نهمه و دووره گينكي بنهچې نه ناسراو بوو.
به كورتي دهموي بلنېم نېمه ده توانين وځ چؤن كومه لگاي كوردي
هه لده نښين، ناواش كومه لگاي توركي شي بكمينمونه. نېوه نهمه تان گره كه و
هم رېنگايده كوششي پر به هاتان هه به، به لام پتويستي بهوه هه به بخريته نېو
چوارچېنوه به كي سياسي بهوه. واته وځ باستان كرده له شېوي حيز بېنكي
شورېگېري توركيدا بېت. نېميش هم لايمنه كوشمان هه به و دمانعوي گلي
تورك ناسنامه و ترمز بكي له بهر خوهان هه بېن. به نغيا تاقېكر دهموه و شېكر دهموي
نهم بابه ته بهس نېن. كهوانه نهم ترمزه توركي به گامه به كه همولدده پېن بهدي
بېنين؟ توركي شايسته ي مانعه گامه به و وځ ده بېنين خه سله ته بنچېنه به گاني
كامن؟ ماهي به تي پتوئديشي به شېوه چي به؟

ي.ك: من واي ده بېن مهيداني گموره شېر هه به، له بهر نهموي ناسنامه ي توركي
ورده ورده ون ده بېن. نو ژباني پر له ناكوكي خؤتم بؤ ده گنېرېتموه و منيش وځ
كه سټك كه له كوره كاندا زور كسه ده كات، ده بېن نېمه له خالنيكايڼ مېلله تي
كوردي تندا سرده كموي و گلي كورده بهر جېره ناسنامه ي خؤي به دست دېنين.
هر چي توركيته ناسنامه ي خؤي له دست دهموه له چاولنيكري زياتر هېچ
نېنكي نوركي نامنين. خو كمال پاشا لاسايي نهمه به كاسي كردهوه و
خو كسداراني نېشمان چاو له هموو شتيكي نهمه بركايي ده گهن. نهمه تان خه لگه
ناسابه كمش هموو شتيكيان تندا لاسايي كردهوه به «نافرمانان، شايي، گريان».
ناسنامه ي توركي يووي له ون بوون ك. دوه و زمينه بؤ بهلاوېرونهوي داوين

پهیسې خولې پوه. زوره یې لخواه ی که باج به دولت ددین لاسره تې
له حېه خاته گانن. که سانی وک «وهمې قوچ و سابانچی» سره باری لوی که
گوره ترېن دولت معندی تور کبان هیچ ترخنکیان نساوه. لندامی کونترا لم
پوژماندا ترخنکی گرانبه های هیه. پروان له ناکوکی به کی گوره به. من
نستا وام لن هاتوه شرم لوه ده کم که خه لکی تور گیام. ننه ده له «برایه تی»
ده منن، کورد زور بالا ده کات و تور کیش به قوردا ده چن. لیدی باسی چ
برایه تی پک به پینا.

س.پ: دپاره ناکریت. برایه تی تنیا لسمر بنچینه ی نازادی ده کریت. لوانه به
له شونې په کتر بری تنیه کانی سرکوتنی نازادېدا به دی بنت.

له بهرېک هه لوه شانی دولتی نور کیا له خوره لاند (۰) به ختی زیندو و مانوه ی له خورثا وادا پنی لده ست ده دات.

ی.ک: من هم مهله به بهم شپوه به ده پین: نو راگه یانده تان که له پوژنامه ی
«نوزگور گونده» دا پلا و پوه ووه بنچینه یی و زور گرنگ. پنیو سته تور کان
سوراخی چاره سرنک بکن. دولت پرو به پروی کینه به کی گوره پوه ووه که
خوی له پارتی کریکارانی کوردستان «PKK» دا دمنوینن. هم حیز به دمنی
ناو ته پینی دولت. که به کی گرنگان لو ناخاوتنه دا هه پوه له دفته ره که مینا
توامم کردوه. تنیدا ده لین: «شورشی کوردستان له لایک و شورشی تور کیا له
لا به کی دیک». نه گم هه لایک له که مینا هیه، تکام وایه راستی بگنوه. نابا
راست له بابته که حالی پوه؟ لوه وا ده گینه تی که کورده تای له یلوول هات و
شورشی تور کیا دواندی. له همان کاند پژیسی سقینتی هره سی هینا. نوسا
ده لاند ارانی تور کیا هه سنیان کرد لوان نا پادی خوا به تی بن لعل و لولا
به پین ترین و هه ووه شتیکیان پنی ده کریت و توانیو پانه لو شورشی گنپانه له
نیو بکن که لن پان دترسان و ږنگه ستنه چه پوه گانیان پمری و پلا و کرده و
خستیاننه نپو بنده پخانه. هر راست لم گانه دا پارتی کریکارانی کوردستان به
په چاویانوه قوت پوه ووه. هم حیز به له پروی منژووی و له پروی تورکی پوه
گرنگ. من وای ده پین لوان مست پوه ووه، چونکه به سر شورشی گنپانه گانیاندا
زان پوه و لوه په پیماتش لوان تنیدا لندام به سر سقینتا زان پوه. به و
پنی به له دهره له کومونیزم و له ناووش له شورشی تور کیا پزگار پوه، له
ناووشی شادی دولتمنانی تور کیا بهم دسکوت نا پارتی کریکارانی کوردستان
«PKK» هات و بنچینه کانی دولتی تور کیای هه زاند. سره ناوای لو

(*) لیرده مه پت له روزه لات باکوری کورده سته و له روزناویش تور کیابه

حیزبەیان نەمبەرد و دەیانگوت: پێنخستنی جوداخواز یا هەر شتیکی دیکە یە لەم چەشنە لە هەری ئەوی کە بەلێن «PKK» بەرەبەرە لەهەری گوتنی ناوی ئەم حیزبە بوون. فێستای ئەگەرانی زمانحالی دۆلەت بە شەوێکی پەسە ناوی «PKK» دەلێن. سەرکاری ئەوی پێشکەوتووخوازانی تورک ئەمە بەوی ناگەن و هێشتا تێڕوانینیان بۆ پارتی گریکارانی کوردستان «PKK» دقاودەکی کەمالەتە و بە گالەتە جاری پەو دەلێن: «بزووتنەوی کورد چی سەوز دەکات؟». لەمەدا دەوی ئەم پەڕیپارە بکەم: نایا شۆرشێ کوردستان هەمان کات بە شۆرشێکی تورکیایی دادەنێن؟ ئەمە بەو مانایە دەلێن کە مەن لێی تێ دەگەم، بەن مەبەستان پێ شتیکی دیکە بە؟ ئاگاکارم بفرموون ئەم خالە پروون بکەنەو.

س.پ: ئەو دۆلەتی تورکیا کە لە خۆرەلات شکستی هێنا، لە خۆرئاواش هەر بەزی، لەبەر پەلە ئەوێشانی دۆلەتی تورکیا لە خۆرەلاتدا، بەختی زیندوو مانەوی لە خۆرئاوادا پێ لەدەست دەدات. بابەتی سەسە کە دوو گەلی زۆر تێکە پەڕیون و مەلپۆنەها پێنۆندی پۆزانەیان هەبە و شۆرشێ «PKK»ش لە خۆرەلاتدا بە خەتەراییەکی زۆر لە خۆرئاوادا رەشک دەدانەو. ئێمە بەو مانایە ئەو هەمان مەبەستە. بە هەمان شێوە دەکرێت چەندین چەمکی هاوشتیوە بە دەست بێنین کە بە سەر سەرتاسەری ناوچە کەدا جێ بەجێ دەبن. جا لەبەر ئەوی هەموو دۆلەتێک کوردستان بە مۆلکی خۆی لە قەڵەم دەدات و شۆرشێ کوردستانیش کە مۆلکیانە دەبێتە شۆرشێ لەوان، بۆیە مەن دەلێم: «پێنەندەبوونیان بە کوردستان بەختەمەرم دەکات». بە تا شۆرش دەستی لێیان گیر دەبن، ئەوان پێنەندی بن.

ی.ک: زۆر جوانە! بە پێنەندی بن تا شۆرش بچێتە کانیان دەهێژین.

س.پ: هەموو حەشیکاری بەکی بە کۆمەڵیان ئەم مەسەلەدا تووشی ناوومەندی دەبن و هەلۆیستیان دژ بەم گوتەبەیی خۆیان دەردەچن: «ناسانەوی پارسی گریکارانی کوردستان» (PKK) پێن بە مۆلکی ئێمە. پێش ئەو دەیانگوت: «جودا خەراز» و چەند پێیان بکرا بایە فەرامۆشیان دەکرد. پاشا ئەو دەلێن: «PKK» بۆ هەموو مانە، مەن ئەم گۆشەنێکیانە وای دەبینم کە پێنەندەبوونیان بە کوردستان شتیکی خەراپ لێیە. بە کوردستان بە مۆلکی خۆیان دەبێن. ئەوسا شۆرشێ کوردستانیش بە مۆلکی خۆیان دادەنێن و پەو شۆرشێ دەخەنە تێر گەل و نیشتمانە گەیان. ئەمە پەرسەندنیکی باشە. کوردستان بەم چەمکە لە دۆخێکی ئەنەرناسیۆنالی چەروپەدا دەژی. مەن لەمەدا مەبەستم تەنیا ئەو دۆلەتە نەبە کە کوردستانیان کردووە بە گۆلۆنی، بەلکۆ مەبەستم ئەوێکە ئەلەمانیەکان لە تورک پەر پێنەندی کوردستان و ئەمەریکایەکان و ئینگلیزەکان و فەرەسەییەکانیش لانی کەم هێندە تورکیا کوردستان بە هێ خۆیان دادەنێن. ئەمە چی دەگەیی؟ سوپاسیان دەگەین کە هاپەنسان پێ دەنەن، بەلام بە خۆیان بۆ شۆرشێ کوردستان و کاریگری بە گانی نامادە بکەن و بە کێشە گانی دیکەشی قبوڵ بکەن. ئەم گۆشە پەو زاراوەیەک هەبە ماموستا ئیسماعیل بێشکچی گوتووێتی، لە کاتێکدا لە بارە

گوردستانمۇ دەلئىت: «گوردستان كۈلۈنى يەككى نىئودەلەتتى يە» بە ھەمان شىئە «شۈپشە كەمان دەپنى بە شۈپشەنكى نىئو دەلەتتى». مادامىكى گوردستان كۈلۈنى يەككى نىئودەلەتتى يە و مادامىكى تا ئەم رادەپە گۈبى خۇپانئان لە سۈرۈكە كاتتى خەۋاندوۋە و خاگە كەي لە سەۋاسە (۱۰۰%) بە مولكى خۇپان دادەنئىن، ئەم دەپ شۈپشى گوردستانئىش شۈپشيانە و دەپنە مولكى سەرلەمىرى مەۋقاپەتتى.

ى.ك: مەبەستان ئەۋەپە «با باشى دەستان پىئو بىگرن و بۇ كۆي دەچىن با لە گەلئاندا بېرۈپنى» و وا دەلئىن؟

س.پ: مادامىكى ئەم نىئشانە تا ئەم رادەپە بە مولكى خۇپان خىنىپ دەگەن، پىئوئىشە لەسەريان ئەم شۈپشە كە دەگەپت بە مولك و شۈپشى خۇشيان بزانن، ئىشە لەمەدا ھەست بە ھىچ بىزارى يەك ناكەين.

ى.ك: بەلئى داپشەپەككى ئازەپە. با جارىكى دېگە پىئىنمۇ سەر تورگيا. ئەم دژوارپانەپى كە سەرمو پرووى رېژىمى تورگيا دەپنمۇ و ئەم مەترسەپش كە چواردەمورى گىرتوون چۈن دەپىنن؟

س.پ: ئەم مەترسەپانەپى كە سەرمو پرووى رېژىمى تورگيا پەۋلەتەمۇ زۇر رامدە كىنئىن. تورگيا ھەلەدەتات درىئە بە پەۋش بە سەر كەردنى مەسلەكان بىدات و ئەم تىزىۋتوانەپى نىيە ناكۈكەپە كاتتى خۇي سەربىخات. ئەم ئەگەر ئەم ناكۈكەپە سەربىخات، گىرالكى شۈپش ئاگەر دىعات. تۈرگۈت ئۇزال ئەم بارەپمۇ تىئەدكۈشنى ھىندىك دەست پىئىشخەرى بىكات، بەلام تەرسۈك و دوۋدە و ئەم كەسەپەتەپى نىيە.

ى.ك: باشە. ئايا دەتوانىن وا بىروانىئە ناكۈكى نىئوان ئۇزال و مەسمود يەلماز كە ناكۈكى نىئوان ئەلمانىيا و ئەمىرىكاپە.

س.پ: بەلئى. دەتوانىن تۈخىنى ئەم ھىللاتە بىگۈپنى. دىيارە ئەلمانىياپى بوۋنى مەسمود يەلماز و ئەمىرىكاپى بوۋنى تۈرگۈت ئۇزال پروون و ئاشكران. زەمەت نىيە ئەۋە بە ئەنجام پىئىنن كە ناكۈكىيان لە ناكۈكى نىئوان ئەلمانىيا و ئەمىرىكاۋە سەرچاۋە دەگىرى.

ى.ك: باشە سەرگەردەپى ئازىپم. ئەگەر خىزىپى «رەفاه» و دىلخۈزى كەردنى لەگەن ئەلمانىيادا بىخەپە پال ئەم پەردە شائۈپپە، ئەنجامە كاتتى ئەم پىئوئىشە چ كارىكە دەگەن سەر ئاۋچە كە و ئەم راستىيانە چىن كە پىئوئىشەپان بە ئەلمانىياۋە ھەپە؟

س.پ: ئەۋەپىرى رۇشنىن. ئەلمانىيا دەپمۇ سەردەسى سولتان ھەيدولخەمىدەمان بىر پىئىنئىشە و خىزىپى «رەفاه» پىش دەپمۇ ئىمۋەنە يەك لە ئىمۋەنە كاتتى سولتان ھەيدولخەمىد پەردە پىئىدات. ھاۋپەپىمانەتتى ئەلمانىكان و سولتان ھەيدولخەمىد پەكجىار رۇشە. ئەلمانىيا پەلھاپىشنىكى زۇر وردى بە جىھانى ئىسلامىدا ھەپە و لەگەن ھىندىك دەلەتتى ۈك ئىئران و دەلەتاتنى ھەرەپىدا لەم سىياسەتەپىدا پەردىۋامە و پىئوئىشە بە ھىندىك دەلەتتى ئىسلامى دىكەۋە پەردەپەندەتات. ئەگەر لىكەننىزىك

بوونه موی تورکیا و نه لمانیا له بهر چا و بگرین، دمرده کوی چیزسی «پناه» داینه موی لاید بولویژي هم پینوډیه په و حه زده کات بینه به کم کار کرد بوی. خویندنې نمره کان له لمانیا و پینوډیه راسته خوځو کانی هاند مری لمان، له دستپکچیه، نه لمانیایی بوونی چیزسی «پناه» له قونانی عهد و لعمید کمتر نی، په بگره پینوډیه کانی ښتا زور پرمه نودون و به ښوویه کی سر بهر گرانه گه ده کات. نه لمانیا دایمنی هم جوړه لیسلامیه و ناگریټ بلنن به بن هو پینه دی «جمال دین قه بلان» و هاوچنه کانی نی. شو زور به یان وچولنن. زور پنی ښمچن نه لمانیا پالی قونانی چیزسی ښمچن دایک بهر له نمرز پکی له شپوهی چیزسی پناه بگاتوه. نه گمر بهر له چوڼیه ښمچن پشتمانی لښ کردن و پهره پندانی نمرز چیزسی ښمچن دایک «ANAP» له لایمن لعمریکاو بگمینه، ده توانن له گمل پشتمانی نه لمانیا و پالشت کردیدا له چیزسی پناه «RP» بهر اوردی بگه بن. مرسته که هر یه که، لومړی تازه کردن موی پژی تورکیا په به پنی بهر ژوندی هر یه که یان و زیاتر پال پینوډیایی بهر وچولنن ده ستر پنی یان. نه گمر مسعود نه بن. نمره کان دیت. مسعود به لاس لانی کم بهروالت لښرالی و شارستانی. هر چی نمره کانه لیسلامی پښگ و نه لمانیا پشتمانی یان لښه کات. هم لاینه گرنه. لام وایه نه لمانیا کوشی هم پچنه هی.

ی.ک: له پژ نامه کاند دپینن «یالچین دغان و نالان نویسن» قلم به دمتی نه لمانیا له پژ نامه ویدا.

س.پ: هر له وانه نا، پینوډیه گوینی خومان له گشت و گرانه چه په لکانی نمره کان نه خوینن، به ستم مویه له وانه نمره کان له ریځای نه لمانه کانه بهر له پهلواو ښتن بگمینه. پینوچن به ښکیان بهر له پهلواو ښتن له ریځای نه لمریکاییه کان و ښگلیمزه کانه به بگمینه، له وانه دهغه قهر و نا کوکی له نیواناندا په دایمن.

ی.ک: باشه، نایا نه لمانیا خوی له «حزب الله» به دوور ده گری؟

س.پ: پینوډیه به شپوهیه کی جیاواز «حزب الله» ه لښمگننن. نمرزی لیسلامی به گشتی له دمتی تورکاندا په، دگریټ ښران و مره بښ بخرنه پال نه وانه کی که لیسلام ه لښمگننن. تورک لیسلام وکو لاس پازیک بو پهلواو ښتن ده خاته کار. هر چی ښرانه به مزه بی شمه گمراپی ولامی دایوه و شو مزه بی به بهر ژوندیه نه مویه کانیوه گریدا، وانه لوان لیسلامیان کرده لښتر ناسیونالی و به ښمچنی پژ گاریش دهیکن به نمرز مکی ښمچنیایی. مره بښ مزه بی سونی گمراپی یان پهره پندا و له پناوی پهلواو ښتنی خویاندا خستانه گمر. به لام تورک کان لیسلامیان به گشتی بو بهر ژوندی نه مویه و ښمچن خویان و له ریځای مقام گیر کردن بښمچن کانی پژی ده لښمگننن خسته گمر. وانه له ناموه و دمر مود! وک چه کیکی بښمچنیه بی به کاربان هینا. دما نه گمر لیسلام نه بن

چون ده‌توانهن بهر له هاتنه ناوومى تورك بو هالكان و لغادول بگه‌بنمونه؟
 ئىسلامى تورك به داگير كردن و تواندنومى گه‌لان و په‌لهاوېشتن چوى ده‌كرېتموه.
 لعمه له هزار سال لموسه‌بروه روژن و بهردوامه، نه‌گير باسى پېنومدى كوردمان
 به ئىسلاموه كرده. تاكرېت هه‌مان روژو شوېنى بهرعت خراو چن‌بهن بگرېن،
 كورد قورباني ئىسلامى عه‌م و تورك و عه‌رب بووه. چونكه هه‌ر په‌كه‌يان
 ئىسلامى بو قووتداني نو به‌كاره‌نناوه و ئىسلامىگى كوردى له دايك نه‌بوو و
 ئىسلام به پنگنگى نتمومى كوردى نه‌نخشندرا. هه‌ندىك رېبازى سؤفیه‌تى و
 هه‌ندىك مغزبه‌ش هه‌بوون. به‌لام هېچ كارىكيان نه‌كرده سهر مسعلى نه‌تواپه‌تى.
 خو سعه‌د نه‌ورمى و شېخ سعه‌د رېبازى ئابىنى سؤفیه‌تى جۇراو‌جۇرى
 خو‌پانيان هه‌بوو. رېبازى نه‌قشبه‌ندىش هه‌روها. به‌لام هېچ په‌گىك له مغزبه‌ته
 نه‌گه‌يشته دوورايى نه‌تواپه‌تى، چونكه هه‌موو پان وگ كرىگرته ئىمپىريالىزمى
 ئىسلامى واپوون. لىدرىسى به‌دلىسى پېنومى رېبازى نه‌قشبه‌ندى ده‌كرده و
 نو كرىنگى «ياووز» بوو. دواچار بارزانه‌گانه‌ش نه‌قشبه‌ندىن و گه‌وره‌ترين
 بنمالي به‌كرىنگه‌راون.

دولته‌تى توركيا له فۇناخى (۱۲)ى له‌پلولا كىطك يارمه‌تى گه‌وره گه‌ورمى به
 شېوه‌په‌كى راستموخو پېشكه‌شى كسانى خواو رېبازى سؤفیه‌تى كرده. نهمش
 به‌لگى له‌وه‌په‌كه له كوردستاندا ئايدىؤلوزى كمالى قبول نه‌كرا. به‌تابه‌تى
 به‌هوى به‌رز هه‌لكشانى پارتى كرىكارانى كوردستان «PKK»وه. بويه
 بوشايه‌كى ده‌روونى گه‌وره په‌يدا بوو. ئه‌وان ته‌بىنى له‌م بوشايه‌يان كرده و
 ويستان به‌ شېوه‌په‌كى رېكخراو له رېنگى پرؤپاگه‌نده كردهوه بو رېبازه
 سؤفیه‌ته‌گان پرى بگه‌نموه. «عبدولقادر ئاقسوى» و زېرى ناوخو نه‌قشبه‌ندى به و
 رېبازى نه‌قشبه‌ندىش به‌ باشى رېكخراوه. له‌بهر له‌وه باره‌بووى له‌م رېبازه‌يان كرده
 و بو پېشموه پاليان پېنوما. هزاران و بگره ده‌يان هزار كسان به‌م شېوه‌په‌ بو
 له‌م رېبازانه پاكېشا. لعمه له‌م شووازه كونه ده‌چى كه موسساته‌گان به‌كاريان
 ده‌هه‌نه، و نه‌تىك پاش كوشتاره‌گان ده‌ستان به‌ سهر مندالى ديان (مىحى)كاندا
 ده‌گرت و ده‌هه‌بهرده قوتابخانه‌ى سوپاى ئىنكشارى و ده‌هه‌بهرده ئامرازى ملكه‌چ
 بو خزمه‌ت كردهنى مىلله‌تى تورك، به‌و پېن‌په له‌وان مىندالانى كوردېش
 به‌كاره‌هه‌نين و ده‌هه‌نه‌ خزمه‌تى دوله‌ت. قه‌ره‌گه‌وتنى له‌م رېبازانه هه‌نگاوى
 په‌كه‌مى روو به‌خو ترخانكردن بو خزمه‌تى دوله‌ت په‌نلده‌هه‌نين واته له‌وه
 خو‌لنكى ئاماده‌كردنى گادارانه. قوتابخانه‌گانى پېش‌نوژ و خو‌تبه‌نوين هه‌ن كه
 پېش‌ترىش هه‌بوون. رېبازه سؤفیه‌ته‌گانه‌ش له‌سهر له‌م بنه‌چينه‌په بنیات نه‌راون.
 سه‌رمراى هه‌موو له‌وان «حزب الله»يان دامه‌زاند. له‌م حه‌يزه بنگه‌په‌كى له‌ لاى
 قوتابخانه‌گانى پېش‌نوژ و خو‌تبه‌نوين و لاى كسانى خواو رېبازى سؤفیه‌تى
 هه‌په. له‌ لايه‌كى دېكه‌وه، كارىگه‌رى و په‌رسه‌ندى شوېشى ئه‌يرانىش له
 لارا‌ما‌ه‌بون، له‌ گانه‌گه‌ شوىشى ئه‌يران پېنوبىتى به (حزب الله) بوو بو

فراوانکردنی چوارچینوی دسېرېسې خوی له نڼو کوردستاندا، زلر پړی ټینګهچېر
 ټیستڅېړنې تورکیا دزې کړدېښته نڼو لم جولاڼمویه به یو هللېسورانی
 چالاکی په کانی، گادېرانی لم حېزه به نیوېی له نڼوان لڼران و تورکیا داېش
 یوون، هتا له نڼو خوشاندا لمر هښدېک کاروبار لڼکحالی دېن و به گوشاری
 لڼران په گگرتو یوون. قوتاېخانه کانی پښلوېژ و خوبهخوېن و کسانې خاوڼ
 رېښازی سوځېگری به ناوی (حزب الله) که په کبان گرتووه یو بهرمنګای (PKK) و
 کړدوویانه به نښته په کی چالاکیه کاتیان. به لام لڼران له گاری تم ټیستڅېړنې
 تورکیا په ناگاهات و هولي سېماندنې دسېرېسې خویدا. هم پنی په (حزب
 الله) لڼرانی و (حزب الله) تورکی له پووه پووه یوونموی «PKK» دا په کبان
 گرت، چونکه «PKK» دوری که مالیزمی له کوردستاندا خسته پراوېزموه، واته
 نو دووانه لمانجیان «PKK» پوه، لمبر نومې «PKK» دزې بهرمنمندی هر دوو
 ولات یو. باومړم وایه لمانجې دېداری بڼېسانموی نڼوان بهرپرسانی لڼرانی و
 لوزان و دواچار سردانی دسیریل یو لای لوان زیاده کړدنې هاو لاهنگې نڼوانیان
 یو یو لم مه بهسته. له کانتیکدا له گفتوگو کاتیاندا دېاتگوت: «(PKK) وا
 کومو نښته و وا کورده...وا زیان به بهرمنمندی هر دوو کمان ده که یغنی. به
 لازادی پختار بکڼ، نښمې وا ده که یغ. با هر دوو حېزېشمان پڼکهوه لښ
 بکڼ). لوان لمر تم مسئله په له گل په کدیدا رېکده کومت.

دووم - گه لڼک ناوښدی به کریگېراو هتا به توندی دزې یوونې «PKK» ن و
 کمرتنکی گموره پتکلمنښن که بهرمنمندی کانی به سرکومتی «PKK» زیاتیان
 پنی که پښتووه و هولو لمعات سېفته تنکی رېنکخراوېی به ناوی (حزب الله) که به
 دست بښن یو دوزمنایه تی کړدنې راسته خوې «PKK»، لوانه په هم شپوهیه
 بڼکه په کی کومه لایه تی تاراده پک بهه یز به دست بښن. وه نښمه دزانن که لم
 که رته زیان پنی که پښتوانه پالېشنی لم حېزه ده که ڼ، وه نښمه په لڼګی په کښی
 نو که رایه تی دېرینه و پلهاوېژې تورکی ټیسلامی په له گل پلهاوېشنی لڼرانی
 ټیسلامیدا که دست دمنمونه نڼو دستی په کدی تا بکونه پوو. نو مترسی په کی که
 خو له (حزب الله) دمنوېښنی لوموه سرچاوه دگرتی که له نوکرمان و
 هوانه گه پښ و هڼزی نیوه سربازی پڼکهاتووه. دتوانن بڼن: لم رېنکڅښنه
 نو پښه رایه تی فاشیزم دکات. تمنانه دتوانن بڼن رېنکڅښنکه له راوکرمانی
 کلمه سر پڼکهاتووه.

رېنګه هښدېک موسلمانې داوېن پالا که له خسته براون له نڼو لوانعا بڼ، به لام
 لوانه هلاواردېن. نایدیولوژې و رېنکڅښنی (حزب الله) لمو چوارچینوه ددان که
 باسم کړه.

ی.ک: لایا مه بهست لوموه (حزب الله) هاوچېشنی حېزې بزوونموی
 نه تمواپه تی «MHP» ی سالانی سفتایه؟
 ی.پ: به لن، شپوهیه کی کوردستانې به خووه گرتووه که شپوهیه کی

نهم مسئله به میلی گمری سره تاییش ده گریته وه. نمو شیوانی که سه پاندیاتیان هاوشیوی «پارتی دیموکراتی کوردستان KDP» بوون و پشتیان به میلی گمری سره تایی بهست و له گفله دزگای لیستخباتی تورکیا «MIT» دا په کیانگرت و له نیو خویاندا بوونه تنگه له یطه. هوولیشیاندا له شیوی کومه و ږینکخراوی کوردی له چمشی «KUK, DDKD, ÖY...» تده... په پشین تا میلی گمری سره تایی چن بگمته وه. له وان لیستا تنده کوژن نمو شیوانه له کوردستاندا له ږینگای تاله بانی و بارزانی یوه به پشین. نمو بهر گمیک لقی و ږوی لی دمر کوژن. به لام هیزی پنچینه پی هر خو له تاله بانی و بارزانی دعوین. به لام شوری کوردستان توانی لای گله پمرده له پروی میلی گمری سره تایی هه لمبانی و لهوه بهست ساله خه باتنکی سخت له دزی ده کات.

ی.ک: مه بهست لهوه به پشین و تاله بانی پنچینه.
س.پ: به لن، تمنانهت حیزبی ږینگای نازادی «Ö.Y» یش که به خوی ده نیت سوشالیستی پیان پشت ته ستوره و پالپشتی ده گمن. داگیر کر هوولیدا له ږینگای ږینکخراوی هاوچه شنی وک «KDP»، نالارگاری «ALA RIZGARI»، ږزگلی «RIZGARI»، کاوه «KUK, KAWA»... هند... وه کاریگمری خوی زیاد بکات، ږیشی نمو ږینکخراوانه ده چته وه سر هیزی خپله کی و هو زایه تی و پیوژدی شراوه بیان به نه ته وایه تی تورک وه هه، به تابه تی له ږی لیستخباتی تورکیا «MIT» وه. له وانه سر جهم نامانجیان خنکاندن نیشتمان پروی شوری گنجان په و ته گمره خسته بهر پهره پندانی بوو. پارتی کرینکارانی کوردستان «PKK» خه باتنکی بی پسانه وی دزی له وانه کرد. چا له بهر نه وی که له وانه له بنیاتی خویاندا پشتیان به توژی خپله کی و ناغا ده بهست و بهشی هر مزوری گمیش زحمه تکنش بوو، نه وه یارمته داین له ږینگای نه خه باته وه که له سالانی حلقاوو نیو هه لچووین له پمرده گملا پمرده له سر راستی بان لاهه یین.

به کورتی، چووینه مه پدانی دوو خه باته وه و توانیمان نه ته وایه تی تورن و میلی گمری سره تایی کوردی لای گمکی کوردستان ناوزږاو و ناو پروت بگه یین. له کاتیکدا «PKK» توانی ده سالانی لایدیولوژی خوی به سر خه باندا به پشین که وای لی کرد به پنی نمو خه باته لایدیولوژی که کردی هیلکی سیاسی به هیز بگریته بهر. له ده سپنگوه، هر له سالی ۱۹۸۰ به دواوه پنی نایه قوناخی لاهه کردنی گمپلا. کاتیکش پیمان نایه نمو قوناخه و پرومانکرده لاهه کاری سر بازی، نمو توژمانه ی بهر ه لستی بان ده کردین وک سوشالیزمی شو فینی و میلی گمری سره تایی و شیوه نه ته وایه تبه گانی دیکه بندنگ بوون. قه لمبازی (۱۵) ی نابیش وک سرگوتنی ږی پروی لایدیولوژی سیاسمان به سر له واند هاته پنش. بی گومان نمو قه لمبازه بهر ه می زور کرده کوژی دیکه بوو. هر وها له تواناماندا نی به بهر له وه بکه یمنه وه که ده کرا هیچ سرگوتنه که به بی قه لمبازی (۱۵) ی ثاب به دی بینت. نمو پی به خه بانی بزگاریخوازمان که گه یشته

سالی ۱۹۹۲ نمونه‌ی یکی بن‌زینه بوو بږ سوشالیزمی تازه‌خولفتن و توانی هموو هیزه نه‌پاره‌کان به‌زینن.

کاتنځ بږجوازی نه‌تومبی تورکی هموو هیزه‌کاتی خوی له دستدا، هه‌ستی کږه پنیویتی به نامزازی تازه‌یه تا بږ هڅر شکرده سمرمان به‌کاری پنین. به‌لام نه‌تواپه‌تی تورکی که له فاشیزمی درنده‌ی ۱۴ی له‌یلوولدا خوی نوآند، هملی پڼکه‌پښان و خولفاندنی هڅزی دږ به ښمې وځ جاران له‌بار برده. پویه بږوژوازی نه‌تومبی پڼای برده بهر سه‌پاندنی شمېر تاپه‌ت به‌سمرماندا و هموه ښم شمېرې کږده بمرشکاری‌به‌کی سمریازی بن‌په‌رده له نئون رژیمی فاشی (۱۲ی) له‌یلوول و گملی کورده ستاندا و کاریکی کږده فاشیزمی ۱۴ی له‌یلوول هه‌ست بکات شمېر تاپه‌ته‌گه‌ی بمس نی‌یه و نامزازی ناپیدپولوژي و سیاسي ده‌کې پنی‌موی. چا له‌بهر لموی که پارتی کریکارانی کورده‌ستان پڼگای له‌تومږه‌کاتی میلی‌گمری سمره‌نایی گرت. پڼای برده بهر تومږه‌کاتی سوشالیزمی شولفتنی به‌صمامکی سوشالیزم‌وه. به‌لام هڅنمې نه‌خایاند بږی دمرکوت لسمملی له‌کارکوتوه و بږ راوستان له‌رووی «PKK» دا بمس نی‌یه. به‌م شپوه‌یه سه‌یری کږد تڼکرای چه‌که کونه‌کان وایان لټ‌ها‌توه بو له‌روودا راوستانی بږووتنموی رزگاری نیشنمانی کورده‌ستان له‌کڼک کومتوون.

که‌واته چی به‌دستموه ماون؟ جاریکی دیکه‌ش چه‌کی کون. دوری له‌و چه‌که هاته پڼشوه که هه‌زار ساله به‌کاردیت، و سودی له‌بڼیاتی پاشکومتووی کومه‌لگای کوردی و مرگرت. ښم بڼیاته دابملی بوو بوو بږ چمده مغزوب و رېبازیکی سولفتنی، لموش فاشیزمی تورکیای هاندا جاریکی دیکه پڼهابت‌وه بهر چه‌کی ناین. ناینداری ښفرین و پڼبندپوونی لوزال به‌رېبازی سولفتنی به‌خوږایی نه‌بوون. له‌وه بوو بڼینی‌یان له‌وان ده‌توانن به‌م نامزازه دوو‌رایبه‌کی تازه به‌فراوانکږدنې چوارچینوهی نه‌تواپه‌تی تورک به‌خشن. ښمه پڼهابرده بهر کونه چه‌کی ناپیدپولوژيای ده‌گه‌یاند. سمرنجام نعامشا ده‌گه‌پن رژیمی (۱۲ی) له‌یلوول به‌شپوه‌یه‌کی نااسایی پڼای برده بهر رېبازی سولفتنی و کموته دابڼکږدنې پشچوانی مادی بږی، به‌تاپه‌تی ښو پاره‌تیانه‌ی که له‌سمودپوه به‌سریدا هه‌لټ‌ژان. ده‌ستیان کږد به‌سووچمده‌ان به‌گملنځ په‌پاوای تاپنی و شاره‌کاتی کورده‌ستان وځ «باتمان، دپاره‌کږ، نوورغه، سیلوان» پوونه لانه‌ی رېبازی سولفتنی. ښو مندا لانه‌یان برده که‌تعمنیان له‌(۷) سالان تڼ‌ناپه‌رینن و به‌روهاومړی دځگامپی‌یان پنی‌لبهر کږدن تا له‌پراستی نه‌تومبی و کومه‌لایه‌تی‌یان دووریان پڼه‌نموه و له‌م رېنگاپه‌دا چی پنیویتی بوو کږده‌یان، وځ چلون عوسمانه‌کان له‌قوتایذانه‌کاتی ښکېشاریدا ده‌پازکږد. له‌گاتڼکدا ښم شپوازه‌یان به‌سر مندا له‌دپانه‌گاندا چی‌به‌جی کږد تا بی‌یانکڼ به‌تورکی موسلمان. بڼگړه ښم کږده‌ویه‌یان له‌هی سمروبه‌ندی ښکېشاری عوسمانی‌یان تڼ‌په‌ر کږد. له‌تاتورک کیش ښم شپوازی به‌شپوه‌یه‌کی درنده‌ان له‌دیرسیم چی‌به‌جی کږد بو به‌

تورک گردنیاں. لہو مندا لائے کہ پاشی کوشاری دیرسہم کڑیاں کھردنہو ہونہ
 نہ تہو پھرتی تیرکی لہ تورک خوی توند پھوتیر و ہیندیکیان ہون بہ وزیر و
 جعفرالی نہ تہو پھرت و سر پھر گری تورک و تا ئیستاش ہیندیکیان ماو، لہ ماتہ
 دمرضامی شہوازی چرو پھری توندنہون کہ لہ قوتابخانہ گانیاندا بہ جی نہ ہینرا،
 لہو ہمولائی کہ لہ ریپازی سؤفتیدا ددرین لہ پناوی ہینانہ دمری و ہچہ کہ لہ
 خیانہ تکاران و نوکران.

ی.ک: مہبست نہو بہ لہوی وا دہیکن لہ ریپگی لایندا نیہ.

س.پ: بن گومان، نہ تہو پھرتی سر پھر گری تورک پنی ناکری بہ بن تیکہ لی
 لاین ہون زمینہ بہ کی دیکہ بؤ خوی بدوزیتہو، تاکہ ریپگا پناہرنہ ہیر
 ریپازی سؤفتی بہ ہہ دھامکی لاینہو، لہ کاتیکندا لہوی راستی بن لہو
 سپاستی سر پھر گرانی بہ تورک کردنہ، لہ ہیر لہوی «PKK» نہ پھشت لہوی وا
 لہ دیرسہم جی بہ جی پان کرد ہیکن، پنایان ہردہ ہیر تیکن کردنی لاین بہ
 نہ تہو پھرتی تورک.

ئیسنا گہلیک ہینکھاتی لاینی تازہ دمرگوتوہ و رۆژنامہ و گوغار دہ، اکن،
 ناوہ گانیان گرنگ نین چونکہ ریکختنیککی سر پھر گریان ہہ بہ خوی لہ «حزب
 اللہ» دنوینن. مادامیککی لیلان لہ رووی تیوری ہوہ نہ تہو و نہ زادی تیندا
 نیہ، با لہم ہر سبارہ لہم توری تاوان بگہ بن: نیوہ بہ چ زمان و رۆشنبیری ہیک
 پھلا مارمان دھن؟ پارہ گانتان لہ کوپوہ دین؟ کیش زیانتان ریکھدہ مات؟ لہو
 چوارچینوہ نہ تہو بہ چی بہ کہ لہ نیویدا ئیش دہکن؟ لہمجا پاش ہموو لہوانہ
 دین و دہلین نہ زادی ہرستیمان نیہ، خو لہم کردوانہ تان کہ دہیانگن گورہ ترین
 نہ زادی ہرستی دھوینن، تمنانہ ت لہم نہ زادی ہرستی بہ لہو جورہیان ترسانا کشرہ کہ
 ہینلہر ہانگھشتنی بؤ دہ کرد. رووہ کانش لہ قوتابخندا نہ زادی ہرستی بہ کی
 رووہ شانہ پان ہہو، لہوش دہلیمینن کہ (حزب اللہ) ش ہلدستیت بہ
 پھیرو کردنی نہ زادی ہرستی بہ کی رووہ شانہ و ئیمہش رووی راستہ قینہ پان لاشکرا
 دہ گہین، لہمانہ تیکر ایان پھند ریکختنیککی نہ زادی ہرستی تورکین و ہچی دی،
 وشہی (گورد) پان لہ دھوہ دمرناچن و لہ گمر ہاسی گورد پان لہا بگہی، لہوا
 دہلین: لہم نہ زادی ہرستی بہ، لہوانہ نہ تہو پھرتی سر پھر گری تورکین، تمنانہ ت
 ہندیلک لہ رۆشنبیرہ گمالی بہ کانی و گکو (قالہان سلجوق) پش ہہوونی گورد
 رہت ناگنہوہ، گچی لہوانہ رہنی دہ گنہوہ.

بہو شہوہ بہ پھوہستہ ئیمہ ہوانہ نہلین کہ لہوانہ موسلسانی ریپازہ
 سؤفیکرہ گان، بہ لکڑ لہ جباتی لہو دہلین کہ لہوانہ دھامکی ئیسلامیان لہ
 پروناوہ و خاوہن پرو و دل و کاری رھش و نوینہ راپہنی شؤفتیزمی تورکی توند
 رہو دہ گن، با لہ نغشہ بندہ گان و سلیمانہ گان و نوورچہ گان ہیرسین:
 سرچاوی ہاربوو گردنشان چی بہ؟ لہ گمر سرچاوہ کہ تورکی با عرہبی یا فارسی
 بنی، بڑچی لہم ہارانہ تان دھمنی؟ لایا لہ ہیر نہوہ کہ دہ پرومیری پان خوش

دەوى؟ ئەمۇنا كارساتى بەردوام ھەن و نىشتانتىك بوۈمە داروپەردو و كوشتارى بە كۆمەن دەرھەق بە گەل و زەمان و ئاپىن و پۇشنىبەرى و گىشت بەمھايەكى مەردۇستانى دەگىرىن. بۇچى يارمەتى ئەم گەلە نادىرت؟ بۇچى پارەكان بەم گەلە نادىرىن؟ بەلگە دەدرىن بەوانە كە نكۈولى ئەم گەلە و خىيانتە لە نىشتانىيان دەگەن. ئەم شتەنە لە واقىمەن دەگىرىن. پۇچىسى فاشى(۱۲)كى لەپىلۈل بە سەركىرداپەتى ئۇزال و ئىشەرىن تۈانى ھىندىك سەركۈتىن ئەم پوۋوۋە بە دەست بىنىن. ئەم سىياسەتەيان ئەمىيا لەگەن سۈنىيە پەنپە نەگەرد، بەلگە لەگەن ەلمۈپەگەنىشە. ئەمە بوۋ ھىندىك شىخى سەختە تىرە ەلمۈپەيان خىستەپرو و چىند كۆمەلەپەكى سەختەپان لە ناۋمە و لە دەرمە پەنكەنىشە. بەلام ئەم لاپەنە كە لە پەت ئەم كەردەۋانەۋە رادەۋىستىن ھەرىكە لاپەنە.

لامانجى ەمەو ئەمانە پەنكەستى ەلمۈپەگەنە لە ھاگور و سۈنىيەگەنىش لە باشور، بۇ پوۋپەرو پوۋنەمى خەپەتى پزگارى كوردەستان. چىند ەزارەتىكى پەسۈرىشىيان بۇ ئەم مەپەستە دامەزاند. خۇ «ەمەدولقادر ئالىۋى» ەزىرى ناۋخۇ نەقشەندى پەكى سەپەرگىرە لەمەردەمى ئۇزالدا ھات. بۇ چەمەسەندەمى چىنە زەمەتگىنە كەنى ەلمۈپەگەنىش «مەمەد موغولتا»پان ھىنا كە ەلمۈپەپەكى بە بىنەچە خەلگى دىرسىمە و لە ھكۈومەتدا كەردەپان بە ەزىر. واتە ۋاى لى ھاتۈرە چىنى پالەي دەسلەتدار بوۈمە تۇرىك، پەرزۈمى ھاۋەشى كۈپان دەگەنەۋە.

لەگەر ەلمۈپەگەپەكى گەۋەرىكى شۇرەگىنەرى ەمەن، ئەمە ئىمەن نۆپەنرەپەتى دەگەپەن. ئەگەر ئىلامىش گەۋەرىكى شۇرەگىنەرى ەمەن، ئىمە باشترىن كەسانىگىن نۆپەنرەپەتى دەگەپەن. لە كاتىكدا پىيازىكى سۈفەگەرى لاپىنزاپەك نى پە بىتۈانى دوۋ وشە لەمە كورد بىلىت، چۈنكە كوردەپان لە مەپەنەتى خۇپدا بە جى ھىشتۈۋە. ئەمە ئەم پەنپەمەنە كە ھەر لە سەرتاۋە پانگەۋازمان بۇ دەگەرد. ئەمەش ئەم بىنچىنەپەكە كە لە پەزىگەرپوۋنەمى سەختەگاراندا لەمەرى رادەستەپەن. ەمەو ئەمانە كەسەر بە سەرجەمى ئاپىنزاكان و پىيازە سۈفەتچەگان پوۋن و پەنپەسى پۇتەم لەپوۋن، پوۋپانگەردە ئىمە ۋاتەنە پالمان و ئەم پىگەپەدا دوۋچارى ھىچ دۇۋارىپەك نەپوۋن.

جا ھەر ئەۋمەدى كوردەستان لە سالانى ئەۋمەۋە بەھۋى سەرتەدەنەگان و پەرسەندىنى چالاكەپەكەنى گەپەلاۋە بوۋە گۈرپەپەنى دەسپۇپى پارتى كرىكارانى كوردەستان «PKK»، كە ئەم ئالوگۈرەپەن پەنى ئوۋشى تىرى و بىم بوۋن، لە كاتىكدا سەدان سالى بوۋ ئەم گەلەپان ەلدەنەلەتاند و بە ناۋى لاپىنزا و سولتان و كۇمار. و پىيازى سۈفەگەرىپەۋە گەلەك دەسكەۋى گەۋەپەن بە دەست ھىنا. ئىشتاش پەسى پەنكەتەپەك دەگەن زامەرى ئەنئەمانى دەگەنە سەدەزار.

ى.ك. سەدەزار ئەندام.

س.پ. بەلى. ھىندىك شىخى نەقشەندى ھاتە تىرە و گوتىيان: ئەم پارانە كە

له ئەندامەکان کۆریان دەکەنەوه دەگاتە ملیارەھا و پێنج یا دە نوێنەریان له پەرلەماندا ھەیە و چەند وزیریکیشیان ھەیە. واتە ئەوانە شەریکەبەشی بەسی دۆلەتن. جا کە پرومان تێکردن، تۆقین و ترس و بێم بەروکی گرتن، له ترسی ئەوی ئەبادا ئەم ھەسوو دەستکەوتانەیان لە دەست دەربچن. له لایەکی دیکەوه، ئەمەرو عەلمو یەگەرای پێتی ناوەتە لەووروا و چەند ناوئۆتۆکی دیکەشی. دۆلەتی تورکیا ھەموی پەیدا بوونی ھێندێک ھەلوێستی دژ بە بەرژوودێ چەند شێخ و پیاوێکی ئایینی عەلمو پەوه ئەم مەسەلەپە لە رێگای نوێ کەرانەوه گەپاندە لەووروا تا گەوھەری عەلمو یەگەرای بشتوێنن و بێخاتە بەر خەزەمتی خۆی. گەلێک رێبازی سۆفیتی دیکەشی لە ھەموو ناوچە و ویلايەتێکدا ھەن، بە رادەپەک - وەڵا گۆتسان - مۆرکی گەلە کەسان دەگۆڕن. ئەوان ھەتا وازیان لە منطالائیش نەمھنا و کۆنیریان کردن و کردیانە سەر پەرگەری وا کە دژی راستی خۆیان رادەوێستن.

بەلام شۆرشی ئێران توانی پاشا سالی ١٩٨٠ کەلەک لە ھێندێک خەسەلتی ئێسلامی وەر بگرتی دژی بالادەستی بێگاتە و نوێنەرایەتی سەرکۆتکاروان و زۆر لیکراوانی گرتە ئەستوی خۆی و شۆرشەکە لەسەر ئەم بێچەنەبە سەرخت. ئەم شۆرشە کاری کردە سەر خۆرھەلاتی ناوھراست و تورکیای، بە تاپەبەتی کە پێنۆندبەکانی لە گەل تورکیادا تا سالی ١٩٩٠ و وردتر بێنێن لە گەل خەزدی ئۆزالدای پەر ناکوکی بوو. ئەنەت ئەوانە و بە بەسی لە ئێرانەوه دەھاتن بازی نەدەبوون سەر لە گۆری لەتاتۆرک و گەلکۆی مەولانا بیدن. تورکیا بەم رەفتارانە قایل بوو و خۆی تەسلیم کرد. ئەو کاتێک ئەم تەنازولانە دەکرد، بیری لەو دە کردەو شتێک بەرانیەر بەو وەر بگرتی لە کوردستان. ھەروھا وایان تێ گەپاند کە بزووتنەوی بۆ گەری کوردستان ھەرشەپەکی ھاوێشە بۆ سەر ھەموویان و دژی شۆرشی ئێسلامی و نەتەواپەتی تورکی و کەسالییە و ئەگەر ئەم بزووتنەوبە پەرەبەنێت مەترسەپە کانی بۆ ئێرانیش زۆر دەبن. تورکیا ئێستا کە ھەلوئەدات بەم شێوازە ئەم مەترسەپە لە سوریا و ھەنراق بگەپەنن.

«حزب الله» پێنۆندی بە پۆلیسخانە و مەلەبەندی رێبازە سۆلیگەرەکانی ناوخوا و ئیدارەیی رەووشی ئاوارتەو ھەبە.

لەو ناخا و شێخ و سەرخیلانە کە چاران نوێنەرایەتی کرێگرتەپییان دەکرد و زیان بە بەرژوودەکانیان گەشت و نیشانە دۆرەپەریزییان پێنۆمەرکەوت، ئەم ھەموو پێنۆندی و ناکوکیانە بە تاپەبەتی لە کوردستاندا وای لێ کردن بێنە نیشانی داگراو بۆ کۆماری تورکیا، بە تاپەبەتی کە ئەوان پێنۆستییان بە ھەر پالەشتێک ھەموو بۆ خۆیان، بۆیە لە دەوری رێبازە سۆفیتیەکان خەپوونەو و بەو دۆلەتی تورکیا کە سەدان سالە ئەم چەکە - واتە چەکی ئایین - بە کار دەھێنن، کاری

[illegible]

کورد: ښن، لوانه لئو کهسانه پښکدین که زمره معنی دمنی «PKK» بوون وای دهیښن که «PKK» دوزمنی چینه که پانه. لوانه خزمه تی میلله تی سرفه تی ده کمن و له خاومه کانی پتر لای شورک بوون لیندیده. واته لوانه خپاله تکاری میلله تی کوردن و به لومیندن بهم پتوخدی به بهر ژمونه کانیان بهار پزن و له پښگی لیداری حوک ی عورفی یوه خزمه تی دوزمن ده کمن و لویښ پی به پی پښکیان دمنات و دهیانکات به لاسرازی شری تایبه تی و له کونترا.

بن گومان خه لکانکی به راستی خاوم باوم له ننو «حزب الله» هدا هدا به پتی باومری خویان بانگهښتن بو لسلام ده کمن. لوانه له خسته براون، چونکه به راستی باوم به شورشی لسلامی ده کمن. بن گومان خه لکانکی کومونستی راستغینه له ننو حیزبی کومونستی تورکیا «T.K.P.» شدا هدا. بو لومونه «حکومت که فلهجه ملی» که لغدامنکی هم حیزبه بوو و له سلاتی سی یوه لمر کوردستانی دمنووسی. به لام لعه هه لوارده به و موری سوشالیزمی شوغنی له حیزبی کومونستی تورکیا ناکاتوه. لعه مانای وایه، هه بوونی هیندنک موسلمان راستغینه له ننو «حزب الله» موری نو کرایه تی لئو حیزبه بو لیداری شری تایبه تی لئو ناکاتوه.

ښن هیندنک لغدامی حزب الله ده لئن: بوچی تا هم راده زولسمان لئو ده کمن؟ نایا شایانی لوهین ببینه بابنه تی هم جوره هه لکنگاندن چومته؟ جا له بهر لوهی که لوان له راستی به بابنه تی به کانه ده دورن، پیان ده لیم ښوه خه لکانکی خه پال پلاون، بهر کړنوه و هه لکنگاندن لای ښوه لاریان کړنوه، چونکه بارودوخی تایبه تی خوتان به سر هه موواندا دمه پینن. پتویسته لمرمان پتیشیان بلینین: نایا مینرووی ښینه کان دزمان؟ نایا پتوخدی ښین به نیشتمان به رومری یوه دزمان؟ دزمان چون لاین دزی میلله تی کورد به کاردیت؟ راستی ښینزا و رښبازه سرفتیبه کان چی به؟ پتوخدیشیان به پښیسی تورکیاوه چی به؟ نایا گوهه ری شورشی لسلامی دزمان؟ نه گمر ولامی هم هه موو پر سهارانه تان دایوه. دپاره موسلمان راستغینه کان ولامیان راست دهی - لئو ما ښه ده کمن چون و له لاسیر به کارتان دښن.

ی.ک: به لئو لاپوی برام.

س.پ: پتویسته بهرمان نه چی که هه موو لوانه وای هم ماوه به یوایی گاری خافلکوژیان کرد و له پشتموه تعه پان کرد، مندا لئینکن تمعنی گشتیان له ښوان ۲۰۱۵ سالهدایه و تروشی مینشک شورین هاتوون و به لئنی بهمه شتهان پی دراوه و دولا غراومه گیرفاتیان. هتا لئو چوارچنویه شدا که باسان کرد. هم مندا له که تمعنی له ۲۰۱۵ سال تپهر ناکات چون و له کوی هم هه موو ښلامه فیر پرو؟ هم مندا له ښکاره و هه زاره و جل و بهرگی نی به. کوردستان ښکاری به کی ترسناکی ښده، نمانه دولت خوشی گوتوویه تی: ښه دهره تی کار بو ۱۵ هزار کس دایه ده کمن. لعه لئو کارمیه که دولت گشتی

پنډاون، واته هم پنگار و کسه خوگونجینانه ی لښېدون و چونیمکی لښان و خافلکوژی و کمیتک له لاین و نیلامی پښکرکردن و پښی گوتن: «نه گهر لښنا نهوا نو موجهیږدی. نه گهر مرده پښی شهیدي. بسمعت چاومړیت دهکات». پښی گوتن: «پاره لم دنیا پدا چاومړیت». کابرا ده پښی له گهر مرده پا زیندوو مایوه شوپښی پاته. پولیسی تورکیاش پاریزگاری دهکات و چه کی پښی مدعات، له کاتیکدا پښتر نرخی پهره سیفاریکی له گهر فاندانه بوو. به لام لښنا پاره و چمک و پاره مکی و پاریزگاری پولیسی هم و هموو له ماته له غزمه تپدان، لایا رادوستن؟

ی.ک: راناوستن.

س.پ: پښ گومان دودن لاین «بگره و هر و له فلان بده». که لسه ده پښتی، دموات و دموت دموشینن، لسه پرو مدعات. زور نیشتمانپروم هم شتوازه و به دصامکی نیلاموه خافلکوژی کراون.

جاران په لاماره کان به کاریگری سوشالیزمی شوپښی پښتیان به چمکد پنجینه به کی نایدیولوژی دهست. جارباریش ملاتن دموو به زمبروزنگ. وختیک برپارماندا به توندوتیژی برپهرچیان بده پښموه، بوار له برمد مشتومریکی فراواندا ناواله بوو. هه مان شت له گیل پښکختنی «KUK» دا پرو پدا که میللی گری سمرتایی دتواند و هه مان ولایمان دانموه. هر پښی له شتوازه تازه پشه که خوی له ریتبازی شوپښی و لاینزادا دنوینن، لهوه نهوانه له منیزموو له پروی نایدیولوژی پموه خویانیان ساز و تیار دهکرد. به لام لښنا پښیان بردووته هر چمک و پښمچن له پدا هر بردهوام پښ. بویه پښوخته لسمرمان به باشی تن پگه پښ هم کردوانه چپښ. پښو پښی به کی زورمان به هو شپاری به کی ریتشه پی هیه. لهوه نه له به کی گهوره و گهوره تر پښ گمه پیه مندالانیک ده گریتموه تمه پښان له ۷ سال تن پاپښتی و تروشی متیک شورپښ دپښ. دزگای لښتخباراتی نورکنا «MIT» و لهو پیاوه لاینیانه کی له لای لیداری شمېر تایبته گارده کن له لوتکی هم نیشن و چوار مشقی لښی دانیشنون و همول دمدن لهو لاو و مندالانه به شتوازی فلسفه پی قناعت پښ بکن. دمپراسته گانی سولتانه هوسانیه کان پیاوی لاینی وک لهوان نه بوون؟ حالی حازر پیاوی لاینی وا هم وک دمپراست لښ بؤ گوماری تورکیا دهکن. بؤ نسونه «عدنان خوجه» چون په پدا پرو؟ هر وها له ماوه پیه دواپدا نیشانیان له پولی دولتمندان گرتموه و چمکدین پیاوی نمقش بندی باقی مشق پنگراو و تا رادی مردن پښه پسته هم برز هوشی به گانیان و هم دولهت به پښی هم برز هوشیانه هاتنه پری مپدان.

زۆر رۆشنە کەوا ئىدارەى شەرى ئایبەت ئەندامە کانی «حزب الله» دەکرى و پىيان دەلیت: ئەگەر گىراى، دەتوانم فوئارت بکەم!

دەتوانم بىلەن بىنگە کەى لە لاوانى ھەلەلە تىنراو پەتە دیت، بەلام لوتکە
پەوانى لایى ھەلەلە تىن و سائەت و سەرۆکاتى پەبازە سوختە کانی لىپە گە
سەرپاکىان لە پەناوى بىناتەننى تۆرپىكى دۆژمىکاری ئایدیولوزىدا
پەکیان گرتووە تا بیکەنە بزوو تەمەپە کى چە کدار. بەنگە ئەوانە ھىزىان سەوردار
بىن و کارىگەرى پەکى و زۆرىان نەبىن، بەلام پىنەپە پەکى کۆمەلایەتى و
مىژووبى پىان ھەپە. لە ھەموو ئەوانەلى گىرنگەر ئەو پىنەپە پەکى گە ئىدارەى
شەرى ئایبەت لىپان دەگات و پىيان دەلیت: «دەست بوشنە، پارىز گارەت
دەگەم». شتى سەلمىندراو ئەوپە ئەوانە بە پۆزى پروونک لە «سەلوان و باتسان و
دیارە گەر» دەست لە دەستى پۆلىسى تۆرکیدا پە دەگەن. زۆر پروونە گە ئىدارەى
شەرى ئایبەت ئەندامە کانی «حزب الله» دەکرى و پىيان دەلیت: «ئەگەر گىراى
دەتوانم بىشارمەو». تۆ دەتوانى لە ھەلومەرجى بىنگارى بەلاوى کوردستاندا گەلیک
کەس پەیدا بکەى ئەم کارەپان پەقبوون بىن. ئەو بىچىنە پەکى جەولانەمى فاشى
تازە کۆرە پىنەپەشت ئەستورە، بە کارەپاننى ناوى بىژەى مەزناپەتى پەکى لە کردەو
گلاو کانیاندا. ئەوان ناوى «حزب الله» بە کارەپاننى چونکە گەل ریزى «بىژەى
مەزناپەتى» دەگەن. نەرىنکى لای باب و باپىریان بە کارەپاننى ناوى جەوان و
وشەى بازووە پەکى بۆ چەند مەبەستى پەروپوچ. ئەمە ریزىگای خەلەننى خەلەکانى
دیکە پە.

لەم ھىزانە فەریان بە سەر ئىسلامى راستەقینە نەپە. خو «حزب الله» ھىچ
پەنەندى پەکى بە خەل گەورە نەپە و ئەمە چاوەمەستى ئایدیولوزى پە
ھەولە دەن لە پەشەووە گەلەکیان بىخەلە تىن. ناخو دەپى بارو دۆخى راستەقینەى
مىژووبان چۆن بىن؟ لە راستەیدا داواى چى دەگەن؟ زۆرمان لى پەرسىن و ھىچ
و ئەمانەکان دەستگەر نەبوو. ئەوانەى و ناوان دەگەن، بەرژمەپەکان لە گەل دەولەتدا
ھەپە و بەرژمەپەکانىان خەل باوەریانە.

دەتوانم بىلەن: گشت چىنە خەیانەتکارەکان لە کوردستان، پە خەیانەتى
شەخسى و ئەوانەشەو کە چەپى گوردى بە کارەپان، لەم سەدەپەى دواپەیدا
بىنگە پەکى بىچىنە پەپان بۆ گەمەکانى مەللەتى سەردەست پەنەپەناو. ئەو کاتەى
کە مەللەتى سەردەست لە بەرەکانى شەرى بە سەپاکەى خەل شەرى کرد، ئەو
خەیانەتکار و جاشانەى کە ئامرازى ئىدارەى شەرى ئایبەت لە پەشەووە دەستپان لە
ھىزە ریزگارىخەوێزەکان دەوێت. ھەروەھا ھىزە سەپاکەکانى سەر بە پۆزى وەك
«DYP، SHP» و دەرژىنکى دیکە لە ھىزى ھاوشەمى لەم جەوونە ھىزە، گەلیک
لەو کەسانە وان لە تىرە ریزەکانیاندا کە قاپل بوون وەك خەزمەتکارى پۆزى نیش
بکەن و بۆیان دەرکەوت بەرژمەندى شەخسىیان بە چەوونە پەل لەم جەورە ھىزە

بعدي ديت. بويه لوانه له تاواني حيزه كاتياندا دژي گلي كورد شريكه بشن. كه سانيكي ديكه همن له نيو سوپاي دولتي توركيادان و شمري گله كه بان ده كن. لوانمې خيانه تكارن. بنگي گوند پاريزان و چمندين هنزي فاشي لاشكراني همن. نو هنزه تايبه تامل همن كه له بنمرندا هنزي فاشين. هنزه كاتي كولماندوشي همن كه هنزي تايبه تن له نيو سوپادا. هنزه كاتي دست نيورماني خيتراني همن، هموو لوانه كه ناومان برون له بمرې شمري لاشكرادا شم ده كن. كولمانه لايپا پنيويست ده كات چمندها هنزي نهنيش همن له هنرشاندا بو سر گلي كورد، ليلام به كار بهيستن و بمر دست و نستي لايپي يموه مشه خور بن تا وگ دمامگيك بو كردهوي تاوانكارانه يان به كاري بنين؟ نو پرسپاري كه له خوياني ده كن لوهه يه: «له گهر لم شتوازيان به كار هينا و پشتمان به لايپي لايپي بعت وگ پشترپش كردهومان، لايپا ده توانين له هلمومرجي لمرودا به نامانجه كاتمان بگه ين؟ و لايمان بو لم پرسپاره بنياتناني (حزب الله) بو، چونكه هينديك تاوان كردن به دستي لوانه ده كنيشموه بو چمواشه كردني بهر كردهوي گل و لوماتش بن كم و زياد لومه يان گره كه. ليدې لايپا (حزب الله) ي نيو باوهشي پوليس، بو حوكم به دستوه گرتن تينه كوشن؟ نه خيتر پياده يه كي بهچو كه به دستي رزيشموه، پياده يه كه له پياده كاني شورشي چمواشه، نيمه لوانه ده پرسين: لايپا له ساپه پاريزگاري پوليسدا به همت دادمغزين؟ لايپا (حزب الله) به يارم تي پوليس كمالې و هنزه تايبه نه كان و به پاريزگاري لوان نامانجه كاني به دي دهني و دنيا دهني به به همت؟ لومه چ رزيمنكه كه پوليس خزمه تي ده كات؟ زور روشنه لوانه له خزمه تي زايونيزمدا.

لوانه و لافي لايپداري ليلام ليدمدين به خويان دلين: نيمه دژي زايونيزمين. لوي راستي بن لم سيستمه بهر قماره له ليلام زياتر نوينه رايه تي زايونيزم ده كات. «هنرتوزگه» ي سروكي دولتي ليلام ليلام گوتوويه تي: «لنوه چي له دژي كورد ده كن ليمه قهقهه يي لنده كه بن و پازي دهين، به مرجيك لنوهش بېدنگه بن و پازي بن بهوي كه به فعله مستينه كان و حرمي ده كه بن». به لن لايپا هنرتوزگه لم شتوه به لنه يي لمر كورد به تورك نه داوه؟ لايپا لسه و ناگه يني كه تورك فرمانبرداري هنرتوزگه؟ لايپا لنوه پياده نين به دستي شوغنيزمي توركي يموه و فرمانبرداري پوليس تورك نين؟ به همن مانا: لايپا خزمه تي ليلام ليلام ناكه؟

تعوو لاشكرابه كه «حزب الله» هيندي خزمه تيكردني كماليزمي تورك خزمه تي زايونيزم ده كات. لوان لافي لوه ليدمدين كه بهر هستي لايپا پولوژي به ممين، كه چي له ساپه لودا شم ده كن. لايپا لسه ماناي لوه لي يه كه لوان خزمه تيكاري لم رزيمن؟ لايپا تا لم سانه خويستان له لووتي زايوني يلك يا كمال يلك هينا؟ له گهر لوه لايپه يي كه بارهوي رزيسي توركيا و كماليزم ده كات زايونيزم يي، لسه و ده كه يني كه لوه لايپه يي و بارهويستان ده كات

نەویش ھەر زایۇنیزمە، ئىئو بە چەندىن بىگى ئاراستەمۇخۇ ئۆگەرى زایۇنیزمىن، ئىئە مەبەستەن لەم ئىندامە راستەقىناتەى «حزب الله» نىيە كە پروپانگىرەدوۋەتە نەواو لە خىشەبەراون، بەلام پىئويستە لەمەرمەن بە راشكاۋى بۇيان روون بىكەنمەو (حزب الله) بىپادەبەكى ئاراستەمۇخە بە دەستى زایۇنیزمەو، ئىمە راستىيەكى بىنپىچىۋەنپەيە لای ئىمە و، (حزب الله) ھىچ دوژمنپەتەىيەكى راستەقىنەى نە زایۇنیزم و نە ئىسپىريالىزىم و نە كەمالىزىمى نىيە، دوژمنى راستەقىنەىيان ئىو بىزوۋتەنمەيەبە كە پارتى كرىگارانى كوردستان «PKK» پىسەراپەتەى دەگات، ئىمە لە ژىيانى رۇژانەماندا رۇشە كە دەيان شەھىدى ئىندا دەدەين، بىم مائاپە بەرگى راستەقىنە لە ئىسلام «PKK» بە و دوژمنانى گەلاتى ئىسلامىش ناسراون و كە بىرىشەيە لە ئىسپىريالىزىم و دارودەستەگانى لە زایۇنیزم و كەمالىزىم، ئىمە «PKK» بە كە بىنمەزەبىيانە شەرىكى لىنە و لەوى دژى ئىوانە دەگات، ئاپا (حزب الله) ھىچ شەرىكى لەم چەشەنى شەرى ئىمەى كەدوۋە؟ بابىشە لاهان و پىنمان پىلەن شە دەكەين، ئىمە ئىواو ئامادەين چەكەگاتى خۇمانپان بەدەينى.

بانگىمۇزىكىمان ئاراستە كەردن و پىنمانگوتىن: ورن با بۇ بەرمنگارى ئىسپىريالىزىم و كەمالىزىم و زایۇنیزم بەكەگرەين و پىنكەو شەرىيان بىكەين، لە بەرى ئىوى كە نىشەنپەرومە بىن تاۋانە كان بىكۆژن، چەندىن دەستەمۇتاقى ئىسپىريالىيە تەن و زایۇنە كان ھەن پەلامارىيان بەدەن، مادامىكى - بەمىنى لاف و گەزافى خۇتان - دوژمنپەتەى ئىسپىريالىزىم دەكەن، ئىدى بۇچى دەلەين «PKK» كافەرە و تاكە مەتەرسى «PKK» بە، پىئومەدى ئەم دروشمانە بە دژاپەتەى كەردنى ئىسپىريالىزىمەو چىيە؟ مادامىكى راستەىگان تا ئەم رادەيە بىنپەردەن، بۇچى ھەلەدەن پرووى خور بە بىژىنگ بەگرن؟

ئەوى راستى بىن ھىچ پىئويست ناكات ئەم بابەتە بەم ھەموو دورودىرئىيە لىكەبەدەينمەو، بەلام ئىمە وىستمان بارودۇخى ئىو مىندالانە پىنشان بەدەين و بىزانىن ئىو بالادەستانە چۇن ھەلىيان دەسروپىشە، لەبەرئەوى بوۋەتە ھى شىۋاندەنى شىشكى خەلگى، بۇيە خواستمان رەوشيان دىبارى بىكەين بۇ جەماۋەر، لەبەرئەوى ئەوانە كە مىللەتەى تورك دروستى كەردوون ساختەن و كارى چەپەلى زل زل دەكەن، دەپوۋ شى بىكرىنەو و پروۋاكى بىخرىشە سەر لايغە شاراۋەگانى پىنكەتەنىيان، بىن گومان ئىو «پروپەشانە» لە بەردەم گەلدا دەستيان دەكەۋىتە روو و گەل چەكىيان دەگات و ناۋيان دەزىشەن، ئىمە لە ئىستەۋە لە چەند جىگاپەكدا پرووى داۋە كە باۋمەريان ۋاپوۋە قەلاى خۇپانە، كاتىك دەكەۋە چىنگى جەماۋەر، سەركوتەيان دەگات، پاشا تىبەرىشى چەند رۇژىك و زىياتر كەۋتە پروپان، نە ھىلانەپەك دەدۇزەۋە حەشەريان بەدات و نە جىگاپەك خۇپانە تىنداۋەشەن.

جارىكى دىكە بەۋانە دەلەين كە دىسۇزانە پىيان ۋايە ئەوى ۋا دەپكەن لەبەرئەتەرى خۇپە: دادپەرومەى ئىو شۇرۇش و ئىسلامە كامەيە كە دەپان تىن دەزمن؟ ئىمە باش دەزان. ھەروەھا شۇرۇشى ئىران چىيە؟ ئىسامى ھىلى «خۇا لىنى بازى بىن» كىيە؟ ئىمەش باش دەزان. زانىنى ئەم مەسلانە ھەر بە قە ناپى،

به لکو به کرده ده بن. به تېوری همو لمانه ده لښ، له کاتیکدا به کرده
چمک و پاره تان له پولېسې تورک و باوکه لاغا کاتانوه پنده گات تا پاشی نوه. -
به قسې خو تان - « جيهاد دژي کافران ا بکهن. تا دم راده به خو تان معنه نه تښن.
لهمه ريځايه کي زور ترسناکه بو شوه. پاشي بېر بگه نوه. هيچ لاسرازي کي
دا کو کي گردنتان به دهمته نې. په. لڼوه ناتوان تمانهت به دور وشي دا کو کي له
خو تان بکهن. نه گمر دريژه هم کرده گلاوانه تان بدن، ميژو و باستان ده گات
که لڼوه نغره تي ترين کسانکېن هانونه بوون. بويه پڼويسته لمر لوانمي که
پاشي دم کرده گلاوانه دمنبان پيس نمېوه، بښمه سر پيسې راست و داوای
لښوردن له خوا و گله که پان بکهن و همون بدن کارو کرده کاتيان چاک بکهن.
لڼوردا مصوع باتگموازيک لاراستي لوانه بگم که تنده گوشن ناوې لڼوران
به کار بښن. هښتا هښديک لایمي دژ به لښمېرياليزم و زاپونيزم له شورشي
لڼراندا هښ. به لڼران به کاتيشان گوت: به ښاري کارېک مه کهن که له گمل لڼو
شماندا گوا باتگموازيان بو ده گمن جووت نايه نوه و... موژمنايه تېمان ده کهن...
همون بدن له نيزيک ترين دهره تان دم دغه دوايي پڼي مېښن... وريا پڼ تا نه بڼه
نيزيکيري بارود خو کي له م چه شته. چاوتان بکهنوه نه گمر به راستي ده تانوي
خه بات دژي لښمېرياليزم و زاپونيزم و کماليزم بکهن. له ژير لڼو لالا بهدا جڼي
خو تان بگرن که پارتی گريکاراني کوردستان «PKK» به رزي کرده و نوه و له
نڼو لڼو ريزانندا که جيهاد و خه بات ده کهن. تنغا هم کاره تان شلگيري خو تان
دسلمېښن. گملېک لاو هښ له خسته هراون، لوانيش لمر يانه چاو بکهنوه و
تن بگن که لوان باشترين خه لکانک ده کوژن. با دست له تانوانا بکښنوه و
بزاني به لڼيان خوش ده بڼه پڼمهال هغالانېان له شورشا و داوای لښوردن
لڼي بکهن. له گمر به راستي ده يانوي بڼه کسانکي سوو ده خوش، بابڼه سر دم
ريځايه.

لمر کي لڼمه لوانان به سررا دسې پڼي به راستي لوانه هېلېنگښن و ناويان
بېزېښن و لای کومه لگا ناوړو تيان بکهن. نه گمر سووړ بوون لمر چمک
هه لگرتن دژ به گمل، لڼوا لښمېښ پڼي به زه بڼانه بهرو روويان ده بڼه نوه و
سر کو تيان ده گمېن و پڼاد بڼه پڼکېښاني تېپي تايبه تي خالف کوژ گردن و
له کوکي بوون لوي دايان لښنېن و عقلي پيلانگښي لوان به لښانه دښنوه.
هرومها داوا له گله که مان ده که پڼ چاو کراوه و وريا و تاسر پښلي رېڼوڼيه کان
پڼ، چونکه. لوانه به دزي يوه لښ ده کهن و هيچ و هوو چانه سروقي پڼ تاوان و
پڼ چه کسان ده کوژن. واته لڼمه به رښگاري لوانه ده بڼه نوه که پڼ تاوانان به
شوه پکي نغشته بو کښراو و ريځخراو ده کوژن.

لهمه راستي (حزب الله) به که بو روو بهروو بهرو ودي شورشي رزگاري
لښتاني پير وزي گله که مان درو شيان کرده و، پارتی گريکاراني کوردستان
«PKK» پڼي پڼه بڼه هم دابو نريته کاتي گه لاني خوره لاتي ناوړاست و هم

گومهری ئیسلامی شورشگنیر و پرنسپی دادپەروەری و ھاسانییە، زیاد لە ھەر
 ڕێبازیکی سۆفیتی و ھەر لاینزا و ڕێکخستنیکێ دیکە. جوولانەوییە کە لە
 ئاستی سەرکەدایەتیدا پەراوە بە لیپەریالیزم و زایوئیزم و کەمالیزم پەرخۆدان
 دەکات، ئەگەر چۆ گوزاری ئیسلامیش بە کارناھێنێ. ئەمە گومهری ئێسە،
 جوولانەوێ کەمان لە ناخەوێ ڕیزی لاین دەگری و بە شێوەیەکی دیموکراتیانە لا
 ئێکێکرای لاین و لاینزاگان دەگاتەو و بایەخ بەو لاین و خاسەتە باشانە دەدات
 کە زۆر خزمەتی لایەنە کۆمەڵایەتی و نەتەوەییەکان و بەھا مینزوووییەکان دەکەن و
 پەڕەیان پێ دەدەن.

پێویستە ھاسانی گەلان و ئێستەرناسیۆنالیزم لە دەڵایەتی ڕێنۆشەکانی
 سەرچەمی ئەو لایەنانەو بپێشن کە گەلانی خۆرھەڵاتی ناوەراست باوەری پێیان
 ھەبە. ئەگەر پێشان کرا ئەم لایەنە باشانە بە راستی ھەڵسەنگێنن، ئەوا دەتوانین
 بەبێ پەناوەرە پەر شوێنیزم یا فاشیزم خزمەتی گەلان بکەین و تەبایییان بەدی
 بپێشن. ئێسە بایەخێکی زۆر بەم لایەنانە دەدەین، ئەگەر ئەمە راستی ئێسە بێ و
 حیزبمان لە پێشواوی ئەم راستیانەدا شەڕ بکات، پێویست ناکات خەباتمان بە
 شێوەیەکی دیکە لێکەبەریتەو. ئێسە تەنیا شەری کەماڵەتی داگیرکەری تورک
 دەکەین، لەگەڵ شەری زایوئیزم و ئیپەریالیزمدا کە لەپێشێوە رادەوستن. بۆیە
 ھەر لێکدانەوێ کە چەوتی خەباتمان، خزمەتی ئێوان دەکات. ئەگەر ھەر
 لایەنێکی دیکەش پەلاماری «PKK» بدات بەبێ ئەوەی بیناسی یان بە کۆسپی
 بەردەم خۆی بزانێ، ئەو ئەم لایەنە بەم ھەلوێستە لایەنگری ئێوان دەکات.

ئێسە لەلای خۆمانەو چۆ لە ئەستۆماندا بێ بەجینی دێنین و ھەلوێستان بەم
 شێوازە ڕوونە شێدەکەبەو و بەکردەو و سیاسەتیش ئەو دەکەین. بۆیە داوا لەو
 کەس و ئاوەندانە دەکەین کە ڕوونەتە لایەکی ئەم قەیرانە، بە راستی ئەکە ھەر بە قە
 نەرکی سەرشانێان ڕاھەپێشن. ئەگەر باوەرییان بە پرنسپەکانی ئیسلام ھەبە
 سەبارەت بە ئازادی و ھاسانی و ئە نیاز و کردەو کانیاندا راستگۆن، دەبێ کارێک
 بکەن ئەو بەسەن. ئێسە بە قە و بە کردەو ھەلوێستی خۆمانمان ڕو جێھان
 سەلماندوو. ئێستای ئێوە ئێوانە. ئەگەر نەیانکەرد و پێداگر ڕوون لەسەر
 شەڕ کردەمان ئەوا ئێسە تا ھێزمان تێدا بێ سەرکوتیان دەکەین.

ئێسە ڕەھنەگاری ئەو ڕێکخستن و ھێرش و سیاسەتانە دەبینەو
کە دەولەتی تورکیا بۆ ئابڵووقە سەپاندن بە سەر شۆرشێ
ڕزگاری کوردستاندا پەڕە پێ داو.

ی.ک: باشە ئاپۆی ئازیزم، گەشتوگۆکەمان دەگاتە خانیکی سەرنجراکیش.
 دەولەتی تورکیا بە شۆین چەند چارەسەریکی جۆراوجۆردا گەراوە بۆ ئە ڕوودا
 ڕاوەستانی سەرکەوتنی پارتی کرێکارانی کوردستان و، حیزبە کوردیەکان و
 گوندپاریزان و ئەو چەپرەو کوردانە کە لە نێو کۆنە سیاسەتەو ھاتوون و

دواجار مزووتنموی بارزانی و تالهبانی له باشوردا خستووته کار. دهلته تورکیا هممو لهوانی خستووته کار. تالهبانی بو لهم لامانجه یاریدمیان دعات. دواجار (حزب الله) له به کاردیشی. لئوه دهلته «سركوتیان ده كه پین» لایا كوئایی پی دهین؟

س. پ: لهم بابه تهم به دووردریزی پروون کردووتموه. لئمه به مرضگاری لهم پرځځستن و هنرش و سیاسه تانه دجهنموه كه دهلته تورکیا بو لاهلووه سه پاندن به سر شوړشی بزگاری كوردستانا پهری پین داوون. لهم هه لالاش به تابه تی له گم هاتنی ئیداری بهوشی ئاوارته دا پهره بان سنده، چونكه زمهت نی به لهوه تن به بهین كه دامزراندنی پرځځستن (گوند پارێزان) هه لئكه بو زیندوو كردنموی هینه حمیده به كان، هه رچی كیشه پرېازه سولېگه ربه كانیشه، له جوری پرځځستن «گوند پارێزان» نی به، به لكو لامانجی پر كردنموی به شای لای دپزلوژی نئو كهلیمزه بو بهرو پرووونموی گومونیزم و پارتی كریكاری كوردستان «PKK». لهم ئاراسته یهش بو لهم مه بهسته پهری پئیرا. جا كه شیری كندها دهلته پین كرد، دهلته تورکیا دهلته بو بارزانی و تالهبانی دریز كرد تا بو بهرنگاری بوونموان به کاریان بنشین. لهم شینوازه له كوئوه هه بووه، به لام هه لئاندا بو پئشموی بهین بو قوشتنموی لهو ههله به خواوه. ههروها دهلته تورکیا هه لئاندا حیزبێكی كوردی ساخته بنیات بنی تا بهته دریز كراوی خوی و له هه مان كاندا دریز كراوی تالهبانی یا بارزانی. لهم مه سه له له ناوخته كانی ئیستخباراتی تورکیا «MIT» دا زور مشتومری له سر كرا، به لام سیاسه تی راست و بهوانی پارتی كریكاری كوردستان «PKK» نه بهنشت بهین. ترسان لهم حیزبه و لك حیزبی كاری میلی «HEP» ی لئ بهنی و خزمه تی شوړشی به گات له بری دوزمنایه تی كردنی. لهم حیزبهانه و لك كه له بهرێك وان دهلته هه سایی لای دپزلوژی لئوه دعات. لهوان ئیستا كه هه لئمه دن پهره به (حزب الله) بدین و بهرو پئشموی بهین به پینی سهرنه گرتنی لهزموونه كانی پئشوویان كه تن كوشان گوندپارێزان و پرېازه سولېگه ربه كان و میلی گه ری سهره نایی بارزانی و تالهبانی پین بهغه كار. لهزموونێكی هاوچمیش هه بووه، له كانێكدا دهلته تورکیا ویستی چهپی ئوركیش بهخا هه كار بهموی كه هه ندێك دهوری بهداتی. نایشارموه لهم بابه تهم و لك جاران كه تێك دوو دهلته هه به.

ی.ك: ده كریت به كه می لهم لایتمعان بو باس به كن؟

س. پ: من باسی هه ندێك حسیبکاری و گهرو ده كه م كه شوړشگه منان و بهرۆرمیستانی چهپی ئورك له سر بهرنگاری بوونموی (PKK) دهیان كردن. من نا ئیم لئمه به لگه به كی بین له ملاهولامان له سر لهم حسیبکاریانه پین به. به لام به پینی لهو ئاكامه سیاسیه تی كه دهوگوتن گومانسان زوون.

ی.ك: لهمپهری (حزب الله) له كوردستان و لهمپهری تالهبانی و بارزانی له باشوری كوردستان، به لام له تورکیا - واته بهری خورشاوا - به كێك یا دووان له چهپی ئورك هه به.

س.پ: ده توانم وک لموونه پک بو گفتوگو کسان باسی مه سله ی ریځای شورې «DEV-YOL» ت بو بکم. هیندیکیان ده لښ: «DEV-YOL» نووې څاروسې نړوتکي بووه. بویه پرمختلن. هیندیکیشیان ده لښ: زور لیکراو و سرگوتکراو و ناتوانی سري خوی بهر زبکانه وه. به لام وک ده بین دمه راستي نی په.

ناکه هوې به رای لښه لمو په که «DEV-YOL» ورده بورژیا له ناو پیکهاته که بدایه نه گهر خعباتی «DEV-YOL» شانه شانی خعباتی «PKK» پهری سنده له وسا شورې ښکي سرتاسري بهرپا ده بی و پژیسی تورکيا ژیرمو زور ده بی له بهر نه وه حزنناکښ خعبات سر بختن. پنیو یسته هم شتو په لمو. حالی بسین. لهوان حیز به هر ص هینانی ده ولته که بیان ناکښ و لهو کارانه په شیمان بوونه وه که پښتر گردیان و کشانه وه و له جینی خویان دانیشن. بویه پهره ندنی شورې تورکيا گریندراوه به سرگوتکي «PKK» وه، خل «DEV-YOL» یا حزبی (ریځای شورې) حیز ښکي میللی بزی، میندنگی به کجاره کی بهر خودانی شورې ښکیرانه ی و پنی ناپه سر ریځای ساخته ی سرلښوین و هم شتو جه ماور خه له تاندنی، چمند کاریکی جنی بیر کرده مون و ده بی لهه نی بگین.

ی.ک: مسله ی «DEV-YOL» جینی مشومر و هم مووان قی لمر ده کښ. س.پ: لهوانه مشومر ی ساخته. من به تایی تی بانگی شورې ښکیر. دلنوزده کان ده کم و ده لښ: هم مشومر دیان ساخته به و «DEV-YOL» که بهر دوو چاری له شکمچموان بوون یا له بهر بی توانایی خعباتی خوی رانه گرتوه. نه خیر، پیننی بهر خودانی هه لکشاوی «PKK» هه لویستی دولت شلوک ده کات و لهوانیش لهو دیان پی خوش نی په و نایانه وی خعباتیان بښته پښتوانی خعباتی «PKK»، به لکو حمزه کښ هیزی ده ولته تی تورکيا بوو له زیادی بکات. بویه له کاره کانی پښوویان په شیمان بوونه وه و له مالی خویان دانیشن و ده شیان له خعبات هه لگرت. وات لهوان شامانجیان دمست گرتن نی په بهر ده ولته به شورې. نرسی بښچینه پی یان له سرگوتکي شورې شوه به ریښه ی «PKK» سرچاوه ده گرت. من وای ده بینم که هم ووونکر نه وه په زور گرنگه و پنیو یسته پهری پنی یسرت.

ی.ک: سرگرمی ټایزیم، به رای من نه گهر گوتنن به تعبا «DEV-YOL» ده وه زولسی لن ده کښ، چرنکه هموو چه پوهه کان نایانه وی هیچ بگڼ و لښتا بو لهو که ووتونه ته مشومر گردن.

س.پ: لهه راسته. به شکی زور دیان به خعباتی لهو ترسوه ده یز که سرگوتکي «PKK» ده سخا ده لپانه وه و هه لویستیان بهر انهر به ده ولته تی خویان لهو قوزانه ده چشت که شایان لن ده بری. بویه پاشه کشیان کرد و له مالی خویان دانیشن. لهوان ده ولته تی خویان ناترسینن. به لکو «PKK» ده ترسینن. هم

تېنېنتى يە زۆر گرنگ. ئىوان بە پىنى ئەم چىسكە ئارمىزوى شۇرېنى ئاكەن، لەبەرئەو
 نا كە ئاتوانن بەلكو لەبەرئەموى كە دەترسەن شۇرەشەكەيان بە كىرەو خىزمەتنى
 پارتى كرىكارانى كوردەستان «PKK» و خىزمەتنى گەلانى دېكە بىكات. ئەو بو
 دەست بەردارى بوون. ئىوانە دەچنە نېو چوارچىنەرى چىسكى سۇشالېزىسى
 شۇقنىنىمەو.

ى.ك: دەمەوى لە پروانگى دەولەت و ھەلوپىستېمە ئىسەكەم. كاتىنكە زانكۆى
 ئازادمان دامەزراند و كەوتىنە سۇراخى جىنگاپكە بۇ تىنداگوتىنەموى واتى
 كوردەموى زانكۆ، لە جىنگادۆزىنەمۇدا گەلنىكە دۇوارىسان ئووشى ھات. بىو
 بىمەنەپمەو كە ئى.ساحىل بىشكچى دېت و پىرۇپاگىنە بۇ مىللەتنى كورد دەكات و
 گوتەكەى دېتە سەر چەنە مانا و چىسكىكە كە بانگەنشتەن بۇ دۇستاپەتنى لەگەن
 «PKK» دەكەن. جا ھەر لەم گومەنەو جىنگاپەكەيان ئەمەيتىن. ئەمە لە كاتىنكە كە
 ئىشى وا پرووى ئەدا. دەولەتى تۈركىيا پىرانىر بىو پىدە لە مەلجەندى پۇشنىپىرى
 (ئەتاتۈرك) كۆرۈپكى پىرسە بۇ خاتىو (بىمەيچە) بىكرىت لە يادى كۆچى
 دىوایی پىدا و ھەرومەا كۆرۈپكى پىرسە بۇ (ئەبەدوللا باشتۈرك) بىكرىت لە ھىمان
 مەلجەند. دەولەت كاتىنكە ھىچ ئاكەى ئواناپەكەى گەورەت دەداتى، بە تاپىبەتنى بۇ
 ئىوانەى كە قەرەتەن ئاكەون وىكە مامۇستاپاتى زانكۆ و ھونەرمەندانى شاتو و
 ھونەرمەندانى دەولەت كە لە كۆرۈ پىرسەى خاتىو بىمەيچەدا قەيان كىرد.

س.پ: بىن گومان، پۇشنىپىرانى تۈرك و چەپى تۈرك لە نېو خۇياندا پىنكەتاتون
 ھىچ كارىنكە ئەگەن زىيان بە دەولەتەكەيان بىگەيتىن. دەولەتەش پىن بەپىن لەسەرئەو
 پاداشتىيان دەداتى، لە كاتىنكە زۆر ئىوانە بوونە خاۋەن كار و واپان لىھات
 پارەپەكەى زۆر و زەمەندىيان ھەبىن، ئىوانە شۇرېشان ئاۋى. بەلام ھەر ئىمەدىيان
 لىنداۋاكراۋە ئاۋى شۇرېنى لەكەدار نەكەن و گەمە بە ئاۋى مەزنى وىكە (شۇرېنى و
 چىمپ و سۇشالېزىم) پىش نەكەن، چۈنكە ئەو دەكەن و دەپانەموى بىمە گادەشيان
 چەندەما قەپران و كۆسپ لە بىرەم گۇرپانكارى شۇرېشگىنەندا بىخولقۇنن.

پەنگە ئەم بارودۇخە بىپانگەپەننە پادەى ئوگەراپەتنى كىرد. ئىوان دەپانەموى
 بىو دەرگاگان لەسەر ئىو گۇرپانكارى تارانەدا داپەنەن كە لەوانەپە پروۋىدېت. ئىوانن
 لانى ئەو لىدەمەن كە ئەم مەسلەپەدا پىسپۇر و لەبەرئەو دەولەت داۋاپان
 لىدەكات بىنە كۆسپ لەبەردەم گۇرپانكارى تازى چاۋىرۋانكراۋەدا لەسەر ئەو
 پاداشتىيان دەداتى.

ى.ك: باشە. ئاپا دەتوانم پىت ئەستور بە قەگائەن ئەم ئەنجامانە بە دەست
 بىنەم؟ ئەو لە قەگائەن ھالى ھوم كە پەيدا ھوونى «PKK» شەو چەپەمەۋانەى
 گىتەراپەو نېو ھاۋەشى دەولەتى تۈركىيا كە لە سالانى شىستە لىنى جوقىھوونەو.
 ئەمە كىشەپەكەى تىنكەپەپەو، «PKK» گە بىشتوۋەتە قۇناخنىكە سىنورى كوردەستانى
 بەزاندەو و واى لىھاتوۋە كاردەگان سەر ھەلوپىست و رۇزىنى دەولەتى تۈركىيا لە
 ئاۋەموى تۈركىيادا و ھەپشەپەكەى گەورەى بۇ پىنكەمەيتىن. سەرىضجام ئەو

چ چمکنکی شورشگنبری لادر پست لستورره؟ چ شورشگنبری پک دتوانی
 بزافنکی شورشگنبری وک «PKK» که هموو هونکی خوی داوه و بم قوناخه
 گه پستوروه، بانگ بکات بو لودی بینه حیزبکی سیاسی رها له نئو یه گنتی
 میلله تی تورک و یه کارچه پی خاکه گه پدا؟ من گوماننکی زورم لم هلویستانه
 هه به، من ناتوانم پنیان بلنم: لوانه نرکرن و وار وا، به لام دلمنم: دهین لم
 هلویستانه پانی شی بگریسموه و رچاوپگرین، من هولددم لئو شورشگنرانه
 لم مهسه له ورپا بگممه که لم بزافانهان و پنیان بلنم: لودی که دهیکن پانی
 هقی خوی بدنه. نه گمر بهرهلستی دولهتن و بیر لئو ده گنمه بهرهلستان
 هه لنگنر لئو بو شورش، لئو سا پنیوسته لستوان بگریسموه و به هلنگاندنی
 «PKK» ده پجنهوه، دئا هردوو چاری هلنگاندنی جنی گومانی ننه پا گسانی
 دپکه دهین.

ی.ک: لاپزی برام، لم گشتوگویه ماندا تو فسه ده کی و من گوی ده گرم و
 هولددم هموو قسه به گشان لیک بدسموه، به لام نه گمر ریم بدن لم پرسپارتهان
 لئو ده کم. سالی ۱۹۹۲ سالتیکی گرنک بوو له میژووی «PKK» له کانتیکا
 توانی له خوره لانی ناومراست و له توروپادا خوبه پهنن و کاریک بکات
 هه مووان به دریژی باسی بکن، توانیشی بهشیکی گموری باکوری کوردستان
 بخاته ژیر دهستی خوی، به راده پک دولهتی تورکیا ههستی ون بوونی له لا پید
 بووه. نایا دتواننن بلننن: لئو بزافه چه پرهوانه کی که له سالانی شمت و
 حفتاگاندا له دولهت دور کومتنهوه و دووباره هاننهوه و له گم دلته
 ریک کومتنهوه و هیندیکی دیکه پانی پتوونه نئو جوغزی نایدبولوژی دولهتوه.
 واته له لایه کمه «PKK» وک هینزیکی بنچینه پی بوونی خوی سلماندوه و له
 لایه کی دیکهوه چه پی تورک خبریوونه توه و روو به دولهت پشپرکتی پانه، نایا
 لئو له خاصیه ته کانی سالی (۱۹۹۲)؟ ننه لم بارودوخنی دور پهریزی و
 گوشه گیری به راسته قینه یمان بهستوروه و «HEP» پش بیستوپه تی. نایا
 پشپنن پی کانتان چین که لوانه به لم بابه ته روشن بگنوه؟ واته چه پی تورک به
 تنه پرنی رزگار یا دهین به تعشا گمر با وک ننه به نسونه پروناگشان کردوه.
 هرومها هیندیک سیاستمداری چهپ داوی لئو ده گن «PKK» پنی به
 حیزبکی یاسا بند، نایا لئو راست؟ من لم داوا کردنه پانم پنه پره

دولهتی تورکیا له مهسه له «PKK» دا تروشی هزانیکی گموره
بووه و له هزانیکی گموره دا دهزی نهک هر لم حفتا ساله
دوایی، بلیکو له سرتاسری میژوویدا به قوناخی
عوسمانیه کانیهوه.

س.پ: لئو له گم فسه کانی پشوماندا ناکوک نییه، ننه به گشتی به
 چه پگران ده نین: (سوشالیزمی شورشی). هرچی پینوندی به سیاستی

چه پروانه‌ی که له دوا دواييوکانی سالانی شمندا له دولت هه لبران، گمراڼه و له گه لیدا به کیانگیر نهوه.

س.پ: به‌ئێ، ماوه‌یه‌کی گورت لێکمه‌ لبران و لێک و وور کهوتنه‌وه له ئارا دا بوو. به‌لام سرگه‌وتنی «PKK» وای لێ کردن به‌ خه‌یرایی بگه‌ڕینه‌وه ئێو باومشی ده‌وله‌ته‌که‌یان.

ی.ک: له‌م باره‌ یاندا ده‌توانین ب‌ئێین لێمه‌ هاتینه‌وه ب‌و بارودۆخی پێشوو، چونکه‌ جاران چمپ به‌ پێیه‌کی پشی به‌ ده‌وله‌ت ده‌به‌ست.

س.پ: با له‌م باره‌ به‌وه‌ ب‌ئێین: گهرتی چه‌په‌روی ده‌وله‌ت، چونکه‌ لایه‌نی چه‌په‌ی ده‌وله‌ت و له‌ یه‌ده‌ک وایه‌. حه‌زه‌که‌م به‌اسی هه‌ندێک پ‌ه‌گ‌دانم‌وه‌ی ئه‌رسناک به‌گه‌م. من وای ده‌بێم که هه‌ندێک له‌ لایه‌ن و پ‌ه‌نگه‌ستنه‌ که هه‌لوێستی به‌ ده‌وله‌ت ئه‌وه‌ به‌رانه‌ر به‌ ده‌وله‌ت دیاری ده‌که‌ن و وا نه‌و ده‌ره‌مه‌ن که له‌ پ‌ه‌زی گه‌شێ کورده‌ را ده‌مه‌ستن، له‌وی راستی ب‌ئێ هه‌وله‌ده‌ن گه‌مه‌ به‌و ده‌سکه‌وتنه‌ به‌که‌ن که «PKK» مسو‌گه‌ریان ده‌گات. ده‌گه‌ڕێت له‌وانه‌ به‌ ر‌یفه‌ز مه‌ست یان سه‌ره‌په‌گه‌ری ورده‌په‌رژوا یان هه‌ر ناوێکی دیکه‌ ناو‌دیه‌ر به‌که‌ین. ئه‌و شته‌ ناشرابه‌ی که لێمه‌ لێ، د‌نیا یێن له‌وه‌یه‌ له‌وانه‌ له‌ گه‌ل «PKK» دا راسته‌گه‌زێن. به‌ ل‌کو هه‌وله‌ده‌ن به‌نێشه‌ سه‌ر ده‌سکه‌وته‌کانی «PKK» و به‌ری کاربه‌گه‌ری شو‌پشی به‌خو‌ن. نه‌سوونه‌ی له‌وانه‌، ده‌یه‌گوت: (DEV-YOL) له‌به‌ری له‌وه‌ی به‌که‌شینه‌وه‌ ب‌و نه‌و باومشی ده‌وله‌ته‌که‌مان. ب‌وچی هه‌نگاوێک ب‌و پ‌ه‌شموه‌ نا‌ئێین لێمه‌ ده‌توانین له‌ (PKK) زیاتر چالاکی به‌که‌ین و له‌وان باشته‌ر بانگه‌هێشتن ب‌و مه‌للته‌ی گه‌رد به‌که‌ین. ده‌یانم‌وه‌ به‌مانه‌ دست به‌سه‌ر هه‌ندێک جینگای پ‌ه‌شموه‌دا به‌گه‌رن. نه‌گه‌ر له‌وانه‌ له‌ بانگه‌شته‌که‌ یاندا راسته‌گو به‌و نا‌یه‌، به‌ راستی لایه‌ن له‌ مه‌سه‌له‌ی په‌رتی ک‌ریکارانی کورده‌ستان (PKK) ده‌که‌رده‌وه‌. له‌ کاتێکه‌دا له‌وان له‌ هه‌موو نا‌مه‌ده‌کان که‌مه‌تر به‌ راستی ده‌روانه‌ (PKK) و سه‌رقالی له‌و حساباتانه‌ن که‌ چو‌ن (PKK) له‌ناو به‌هه‌ن. له‌نه‌و به‌ردلی (PKK) خه‌زه‌ته‌ی به‌ره‌زمو‌دی ده‌وله‌ت ده‌کات و به‌گه‌ر نا‌مانجی په‌که‌می ده‌وله‌ته‌. له‌وانه‌ چه‌نده‌ لای ش‌و‌په‌گه‌یه‌ری و چه‌په‌روی لێ به‌هه‌ن، له‌وا به‌ه‌روا که‌ یان که‌ مه‌به‌ستی ته‌گه‌ره‌مانه‌ ر‌یی کاربه‌گه‌ری «PKK» په‌ له‌گه‌ل نا‌مانجی ده‌وله‌ته‌دا په‌که‌نگه‌یه‌ ده‌هه‌ن. ده‌وله‌ت ده‌یه‌م‌وه‌ی (PKK) له‌ پ‌اشکودا به‌نێشه‌وه‌ و هه‌ر چه‌نجالی سیاسه‌ت به‌ی، له‌مه‌له‌ی واته‌ له‌به‌ر به‌طه‌مه‌له‌نه‌وه‌شان و نه‌وانه‌وه‌. به‌لام له‌مانه‌ی دوا‌یی ده‌ئێن: «چالاکیه‌کانی (PKK) سه‌ره‌په‌ر گه‌رن». له‌وان به‌م پ‌ه‌یه‌ په‌لامارمان ده‌هه‌ن و به‌ خ‌و‌یا‌ن ده‌ئێن: «نا‌قه‌ که‌مان نا‌وا ش‌و‌په‌گه‌یه‌رن». هه‌ندێک چالاکیه‌ی ده‌که‌ن، تا به‌توانن له‌م قه‌سه‌ ده‌به‌په‌رێن. له‌ کاتێکه‌دا ده‌گه‌ڕێت به‌ شه‌ڕه‌کی چه‌پ شه‌وازی د‌ژ به‌ «PKK» یان دا‌به‌نێن. له‌وه‌ی له‌مه‌وه‌ به‌ نا‌مانجی د‌نێن له‌وه‌یه‌: له‌وانه‌ هه‌یج شه‌که‌ره‌نه‌مه‌یه‌ که‌یان نه‌ له‌سه‌ر کورده‌ستان و نه‌ له‌سه‌ر «PKK» نه‌یه‌. با له‌مه‌ به‌خه‌ینه‌ لاوه‌، له‌وانه‌ ته‌خا‌ه‌ت به‌ک په‌ی‌وای زان‌ه‌ستی با‌فی و شه‌ره‌مه‌له‌دی‌ان ئه‌یه‌، ده‌ما چو‌ن ده‌توانین هه‌لوێستی د‌ژ به‌ شو‌پشی کورده‌ستان یان لێکه‌به‌دینه‌وه‌ و له‌م هه‌لوێسته‌ به‌

پاراستنی چن و پښی خوشبانهوه هه په له لای دولت، لهوه لښه هم و مزه پان وا هه لښه نښتین که سلماندن هه لښگانده که ی لښه په. لښه هه لښگانده نښتین هه په لښه لښه: تور کپا له قوناخینکی پاش کوماردا ماوه پک پښکومتی به خوره دی. له سالانی پنجدادا پاشه کشی کرد و له دواوه ابه گانی سالانی پنجدادا که پک پښکومت و له سالانی شمسدا پاشه کشی کرد. له پښکومتش که له سالانی حفتادا جینی خوی کردهوه، له سالانی هشتادا پاشه کشی کرد. له سالانی نهوه پشدا قوناخی پښکومت دست پښه گات. دهوتان له لا پښهوه چاومرانی گورانکاری پښکومتخوازانه پکښ به کاریگری (PKK). لښه پان قوناخی پښکومت. چهند پښ به لښه گمان له سر لهوه هه په. له وانه په گلیک گورانکاری پادیکالی پانه لهو گمرته راو پښ که سوشالیزمی شوئینی کاری تن نه کردهوه، چونکه نه چه پښ پښکومت و توروخواز و نه هیچ هینزیکي دیکه پښی ناکری به پښ کارتن کرانی به (PKK) هیچ پرمه نښک تومار بکات. بویه من وای ده پښم هم قوناخه تازه په زور گرنگ ده پښ.

ی.ک: گوره.... لښه دمرچوون نی په له باسه که، به لښو بؤ لهوه په چی له سر (PKK) هه په بیه لښم. لښه لهو دڅه به روونی ده پښین که باستان کرد، چونکه له روظنامه نووسیدا کرده کښ. دولت له سالانی پنجدادا زور پښی له ستالین سو. له وانه له لښه پښول له دوانا وندی دمرچوون. ماموستا په کی به توانامان هه پو وانه لښه پښه ناسی پښه خو پښدین. کښینکی دانا پو. روظیکان وښه په کی به قه دمر سمری دښک شتارته په کیان له لا دوز پښهوه. لهو وښه پان به ستالین شو پښاند. هیچ جوره لښه که نه پک که هم داماره به هو ی لښه وښه پو. نه پښتښا: مسئله که لهو روظاندا ناو پو. لښه دڅه که له تور کپا بهم شپوه پښی لښه هاتووه: دولت دوزمنایه پښی لهو که ده کات که دوزمنایه پښی (PKK) نه کات. بهو پښه لهوه وای دوزمنایه پښی (PKK) ده کات له لای دولت پښی تور کپا پله و پایه په کی تایه پښی هه په.

س.پ: لښه له ناید پښولوی دولت لهوه سرچاوهی گرونووه؟

ی.ک: به لښ، وک له لښه کاندانا نازده تان پو کرد، پښه که نه گمر په کښکی دیکه به دښه پښی (PKK) پښه دمر نه کوی لهوه کاریگری په کی زوری هه پښ. له وانه لښه لښه چهند نه خوشی په کی تر سناکی لښه پښه پښهوه. پښیسته بایه خ بهوه نه ده پښ. هپش هاورای توم.

س.پ: راسته، دولت پښی تور کپا له مسئله ی (PKK) دا دوو چاری چهند پښ هه پښی گوره ده پښ. له گوره تر پښ هه پښا ده پښی نه که هر له حفتا ساله دوا پښا، به لښو له سرتاسری مښرو پښا به قوناخی عوسانیه کانی شهوه. پاپه پښه گانی جه لایه کان و شو پښی شځ به دښه پښ گشتیان پښه پښه گانی دولت تیان تووشی لښه پښه هه پښه نه کرد. شاخو ده پښ پاپه پښه گانی جه لایه کان و دښه پښ چهند سالی شاپاند پښ؟ هیچ پاپه پښ لښه نی به توانی پښی وک لښه خوی را گرتښی و نه پښه پښه هیندی شور که گمان بښه مو لکی گمل.

ئېتىناكە دۆلەتتىن تۈركىيەگە سايە ھەمبەشەبەكى تونۇدا دەۋرى ۋە ھەلەدەتات لە
 رېنگىگە ھىندىنكە گەلە كۆمەي سىياسى ۋە سەربازىيەمە لە تىنگىزىمى خۇي دەربازىيەن،
 بېنە ئەمەش بېلىم: دۆلەتتىن تۈركىيەگە سالانى ھەفتادا - زانىبىتى پان نا - ھەلەدا
 قايسىكارى بۇ ئەمە بىكەت كە ئەمىرۇ روو دەدات، بۇيە لەلايە كۆمە ھىزىسى
 بىزۈتتەنمەي ئەتەوايەتتى (MHP) ى بەسەر كوردە سەپاند ۋە لەلايەگى دېگەشەمە
 سۇشالەيزمى شۇقنىسى، لە كاتىنكە ئەمە روۋانە رېنگە چارەي سەربازى لە گۇرېندا
 نەبۇو، پىنى ۋاپو دەتوانى بە چەند پۇلىسىنكە مەسەلەگە نەمىلىنى، بە تايەتتى كە
 دەستى كوردەبو بە پىنۇتدى كەردن بە مىللى گەرى سەرتايىيەمە كە درېۋ كراۋەي
 بارزانى بوو، دۆلەتتىن تۈركىيەگە گەلە ئەمە تەۋمەدا ھالەتەنكى دەكەرد بۇ
 دەستگەرتىن بەسەر باشور ۋە ناۋمەستى كوردەستاندا ۋە يەۋپەرى وريپىيەمە
 چاۋدەرى گۇرپانكارىيەگە دەكەرد، بەلام دۆلەت لە بەرى چەپى كوردەدا، بە ھۇي
 ھىزەگەنى سۇشالەيزمى شۇقنىسىيەمە چاۋدەرى دەكەردن، (PKK) خەبەتتىكى لە
 پەسان نەھاتەۋى دۆلى ئەمە دوو ھىزە بىنچەنەيە كەرد، ھىزە ئەۋمەلى روۋبەروۋى
 مىللى گەرى سەرتايىيە بوۋە، لە روۋى سۇشالەيزمى شۇقنىشىدا راۋەستا ۋە ھەم
 لە سالى ۱۹۷۵ بەدواۋە خەبەتتىكى ئايدىۋولۇزى كەرد، سەرتەجەم كۆمەلەك ھەتالمان
 لە شىۋەي كۆمەلەنكى ئايدىۋولۇزىدا بۇ پەيدا بوو، ئەمە كۆمەلە كۆمە ناۋزەپاندن ۋە
 ناۋمەرووتكەردى مىللى گەرى سەرتايىيە لە نىۋە جەمەۋەدا، ھەرومە خەبەتتىكى
 دېگە كەرد دۇ بە سۇشالەيزمى شۇقنىسى كە خۇي لە ھىزىسى كۆمۇنىستى تۈركىيە
 (T.K.P) ەدا ھەتواند ۋە بەرەمەگەننى ئەمە تەۋمەي سۇشالەيزمى شۇقنىسى كەرد كە
 چاۋى ئەمە ھىزە دەكەرد ۋە پىنى پەنەبەست، ئەمە كۆمەلە ئايدىۋولۇزىيە بە
 تىنەپرىنى روۋگار لە رادىكالىزىم نىزىك دەۋەمە تا بوۋە بىزۈتتەنمەيەكى رىزگارى
 نىشەمانى، دۆلەت بە كۆمەتەي فاشى (۱۲) ى ئەپىلۋولى سالى ۱۹۸۰ بەرەمەچى ئەمە
 پەرمەندەي داپەمە، سەربازى ئەمەي كە چەند ھۇيەكى دېگە ھەن بۇ ھاتىنى ئەمە
 رېۋىشە، بەلام ھۇيە سەرتەيەكى بەكى بىزۈتتەنمەي رىزگارى نىشەمانى كوردەستان بوو،
 ھىزىسى دۆلەت بۇ سەرتەمە ئەۋمە كە «PKK» پىنەشەۋايەتتى دەكەرد زۇر سەخت
 بوو، ئەمە كوشتارەنى كە لە (مەرمەش) گران ھەم بەلگەيەكى روۋىن لەسەر ئەمە
 دىرئەپەتە، دۆلەت بەمە كوشتارەنى ۋە تىگەپىشت ئەمە ھىزىمە كە دەپنى سەركۈنى
 بىكەت (PKK) يە، بۇيە ۋاي لىن كەرد ئەمە ھىزە بە ھۇي كۆمەتەي (۱۲) ى ئەپىلۋولى
 داپەن!

بىن گومان ناۋمەد ۋە دەستەۋاقەگەن لە نىۋە چوۋن ۋە سەركۈت گران ۋە ئەنپە (PKK)
 بەرەنەپە بە رېۋىسى (۱۲) ى ئەپىلۋول مەپەمە كە ھىندىمە نەپەد بە قەلەمبازى پەم
 سەرومەي (۱۵) ى ئاپ ۋەلامەي داپەمە ئەمە قەلەمبازە ۋەك ھەنگاۋىكى زۇر
 بەجەمەگەن ۋاپو، دۆۋىن لە ئەنجاسى ئەمەدا ۋەتەن گەپىشت كە ئەپى بۋار لەبەردەم
 روۋدانى گۇرپانكارى گەۋرەدا كراۋىيە، لە كاتىنكە دۆلەت پىنىۋاپو ھەم لەسالى
 ۱۹۸۵ دا قەلەمبازى (۱۵) ى ئاپ ناھىلىنى، رىزگەبو دۆۋىن لە پەلانەكە پەدا

سربیکووی، نه گهر لېږهانووی (PKK) نه بووا په ټو خونازه کړنموه که ښه هلې له دست دوژمن دهر کړه، به تایبته له کاتي کونگره ی سپهمنه که سالی ۱۹۸۶ کرا و حیزب توانی پینداچوونه یه کی لایدیولوژی و ږیکڅراویمی و چمند ښکړدنه یه کی ټوول بکات و کموته خو کړکړدنه نا په کړدنه له سالی ۱۹۸۷ دا چن به چن پان بکات. ښه وای له دولت کړد پوښی ښاوانه له کورده ستاندا ږا بکه پینتی و پښوندی له گڼل گوند پاریزاندا توندوتول بکات و جاریکی دیکه خپله گان پر چمکه بگانه وه و له بری پالېشت کړدنی لایدیولوژی کمالی پشت به ږېبازه سوختیه گان بېستنې و هو لیدا گڼل به و مرزې و هو نه ر... هتد. سرقان بکات و لمپری لایدیولوژی له بهر دم خه پاتی حیزبدا دابتن. ښه بوو دستي کړد به پښکهنانی هنزی تایبته نیوه سربازی و ږو و ږووی حیزبی کړدنه وه. دوا نمونه له سر ښه (حزب الله) بوو که بنیانکی نیوه سربازی هه به، ویستی له ږینگای ښه ږیکڅستانه وه لمپریکی لایدیولوژی و سربازی له بهر دم خه پاتی (PKK) دا دابتن. دولت نا ښستا پښرووی ښه گمارودانه ده کات و ښه لمپه رانه دادپنی.

جا که دولت ټوی دهر کموت ښه کارانه بېس نېن، پخای برده بهر نو کمرایه تی کوردی و پالی پتوخوا راستوخل په لامارمان بدات، به تایبته وک له مو ی له باشور ږوویدا. له کاتنکدا به جوړیککی گومان هه لښه گر ږوون ږووه که نه ته واپه تی کوردی بارزانی ښووه یه کی په رسندوی سیستمی گوند پاریزانه و ښه ږموتدا دهوری خوی گنږا. دولت پخاشی برده بهر به کاره نانی (حزب الله)، به تایبته تی له ناوچه کانی نښتیک به دسر ږویی ښیران. له موښ ته کاتنکی خپرای به ږووداوه کانی ښو ناوچاندا. جا که ښه هم مو ږی و شوینانه بېس نه بوون، دستي کړد به خښنه گمړی گشت هنزه چه کداره کانی له هم مو ناوچه کاندا، هم مو ښمانه ښمازه هم بو ښو تنگانه یه ده کڼ که دولت تی نور کپای تی کموتوه و هم سر نه گرتنی سیاسته کانی که سر نه کموتیان به نسېب ده بن.

ی.ک: باشه. لایا ښه مه ترسی نا که پینتی ټو سر ښمنه؟ مه بستم ښووه ښه ښه ښووه پښوهندی ته توندوتوله پان له گڼل بارزانی و قانده پاندا سهاره ته به نور کپا گمه به کی ترسناک پښکناهنی؟

س.پ: بېن گومان دولت هنزی که مه ترسی له چوارچنوه به دا پښباشتره، دپاره نور کپا پخه گمړی مه ترسی به کی گموره ږووه ته وه و ټو خل لښ دمر باز کړدنی پښی باشتره پښوهندی له گڼل هی گم مه ترسی پاندا بېستن. هه تا (حزب الله) کی مه ترسی به کی پنهان بو نور کپا پښکده پښتی. به لام مه ترسی گموره تر خوی له پارتی گږ بگارانی کورده ستان (PKK) دا ده نو پښتی. له بهر ښه صامه له کړد له گڼل (حزب الله) دا دمرده بات.

ی.ک: له موښدی له موږ ږا بېدوی بابه ته گمدا چووم و بهو پښی به کی سر کړدی (PKK) ی، ټو پشت به سیاستنکی زور نه رم و ښان ده بستی. حکومه تی

نەمقەرەش ھەرگىز بېرى لەو نە كەردووە تەو كە رىنگە ئىشە لە گەل ئەوانە و بە تايەتتى قالە باندا لىك حالى بېن.

س.پ: بىن گومان ئىشە گەمزە نېن و دەتوانىن سىياسەتە گانسان بە پنى ھەموو مەرج پەرە پنى بەدەن. دەولەت ھەول دەدات بە ئەخا زولى پىچوولا پىچوولا مەترسى بە گەورە كان ئەمەللى. بەلام ئاگامە گانى ئەم سىياسەتە چوون دەبن و زىمانە گانى چىن؟ بۇ دەولەتتى بە چىن ئەمەللىن با بېرى لىزىگاتەو.

ى.ك: بەلام با ئەم بابەتە لە گوشتە نىگای تور كەو بەخە پىنەروو. ئەگەر ئەم گوشتە نىگایەو پەروانىن دەبىن (حزب الله) حىزبىكى ئاپنى سەر پەرگەرە لەلایە كى دىگەو «PKK» بەرانبەر (حزب الله) بەر خەدان و شەر دەگات. ئەمەش پەرپاگەندە بۇ «PKK». ئاپا گەل بەم ئىشە بە تىن ئاگات؟

س.پ: بارودۇخى قورسى دەولەت زۆر پروو. ئەو مامەلە لە گەل حىزبىكىدا دەگات كە ئەگەر كەرمەستە و كارسازى تەواو بېن، ئەوانە بە شەر لە دژى خەوى بىكات. مەبەستمان (حزب الله) بە. واتە دەولەت مامەلە لە گەل ئەم حىزبەدا دەگات و ھەموو پىنەدەستىكى دەداتى بۇ بەرەنگارىمان. گومانى تىنە نى بە كە ئىران مەترسى بە بۇ تور كىا. ئىستانى دەولەت ناچارە مامەلە لە تەكدا بىكات، ئەویش بۇ لە پرودا راومەستى (PKK). ئەمە بەلگەى رادەى ئەو مەترسى بە بە كە (PKK) بۇ تور كىاى پىنكە دەمىن. كاتىك دەولەتتى فېدرالى كوردىيان لە باشور راگە باند، لە بەرەنگارىوونە ھەماندا راىانگە باند. واتە ئىشە ھۆى لەو بىوون تور كىا دەولەتتىكى فېدرالى كوردى لى بىن.

ى.ك: بىن گومان، ئەگەر «PKK» نە بووا بە، دەولەتتى تور كىا ئەم كارەى پەسند نەو كەرد؟

س.پ: لەمە زۆر گرنگە. دەولەتتى تور كىا سەردەستەى داواكارانى بىناتاننى ئەم جۆرە دەولەتە ھوو و كۆمەكى پىشكەش كەرد. راگە باندنى ئەم فېدرالى بە ھاوژمەتتى ھىزى ھاو بەشيان ھوو بۇ سەر ئىشە، واتە پىنكەتتەننى ئەم دەولەتە فېدرالى بە پىنەندەى كى راستەوخوى بە (PKK) ھو ھە بە. بە واتا بە كى دىگە ئىشە بىوون دەولەتتى تور كىا مان ناچار كەرد ئەم جۆرە دەولەتە بىخاتەو.

ى.ك: بەللى. بە پنى ئەو پىرەسپەى كە باومرى بە «پەگىنى دژە كان» ھە بە لە دپالە كەتتىگە، ئىشە بىوون واتان لە دەولەتتى تور كىا كەرد دەولەتتى فېدرالى كوردى لى بىن.

س.پ: (حزب الله) بە پەتتىكى ھاوشىو دەوئىن. ئىشە پىن وا لە دەولەتتى تور كىا دەگە پىن پىنكەتە بە كى كوردى لى لىلامى بىخاتەو. بىگرە چەند گۇرانتكارى بەك لەم بارە پەو لە ئازادان. ئاللى ھەموو ئەمانە كۆمەلە مەترسى بە كىن لە سەر دەولەتتى تور كىا؟ چەند پىنگوونىن مەن باش دەولەتە گەنان دەقام، ئىشەكە ئەو ئەخا زولە گەورە ناو بەراوانە پىشكەش دەگات. بەلام ئەوانە ھىشتا نۆگەرن و دەتوانن لە گەل نۆگەرنى كورد و لە گەل ئەمەرىكا و ئەلەسانىادا لىك تى بىگەن.

ھەرچۇننىڭ بىن ئەم گۇرۇپپىسى ھەرگىز لە ھەرئۇمۇدى گىلى تورگدا نىن. ھىزىپىنىكى كوردى لە شىنوى (حزب الله) پا لەشىنوى (حزبى پەقە) لە ھەرئۇمۇدى گىلى تورگدا نىن. شۇرۇپىگىرەن و پىشكۇتوونۇغۇزە تورگەكان ھەست بە ھىچ بەرپىسىنىڭ ناكەن ھەراىر بەم مەسلە گۇرۇپپە و گەلەكەپائىيان بىنچەك لە بەردەم ئەم مەترىپە گۇرۇپپە بە جىنھىشۇرە.

ى.ك: باشە، پىروان ھەمۇو كانىڭ بىردەكەپنەو بۇ كۆي پىرۇين، س.پ: پىنۇپىستە بىر لەمە بىگەپنەو. ئەم مەسلەنە پۇرۇانە ھەزار چار نەخشەپان بۇ دەكشەرىت.

ى.ك: كىن بەرھەلىسى (مەمۇد پەلماز) بۇو؟ (مەمۇد كەچە جىلەر و ھەدولقادر ئاقسۇ) و كەسانىكى دىكە. ئەي كىن لاپىنگرى (مەمۇد پەلماز) دەكرد؟ كىچىكى گىنم پىڭگ و تۇرگوت ئۇزال! باشە لە كۇناپى سالى ۱۹۹۲ دا چى قەوما؟ نەمجارە تورگوت ئۇزال خۇي كەوتە لاپىنگرى كەردى (مەمۇد كەچە جىلەر و ھەدولقادر ئاقسۇ) ھەولیدا ئەم ئاقمە ئاپىندارە بۇ پىنەشەو ھەت. واتە ھەولیدا جارىكى دىكە ھىزىپى نىشەمانى داپك (ANAP) پىخانە زىردەستى نەقشەندى. ئايا ئەم دەچىتە نىو ئو چوارچىنەپەي كە نەخشەم بۇ كىشە؟

س.پ: با بەشىنەپەكى زىبانر واقع پىنانە لا لەم باپەتە بىگەپنەو. لەوانەپە ئەم ناكۇكىپە لەلجاسى جۇرى پىنەمىدەكان بىن لەگەن ولانە پەكگرتوۋەكان و لەلەمانىدا. لەوانەشە بە ھۇي سەركەوتىنى (حزبى پەقە) ھە. بىن. مەن بىن ئەسلەو لەولا ئالەم واپە. بەلام ئەمە چاومىروان دەكەم. ئۇزال كەسنىكە مەسلەي (PKK) ى بە قوۋلى وردكەدەو و بە پىنى ئەم وردكەدەپەي خۇشى، ھەنگاۋ دەنىت. بۇ نەمۇنە مەن رىڭكاي ئايىپەتى خۇم لە ھەلسەنگەندى كادىپرانى ھىزىپە ھە. پىڭگە بە توندونىزى رىپان نىشان بەدەم. بەلام سەرمەي ئەو مەن لەپىچىنەدا پارىزگارىپان دەكەم و ھەمىشە ۋەزىپەپان پىنەنەپىرەم. پىڭگە ئۇزال لەپەر ئەو ئەمەي كەردىن كە ئەو كەسەلە ئاقسى ئېشى خۇي دىۋىشەن و لە ماۋەپەكەو بۇ ماۋەپەكەي دىكە ھىندىپىكىان پىنىش دەخات و ھىندىپىكى دىكەپان پاشى دەخات و بە پىنى ئەم مەترىپەي كە ھەر پىروى دەپىتەو ھەنگاۋ دەنىت. پىنەوانىپە ھەراي ھەر دىڭكى لە (مەمۇد پەلماز) ھەپىن. لەوانەپە لەپەر ھۇپەكى تەكشەكى مەمۇد بە تەنن بە جىنپەللى. پىنەچىن مەپەستى ئەو پاكىرتىنى سەركەوتىنى (حزبى پەقە) پان لانى كەم سوود ۋەرگرتىن بىن لەو ئىشاۋە ئاپىنەي كە ھەپىنەپە.

ى.ك: بەلام ئەو دەچىن ئەوانە لىكەلەپىرەن. ھەمۇو ھىزىپەك لە تورگىا قۇنانىڭە ھوكم دەكات و پاشان داپەش دەپن. ھەمۇو پان داپەش دەپن.

س.پ: ئىستىلا تان لە باپەتەي دروست بىرونى ھىزىپە تورگىەكان كەدەو. با لەم ھەلسەنگەندەماندا بە كورتى بىچىنە سە ئەم باپەتە. دروست بىرونى ھىزىپ لە تورگىا ھەر لە سەرتاۋە تا ئىستىلا بە پىنى ھەرئۇمۇدى دىۋەت بىو. دىۋەتەي تورگىا بە ھۇي ئەم ھىزىبانەو رىو لە راست پىا چەپ دەكات بۇ پىوۋى

به سرکردنی سیاسته کانی، نه گهر بهر ژموندی به کانی وای خواست بېنښته
 خور شاوایی یا به سر به به تنیکي دمت نیشانگراووه بگېر سېنښتووه، لهوسا
 په ناده به به داهینانی هم حیزبانه، نه گهر پروانښه منژووی تورک، دهینین هم
 حیزبانه ښکې کومه لایه تی پان نه یووه و که دروست بوون نه پشیمان به پنچینه
 چینه به تی به منووه و نه به قازانجی کومه لایه تی و دسکوتی چینه به تی. هر له
 (چون تورک) گانه به (نامق کمال) و تا ده گات به (لېستخادو ترمقی)،
 همو پان له شتلیجاری دولتدا نه شونایان کردووه. خو حیزبی کوماری گیل
 (CHP) حیزبی دولت و حیزبی دیموکراتی (D.P) حیزبیکي له (CHP)
 هلبراوه و نوی دیش له (D.P) هلبراوه و بهم پنی به تا بهم پرژمان ده گین.
 دهینین حیزبی نیشتمانی دایک (ANAP) سوپای فاشی رژیم (۱۲) ی نه یلووله.
 لیکه لبرانی هم همو حیزبانه چی ده گه به نی؟ نه به به لگی نهو به که سېنښ
 حیزبی بې سود بووه و نو، شې له بهر یکه له لوه شان هاتووه و ناتوانی له بهر ده
 سر که وتنی (PKK) خو رایگری. بویه هم حیزبانه لیکه له ده برین. واته هر
 کاتیک له پرودا راوستانی دولت به همیز بوو، سېنښ سیاسي و سېنښ
 حیزبه کان دوو چاری نیفلیجی دهین و دسلا تیان به سر لیشتا ناشکی.
 سیاسته کانی دولت و به تابه تی سیاستی حیزبه کانی به گشتی مایه پوچ
 بوون. با (ANAP) چونی دمو و دابش بېن و (۱۰) حیزبی راسترومی
 لېنښتووه. با (SIIP) ییش دابش بېن و (۱۰) حیزبی چه پرومی لېنښتووه. هم
 همو حیزبانه تووشی نابووتی دهین. نه ناته پراگندمیی و له بهر یکه له لوه شان
 هم حیزبانه گریندراوه بهم. واته حیزب له تورکیا به راستی دروست نابې، له
 کاتیکدا حیزبی پېنښتې چی کومه لایه تیه کان و کمرته کانی کومه لگا له نارادا
 نین. بویه له ماته حیزبی ساختن و همو پرژیک هله دمو شینښتووه. رښکه بلین
 هلبزاردن ده کریتا! به لېن ده کریتا، رښکه بلین شینوازی لانی کمی دنگه کاتیش
 هیه و دولت شې خوی دسپینن. به لېن په گیک له دوو دهه ده بیاتووه. به لام نه
 به هیچ شینو په لک و ناگه پنی که دولت له دیاریکردن و دمت نیشانگردنی
 سیاسته کاتیدا پشی به په گیک له حیزبانه به ستووه. ښکې دولت پهرش و
 بلاو بووه نه و کاریگری به سر گلموه کم بووه. بویه همولدات له ریگی هم
 حیزبانه و کرده شونډراوه کانی خوی به پینن.
 ی. ک: به پنی تېروانینس من، شو پیاوای که نیستا وان له گورپه پانی
 سیاسته، زور بهم ننزیکانه له گورپه پان نامینن.
 س. پ: تورکیا له مسله ی سر کردایه تیدا قه پرائیکي توندی تیدا په و
 سر کردایه تی به کس گهری گهره که. چوار سال دهین شم له چنده
 چاوپنځو تنیکدا خستووه ته پرو.

ئەمۇ شىنخۇي ئىسمىنىڭ سەم كۆمۈرى دەۋرىدە كىرىش ئىككىنچى قىسىمىنىڭ دەۋرىدە كىرىش.

ي.ك: دېيەر، گومىنى تېنىدۇ.

س.پ: ئۇزۇل ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ جۈملىسى، لام ۋايە ئۇزۇل ۋە چۈشۈرۈش
سەم كۆمۈرىنى تەكشۈرۈش ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ بىر قىسمىنىڭ دىۋىنى،
ھىندىستان گومىنى: ئۇزۇل ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ
بىر قىسمىنىڭ، بەلەم مەن گومىنىنىڭ سەم كۆمۈرىنىڭ سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ
كۆمۈرىنىڭ كۆمۈرىنىڭ، خەن ھىندىستان گومىنىنىڭ دىۋىنى ۋە ئىككىنچى قىسىمىنىڭ
بىر قىسمىنىڭ دەۋرى.

ي.ك: ئۇزۇل ھەل قىلىش بىر قىسمىنىڭ، ئەم جۈملىسىنىڭ بىر قىسمىنىڭ دەۋرى
بىر.

س.پ: بەلەن، بەلەم «ئىككىنچى قىسىمىنىڭ» سەم كۆمۈرىنىڭ دەۋرىدە، چۈشۈرۈش
پىرىنچى بىر قىسمىنىڭ ھەل قىلىش دەۋرىدە، ھەم جۈملىسىنىڭ (دېمىرل) بىر قىسمىنىڭ
ۋە ئىككىنچى قىسىمىنىڭ دەۋرىدە بەلەن راست، بەلەم بە شىۋىنىڭ بىر قىسمىنىڭ
ھەتتە سەم كۆمۈرىنىڭ بىر قىسمىنىڭ گومىنىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ
ۋە بەلەننىڭ ھەل قىلىش دەۋرىدە، بەلەننىڭ بىر قىسمىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ
ھەل قىلىش دەۋرىدە، بەلەننىڭ بىر قىسمىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ
ناتىقى، چەتئەللىك جەمەت بەلەننىڭ سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ
تەۋەلىك سەم كۆمۈرىنىڭ كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ
سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ، بىر قىسمىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ
تەۋەلىك، ئىككىنچى قىسىمىنىڭ سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ
سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ
تەۋەلىك ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ.

ي.ك: دەست ئېلىش كۆمۈرىنىڭ ئىككىنچى قىسىمىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ
سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ
ھەتتە چەتئەللىك جەمەت ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ.

س.پ: دەلەن: «دېمىرل كۆمۈرىنىڭ دىۋىنىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ
گومىنىنىڭ جەمەت بىر قىسمىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ
پەلەننىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ.

ي.ك: ئىككىنچى قىسىمىنىڭ (ھەتتە پاشا ئىككىنچى قىسىمىنىڭ) دىۋىنىنىڭ.

س.پ: ئەگەر ئۇزۇل ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ بىر قىسمىنىڭ، ئەم دىۋىنىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ
ئەم جۈملىسىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ
دېگە راستىنىڭ دەۋرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ
ئەم دەۋرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ ۋە سەم كۆمۈرىنىڭ.

ی.ك: ئوزال تۈانى زور لەو قالباڭە بشكىنى كە كەسانىكى دىكە پىيان نەكرا
بىكەن. بەلام نەتۈانى شىنكى دىكە بىخاڭە جىڭايان.

س.پ: شىكاندىيان گىرنگى نىيە. ئەو باشى مىكانىزمى كارى دولەت دىزانى و
دەتۈانى ئەو مىكانىزماڭە نىكە بشكىنى كە لە كارگەتۈون و ھەلەتات ئەم
مىكانىزماڭە دروست بىكات. بۇ نموونە، دەپىنى گەلنىك لە سىياسەتە كانى دولەت
پەر بەپىنىتى سىرمايدارى لىن. لومە دەگىرېت چۈنكە ھىچ ناكات.
ی.ك: پىم واپە ئىشتا كۈلەكە كانى روو لە ئەمانى و وزى شلوقە، چۈنكە زۇر
كەسى باومى پىيانكەن.

س.پ: وىك تۈۋىك لەمبەر باسەم كىرە، سەرگىراپە تىيە كى تەكتىكىيە،
تەكتىكى سۇپا و تەكتىكە كانى ئەمىرىكا جىنە جىنە كات. دەستىرە خىنرا
گىرفان پەرگەرە كانىش لە كەرتە كانى سىرمايدە ھەن، بە پەلە لە گەلپاندا ھاۋجۈوت
بىرو و تۈانى بە كارىيان پىنىنى. مەسەلە ئۇزال واپەلەت. ئىشتاگە ئەم
قۇناخەمە مان تىپەر كىرە (پىگان - بۇش) پۇشش و كىلپىتۈنى تازە ھات و ئەمە
تا رادەيكە جىپاۋاز دەپنى. لەوانە بە سۇپا بۇى دەرگەتۈ پىنۋىستىيە كى زۇرى بە
ئۇزال نىيە و لەوانە شە گەرتى دەستىرەن بە بەرچاۋومە نەمىنىن. مەبەسەم ئەۋەپە
پىنگە ئۇزال دەۋرى نواندىنى ئەۋان نەپىنىن، چۈنكە لەلايە كەۋە ئىدى بەسۈود نىيە و
لەلايە كى دىكە شەۋە دىمىرىل ھانۋەتە روو كە پىنگە قە بەناۋىانەۋە بىكات و
سەر بىكات ئەۋانە زىد لە پىنۋىست دەستىرەن. بۇپە دەپنى بەرەستىك لەبەردەم
(ANAP) دا دابىنى و بىۋە بۈۋە شىنكى گىرنگى بۇ دولەت. لەۋانەپە بەرسى:
(بۇچى سىرۋىكەپە تى وزارتە بۇ دىمىرىل گىرنگە و ھۈپە كانى ئەم پەلەۋاپە
ۋەرگەرتى چىن ۹۹). لە گەلنىك ناۋەندا بىتازى بەرانىر بە ئۇزال و دەستىرە كانى
دەۋرۈپىشى ھەبۈون، سەربارى ئەۋ بۇشاپىيە كە بە ھۈى ئىنمەۋە پەيدا بۈو. بەم
پىنۋە دىمىرىل تۈانى كەلەك لەم دوو ھۈپە ۋەربىگىرە، لەبەر ئەمە گۈتە: «دىمىرىل
نازانى چۈن بەم پەلە و پاپەپە گەشت ۹۹». ۋەختىك لە كۈنگىرى ھىزبى داد (AP) دا
قەسە دەگەرد گۈتى: «چەند جار لە ھۈكۈم لاپانىردەم، ئەۋەتا جارىكى دىكەش
ھاتىمەۋە. مەن پىزى قەسە خۇم دەگىرەم». ھەمۋان دىزانى چەند دامار و گۈشە گىرە
لە گۈندە كەپىدا (ھەمەزە ناكۈى) و ئەم شىنۋە دەرگەۋەنەۋەپە چاگەپە وزە و
تىنۋەتۈانە كانىۋە نىيە. ئەمەش ماپەپە شانازى پىنۋە كەردن نىيە ۋەك ئەۋ دەبىكات
كانىك ئەۋە دەلەت، ئەمە ۋا دەگەپەنى كە ئەۋ خاۋىنى پادەۋمىرەپە كى پىنۋەت و
سەرپىنۋەپە و ھەلەمەتات گەرتە سادەكان بىخەلەتىنىن. بىمە ناپەۋى ھۈى سەرلەۋىق
بەم پەلەۋاپەپە گە بىشەنەۋەپە تىبىكات يا خۇى لىن گىل دەكات.

لەنرەدا پىنگە بەرسى: «بەلام كىن ئەم كارۋاپارەن ھەلەدەۋرەپىنى ۹۹». ئىشتا

سەرۋىكى ئەرگان لە بەرى مەيداندا دەرگەۋەنەۋە و قەپەكە ھىجۈپىشەۋە. ئەم قەپەپە
شاپانى تىپىنى كەردنە و ھىندىك نىشانەپە لەسەر سىياسەتە پىنچەنەپە كان تىپداپە.
لە گەر لە ھىندىك ھاۋسەنگى نىۋەلەتەپەدا خۇپارىز نەبۋاپە، ۋەك گەۋەرتىرەن

ماموستا ده كه وتەپوو. بەلام ئه‌مه‌ش چارمه‌ری كهنه‌كه‌ ئه‌یه. كهنه‌ی سه‌رگر دایه‌تی به‌م رینگابه‌ چارمه‌رناكریت و پهنوودی به‌مه‌وه‌ هه‌یه: مه‌نقیقی كۆمار لای ئه‌وان په‌گازۆ به‌وه. ئه‌م پۆزانه‌ ده‌م له‌ كۆمارى دوومه‌ دژپه‌نت و ئه‌م ده‌م تهنژمه‌نه‌ش ئه‌نجامی چهنه‌ ناچاری به‌كی ده‌ست نیشانگراوه‌ و پهنوودی به‌و كۆماره‌ی به‌كه‌مه‌وه‌ هه‌یه‌ كه‌ به‌ ده‌خه‌ك گه‌شته‌وه‌ ناتوانی كاروباره‌كان به‌ریوه‌ به‌بات و به‌وه‌ به‌ به‌لا به‌سه‌ر گه‌ل و سه‌رمایه‌دارى به‌وه. به‌لام سه‌با ته‌مه‌دارى كی له‌خوێراوه‌ لای به‌ به‌توانی وه‌لای به‌نى. ئۆزال هه‌ولیدا كه‌مه‌ك به‌مه‌ره‌كانی به‌كات، به‌لام ده‌سه‌لاتنكی پهنووستی نه‌بوو. هه‌رچی چۆنك به‌یگوتنایه‌: ئه‌مه‌ كۆمارى دوومه‌ دادمه‌زرینه‌ن، من به‌و به‌م وایه‌وه‌ كه‌ له‌ چوارچه‌ونه‌ی په‌رۆها گهنده‌ تهنی نه‌ده‌مه‌ران.

ی.ك: ئۆزال كارتنكی گرنه‌كه‌ له‌ گه‌مه‌كه‌دا و ده‌كریت گه‌مه‌ی له‌سه‌ر به‌كریت. له‌وه‌به‌وه‌ ده‌راندى. ئۆزال ناكه‌ رینگابه‌كی هه‌یه، ئه‌مه‌ش ئه‌وه‌یه‌ جارىكی دیکه‌ دابه‌سزى و حیزبكی ئازده‌ دابه‌سزینه‌ن و جارىكی دیکه‌ به‌خه‌شى خۆی ئانی به‌كاتوه‌.

س.پ: دیسه‌ریل چارمه‌ریكی ئه‌م قه‌یرانه‌ ئه‌یه. ئه‌مه‌نا (حیزبى په‌ناه) به‌مه‌ره‌كانی ده‌كات. نه‌گه‌ر توانی ده‌سته‌به‌ری په‌نجوانی له‌له‌مانها و كۆنه‌په‌رستانى ناوچه‌كه‌ به‌كات، له‌وانه‌یه‌ هه‌نگاوێك به‌نیت. به‌لام ئه‌مه‌ چارمه‌ریكی به‌شى قه‌یرانه‌كه‌ ئه‌یه.

ی.ك: رێ به‌ (حیزبى په‌ناه) نادن به‌ ته‌نها حكوومه‌تنك دابه‌سزینه‌ن. له‌وانه‌یه‌ په‌كه‌كه‌وتنك به‌ت له‌گه‌ل (SHP) یا له‌گه‌ل حیزبكی دیکه‌دا.

س.پ: به‌ ده‌لنایه‌یه‌وه‌ وایه‌. له‌وانه‌یه‌ وێك پهنشو به‌كارى به‌نینه‌وه‌.

ی.ك: مه‌تانه‌یه‌كه‌ به‌ حیزبى (په‌ناه) ئه‌یه، رهنه‌كه‌ لهنوش به‌لین كۆنه‌په‌رسى ئه‌وان رێژه‌یه‌یه‌.

س.پ: ناتوانن هه‌یج به‌كه‌نه‌، ئه‌وه‌ نه‌ه‌ن كه‌ ئه‌م كۆماره‌ به‌كه‌نه‌ داروپه‌ردوویه‌كی زیاتر و ئه‌و ته‌نگانه‌یه‌ش قوول به‌گه‌مه‌وه‌ كه‌ خوێانی ته‌ندان. وه‌ هه‌ر گۆپانی گه‌وره‌ی ئه‌ورگی پان چاك‌ كردنى ده‌خه‌كه‌پان له‌لا ده‌ننینه‌وه‌. ئه‌مه‌یان ئاماده‌كارى به‌ نه‌كراوه‌ نه‌ له‌ ناوه‌نده‌كانى سوپادا و نه‌ له‌ ناوه‌نده‌ مه‌دنه‌یه‌كان. ده‌زواره‌كه‌ له‌مه‌خا‌ده‌دا چه‌ره‌ده‌بنه‌وه‌. ئه‌مه‌ به‌و كه‌سانه‌ی كه‌ به‌هه‌رسن: «ئابا PKK گه‌شتوگۆی سه‌اسی ده‌وت پان نا؟». ده‌لنیه‌ن هه‌تا نه‌گه‌ر به‌ گه‌شتوگۆی سه‌اسه‌ش په‌شت له‌ستوو به‌هه‌ كه‌مه‌ك له‌لاكه‌ی دیکه‌ ئه‌یه‌ به‌توانی به‌ حیزب و سه‌اسه‌ت و په‌نجه‌وايه‌تى و سه‌رگر دایه‌ته‌به‌كه‌به‌وه‌ به‌هه‌رسى ده‌به‌بات. له‌ راسته‌دا كه‌مه‌ك ئه‌یه‌ به‌توانی دانوستاندنه‌ن له‌گه‌له‌دا به‌كات. نه‌گه‌ر به‌كه‌تیه‌كان گوتی: «به‌ئێ» چلی دیکه‌ په‌یدا ده‌هه‌ن به‌مه‌ره‌له‌ستى ده‌گه‌ن. ئه‌وى راستى به‌ن ئه‌وه‌ كه‌وا كه‌ ئه‌مه‌ ده‌توانن سه‌اسانه‌ گه‌شتوگۆی له‌ته‌گه‌دا به‌كه‌هه‌ن؟ واته‌ ئه‌ورگیا سه‌رگر دایه‌تى به‌كه‌ ئه‌یدا ئه‌یه. ئه‌م ده‌خه‌ زیانی گه‌وره‌ی هه‌ن. په‌نم وایه‌ ده‌وله‌ت به‌هه‌ر به‌م ده‌خه‌ ده‌سته‌پاچه‌یه‌. نه‌گه‌ر وسته‌ی گه‌شتوگۆمان له‌گه‌له‌دا به‌كات، كادیه‌رى راسته‌قینه‌ی ئه‌یه. جا كنى ئه‌وه‌ به‌كات؟

ی.ك: تەنھات ئەگەر پەكنىكىشىان ھات و گفتوگوى لەگەن كەردن، چى دەگۈرېت؟ كىن ھىزى گۈرېنى ھەپە؟

س.پ: لەمەرقەمى قەيرانى سەرگەداپەتى و قەيرانى خىزب و قەيرانى پۇرېمىان ھەپە، ھەموو ئەمانە ئالەمارن.

ی.ك: ئەمە كىشەپەكى زور گەنگە.

س.پ: بە دۇنيایەپەو، لە گۈنەو ئەمە تىنروانىنە، مەپەستەم ئەو پە ئىنە بو گفتوگوى سىياسى سازىن، بەلام دولەت سازنى پە. بۇپە ئاتەرائىن چەندە بىنچىنەپەكى تازە بو پىتۈندى كورد و تورك دابىنىن. ھەتا ئاۋەدەكانى سۇپانى بارودۇخەكەيان بەدلىنىپە.

ی.ك: چۈنكە لاپىنى توركى قامادەنىپە، چارمەرى سىياسى پىنگای خۇى ناگىرېتەپەر.

س.پ: سۇپا لە دلەراۋ گەداپە، لەنجوۋمەن و ھىكۈمەتىش لە دلەراۋ گەدان. گەنىك ئاۋەندى دېگەش نىگىرانن و دىگىنكى بەھىز پەيدانابىن و ئەم دلەراۋ كىشە نەمىلن. نە پە كىك دەپىنەن بۇمان بدوئەت و نە سىياسەتى بىنچىنەپىش، نە سىياسەتمەدارى بەجەرك و نە سەرگەداپەتىش ھەن. ھەموو ئەمانە بەلگەى ئەو نە كە گەلى تورك قەيرانىكى قوۋن و ئاشكراى سەرگەداپەتى ھەپە.

ی.ك: ئۇزال جارىكىيان لە فېدېرالېزم دوۋا، ئەمجا ھىندەى پىنەچوۋ قەگەى قوۋت، داپەو، لە كاتىكدا قەگەى لە پۇرۇنامەكاندا كەوتە روو. ئۇزال تىرسۇكە، ھەنگاۋ بو پىشەو دىھت و پاشان پىنېدا دەگەرىتەو. ئىشائى لافى ئەو لىدەمات كە كوردى لە مىللەتانى دېكە زىاتەر خۇش دەۋى و باشتىرېن چارمەرى بو كېشە بۇسەو ھىزە گۇشە ھەپە. لافى ئەو لىدەمات ھەلۇپە، بەلام توركيا پىتۈپىتى بە كۇترە و توركىيانى كۇترى تىننا نىپە.

س.پ: ئايبا دەپىنە ھەلۇ ئەگەر پىلانى بو رەشە كۇزى داپشت؟ ئەگەر ئەمە دەپىكات بە ھەلۇ، با سۇپەر ھەلۇ بىن. بەلام ئەمە چارمەرى نىپە. بە كورنى ئەوان لە قەيرانىكى راستەقەندەن. خىزىنكى خازىر بەدەست نىپە پىش ئەۋى كار لە كار بىتارزىت پى و شوپىن و چارمەرى دىھت نىشانگراۋ دابىن. ئەوان باسى ھاۋجۋوت بىۋىنى نەتەۋەپى دەگەن و ئەمەش شىنكى تازە نىپە. بىۋىنى ئەوان لە كۈنەو لەسەر ھاۋجۋوت بىۋىنى نەتەۋەپى بىنات ئراۋە.

ی.ك: ھەموو ھاۋجۋوت بىۋىنى ئەوان نىشانەى سىرۋىش، ۋە لە راستەدا ئاۋەندىكى سىرۋىش ھەپە، ھاۋجۋوت بىۋىنىكىش لەسەر چارمەرىنە گەردنى كىشەى كورد ھەپە. ئەوان باقى ئەم ھاۋجۋوت بىۋىنى دەپارېزن.

س.پ: ئايبا كىشەپەك ھەپە بەم بارودۇخەو بە چارمەرى گەپىشېن؟ چ كىشەپەك زىاتەر گەرى و گۇلاۋى نەپوۋە؟

ی.ك: گوتى: مەن بانقىنكى زەربابى دادەمىزىنم و ۋەزىرەك بو ئەم مەپەستە دادەنم. سال و نىۋىكە نەپوانىپە پىسايەكى پىتۈپىت بو ئەۋە دىرېكات، سەرماى

لنوه له منی دمقه زیاتری پنی ناوې. یاسی وزارتني زینگی کړو و لنم کارمشی به جیننهشنا. لنم له نجامه به لگی بنهست و کړنایي به. کس نه پتوانپوه لنم دوځی که یاسم کړد راست بکاته وه.

ئەگەر بىرەي خۆرەلەت پىرە نەستىنى، بىرەي خۆرناۋا پىرە ناستىنى. بىرەي خۆرەلەت ھەركاتىك پىرە بىستىنى، پىرەسەندىنى خۆرناۋاش زىاد دەكات.

س.پ: ښځه د دولت‌مان هر له ډلوي سره‌بازي و سياسي پوهه نه‌م‌ژانده‌وه، بېل‌څو پرمه‌مان لاسر گټلنځه مسئله‌ي ديگه‌شي لاداوه. ښځه ښځاگه پښمن دووباره گم‌الېزم و رزيښي کوماري و سېستم‌ي حېزه‌گان و بارودونځي سرگرم‌دايه‌تي ه‌لېس‌نگېښته‌وه و پښمن چار به سياسي ته بنچينه‌يې گاندا پخښته‌وه که ده‌گښته‌وه نځله هر يو گوربانگاري گموره له سياسي کورديدا، بېل‌څو له هوارۍ ديسو گراسي و سياسي دموشدا و زور دموو ده‌گرېښته‌وه و ښځه پښوېسته‌گان دادمعزېښته‌وه و ښوونې پنداوېښتيگي ناچاريتان پوهه هم‌به. ښځه ښو نځلجامان‌دن که له ه‌زاني (PKK) ده‌کوم‌وه.

ى.ك: تېزىڭ يا پېشىنبارىكت ھەيۋو بۇ كىمىڭ بۇشكىردىلەۋى مىسلىدەكە. ئىنەۋ دەتاتىگوت: «ئەگەر بىرمى خۇرەلەت پەرە نىستىنى، بىرمى خۇرلاۋا پەرەستىنى ۋ بىرمى خۇرەلەت ھەركاتىڭ پەرەستىنى، پەرەستىنى بىرمى خۇرلاۋايش زىياد دەكات». ۋە دەتوانىن ھەمان قەد دۇببارە بىگەينەۋ كە باسماڭ ئىنەۋ كىرد ۋە دەلىنچ: «ئەگەر پەرەستىن لەبىرمى بۇرۇلاۋادا پۈۋەتات، ئىنەۋ ناتوانىن بىرمى كۈرەستان پەرە پىنەمىز». ئاپا ئىنەۋ راستە؟

س.پ: ناخبره، پنجموانه‌ی له‌وه پرسته، «له‌گهر پهرسندن له بهرې روزه‌لالت پرونده‌ات، له‌وه بهرې رولاولاوا پهرخاستننې و هرچنده بهرې روزه‌لالت پهره بستننې، له‌وا بهرې خورلواواي زياتر پهره دستننې» پهرسندنې بهرې خورلواوا دهنه هوی پهرسندنې راديگالي زور گوره له لورشا و پرستي گورد زياتر مضامېروو. پنگه له‌وه شوينواوي زور کاريگري هېمن و بکښتموه پر گتشي کوماره تورک زمانه‌کان و کار له چنده فېدرالي په‌کي پرته‌يي بکات. ښه چنده له‌وه تن بهرېنېن، له‌وانه په مسئله‌ي (PKK) بن له‌لغزه بښته هاندېر پر فېدرالېزمي گورده‌ستان و په کيگرتنې کوماره‌کاني خوره‌لالتې ناوېراست به پرته په‌کي گوره. پنگه گورده‌ستان دورې دستې له‌رکان له‌م مسئله‌ي‌ها بېښي. چارصري تورکي هم نالما دت دېښي. له‌گهر باکوري گورده‌ستان هوو به فېدرالي، پښي کښمچن کوماره تورک زمانه‌کان بښه قواره په‌کي فېدرالي. له‌وه فېدرالېزمي قطقاس و فېدرالېزمي لېران و فېدرالېزمي عرب ده‌گه‌پښي. له‌وه له‌وه فېدرالېزمي خوره‌لالتې ناوېراسته که لښې دېوېښي. هر له‌م لاهېموه،

پروډاوى فېډرالىزمى كوردستان واته زنجېرى فېډرالىزمه توركى يەكان،
 بەباشور ېشمه. هرومها فېډرالىزمى قەفقاس واته فېډرالىزمى كۇماره كانى
 ئاسىي ئاوماست و فېډرالىزمى ئېران و فېډرالىزمى عرب. دولەتلى عەربى
 ئېشتا له بېرەندا له بېناتى فېډرالىزمه و ئېزېكن.

ئەم جۆره فېډرالىزمه ئراوانه كه باسى دةكه بىن چەند دورا يەكى ديارى
 مېژووى و جۇگرافى و ئاېوورى و كۆمەلەتە و پۇشېرى دەبن و ئەم
 دورا يەكە دېارېزى و ئېش بۇ پەرسەلەن دەكات، له بائى شەرى مالىوېرانگىر
 و ئېكەدان و پەكترېمى اللەمەيان، بەلكو دېنە سېستەمىك بۇ دولەتە كەرنى
 يەكترى. ئەم سېستە شاپاتى بېر لى كەرنە و ئېش بۇ كەرنە و ئەم بەدى
 دېمەنى كه ئېسلامى يەكان پاتگېشتيان بۇ دەكرە بەبى ئەمى هېچ بېكەن. هرومها
 ئەمى بەدى دېنى كه سۇنەت پانگەوازي بۇ دەكرە بەبى ئەمى هېچ بېچىنە يەكى
 بۇ دېنە و پووبەرووى ئەم ئوروپا يەكە دەبن كه به شوېن ئەم جۆره يەكترى يەكى
 ئېران ولاتە كانەلەندا دەكېرن. ئەگەر ئوانەمان بېناتىكى شۇرەكېرەنە بۇ ئەم
 فېډرالىزمه سۇگەر بېكەن، بېگەر ئەمسا دىتوانەن به فېډرالىزمى خۆرەلەنى
 ئاوماست بېكەن كه دېنە هېزىكى گەورى بېرگەر و دېكەتە يەكترى يەكى
 مېژووى له پېناوى پەرسەلەندا.

ى.ك: بەلنى مەن به كەفوكولەو گۆپم لى يە. هەلكشائى كورد درېژ دېنەمە تا
 دېنە هەلكشائى خۆرەلەنى ئاوماست. مەسو ئەوانى كه چاوپان پەنت دەكەوى
 لىتە دەرەزىن و ئەم بۇچوونەمان هەبە. ماومەكە لەمبەر «يالىچىن دۇغان»
 دېدارىكى له گەل پېگەشنى و هەر ئەمە بۇچوونى ئەم بوو، چونكه پېنى گۆم:
 «سەركردە» (PKK) بېر كەرنەمى ئەنبا له بېناتىنى كوردستاندا قەتەس ئابى،
 بەلكو به دواى رزگارى يەكى گەورەمەبە. ئەمەتە بۇچوونى مەن بوو هەر له
 يەكەم چاوپەن كەوتەمە به ئەم لى سالى (۱۹۸۹)، هەر له چاوپەنەمى ئەم
 باسەماندا لەسەر فېډرالىزم، ئەگەر پى بەلەن بۇچى لا له ئەنجومەن نەكەبەمە.
 ئەمە باپەتېكە گەلەك له خۆپەندەوانان به پەروشان بېزان. واته مەسەلى ئەنجومەنى
 نېشتەنى كوردستان. وەك دەرەكەوى ئەم ئەنجومەن سالى ۱۹۹۳ دەكەبەمە و
 گەلەك ئامادەكارى بۇ ئەمە له ئارانان. ئاىا هېچ پوونكەرنەمەك لەسەر ئەم
 ئەنجومەن و ژمارى ئەنناماتى هەبە؟

**ئەنجومەنى نېشتەنى كوردستانە وەلامى ئەم شتەنە دەداتەرە كه
 هېزە سېاسەكان له ئەنجومەنىكى نېشتەنى چاوپەران دەكەن.**

س.پ: له باشور ئەنجومەنىك دامەزرا و حكومەتىك به پېنى ئەم ئەنجومەنە
 پېنكەت. باومېر واپە وەلامەلەمى ئەم حكومەتەبە كه بېر له دامەزرا ئەننى

ده که پهنه له پوتان و پادپنان، له مجموعته گڼې ولايتونه لري له مجموعته
بېشماليه کې نيمه، لهوان دپانوي تمرزي کرښه له جيني تمرزي شورښکې
دايښ. ټينگه پېشن لم پامېشې سرود پمعه. وک سراج دپنې لم پزافله چل
سال له پافور هن، بېچې به خپلپانغا نعت حکومتک و له مجموعته
داسې زېښن و هغو غمېکيان لوتلومي هو؟ وختک له حکومتې پوتان و
پادپنان و له له مجموعته دواړې، به پله گوته پيانکالي له مجموعته و حکومت،
چا که کارېگر پان له پروې سياسي و سرپاړي پوهه بهر ژور چوو، حکومتې
فېدرالي پان راگ پاند، لم هنکاواله به پشپانوي لېمپرياليزمې جېهې دفرېن و
تور کپالې پالېشې لهو ده کات.

پنجماً به عنواندا سورپا و ئیرانیس را بکشته نپو له به گکوتنه نپومولته،
هولی را گشتای نهران بن لملاولولاپه. ده لانداری نهران (۱۰) هفالی

بهریندارماتیان گرت که هو لوی نیردراپوون. سوریایس هیندیک همولی وطلا گرتن و شعی لم بابمتی ههپو.

زور پئی کیمچن لوان له گهر توانیسان (PKK) لههینن، لوان له پښگای په ککموونی ننودولتی هوه دسکموتیان هین. بویه راستموخو پناپان برده هر لوتکهی سنی قوئی و کورپوولوهیله کرا لیران و تورکیا و سوریای تښاپوون. تورکیا لهنجامه کان و لاسانجه کان و دوراپیه کانی هتیره کهی لینگاپهوه و راپورتیکهی دور و دریزی پښکمش کردن. هرومها تورکیا راپورتیکهی لمر لوان لهجمانه پښکمش کرد که پښکموونی پښوو خستیه روو. لام وایس پښکموونه کهپان هښتا بهردوامه.

ی.ک: به لام لوان لوتکه سنی قوئی به هیچ لهنجامیکهی نمخته روو.

س.پ: هر لمرهناوه لاشکراپو که هیچ لاکامیکهی لښاکمویتوه به هوئی ناگوکبه قوولگانی نیران و تورکیاوه که پاشمولی بابمتی کانی دیکهپان داپوئی. ناگوکی لوان چمتو له گدن سوریاشا هیه. هم ماکوکیاته لوان جورون که به لاسایی لهنوناپریږن. تاکه کارکردیش که پښکموه کوی کردلوه کښهی کوره پرو کمو. مسوده قولانسی پښکهنانی دولت.

ی.ک: پښ پیداپوونی «PKK» له دهرپښی (دولتی کوردی) دلگران دهبوون، واته هر شنوبهله پرو بڼ فیدرالی یا هی تر. وایان دهبینی پښوئی به کی راستموخویان هم مسئله هوه هیه.

س.پ: زور لاساپیه لوان دولت کار بکاته سر هم دولتانه، ههنا له گهر فیدرالیس بڼ. کاریگریه کانی (PKK) لوان گوره ترن به یکه دانیشن قهپان لښکریټ. به چارهر گمیشن یا له گمیشنپان مسئله کی دیکبه پست به رادی ناگوکی نیرانان دهبستن. جا چمتو لمر ناگوکبه کانی دیکه یطلیکمون، سه بهارت به (PKK) پښکمه کمو. چندیس لیک دور بکمونوه لمر (PKK) ناگول دهبڼ. لوان په لکموونه ناوکی و ننودولتی که کرا، نوکراپهتی کوردی و ناوخته پښورمیسته کوردیه کان و ناوخته چمپروه کوردیه کانی وطلا پښگای نازادی (OY) لشی خسته لای خوی. ههمو لوانی که چوونه پان هاوپه پماته تبه که سیاستان دهرهه به (PKK) و لوان چینای و نوپنراپه تیان ده گدن دمرکوت. لاسانجی ههمو لوانی که بهشاری هتیره کهپان کرد نههښتنی پارتی کرپکارانی کوردستان و بهر خودانه کانی بوو له سالی (۱۹۹۲) دا.

به لام گوتمانی تښا نی به که (PKK) دهبښن. لوان نا لښتا قه و قه لوزک لمر (فرهاد) عوسان لوجه لان دهبوونوه و مشوم لمر هم مسئله ده گدن و پرسپار ده گدن لایا دیله پان خوی بهدستوه فاده؟ لوان مشومرانه پان و ده گه پښ لایا فرهاد قابیلی لومبه بڼ به نوکمر پان نا؟ له گهر قابیلی لوان بڼ، لوان له پښگای تالهبانی و بارزانیپوه مستموی ده گدن. به همان شتوه دلبڼ لاپو له سوریایه. لایا دمتوانن سنووریک هو چالاکیه کانی دایښن پان نا؟ پان: لایا دهتوانن وای لښکمن دست بهرداری نه باتی چه گدارانه بڼ و لویس دستمو

بکه یین پان نا؟ یان: لایا پیمان ده کړیت به هیندیک دمکرونی سیاسي قناعتی
 پنی بکه یین پان نا؟ هممو مشهوره کاتیان لم چوار پتوړه بیا ده. له لایه کی دیکوه
 لم مشهورانه هینستا لمو باره یوون که ناخو (PKK) هر مری هینتاوه پان نا؟ لایا
 (PKK) ده توانی درېزه به خه باتی چه کداری بدات پان نا؟ لایا چالاکی و
 کینوما له کانی ناو خو سرکوتنیان به نسیب دینی پان نا؟ لایانجیان لم هممو
 هر سیارانه برپا کړدنې شمېرکی دروونی به یو گه پشینیان به مه به سته کاتیان.
 هموله کان تا نینستا لم دوووه بر دوامن. به لام خاقل گهریه که لهوه یوو نینه به
 شپوه به کی چا وروان له کراو پتوړه پیمان له گڼل ننجو من و بهری کوردستاندا له
 باشور و پتوړدی سیاسیشان له گڼل پتوړه کی حکومتی لهویدا دامزراند. لم
 سیاستمان تا نینستا درېزی مه به. له لایه کوه پتوړه له پان و له لایه کی
 دیکوه پتوړدی. لهوان له هلسانگاندن و به خو گرتنی لم گوربانکار پاتمه توووشی
 نارحمته به کی زور دین.

ی.ک: لایا پتوړه له پان به توندی پان به نمری بر دوامه؟

س.پ: نه خبر، بر دوامی پتوړه له پان به توندی پان نمری گرنگ
 نی. په. گرنگ پتوړه له پان سیاست ته گانه. سیاست پاریز گاری جوری
 پتوړه له پان ده کات و همان کات به دووی ساده ترین خالی لیکنیزیکوونوما
 ده گمېت. نینستا که بکه به کی جمع او مری و نیشتمانی فراوان به تایبه تی له
 ناوچی (سوران) ده به یو یلک کومتی لایا ده به. نینه ناتوانین نه به فراموشی
 بکه یین. نیاز هه یو له گه لایا ریڼه بکه یین. با بروانین ناخو لم نیاز بهری
 پنی دریت؟ له لایه کی دیکوه پتوړه به هینزیکی تواوی نه یو بچینه شمېر دز
 به (PKK) و برزو پتوړه لایا نه یو. کاتیک باسی یلک کومتی ده که یین،
 مه به ستمان نه هینستی کاریگری تم کار کړدانه به. هرچی پتوړه له پان کاتیک
 هینستا بر دوامن، چونکه هینستا درېزه به سیاستی جارانپان له گڼل تور کیدا
 دودن که سیاست ته کانی دوزمه. هینزی برسی لایه کی لم سیاست به. هم پنی به
 پتوړه له پان له گه لایا بر دوام دین. له گم لم پتوړه له پان نه گانه رادی
 چلک به کاره پان، لهوا لمر پنی به له هر ساتنیدا پنی لم ناراسته به بگری و
 له وانه به لهوه له کاتیک دیکوه پنی. گوهری مسله که لهوه به دینی شمېر هینستا
 بر دوامه، با به شپوه دیکوه پنی. تا نینستای کاریگری به کی گورمه لایا
 بهری باشوردا ده به و لهوه تا بدهست هینانی چمتو ننجو منکی باقی درېزی
 دین. پنی گومان تم بارودوخه وک هینزیک وا دین یو بهری باکور. سالی
 داهاتو له نجه کانی لهوش دینین.

ی.ک: لایا نه وه ده که پنی که دوو ننجو من له نارادا دین، لهوه ننجو منه که
 لینی دوواین و ننجو منی نیشتمانی؟

س.پ: به لای، ده چه سر تم مسله به. گومانی نینا نی به که لم پتوړه پانه
 ده کتیشنه به یو پتوړه ته تازه له سالی (۱۹۹۳) دا. زور بری تیدوچن ننجو منی
 نیشتمانی کوردستان «نمو ننجو منه پنی که وه لای لهوه شتانه ددهاتمه کوا هینزه

سیاسیه کان له لئنجومەنیکي نیشتمانی چاومروان ده‌کەن. لعمه به پهرمەسەند دادەدریت. لەبەر ئەم ھۆبە لمانەپە باشور و باکور بێتە پال ئەم لئنجومەنە وا که له پهرلمانی تورکیا و لعمرونه‌که‌ی بێت، به‌لام لهو زیاتر دیموکراتی و سرتاسری ده‌بن. بێلکه‌کان ناماژه‌ بو‌ ئەوه‌ ده‌کەن که ده‌گریت چەند ههنگاوێکی باش به‌م پرڤاڤه‌دا بێتین ئەک هەر له‌باکوری کوردستاندا، به‌لکو له‌ بێتە کانی دیکه‌ی کوردستانیشدا، هەرچی ژمارە نوێنەرانیش گرتگ نی‌یه‌. ڤه‌نگه‌ ٢٠٠٠ یا ٥٠٠ نوێنەر بێ.

که‌مێک هه‌لوێسته وەرگرتن له‌سەر بایه‌نی مینژوویی ئەم لئنجومەنە شتیکی به‌سووه‌، کورد به‌ قوتابخانی حیزبایه‌تی (پێکهێنانی حیزبی سیاسی) و به‌ قوتابخانی دروست بوونی به‌رما تێپه‌ریوه‌. به‌لام قوتابخانی لئنجومەن له‌ ڤووی لهو قوتابخمه‌ که پێیدا دەرژین پم بایه‌نه‌، کاتی ئەوه‌ هاتوو له‌م جوړه‌ لئنجومەنە بنیات به‌دریت، له‌ ڤووی کۆمه‌لایه‌تی و سیاسیه‌وه‌ گۆڕانکاریه‌کان بنیاتیانی ئەم جوړه‌ لئنجومەنە ده‌موازن. وا پێویست بوو ئەم لئنجومەنە له‌ قوتابخانی حیزبایه‌تیه‌دا له‌ شتیوه‌ی کۆنگره‌یه‌که‌دا دروست بێت که هه‌موو حیزبه‌کانی تێدا بێت، به‌لام له‌بەر گه‌لێک هه‌و نه‌بوو. بو‌ نموونه‌ لای مێله‌تانی دیکه‌ حیزبه‌کان له‌ کۆنگره‌وه‌ بنیات به‌دریت. که‌چی لای ئێمه‌ پێچهوانه‌که‌ی راسته‌ و پێویسته‌ کۆنگره‌ به‌ کاریگری حیزبه‌کان و به‌ره‌کان ساز به‌دریت. له‌مەر گوته‌ ئیگاڤه‌که‌وه‌ به‌رواڤین بۆمان دهره‌که‌وی که پێکهێنانی لئنجومەن و کۆنگره‌ به‌ کورد زۆر گریزراوی ژباتن، چوونکه‌ بۆشاییه‌کی سیاسی پرده‌گه‌شووه‌. لمانه‌په‌ کۆنگره‌یه‌کی هاولاهه‌نگ و مەزن نه‌بن، به‌لام به‌ تێپه‌ری ڤۆزگار له‌ ڤووی دیپلوماتی و ژباتی معدزی و سیاسیه‌وه‌ ده‌بێته‌ بێگه‌یه‌کی کاریگر و ده‌ست-... لاسرازیکی کارا بو‌ دهره‌ز بوون لهو قه‌یرانه‌ که ... سیاسیه‌کان ده‌یاننێنه‌وه‌. له‌ ڤه‌ل ئێمه‌ کاریگرییه‌کی ... به‌تێتی ده‌بن بو‌ خه‌لێک ڤاکنیشان به‌ره‌و شوێن و مۆری ڤاڤی به‌ ته‌خشی ته‌ویله‌وه‌ ده‌ن. نامووی ئەم هه‌لسانگانه‌مه‌دا بو‌ لئنجومەن زیدمۆویی به‌کەم. به‌لام مە دله‌یام که له‌ حالی نه‌بوودا نابێ و ئێمه‌ ته‌نیا بو‌ پڕوپاگه‌نده‌ بنیاتی نانێن و هەر به‌ قه‌ لئنجومەن نابێ.

ی.ک: له‌ هه‌لبژاردنانه‌ی ئه‌وروپادا که گران ناوی وا دهرکووتن که به‌ خه‌پالدا نه‌مهاتن. مه‌هه‌ست له‌وه‌ چی‌یه‌؟

س.پ: به‌لای خه‌وه‌ ناو گرتگ نی‌یه‌، به‌لام ئەک له‌م و پێویستی خوی زۆر گرتگن. لایه‌نیکی دیکه‌ی گرتگی هه‌یه‌، له‌وێش ئەوه‌په‌ ئەم لئنجومەنە ڤه‌ک ڤه‌نگ نه‌بن، به‌لکو نوێنەرایه‌تی تێکرای چینه‌کانی کۆمه‌لگا بکات و به‌یروپا ناکۆکه‌کان و سیاسه‌ته‌ جوړاوچوړه‌کانی تێدا بێت و بێته‌ بنچینه‌ ڤه‌ بێته‌ گۆڤه‌ک حیزبه‌کان به‌ لارامی قه‌ی تێدا بکەن و هه‌مه‌شێوه‌ و روخسار بێت تا له‌ ڤه‌ک شوێندا ڤه‌ک بکەن. پێویسته‌ هه‌نده‌ی بو‌ پالێنراوی حیزبه‌کان گراوه‌ بێت، دهرگاش بو‌ خه‌یل و ناوه‌ده‌کانی دیکه‌ ئاواله‌ بکات و بگره‌ پشتیان پێ به‌ستێت.

ی.ک: لایا هه‌لبژاردنی خه‌له‌کان به‌ هه‌مان شێواز ده‌بن؟

س. پ: له وان پهاوی خوږيان ددوژنموه و هلماندېژېړن و يو لىنجومعنيان پوهانه ده كمن. پېنم واني په لم خالدا هلمېژاردننكي شتېگير هېن. چا له بېر لومى كه پناهي ميللى له لاي لېنه پتومو. دتوانېن هلمېژاردن بگه پېن. به هوى لىو گوشارانېشموه كه دپېژان، هېچ دمرغه نيكه يو بېدېه پېژانې لىوه له لارادا نى په. له بېر لومى كه گېل به گشتى پشگيرى سياستى حېزب ده كات، زحمت نى په گېل پشگيرى لىندامه گاني لىو لىنجومعنيان هلمېژاردن بكات كه حېزب دست نېشانېان ده كات. لىوانى كه ماون كارده كمنه سر ناوږده غېله گېه كان. بېو په دتوانن نوږنهرانى خوږيان هلمېژېړن. هر وېها ناوږده لايېنه كانېش سره باري كار پگيرى سنوورداريان له كوردستاندا، لىوانىش دتوانن نوږنهرانيان يو لىنجومنى لېشتماني بېنېرن. مېه ستم لىو لىنجومنى كوردى بېه كه هلموهرچى مېزوويى دپېه پېنن. نه گېر بېدى هات، شتېگى باش دېن.

ي. ك: سر كرده، له گوتارى حقتانمدا نووسېوم: «نه گېر به كوردستانى له دايك بېومابه و لىندامى پهر لىمانى نېستاي تور كيا بېومابه، رېنگى چوونه پان لىنجومنى نېشتماني كوردستانم هلمېژارد». راتان بېر انېر بېم بېر كردهوميه چى په؟

س. پ: ددېوى سرخ بېدى. نه گېر لىنجومنىه كمان كه و تېروو، لىوېش و ماموستا لىسماخېل پشكچى دتوانن تېپدا بېنه لىندام. گېليك هو هېن. هوى ياساى مشمانى لىووت دداتى به كاومخو بجلوئى و وات لى دده كات به زمان پاراوى بېه كى زياتر موه گوتار دا بېدى و سياست بگى. لىوه له بىنرېندا له ناوږدى سياستدان. نامرازه سياستپه كان يو لىوه بىس نېن. گوتم لىنجومنى لىم لايېنانه دسته بېر ده كات. نه گېر كساتېگى وىك لىوه كه داكو كى له كېشه كورد ده كمن و له كورد خوى پتر رېخ ددېن حېزيان كورد له رېنگاي لىم لىنجومنىموه بگمونه كار، پېوېسته لىوه شتېگى سېر نېن. تمنانته نه گېر لىو لىندامانه ژماره بىك تورك و عمر بېشيان له لىوېدا بوو، پېوېسته پېمان سېر نېن. تېروانېنى لايديولوزيان هر چو نيكه بى، من واى دېنېم هاتنه رېزيان شتېگى باشه. هوېل بېدن و لېش بگېن تا لىوې پېك بگه پېنموه، چو نكه جېاوازي تېروانېن لىم جوړه لىنجومنىندا و بې تايېه تى له سره تاكانېدا دتوانن بېه باشى پېنداويستى بېه گاني گېل لىو سياستپه بېه جېن بېنن كه خزمه تى بېر ژومندى ده كمن و يو قازانجى گېلان دېن. هېوونى كورد له پهر لىمانى تور كيا له كاتى بىناتانېدا شتېگى خراب نېوو. بېلام پاشتر يو مېه سى خراب بېه كار هېنرا. ده كرا لىم لىنجومنى ميللى بېدا نوږنهراني بكات، بېلام شوږنېنېزم نه پېنشت لىوه سره بگړى. نېستاكه كورد له گېليك لىنجومنىندا هېن، دوى خوږيان ناگېرن. دور نه گېنر انېشان شتېگى زور خراپه. من نالېم بوونيان لىوې خراپه. هر بېو پېن، بېوونى تور كى باش باشره له نه بېوونيان و پېوېسته هېوونى نوږنهرانى تور كېش يو گېلى تورك شتېگى بېر بېه بى.

ی.ك: زور درخك پهنشباری لنوم بو خو پالاوتنم بن گه بشت. من بو نو
مسانه به تان سوپاستان ده كم. من خوم ناروزوم ده كرد نو كوردانه ی كه له
پهرلمانی توركبادان بچنه پان نو نلجومنه.

س.پ: لهه شیاوه، پهنه چن نم جوړه كارو پهرلمانی توركيا بهموش خو ی
بنه شتوه، چونكه نو پهنه كوره گان هر بو دوو وشپه كه له زاریان هاتمه
كورسپه گانیان له ده شتو، له بهرلموش كه پك پا دوو نیشانه یان هه لگرتبو،
دنیا یان هه لاند و داننیشاندوه. بن گومان لهوانه بهم پشاره یان پان به كورده
دختن لئجومنی خو یان دابمزرینن كه هرچی چونك بن مانی زور سروشنی
خوپانه.

**نو هه لنگاندنانه ی كه ده لین: «نابو به ناموز گاریه كانی خو ی
پ: نوینی HEP ده كات»، پان (HEP) سر به (PKK) به
هیچ بنچینه به کی راستیان نی به.**

ی.ك: لهوانه ی وا خو كسی توركيا ده كمن بهر تمسكی یان هه به. لهوان وای
ده بشتن چوونه نینو پهرلمانی توركيا سه بهارت به كوردستان و توركيا شتیکی
گران، یا بو خه بات ناچاری به، نم بارودوخه پیچموانی نم چه مکه به. و لك ده بشتن
حكومت له قوناخمدا له داخستن (HEP) دا پارایه. پشتر لمر داخستن
سور بوون و شتاش پاران. بنم وایه شه و را گه پان ده كات كه له پروژانه گاندا
دهر كوتن و باسی لئجومنی نیشتمانی كوردستان كردنانه، دولتو وای لئ سرد
بهم جوړه پاراین. نم پارایه له لای (HEP) یش هه به. چون دهوانه نم كیشه به؟
دایله خات لهوه چیزبکی كوردی داخستوه.

و لك ده بشتن چیزبکی كوردی له نینو ته كشتك و نامانج و بهرنامه تاندا نی به، بهلام
توانیوتانه به هو ی بوونی نم چیزبوه لئجیامی پانی وده ست بهنن. واته (PKK)
چیزبسی (HEP) ی دانم مزراندوه. به لكو (PKK) ناوانی چاو له بوونی (HEP)
بپوشن. نینو له گوشه نیگای سرچم جمعویری كوردستان و توركياوه چون
دهوانه (HEP) و راده ی بابه خ پندانان چنده و چونی هه لدمسنگینن و نابا
توانیویه تی لهركه كانی رابه پزینی؟ نابا لمر بو دهوانه دهوانی لهركه كانی
رابه پزینی؟

س.پ: به سهرانی دروست بوونی (HEP) كمنك فالوزه. لهوه بوو نو پهنرانی
كورد و یستیان بهر له لستی به کی ساده له نینو (SHP) دا پنك بهنن. بهلام له بهرلموش
كه لئمنو كمنیكي زور شوینی بووه له حیزب ودمری نان. به كم: نم جوړه
به گ و پشه به لای لئمنو هه به و، دووم: ئوزاك چرای سوزی دا گهرساند بو
داممزراندنی (HEP) له پشناو بن هتز كردنی (SHP) دا و پشتمانی دولتو بو
حیزب مسوگر كرد. به شایه کی سیاسی به کاریگری نینه له نارادا بوو، بو به

ھىندىك ناۋىد ويستھان كارىگىرىمان بە خراپى بە كارىتىن. واتە دست كرا بە قىس كىردن لەسەر پىنگىھىنئانى حىزىپىكى كوردى نو كىم و رىگىپو لەم ھىلو مەرجىدا (HEP) بىن. بىرمان لەم كىردىمە دست لەم مەسلەيە وىرىمىن لەم روومە نا كە «لەمە حىزىپى ئىسەيە و سىر بە PKK پە» بە لىكو لەمەلەمى كە پىشى بە بىنگەي سىياسىمان لەستور بوو. ھىندىكىيان ئىزىك دەپوونەم. وىك بلىنى دىزى دەگەن و، ھىندىكى دىگەپان وا ئىزىك دەپوونەم كە دۇست بىن. بىم پىنەيە نەمانئوانى دەستەمەستان راپوستىن. واتە ناچار بوو بىن دەست تىزىمىدە بىن. مەبەستىم لەم دەستەمەردانە دروست كىردى چىند پىنۇدىكە بوو. لە ناۋىمە و لە دەرمە رەننەمان لىن گىرت و پىشتىگىرىمان كىرد. جا كە رىگىگىمەنئىيان بى ھەلپىزاردن لەگەل (SHP)دا ھاتە پىشەمە، پىشتىگىرىمان كىردن. چۈنكە شامانجى ئەگىگە كاتى دوزىمەن لەم بوو ھىزى شاراۋى ئىسە بىگىرئىتە پىشەوان بىل حىزىپى دىگەي تىرەساگىر. نەمانئوانى بە تەشەككىرى بىمىنەنمە و خۇدا بىمىن لە ھەلپىزاردن، شىنكى گونجاۋ نەبوو. لە بارتىر بىن چارەسەر رىگىگەمەن بوو لەگەل (SHP) لەسەر ھەلپىزاردن. وىك دەزانى يەكەم جارى ئەم جۇرە توىنەنەنەي كورد دەردەگەم و كە پەرەلەمەش بە شىۋەيەكى شۇقىنى لاي لەم مەسلەيە كىردەم، ئەمە وای لە ناۋىدەگەن كىرد بىن لەننازە بىھىزىن و زەمىنە بىل شىۋەيە دوزى و دىزى شۇش كىرد وىك «PKK لە ناۋىمە ئەك لە دەرمە. پىنۇستە ئەوانە دەرىگە بىن» و رىقتارى دىگەي شۇقىنى لەم چەشتە.

ى.ك: لايلا ئەم شىۋە رىقتارى نوپىنەنەنە تورك رىقتارىكى دەپنەگەنەي؟
س.پ: بىن گومان، پىنۇستى نە دەكرد قىامەت ھەلپىتىن، چۈنكە دوو وشەپان لە دەم دەرهات پا دوو نىشانەپان دانا. سىرنج بىدەن لە ئىنجىمەنى ھاۋشەمى وىك ھى لىنگىلەمە و نەبىشەدا دىگىرئىت ھەموو شىنكى بلىن و، ھەتا ھىندىك ئىنقىلام گوى لەم جۇرە قىسە ناگىر و باپەننى پىن نادىن و پەلپى لىن ناگىر. ئەم رىقتارە بەلگەي رادەي دەمارگىرى شۇقىنىانەيە. پەلپ و بىانو پىشانەدان لەسەر يەك پا دوو وشەي ھاگەزايى، بەسەرىياندا ھەلگەراپەمە. ئىسە كاتى ئەۋمان نىيە ناۋىر لەم مەسلە بىچوۋ كاتە بىدەنەمە، چۈنكە زەمەتە (HEP) بە ئامۇزگارى ئىسە ئىش بىكات و ئىن بىكات و لە دۇخىنكىدا نىيە يى بىكات ئامۇزگارىيە كاتىم بە راسنى جىن بەجىن بىكات. با (HEP) بىخەنە لاۋە، كادىرە ناۋىدەيە كاتى (PKK) لى ئاتوانى رىنساپە كاتى بە شىۋەيەكى راست و رىۋان جىنەمەن بىگەن و مەن بە ئاشكرا سىكالا لە دەست لەم بارودۇخە دەگەم. (HEP) نىك كە لە دەسلەئى ناۋىدەيە دوزى و لە ئاتوانى جىمۇجۇلەش بىنەش بىن و رىگىگەنەنەكەي ھىزىپىكى تەۋاى نەبىن، چۈن دەتوانى ئامۇزگارىيە كاتىم جىنەجىن بىكات؟ ئەم حىزىپە حىزىپىكى ياساپىيە و مەش بىرەپىسى حىزىپىگەم شەر دەكات. چۈن دەتوانم ئامۇزگارى ئاشكرا بە حىزىپىكى ياساپىيە بىدەم؟ ئەمە زىدەپىسى تىنەكراپەم. واتە ئەم پىرۇپاگەندەنە بە مەبەستى ناۋىر ياندن و دامالنىنى ئەم حىزىپە دەكران. وە لەراسىندا ھەندىك كەس لە

هەندىك مەسەلەدا پاي منبەيان دەپرسى و ئىشەش پاي خۇمان لە هەندىك پروژنامەدا
 بىلەۋە كەرمە، وە لەمەۋە هەندىك پىروپاگەندە بىلەۋ كەرمەۋە كە دەلىت: ئاۋۇ پىنئىياسى
 خىۋى دەتات بە (HEP) و پىان (HEP) خىزىپىكى سىر بە (PKK) پىە. ئەم
 پىروپاگەندە لەسەر خەمپال بىنات نىراۋ و قىرپان بىسەر پاستى پەۋە نى پىە. بەلام
 ئەۋە قىۋول ئاگەپىن دەست لە (HEP) پەرمەدەپىن، چۈنكە وىستىيان ئەم خىزىپە دۆزى
 ئىشە ئىش بىگات و خەبەتەمان پاكىتەۋ بىگات، ئىشە خىزىپىكى گەۋرى پەنەنەسان
 ھەبەۋ. دىبارە ئىشە پى نادەپىن ئەم خىزە پەنەنەمان بى قازانچى پەرمەتاتى تورگىا
 بىخىرپتە كار، بە تاپەتتى ئەۋان زۆرىان گەۋەۋە كە ھەتتا كۆردىش دەتۋان بىجەنە
 نىۋ ئەم ئەنجۈمەنە. دەبەۋ چەند ھىنگاۋىك بىنىتىن. ئاۋا ئەم گۇپرانگارىيە
 نىكىچىرزاۋانە بۈۋنە ھۋى پەنكەپەنەنە (HEP) و مەسەلە (HEP) پىش پەرمەسەندە.
 ئەۋان ئىشتاكە ھەلەلدەندەن بە بىرپارىپىكى دادگای دەستۋورى سىۋورىك بى ھەۋەۋ
 ئەمانە داپەنەن و ئىۋىۋى دەلەن پاپاپىيەك ئەم مەسەلە پەدا ھەپە. دەكرىت بىر لە
 ھۋىە گائى پاپاپى بگەپەنەۋە. ئەمە راستە. پەنگە ئەمە ھەندىك گۇپرانگارى
 لىپكەپەنەنەۋە. لە رۋى پىاسىپەۋە دەكرىت خىزىپىكى ھاۋچەش بە تەۋاۋى ئاراسى
 داپەزىت و داخىستى (HEP) ئى تاۋ بەم جىۋە ھەۋلەنە دەتات و كەردەۋى
 خىزىپىكى جىگەرۋىۋا دەكات داخىستى ئەۋە پەكەم بىن مانا پىن. لە لاپەكى
 دىكەۋە پەرمەنەندىكى سىياسى گەنگە لە گۇپرىداپە و دەۋلەت كەردەۋى كەۋىپەنەنە
 پەرمەندەنە تىپىگات و بە خۋى بگەرى و بە خۋى دەلىت: «ئايىا HEP دەۋرى ئەم
 پەرمەندەنە ھەپە». پىنە ۋاپە دەۋلەت بەم پەشتارە خۇ دەناتە پەرمە ئىشانەپەكى
 پەرسىارى گەۋە. لەبەر ئەم ھۋىە لە داخىستىدا پاپاپە. لەرانەپە ھۋى دىكەش
 ھەپىن. باۋەرم ۋاپە كە ئەمەرىكا و ئەۋروپا ئەمەيان پىن قىۋول نىپە و دەۋلەتى
 تورگەش ئەم ھەلۋىتە لەبەرپاۋە گەرى. پەنگە بىر لەۋە بىكەتەۋە كە ئەۋەتۋان
 لە پىنگاى (HEP) ئەۋە ئەم گۇپرانگارىيە ھەلسۋوپىنى. ئەم ھەۋەۋ كار كەردانە ۋا لە
 خىكۈۋەتتى تورگە دەگەن پاپاپىن.

كاتىك دادگای دەستۋورى بىرپارى داخىستى (HEP) دەردەكات، مەپەستى ئەۋەپە
 ھەلۋەمەرج ماۋە بىناتەنەن خىزىپىكى كۆردى پىاسى نادات و پىزىپىش ئەمە
 قىۋول ئاگات. بەلام ئەنجامەكە پى دەپەت؟ ئەگەر ئەم ئاگۋىكەنە ۋەدەۋنەۋە و
 ھەلپەنەنگەندە ئەۋە پەپار دەندەن. دادگاش لەبەر پىۋانگى ئەم پەپارەنە و ئەۋ ھۇ
 و پەتەۋىستىيەنەكى كە بىسەر دادگای دەستۋورپەدا دەشكەنەۋە، بىرپارى پەۋاۋى داۋا
 دەۋلەت دەتات.

ي.ك: ۋە زانراۋە بىرپار لە تورگە لە لاپەن دەستە ئەرگەتەۋە دەردەكرىت.
 مەپەنى گەۋمانى مەپەش دادگای دەستۋورى پەۋەپى ئەم پەپارەپە. لە كاتىكەدا
 دەستە ئەرگان بىر لەۋە دەگەنەۋە كە ئاخى (HEP) بە لاي (PKK) ۋە ناچارى و
 گەنگە و پادەى بابەخى چەندە و پەۋەۋاننى كەردەنەۋى (PKK) ئى لەسەر ئەم
 مەسەلەپە دەگەن تا بە بىرپارى راست و درۋست دەگەن و دادگای دەستۋورى
 لىن ئاگادار دەگەنەۋە.

س.پ: بەلگى ئىمە راستە. بەلام ئەمەي كە دەللىن (IIEP) بە لاى ئىمەمە شىنكى زۆر گىرنگە و ژىيانىيە، راست نىيە. لە كاتىكدا ئەم حەزىرە پىنى ناكرى سىياسەت و پىنۇئىدى دىموكراتىيە لە گەل بىنگە ياساىيە كاندا دايمىزىنىنى و جىنەجى بىكات، پىنى ناكرىت پىنۇئىدى دىموكراتىيە پەره پىنبدات و چالاكى دىپلوماتىي ئىنجام بدات و ناتوانى نە پەرمەشنىنى و گەمورە سىن و نە رىنگىشەنە كەي مە باشى پەره پىنبدات و ناچار دەپن پەرمەتى لە لاىنگرانسان داوا بىكات. ئەم بارودۇخە ماىيە ئەنگە تاو پەولە بۇ ئىمە و ئەوان. بۇيە ئەمەي كە گوتىم راستە. (HEP) بە لاى (PKK) بۇە نامرازىك نىيە نەتوانى دەستى لىنەلەبىگىرى، بەلكو ئەم حەزىرە گەلنىك نارەجەتى بۇ (PKK) پەيدا دەكات. راستى ئىمەيە و دەپنى (HEP) پىش شاوا ھەلەمىنگىندىرىت.

ى.ك: ئىمەللى نەماتوانى نە ئەم ھەلومەرچە ھەلەمىنگىنەن كە دەولەتى ئورگەي پىنداتىپەرى و نە ئەم باراپەللى كە ئەم ماو پەي داو پەيدا بە دەستەمە دىپلەنىنى. بەلام دەولەتى ئورگەي پاش ھەلەبۇاردە نەپەچلەكان گەموتە گەران بە شوپىن رىنگەپە كەدا بۇ دەمچوون، لە پەرى ئەمەي كە دەستەمەستان رابوستىنى. خۇ ئەم خوتبە باوگانەپەي كە دەمىرىل دەيانخوئىنىتەمە ناتوانى قىغەت بە جەماورى بەگەن. ئەوانە دەولەت ھەندىك رۇشنىبەرى دەستەپاچە و چەپەمەي كۆن و بۇزنامە نووس قىغەت پىن بىكات، بەلام ناتوانى كەسى دىگە قىغەت پىن بىكات. دەولەت باشى ئەمە دىزانى، بۇيە سۇراخى دەروويەك دەكات. كىشەي (HEP) پىش لە ئاراداپە كە تاوئىك لەمەمەرى لىتى دىواپىن. پىنۇئىتە (PKK) لە روانگەي ھەست بە بەرپەرسى كەردەنەمە بايەخ بە (HEP) بدات. بەلام ھىچ پىنۇئىدىيەكى ئورگانىكى لە گۆرپىدا نىيە و ھەمەم ئەمەي كە ھەيە ھەر كارتەنگەرنە.

س.پ: ئەمەي راستى پىن دەولەت لە ئىمە پىش كەردەكانە سەر (HEP) و ھەلەدەمات پىش بە كەرى پىشنى بۇ كار كەرنە سەر بىنگەي جەماورىمان و كە ئەمەي پىن ناكرى دايدەمەت.

ى.ك: بەلام ئىشەكە راباپە، ئاپا ئەركەكانى (HEP) داوئىيان پىنھات؟ ئاپا ئىمە زولم لە (HEP) دەگەن؟ لە ماوئى سىن سالىدا سىن سەروك گۆرپەران.

س.پ: نەخىرە، كىشەكە كىشەي گۆرپىنى سەروكى حەزىر نىيە. چەپ بە گىشنى و رۇشنىبەرانى كۆرد بە تاپەللى تىواناىي پەرمەندانى سىياسەتە دىموكراتىيەكانىيان نىيە. زۆر رەوئەشە كە (HEP) پەرى ئەمە ناكاتەمە كە حەزىبىكى كۆردىيە و دەرگاكانى بۇ دىموكراتىيە پىشكەمەتوونەخوازەكانى ئورك خراونەتە سەرپەشت. بەلام ھىچ دەست ھەلەننى بەگىيان بۇ خەبەاتى دىموكراتىي پىشەن ئەداو، بەلكو خۇپان ئەمەپان ناوئ. ئەوان سەربارى ئەمەي كە بىنگەپەكى جەماورى پەرىن ھەيە، ناتوانى دەپەكى ئەمە بەگەن كە (حەزىبى رەپاھ) دەپىكات، پەرىنە ئەگەر وپىستەمان ھەر ئەركىك بە (HEP) بەدەپىن. ئەمە بىنگەي جەماورى كۆردە ھەيە كە بىنگەپەكى دىموكراتىيە. لەگەر ئەم حەزىرە تىوانى بىنگەپەكى جەماورى ئوركى دايمىزىنىنى،

له مو کاته لهوانه په دیوارینکی دیسو کراتی لمه پر به شنه په کی یاسایی له په رل معانی تیر کیدای ه لېچنیت و ده بنته د مسکو و تېنکی گوره یو دیسو کراتی. له معنی پست به نور که دیسو کراتی به کان و پادوی ه لنگن گان دن و لاساده بی یان یو نیش ده بنتن. کورده لاساده بی په کی باشی یو نم مه سلانه ه په.

ی.ک: به شته کورده که زور چالا که. پنم وایه تمنانه کونه چه په یوه نور که کاتیش ناتوانی بچنه نیو نم جوړه پینکاته یوه.

س.پ: که منک له معنی پش باسی نمم کړه. لهوان حزن ناگن هیچ چالا کی په کی یاسایی یا نایاسایی و ناشی یانه یان پست به زه بروزنگ به ستو و بکن. لهوان مردوون.

ی.ک: د دولت به شنه په کی سپر به خویوه گرتی دا ون. له گړ دولت (IIEP) ی داغت یا دایخات، چونکه یوه زبان به خوی ده گه بنن. لام وایه دولت نم جوړه هنگاوه دمنیت، چونکه شنه به هیچان نازان.

س.پ: به لنی نمه راسته. له ورا دولت حیزبیکي داغتووه که هیچ کاریکی نی په.

ی.ک: شنه گوی به ری و رسم نادمن. ده توانی بلنن لهوی وا پروودات نه په مه سلوی (IIEP) پروون و ناشکرا یوه. مه سلوی (HEP) وک شنه یوی ده چین نالوز نی په. و لاسه که شان زور راشکا و یو و مه بنستان لهوی له گړ (HEP) توانی به بنته حیزبیک زه حمتکینشانی گله جیا جیا کان به خوی بگری، نه په دوریکي زور گوروی ده بی. به لام لهوی که دولت حیزبیکي وک (HEP) به م و مزعی نیستان یوه دایخات، نه په یان هیچ زبان به تیکوشانی کورده ناگه بنن.

س.پ: بگری به ردو چکه به کیش به تیکوشانه دا لاکشن. شنه بان قایمکاریسان یو نم بابه ته کړدوه. ته کتیکه کانی (PKK) ش لمر نم بابه ته په کجار نه رمونیان. نه ونده ی په رمو پشه یوه بچن، دزانی چون به باشی بکشینه وه. ته گنیکه کانمان له سرو بنندی شمعی باشوردا به شنه په کی چا و پروان نه گرا و په په یان سندن، (HEP) پرووی گرایوه و شنه ش ده توانی پاشه کته بکه بن و شم نا دوا پله سر یخه بن. له راستیدا پنیو یسته باسی میاسه ته نرم و نیاته کانسان بگری ته له م گوشه نیکه یوه نیسان پروان.

له گړ په کیکه پنی گوتم: «زور به توندوتیزی ه لېسمنگینن وا که خیانه تکاره و له نمرونی له گه لیدا پینکدن. له نه ناگو کی نی په؟». پنی دلمنم: «به لنی خیانه تکاره، به لام پنیوندی ناچاری په». دژ په په کدی نین. لهوانی وا ده پانوی به قولی له سیاست حالی بن، پنیو یسته هندنیکه حال به باشی تی بگن. نم ه لویسته هاو شوی ری پیک گوتنی (HEP) و (SHP) په و به سمریدا جی په جی ده بی. من له گه لیک سیاستدا پست به همت و نستی خوم ده بنتم و کولترونی راستی یان چومنی په کانی ده کم. له مننلو گوتوویه تی: «ری پیک گوتنی HEP له گنل SHP دا واته لیمه هینه گوروی په شاره کان قوت ده بن». من به پنچمانوی لهوی

بهرم کرده و گوتم: «نم ریځککونه دمهښته هډیه کی قووتدانی SHP». له گهر چي (SHP) له حوکمدايه، په لاه به ټيټه پړی پژگار بستهلا دمهښ. ی.ک: باشه، سر کردهی نازیزم درنگه نم به پارمندا. وانی په؟
س.پ: نم مسئله په به لای منوه گرنگ نه بو تا به پرشی بهری لڼیکمنوه. من دموالسه خه لکاتی دی و چاود پری بان ده کم تا بزمن داخل هیچ سیاسه نیک ده کن بان نا، یا لایا هیچ پارمه تی په کیان پښوښته؟ له گهر لایا بوون پارمده بان ده دم. دما نم بارودوخانه هښان و پردن و بهر کرده نوه به کی دریزخایانان گهرک نی په.

ی.ک: به قناعتی من هه لوښتی (PKK) به لای (HEP) موه هه لوښتیکی زور ده گمنه. جا له کاتیکدا بهر له به کارهښانی (HEP) دزی (PKK) ده گمنوه، (HEP) دزایه تی بان ده کات.

س.پ: بن گومان، با نوانیش هه لوښدن له تم گانه به درهجن. وانی په؟ بارودوخه بهری کوردهستانی و دموله تی فیدرالی کوردهی کمیتک له بارودوخه ده چن که پښکیان هښاوه. دایمزراند... موه ناتوان له تم گانه به درهجن. هردوو بابه ته که لښکده چن.

ی.ک: به لڼی، بن له ملاوئولا وایه.

س.پ: دیمهریل خوی پښتگیری دامه زرانندی دموله تی فیدرالی کرد و پژی دووم گوتی: «نښه دزی نموین». نمو به سر پرشی نښه گشه ده کات، لیدی چن بهر ه لستی ده کن؟ نه ناته بارودوخیشان تا شو پری ناکوکه.

ی.ک: سنی یا چوار هفته لعمویر له پژنامی (یعنی ټولکه) دا نمم نووسی: «من باومرناکم PKK یا لایو سر پرشی HEP بکه، چونکه له گهر نوه راستبوايه به شڼویه کی زور باشتر به ریوهیان دمهرد». پنم وایه نم قسه به جښی قناعت پښکړنه. نووسینه کانی (پالچین دوغان) و (نما لاقبول) یش نم راسته ری په بان گرتبو، له کاتیکدا پښومدی ټوټو ټولیان به لښتخبارات و دائیره کانی نخشه کښاتوه هه په. له نښتا به دواوه لیداره ی لښتخبارات «MIT» وک دائیره به کی نخشه کښان وا دمهښ. نم دزگایه له کښه کی کورده ستاندا دمهښته دائیره به کی سیاسي بو نموی نخشه و پلانی بو دابښ. نوان باش دمنوښنموه و هه لدمن گښتن. له گهر چهپ له بار و کارا به له ریځکای نموه یش ده کن. کاریکی زوریان کرده و نه سر (HEP). له جڼ په کی دیکدا نمم گوتوه و لام وایه هصو بهر پر سی پک ناکمونه لستوی (HEP)، چه پم موه تورکه پښککوتو وخوازه کان سریان تی نه کرد و نه چونه پالی. به لام نښتا جعمویر چالاکی به کی بن له نندازی هه په. نم ناو ندانه چمن دین لارم زوویان هه په. نوان - واته سر کو تکران و پښه پهران - به لای به منتریندا دایم گښتن. به پښی باومری من واده روانه (HEP) وک بلتی (PKK) بڼی. نوان له (PKK) موه دورن و نایناسن. نم باومریان هه په. که گوايه (PKK) بهری بهر کاریگری نی په. له

بروی یاسایمه بهرنامه به کی جیوازی هه به، به لام ناگریت (HEP) کارتیگرای
 دهستی (PKK) نه بن. خه لک هموو بیان (PKK) گاری تن کردون.
 س. پ: نهانته هه نهدنک نهنامی ریگی راست (DYP) پش به پشوانی نه
 هه لیزپردان.

ی. ک: بن گومان، من هم قهیم له دادگای لاسایی دهولت (DGM) دا کرد و
 پنی قبول بوو. هرچی به که ناپو دهیلنت گوناح نی به، نه گهر ووتی «نه مبر
 سن شمه به» ناپا لمه تاوانه؟ (HEP) پش نه پتوانیه جیوازی بکات. هتا نه گهر
 گوتیشیان: «PKK هه به. من لهو باره بهوه دهخوینسموه و لهوانه به کاریشم
 تن بکات». لمه به گوناح دانانریت.

س. پ: دپاره نه گهر گوتیان: «دروست بوونی PKK جیواز تره، بهزانیکی زور
 جیوازه. هرچی کار تن کردیشیه تنی له نه لمه نهوه زور لاسایی، له کاتهدا نه
 خه باتنکی یاسایی دپوگرانی ده گهن»، نهوه په لپیان لئ ناگریت.

دملن (PKK) له بارودوخنکدا نی به هر کسینک هستا و بریشت هم پینوخی
 پینو بکات. نه گهر پینوخی به کی دروست کرد، رضگه دریشی پینوخت. هم
 حیزبه پینوخی نهانته له گهل نهو کادیرانه شدا دروست تاکات که مشقیان
 کردوه و له ناوندی ناگرموه درچوون. لیدی چون پینوخی له گهل نهو خه لکاندا
 دادمه زریتنی که له نه سکه بند ده چن. هتا نه گهر پینوخی شمان له گهلاندا
 دامه زرانده، دهته کومه له پاشماوه به. لهوانه ناتوانن سیاهه کاتمان بهرینو به بن.
 نهانته دهولتیش ده برسنی ناخو ده شمان له (HEP) دا هه به، بیان پینوخی شمان
 پینوی هه به؟ و دست بهم بن عقلی به ده کات.

ی. ک: لاپوی نازیم، چه بیکسی تورگی و کوردی زور نین پینوخی بیان به
 حوکه وه هه بن و، هموو نیش و کاریکیان له حیزبی کوماری گهل (CHP) و
 حیزبی سوشالیستی کومه لایته (SHP) دا هتیه. نهوان لهو شتانه بن ناگان که
 باستان کردن و نه موش هر له بهر لمه نی به که تمبه لن، به لکو مشق کرده نیش
 به شتیکی لعمدا هه به. جا لهر نهوی که چه پی تورک نهچووته پان (HEP)، نه
 کومان گرنهوه و زورمان بو هینان و خود ناو بزیگری نهوانیان بووم. پاشتر هم
 پینوخیانه له لایه (HEP) وه راگیران. نه گهر پینوخت بن رضنه له لایه نیک
 بگریته، نهوه هه لانی (HEP) وا ده پانروانی به حیزب وک بلینی کارگی نارونی
 نوینرانه بو پهرلمان، بهو قه بهی خویان: «پیشی کسمیان له حیزبدا ده رفته
 سرگوتنمان له هه لیزاردندا و گه پشتمان به پهرلمان زیاد ده کات». بویه
 دامه زرانندی نهجومنی نه شمانی کوردستان ده بنته ده بری دامانیکی (HEP).

س. پ: نه گهر به کیک بهر لهو به کانه وه (HEP) بو مهستی شخسی خوی
 به کاربشنی، نهوه خوی ده نه له تینن، چونکه (PKK) شوانیکی جهاموری
 بنکه گی خوی به شینو به کی هه زان بها به کارنا هینن و ری به خه لکاتی دیکشی
 نادات بهو پنی به به کاری بینن. نه گهر دنیان و وای ده بین (PKK) پشوانی و
 کومه کی (HEP) ده کات، پینوخته له سریان باش بزانی لمه چی ده گه به بن و

پاشان دزمان چون ئىم حيزبه به كار دىتىن.

لېر وى ميز وىسى يىمىوه گوتىم: ده كرىت (HEP) بېنىته «بىنكه يىك بى چار سىرىكى سىياسى». ده گىر دولەت باورى به چار سىرى سىياسى هەبىن (HEP) دانانخت. ئەندامانى ئىم حيزبه سى ئىم گىر زانىيان چون كەلك ئىم بىنكه به وىر دىگىر، ئەوا دىورىان دەبىن بىگىتىن. بەلام ئىم گىر پنجموانى ئىمە بىر، واتە ئىم گىر ئەپانتوانى چى پىنويست بىر بىگىن و هەستىان كىر دىمىر گوشار و سايە (PKK) دان، ئىمە نىشەنى لىنەمات و بى پانە ئىم مەسەلە بەدا.

خۇ ئىم گىر دولەت لە چار سىرى سىياسى دىور كىمىمە و باپەنى به بىر و كىرىن باورىانى ئىم چار سىرە ئەدا، ئەوا دەپىلمىنىن لە سىياسەتدا ئەزانە و هېچ سىياسەتلىك لە خويىدا جىن ناگاتىمە، ئىم هەمىر گورىانگارىيە بەلگى بەردەوامى كار بىگىرى سىياسى لە رادىمىدىرى ئىمىن و ئىمىش هەر گىز ناپىتە كۆسپ بۆمان.

ى.ك: پافى ئىمە... ئىم گىر دادگای دستورى، (HEP) ى داخست. ئەوا بىر پىر لە سەر چىنناپەتى ئىش و كار دەدەرىت. بەلام ئىم گىر ئىم حيزبه زىندى و مابىمە، ناتوانى لە نىو كوردستاندا ئىش بىكات چونكە گورىمەنى شىرىكى ناوخويە و دەبىن لە تور كىيا ئىش بىكات. بە هەر ئەندازمە كىش لە ناوخىدە دىمىر كراتىبە گاندا بىلا و بىنىتەمە و هىزى خۇ بىسلىمىنى، يىمە خىزمەت بە پالەشتى خەبات دەكات لە كوردستان. لە لاپەكى دىگىمە، ئاپا تور ك پىنويستى يەكى زىياترى بە (HEP) نى يە بى شۇرىش تور كىيا و لازادى تور كىيا؟

س.پ: بە دىنناپەمە. با (HEP) بېنى به حيزبىكى تور كى (تابەت بە تور كىيا بى)، ئىمە پىشگىرى ئىم حيزبه دەكەبىن ئىم گىر بىم شىنويە بى. با حيزبىكە بىن زۆرىمە ئەندامانى تور ك بى، ئىمە پىشیرانى و پىشوازی لىن دەكەبىن. هەندە بىمە بېنىتە شامرازىكى دىمىر كراتى و بىتوانى خەباتى دىمىر كراتى بىكات. مەن بە تەواوى راشكەوى يىمە قىسە دەكەم و قىسەم دىمىر كى نارۆشنى نى يە. پالەشتىيان دەكەبىن. ئىم گىر قاتىنكە هەبىن پىزى خەباتى دىمىر كراتى بىگىرى و ئەو بىر واپەيان هەبىن كە دەتوانى ئىم حيزبه بەكار بىتىن، با بىمەرموون و با ئىم حيزبه بى ئەوان بى!

بە راستى شىرى باشور.. شاپانى ئىمە به لە روى سىياسى و دىپلۆماسى و سەربازى يىمە هەلۆتەنى لە لا بىگىمىن و بە باپەخىكى زۆرەمە لى بىكۆلىمە.

ى.ك: ئازىزىم سىر كىرى گىشى، خەزەكەم لا لە باپەتلىك بىگەمەمە كە خالى حازىر لە بۆژنامە گاننى تور كىيادا مشتومىرىكى زۆرى لە سەر دەكرىت و قەدى سەركەمەبەكى (PKK) رادەگوازان كە ئىمەبە: «ئىم گىر PKK لە سەر شىنوازی شىرى بىمەرىسى سۆر بىر، دوو چارى زىبانىكى زۆر دەبىن». ئىمە دىمىر كى لە سەر مشتومىر كىرەن لە بارى شىرى بىمەرىسى و شىرى گەمىرلاوە خىشە سەپەشت.

به لگنامه يهك له نڼو شو به لگناماندا هوو كه هملالان داپاتنى و گفتوگوى ښوى به بنسټ تېداوو. له رېښونښه كاتشا بو مېدانى شهر له سره تاوه چمتو لىسر به كار هڅناتى شهرى گمريلايى دهكښ و له پطابردنه بهر شهرى بهرېي ناگاداريان دهكمنوه. لاپا له باشوردا شهرى بهرېي هموو؟ بهختومر دمېم له گم له پابهته باسې پكښ.

س. پ: شهرى باشور، شاپاني لىويه له رووى سياسى و دپهلوماسى و سربازى هموه هلوښتى له لا بگهين و به بايه ختيكى زوروه لىي پكولېنوه. روظنامه كان بايه ختيكى فرهنگيان هم شهرها، دىستى لىرگانېش راپورتى همه چورى لىسر لىم مسطه به هموو. دىستى لىرگان لىم به پاتناماندا دىلت: (PKK) دوو هزار كوزراو و هممان ژماره برېندارى دوزاند. من دوزانم لىم راست لىي. به لىم پاشتر و دىستىك لىو راپورته دوو و دىژانه وردېوهموه كه بوم دهاتن بوم ساخ بووموه كموا بارودوخنيك همې وا له دىستى لىرگان دهكات هم چوره ژماره زورى مه زده بكت. به لىم به كردهو لىو بهدى نه هاتبوو. لىو راستى بى شهرى كرده به شىوازيكى نه گونجاو و پى لىسر داگرتنى، بارودوخنيكى له بارى بو له گمري زبان لى كوتنننكى گوره خولقاند.

ماومه كى دريژ بهر له شهر و تنانته له سره تاي شهرىشدا رېښونى پېرو كرده شىرى گمريلايى هموو. چمن مانگنيك پېش شهره كه هم لىو ناگادارمان كردهوه كه له وانه به دولتى توركيا به هاوكارى خيانه نكاران و نوكرمانى كورد هنرى بكتانه سرمان و، هم له ولى كه پېويسته به چ شىوازيك بهرمنگاريان بېينهوه. لىم رېښونښانه روون و لاشكرا بوون، له كاتيكدا تېياند گوت له گم هېزه كانسان له بهرې خورشاوا يا له بهرې خوره لاتا تووشى نارېمته بون، پېويسته دريژى و پاني زنجيره چپاكان به كارېښن. هر وها چمن مانگنيك پېش شهره كه پېسانگوتن خو بو لىم چوره رې تېچوونه ساز و ته پار پكښ. دىستى لايمنننكى دېكه لىم باره پوه روون پكمنوه، لىويش لىويه: دىستى لىم كاتى بهر خودانساندا له (حېلوان و سويرك) بېينه سر شهرى گمريلايى. به لىم سور بوون له سر شىوازي گوندنښان و بهر شهردا سېاندنى لىم تهره، رېي لىو گرت.

ي. ك: لاپا مېمېستان له شهرى گوندنښان شىوازي شهرى تاكتيكى به؟

س. پ: نه خېتر. شهرى گوندنښان واته هر لاپهك بېښه نڼو سنگمري خوى و تا هموو جبه خانه كى دېرېشموه لىي نه پېنه دىرې. لىم شىوازه بوو بهر خودانى (حېلوان و سويرك) خسته نه گزېه كوه. دىستى بوو دىرهاتن لىم تىگزه به هر دوو زنجيره چپاكه بگريڼ تا ده گېنه ناوچه شاخاوېه كاني كوردهستان، لىوهمان نه كرده. سرى جام كوتننه دوشننكى شلوقموه كه خىريك بوو لاسه وارى به كم همنگوى بهر خودانى زور گرنك له مېژوى كوردهستاندا نه هيلن و بېينه هوى به زېنى. به لىم له نېشتمان چوونه دىره وها و گله كومه كممان بو بېياتناتى حېزب

لەسر چەند بىنچىنمىيە كى تازە و جاريگى دېگە خو ئامادە كوردنمان بو خەباتى چە كەندارى يارمەتى يان داين لەلايە كەو لەم تەنگرەيە دەرباز بېسەن كە ئەم بەر خەودانى تىن كەوت و، لە لا يە كى دېگەو لەو دژوارى تەش كە لە گەل (۱۲) ي لەبەلوولدا ھاتتە پەنشى. پاشى ئەو ئامادە كارى بو قەلمبازى (۱۵) ي ئاب دەستى پەن كەرد.

وخت بو ھەمان بارودوخ لە قەلمبازى (۱۵) ي ئابېشدا روو بەتات، كاتىك ھەولى ئەوە درا ئەم قەلمبازە ھەر لە نېو پەروپاگەندەي چە كەندارىدا بەنلەيتەو، بە بىن ئەوې بو شەرى گەريلايى پەرسەشتەن. ئەو كەشە پە كى زۆر گەنگە بوو. ئەو سا چەند ھەلەنگەندەيگى ھەلە پەنەي چۆنەي تى ئالوگور كوردنمان بو گەريلا كەرد. سالى ۱۹۸۶ لە سەروەندى كۆنگرەي سېمەدا چەند پەنۆنىيەك لەسر ئەم بابەتە ھەبوون كە كەشاپانەو بو خو ئامادە كوردنى سەرتاسەرى و دوانەر نەزىكەوونەو لە شۆنازي گەريلايى لە سالى ۱۹۸۷ دا، ئەو پەش پە كارى پەن وچان و پەرمەندانى ھەولى و كۆشەكان، وەك مەزانن گەريلا لەبەر پروناكى ئەو دا دەستى بە پەرسەندەن كەرد.

سالى ۱۹۹۰ گەريلا پەرسەندەن كى گەورە پەن بە خەو دىو، واما ئى ھەت سوپا يەك گەريلاي راستەقەنمان ھەبەت. وەك مەزانن ھەنرەكانمان گەورە دەبوون و بە فراوانى بە ناوچەكاندا بىلاو دەبوونەو. باشور بو ئەم پەرسەندەن زۆر لە بار بوو. بە ھوى شەرى كەنداو بېشەو باشورمان بە كار ھەناو ھەلومەرج زۆر گونجاو بوو. بەلام مخابەن دووچارى زەبەرى پەر ئازار بووین. ئەو بو ھەندەك لە ھەنرەكانمان تووشى نەخوشى جىگەر بوون لە ئىدارەكاندا بوون وەك بەلنى لە دىھاتدا جىگەر دەبەن.

ي.ك: ئابا ئەم قەيەتان تەنبا سەبارەت بە باشورە؟ يان ئو مەبەست بارودوخى گەشتى پە؟

س.پ: بە گەشتى ھەندەك گوربانگارى ھەن كە بوونە ھوى گەلەك دژوارى بو ئىشە. بەلام ئەم پەرسەندە لە باشوردا بە شەو پە كى فراوان تر بوو. ديارە ئىشە واما ئى چاومروان نەدە كەرد ھەلەكان بەم رادەيە بگەن. بە تاپەتى كە پەنۆنىيەكان زۆر راشكاوانە بوون. ھوكمەت كەسان ھەبو وای پەرسەوونەو: «دەكرەت بە ھوى ھەنرى گەريلاي بزاوئەوونەو بچىنە نېو شەرى بزاوئەو. بەلام ئابىن لە ھىچ ھەلومەرجىنكەدا بچىنە نېو شەرى بەرەيى». لەو پەنۆنىيەكاندا كە بومان پەوانە كەردن كۆتەمان: «پەنۆنىيە بىن لەملاوئەولا بە تەرزى گەريلا خو پەكەبەن». وەلامان بو ئەم پەنۆنىيەكانە ئەمە بوو: «پاشى خو مانمان ئامادە كەردەو».

بەلام ئەو ئاگاماتەي كە پاشى چەل پۆژ شەرى بەدەر كەوتەن، بەلگەي ئەو بوون كە دەست لە ھەندەك جىنگا گەركرا، سەرمەي ئەموشى شەرى لەو جىنگا پەنەدا بە سەركەوتووبى لە گەل بەرەي كوردستاندا دەرئەمى كەش، بە تاپەتى لە گەل ھەنرەكانى پارتى ديسوكراتى كوردستان (KDP) دا كە سەركەوتووانە پاشەكە بە

په لاماره کانی کړاو ننگ هر تووشی زبانی گموره گموره هوو، به لکو به زیندرا و
نعمش حاشا هملنه گره.

ی.ک: تا لږو کاته لاپا هیزه کانی تورکیا لوی هوون پان نا؟

س.پ: نه خبر. تمنا هملیکو پتر له ناراداپوون، له گلن کومه کی لوجستکید،
دوژمن هشتا به تانگ و هیزه کانی کوماندووه نه چوو هووه ناووه و، هیزه کانی
ناوچه ی سورانیس به پرتو هوون یو پالېشکردنی هیزه کانی بهر می کوردستانی. جا
که دلنیاپوون نمرناکمون، بارزانی خوی بانگی تورکیای کرد، فریای بکمو. که
هیزه کانی پیدایش سمرنه کموتن، تانکه کان هاتنه نڼو مه پیدانی شېر.

ی.ک: لاپا لږو قواخدا لیسر شېر بهر می پنداکر هوون؟

س.پ: نه خبر، کښه که کښه ی پنداکرتن نه هوو. به لکو هاتنی تانکه کان
دوخنکی چاویدوان نه کړاو هوو. هاتنه ناووه ی تانکه کان و لاماده کاری پتویست
نه کړدن، هووه هوی بارودوخنکی حسنب بونه کړاو و دوخنکی هاوشنوه
گماروی هیزنکی گرنګ به دیار کموت. هیزش په کداره کان له باشوروه و هی
هیزه کانی تورکیا له باکوروه و په لاماری لاسمانی چروپېر به هملیکو پتر و
لږو که ی جهنګی و هیندیک له هیزه کانمان که به شینوازه کونه کان راهاتپوون
نهیانتوانی به خیرایی بڼه سمر شینوازی شېر گمربلایی. نعمش پالی به دسته
لمرکانه وه نا باسی لږم بارودوخه بکات و لانی لږه لږه پدات که لږمان
هیزه کانمانیان گماروداوه و له خو کوشتن یا خو به دسته لږه زیاتر هچس
دیکه پان له بهر دمدا نعاوه توه. بهو پنی به به شیک له هیزه کانمان که ژماره
ده که یشته سنی هزار کموت نڼو داوی لږم جوړه بارودوخوه. واته همو
هیزه کانمان له همان بارودوخدا نه بوون. نه گمر هیزه کانی تورکیا به جمرگی به کی
تواویان هه یواپه و به پیکخراوی هیزشپان بېردا په، لږمسا لږه توه بوو زیاته کانمان
گموره بڼ.

بڼ گومان له بهر لږه ی که هیزه کانمان بهر خوداننکی دلیرانه پان پښاندا،
هیزه کانی تورکیا زاتپان نه کړد بهر روویان بچن. له همان کاتدا دؤخی
په ککه موتن په پلدا هوو. به دیهاتنی په ککه موتن لږو خالدا نارجه تی په کی زوری یو
بهری کورده ستانی نا هووه. لږه هوو بهم په ککه موتنوه له گورپهانی شېر چوو مدیری.
لږه ی کوسنکی دیکه یو جنی به چنکردنی لږو نمشه پنی تورکیا پتکښنا که
لامانجی تفرودوونا کردنی گمربلا هوو.

دولتی نور کیا دهست برداری گشت پرنسپه مافی نامیزه کان دهبی، تنانمت پرنسپه کانی مافی خوشی له رووی سربازی پوهه و هولوهدات له باشوری کوردستاندا سوپایک له گوند پاریزان پتکوه بښی.

ی.ک: پتکوه وتڼ له گڼ (بهری کوردستانی) کرا و بهموی هم پتکوه وتڼمه
هیزه کان پتکوه ده کومته جووله. لاپا هیزه کانتان جبه خانای خویانیان به
جڼ هښت؟

س.پ: نه خیر جبه خانای خویانیان به جڼ نه هښت، به لام هښدیک لوتومبیل
و لاسیرپان له ښو برده، هیزه کانی دولتی تورکیای دستان به سر بهر
کمرسته ی خوار دمه پدا گرت. هرچی چک و چولښه، دستان به سر هچیدا
نه گرت. به شیک له هیزه کان بهرمو لور دموگای باشور کسانوه و به شکی دیکیان
بهرمو باکور و، نو به شمش که مایوه شنوی گریلای و هرگرت و دریزه به
تیکوشانی خویدا. له کاتیکدا زیانه کانتان خوی له نیزیکه سده شهیدا. بهم
پنیه هیزه کانتان توانی یان هم هنرشه تن به پرتن و هوچلی بکمنوه و له
دوخنکی هلهوه بو دوخنکی بگوازنوه که سرکومتی تا راده پیک گرنکی تندا
به دی هات.

ی.ک: لیکلنیزیک بوونوه و پتکوه وتڼ به دی هاتن. باشه، سرکردی نازیم.
له همدوا چی روودهدات پانی لوموی حکومته تی تورکیا له گڼ هیزه کانی
پنشمه رگدا بریار پاندا چن دین پاسگی سر سنور دابیزرتن؟ وک به ستو ماته
پرورمه پیک هیه بو به ستنوموی لومو پنشمه رگانه به موچه ی مانگانه. لاپا لومو پانی
پاسگه داموزراندن دهبی؟ به تاپه تی که ښوه رایه کتان هه بو و دمانگوت:
«له گهر بهری باشور هرطه ستښی، بهری باکور هرصعدن به خوه نابین». له
لاپا تورکیا بهری له مسئله به کردو متوه و بریاری داوه هم پاسگانه دروست
بکات و موچه بدات له ترسی لومو نه بادا بهری باشور پهره پڼ بدن و پاشان
رووبکمنه بهری باکور؟ لاپا هم هنگاوه بو کوسپ خستنه ری لومو نغراوه؟

س.پ: سوپای تورکیا هم چن مانگه دواپیدا له رووی خپرونوموه، تووشی
چندهما گوربانکاری گرنه هانووه و به شکی گموری لن کشاو متوه و گلیک
پاسگی خوی به جڼ هښتوه و له بنکه ی گوره تردا چنگیر بووه. پنم واپه لومو
گوربانکاری به کی تازه به له بارو دخی سرباز پدا روودهدات، له کاتیکدا دوژمن
دهستی له سدان پاسگه هه لگرتوه و هیزه کانتان هم شوپسانده مانوه و
کردوویان به ژماره پیک باره گای سرگردایه تی گردن.

ی.ک: لاپا مبه ستان لومو به له کوردستانی تورکیادا پاسگه کانی پارتی
گریکارانی کوردستان له هی دولتی تورکیا زورتون؟

س.پ: بڼ گومان. له بهر لومو بالادستی سرباز پیمان له هی سوپای تورکیا

فراوانتره.

ی.ك: لىم بارمىاندا پاسگه گاتى سىرسىنور چ سوودىكيان دهبن؟

س.پ: ئىوان لە ھەولى ئىوھان پىل بە سىستىمى گوندىپاريزان بىھاپىزۇن بۇ باشورە بۆيە بىر لە دانانى سىستىمىكى تازە بۇ پاسگە گان دەگەنەو. پىنشىر ھىندىك پىنوشى لىم جۆرەيان لە گىل (KDP) دا ھەبىو و دەولەت پارى بە سىرگىرەپەنى دەدا و لىو رىنگاپەو پەرە بۇ پىنشىرگە خىرج دەگىرا. گەچى ئىنشاگە ئىوان شىلگىرەنە ئارواننە لاپەنى رىنگىشىنى (KDP) و تىنەدە كۆشەن كاروبارە گاتىان راستەوخو لە گىل سىرۇك خىلە گاتىا ھاواناھىنگە بىگەن بۇ بىناتىانى سىستىمى گوندىپاريزان گە ئامازەھان بۇ گىرە بىنگىرە بىشىكى گىوەرە لىو پىنشىرەپانە ھەن كۆچىيان بۇ تۆرگىا كىرەو و چوئەنە رەيزى ئۆگىرەپەنى پەو.

لىسان بە ھۆى ئىوانەو كارەگاتىان رادەپەرىش.

پىنم واپە تىوانىپانە گىلەك پىنشىرگە بە خۇپاتەو گىرە بىدىن لىو كاتەو گە ئىوانە لە چادىرگاتى تۆرگىادا بوون. ئىو ھەو دەولەت تىوانى زۆرىان لى بىگىرە و بۇ باشورىان رەوانە بىكات. لىم واپىن مانگانە وگ گوندىپاريزانى تۆرگىا نىزىبەگى (۲۰۰) دۆلارىان دەست دەگىو، ئىو ھەولانە گە لىم دواپەدا پىنشاگە بىشەن دەلەن: دەولەتى تۆرگىا دەستى كىرەو بە تۆمارگەرنى ئاوى خۇبەنشى گان تا بىنە گوندىپاريز. ھەولە گان باسى ئاوانووسى كىردى (۷۵۰۰) كەس لەخىلى (دۆسكى) دەگەن. ئىوانە لە ئاچەى خواگورک و ھەشتەن بىگىرە دەگىرن. وانە دەولەتى تۆرگىا تىوانىپەنى (۷۵۰۰) كەس لە گوندىپاريزە چىلگاخورە گان بۇ خىزمەتى خۆى پەر چەك بىكات و مووچەى مانگانەيان دەدانى تا بى بىناتە پاسگە گاتى سىر سىنور و ئاچەى بەگى ماپراو دىروست بىكات. لە ھەموو ئىوانەو لىم راستەپەى خوارەو دەردەگىو: «دەولەتى تۆرگىا دەست بىردارى گىشت پىرنىسە ماڤناسە گان دەبن، تەختەت پىرنىسە گاتى ماڤى خۆشى لە پىروى سىرەزى پەو و ھەولەدات لە باشورى كۆردەستاندا سوپاپەك لە گوندىپاريزان پىنگەو بىن.

ی.ك: ئىشە گە تا ئىشا باسى گوندىپاريزان لە باگور دەگەن و سىرەزى لىو كۆردەشەن، ئىوا دەولەتى تۆرگىا دەتوانى بىلەت ئىوانە ھاوانىشەمانىن لى مەن و دىروو پەك بۇ خۆى دەدۆزەشەو. بەلام دەولەتى تۆرگىا دەتوانى چى لە بارەى ئىوانەو بىلەت گە لە چوارچىنوى گوندىپاريزاندا لە باشوردا چەگىار دەگىرن، با بە روالە تىش بى؟ ئىوانە ھاوانىشەمانى ھىراقىن. بەھانەى لىم مەسلە پەدا چى دەبن؟ ئاپا دۆخىكى ئاوازە نى بە دەولەتەك ھاوانىشەمانانى دەولەتەكى دىپە گە سىستىمى گوندىپاريزاندا چەگىار بىكات تا خۆى پىنپاريزى؟

س.پ: بەلنى ئەمە پروودەدات. دۆخىكى بە كىرەو ئاوازەپە. مەن لىسر ئەم دۆخە لە بەرپەرسە سىياسە تۆرگە گان دەپەرسە و دەلەنم: ئىوانە با بە روالە تىش بى بە راستە ھاوانىشەمانى دەولەتەكى دىگەن و ئىو ھىزارانىان وگ ھىزىتىكى بەدەك بۇ سوپاى تۆرگىا لى پەر چەك دەگەن. ئەگەر سىرەز (پىنشىرگە) دەولەتى فېدەرالى

کوردی بن، شمه وا دهگه یه بنی ژیه سوپایه که بو نم دهلته پنگوه دهنن. نم دوو دوش له گیل دستوری تورکی و له گیل مافه کاندنا ناکوکن. نایا سوپای تورکیا سوپا بو دهلته فیدرالی کوردی پنگوه دهنن؟

ی. ک: نموی دمرده کموی دوشه که وا بهرنیه دهنن وک (جهنگیز جاندار) ی رۆژنامه خوس له سمری نووسیه و ده لیت: «لعه دهلته فیدرالی تورکیا به دهلته فیدرالی کوردی بنیات دهنن».

س. پ: لم باره دهلته فیدرالی تورکیا دهلته فیدرالی کوردی بنیات دهنن. نیشانی دوری سوپای تورکیا هاتوهه پهن تا سوپای نم دهلته پنگوه بنی. ی. ک: سوپا که دایم مزی زینن. لعه واتا جاریکی دیکه گران بوونی گوزمران و قهرانکه له دستوره دا.

س. پ: دهواتن به ناوی خویمه دایم مزی زینن، لعه وای لی دیت: هزاران کسم له هاتویشمانانی دهلته نیکسی دیکه ی رنج خستوه و گردوونی به رنج خستنیکی هاتای سوپا که خوی. شمه شتینگه بو به گهجار له جیهاندا جی به جی ده گریت. له کاته نم کهنه به دهینه کهنه کی دستوری و وا دخوازی به پنی دستور روون بگریتهوه.

ی. ک: نه گهر مهسه که پنیستی کرد له مافه کاندنا دهرسم. به لام سر کرده ی گهرم لعه دهنن دوشنیکی دیکه شایانی بایه خ پندان هه بن. مهسه نم لعه به له زانیاریانه که له لاتن و نهوانش که له لای تورکیان وه کو یکه وان و به پنی دهلته تورکیا پاسه کانی له کوردستانی تورکیا ده کهنشتهوه و پاسه کی تازه له سمر سنور دروست ده کات. نایا لعه وانا که یه بنی: ناومه پاسه کی نه بن و دهرمی هه یه بن؟

س. پ: ناوچه به کی دایراو له نهوان لوبنان و لیسرا ئیلدا هه به. شمهش له زمونیکی گرنک پنگه یه بنی، نم پهننه سنوری به نمونه به بو لهوان و دریزی نم نمونه به ده گانه (۲۰ کم) و سوپای لیسرا ئیل کونترول و سوپا به کی ساخته ی لوبنانیش چاودیری ده کات. نم دوو نمونه به له خاله ی خوارموها لیک ده چن: لم پاسه گانه له ژیر دهنن خودی له فمره تورکه کاندنا ده بن به قوولابی نهزیکی (۲۰ کم) و دریزی دوری (۳۰۰ کم) و لم ناوچه به ده گانه ناوچه به کی له چله دامالراو و نهزیکی (۱۰۰) پاسه بنیات دهنن. پنیسته له سمرمان له گوشه نیگای گلی کوردهوه بهروانه به بایه خنی نم ناوچه به و بزانه بن بو لهوان چس ده گه یه بنی. راسته که ی نم ناوچه به وک خنجه ریکی و مهنراو وا دهنن له جهسته ی نیشمانداو ده بکات به دور به شهوه. له ناوچه به ی لوبنان که باسان کرد هج نه بن ناوچه به کی جها که رمی نهوان هره ب و لیسرا ئیل. به لام نم ناوچه به ی لهنه جهسته ی گلی کورد ده کات به دوو کهنه وه و ناوچه به کی جها که رمی پنگه یه بنی. لهنه پنهان به یرنی به لم ناوچه به به سر گردا به ی بارزانی دروست بگریت. له گهر مهنرووی به ماله ی بارزانی له هه مو روویه که وه پنهان به یه بن. ده یه بن

نمونه پهنوونی له چمنه یان له گلن لږانه شدا دامه زړاند و ننه مه ترسی بو کوردی نوری پنکهنه و بووه هوی کوزرانی هزاران نیشتمانپرومري کورد و ړنگه شتنيگان به سرپرستي (نښتخباراتي لږاني) بنيات نا چمنه ساليك بهر دموام بووه له کاتنگدا زور نښ و کاري له باني نښتخباراتي لږاني ده کړد. کوربه کي بارزاني به همان شپوه له گلن (صدام) شدا ړنگه کومت، به لام به زوري ولاته په کنگر توه کان که په لږسي لهوه گرت هاته دواوه. نښتاکه به هاوبشي تور که کان نمرانه کاني ولاته په کنگر توه کان جن بجن ده گات و له پشتهوه خنجر له گلي کورد دعادت. وانه هم بزاقه بزاقه که نامتجي دوو گرت کردني جهته ي کورده ستانه. ننه له بروي منژوو پيوه گور تر ترين خيانه تي بارزانيه کانه. بن گومان (ناله باني) داکو کي له بزاقه ده گات. لهوه بوو چمنه جاريك له گلن (نشره ف بدليسي) دا له سلو پي کوبوونهوه. مهله ي گرننگ له م بابه نده لهوه به نمونه هو له دمدن کورده ستان به شپوه پي کي خيانه تکارانه دابه شي بگن و بڼانه بو هم دابم ش کردنه داسين. نرال خوشي رايده گهيمني و ده لښت: با ۱۰۰۴۰ مليون دولار بروات، ننه گرننگ نښ يه. باو مرم وايه نموان چه کښيان دمدني و مه شتيان پنه ده کن. ناوا سوپايه له کاسطيان پنکوه دهني. ننه حسيب و کاروباريانه.

ي. ک: لږمه دا بهر لهوه له هلوښتستان بهرسم، دمهوي شو پرسپاري خوارو هوان لږنکمه: نه گمر دموله تي تور کيا هيزه کاني له دنيهاتي کورده ستاني تور کيا بگنښتهوه، له تور کيا بووين زانيمان پاسه کاني هلدوشيني و رانياريه کاني شپوه ش جهنت له سر نوه ده کمن، به لام کاسي هم کاره ژير کاسه کي چي به؟ کاتنگ دموله تي تور کيا بهم شپوه به هيزه کاني ده کښتهوه، ناي خوي ناماده ناکات بو به کارهنياني چه کي نانيزامي؟ ناي له م باره پوه هيچ نهم يا نيگماني به کتان هه به؟

س. پ: سوپاي تور کيا له بنمر نوه له سيستمې دستووري چووته دمري و هه مو مافنيکي مروفاپه تي و په پمانامه و ړنگه کومتي کي بنچنه پي نښ دموله تاني پښنيل کردوه و بوونيشي له باشوردا به لگي هم پښنيل کاري به. له م ماوه پي دواپيدا چه ندین گله کومې پروپري کنومان کردني کرد و گوته بور دومان کردني سڼگوښي (دياره کر - بسکون - موښ) و هم بور دومانه گه پشته ناوچه کاني (دپرسيم و بوان) پش. نښتاکه ش دمستي کردوه به چول کردني گه ليک گوندي هم ناوچانه و گوشني دښنيان و ناچار کردنيان تا له گونده کانيان کوچ بگن. ناي مه مه ست له کوچ پي کردني دښنيان زمينه خوشکردنه بو به کارهنياني چه کي - له نښ دموله ناند - قدهغه کراو؟ پښ وايه له نښتاره ري و شوي شې خوي داده نيت و تا هم سانه ناگمان لهوه نښ يه. به لام گوماني نښا نښ يه که هيزي کي گوره تري ناگر به کار دهني. دوهم نامتجي گوند چول کردن و کوچ پي کردني دانښتوانه کي ليک جوي کردنومي گمريلا و دښنيانه. به لام

لايښي گړنگر شمويه سوپاکي ناتواني له ناوچه شاخوايه کان پښتنه وه.
 ی.ک: به لام دانښتواني کوچ پښکراوي گونده کان بو خورناوا ناچن. هموويان
 دهچنه شاره کاني گوردستان.
 س.پ: به لن وايه، چونکه گل حزنناکات نښتاني خوي به چي بهلن.

دولتي نورگيا کار بو شمويه دهکات که بالادستي خوي بهسر باشوري گوردستاندا له چوارچيوه نه خشي (موسل - کمرکوک) دا به پښني.

ی.ک: باشه جه ناپي سکرټري گشتي بهرني، وک تڼگه پشوم چي به چيکردي
 پروزي شم پاسگايانه له بهاره وه دست پښ دهکات. ناپا هلوپشتان چي ده پي؟
 ناپا به سغدي ده کښ؟

س.پ: سياستمان سياستنيکه پشت به به کښتي نه وه ويښي ده به سني و شمويه
 ده کښنه پنچنه بو خومان. بويه ناتواني به هيچ شمويه به شم پروزي به قبول
 بکه پښ که نامانجي دست وماندنه له هيوکانسان بو به کښتي، دوزمن رضگي بو
 دمرزي وه هروها به هيچ جوريکي تريت قبولي ناکښ. گوماني تندا ني به که
 شمويه به همو هينزیکمانه له بروي شم پروزيه دا رادوستي. پښتريش
 حزيان ده کرد شم کاره بکه، به لام ريسان لن گرتن و نښتاني ري بان لن ده گريښ.
 کښه که له ددا هنيښ ني به که له باشوردا دهنيښه ويان نا. به لکو کښني
 خسته کاري که له ياشه دز به که له کمان له باشور، وانه دزي گلي گوردستان،
 شمويه دزي شم جوړه کاره پښ، چا له باشور پښ بان باکور، به ناپه تي که (۴۰)
 ساله پښتني بوزان له لايښ (KDP) و جاشه کاني خويوه له بهرنگاري باکوردا
 به کار دهنيښريت. خو سرچم سرکاني گونده پاريزان و جاشه کان له ناوچه يوه
 دهچنه شم هينز کاني (KDP).

شم کاره بان بهر پښ دا (۱۰) ساله دهستان به بهر بهر کاني گردنمان کردووه،
 له وسا نښمان بهر وره کانيان ده کوشت و نښتاني باشور به کارديښ. بهم شمويه
 نامانجان شمويه ناوچه کاني بوزان و بادبان بښنه شم چوارچيوه کونترول و
 بالادستي سوپاي تورک. تورکه کانيښ هولو دمن به هوي سوپاي کي جاشه شم
 بکه. شم ناتواني پښني شم سوپاي سوپاي بهري گوردستاني به. شم
 سوپاي کي تورکي به و پښکښتنيکي لاه کي شم سوپاي به. دولتي نورگياش
 شپي بو شمويه دهکات بالادستي خوي له چوارچيوه نه خشي (موسل -
 کمرکوک) دا به سر باشوري گوردستاندا به پښني و، ده يو شم شم ناوچه به وک
 پرديک به هوي سوپاي جاشمانه به کار بښني تا ته گره بښانه بهر بهر سغدي
 هينزي ميلي برگار يخوازمان له ناوچه ي بوزان.

ی.ک: واته حکومتی تورکیا شو نیشه دهکات که باهیره موسسانه کانی ده یانکورد و سوپایه که جانی بو چینی دهسه لاتداری تورکیا پنکدینت. نایا مه بهسته که نهمه به؟

س.پ: بن گومان وک سوارمی حمیدی، لزمونی هنزه خنله که کان به در یزایی هنزووی کوماری تورکیا به باشی به کارها توره. هر کاتیک دست خرابینته بینی، پناای بر دوو ته بر هنزی خنله کی به تایه تی لمر ناوچانه که هنشا پنهو ندی خنله کی یان نیدا به هنزه وک بوتان. بویه هولدهات پنکانه ی تازه له سر بنچینه به کی خنله کی بنیات بنت. شو هموو هنزه سربازی به کان له گشت زمانیکدا هنزه کانی میلشای ناو خویان له روو بروو بوونومی نسلامه کان و یرنگر اندا به کارده مینا، نشتای به پرچاو گردنی پرمه ندنی شر هولدهات لهوه بکن به دخنکی گشتی و هنزیک له میلشای چلکاو خور دژ به نیشه و به گلی کوردستان پنکوه بنین، گلی کوردستانیش چونکه گه پنهروته لئواری برسنستی. نه گمر برنیک پاره یان پندا و لم تنگانه لئوور ی پندا یارمته یاندا، لهوانه به هموو شتیک قبول بکات. یو پنه به رنگه سستمی مووچی مانگانه به شنویه کی دیار یکراو گله کمان له باشور نا راده به کی دست نشانکراو له خسته ببات. دولهت وهننیک ری به بازار گانی سنور دمدات، پنم وایه هولدهات له رووی لئووری بنموه یاریده یان مدات. بویه جووله به کی چروهری هاوچوی بازار گانی له فارادایه و ده بهوی بهم شینوازه بازار گانی به یان هنندیک پاشاموی بازار گانیان بو فیری دمدات تا دمحوتیان بکات. مه بهست گردنی هنزی پنشمه رگه به جانی. وک پنشتر گوتم لئوان بو ساوه به کی در یژخایان نهمه له پیناوی باشوری کوردستاندا یا بو برمنگار بوونومی (صدام حسین) ناکه، به لکو بو له روودا راومستانی بزوتنومه ی بزگاری نشتما تی کوردستان و لهو نامانجملی که حالی حازر له بهر ده میاندا به (PKK) به. نه گمر هنزیک نازی جگ له حیز به له پاشمروژدا سری هلداء، لئوا لم هنزه له دژی به کارده مینن. لهوه هر له لشکره کانی حمیدی دهچی و نیشه به خه گیری دخنکی هاوچه شن بووین. وک دهزانن لم له لشکرانه دژی گلی کورد به کاره نراون، وه بوونه به بهر به سنیک له بهر دم بزوتنومه ی بزگاری نشتما تی نمره ندا. ده بانوی چارنکی دیکه نم شینوازه به خنوه گمر و پعلی پنه بهاو یژن و جی به جینی بکن. بن گومان ده بی به شرکی گریلا یی هه مه لاینه به گژ لم کنشانه دا بچینهوه. دشنی لم مسله یدا گلی کورد له باشور هوشیار بکریتموه و بگره لهوه کارنکی پنهو یسته. ولاتهار یژان لعی وایان لئو ها توره ده توانن رووداوه کانی دورو بهریان و مر بگرن و - با که نکیش بی - لم مسله به تنی بکن. پنم وایه لهوه به تنیه ریی روژگار و شان به شانی شر پهره ده ستینن. نم هنزانه له چوارچینوی سربازی تنیه ر ناکه، تورکباش هولدهات پشت بهوانه به ستی و لهوانه به بشتوانی که سانیکی وا له جه ماور په یدا بکات بو ساوه به کی

دهستانیانکراو پنبه‌ستی بن. به‌لام نه‌گهر هه‌لومهرج به‌خبرایی گوراء، ږنگه‌لم چه‌ماومره وازی لښ‌به‌نښن. بڼ‌گومان هم جوړه پښکاته‌یه زیان به‌گه‌لی کوردستان ده‌گه‌یمنی. به‌لام نه‌گهر به‌روانښه دهرمنجایی پرووداوه‌کان و پښکاته‌کان، به‌قناعتی من ددولتی تورکیا هه‌وله‌گانی مایه‌پوچ ده‌بن. بارزانیه‌کان هم سیاسه‌تانه‌یان قاقی کرده‌وه و له‌چل سال لعموبه‌رموه تا نښتا به‌کاری ده‌نښن. نه‌گهر خمرجی هم سوپایه (۲۰) ملیون ډولار بڼ، له‌وا هم به‌ره‌پاره‌یه ده‌چښته‌گیرفانی بارزانی. خور پاره‌ی بارزانیه‌کان سرپاکی له‌بانکه‌گانی لعمدنه و، قیلا و منداله‌کانیان له‌وین. به‌و چمده سد ملیون ډولاری که‌خبریانکړده‌وه، پاشمروزی خنیزانه‌گانی خورپانیان ده‌سته‌به‌رگړه. دیاره‌گده‌ی پنښمهرگه‌گمښک به‌ده‌بن، به‌لام کارماته‌که به‌سمر بزووننوموی بزگاری نښتمانی کوردستاندا دیت. ددولتی تورکیانی لښ به‌په‌ره‌پدانی هم ښگه‌گلاوه‌ده‌کات و شمره‌کی گمسه‌پښ‌مدات. مه‌به‌ستی نه‌مه زانراوه. له‌و تنده‌کوشی سیاسه‌تی کونی خوی بڼ‌ښښتموه به‌موی که‌گورد و گورده، گورد و لهرمن، لهرمن و گورد له‌به‌ک بکات و، به‌و گمکړدنوموی باری سرشانی خوشی بوار به‌مطلاتی نتوان‌گه‌لانی کوردستان و دراوسپکیان بکانه‌وه.

ی. ک: به‌لښ سرکرده‌ی نازیزم. له‌تورکیا باسی لښوم کردو گوتم: «سیاسه‌تمه‌داریکی ښلگېرو گوره‌یه، به‌وه جوی ده‌کرښتوه که‌هښمه». من له‌نه‌نجام و پښښښښه‌کانتان لاپرم، به‌لام موله‌تتان لښ‌موره‌گرم هم په‌رسپاره‌بکم: مادامینکی باسی (KDP) ده‌که‌بن، په‌رسپاره‌گم له‌گوشه‌به‌کی دیکم‌وه ده‌بن. وام به‌خه‌بالدا دیت که‌نښه‌وا به‌روانښه (KDP) وک بلښی به‌ښک بڼ له‌ددولتی تورکیا. نایا من هه‌لم؟

س. پ: به‌تایبه‌نی نښتا. له‌وه دهرچووه‌حیزبڼک بڼ و به‌وه به‌هینزیکي نیوه. سرپازی سر به‌ددولتی تورکیا. واته‌رښکښتنیکی مېلښای مه‌دنی‌یه و له‌راده‌به‌دهر گړیدراوی ددولتی تورکیا‌به. ده‌گرا هم پښکاته‌یه له‌تورکیاشدا ږنگ بڼ‌دانه‌وه. وک «KDP.T»، به‌تایبه‌نی نښمه‌دزانیڼ هم حیزبه‌هر له‌سالی ۱۹۷۷ به‌دواوه‌له‌رښگی (درویش‌سه‌دواوه‌به‌راوښ‌گاری لښ‌خبرانی تورکیا (MIT) به‌له‌دیاره‌به‌کر گړیدرا به‌وه. هه‌روها دزانیڼ له‌و رښکښته‌پیلانگېره که‌به‌ناوی (نښتیره‌ی سوورکوه‌گوت‌نرووه، هر له‌پشتی هم حیزبه‌گوت‌نوه. له‌و رښکښته‌به‌وه که‌به‌وه هزی شه‌به‌کرانی هه‌قان (حق‌ی قمار). ده‌زانیڼ رښکښتی (KLIK) که‌لقنکی به‌نوه‌دامزرا تا‌شمرنکی لښه‌و له‌و دږ به‌نښه‌بکات. نه‌مه‌نرکی به‌وه. ناشکرایه‌که (MIT) هم کارانه‌بڼ‌ناگا نه‌به‌وه.

به‌لام نښتا له‌وان نه‌نیا به‌له‌به‌پارتی دیموکرانی کوردستانی تورکیا (KDP-T) ناکونښ. به‌لکو هه‌وله‌ده‌ن پارتی دیموکرانی کوردستانی هیراق (KDP-I) و هه‌موو رښکښته‌گانی سر به‌هم حیزبه‌له‌پارچه‌گانی کوردستاندا و لښ‌بکه‌نه‌کېرن و به‌به‌نوکه‌ری ددولتی تورکیا. پښتنه‌له‌کاتی گفتوگوکاتی

دهيانو پست هم بپيروكهمه بگه‌يمنه نيز (PKK). باومرم وايه كه لټوه هموالي گډله‌كومه‌كاتي نښه‌تان بو سر شو پيلانه ناسراوانه بيستووه كه هموليان دغا (PKK) له شمېرې گهريلايي و خه‌باني چه‌كداري دووربخښموه و بهيښنه سر پرنگاي چالاكي سياسي.

هم پيلانگنځيريانه‌ني سالي ۱۹۸۳ له خودي (سمير) پيلانگنځېدا بهرچمنه برون، چونكه نامانجي لهو شته بوو كه كمښك له‌موبهر نامازمان بو كرد. (پيلانگنځېري پاريزمر) پش له خودي (حسين يلدرم) دا خوي نوآند، له كاتيكدا نامانجي هم پيلانه همان نامانجه‌كاتي پښوو بوو. سمير (چه‌نين كونكور) دروشمكي هه‌بوو ده‌بگوت: «پنويسته هېچ به‌كڼك لهو پياوآنه رموآنه ناوچه‌ي هه‌كاري نه‌كړين». نامانجېش كوښه‌ي خستنه پښي هم حه‌بانه چه‌كداريه بوو كه (PKK) نه‌خشي بو ده‌كښا بو له‌وي ده‌ست بگات بو چالاكيه سياسي كه پرېگه‌خواه‌كاتي ديكه له نه‌وروپا ده‌بانكرد و دياريكردني چالاكېش بوو هم چوارچښووه‌دا پان مانوه وټك تاشمكي پمناهر، همه سروشتي لهو كاتي شمېر بوو. هرچي كابراري پاريزمريشه گوتې: «ناپو روو له نعمانه و نښه له نه‌وروپا ده‌ستمان به‌سر (PKK) دا گرتووه و بويان زينداني كردين و ده‌ست به‌سر چيكاكښدا ده‌گزين». هم شيوه‌ي پيلانه‌كي هه‌لښنگاند. همجا كه‌وته باس و خواس له‌سر كوده‌تايه‌ك له نه‌وروپا و هيندك چالاكي نه‌خشي بو كښراويان له به‌نديخانه‌كاندا نه‌جامدا. هر راست هم كاته‌دا تيزال رايگه‌ياند له‌وانه‌يه لښخوښوون بو (PKK) ده‌ريكرت. هميش له روزنامه‌كاندا رنگي دابه‌وه و تاكه مرجي چمك دانان بوو.

ي.ك. به پښي له‌وي كه له نه‌غفره بيستووه: تالهباني له كاتي گه‌رانه‌ويده له واشتخونموه گوتې: «نه‌گه‌ر PKK ده‌ستي له چمك هه‌لگرت و رايگه‌ياند حيزبينيكي ماركسي - لينيني ني‌ي، وټك حيزبينيكي باش قبولمانه».

نه‌جمه‌دين بيووك قايا نيشتمانپه‌روهرنيكه به‌رانبر به دوزمن
به‌رخودان ده‌كات نا له پال محمد شمنردا شعيد ده‌بي،
له كاتيكدا شمنر له‌گڼل دوزمندا رېكده‌كوي و هولوهدات هم
رېككه‌وته به‌سر پال‌هواناني به‌رخوداني به‌نديخانه‌كاندا به‌سپيټي.

س.پ: همه شياوه. بانگم ده‌كات بو له‌غفره پاش له‌وي (PKK) ده‌ست له ماركسيزم - لينينيزم و له چمك هه‌لده‌گري و ده‌بته حيزبينيكي كومه‌لايه‌ني ديسوكراتي. با له نه‌غفره به‌ نازادي ده‌ست به كار بگات. گوتيشي: «ده‌كريت له‌سر چمك منيز داينيشن و پښكوه مشهور له‌سر هم مه‌لانه بگڼ». به توندي وه‌لاسي هم ته‌پيمان دابه‌وه. سرباري له‌وي كه هم بابنه‌ي چندين دورايي هه‌بوو به‌سر به‌نديخانه‌كاندا شكايوه.

له كاتي گفتوگودا كونفرانسي به‌رخوداني به‌نديخانانان لن‌پرسيم. هم رووداوه

که له رۆژنامه‌گانددا به «روودادی محمد شهنر» ږغی دایموه، ویستیان دوورایه‌کی گومری هېن به ږاده‌یکه هیندیکیان (PKK) ی تاوانبار کرد هومی که له حمزه پاکتاوی بهرهلستانی نږوځو ده‌کات و ماوی هېچ بهرهلستی‌یکه نادان. گوفاری (بهری سالی ۲۰۰۰) که (دوځو پریښه‌یکه) سروکی نووسینه‌تی، له باسی پلاوگردهوه، روودادی محمد شهنر به فراوانی له ښکه و دهسته‌گانی حمزه‌یدا مشتومری له‌سمرکرا. جا یو لهومی رۆژنامه‌گانیښی بانی له باسی شاگاداربین، پنم خوشه پرونی بکه‌معه که پښتیاره‌کی لوزال یو درکردنی بریاری لیږودن له (PKK) به چنه مړچیک، له لیږودنه و هوله‌گانی محمد شهنر که ده‌بویست شتیکی له بابته‌تی سیاه‌تی لوزال تی‌بهریښی، جووتیک همولی هارښه و پښکهوه به‌ستراون، ټپانه‌ت له دیداری رۆژنامه‌نووسیدا (محمد عظمی بهراند) پرسیاریکی لی‌کردم تښدا ده‌لښت: «دوله‌ت حمزه‌کات هه‌نگاویک ښته، نایا ناتوانن چه‌که‌گانشان بڼدنگ بکه‌ن؟»، نوسا پښگوت: «ناگریت له له‌یکه لاره‌یښ»، هه‌بته‌تی له‌هه‌ ښاگریسته و له‌وشی که له‌وان نارم‌زوویان یو ښاگر به‌ست یو له یکه لاره، به‌پنی به محمد شهنر له کانی کونگرمری چوارمسی حمزه‌یدا درکوت و یو ماوی سالیکی پښودی‌یه‌کی توندوتولی پښمانه‌وه هه‌یو. هه‌یو جموځوول و هه‌سوکووتنکی به‌لگی ښوه یوون که گریلای پنی‌قوت ناچن و ږتی ده‌کاتوه و تڼده‌کوشی به‌وه بارودوخه‌که ږزگار بکات که (PKK) به دروشتی خه‌بانی سیاسیه‌وه بکاته حمزه‌ییکي پاکتاوکمر. گشت هوله‌گانی لاراستی له‌ ښامانجه گرابوون، له کاتنیکدا له به‌نډپخانه درچوونی هاوچوونی یاسا نه‌یو، ده‌یو له ناو تاقمه‌کی (پاتمان‌دا) حوکمی له سیداردانی بدریت، به‌لام له حوکمه‌یان یو درنه‌کرد و ماوه‌یه‌کی دریځ‌خاپانتر له به‌نډپخانه مایه‌وه تا له سالی ۱۹۸۸ دا به‌ره‌لایان کرد. به کورنی به‌سره‌اته‌کی درنځه، ده‌یو له مانگرته‌کی (کمال پیر و محمد خه‌بری دورموش و مزلوم دوغان‌دا) له خواردن له‌که‌لیاندا یښ، به‌لام له‌ ښو پالی ۱۵ رۆژ له‌وه دعتی به مانگرتن کرد. دپاره له‌ومی وا له رۆزی (۱۵) کدا دست پنی‌بکات ده‌توانی (۱۰ رۆژ) دربهات به یښ‌له‌ومی هېچی خراپی لی‌سمر یښ. له‌وانی دیکه شهید ده‌یښ، له کاتنیکدا له‌وشی هه‌ولده‌ات له‌سمر میراته‌که‌یان دابښیښ. سرنه‌گرتنی به‌رخودانی کانوونی دووچی سالی ۱۹۸۸ له ژیر سری له‌ودا یو که لمانجی ږه‌تکرده‌ومی گوتنه‌ومی سروودی نیشماني و له‌بر کردنی جلوه‌رگی یکه ږفنگ یو. له‌وه‌تا نه‌جمه‌یښ قایا نیشماتپه‌رومړیکه به‌رانیر به دوژمن به‌رخودان ده‌کات تا له پال محمد شهنردا شهید ده‌یښ، له کاتنیکدا له‌وه‌که‌ل دوژمندا ږیکده‌کوت و هه‌ولده‌ات له‌ ږیک‌کوتنه به سمر پال‌وانانی به‌رخودانی به‌نډپخانه گانددا به‌پښی. له‌سره به ږوودای تونلی دپاره‌گریښا چنی‌مچنی ده‌یښ که له رۆژنامه‌گانددا ږغی دایموه، له کاتنیکدا کښایموه و به‌خښمه‌کی ناخافل بریاری خوی گوری و ږازی نه‌یو نیوسه‌ات به‌ر له واده‌یه به‌چته درمی

که هو بېچن هېناني هولوئیکي هولاتنې به کومل له بنديخانه دپاري کرابوو و چل کسي له گاديړاني هره پېشکوټووي حېزب خوږانيان هو لاساده کړه‌ېوو. دموړيکي سره‌کي هم همموړ ېووداو و مه‌لاندې بېني، به‌لام سربراري ټوه له بنديخانه‌ي دپاربه کړ ماېوه، له کاتيکدا گاديړه گانسانيان بهر همموړلاپه‌کدا داېش کړه. هروموا هينديک ټپه‌مکي لادېر له نېو بنديخانه‌دا به سر کړه‌ېي لهو پهره‌يان سنده. چا به پيانووي باقي مروږ و پنداويسته کاتي وک زيات کړدني بمشه خواردنه‌کي و په‌يدا کړدني نه‌لفزيون و ټموي که پټويسته ژيان له بنديخانه‌دا لاراد و نارام بې، وازي له حېزب هينا و پېښدي ماني پټي خوي ېوو. سپاه‌ته‌کاتي به ړيگاي نارامي شه‌خيدا هو خوي تېده‌ېرين.

سرمخام وه‌کړ زانراوه ېوو به گابراپکله که هيچ پېښدي‌په‌کي بهو گېاني سرخودانوه به‌وو گوا (PKK) ي پېجوي ده‌گريټوه وه، هولوئدا ټموي که له نېو بنديخانه‌دا ده‌يکړه له دموړي بنديخانه‌شدا بېسه‌پېښي به سر هغالاندا، ټموي که دموړيست، حېزبکي له (PKK) جېاواز ېوو. پاشتر تن گېښتين هولوئدات (PKK) بکاته حېزبکي ياسايي و يو گېښتن بهم جوړه حېزبش ښلگېرانه و به چروپري و به‌وپري نه‌ښي به‌وه ټپشي ده‌کړه و به ښوويه‌کي ناروا به‌ريمره کاتي ده‌کړدين، له کاتيکدا له نېو باومشي خوماندا ېوو. هولوئکي بې‌وچانيدا دپارده‌ي حېزب‌په‌ټي(التحزب) و دمه‌به‌ندي له نېو حېزبدا بلاوېکانه‌وه وه، يو هم مه‌به‌تمش په‌نای پرده بهر ښوازه کاتي پېلانگېراني نه‌ښي. چمندين به‌لگه‌نامه‌مان له لايه جه‌خت له سر همموړ ټوانه ده‌کمن. ټمه (حسين بلدرم) ي پاريزم‌ريش ده‌گريټوه که خوي خوله‌تاند کاتيک گوتي: «ټينه کوډه‌تامان کړه». هرچي محمد شمر ېوو ده‌يگوت: «ټينه دمستان به سر کونگره‌ي چوارمي حېزبدا گرت» و بهم ورموه قناعه‌ټي به خوي يا قنلي له خوي کړه.

نه‌گه همموړ ټمانه‌مان له گغل راگه‌بانده‌کاتي ټوزالدا به‌راورد کړه، ټمو قناعه‌ته په‌يدا ده‌کېن که ټوه نه‌چووه سر له دموړه دوايي به (PKK) بهښن، بويه پخانيان پرده بهر ناووه ټا لغنيوېردن و سرپنه‌وي ده‌سته‌بېر بکېن. خاومه‌کاتي پېلاني پاکتاو‌کرانه‌ي سالي ۱۹۸۸ له ټوروپا ټامانجيان همان شت ېوو و ده‌بانگوت: «ټمونا دمستان به سر ټوروپاو بنديخانه‌کاندا گرتووه و چپاکانسان کونترول کړدووه». ناوا لانيان ليندا، چونکه که‌سانکي وک (هوگرو مه‌ټي) له لوي کاري پاکتاو‌کرانه‌يان چي‌به‌چي ده‌کړه. هولوئکي په‌کگرتو له هر سني گوږه‌پاندا ه‌ېوو. ټپمېش له حېزبدا دمانزاني دوو چاري هولي پاکتاو‌کړدن ده‌بېن له سني مرموه. بې‌گومان ټپمېش هولوئمان ده‌دا هم پېلانگېرانه ته‌هېلېن و له هر سني پهره‌کوه په‌لامارماندا، وک دزمان گېښتېنه کونگره‌ي چوارمي حېزب، له کاتيکدا کونگره به پلاني بهرخودان و په‌ل پې‌هاوېشتني هيزي گه‌ريلا و په‌ناېرډنه بهر سره‌لدان پښت نه‌ستور ېوو و جاريکي ديکه پيمان نايه قوناسي

ريڭخستننى شورېشگېنرەنى راست و دروست. لەم ئان و سائەدا كۆتايى بىم پېلانگىنېرە «مەمەد شەنەر» ناوە ھېنىرا و ھەولەكانى سەريان تەگرت. بۆيە نەيتوانى كارىگەر بىن و ھەر تەواو لەم مېژوودا خۇي و چەند كەسكى دېكەي ھاوچەشنى خۇي وەك (سارى باران) بەزىن و ھەلەنە ھاوشى بەرى كوردستانى نا پەشت بە ئالەبەنى و (KDP) بەستەن، چونكە لەو باومەدا ھوون كە ئېشە لەلەبەن (KDP) ھوە سەرگوت دەگريپەن و دەسپېنمەو، تەنەت مەمەوود بەرراسى ھوشى لەم شەرى دوايى باشوردا راپېگەبەند و گوتى: «PKK لە ھاوئە يەك يا دوو پروژدا دەپەنەو». ھەولەكى بىزچايشىدا (PKK) پەكى سائەت لەم ئاخو بە دەستەوودا و سائەتە گارانە پەنگەوە ھېنى، وا كە ئەم ھېزبە سائەتە ھېزبەنگى ياسايى و مافناس بىن. ھەروەھا ھېندىكى دېكەبەن بە ھېئەوى ھېزانى بە دەستەنەو ھوون بە ئامراز و ئېشەش ئاگادارمان كوردەو. وېستېان (IIEP) لەم مەسەلەيدا بە كاربېننى، بەلام ئاگادارمان كوردەو و پارمەتساندا تا (IIEP) وەك دوستىكى (PKK) ھېنەتەو نەلا ھېنە رېڭخستننىكى ئاخەز. چەپى تورگېشمان ئاگادار كوردەو و گوتەن: «ورىيە PKK ياسايى و ئەوانە بىن كە دەورى پاكشاو كەرانە دەگېن». ئەم قەبەمان ئاراستەي (دوغو پەرىنچەك) كورد و ھېنانگوت: «ئېئو بانگېشەش بۆ ئوۋ دەكەن بىن ئەمەلەوئەولا دوژمنابەنى ئەمەرىكا بىكرېت و لە پال بەرى كوردستانىدا رادەوشتەن كە ھېزىكى ئەمەرىكايى پەتەيە، بىگرە لە باتى پېلانگېنەكانىش قەدەكەن. ھەتا ئېئو دەلەن گوايە (سەلېم) و (ساكېنە) زېندەنى كراون يان كوژراون. ئەم قەنە تېڭرايان راست نېس. واز لەم شىوازە ھېنەن. ئاوا (دوغو پەرىنچەك) مان ئاگادار كوردەو.

ي.ك: گەورەترىن ھەوالە لە بارەي (مەمەد شەنەر) ھوە بىلاو كرابېنەو لە گوڭارى (بەرو سالى ۲۰۰۰)دا ھو.

س.پ: ئېشە ھېچ باپەخىگمان بىم مەسەلەيە نەداو. ئەگەر بە بىن ھېچ مەبەستەك ئەوەيان نووسىبېن، دەبوو لىمان بەرسن تا دىنيا بېن ئاخو ئەمە راستە پان نا، چونكە (سەلېم چوروك كاپا) ئەمرو لە ئەوروپايە و بە ئوئىنەر ھەلپەزىدراو و (ساكېنە جانەز) پېش ئېشە لە گۆرەبەنى باشورداپە و بەرپەرسى ئوردەوگاھە.

ھېنەندە كرا سوراخ بىگەن و لىيان بەرسن: «بۆچى كوژران؟ و بۆچى باومەريان بىم قەبە كورد و باومەريان بە ئېشە نەكرد؟». دەبىن ئەم پەرساھە لە «بەرو سالى ۲۰۰۰» بىگەن. ئەگەر ئەمە ھەوالەك بىن بىلاويان كوردبېنەو بە ھېئەوى لىيە دىنيا بېن، ئەمسا پەنويستە لەسەريان رەنەنە لە خۇپان بىگرن، بەلام ئەگەر ئەم ھەوالە بە مەبەستى پەشتىگېرى كوردنى ئەم ھەوالەي كە بۆ (PKK) كوردەن بە ھېزبەنگى ياسايى دراون يان بۆ پەشتىگېرى كوردنى ھېزبەبەنى (التحزب) لە ئېئو ھېزبەدا بىلاو كرابېنەو، ئەوا ئەم رەختارە دوژمنكارانەيە سېاسەتەنگە لەگەن ئەولاف و گەزافانەبەندا جەووت ناپەتەو كە گوايە ئەوان دۆى سېاسەتەكانى ئەمەرىكان و سۆشالېتىس.

ي.ك: باشە. ئاپوى ھېرام ئايە سەرنجى ئەم خالە وردە دەدەن؟ لەم ھەموو

بەسەرھاتەدا ئىلمو كاتەدا (دوغۇل پىرىنچىك) دوو ماتىگە لە بەندىخانەى دىياربە گىر
مايەو، قاپا دەپن ئىمە بۇ پىنۇندى بەستىن بوو بىن؟

كۆنفرانسى بەندىخانان كىردەۋەيەكى دژ بوو پاكىتاۋ كىردەنە سەپىندىراۋە بوو و ئىم كۆنفرانسە و ئىنجامە كانىشى لە سەددا سەد سىرگەتوۋو بوون.

س. پ: پىنم وانى پە چوۋبىنئە بەندىخانەى دىياربە گىر بۇ پىنۇندى كىردەنە بە
پاكىتاۋ كىرانى ئوۋىۋە. لەم خالە خانە بە گىرمانىم، بەلام ئوۋە سەرنىجرا كىنئە كە ئىوان
لەم قۇناخەدا بە كىردەۋە ھەلىيان دەدا دەست بۇ بەندىخانە گان دىژىز بىگەن، گەلىنك
نامە لە لاپەن مەھمەد شەنرەۋە بۇ بەندىخانە دىژىرەران، (قىرەسۇ) ھەقائىلمان
ھەلۋىستى لە سەر لەم بابەنە ھەبوو و لەم كاتەۋە دىژىزانى مەھمەد شەنر لە چ
بارودۇخىتىگداپە و بەو پىنە دەجولايەۋە. ھەر كاتىنك بابەتە كە بەھاتابا، ئاراپە
ھەقائىلمان ھەلۋىستىكى بەھىزىيان بەرانبەر دىيارى دە كىرد و بە ھىچ شىۋەيەك
دەرقەنى ئىم پاكىتاۋ كىردەنەيان نەدەدا.

ى. ك: لە باسە كەى پىنۇشۋەدا گوتىۋوم مەن ھەلۋىستى ئىۋوم لە كۆنفرانسى
بەندىخانەدا زور بەجەرگەنە بىسى.

س. پ: كۆنفرانسى بەندىخانان كىردەۋەيەكى دژ بوو پاكىتاۋ كىردەنە سەپىندىراۋە
بوو و ئىم كۆنفرانسە و ئىنجامە كانىشى لە سەددا سەد سىرگەتوۋو بوون. بىگرە
دە گىرنت بىلىپىن ئىۋ دەۋرەى كە لە مېژۋوى تور كىيادا بە سەر زىندەنە كانىياندا
دەسەپاندە بەم كۆنفرانسە تىكىشكا، بەۋپىنە ئىۋ ھەلۋانە پەراگەندە بوون كە بۇ
(PKK) كىردەنە بە ھىزىپىكى ياساپى دەدراڭ، پىنۋىستە بوۋنى بىگەۋە كە ھىندىنك
كىسى بە نىياز پاگىيەۋە لای لەم بابەتە كىردەۋە و پىنم وانى پە ھەموو ئىۋاۋ
پىنۇندىيان بە دەۋلەتەۋە ھەسنى، بەلام پىنداگىرى دەكەين كە كەسانىك لە ناۋەۋە و
دەۋەۋە بەشدارىيان كىرد و ئىنجانەت ھەۋلىشىاندا لە رېڭگى بىرەى كوردەستانىيەۋە
بە سەرمەنىدا بەپىن، ھەموو ئىۋانە بۇ ئىۋەى بىسانگەنە ھىزىپىكى ياساپى، بەو
ماناپەى كە: «ۋەرن چەكە گانئان قىزى بىدەن تا لە گەل ئەتقىرەدا لىنكە خالى بىن». ئىۋە
كارىپىكى ھەلە و تىرسىناك بوو. ئىۋانەى كە پە ئاگاپانە بەشدارى ئىم
پىلانگىنېرى پەيان كىرد، نۇگەرى دەۋلەتن، ھەرچى ئىۋانەشەن كە بىن ئاگاپانە
بەشدارىيان كىرد سادە و دەبەنگىن، سەرمەى ئىۋەى ئىمە ساز و ئامادەبىن بۇ ھەر
ئاگىرەستىنكە، بەلام ھەلۋەسەرج ھەرچىۋىنك بىن لە پىك لاۋە دەست بەردارى
چەكە گانئان ناھىن و ئامادەى ئىمە نېن، وانى پە؟

ى. ك: قەكەنەن رۇر راستە و مەن لە سەددا سەد لاپەنگىرى دەكەم.

دهمموی له سرباز و ئهفسهری تورک بېرسم: دهولمتی تورکیا وئیرای خۆبهختکردنتان له نیش و کارتاندا مانگی دووسه دۆلارتان دهدانتی؟ ئهی بزچی دهولمته کمتان همولهدهات مانگی دووسه دۆلار بهر پېشمهرگانگی (KDP) بدات که شایانی پېنج قروش نین؟

س.پ: دهمموی هر له خاله خویدا به کورنی ئهوه روون بکهممویه که دهبنی
 نوکمرایه تی کوردی له رووی مینژوویی و له رووی کاری پوژانمویه زور به باشی
 بناسین. له مېروژمدا همریکه له تاله بانی و بارزانی و ئهنجومنه و دهولته
 فېدرالیه که بیان همولهدهات له سهر مېهرات و دهسکونه گانی پارتی کرینکارانی
 کوردهستان (PKK) دابنیشن و بهموی (PKK) ئهوه ئهم مووچانه و مېرگرن. جاران
 ئهوه بیان له ئهمه ریکاره پێ دهگهشت و ئینسانش له تورکیا و دهولتهانی دیگهی
 ومرده گرن. هممو ئهمانه مانای ئهوهن: شورش کوردهستان شورشیکي زور گموره به
 و بگره شورش نوکمرایه نازهیه و، شورشیکي له جوروش مهترسی به کی
 گموره به بو ئیسپهریالیزم و سهرمایه داری. جا بو له پروودا پراومستانی ئهم
 مهترسی به نوکمران پادهههینن ههنا له شورش بهرن و له نیوی بهن.

پهنویسته له بهر ئهم هویه زور وریای ئهوه دهوهره بین که نوکمرانی کورد دهیگنن.
 ههرمهها ئهوانه وریا دهکهممویه که به ناوی چهپهرموی بهوه دهچنه نیت ئهم چوارچهنویه
 و دهویری دهسکینیشی ئهوه نوکمرانه دهبینن و، پنی بانه دهلیم ئهم گاره همرگیز
 شایستی چهپهرمویه کان نی به. ئینه پهنوئدیمان به تاله بانی و بارزانی بهوه ههیه،
 بهلام ئهوان تیناکوشن ئهم پهنوئدیانه پهره پنی بدن، به لکو دهلین ئهوانه تهسلیم به
 ئینه بهوون و دیلین. ئینمش دهلین نه گمر دیل بهن ئهوا باش دهزانین چون
 بهر خودان بکه پین وک له بهخداخانه گانی دوژمندا دهانکده و، به بهر خودانی خومان
 سنووره گان و ئهوه ناوچه ئاره مه تینه پهریشین که بهیری لینه دهکهممویه و دادیه داری
 دهکهمین. ئهوه شته پهنویسته گانی شورش گملی گورستانه.

ههرمهها پرووده کهینه چهپهرموانی کورد و تورک تا پنی بیان بلین: فیهربن چون
 پهنوئدی دههستن و فیهربن چون و کهی دژی دهبن. ئینه پهنوئدی بهختمان
 گهره که، بهلام ئهوان دهیانموی تهسلیمی دهولتهی تورکیا مان بکهن یا له بهری ئهوه
 دیلمان دهکهن. چون ئهوه ناوبهینین پهنوئدی؟ دهیانموی ناوچه بهکی ئارام به
 سهرپهرشتی ئهفسهرانی تورک دابههر ریش. به پنی ئهوه ههوالانهی که بهومان هاتوون
 ههمو پاسه گهیک لهفسهریکي تورکی ئیندا دهبن. لایا ئهم گردهمویه بو قازانجی
 گهلی کوردهستانه؟ چون دههوانین بهوه کهسانهی که بهشوین پهنوئدی گومان
 لیکراودا وین بلین کوردن و نه ئهوه بین و مه ئهستمانهروم پهنانیان بههین.
 پهنویسته وریا بین، چونکه نوکمرانی کورد قولیان لینه لهمالیهوه تا نهفرهتترین

دىۋوسىن: «ئايۇل ئارام ناگىرى و نىش ناكات و واۋ وا». لە لايەكى دىگمە ئىنەۋ
 دەلنن: مەن زىياد لە تىكۋشانم دۆرى تور كىيە، دۆرى پىنكەئەنى خۇم تىنەد كۈشم.
 خەزەدە كەم بېرىم: مەبەست ئەۋە چىيە؟ ئايىا ھەر يە كىنك لەم خىزىدە چاۋنان
 لىنىكەت دەپن بە ئايۇپەكى چىگول؟ يان پاش ماۋەپەكى گورت دەپىنى بىرە بە
 سەركىزە؟ ئايىا چى بۇ ئەۋە پالايان پىنەۋ دەپن؟ نەگەر لە گۈشەپەكى دىگمە
 بىرۋانىن و وىك مەن تىنتان دەۋوانىم: تا ئىنەۋ ھەمۋو شىنك ھەلەسۋرىنن
 خۇشۋەپىتىن بە تىنەپىنى پۈزگار زىياد دەكەت و لە ئەيلەسۋفەكان دەچن.
 كەۋانە ئەم ھەمۋو كارۋبارانە بۇچى؟ ئەۋ پىلانگىنەنەش چۈن دىردە كەۋن؟
 س.پ: ھەمۋو پۈزىنك گىلنك ئاۋنىشانى گەۋرە لە پۈزنامەكاندا دەكەۋنەۋو،
 پىنۋەندى يان پىنەۋ ھەپە. لەم دۋاپىدە گىرئارىنك بە ئاۋپىشانى «ئايۇ دەست
 دەخىرىتە بىنى» بىلاۋگراپەۋە. پىنم ۋاپە ئەۋەي كە ئۈۋسۋەپەتى (ئۇقشاي
 ئەكشى)پە، دەلنن: «ئايۇ ئەمجارە بە راستى لە گىگىزەپە كىدەپە ئاۋوانى ھەنە
 بىدات». ئاۋنىشانىكى دىگە كەۋتەۋو باسى ئەۋە دەكرد كە: «تا چ رادەپەك
 دىگىتاتۇرم و چۈن بىرەلەستانى خۇم دەكۈزم». كىتەپ لە دۋاى كىتەپش پەپەدا
 دەپن. ھەمۋو ئەمانە گىرنگ نىن. سەبارەت بىۋ خالەي كە پىرسىپارتان لىنى كىردم:
 مامۇستا ئىساعىل بىشكىچى ھەلەنگەندىكى ھەۋو تىنەدا دەلنن: «پىۋىستە
 ھەمۋومان بىنە ئايۇچى بۇ بەدەپىننى بەردەۋامى لە بىزگارى نىشمانىدا». بۈۋن
 بە ئايۇچى چى دەگەپنى؟ وىك ھاۋەپەنى ئەك ھىندىنك ھەلەنگەندىن ئەسەر ئەم
 باسە و لەسەر ئەۋەش كىرد كە ئايۇ خۇي چىيە، ھەۋلەدا بەۋەپىرى ئاشكەراپەۋە
 ھەمۋو زانبارى ئەك لە بارى خۇدى خۇمەۋە بەدەم، ھىچ سەركىزەپەك بە ئاسانى ئەمە
 ناكات. ھۇي ئەۋەش ئەۋەپە تا ماۋە بە ھىچ كەسنىك نەدەم نە قەنەۋەتى چەۋتى لەلا
 پەپەدا بىن و نە ھەۋلى لاسايبىكردنەۋم بىدات. وىك دەپىنن ئىنەۋ دىنە لام و قەم
 لەگەلدا دەكەن و دەپىنن پىزى ھەمۋوتان دەگرم و ھەلۋىستى خۇم ھەپە. ئامەۋى
 كەس وىك مەۋشكى سادە لام لىنىكەتەۋە. بە چاۋى خۇتان بىنىتان لە راستىدا مەن
 دىگىتاتۇر نىم، پا كاپراپەك نىم پەشتارەكانم كۈنەرۋن بىگەن. دەۋەۋى كورد و
 تور كىش باقى بىناسن و مەن ئەۋە ئاپىرىنگىنەۋە بىكەۋە باسى ھەم گىشت
 لاپەنەكانى تىكۋشانم و ھەم پىۋەندى ئەم تىكۋشانم بە مېللەتانى كورد و تورك و
 سۇشالەزىمەۋە، ھەمۋو ئەمانەم بۇ ئەۋەپە ئاسنامەكەم بە راستى لىك بەدەمۋە و دەرگا
 لەسەر خىنەپكارى ھەلە ۋاپەنەم، سا ئىشەر ئەم خىباباتانە لە بەرۋەۋەندىدا مەن يان
 دۆم. مەن دەۋەۋى بەۋەپىرى پۈۋىنىيەۋ لىنم تىنىگەن و ھەلۋىستى بىرانبىرىش
 ۋەھابىن. بىمە دەلنن كەۋتەۋەتە راستكردنەۋە تىگەپىشنى پىۋەند بە خۇم،
 ئىنىستا گەۋرەنەپىن خۇستەم ئەۋەپە بە راستى لىنم تىنىگەن و ئەمە لە
 رەسە تىگىشنى تور كەۋە تا دەگات بە سەركىزەكانى تورك و بىگرە لە ھەمۋوان
 داۋاكارم. ئەۋ قەسەپى كە دەلنن: ئايۇ پەتى خۇي پىچەندەۋە و خەببات لە پىنۋاۋى
 گەلدا دەكەت بۇپە بەم پەلەپە گەپىشەۋە، يان گەل سەرتاسەر بىرەۋ بە ئايۇچى و وىك

سېلاوى رامالېكر پشتمگيرى ده كډن وه، پوره دستېنېنې و ده پښته زانا، لم هممو
 قسانه گړنگ نېن. من همت به شانزى ناكېم و نايكېم به هوپكېم بې لومى كه
 دمه لاتم به سر خومدا نشكنې. به لام لومو چنه لښجاسنكي دېنې. تمرزى لاپو له
 سر كوتن و پرمختندا شتمكي بنوښنه نې به و پښوډى به كشمكي دست
 نېشانكراومو نې به. سر كړداپه تې گملى كورد به روانه داده عزريت. هر له
 نېستاو نه به بوه نه رووداوپكي گړنگ و گموره به گشت دوراپه نايده پوړو
 و سياسي و سربازي و فلسفوي و پوښتېره كانيوه. له بهر لومو هممو پښندي
 تمرزى لاپو چين. دوزمن ناراسى لې پراوه و پيلانى پوژانه سازه كات و
 ده كاتى خافلكوژ كړن له كوتې بې دووم ده كډن. پوژ له دوى پوژ گريفرانى
 گډل وگ سېلاوى رامالېكر زېاد ده كات. لومېمان لې داوا كراوه له لاسنى
 بهر پريدا بېن. جا بې لومى لاشكرا و چنې نېگه پشتم بې چندين بهرگى پكې
 له دوى په كم نووسى و هممو باه تېكم شېگړه وه و هله سېنگاندن، به راده پكې
 هر خوبند هوارېكي كم يا غره پوښتېره ده توانى تې بگات لاپو كښه و چى
 دوى. به لام سر مرې لومو، دوينى نوښتمريكي (PKK) پان خنكاند. من خوم لم
 كابرېه دھاسم، نوښتمري (PKK) به و تا سر نېفان لاپو چى به كې پله په كمه
 كهواته بېوچى خنكانديان؟ با سوراخى لومو بېكېن. كابرې دورمانى به سر
 هاورېنگانيوه ده كړد به بن لومى پكې زلله لې بدريت و له هممو درشت و
 وردېكدا سېخوړې به سر موه ده كړن. هغالانى هله بانسېگاند. پاش لومو چى
 پښويت بوو كړديان. چاوروانى نهممان ده كړد. نم لاره چى لې بېسرهات تا له
 لاپو چى به كې زور توندوتېزه بېسته نو كېرى پوښې؟ نهم وا ده كېه تې كه
 گوره پانه كه گېلك لاپو چى ساخته تيدان و گېلك كمش له شونېانې دېكه
 هن دمه لات و هيزيان له نېممو و مرده گړن. په كيان له دلى خويده ده لېت: من
 بهر زده بېموه تا بېم پياوې دووم و دوا رېنگر (لاپو) له بهر دهمدا دمېنېتوه. نم
 كه به هيزى خوى له پياوې په كمه وه و مرده گړى و نم پياوې په كمه شى ناهيلنى لومو
 بېن به پياوې په كم. جا بې لومى نم كوسه تې بېرېنې، دست ده كات به
 نه خسته كېشان بې پيلانگېرېان. من ناموى زور باسى لومو بېكم، چونكه
 زورن: (شه نمر، چتېن، فلان و فلان... هند). لومى ده كرا بگوتريت لم باه تېدا
 گوترا. هممو كمېك ده توانى چوڼى ده بېن وا هله سېنگاندن بگات.
 به قناعتى من مروڼى نېم چمكى پښند بونى به سر كړداپه تې پوه ه به.
 سدان ساله له نېو بوشابى سر كړداپه نېدا ده ژى، به نايه تې له لاسنى مېلېداو
 تېنانه تې سېاره تې به چېنه دمه لاتداره كانش. هر موه له زېر بارى سر كړداپه تې
 ساخته وگ - بې لومو - سر كړداپه تې خېله كيدا دهالېنېن. نه كېر له
 سر كړداپه تې دواپن، لومو په كم شتمك به خه پالېداپن سر خېل و ناخاى گوند و
 شېخ و سر دگى رېبارى سوغېنې به و نم چمكانش به خوا و پښمېمروه شتمك
 دهات. هيندېك چمكى دېكش هن وگ مسنه فا كمال نه اتورك با چمكى

نوزال که وېستيان پهل بهاوېژن. ناگړيت بهر لوم بگه پښموه که هممو لسانه کارناکمنه سر گڼل. لم سرودننغا (ناپو)کښ دمرده کموي. (ناپو) سر کرده و سروک، لم چمکانه خمریگن پمرده ستښ و پهل ددهاوېژن. باومرم وایه که بوشایي میژووی سر کرده ایستی و کاریگری سر کرده ایسته تپه ساخته گان لم روژساندا کاریکی زور ده کمنه سر گله کمان. لم کاریگری به پمره دستښی سر بهاری هممو گوشه شکی بزودننموه کسان که بهوه دضاسریشموه روون و ناشکرایه و هنزیکي گموره تیگه پښتی هده. بهلام سنی گڼل له لال و گوري حېزبېدا و له حالی بوون له دسلات و به خورگرتنی له پروی لایدېولوزی و سیاسي پموه و له لاسی کرداردا، وای لیده کڼ خوی به ناپوچی رابگه پښی به بن لومو هولوئیک بدات یا کاریکی دیار بکات. لومو وای به تلمطون قسم له تگدا ده کات، ده لیت لښی نښیک بوومموه، لومو وای کمښک لېشم له گله لدا ده کات، ده لیت: وک لوم لښ هاتووه، به گشتی شو نوزاندهی که وک شوان له گوندنموه هاتووه. په کجار پمرز ده پښموه، خو به لاما دادنی تا هممو گوندنښیان فرمان برداری بن. لومو وای دوینن نه پیدتوانی دوو پمرد لمر په کدی دابښی، ده پښته سر کرده ی هنزیکي گمریلا ژماره کدی سدان کسه. جا که هست به هنز و نښ و توان ده کات. هه قلی له سردا نامښی. له کاتیکدا نه گمر جاران چاوی به پیاوړیک بگوتیا به نه پیدتوانی تمنانه وشه «معرجه با لښ بلښت، کمچی لمر به وشه «کورم» قسه له گله لدا ده کات. گوتیک هده ده لیت: «کردیان به پاشا بز بهک روژ، چوو پښ هممو شتیک باوکی خوی له سیناردها» لم قسه به نښه ده گریتموه. لوانه نامادمن له پښاوی بهک روژي پاشایه تیدا ژیانیان بگمن به فوربانی و نه گمر شو روژمش هات له پښ هممو یاندا باوکی له سیناردها. هولوئیک بن پسانوم داوه لم باروده خه قدهغه بگم و پښگوتن: «ناپو وای نی به وک لښوه ده لښ، شو پښ لومو هنگاوئیکي ښی چل جار ده پښو و، نهوه تا لښنا ده بکات ده پښته چوارچنوم لښی خزمه تگارموه. ناپو پروو ده کاته خاوپنترین خه لک و لومپرا پروو به پښترپښان دست پښ ده کات تا چمند سوماتیکي درېژ خایېن قسه له گله لدا بکات و له پښاوی لومدا که بکات به مروفتیکي سوو ده خش چی له توانادایه بیداتی. ناپو پښی به گونشرو و فرمان له ستور نی به تا لښی خوی بکات». نه گمر چی لم پروو نکردهوه نالاسایی پانه له هممو شیکردنموه به کساندا هڅن و لښوش ده پانخو پښموه و سرمرای لوموش تغه له سر پانموه دپت.

ی.ک. به لښ لومو خوښووه تموه، کرانموه په کی گموره هده.

کاری من کاری شو موزفیه که هولی بعدیهن و پهرهتدانی نازادی خوی دهاد.

س. پ: کمینک لعموبه باسی به کارهتدانی کادیرانتان کرد. لعی راستی بن
کادیره گانم به شومیه کی نالاسایی به کارم دهنن.

ی. ک: ناپوی برام شتیکی لعه زیاتر شاسایی نییه، لیدی بوجی گلهیی دهکن؟
س. پ: نهخیر، لعه سکالا نییه. من قسدت بو ده کم به لکوتو له
هه لسنگانندا یارمه تیب بدمی. لئوان به چمتیکی سهر به کارم دهنن و من همت
به خوم ده کم و مک بلنی شو جملادم که شر ده گات. بویه دهیمه نپو یاربگاپک
و لازه لئیکی درندی بو بهرلا ده کن. منیش لعم یاربگه پدم و بیست ساله خهبات
ده کم و تاقسه کم یاربگه به کیان لئو پر کردوم و هاواری وک «هراقو و بژی»
لئو ده کن و چه پلم بو لئو دهنن و هیند یکیان ناو بهناو هولمیدن فریام بکمون.
ناوانم بلنم تا لعمرو یارمه تی یان داوم. رفنگه لئوانه بیته نیچیری شر و گورگ و
بالنددی گوشخور، به لام شری من خهباتیکی لعه گموره تره. شه گمر بیرمان له
سهر و بهری کیشهی کورد کردوم، ده توانین به مجوره نسووانه شر لیک به پتموه. من
نالیم هموو شتیک لاواپه. وک باستان کرد: «نو دوزمن ده خهلاتینی و کادیرانت
به پرتوم ده بی». نهخیر، نهخیر من پیم خوش نییه تعانته دوزمنیش به خهلاتینم.
لعی که پنا بیاته بر خهلاتندن دوزینن. زیانی کادیرانتان له شری باشوردا
سهرضجایی خوه له خهلاتاندنیان هوو. لئوان بوون له راپورت کانیاندا دهقادوق
نووسیبوو یان: «لئمه بهر خودانیکی کارا دزی سر کردایه تیمان ده که بن، لئمه
سر کردمی ته کتیکین و لعمیزه شر بو سر نه کوتنی لئوه ده که بن». لعم قسه به
راسته ئینستا سرجمه کادیرانی (PKK) کاریکی شینگیرانه ده کن بو شکست
پن هینانی سر کرده گیان.

ی. ک: لعمه شیاو نییه و پیم ناکریت باومر بکم!

س. پ: ئینستا گویم لئو بگره. دپاره تو بمر لعه ده که پتموه شه گمر ناوابن
سر کرده چون لای خوی دهیاننلینتهوه و چون بهر و مزه یانهوه وازیان لئو دهنن.
لعمه هینزی سر کردایه تی پروون ده کاتهوه. تو له چوارچینوی گشتی پمعه له
مهسله گان دپروانی، خولسای ناکوکی یان له لا بهدی ناکه ی. سهرارت به
گریدرانیهانوه به من، لئوان له خویان پتر بمر له من ده گنمعه و لعم گریدرانه
نمونه ی له جیهاندا نییه. به لام سهرماری لعه من ده لیم لئوانه دزی من.

ی. ک: له رۆژنامه و گاره گانی ده که دا بینیم و دزمان هموو لئوانی که ناپو
ده پانلخت جین به جین نابن. بهر هه لسی ده کن و جین به جینی ناکه. لعی راستی بن
سهرباری خوش و بیستی زورتان لعم بزوتنمه یه دا، پندا گرتنیک لعمر تینروانیسی
بهر هه لستان هه یه. لعمه شتیکی باش و دروسته به سهرجیک نه کیشیتمعه بو
لعمجایی خراپ.

س. پ: بن گومان. دیمو کراسی په کمان هه په زحمته باومری پښ بکړیت. کاری من کاری شو مروه په که لازادی خوی بهدی دهشتنې و پهری پندمات. دصوت راستۍ یکه بزائن و بهینن: لوموده هنرم هه په بهه یو پره پندانیان به مرجینک گریندراو بن. واته پښیان واین لوم مروه به راستی پهری پنداون و هم پښی خویان گری بدن.

ی. ک: لعمم دیوه و له پژنامه ی (په ننی لولکه) دا نووسیموه و گوتوومه: PKK به تمواترین شپوه کادیران ده خانه کار. لعمی دیومه (PKK) به پرسی په که به کادیریک ده پهری، له گمر سر نه کومت لوم به پرسی په یی لنده شینیموه. به لام ناوی ناسریموه، به لکو لمر گیتی دی که یی دسپهر دریت. دمر گای له بهر دمدا کراوه ده بن یو خوپه پره پندان و کاره گانی هه لدمه ننگیندرین.

س. پ: دیاره من هه لسه نگاندنیکي زور جیاوازم یو مروف هه په. هرومها خسته کاری کادیران به تمواترین شپوه ده کړیت. لوم هه لسه نگانندنه تان له جینی خویدایه، به لام هینده تان پښ بهه لوم مسئله په جینگر بکن و بیلین. پښویسته نن بکن کادیران لای من چون نیش ده کمن. همول بدن باش لوم خاله تن بکن.

ی. ک: زیانی پژانه تان هیچ گری کویره په کی تیدانی په، واته پروتو کولی نی په. س. پ: پروتو کول به لای منوه قورسترین شته. لعمی واته ده بن دیهلومات و په سمی بن. جارتاجاریک له دلی نومدا بهر ده کمه وه و دلمن: لایا لوم خسته تم یو گلی کورد به سووده یان زیانه خشن؟

ی. ک: زور بنی گمردیشن.

س. پ: بهلن من زور بنگمردم.

ی. ک: وک لعمی بلین: له گمر داواکراو لعمه بن پښ ده کړیت بیکم. به لام وای ده بنم نه بکن و بهو شعله بنگمردی خوتان بهینیموه، لوه باشتره.

س. پ: من نازانم داخو لعمه باشه یان خراپه، چونکه هیندی بکیان دلمن: پښویسته سر کرده بنگمرد و له سرخو نمې، به لکو ده بن لاوا بکوژی و لاوا له سیداره بدات و لاوا په سمی بن و لاوا بایه خ به مسئله ساده گان نعات. لوم هموو شتانه شوینمواریان له زیانمدا نی په و من بایه خ بهم جوړه ری و په سمه نادم. به کورتی لعمو زحمتی بهدی ده کم و حمزانکم ده سلات په شپوه په کی په سمی یا به فرمان دمر کردن به کار بښم و ناتوانم بهر وکراتی بم. لعمی وا له زیانمدا پښ باشه لعمه بنگمرد و ده کو خوم بم. لعمه به لای منوه باشترین تمرزی زیانه. بنی گومان لعمه دمر گا یو چمند مسئله په کی دی که ده خانه سرپشت، وک لعمی مندا لیک هستن و بلینت: له گمر لاپو لاوا په، لشمه بونچنی لاوا نه بن؟ لعمه ده چننه چوارچنوهی لوم شتانه کی که گمیک لعمو بهر باسم کردن. واته هموو په کینک خو به لاپو ده بنین و ده بننه هوی که بلا و بوو لعمی لوم تپروانینه، واته بلینت: له گمر کابرایه کی لوموده ساده و بنگمرد بوو بن به سر کرده، لشمه لوم لوم همول به بن ده بن سر کرده، لوم هم تمرزه بیر بکانه وه. بویه لعمدانی

(PKK) زۆربەيان سرکردەن، بەلام مەن وانەم. جاريكى ديكە جەخت دەكم و بە تايەتە تى گە ئىتوھ دەوون و چىستان دىوھ دەينوسن و گەلىك شىكردىمەي لىسر دەكەن، بە ھەمووان بلىن: «بە شىوھەكى چىوت كارتنىكرادى مەن لىمەن و ھەلوپست لە دۆم پا بۆ پىشگىرىم دىارى مەكەن». مەن ئەم قەھەر بە ھەفلاان و دوستان و تەخەت دوستانىش دەلەم. ئەگەر كەمىكىش رەزىم بگرن، تەكارام ھەلوپست بە راستى لىم تەنگەن. مەن بىر لەو ناكەمەو زىان بە تورگيا بگەيەم و، پىتوپستە دووژم قەھەت بىن و كارىكە بگات لىم تەنگات. ھەروھە بە دوستان دەلەم: ھەلوپست كەمىكە لىم ھالى بىن. مەن مەروفيكى سادە و ئاسايى نەم. بەلەن ئامەوى كەس لىسر بىنەمايەكى خەيالى ھەلەبەنگىنىن و بىخەو خەلگەن بىلاوى بگاتەوھ و ھەرقە بە مەن ئىتەھەلگىنىشى مەشومى دووژنانە و چىوت بگات. ئەگەر پەكەك ھەيەن و بىمەوى مەشوم لىسر ئەو بگات، ھەيەن پەست بە راستى بىستەن و راستى دەوى لەم مەشومەدا ھەيەن و مەشومىكى ھەرمەكى نەيەن. پا لىسر بىنچەنە راستىەكان چەند دەتوانن مەشوم بگەن. ئەگەر كەمىكە رەزى مەن لەلەيە. پا ھالى لىم تەنگەن. گەلىك شىكردەوھ ھەن، پا بىيەنەن و بىانخوپتەوھ و وردەيان بگەنەوھ و لىيە ھالى بىن، لەوسا دەكرىت پەرە بە مەشوم بىدەن.

ي.ك: دەكرىت سەبارەت ھەم بابەتە «ھەموو شىك بە كوشش پەيداكرىت» و ئەمە ئاويشانيكى كارەكەتان بوو.
س.پ: سەرچەمى كىتەبەكان نەوھە ئەوھ. پىنگوتەن: مەن بە جوانى ھەموو چىنەم كەرد و ھەموو بە شىوھەكى جوان كەردەوھ.

پانگەوازيك ئاراستەي ئەديبان دەكم:
پا لە خۆمان پەرسىن، دەيى ئەدەبى شۆرەشگىرى كوردى چۆن بى؟

ي.ك: ئاپوى ئازىزەم بىلە ئەم پەرساھە بگەم: لە قەھەتەدا سەرداھ بە دەستەو دەدەن وەك بلىيە خەپال بۆ رۆمانىك دادەنەن.
س.پ: ئەمجارە ھەز دەكەن باسى ئەدەب بگەيەن؟ مەبەستەم ئەوھە دەتەنەوى سەرداھەكە بگرن. ئەمە راستە. ئەگەر سەرنەج بەدەيەن دەيىنەن گەشەكەكەمان لە خەيالى رۆمانىك دەچەن. بە قوناخى مەتالى دەستان پەن كەرد و گەپشەنە ئەو رۆوداھە سەپسەنەي كە قەوارە دەوالت دەھەزىنەن. لەمان لە گەلىك گۆرەنكارى كەردەوھ. ئا گەپشەنە ھارى دەروونى و كەسەپەتە ئاپۆ و بارودەخەكەي و چۆنەتە لىتەنگەپشەنە. دەكرىت ھەموو ئەمانە بە چاوى ئەدەبىيەك ھەلەبەنگەندەيەن، ھەا چۆن دەتوانەت ھەلەبەنگەنەت؟
ي.ك: لەوانە بە خەيالىكى جىنى قەناعەتە رۆمانىكى ئەدەبى بى.

س.پ: بەلئى، ئەوانىيە رۇماننىڭ بىن بىر بىرە كاتتى كەلە رۇمانە كان بىكات.

ى.ك: راستە و بىو تىمىزە دەينىووسم. بۇ ئەم مەبەستە پىنويسىم بە پىرسىارى جىاجىا ھەبوو.

س.پ: مەن بەم بۇنەپەو ئەم بانگىوازە ئاراستە ئەدەپان دەكەم: با رۇماننىڭ لە بىارەى راستەى كوردەو بە گىشتى بىنووسىن و بىگەينە دەروازەنىڭ بۇ ئەدەپى شۇر شىگىتى و بىزانىن دەپن چۇن بىن. با لە خۇمان بېرسىن: پىنۇندى ئاوخۇبى لە راستەى كوردەا چىن بۇە شىزۇو و لايىنە ھاوچەرخى بەكەى چىن و چۇنەتسى لىننىڭەپىشتىنى. با بە چىروپىرى لىش بۇ ئەو بەگەين. لىنىن لە پروسىا باسى رۇمانى «چى بەگەين؟» كى چىنرئىشكى نووسىرى كىرەو. پاش ئەمەى ھىندىڭ لە ھىلالان خۇيىندەنەو - مەن ھىشتا نىخۇيىندەووتەو - پىن بىانگوتىم: ئەمەى وا ئەم كىشىدە ھاوئە لىنە لەگەن لىشە كانى ئۇدا بىراوردەپان دەگەين، لە زۇر رۇوئە لىنىڭەچىن. پىنم واپە ئەو رۇمانە سالى ۱۸۶۰ - واتە لە سىرەپەندى پىزگار بىوونى كۇمەلگەى پروسىدا لە دەست سىردەمى تىنكىشكان - نووسراو و لام واپىن باسى كەسايەتسى پۇشنىبىرى پروسى دەكات كە پەيدابىوونى كەسايەتسى دىمىكراتى و سىردەمى سىرەلەئەنى رۇمانىسىزى پروسى دەستى پىن كىرەو. ھىلالان دىلنىن: تۇ تا رادەپەك لەمە دەچى. دىيارە لەبەر ئەمەى كە نىخۇيىندەووتەو، ئاتوانم ھىچى لەبارەو بلىم.

ى.ك: ئەمە پىنەپىرىنىيە. ئىئە بە پىنى بۇزگار دەپن بە كەسكىنى رۇمانسى.

س.پ: سىر بىارى ئەمەى زۇر واقىبەپىنم. بەلام ئەو دەچىن مەن بىووبىم بىوئى كە ئىئە دەپلىن. لەم ماوئەپەى دواپىدا كەوتۇمە بىر كىرەنەو لە خۇم و دەلىنم: ئاىيا دەپە رۇمانئوس؟ ھىرومەا وشەى ھونەرمەند زۇر دووپات دەكەمەو.

ى.ك: تۇ زۇر بايەخ بە مەۋف دەدى.

س.پ: بىن گومان. مەن مەمەلە لەگەن كىچان و كورائى لاودا دەكەم و ئەو شە دەكەم كە گەورەترىن ھونەرمەند پىنى ئاكرى تا كەسايەتسى بەكى گونجاوپان بۇ پەيدا بەكم. يا بە واتاپەكى دىكە بۇ ئەمەى بىمە ئەكەرى سىرەكى.

ى.ك: دەرھىنەر يا ئەكەتر؟

س.پ: مەن دەرھىنەر و ئەكەرىشىم. مەن يەشار كەمال و رۇمانە كانىم بىر دەكەنەو، بە لاي مەو زۇر سادەن.

ى.ك: باشە ئاپەى بىرام با لە لاپەكى دىكەو پىنەنەو سىرى. لوتكى رۇمانئوسانى ئورك (يەشار كەمال) كە رۇمانئوسىنىكى ئوركە و بەلام كوردە. لوتكى شامىرائى ئورك كىش ماوئەپەك لەمەبەر كۇچى دواپى كىرد، (جەمال سورەپا) يە و ئەپىش كوردە. پاش ئەو بە بىنە سىر سىنەا، دىيارە ئەمەى «پەلماز گۇناى» ھەبو ئەپىش كورد بىو. ئەوانە سىر جەم كورد بىوون.

س.پ: (شېبراھىم تانلىس) لە گۇرائىدا و (ھوليا ئافشار) لە سىنەمادا دەنەمە پان ئەوانە.

ی.ك: ئايدا ئەوانە كوردن؟ ئەمە تورك چ دادو پىندادىن كېلەنە بە دەست
مېللەتە كەتمە؟

س.پ: ديارە ئەمە پووداۋىكى سىرنىچرا كېتىش دىئوئىنى. با ئەم بايەنە كەينەك
پۇشنى يەكەنمە.

ی.ك: ئايدا (زىيا گورك ئالپ) بىرىنچە پالان؟

س.پ: بىن گومان. غۇ (زىيا گورك ئالپ) تىرۋىكى نەتمەي تورك دىئوئىنى. من
لەو باۋمىدام كە قۇتاتى ئەدەبى شۇر شىگىرى دەپت لە كوردانمە دەست پىن بىكات
و، دەستىش بە بە كارەننى زاراۋى دىموشانمەي كوردى كراۋە لە ناۋىدە كاندا و
لەوانە بە ئەم زاراۋە پە راست بى. پۇشنىگىرى كوردى بە پەرمەندىكى راستىقەنە و
گىرنگ دادىزىت. ئىنچە دىزانن پۇشنىگىرى سىياسى و پۇشنىگىرى كۈمەلەپەتى و
فەلەفەپەسى دەچنە خانەي پۇشنىگىرى كوردى پەمە. بەلام لاپەنى گىرنگى ئەم
پۇشنىگىرى مەيدانى ئەدەپ. من دەمەي باس بايەنى ئەدەپ و ھونەر بە گىشى
بىكەم. ۋە بۇچى ئىنچە پىنۋىستىمان پىنى ھەپە. سىياسەت چالاكى بە كە پىشت
دەپەستى بە ھىندىك ئايدىۋىلۋى و ھىندىك زاننى سىياسى و، بە پەرمەندى
ئەوان پەردەستىن. ھەرچى زاننى سىرپازىش ئەۋاۋ كىرى سىياسەتن بە ئاگر و
زەبىرۋىنگ. بەلام سەپىر كىرد ئەمە بۇ ئىنچە بىس نىپە. ۋانە ئىنچە ھەر ناتۋانن
ئالوگۈر لە مەۋىدا بەدى بېنىنن، ۋەك ئەمەي تۇ ئىنچەندى بىن گۈشت
ھەلپەنكىنى. ۋە ئەگەر گۈشتىش ھەپە، ئەۋا گىيان نىپە. دۇنەكە ئەۋا
ھاۋىتەپە. ۋە بە تەپەستى لەم خالەدا ھەست بە پىنۋىستى ھونەر دەكەپن و
لنچەشەۋە گىرنگى و پىنۋىستى كوردان بە ۋىنە كىشان و ئەدىبان دەپىنن. ھەست
كردۋەۋە كە پەرمەندى ئەم لاپەنە پىنۋىستى بەكى زۇر لە پان نەھاتۋى بە پەرسەي
شۇر شىگىرى پەمە ھەپە، گۇرانىپە كوردىپە كان لەگەن پەرمەندى چالاكى
شۇر شىگىرى ئەماندا بىلاۋىۋەنەتەۋە، ۋەك تىپى ھونەرى ھونەر كۆم HUNERKOM و
ھاۋچەشەكانى. ئىنچا ئەمە لە تور كىاشدا بىلاۋىۋەنەتەۋە. پاش ئەمە - ۋەك دىزان -
نۋەسەران و ۋىنە كىشانى كوردە دىرگۈتەن و كىتىپ و پۇژنامە دىرگۈران. ھەمۋەشيان
لەپەر پىنۋىستى تۋىدۋىتۋىلپان بە تىنكۋىشنى شۇر شىگىرى ئەمە گەشە دەكەن، ديارە ئەمە
بەس نىپە. ئەمەي كە ھەپە خالى حازر كەم شارۋا و پىشەدار نىپە و لە چۆرە زۇر
ھەرزان بەمەكەپە.

ی.ك: بە لای ئاساندا دايدەشكىنن.

پىشار كەمال پىنچەستەي پەيمانامەي مىللى بوو
و چالاكى ئەدەبى لىسەر ئەم بىنچىنە پىيات ناۋە.

س.پ: من ۋاى دەپىنم مەترسى ئەم ئەدەبى كە بىرۋە ئاسانى ھەلدەپت زۇر

گوره په. یو پټ په باشترین کسټک یو درېرینې لمدېی هر کارنک لمدېه که چالاکی شورېگنېرانه بکات و پټویسته لمدېی همت پم هر پرسی په بکات، وام گوت، من زور لمدېزه بیر لم مسئله په ده کمه و چ شیکردنوه پک پټویست بټ دیکم و دموق له شپوی روماندا بټ. جاروبار له رومان ټن دپېرینې. نه گمر خویندتهوه همتی پټ ده کی وک بلنی له رومانوه نټزیکه، واته له چوارچنوی هلسنگاندنی سیاسي مدرهچن، نه گمر سرنج بدن هموو هلسنگاندنه گام یو لمدن پشت به سنووری لمدوب بهستن. وک له درېرینه که تاندا لمانژمان یو کرد لاوا جوانه، لاوا باشتره هر لم شپوه په دوپات ده کمهوه. لم وشانه دهچنه نټو دنیای لمدهوه. نټوه پتا یو لمدوب دپټ تا نټه هلسنگاندن بکه پټ، من تنېنې لمدو ده کم لمدو گورانکاریانه کی له پروی سیاسي ولایدپولوزی بهوه به سر مرؤفی کوردها دټن، به وشه درناپم درین. بټ په پټویسته لاینی لمدېی و هونریش گمته یان پټ دټیت و من به پټویستان دپټم.

ی.ک: من زور بهختیارم که لم قسه په له نټوه ده پټم.

س.پ: بټ گومان هر پرسی زیاد ده کات. به تیرونه سلی بیرم کروو لمدو و گوتووه: نه گمر لاینی نایدپولوزی و سیاسي و سربازی پهره پټی لمدین و رټیبری لم همدو چالاکیانه بکه پټ، لمدو کنی سر کردایه تی هونر و لمدوب بکات؟ لم لاینهانه چی یان لټی به سر دټیت؟ لایا به کټکی دیکه کی جگ له نټه لم کاره ده کات؟ لمدو کوردهای کی لټی یان دواپن سر کردایه تی لمدوب و هونری تور کی یان کرد. له گمل خومدا چاومریم کرد به کټکیان پک هنگاو پټنت. به لام بهنیم که سیان له نټو دنیای لمدو بکات. نه گمر روانیمانه یشار کمال بومان مدره که وی که لمدو له (وان) کو کټچی کردوه. سالی ۱۹۱۵ کټچی یو «چوقور لوله» کرد. لمدو له پاشماوی کوشتاره گانه. مخابن له بنه رټی میژووی خوی راده کات و هوی سیاسیش له پشت لم پرورشه پټی و به خودا رانایمینی بیرموریه گانی و به سرهاتی بنووستهوه و به شپوه په کی لمدېی دایانم ټزټهوه. تخانات بهرهمی لمدېی به تور کی دافانرټ، چونکه لم لمدوب همدو لمدات تیروانینی که مالیزم که شه پټی دات. لم به شار کماله لمدو جوړه نی په که ناتوانی درنایه تی کولونیالیزمی تور کی و کوشتاری لمدی بهنټ، به لام نایموی لا لمدو بابنه تانه بکاتهوه چونکه له چوارچنوی په پمانامی میللی و لمدو بهنچینه پټوه گریذانی نیش ده کات. (نحمد عارف و جمال سوره پایی جوړه شاعیریش، پنم وایه به کټکیان روله دیبار به کر و لمدو دیکه یان روله دیترسمه. گوری دیبار به کر له (جان کایا) جهنگیر دپټی و بهست سال لمدو ده پټنټهوه و پک هنگاو بهرمو (نحمد) نانټ. هرچی (جمال سوره پایی) شه لمدو له منداله گانی کوشتاره گانی دیترسمه، به لام له شپوه گانیدا پک وشه لمدو دیترسم نانټ و باشترین شپوه گانی به تور کی و لمدو بهنچینه راسی تور کی دټووسی.

ی.ک: لوتکه به که له لوتکه گانی شپوری تور کی. ماوه په کی کورت بهر لمدو

بهری و رۆزیکهان له شویننگدا کوپوینهوه، له پناموه دانیش و ماچی کردم و به گویندا چهراندی و گوئی: «پالچین منیش کورد».

س.پ: بعدزی پموه گوئی، وانی به؟

ی.ك: با بلنن شاعیرانه گوتوویتی!

س.پ: هه له گاندننگی منیش کوردبوو. ومنتك گوفاری (بهره سالی ۲۰۰۰) دپدارنکی له گه لدا کردم، گوئی: لهو دیداره زور کاری تی کردم. پیم وایه نه گمر ماوه به کی دریزتر بژیا به، هولی نیزی کوپوینهوهی دیدا. پنیوسته به پینزهوه یادی بکه پنهوه. سینه ماسازی (به لمار) یش هیه، پنیوسته گمنتك روشنی بکه پنهوه.

لهوهی مه به ستمه: من په گنكم له نپو هونرمه ندان ندیوه به دروستی لای له راستی کوردی کرد پنهوه. هه وویان هه لپاندا چه مکه کولونبالبه گان پووش به سهر بکه، یا هه قی خوی نه دمن. نه نانهت لهوانش که هه قی خویانیان داینی هه و گانیان نه ژانده نپو گمانه شورشگنیه گانهوه. ڕنگه له بهر هوی پاسایی یا

له بهر بن تواناییان بووین، چونکه دپرو ههست بهم راستی به بگریت و گهرمی تینکوشان به گوشت و ئیسقان بکه پنهو دیت. پیم وانی به نهم هه زه یان هه بن و ناتوانن لهو دژواریاته تی به پینش که پروو پوو یان دهنهوه. بن گومان نهم بهمانانه نه بهر پرسی له سهر مروف هه لده گرن و نه گنشه کهش چار سهر ده کمن و دهنی چار سهره که به پینگی به کی شورشگنیه بن. نهم بهر پرسی به به تینه پینی رۆزگار ده کوپنه له ستموان، به هوی نهم پنیو سینیوه و هلامی پرسیارنكم دایهوه ده لیت: «نایا هه لوینستی چاو و وانکر او مان سه بهارت به له ده بی شورشگنیه کوردی، یا به گشتی سه بهارت به هونرم له کوردستاندا چی به؟». بهر سهره گانی تو

له دهوری نهم خاله ده خولینمهوه. پینو خدی کوردیتان لهم مه سه لیه دا بو باس ده گم. ناویه ناو له دلی خومدا ده مگوت نه گمر من بهرم له نوو سینی رۆماننکی کوردی کردهوه، ناوه که چی ده بی؟ خومم ده خسته شوینی لهو رۆمانه کی که چینه که ی له سهر پینو خدی گانه و پرو واده گانی به پینی نهم شیکردنهوه و ههنگاوه گه وانه پهره ده ستننن که له پینگی لازادی به دی یان ده پیننن. چاروبار بهرم لهوه ده کردهوه ناوی رۆمانه که (له پینگی لازادیدا) یا (پینو خدی لازاده گان) بن، له سجا دهاته سهر لهوهی که بلنم ناوی رۆمانه که (گرینی کوردی) بن، یا ناو نا تاوینك ده مگوت (گم شهر فی کورد)، ده گریت هه موو له مانه بینه ناوی رۆمانه که. چاروبار بهرم له ناوی دیکه ده گمهوه. به لام راستی پك هه به لهم هه موو ناوانده به دوویدا ده گمریم و لهویش ناسنامه ی کوردی به یا ناسنامه ی ون بوو. توش ده لیتی: (کورد). به لام شتینك نی به کورد خاومنی بن. نایا کورد له گم شهر فی و خیا نه تکاری به دمر هه چی هه به؟ لهوه بهنرازی چی دیکه هه به؟ نایا بلنن رۆمانی خیا نه تکاری یا رۆمانی گم شهر فی لهوه رۆماننکی تازه نابن و شایانی نوو سین نیجه.

ی.ك: بن گومان ناو نوو سیریت. پنیوسته رۆمانه که شویندی تیدا بن.

س.پ: به لئی لهو سا ده لیت: رۆمانی سهر دژی بن شهر فی و خیا نه تکاری رۆماننکی

بئويىنە دەپن. لە دەستچىكى ئەم بىرۆكەپمە ئەم مەمۇ سۆزاويانەم بە خەمبالدا دېن
 كە شەرى پزگارى نىشتىمانى بە سەركرداپەتى (PKK) لە سەركردا كوردە
 خەلقاندوونى، دەگىرىت ئەمە لە پىنگى پىنۆندى (PKK) بە ئەدەپمە لىكەيدىرپەمە.
 دووراپەكى سۆزاوى ەبە، لەوانەبە لە بنىاتى پارتى گرىنگارنى كوردستان
 (PKK) دا ەستى پىنگەپن كە لە پىنۆندى گوندنشىنى پەمە سەرجاۋە دەگىرىت.
 سەركردا ەبە لە ەمەم پەمە شىۋەپەكى تازەى وەرگرتوۋە و كەسەپەتى پەكى
 پەرسەندوۋە بە ئەمەم كەسەپەتە كۆنەكى پەندەگاتەمە. تەناتەت پەمەكى خەزەن
 و چەمەكى كۆنى شەرف و پەتەردەنەمەى دەرەتى تەركەپا ۋە پەمەپەن لە دەرەپەردەنى
 دووراپەكى گەمە كەردوۋە، بەلام ەمە ەمە و ەپەكى دىكەنە. لە گاتەنگە سەدان كەس
 ئەم كەچە گوندنشىنەنە دېنە لامان كە خەپەندەمە و نووسەن نازان و سەپەل لاسمان
 بىلەن دەگەنەمە و كە لىپەن دەپەرسەن لاسخە ەپە دەرەن؟ ۋەلامە كەپان «نا» ە، واتە
 پەتەردەنەمەپەكى تەندى ۋاقىع.

ى.ك: بەلام مەن ئەمەم بىنى و زۆر پەنى دەرەلى بوم.
 س.پ: ەمە ئەمە شەنەش كە كەتەپە ۋەز لە مەم و مالاكەكى دەمەشەن و خەپە
 دېنە پەل (PKK) ەمە نازادى (PKK) ۋە ئەمە لاسەرت و شەنەش كە دەچەنە پەل
 (PKK) ۋە مەركەى جەراۋجەرى گوندنشىنەنە، ۋە كەكەردەنەمەى ئەم ەمەمە خەلگەنە
 لە پەلە سەپادا و ەمەران ەستى سەرەلەدا و ئەمە سەپا پەنگەمەنە و پەمە ەمەمە
 شەپەش و سەرجەم تەزەكەنى زەپەن تازە بە لایەنە تەزەپەندى و كۆمەدەپە كەپەمە و بە
 خەشەش و ناخەشەپەمە.... ئەم ەمەمە مەسلانە بە كەلەكى ئەمە دېنە بىنە پەمەنەكە پە
 شەنەنامەپەكە يەلەمەشەپەنى سەنەمەپەنى.

ى.ك: ئەمە جەمەمەمەى كە زەمان و نەتەمەپەتى خەپە مەشارەدە، بومە بە جەمەمەمەنەكە
 بىست و چەمەمە سەمەت بە كەردەى گۆرانى دەرەلەت.

س.پ: ئەمە لە كەردار و پەلەنەنى دەرەمەشەپەنە پەنگە مەدەتەمە. ئەمەمە لە مەن پەمە
 پەنگە سەمە و زەمە و سەمە ەلەدەمەسەن و ەمەمە و دەرەمە مەلەن، لاسەرەتەن ەلەمە
 لىكەمەن و كەپە پەمە پە شەمەدان دەرەپەت و دەرەن: ئەمە كەپەمەن پە كەپەمە
 ۋەلە زەمە و پەمە بە خەپە نىشتەمەن پەمەشەش و ەمەمە زەمەمە پەمەمە كەردەستان و
 ئەمەمەپەكى بئويىنەدە دەرەن.

ى.ك: ئەمەمە پەنگە سەمە و سەمە و زەمە لە گەلەن پەمەپەمەمە (PKK) ەمەمە
 پەمەمە.

س.پ: بەلەن، ئەمە لە پەمەنەمە كەپەشە پەنگە مەمە. لە ەمەمە ئەمەمە گەنگەر
 ئەمە خەلگەنەمە كە جەران پەكەشەپەن پە مەپەشەكەكە دەكەشت و نەپەمەمەشە
 كەپە كەپەنە پەكە سەمەت لە گەلەنەمە پەمەنەمە، گەمەشە پەمەپەكە چەمە كەپەپەكەنە
 ئەمەمە بە كەردەستان دەمەشەش و دەرەن: مەن كەپەمەمە بە كەردەستان پەمەشەش، پە مەن
 كەپەمەمە كەردە بە پەمەمە كەردەستان و پەمە ەلەمەلە لىكەمەن. ەمەمە ئەمەمە
 مەزگەنى زەپەنى تازەن.

دېاره هم گوربانگاريانه به لای شمعه سره پېښ. پتويسته به شپوه په کی کولتر
 حالې بېښ و پر په کمجار پړمان و هرومها شمر و گوراني کوردي درېکونه
 دهېن لمو قوناخدا بړين و پني بگهين. دهېن لديد و پروناکسيري شوړشگير
 گشت لاپهنگي هم قوناخه هلبهنگين. شمه هم قوناخدا سرلهنوي ميژوومان
 ژياندهوه. ميژووي خيانه تگاري تووشي نعان دهېن و ديسان ميژووي نازادي
 سره له لماندهوه. با پروانين لمانوه و دروهها چي بمر خيانه تگارنا هاتوه
 با پروانينه مزي شهيدبون و بهر خودانه له کاتيگدا ده گريته پتوودي
 تنيگه پريوي هم همو مه لانه له پړمان يا شمر يا گوراني په کدا درېه پريته و
 ده گريته لوه به لاپهنگي سينعايي پروون بگرېتوه. شگردهنوي سياسي و
 پنگه خراو دامه زراندم و سوپا پنگه موانم هم مه لپه دا بهي نين. بويه دهېن
 نه ده و هونر هم قوناخدا بچته نيو شوړش. به لام نه گر نعاي هونرمندي
 خودمان بگهين، پړمان جوي ناگرېتوه که داخل هونرمنده پان خيانه تگاره وه
 له لايقي پراکتيکي بهوه درهقي به گل و راستي خوي دوری خيانه تگاري دهېنين.
 ي.ک: به شنگ لهواني که ناچته پال خيانه تگارن، پنا دهېنه بهر ناساني و کاتيگ
 لاسپستان ده کانهوه. پني واپه بوه به لديد.

س.پ: نه گر به هري نه ده بيشي هيندي ده په کيکي لومي که من همه نه بيشي،
 خوي به کوله که په کي لديد پان له قه له دعات. نه ده بهم شوازه نابي. با بچنوه
 سر کتيه که چيرن شيکي «چي بگهين؟» او با پروانه نهو ديمو کراسي په
 شوړشگير پيش که گه بشتووه ته کړو کي لنيقان و با نيشتماتهر و مرانه گوي
 بگرن و دوستوي شيکي بناسن و نهوه به کوردستان بگرن. من «تاوان و سزا له
 کوردستاندا» به ماناي سياسي نووسي. نه گر نه ديبک له جياتي من بينو سپايه،
 به شينوازيکي نه ده بي دپنوسسي، ده گريته تاوان و سزا له کوردستاندا بگرېته
 بابته تي چمن پړماننيک. خيانه تگاري و بهر خوداني گرنگ له کوردستاندا و سدان
 ولاتهار پزيش هه له نيو ريزه گانماندا تيد کوشن و نهو هغالانه ي که دوا بومپان
 به خوياندا ده تقيسته و نهوه پان له تسليم برون به دوژمن پني باشره. هر هم
 ساه نزيکي په نجا کچي شوړشگير دوا گوللهي خويانيان به خوياندا نه قانده. تا
 خو به دست دوژمنوه نه دن، ده شته هر په کتيگ لهواني بهينه بابته تي گه لنيک
 پړمان. هرومها ژماره يک کچمان له نوروژدا ناگريان له خويان بهر دا، ده شته و
 دهېن همو لهواني بابته تي چمن پړماننيک پنيک بهنين. نمونه ديش هه وه گر
 گماروي پينچ هغال له لايه ۱۰ هزار سربازوه پو چمن مانگنيک و بهر خوداني
 مزيان هم نابلووه په دا. هرومها سدان هغال لهچپاگاندا رځي بوه نه توه. نهوانش
 هه که به چه کي کيميايي سوتان و گرنده کان چوون گراون، به تني له (شمرناخ)
 نزيکي سني سم لايولي لنيو بيران. هم همو بابته تانه دوورايي نه ده بي يان هه به،
 گه لنيک گوند چوون کران و گه لنيک شاري تازش بنيات تران، دهېو هم همو
 رووداوانه دوورايي نه ده بي يان هه بيش. بويه س دمپرس: شپوه به ناوي پوژنامي

«تورگور گوندم هوه دېن. لهی بېرېنزه گوندمسې په کاند: تا چ پادميک لم پروادوه سياسي و ندمېپانه پلاوده گننوه و له پروژنامه که تاندا پرتگی پې ددمنهوه؟ ههرومها دهرسم و لمو تورکاتمش دلگرامن که لاني لوهو لېنمدن ديسوگراتي و شورېگېنېږ. زورتان لمسر غښتنام و سلفادور و نيکاراگوا نووسی و دوو پستی زموپتان له هېچ خالېنکی دنپادا به جېنمېشت تا لهسرېتان نغووسی! لهی بېچی لمسر لهو گوردستانه ناتووسن که هزار ساله کوله کېي پنځېپنه پسي لنيوه پېنکده مېشتن؟ ده گړېت لهسر ناوه کېي بنووسن... بارودوخه کېي و شېنوه کېي، بېچی و تارېن! پان دووان لمسر گوردستان ناتووسن!... کوا پوښېپري و ديسوگراتېستان؟ گمېنک شامېر و پومانوستان هن با به حسېنگاري خوپاندا بېچنوه. نالېم هر لمسر گورد بنووسن، به لکو پېنويسته لمسر تورکېش بنووسن. له گمر چارمنووسی کوردو تورک پېنکده گړېندراون، لمسر بېچی ناتووسن؟ سېاسه تمعداراني تورک هه موو پروژېک پېن شرمانه هاوار ده گن: هزار سال پېنکده لمسر له مخاکه به برابانه ژباين. له گمر واپه، بېچی په کيکله به پراکان به ددست برسېنسي هوه دمالېننې و کوا زمان و ژبان و پوښېپريه کېي؟ ناپا داروباري باشه تا بېرواېنه ومزعي؟ له گمر به راستي براي لوييت و خاک و پارې نادېپتي، لاني کم له داروباري بهر، واني په؟ نهه وا ده گېننې که کارېنکي دوو پرووانه له ناراداپه. پوښېپري تورک له بېر دم لوم بارودوخندا له جېني گوناخباري گموردهاپه. بېچی له قه ددترسېت هېننډي لومې که سېاسه تمعداران له کورد ددوېن؟ تدېپ و هونرمند دم هه لئا هېنننوه. هونرمند لم مسئله پيدا له سېاسه تمعداري تورک کونه پهرستتره.

ی.ک: لم کاتدا واپه.

س.پ: پېن گومان واپه. پېنن هر که سېک... لمو ماموستاپانه... ماموستاکاني زانکوگان کونه پهرستې په کي ترسناکېان هېه لمېي هونرمند و. سېاسه تمعدار تې ددېپېننې. سېباري لوهو، خوپان به نوپننري زانست دزاني. لوهو چون وا دهېن؟ لهی ماموستاپان چون بېم بارودوخه قاپل دهېن؟ ناپا خېانه تکرودن له زانست ده گاته تم پله په؟ چون لومتان پو خوتان پېن تېبوله؟ من وک مروفنکي پېنېسته زانست، له گمر هزار هر هزار پېن من دهېن هزار. چون وای حسېب ده گن که هزار پووني نې په؟ لوانه به راستي به نه پووي دادېنن، لوهو پېاوانې زانست به پي ناوېنېن؟ نه نانهت پېاواني کلنېش تا لم پادميه باومپان به گنډېپېژي پان نې په.

دهېن به راستي لمو پېنودپانه ي کورد يا سېستمې لم پېنودپانه که لنيان ددوېن، تې بېگن. لنيوه له پېساره کاتي پېنودا باسي مسئله خوشو پېنستان کرد. لوانه په پېنگاي پوو به خوشو پېستي پېننه بابېتي پوماننکي باش. من هېشتا له رېزه کاني (PKK) دا شهر ده گم تا به چمکېنکي راستي خوشو پېستي بېگم. وه شو و پروژ له ناوتمندا دزېم و ناتوانم وا لهخوم بېگم باش لېن تې بېگن.

نه گهر توانېم، نهوه لمر حسېې هم د زواريانه دجن. گلتك پروواو لم بابتهما
هين پوزانه له گهلياندا دمزم تا ريگيگي پروو به خوشويستي دپاري بكم. جا هر
چونيك تپوري نهوه دابنېم و به گردوه لئجاسي بدم، پوژي دوايي سدير ده گم
دهپانوي چيم گردوه لېم هه لېگم نهوه.

له گمر بوونی په کینکي (لپو) ناو له بوواپه، پژی (۱۰) تاوانم له دست مقوما و خه لک خوبانان بزر ده کرد. لیره مصوق یو روونکردنه باسی پروداوی (په لاساز گونای) بگم. به باومری من ژن دوریکی گموری له دواپی پنی هینانی (په لاساز) دا هه به. لسه یو خراپه کردن مرمحق به (فاتووش) نالینم. وکله دهلین (فاتووش) پیژندی په کی به (کندان) کوو هه بوو و، (په لاساز) ههولیدا کندان و فاتووش و خوی به پروداوی لوتوسیل بکوژ. من لسه دهلین تا پروونی بگمعهو لهوان چون لسم مسئله په بیان کرد به گمرسته په لک یو دپساگوکی بهت. له گمر دوخه که تاوانی، با پختیاری نوسی گیانان بنی، به لام دوزان (په لاساز) حاکمینگی له پختیاری تم ژندا گوشت و ماوه په کی دریر خاینان له بهندیخاندا مایهوه و هاش نهوه یو (پاریس) هلات. پتم وایه شو نه خوشی شیرینجه بهی که تووشی بوو، سررضیامی بهندیخانه و شو بارودخانه بوو که باس کردن. بو پنی به لاکامه کی زور ترازیدی بوو.

ی.ک: شابا پپای کورد له دڅنګې ناوادا خوی ده کوژی؟

پتیوسته لاسر مروؤفی کورد
خیزان له گشت لایمئیکی یهوه به باشی شی پکانهوه.

س. پ: پهنواپه نښه پروېمېروې مؤخنيكي سېري مړوئي كورد مېهنوه،
(پهلماز) له كتر هو و پهنوئي په كي ژور و زېږلې په لالرمئنهوه همېو و
دواجار كچي كاپراپه كي ځاوه كارگي هښا، له لعلجاما ژنه بارودؤخنيكي
قورسي پز خو لښاند، په لام نه پخواني مسئله كه چارسر پكات، لوانېمه (پهلماز)
جېرمېزه و له شپږگنېپوه لښلپه پوهېنه، كچي ژور دوور هو لومې كه خودي
خړي شي پكاتوه نه مسئله كوردي شي كرموه و نه تواني هونېر په باشي
شي پكاتوه، لوه هو (پهلماز) لالرمئنيكي حازر په دستي لوه ناوښده دامزراوه
برد و ژپاني له پناوي لوه لالرمئندا په قورپاني كړد، مري نهېرد و پړيشت، واته
قورپاني دستي لوه هو.

ی.ك: تاوا نام مسله به هلمهنگتن؟

س.پ: ښځومان. په لاسان ډولانگي نووسېږو و له گڼنك فليسا دعوري دېږو،
پهويسته فليپنكي غمناك له سر ژباي بهرهم بوټنن، دجني فليسي (په لاسان) هم
خوي شي بكتاموه. دغه د لڼم چوكه په لاسان ډولانگي ناوازه بو.

ي.ك: باش لاهوي نازيزم، لاپا لغوه چارنوروسي روښنېږي كورده؟ خو (پشار

کمال) پش ژبنکی جووله کی په کجار کراوه و دوله مملدی هښاوه که به چمند زمانیکه دعویت.

س.پ: جووله که به گشتی، لهو مروقلای که به مرصمندان به ږیگی ژبنتاوه کونډرولیان دهکات.

ی.ک: (پشار کمال) پش له گڼ (لېلا) ژبدا دچپوه بونه نښموله کاند. س.پ: همدو کورده پل پارمندرکی لم جوړه و خولپا په کی وای هه به. باسی لزمونی خوم بو کرده په لام بو لومو زور و ستم له هاوریکم له کمه زور به وریایمونه لام له باهته که کرده کورده چمکنکی تایهتی لهاری لافرمونه هه به. لمرکی نده بهی شوږشگنرپش لومیه پتوطلدی شوږشگنرآلهی تیران کورده و لافرمه و ختزان پوښ بکاتهوه. دمرغستنی لم پتوطلدپا له لمرکینکی زور گرنگه، پنیوسته لدمب و هو لمر لمرجاسی بلن. له ږیگی لزمونی شوږشگنرآلهی خومونه لوم به لمرجاس هښاوه: له گمر ختزان و لافرمه شپه کړده پامونه لوسا (لار) بهم سرکوتنه نده که پشته، یان هزارجار تووشی پاکتاو کردن دعبور.

ی.ک: لمره خالینکی زور گرنگه.

س.پ: به ووریای و بن لملاوله ولا دهلم: پنیوسته له سر همدو مروقلای کورده ختزان له پروی منزووی و سیاسی و کومله لایه تی و پوښبیری و جنسی یوه شپه بکاتهوه. شیکرندوه به کم لمر جنس هه به، پنیوسته ناکات لهردا ورده کاربه کی باسی بکم. وک گوتم ده کریت لمرش بېسته باه تی کتنجینکی نده بهی. شیکرندوهی جنسی شتینکی له خویدا گوره به. ناکریت به بن شیکرندوهی باه ته جنسه گان، پایا و ژنی کورده به شپوه کی بنچینه یی بناسین و زحمته ختزان کورده بدهینه ناسین. هرومه زحمته له تاوانه کانی نهو کورده شان و خپانه تکاری و نوکرایه تی حالی بېن. بهو پنیه زحمته له نوکرایه تی و کولونهایزم حالی بېن.

ی.ک: پم وای له گفتوگوی پشوماندا گوتان: پتوطلدی به لافرمونه لومیه من به خولقاندنی «هزار گریلا له لافرمان» توله ی لندستمنمونه.

س.پ: لزمونی پیکه ژبانت له گڼ لافرمندا همدو. له کاته هغلانم ده بانگوت: «لیمه زورمان پنی سیر بوو که پتوطلدیت له گڼ لافرمه ټینکی لم جوړدا بیهات نا، به تایه تی که له پشی ختزان ټینکی نوکروه کوتووه توه. گوتمان: با پروین له نیوی بیهین، چونکه سوکایه تی به سر کرده ی نازیزمان دهکات و بهوش گوناخه کانی زیاد دهین. لیمش برپارماندا له نیوی بیهین». لم لافرمه په کجار چه پل بوو، وا خوی دمرغست وک بلنی به په تیک بهستوومونه و به دوی خویدا به گنشم دهکات. وای له هغلان کرد بهم شپوه به لارودونه که شپینگن و لومو زور توورمی کردن. تخانات شری له دژمان ده کرده و دهیگوت: «له گمر منیه تی منت دمو، دهن کورده شان و حیزب (PKK) به منوه گری بدهی». دیاره شاکرا بوو شو گریندانه پانی لوم پروی له چ لایک ده کرده.

لەوانە بە ئەم خالە بووبین وای لێ کردبم لە کاتی مامەڵە ی سیاسیدا زۆر قایمکاری بکەم. ئەمەش وای لێ کردووم لە پیاوی ئاسایی کورد تێبەر بکەم. ئەوان ئەم جورە ئافەرەتە تەلاق دەدەن یا دەبکۆژن. کورد و تورک ئەمەیان هەیە. بەلام من ئەوم نەکرد. نە کوشتن و نە پێشگوت: «تو ئەلاقدرای» و نوام لێ کرد هەلبەت و نە خەستە بەر دەرگا، بەلکو بە پێچەوانەوێ من ناو بخوا لە ماڵ هەڵدەهاتم. مەبەستم ئەوەیە من دەستم کردووە بە پەیدا کردنی خاسیەتێکی باش. من ملمسە گەچ نەکرد و لە بارودۆخەکە پازی نەبووم. لەبەر ئەوە، زۆر قایمکاری بەم کرد و دانم بەخۆما گرت تا گوێ و تێبم تێبێتەوە.

لە خۆم دەپرسی: «ئەم ژنە دەبێت بۆ گوێم ببات؟» و «لایا دەتوانی بێت ئەم ژنە چاک بکەیت؟» و «لایا دەتوانی ئەم ژنە لە بزووئەو کەماندا ڕێکبەخەین؟». لەبەر ئەوەی من سەرەخت بووم بۆ ئەوەی یەکێک بێنەم ڕیزی بزووئەوێکە، ئەویش سەرەختانە بەرئێگارد دەبوو. منیش سەرەختانە بەرانبەری ڕادەوستام. تەختەت ناوێشتانێک لە ڕۆژنامە گاندا خراپە ڕوو دەلێت: «پیاوێک کاتی قەلان کەس ئاپوێان کوشت». ئەمە دەزانن. ئەمە لە بنەڕەتدا دەستەڕەقێ نێوانمان بوو. پاشا قونانخێک کە ۱۰ سالی درێژتری کێشا، لەبەر چەند هۆبەکی سیاسی تووربمان داوە دەرووی بزووئەوێکە.

دیارە هەقلان بە هێزی ئەو کێشە و گهێروگرفتەوێ کە بۆی خولفاندین، هەزار جار داوایان کرد لە سێدارە ی بەدین تا دوزمن سوودی لێ وەرته گری و نەلێت نێزیکترین کەسی خۆی لە سێدارە دەدات و ناھەتیی لە خەڵک دەکات. بە چەستە لە سێدارمان نەدا، بەلکو لە ڕووی سیاسی و مەرقابەتیانەوێ کردمان. گەلێک دەرسم لەم ئەزموونەوێ بە دەست هێنا. ئەو بارودۆخێ کە هەقلانم بۆ (۲۴) سەعات دەری نابەن، من (۱۰) سالی دەرمێرد. ئەمە زۆر گرێگە. توانیم لە ڕێگای ئەم پێوژدەوێ شیکردنەوێ خێزان و ئافەرەت بە تەواوی بە ئەنجام بیهێنم. ئەم شیکردنەوانە هەزاران کچی ئازاد دەهێنە دەری. ئەو ئافەرەتێ کە مانای نێزیکبوونەوێ نەدەزانی و ئەو کێزە کوردێ کە نەپەتوانی دوو هەنگاو لە دەرووی ماڵ بێت، بوو بە پالەوان و هەموو ئەمانەش بەهێزی ئەم شیکردنەوانەوێ. دیارە ئەمە پێوژدەوێ نەخەشە کێشان و جێبەجێکردنەوێ هەبوو کە کردەم. ئەوەبوو پاشکەوتووێی بێ ئەندازی ئافەرەت و هەولێ خۆسەپاندنێم لە ژێر پەردێ (ئازادی ئافەرەت)دا هەلۆهەڵەوێ. کاریکی گەورە و سەرئاسەریم لە پێناوی ئافەرەتی ئازاددا کرد. وێک چۆن لێو قوتابخانە ی تاپەتشان هەیە ئافەرەتی پەرتوگول و خانسان و کچانی پالادەست دەردەچوێن. هەروەها خانە ی سینەما و قوتابخانە ی ھونەریشتان هەیە. ئێمە قوتابخانە ی گەمان هەیە ناوی (ئەگادەسپای مەحسوم قورتماز)، ئەوێ دەرس دەگوتەو. کچانی دەرووی ئەو قوتابخانە یە بێ ئەملاوێولا لە هەموو کچێک بەجەرگترن و ئەوەیان بە کردەوێ سەلماندووە. وێک گوتەم هەزارانیان لە گۆڕەپانی کاردان و گەورەترین پالەوانی یەتسی و بەرخۆدانیان پیشاندان و سەدانیان لە ماوی

لەم سالەدا گەشتە ئۆناخی شەمەد برون، پەنواپە دەستە ئەرگانی ئورگیا دەستی کردووە بە لاسپیکردنەومان، چونکە ئەم سالە کوئوونەتە وەرگرتنی کچان لە کۆلێزی جەنگ، سەرنجستان بۆ ئەو پادەگێشم گە ئەم بارودۆخە پێنۆدی یەکی راستووخۆی بە ئێمەو هەبە، لە کاتێکدا دوژمن ئەمەشای گردین و بێنی ئافەت ئەشتیکی پەر پاپەخ لە بزوونەو کەماندا دەگێرێ و ئوانای چەلە هەلگرتنی هەبە و لەوانەبە لە خەباتی چەگەاریدا و لە پرووی سیاسی یەو هەوایی بکات و چەوێ یەکی بەرز داگیر بکات، بۆیە بە خۆی گوت بۆچی منیش ئەبەینە پان سوپا؟

ی.ک: بێ گومان ئورگ دەبێت لە کورد دوانە کەوت.

لە ئێستا بەدواوە نە پیاو دەتوانی لە کوردستاندا بە ئاسانی ئافەت پەیدا بکات و نە ئافەتیش دەتوانی بە ئاسانی پیاو پەیدا بکات.

س.پ: لەرمدا سەرنجستان پادەگێشم، برون و وردەبەنەو، بۆتان دەرە کەوتی کە دەستە ئەرگان بێرۆکی بە سەرباز کردنی ئافەتی لە ئێمەو وەرگرتووە، یان دەستە ئەرگان دەبێت لەم پروووە هەوایی یە کسان لە گەلدا دروست بکات. بەلام ئەمە گرنگ نییە. پیاوی کورد ئەگەر لە گەل ئافەتدا تووشی کێشە ببوایە، ئەلاقی دەت و ژێنکی دیکە دەمێنا یان دەیکوشت. کەچی من پەخام نەبردا بەر ئەم شێوازە بە لکو شێوازیکی دیکە دیاری کرد و بێرۆکی ئافەتی ئازاد سەماند. لە کاتێکدا ئەو هەولیدا بە شێوازی کۆن بسخات. بەلام من بە شێوازیکی کارخولقێن وام لەنەات بایە ئەو بکەم ئازادی ئافەت چۆی و ئافەتی ئازادیش کامەبە. ئەو دەستەم کرد بە ئافەت کۆکردنەو لە خۆم. هەر کاتێک کۆم بکەراپە ئەو، ئەویش هەولیدا پیاو کۆبکاتەو. دیارە سەرکوتنی لە چارە نەووسراو. ئەو هەولیدا کچان کۆبکاتەو و بیاتکات بە بەرلەمانی خۆی و ئەویش بۆ ئەوێوە سەر. پاشان شێتگیر بوو، چونکە نەیدزانای چۆی بکات و دەبێت: لایا ئەو حەرمەرا دادەبەزێنێ و کەنیزێک کۆ دەکاتەو؟

هەولیدا دۆخە کە بێنێنێ. وێک دزانێ ئەمەش لە لاپەری رۆژنامەکاندا رێگی داوە. مەبەستە ئەو بێ تێگەری پێلانگێرەکان هەولێندا سوو ئەم مەسەلە بە وەرگیرێ. بە چەکی ئافەتی ئازاد بەرو پرووی سەرپاکیان بوو، ئەوانیش شێتگیر برون. پێشگوتن: «رێگە مەزۆف پێنۆدی بە پەلە یا بە بێنێن (۱۰) ئافەتەو هەبێ. بەلام چۆن دەتوانی پێنۆدی بە (۳۰) ئافەتەو هەبێ. ئەوێدا هەزاران ئافەت هەن. لایا شەرم لە خۆتان ناکەن؟». بێ گومان کێشە سەرەکی لەرمدا ئەوێوە کە من ئافەتی ئازاد پێش دەنێست و ئەویش دەبوو خۆی شێتگیر کردنیان و پێوێستیش ناکات بە شۆین بەمانە پەلە یا رێگایەکی دیکەدا

ہنگری میں۔

لایا کس همه نغزانی کجڑانی لښه له همدو پرووبه کدوه چمنده پاک و څارده؟
وېرې لښه که نغزانی باشن و به باشي بېرې دکمون و لای لښه هاوشانی
مروغی باشن و دتوان خوشویست بن و به باشي خوشویستی بکښ. له م شته
مایه شانازیږه، دپاره له مسطهمدا من څارمزیانه و به ښه به کی ته کښکی
جوولا موه، به لام کونه پهرستانی کورده خمریک بوو. بختکښتن، نه گهر پښام
نهر دایه به بهر پښگی نونودنیزې سربازی، خولیاې هوزاپه تی و چمکی لادېانه
لغښو (PKK) دا نه شته بیان ده گرد و لغوش دپکښشاپوه بر په پداپورنی چمکی
هله ی په کلاپنه له ښوان پېاو و ژندا، نه گهر پک و دشمان لمر کښه به کی
تایبته به لافرت بگوتپایه، دپانگوت: «لښه کڼ په؟» هو لښه زور لمرمان
ده کموت. به لام سربازی همدو لمانه به جمرگانه هاتښه ناووه، و شیکردنوی
گرنگمان لمر لافرت و خښزان کرد و له خو لښاندنی کادیری ژاندا
پښکوتنښکی بایه خدارمان به تایبته تی له م سالنې دواپیدا نومار کرد.

نعمه وهگو دستخپنوردان وابوو له دمرگای خپنزان و نافرمتا که سمدان و بهگره هزاران ساله بډگنی کردووه. لښتا کچان و تغناوت هښندیک ژني شوو کړدووش واز له مال و کمر و کاریان دهمښن و وځ لاچار دښه پالیزه کانی شوېش. نعمه بهلگي لعمویه که پښوخی کونی ښوان ژن و منرد دووچارې هژني گموره دهمېن و نعمېس سرگرمه. هېتا پېوانېش پوژانه پموش خوړیان دښموه. کونته پکهم هېمه همېشه دووپاتی ده که موه، شوېش لعمویه: «له لښتا بعدواوه نه پېاو دتوانی له کوردستانتا به ناسانی نافرمت پېدا بکات وه، نه نافرمتیش دتوانی به ناسانی پېاو پېدا بکات». نعمه کارپنکی گرنگه. وهختنک دهلنېم: به ناسانی پېداي ناکاب، مېمېسم لعمویه که ژن و پېاو پښېمته ي بها پنجېمېه کان بوون و هر په کښکيان لېش بو بزگار کردنی نښتمان و لازاد کردنی گله که ي دهکات و دهېښته کښنکی حېزې و پښکخواو. سمرېاي هممو نعمانه جوان دهمېن. نعمانه لښو کار کړد و مرجانن که پوار بو خوشوېستی دهگنموه. لښو مرجانه جوانن.

بهيڻه نه نان و نعلان و تهنانت نه بستمزوي په گيش بو گوږ له نارادا دمېن و، زموي په گت تابېن تا پخواني وځک بالنده هېلانه په کي بو خوت تيندا دروست بگي. نو کاته له کوي خانوه گت دروست ده کي و له کوي خوشويستي ده کي؟ له هم هموو مهاله پخواويستي ميژدويين. له گمر په کتله گوټي: من چمرمزم و شورېگنېم، نو سا هلنين: له گمر وهاي، نيشتمان پژگارېکه و له پخواويديا به شېرېن و حېزب دابستمزوينه و، با هموو جواني پک و پېروژترين پخواويديا بو تو بن. په لام له گمر گوټي: له نيشتمانم هه لږين و گله کم ناسم و هېچ زانباري پک له سر حېزب و پريکښتن و جواني نې په؟ ژنک يا پهاوپکم دوي. نو کاته پني هلنين: گياتت په دوزمه دا بچي.

ی.ك: واتە نۆ دەلبەیی نە ژەنكە ھەبە ھەر پیاوی وا دەست بەدات و نە مێرد بکێش بۆ

کچی وا.

س. پ: بئ گومان نییه. لعمه لعمه مسئله پیدا بجرای بجر قعدمه به.
ی. ک: بو لوانلی نییه که به باره گی دیکدا دمرؤن. وانییه؟

س. پ: بئ لملاوله ولا به لن. خو معرج و پاساگامان زور پروون. له گهر لمرکی
خوی به چن هینا، با معزترین جوانی و عشق و پیوندی و هست و نیست بو
لهو بئ. به لام له گهر به چتی نه هینا، لعمه کم شریف ده بئ و ده بئته هاوتای
کمری کوردی. بهم واتیاهه منژوونوس له باری کورده وه بو دهمتی لمرکان
دهووسنی و ده بئته: «کورد هیچ له هونر و خوشبویتی و عشق و شارستانه تی
تئ ناگات». لعمه وا ده گه یخن که لهو بهم شنبویه حوکمی له سینا ده دانی
(کوردی) دا. له گهر بهمانوی لعمه حوکمه لابه بئ، ده بئ پیگی راست تاقی
بکه پهنوه. من نئسناکه بهر بهر گانه تی گری خولیا و پیوندی گون بهرستانه تی
نافرته و پیار ده گم. وک لهوی به کتک لهوی دیکه به گنتموه. بهر بهر گانه تی
هست و نیست و پیوندی جنسی هر زانه هالی ده گم و توانیموه ویرانیان بگم.
بویه من نئسنا به معنزم.

لعمه به شکی رومانیک دهوونن. وک دزمان هموو رومان یا هونره کان به دوری
پیوندی پیار و نافرته ده خولیتنوه. به لام لعمه رومانه نغیا تایهت به کوردستانه
و لعمه هینله گانه تی. له گهر بئینوه سر لزموونی (PKK) به تاقی نغیا، بهسه بو
نوو سینی چم دین بهر گ. کتتیب که ده بیان رومانیان تئدا ده بئ. لعمه به کتیک لهو
دووراپیه زورانی که هئ.

بو نمونه خوشبویتی منژو لای من خولیا به که. شوینواره کاتی نه مروود و
لای دیار به کر و حه بران و نورفه و دوروبه ری نزرگی (خلیل الرحمن) زور
هه ستم دورو و ژینن و من به شنبویه گی سروشتی به هموو یاتنوه به سترام،
سهرباری به سترانه و به خاکموه. به سهر خاکدا ری کردن به لای منوه شنبویه که له
ژیانه وک بلنی بونی شو خاکه ده گم و، بونی شوینواره و لهو گزو گیایانه که
لهوی نه شوینما ده گم، هه لعمه سترم. شو بالندانه تی که دهرن - به لای منوه -
جوانی به گن، بئ هوشم ده گن. من لعمه لعمه بنچینه به به نئسنا بهر بهر
که یستم. بویه کاتیک له گونده کم جوی بووموه، چاوه کاتم بهر له فرمیک بوون.
ی. ک: که جوی بووموه چاوتان فرمیک بشت، وانییه؟

س. پ: بئ گومان، چاوم فرمیک بشت. به لام من هه لئشه گه پاموه.
هه لگه پانموه و فرمیک هوی خویانیان هه به. لوانیه لعمه جوره مه لانه چم
دووراپیه گی رومانیک پیک به بئتن که پاش شهر دهووسریت، له بهر لهوی - وک
ده بئتن - من بووبه پروی شهر و جنجالی هه ل سو پراندنیم.

ی. ک: به لام تئ وا پاسی جوی بووموه پاش (۱۰) سالی خوتت لهو نافرته
کرد وک بلنی شهر بووبن.

س. پ: گوتم پیوندی به کی توندوتول له نیوان شهر و سوزا هه به. نئسه له

شورشي كوردستاندا له گمر لاماڼ له پټنودى جنسى همزانېها و خنيزان و جوړه كاني پټنودى كومه لايه تى كرده وه. پومان ددوده كموى گشتيان به شپوهيه كى سرناسرى دهپنه خانى گورانكارپه سياسه كاتوه و دورپكى گرنگ و گهورميان هه په. پومان هم لايغانه به تاپه تى دمخاته روو. من ناستا ناتوانم و ط سر كرده يلك باسى كارپگمرى خراپى پټنودپه جنسه كان پو سياسه بگم و نه وه كه چوڼ دهپنه هوبه كى پاشكوتن به هموو روويه كيموه و چوونه نيو ورده كارپه كانپشى. به لام پومان دهوانى هموو شتلك بليت. من ناتوانم به دوورودرپزى و وردى باسى نه وه بگم كه پټنودى سوزاوى چوڼ كار ده كاته سر سياسه و چوڼ ده كاته بى ناگابى. به لام پومانفوس نه وى پنده گرپت. همروها ناتوانم خولپايك له خولپاگان ليك بدصوه و به شپوهيه كى سياسى شى بگم وه چوونكه گرنگ هه لنگانلى سياسى په. كه چى لمدپ دهوانى زور به توندى نه وه بخاته بمرى مېدان. نه وه لمدپه په كه كس لاي لى نه كرده وه نه وه و، نه وه بارودوخمشه كه لمدپه ساخته كاره كان لىنى حالى نابى. كورد نه وه لمدپه شورشگېر و راسته قهينه يى گمره كه كه بهم شپوهيه بى. هم رووه تېروانين و سامانپكى فېكرېم هډ. به لام نركى من نه وه نى په ناستا پومان بنووسم. به لام پېنمه كرى هاوبه شى چارمى كړدنې هيندېك كېشه پټنود به پومان بگم و شتواز و بنچينه و نه و تومرانى كه پټويسته له دورى بخولنېوه دپارى بگم و روونكردنېوه پټويست پو نه وه مېسته بېرچاو بڅم. جهخت ده كه كه سرجمى نه وه مېسلانه لاي من جنشگېر بوون و گه شپان كرده وه و به هوى كارى شورشگېرانوه پهرېان سفدوه. لمدپ له كارى شورشگېرانوه دمست پنده كات. پټويسته نه وه باش بېين. به پنى قناعه تى من. لمدپى باش نه وه كه سېه كه به گرماو گمرى هست به پرمسندنى شورشگېرانه ده كات. به لام بعداخوه هيندېك كهس هډ لافى پوژنامه نووسى لنده وډن و لمدپه په پامنيزى پوژنامه (حوريه ت) ناچنه كوردستان تا بېين لوى چى روودات. چى هم پوژنامه نووسه كوردانه بگم؟ نه وى درامايه كى سرسوپه نى سرؤاېه تى لى په. شېمر دمنووسى به بى نه وى بېروانسته نه وى درامايه. چى هم شېمره بگم؟ دپاره من همر گېزاوهر گېز نايخوېنېوه. نه مېجا خاونه كه ي دېت و هاشوهووشى نه وه ده كات كه هست و نه ستى هه په و شووى پنده كات. دمنووى بوانه بلىم كه بهم شپوه همزانېهاپه ژن دهينن: وا نماشايان ده كه هم و ط بچنه نيو گورپوه. له مندالى يوه نه وه بېر كرده نوم بووه. نه و جلانى كه بووك له بېرېان ده كات به كفن دپنه بېرچاوم. شاهنگى بووك گواستنېوش لېرچاوى من كورپى پرسه په. له مندالى يوه نه وه هسته له گه لداپه. من ناستا وا تنده گم كه راست لمدپه.

ى.ك: هه تا به مندالېش دژى نه بوون.

س.پ: بى گومان دژى بووم، چوونكه پېم و ابوو ده بى شاپى بهم شپوهيه بېين. من بوم قووت نده چوو و وام هست ده كړد كه شاپى كړدن كوئابى پنه اتنه. نه وه

دوا شت بوو که پنی گیشتم. پیاو و ژنی کورد کاتیک هاوچووت دهن ده گنه خالی برانموه. پینم وایه لیمه راسته. لوانه یه له پاشمروژدا شپگردنموی لیم بارودوخه پهره پنی بدم. لیم ژنه پنهانی که بهم مرجانه ده گریخت له کسایه تی و بنیاتی فیزپایی و گیان و جوانیدا کوتایی به هممو شتیک دمعنی. لیم پش تمعنی (۳۰) سالی ده پنه دایکی (۱۰) مندان، بهن لیموی بمروانته پشتری پیاوه که. لیمه گموره ترین سوکایه تی و هیچ و پوچی یه کی نه پراویده. لایا لیم ژنه شتیکی تندا دمعنی ناوی ژن بن؟ دیاره هیچی تندا نامنین. پیاوی کورد بو قوتارگردنی ژن و مندانه کانی گاری محال ده کات. تفاهت بو لیم مه بسته نوکمرایه تیش ده کات. لیمش به لای پیاوی کوردهوه کوتایی ده گیمین.

ی.ک: له کتبه گشتاندا لیم ژنه پنه به هلاتن هلدسه نگینن.
س.پ: پ.رژسی (۱۲) ی له پیلول هانی لیم جوړه ژنه پنه پدا. بگرپنموه و لیم ژنه پنه ورده پنهوه که پ.رژسی (۱۲) ی له پیلول هانی داو. بروتان درده کوچ که پیاوه که تمعنی ۱۵ سالن و کچه کفش ۱۲ سالنه و تووشی له میان کردوون. لیمه بوو ته یاسایه کی ژنه پنه کانی (۱۲) ی له پیلول. لیم هممو ژنه پنه پدا بمرنگاری (PKK) کراون، نیدی چون چاوپوشی لیم مترسی به ده کم؟

مخابر لیم پنه پنه دهلین «شایه کی ناوا بوو و پیروزه و ناوانی به اختیار ده خوازیڼ». کوا به اختیار و کوا نارامی؟ خوت هاویشتووه نیو گور و لاگات لیم نی یه. پنیو بته لیمه بلینن.
ی.ک: له لوروپا هممو شایه کی لیم جوړه پنجا هزار مارکی تی دچوو. به لام لومتی (PKK) له لوروپا سرکه ووتوه. لیم ناهنگانه خوارده پنه پدا نابی و پاره پان تی ناچن و به خوشی و شادی به کی زورترووه ده گرین.
س.پ: به لئی، بو نامانجی سیاسی به کاردین و ده گوریت بو خزمه تکردنی لیم نامانجه.

**نمونه کی که متحانه پان به شاره زایی پان همیه و خویانان وهک
ماموستا دپته بمرچاو با بغرموون و به شوره به کی شایسته ی
هونرمندان مامله بکه.**

ی.ک: خه لک دلخوشن به پنی لیموی هیچ خوارده پنه یکه بخوئوه.
س.پ: لیمه پهره سندنیکسی ناسایه، هممو شوینیک گورانکاری تندا یه. ناهنگه کانی ژنه پنه دهنه خو پنه پنه پان بوزازنجی حیزب.
ی.ک: دهوله تیش دمران ناوایه. بویه خه لک ده سترده کات و ده پانه خه زبنده پنه.

س.پ: به لئی گه لک شایي لیمه نه بجهامه کی بووه.

ی.ك: ئاھا ئىستاكە دەتوانىن بىگىرىمىنەھ بۇ شىعر؟

س.پ: ھەممۇ كارىكم لە دىيارىكردىلى بايەننى ھولەر و ئەدەب و ئەنشىيان لە تىگوشانى شۇر شىگىنراندە و لە دىيارىكردىنى نىزىكىبونەھوى راست و بەردەست خىشى پىشوانى پىنويىستە قەتەن. وە سەرەقا گوتى: پىنويىستە لەسر ئىوانى كە لەم بىراردە ئىش دەكەن بە شىوہەكى راست بىزانن و دەروازى راست بۇ بايەتەكە دابىنن، چونكە زۆر گرنگە. مەن بە سادەبىي دەستى بۇ ئاھەم و نامەوى كەس وەھا دەستى بۇ بىيات. نە مەن و نە شۇر شى پىنويىستىيان ھەم ئەدەبە دەستە پاچانە نىيە، بەلكو ئىوانە زىيانمان پىن دەگەمەن. ئەدەب كارىكى زۆر شىلگىرە، پىنويىستە بايەننى پىن بەردىت. ھەزدەكەم پىشان بلىم: رەنگە لەم گۆرەپانەمان بىيىتە گەورەترىن پالەشت بۇ ھونەرمەند و ئەدەبىي گورد و تورك. مەن پىنم واپە لەم گۆرەپانە دەتوانى پولى گرنگە لە ھەممۇ چالاكە ھونەرىەكەنى وەك پۇلمان و شىعر و مۇسىقا و سىنما و وینەكشى... تەردا بىيىن.

ی.ك: لەم لايمەنەھ ھىچ گومانىكم نىيە. بەلام وپىراى ئەھە بىلە بەرسەم: كاتىك دەلئى «ئەدەب و شىعرى كوردى» مەبەستت ئەھە بە لە لايمەن كوردەھە و بە زمانى كوردى بنووسرىت. ئاھا مەبەستان ئەھە؟

س.پ: بىن گومان. دەكرىت بە توركىش بىن و ئەھە بۇ گشت زمانىك وەردەگىنەردىت. ئىشە دەزانىن زۆر لە كارە ئىنجامدراوەكان بۇ ھەممۇ زمانانى جىھان وەرگىنەرداون. بەلام ئەھە راستە پەرمەندىنى زمانى كوردى پىشت بە ئەدەبىكى كوردى بەھىز دەبەستىن و نووسىنى پۇمانى كوردىش وەك ھاوبەشىيەكى گورە وا دەبىن لە پەرمەندانى زمانى كوردىدا و پەرمەندىنى زمانىش گرىندراوى پەرمەندىنى ئەدەبە. ئىستاكە ئەم مەسلەيەش بە دەربىرىنى شۇر شىگىنرانى ئەدەبەھە گرىندراو، بۆيە ئىوانى كە دەیانەوى زمانى كوردى گەشە بىكات، پىنويىستە لەسەريان دەست بە ئەدەبىي شۇر شىگىنرى بىكەن كە چاومەوانى خواھەكەنى دەكات و ئىشەش سەرچاھە و شىواز و بىناخە و چۆرەكانىمان داناوە.

ی.ك: وانە ئىئو دەلئىن كەرمەستە خواھەكان حازر بەدەستەن.

س.پ: بەلئى حازر بەدەستەن با كەسانى مەشانە كوردو بە شارەزايىيان، بە شىوہەكى پەرمەندىنى ھونەرمەند بىن و راستى بىغەرموون. ھىندىك ئاھە ھەن باست كەرن، پىنم واپە داواى ھىندىكە ھەلەنگەندەن لە بارەيانەھە دەكەى.

ی.ك: بىن گومان.

س.پ: دەھەوى دووبارە بلىم: مەن بە دوور و درىژى لام لە سەبەتى (PKK) و پىنوشدى بە ئەدەبەھە نەكەردووەتەھە و زۆر لىنكم نەداوەتەھە. ھەروەھا ھەممۇ وەردەكارىيەكم لەسر پىنوشدى شۇر شى پرگارى كوردگەشان و بارودۇجى لەگەن ئەدەبدا باس نەكەردووە. بەلام ھەولم داوہ بە گىنەرانەھە پىشەند نەسوونە... چۆنایەتى نىزىكىبونەھە لەم بايەتە بنووم. ئەھەدى پىنوشدى ھەم ھونەرمەندانە... ھەيەكە لە گۆرەپانەكەدان كەمىكە (بەشار كەمال)مان كەرد. ئەگەر ئەم نووسەرە و بىستى، بەختى حەوى تاقى بىكاتەھە و لەسر پىنوشدى حەوى بە ئەدەبى

كوردی يېمونه بنووسئ و هموله گانې هله پېژېشته نېنو پړومان، يان هتا نه گمر
پړومانه كېشي به شېنوپه كې سوزاوى نووسئ، به پېنې قنناختې من لمو گاته
ناوبانگېنكې جېهانې دهېو و بهما و دهوړى زېاد ده كړد. بهلام مخابن لمې
نه كړدوه.

ي.ك: بهلام لمسر (چوقور لوله) نووسېوه.

س.پ: بهلام كوردى به شېنوپه كې زور خراب پېشانداوه و لمو كوردېش كې
پېشانداوه به باشې رادى دور كوتنومى له راستى نېشمانېشې خوى و پېنودى
به كولونېالېزم و كونه پېرستى و چوړى لمو پېنودى يان پړون نه كړدوه، تموه.
مهېستم نمويه لمو كوردى كې لمو پېشانداوه دامالراوه، كورد له هېندېك
پړومانېدا همن. بهلام بېنېمېلاتن و نړيان بمسر ناكوكې گانې كوردوه نېپه.
لمېش گوناخېنكې گموره پېه. نه گمر دېشان يا مشومېرېان له گېلدا كړد، له زمانې
منهوه پېنې بلېن: دهېو نموه نه كات و لمو گوناخې له دمست نېمومى. من هېست
به بازار ده كم چونكه لمو گوناخې كړدوه.

ي.ك: وهنېنك نم قسېت بلاوده كېنېوه، داوا له بهشار كمال ده كم خوى
ولهامه كې بنووسئ.

س.پ: بېروان مړوفى كورد خاوشى گېلېك ناكوكې به و نازارى گموره گموره
همن به هوى همولى نېمېشتن و پېشې كېش كړدى له مېژوودا و قېدغه كړدى
زمانېوه. واى بمسردا سه پېنېدراوه نه هېست پكات و نه بازار پېچېزى. نه گمر نم
همو لاېمانه پړون نه كاتوه، چون به نوى كوردوه قسې ده كات؟ چون دهلېت من
(بهشار كمال) كورد و پېنېم هېه؟ من هېچ بېرېمېستېك له بېرېم پړومان
نووسېدا به زمانې تور كې ناپېن و نالېم خېزمه تكاره يا كړېن كړنېه. بهلام نمه
ناتواوى پېه كې گموره پېه. لمه شېرف نېپه بوى و هله نېستى بهېنېز ناكات و
نېمېه پېنېمېه. نالېم پېنويشته به كوردى بنووسئ، بهلام ده توانى بهرېه گانې بوى
دهر خېشنى پېنودى به كوردوه به كار پېنېن. لمه پېنېه من.

همولېدا كېمېك باسې (په لمار) بگېم. په لمار له دوورايى كوردى يېمونه نېزېكتر
هوه، كېچى نه توانى به هوى كېم پړشېپېرى و كونه پېرستى (پشېل جام) هوه
پېنېه له خوى بگېرى. بهلام لم پېناوه دا خېهانى كړدو سرقالى نه دېسې
شور شېنېرى هوه.

ي.ك: بهلام (په لمار) پش به هوى ناسنامى باسې خوى يېمونه له ناسنامى كوردى
نېزېك پړوهوه، كېچى نه توانى به سېنېماسازى خوى يېمونه نېزېك پېنېتوه.

س.پ: بهلېن نېزېك نېمېوه. لم ماوه پېى دواپېدا به كړدوه خېزى لهوه كړد،
بهلام لهوه بمس لهېو و به ناتواوى ماپوه. به كورنې كوتا پېه كې چېر گېم هوه.

ي.ك: بهلام له پېشېنارېتان كې (په لمار) خوى بېنېه فېلم، واته ژبانې بگړېت

به فليوم، يه كمعباره نهم پهنشماره دمبستم.

س.پ: به لن له پاشمرؤژدا نه گمر درفته تي لوموم بېني به شيويه كي همه لايه نه
بهر له شيگردنوموي (په لسماز) ده كممويه، به تايه تي له پروي خنيزان و لافروت و
سياسه ت و بارودوخني سينه ماسازي لومويه. لوموانه ناكوكي په كي كوردانه
پنكده مېنن. ده توانم له سر نهم بنچينه په لينكي بدممويه. به لام كايرايه كي خاوطن
بمرخودان بوو، به خنيرايي خوي به مستمويه لدمموا.

ي.ك: مرؤفنيكي جمر بمره بوو.

س.پ: به لن جمر بمره بوو. به كورتي به پله پيك پهنش هاوړي هونرممغه كاني
دپكي كوتبوو.

ي.ك: لايه ننيكي پالوماننني تندا بوو.

س.پ: پالومان و جمر بمره و خوگرېوو. به لام نه پتواني بگات به له نجام. باسي
شاعيريه تي (جه مال سوره يام) كرد و له بارودوخني خوي بېندارېوويه. تممني
بمس نه بوو و كلوچي دوايي كرد.

ي.ك: به لام نهم هممو بېندارېوونوانه پاشي سالي ۱۹۸۱ و هاوړصاني سر كمونني
كورد بوون. نه گمر روانيمانه سر له بهري دنيا، دمېنين باشترين رومان له گغل
سر كمونني كومه لگاكاندا دضووسرين.

س.پ: به لن، به كورتي دمموقي بېنه سر دياردمي (نېيراهيم قاتليس). لهو
سالما كه (PKK) مان تندا ناشكرا كرد، خه لاني لسمر دغكي و مرگرت. به
تنېرېني رېژگاريش بېنوا بانيگان كرد. دمزانين لوزال بو گلنك لاهمنيكي شومانه
بانگي كردهوه و خودي خوي لاسامدي زور له لاهمنيگه كاني بووه و، هر خوي
بانگېنېنشي كرد بو (جان گاپا)و له گه لينا چوو بو كوماره تورك زمانه كان و
ناردې بو لوموروا تالوقي چمندين شومونشي هاوچمشن و هاوړصاني
شومونشېنه كانمان سازبكات. به راي من نېيراهيم كمنيكه رېژيسي (۱۲)ي نه پلورول
ويستي له ممرېه كنيكي دپكه پتر بېخاته كار. پنويسيته بارودوخه گهي به پني
پنومندي به ليداري شمري تايه تموه هه لېسنگي نغري ت. گغل و به تايه تي لاوان
به هوي لهو موسيقاي (نارابيك)مويه پنج ده كات كه بني لومار دېخاته بازارويه.
بهوه، لهو له هممو كمنيكي دي زياتر بو نهم مېهسته به كارد مېنريت. سمرپاري
لهو گوشاره سياسيانه تي كه دووچارپان دمبوو زاليان چون به باشي به كاري بنين
چونكه خاله كاني بېنهي زي لومويان دپاري كردهوو. لهويش پارمه تيدان و
قموقه لوكي له خوي ورووژاند. لنمه تاوبنواو ناگادارمان كردهوه و بانگمان
كرد تا له مسله ي كورد و موسيقاي كوردې نيزيك بېنتموه. نهوه بوو كموت
بايه خ پندانيان. به لام پېم وايه به هوي لهو گوشاره سياسيانه كي له سرين زور
ناكريتموه. به كنيكه لهوانه كي گېروگرفتي گهورمي همن، به تايه تي لاكرديمويه
له موسيقاي كوردې و رېوشه گهي به كم شمرفني دشاسريشتموه. لهويش
كسايه تي يه كي كوردې دموني ن، به لام ماوېه كي دوور له پشت يه لسماز دمېنتموه.

ی.ك: دياره هر چوڻيك پخنه بگرته په لمار، نو ناوی خوی به خو پوهیږي و
پاشار پالوانه.

س.پ: پورژوازی ویستی لېبراهیم تاتلیس به شپوهیږي ساخته به کارېښی و
به سر (په لمار) پدا به پېښی، واته به پېښی نو ناویانگی په لمار داپېښی.
رژیم به لاشکرایي پشگری لوی کرد و لویښ هو به شامراز بو لعه. لته
به توندی به ناگامان هیناپوه. به لام له گه لېدا به لېجانیك نه گه پشپن. (هولیا
نفسار) پش هپه و لویښ کورده.

ی.ك: لوی گه لم دواپه دا ناویانگی دمر کرد!

س.پ: به لښ، نو ان هوندیدن به گاری بن شاپووی و دپسني پروت وای
لښکرایي پناویانگی بن، خوشی گوتی من کوردم.

ی.ك: میلته تې کورده هو به نرېښك (نرېښك). نو پخوډی به میلته تې
کورده و نی په.

س.پ: به لښ، دهانوی به گاری پشپن، چونکه شپوهی سر نېراکېښه. من پېم وایه
(پشپل جام) پش له لایښ لیداری شپې تایبه توه به کار دهینریت.

باشترین رېبرانی تورکی لفتو کوردا دهرده کون و لعمش
پتوهنډیه کی توند و بلقینی به کوشتنی نفتوایمتی کورده و هپه.

ی.ك: همیشه ناوایه.

س.پ: پتویسته شلگیرانه هلویت له لای بارودوخ و دوری (پشپل جام)
بکه بن، چونکه بو بهنج کردنی کومه لگا و به دیارخستنی که سایه تې ساخته له
بری نو که سایه تې پای به مرزانه به کار دهینریت که لوانه به به سر کومه لگادا
بالادست بن. یا له روانگی پخنه گرتنموه لم مسئله به، تې پروانین و وای بو
بچین لایم به کی هونر له روتنامی «نورگور گوندم» هپه و همو روتنك
دپووست: «نو فلیسه هپه و فلیسی فلانه کس هپه و... هتد» پوپا گندمی بو
ده کات. به لام لعمه پې شورښگری وای لښ راهه پېښریت ناگای لم مسئله بن و، به
گشتی دوری سینمای لعمریکایی و کارتنکردنی له گالان بزانی، به تایبه تې
لم لعمه به دپن بزانی دوری (پشپل جام) پې به. کورته به کی میژووی لمر
لم به به ت هپه، لم دوو بنگه به دهانوی نرېښکی دست نیشانکراو له
که سایه تې و پخوډی پخولتېس. به شپوه به گلی لماندولیان توانده و
فروتیاندا. همان شپان دهرهق به کچ و پیاوی کورده و کچ و پیاوی تورک و
تېگرپان کرد. واته ژپانی کومه لایه تې پان ژپروور کرد و همو فلیسکیان
نخشینکی تېگرمانی و ده پشپن و پشپن نی په. په لمار تاراده پک له بنگه به
نېبراند و پې ده کرا پخنه به کی توند ناراستی لم کردوانه بکات، واکه نو

پەختانە لە پەنناوی سینما و ھونەری پاستا بن. ئەو خۆی ھاوبەشی بەدیھنناتیانی دەکرد. ئەم کارە ھەر لە سینمادا قەتئەیی نییە، بەلکۆ پۆمان و شەمەریش دەگەڕێتەوە. دەتوانن لە لاپەرەکانی پوژنامەگەناندا رەخنە ی لێبگیرن. بەم شێوەیە ھونەری تازە لە ھاتی ھی کۆن سەرھەلەدات. کەس ناتوانن لانی ئەو لێبەدات کە پەنوپستیمان بە ھونەر و ئەدەبی شۆرەشگینەری جێگیرەو نییە. لەخەیر پەنوپستی پەکی لە رادەبەدەرمان بەم جۆرە کارە ھەیە. لاپەرە پوژنامەکان بۆ کاروباری خەراپ دەخەرنە کار. تۆ خۆت گەلێک ھەلەنگاندنت ھەبە کۆ دەستی پێشان بەرێن. مەبەستم ئەوەیە ھابەتە کە ھێشتا ناتەواوە. زۆر نووسەری سینما و ئەدەب ھەن نەخشی خۆیان لە مەسەلە ئەدەبی شۆرەشگینەیدا نابینن. بە کورنی ئەو خەلکانە تێن و توانی خۆیان بە کارناھێنن.

سەبارەت ھەوی کە کورد بۆ پەکی لێبەدات ئەدەبی گەرنووە، نەوونە ئەو «زیا گۆل» قەلەبە کە لەم بۆسەدا و لەناو ھێنانیدا مەبەستمان ھەیە، نەریشتی تۆرک لە گشت ھەروانیگەدا ئەوەیە: زۆرەیی ناو داران بە سەرکەوتنە سەر بازیشەو سەرچەمیان بەنەچە شێونەندراون. مەبەستم ئەوەیە بە بەردێک لە دوو چۆلە کە دەدەن، ئەوانە لێک لە بەگ و ریشەو ھەلەکنیشن و لەسەر لێنکی دیکە مەتوور بە دەکەن. ئەمە وزە پەکی زۆری پێدەوی، چونکە ئەم ھەلەکنەندراوە دەپەوی بژی. جا لەبەر ئەوەی کە لە خەیل و کۆمەلگای ھەلەکنەندراوە، ناتوانن پشیمان پێبەستن و سۆراخی شتێکی تازە دەکات بێگاتە پالەشت. بەرھە سۆپای لێنکیشاری دەنێرن تا پەکی پەشت ئەستوور بێن و ھێزی لێوەر بگرن. ھەلەکنەندراو پێبەپەن ھەموو کوشش و وزە پەکی خۆی لە شەڕدا خەرج دەکات. ئەو لە راستی کوردی ھەلەکنەندراوە و لە بۆشاییەدا. لە تۆرکیا بەدەر شتێک نییە پەکی پێبەستن، بۆیە ئەو دەکات. ئەو تۆرکیا پە کۆمەکی دەکات و، ئەویش ھەموو ھەلەکنی بۆ پەپەندانی بۆ پەکی تۆرکیا دەخاتە گەر.

ی.ک: لەبەر ئەوەی کە تۆرکی زامانی دوو مەبەستی، ھەلەدات زۆر بە باشی فەزی بێن.

س.پ: نەخەیر، ئەو لە پەنەردا زامانی کوردی و مێلەتی کوردی پەچووەتەو. ئەمە بۆشایی پەکی گەورە لەلا پەیدا دەکات. پەپەکی پە رێبەرائی تۆرکیا پەکی و گەورەترین ئەدەب و باشترین سەرھاز و شەپکەر لە نێو کورددا دەردەچێن. ھەموو ئەمانە پەنەردا پەکی راستەوخۆیان بە کوششی مێلەتی کوردەو ھەیە، ئەگەر باسکێکت بێی و ئەم باسکە و پەستی بژی، پەپەکی بە جیبا باسکێکی دیکە پەو بەلکەنی، بۆ ئەوەی ئەم باسکە زیندوو پەنەنەتەو و چالاکە س. بەگات. شەری ژیان سەرکەوتە پەکی.

ی.ک: ئاھۆی بێرەم، ئایا بەم قەیەتان پەن ھێندێک رەگەزین و پەنچە س تەبەتی بۆ تۆیەرەو کوردە لاو و پەنچەرەکان دادەنێن؟ مەبەستم ئەوەی ئەوانە کە خەزەنی زامان و پەنچەری تۆرکیان کردووە، دەمێک پەیان دەکەوێتە روو

كوردن، كت و پەر ھەست بە ھايەنسى خۇيان دەگەن. بۇ نموونە (ھەيدوللا جەمەت) يەككە بولۇپ لىوانە و كۆمەلى (چۈن تۈركىي دىمەزلىك، بەلامىن وى دەپىنم گە ئو چاروبار كوردە و چاروبارپىش تۈرك و چارى ولى ھەبۇو ھەبۇو بە ئىنگىلىز. كاتىكە لە چوارچىنوى ئو شىكرەنەبىمەكە كە كوردوومە ھەروانە لىوانە، ئو لەم بەشە - واتە لىوانەى و لىنئو كۆمەلگەى تۈركىيان و لىنئاك و بەگ و پىشەى كوردىيان ھەلگەنئارون - ئەم ېق و شوپنەيان بەسەردا چىنەبەنەنەن؛ كۇتايى بۇ (كەمال) نىيە. ئايا ئەم راستە؟

س. پ: مەللىتى تۈرك يەكچار ئىكەنە. بە دووى مىزوى تۈركە سەرپەرگە كاتتا بىگىرىن، بۇقان دەرەگەن لىوانە لە گەلانى دېگەن و ئىگىپان لە چەمە مەيداننىكى دېگەن ھاتوون، پىشە كىرىت گەلنىكە نموونە لەمەر ئەم بەم. زۆرەى تۈركىيان بۇ مەللىتى تۈركە دىمارگەر لە (بالكان) ھەروانە، لە كاتىكە پىشە كىشى كراون و ھەروانە كۆچەر و لە كۆمەلگەى پىشە كەكى خۇيان ھاتوون دىرى ھەر لە مستەفا كەمالە تا بە كىمئان ئىشەن دەگات.

ى. ك: لە لايەكى دېگەن ئەم مەلەپە لە ېرووى تىپورىيەمە راستە، وەك (ئاكجوررا پىوول) و (ئاغاپىل ئەمەد).

س. پ: خالىم، ئو مەبەست ئەمەپە لە سىياسەتلىك ئاوان. كىشە كە ئەمەپە لىوانە بە كەلگى گەلى ئەندەلۇن ناپىن. ئەمە خالىنكى گىرگە. لىوانە نۆپىنەراپەتى خالە توندېرەكەن دەگەن، چۈنكە ھەلى پىكەرە لىكەندەن و لەبەر ئەمەش پەنا دەپنە بەر سەرپەرگى. سەرپەرگى ھەمىشە زىيان بە پىشەى گەلەن دەگەن. ئەمە راستە و لاي كورد و تۈركىش ھەپە. تۈركى پىشە كىشىكراون لە كوردە مەتۈرەپە كراون و پىنچەوانەش راستە. ئەم ھەست بە دېمەتەپى دەكات و دېنى بە بەشنىك بەسەر كەسالى دېگەن. ئەمە ھۇى ئەنخۇشى و قەبىرانە كەپە. پىنچىستە راشكاوانە بە ھۇى پەنخەى شۇرپىگىنەنەنە لىوانە بەدېار بىشەن. مىن سەمەدەكە دەرەنەم. بىن گومان ئەگەر لەمەر بىنچىنەپەكى مەبەللى لىوانە ئەزىكە بولۇپنەمە، گەلنىكە راستى زۆر گىرگە دەگەنە بولۇپ و كورد دەپنە كوردىكى راستەقەنە و تۈركىش دەپنە تۈركىكى راستەقەنە.

ى. ك: ئەم گەتۈگۈپەمەتە ھەروو پىسپارم ماو. ئاپۇى ئازىز ئەم گەتۈگۈپە كە كەردەمان زۆر بەسۈود و باش بولۇپ دەپنە ساپەى ھايەنسى كەسەننىكى زور و ھاۋەپەشى پەرسەندەن دەكات. پىسپارى پەكەم ئەمەپە: كەى نەوونەى مەروئى كوردى قازە دەپنەن؟ پىسپارى دوۋەش: ئايا باسى گەرانەمە بۇ نىشەمان بۇ دەگەن، چا لە ئورۇپاۋە بىن يان تۈركىيا. ئايا ئەم بۇ بولۇپ دەگەنە؟

چىرۇكى مىن ئو چىرۇكەپە كە «كوردى قازە دەپنى چۈن بى؟»

س. پ: ئىشتا ھەموو شىنكە لە تۈركىيا بىن ئەندازە ئىكەن بولۇپ. ھەر بە تەنن

کمایه‌تی کورد نا، پئوپیسته تمرزی تور کیش شی پکریتموه. تور کیش تووشی شهواندن بهوو و لادگره‌گانی بزر بوون. سرنجشان بو لهوه راده‌گیشم که داخووانیکی زور له ئارادایه و لعمش راستی‌یه. با بئینه سر پنگهانی گورد. چیرۆکی من لهوه ده‌گه‌یمنی که مروئی گوردی تازه ده‌بنی چون بن؟ نه‌گهر بهو به رومان، ده‌بنی کمایه‌تی من پیشان بهات که پئوپیسته کمایه‌تی گوردی تازه ده‌هاتن. خو ده‌یان هزار مروی له شریکی قورسا خویشان دەرژت و هیشتا ده‌هرسین؛ لایا تمرزی مروئی گوردی تازه دەرگوتوه؟ هه‌موو له‌مانه له چوارچینه‌ی پئناسینی سرتاسری مروقایه‌تیدان «مروی گزیه؟» ههر له وه‌لامی ئهم پرسیاره‌وه تا دروست بوونی مروقایه‌تی که به قوناخه‌گانی خه‌له‌کایه‌تی و گه‌لایه‌تی و ههرمندی نه‌توه‌بیدا تهنه‌پیره و هه‌مووشان هه‌لوپشتن. هه‌روها نا پهنوودی ئهم هه‌لوپشتانیش به پنگهانی کومه‌لگا‌گانی مروقایه‌تی‌هوه - مه‌هه‌ستم کومه‌لگا‌گانی کویلاپه‌تی و هوزاپه‌تی و سرماپه‌داری و سوشالیستی‌یه - که نا چ راده‌یه‌ک هیز ده‌هه‌شتن و له هه‌ندیکه‌ئانا وهریده‌گرت. مه‌هه‌ستم شه‌مه‌یه: خه‌له‌کان له قوناخی کویلاپه‌تیدا و له‌مجا نه‌تواپه‌تی له قوناخی دهره‌به‌گایه‌تیدا و نه‌شتان‌هه‌رومری له قوناخی سرماپه‌داریدا. هه‌موو له‌مانه ناکوکی و پهنوودی‌یه‌کی سه‌رسوره‌نیان هه‌بوو تا به‌م رۆژمان گه‌یشتن. میژروی دنیا‌ی له‌سه‌ر ئهم بنجینه‌به‌دخووسریتموه و شه‌ری سه‌ربازی و سیاسیش ئاکامی ئهم ناکوکیانه‌ن. سیاست و شه‌ری چه‌گداری که تهاو‌گه‌ریه‌تی، لاس‌پازیکن بو به‌رمو پش برده‌ی سیشمانی و کومه‌لایه‌تی یا بو داخه‌ستنی ههرمندی و بگره‌ بو دوا‌هه‌گیرانه‌وشی به‌کارده‌هه‌نترین. ئه‌ده‌ب و هه‌نره‌یش هه‌وری خویشان له‌م شه‌ره‌دا تاره ده‌که‌توه. ئاین و ئایه‌بۆلۆژی‌یه‌کان شه‌مه‌ ده‌که‌ن و فله‌سفه‌ش ئهم هه‌ملاتی‌یه‌ ده‌خانه‌ی قالی مروقایه‌تی‌هوه و زانیش هه‌موو له‌مانه به‌ باشی دهرده‌یری.

ئینستا با بئینه‌وه سه‌ر کورد و پرسیاره‌که به‌م شه‌وه‌به‌ دووپات ده‌که‌ینه‌وه: چنی و پنی کورد له‌ نێو ئهم پنگهاته و چه‌مکه‌نه‌دا چی‌یه؟ بو دیاری‌گه‌ردنی له‌وه به‌م پرسیاره‌مان ده‌ست په‌نده‌که‌ین: لایا کورد هه‌یه‌ یان نا؟ ئهو تهنه‌کوشانه‌ی که سالانیکی دوورده‌ریژ ده‌یکه‌م بو له‌وه‌یه‌ به‌لین: «کورد هه‌یه». شه‌مه‌ و‌ه‌ک له‌وه قه‌یه‌مان وایه که «خوهر هه‌یه»، یا ئهم پرسیاره «لایا دنیا دهراندوهر ده‌گات یان نا؟» سالانی دهریژی به‌نده‌یخانه و مروی کوشتن و هه‌موو له‌مانه تهاو‌په‌یانه تا راده‌یه‌ک له‌وه به‌لین که «کورد هه‌ن». پرسیاره‌گانی دیکه‌ش و‌ه‌ک: «لایا کورد گه‌له‌ یان نا؟». قوناخه‌یکی گه‌رنگیان پنی‌چووه. ته‌نانه‌ت حالی حازر هه‌ندیکه‌ گه‌سه‌ له‌وه‌به‌ن پنی‌چووه‌ که کورد گه‌له و هه‌ندیکی دیکه‌ش نا. وهریای زمانی پرسی بن ده‌لنت: «کومه‌لگا ئه‌نمی‌یه‌کان گه‌ل نین». «که‌مه‌نه‌توه‌ی گه‌لان» پش زاراوه‌یه‌کی دیکه‌یه. گه‌ریمان له‌وان ئهو راستی‌یه‌یان په‌سند کرد که کورد گه‌له، ئه‌وسا نوره‌ی ئهم پرسیاره‌ ده‌یت: «لایا ده‌توانی شو‌ی به‌ریاری چاره‌ووسی شو‌ی به‌ات یان نا؟». زوریان پش ده‌لین: «له‌سه‌ر شه‌وی زۆر به‌ریه‌ به‌ریه‌ ناتوانن. به‌م پنی‌یه‌

ئوتۇنۇمى بىمە، بىگىرە پىئويىست بىموش ناكات و سىرىبەخۇيى رۇشنىپىرى بىمە. ئاوا مشتومىر بەردىوام دىيى. لە كۆي ئىم پىرسىپارانىش: ئايا كورد پىئويىستى بە حىزىبە پىان نا؟ بە پىمىش حىزىب لە كورد قىدىغەپە. لە سىرچاۋە سۇشالىستى پەكاتىشا ھاتوۋە: كە: «لە گىر پىكىشتىكى سىرىبەخۇ دابىمىزىت، لە گىل پىرئىپە كاتى مار كىپىزىم - لىنىنىزىمدا ناكوك دىيى. تا ئىتائى كىسانىك ھەن داكوكى لەم ھەلىنگاندە دەكەن. خەلىكانى سۇشالىست و دولەت پىنگىمە داكوكى لەم پىرئىپە دەكەن. ھەلىوستى حىزىبى كىرىكارانى تور كىپا پىان حىزىبى سۇشالىستى چاران ھىشا ئىم ھەلىۋىستەپە. واتە تىپروانىپىان دىلەت: حىزىب دامىزاندىن سىرپىچى كىردە لە مار كىپىزىم - لىنىنىزىم و دولەتتىش دىلەت قىدىغەپە. ئىتىر جىپاۋازى ئىنۋان ئىم جىۋوتە ھەلىۋىستەپەپە؟ ئىمە باپەتى مشتومىرپىكى دىكەپە. ئىمە حىزىبىمان دامىزاندى، بەلام ئىمىجارە «ئايا لەم حىزىبە ھىچ خەپانىكى دىيى پىان نا؟ ئەگىر دەستى بە خەپانىش كىرد و چەكى ھەلىگىرت، چى پرو دىلات؟». مشتومىرەكە بە فراۋانى دىپىزە دەگىتىش.

ئىمەى وا تا ئىتتا كىردىۋىمانە ۋەلامىك بىۋە بۇ سىلماندىنى ئىمەى كە «كورد ھەپە گەلىنكە دىتوانى حىزىبىك دابىمىزىنى و دىتوانى شىرىكى سىاسى و سىرپازى پىكات». شىرمان لە پىناۋى ئىمەدا كىرد تا بىم قۇناخە گەپىتىش. كورد چى لىنىسىرھات؟ كىمىك دىر كىموت و ھىندىك خەلىتە كىموتە پرو. واتە نەختىك لە پىزەكاتى ھالى بىۋە. ئىمەى بىرى لىن دەگىمە ئىمەى كە داخۇ: ئىمە كوردمان ھىناپە بىۋەن يا بىمىارمان خىت پىان خولقاندىمان، كامىيان راستە؟

مشتومىرپىكى دىكە ھەپە دىيى ھەلىۋىستە لەلا بىكەپە. ئىمەى لىۋىش لىۋەپە دەستە لىر كان دىلەت: لە بىمەرتدا كىشەپىك لەگۇرپىدا نەپوۋە، بەلكو خولقاندىراۋە. لىمە تىپروانىپە، ئاپى ھەلىۋىستى دەستە لىر كان فراموش بىكەپە. «كىشەپىك لەگۇرپىدا نەپوۋە، خولقاندىراۋە». مەپەستى لىمە لىۋەپە «كورد نەپوۋە، بەلكو خولقاندىراۋە»، واتىپە؟ سىرچاۋە پىمىپەكان تا ئىتتا لىۋە دىجىۋىتە. ئىمە لەم ھەلىۋىستە پىت گوى ناخەپەن. بەلام مىللى گىرى سىرەتاپى دىلەت: «لە كۇندا كورد ھەپوۋە و مىزەن بىۋەن». بە پىنى ھەلىۋىستى دەستە لىر كانپىش: «كورد نەپوۋە، بەلكو خولقاندىراۋە». دەستە لىر كان بىم ھەلىۋىستى داكوكى لە ھەلىۋىستى كىمالى دەگات كە دىلەت: كورد ھەپوۋە، بەلام لە دىر سىم و ئاگىرى پىرئىمە و گۇرپەگۇرمان كىردن و بە چىمىشتو شاردەمانىمە. كىچى مىللى گىرى سىرەتاپى دىلەت: بە دىپىزىپى مىزۋو لە سىمىرەپەكەتە دەستىپان پىن كىردەۋە و سەدان دولەتپان دامىزاندىۋە و ئىمەش ئۆپىنەراپەتى ئىمە مىزانە دەكەپە. خىلى ئىمە لە دولەت گىرگىتە. كوردىك ھەپە بىم تىرەپە... بارزانى... چىو بۇ لىمەقە و پىشپىنى پاتى لىنىست و شىروالى كوردى نەختىدارى لە پىن كىرد و لىسەر شاشەى نەلىزىپون دىر كىموت و گونى: ئىمەتا سىن «ئىمە كوردە مىزانەم». ئىمەش ئاساتىنى كوردە. ئىتتا ھىندىك كىس دىلەت: كورد نىپە. ھىندىكى دىكە دىلەت: ھەپە.

گومره ترين وښه کښی کارېکاتېر ناتواني وښی ښوېه کی له م کورده حازريه
باشتر بکښی.

به لام ښځا کورديکي تازه دمره کموي لهویش (ناپوړی) کورده دښه بهری
مه یدان. له م ناپوړ کورده کڼه به؟ دسقي لمرگان دملن: نی به و من باورم ناکم،
کورده نی به. له وسا بارزانی به شرواله لهخشار و پشینه پانه کی و جامانه که پوه
رووی کرده لای لهوان و گوتی: «کورده لاوا دهی». به لام کورده پوړی من هښا
جني مشغومره. هښديک دهلن: لایا لمرمطی به؟ هښديک دهلن: به لکو تورکی
رسمه. هښديکي دېکښ دهلن: گومان له کورده پوړی ده کریت، واته هښتا له
ناسکردن نه پورته موه، وانی به؟

ی.ک: به لن، به لن ملاولوولا.

س.پ: به لن، هښتا ناسکردن تمواو نه پوره. ښجایي هموو لهمانش لهمه به:
لهو ناسنامه به چی به که لهوی پښ دضاسین؟ تاوڼک لهمو بهر له گرمی مشغومړی
سر کرده په تیدا گوت: ناپوړچی به کی سر سوړه ینی له م ناپوړچیر سره له دعات
و دهلن: من گومره ترين ناپوړچیم، هموو روژیک گملک نسونه ی هاوشنوم به
تووشوه دهی و وخته بهتسموه. پښی دهلن: «کورده پوړی خوتم بو بسطینه له
رېگای لیش و رېکخستن و کوش و خزمه موه». دهیښ لهمانه هېچیان نین.
به لام له رووی ناوبانگ و ناووه کسی سر اوړدی ناکموي. له گمر وازیان لن بهنی،
همرپه که یان لای لهو له دعات که چغده کمره ټک لښی تڼېراندوه. ټیگر ایان
لهو جوړن که دهلن: من ده کورم، من خه لکی له سډاره ددم. لهو قمرجه دهچن
که باوکی له سډاره داوه. چون لهوانه دهی به کورده؟

ده توانم گملک نسونه بگنېرموه. دهی ناساندنی کورده لا له زور لایه نی وک
منژوو و سیاست و کولونیالېزم و میلی گمری سره نایی و هلوښتی بکاته موه.
له هموو لهمانش گرنکښه ده کریت له م ناساندنه له رېگای (PKK) و
راستی به که پوه بهیښ. پښوښته هله نگانللی هلوښتی ناپوړچی و که سایه تی
ناپوړچی له م چوارچڼو بهدا بکریټ. لهوانه به که سایه تی ناپوړ چیاواز پښ که
که سایه تی به کی زور رده کمره بهی، هولو سداوه پوړی، ژپاتم به کورنی بگنېرموه.
پوړی ژپاتم له سادوه پوړ نالوز دمت پنده کات، له ناسایموه پوړ لهو کوسپ و
ته گمره دژوانی که لهو رېگا دور و دپژمدا هډ و دلی مروږ دبریانبات و،
له چمگی لادېی سادوه پوړ نالوز ترين و همه لایه ترين هلوښتی فعله بهی
و لهوش هښیکی گومری گمره که و پرمختدنیکی نالاسایی پښکده ښیښ. بهو
پښ به چغدن کښب دمو و سرین. لهو کاته پښوښته لهمرمان به ښوېه کی
سر تاسری و له گملک رووه پړوانته بابه ته که و به باشی هله بسنگینین.
ښځا ناپوړی کورده و (PKK) به لای تورک موه شښکی سامناکن، وانی به؟ لهه
گومره ترين ممرسی سر گورمه پاته که پښکده ښیښ. وانی به؟

ی.ک: به لن ناپوړ و PKK سمبارت به تورکیا گومره ترين تولن.

س.پ: نۆل. ئىمە بۇ كۆلۈنە كانى دىگەننى راستە. ھەرومما بۇ ئىمەرىكا و ئوروپا. ئىوانە دەلئىن: ئىمە ئىم ئىمىزە كوردەن پىن قىپوون ئىيە، ھارزائى كاپراپە كى ھاوچەرخە و ھوئىباخ دەستى. راستە كى ئىمە لىمۇ شە كۈنە لى زىر زىوى مەھىتىراوانە يە كە چوار ھىزار سالە مىلۈنە، بەلام بەلاى ئىوانە نۆى و ھاوچەرخە، ھەرچى (تالەپائى) شە لى ھوئىباخدا مامۇستايە و بازىداۋمە مەيدانى دىپىلۇماتى. بەلام ئاپىل، نازائىن چىيە و ئاۋدار ئىيە. ئاۋا دەلئىن و چارائىش بە مىنان دەگوت: «ئاخاپە كى ئىناسراۋە و خىلى ئىيە».

ى.ك: بەلنى كوردەكى بىن خىلە.

س.پ: بەلام ئىشقا - ۋىلا باست كورد - ئىوان لى ئاپىدپۇلۇزپە كى مەرسىن. ئاپا كۆمۈنستە پان ئەنەمەرىت؟ ئىم جۈرە لىگۈرپىنە پان ھەپە. ئىمە لى بىنەرتدا و بە پىنى پىرتىسىپ چۈن كورت دەگىرىشمە؟ لى مەسلەى كورددا ئەگەر ئاساندىنى (PKK) كۇ ئاپۇ پوون ھوونە، ئىمە ۋادەگەپىنى كە ھول و كۆشش لى ئارادان بۇ سۇراخكردنى راستى. ئىمە كورد نە لىمەر بىنچىنەى ئەشۇگرافى و نە نىشتمانى ئىۋا و نە ئىستەرناسىۋنالېزم ھەلئىسانگىتىن. ھەرومما بە پىنى فەلسەفەى ئىۋا پا ئىۋى كە كەسايەتىيەكى خاۋىن ئاينە ھەلئىسانگىتىن. لى رېنگاي ئىم باپەتائەۋە دەپىنەن كورد لى بارودۇخنىكداپە دەپنى بە شت. ھىمان كات لى بارودۇخنىكداپە رېنگە ھىچ نەپىن. كورد ئا رادەپەك لى پرووى ئەشۇگرافى و نىشتمانىيەۋە ھەپە و لى دۇخى نەبىۋونىشداپە. بەلام لى پرووى ئاپىدپۇلۇزىيەۋە كەمىكە ھەپە نەك زۇر. لى پرووى فەلسەفەيىشمە زۇر كەم ھەپە پا ھەرگىز ئىيە. كەچى لى پرووى ئاينەۋە ھەپە، گەرچى ئاتۋانېن بىلېن سىرجەمى كورد لىم پان لىمۇ ئاينەن. ئىمە جىنى شىتومرە. ئاۋى مۇسلمانە، بەلام لى ئىسلام نەپنى لى ھەموو شىتەك دەچنى. راستى ئىسامەكان و رېبازە سۇفنىيەكان ئىۋىپىرى ئالۋىز. لى ھەموو شىتەك گىرنگىرېش نەپوونى پاكى و پوختەپىيە كە بە چەند لاسىنىكى پىشكەتوۋ داخراۋىن. ئىۋە خىيانەتكارى كوردە كە سىۋرىكى بۇ ئىيە. پىشان دەلئىم: ئاكىرېت لى سىرتاسىرى بىسەرھائى كورد و لى گىشت باپەتە كوردپەكاندا خىيانەتكارىيەكى كورد نەپىنى. بۇيە دەتۋانېن ئىم دەپىرىنەى بىسەردا بىپىرېن: «گىلى ھەرە خىيانەتكار دەرقەق بە خۇى» و ئىۋى كە زۇر نەظرەت لى خۇى دەكات و ئىۋە كەسايەتپەى كە سىرى خۇى دەخۋات. ئىم ھەموو سىفەتەنە چۇناپەتى نىزىكىيورنەۋە لى ئىسانەى كوردى دىپارى دەكەن و بىرۈكەپەكى لى ھارۋە بىردەست دەخىن. ۋاتە رېنگا و شىۋاز دىپارى دەكەن. لى ھەر ئىۋە ئىمە ئاتۋانېن شۇ تىپەلگىشى ھەلئىسانگەندى سادە و ھەرزائىھا بىكەپن، بەلكو دەپنى نەلېن ئىيە. كورد ھەپە و ھىندەى مىزۋوى مۇرقاىيەتى دىرېنە و تا مىزۋوى لىمىرۋ لىكەنەپچىراۋە. ۋاتە كورد گىرنگىرېن چىپىرۋكى مۇرقاىيەتى. ھەموو ئىمانە لى چى دەچىن، دىزانن؟ لى مۇرقى مۇمىياكراۋ و مۇرقى بىندىشانە و مۇرقى لىدەمىشدا زىباۋ و مۇرقى ۋىن و لىگۈرېنراۋ. بەلام ئىۋە مۇرقە راستەقىنەيە كە خاسىتە بىنچىنەيەكانى مۇرقاىيەتى پىۋەيە و بە بارودۇخ لى مۇرقى زىندوۋ

دەچىن. ئاڭا ئىمە پروونە؟

ئى.ك: ھەر زۆر پروونە..

دەكرېت ئىمە مەسلانە

بە بىن رىشتى خوتۇننىكى زۆرىش چارەسىر بىكرېن.

س.پ: كورد ئىمەيە. بە واتاپەكى دېكە شېكرەنەمەي كورد شېكرەنەمەيە ..
مىرۇقايەتى و پزگارى كورد، پزگارى بە بۇ مىرۇقايەتى. تۇ كوردەم بە تىماوى بەر
پزگار بىكە، مىن پىنت ئىلپىم ھىمىو دىنپا پزگارى بىوۋە. بەلام ئەگەر كورد بەم
داروبارىو مەيمە، ئەمە ئەم دىنپايە ھىمىو خىراپى و خىموشىكى تىنپا ھەيە. كورد بە
واتاپەكى دېكە پىختى سىرجىم لاپىنە خىراپەكان و ژان و ژوور و مىرگىساتى
مىرۇقايەتىيە. واتە لاپىنە ھىمىو ئىوانەيە و بەلام ھەر بە مىرۇقى دىمىنىشەمە،
چونكە دەستى ئەم خىراپەتەدا نەبىوۋە. خەلكانى دېكە دىستىان تىنپا ھەبىرە و بەمىر
ئەمدا دىشكىتەمە. ئەگەر كورد ئەم ھىمىو دىزىوى و كۆلۈپاليزىم و زەبىرۇ زىنگ و
تېر كوردەي ھەبىرە، ئەمە غەبىرە كورد ئىوانەي كىرەوون. جا لەبىرەنەمەي كە ھىمىو
ئىوانە بەدەن، بۇيە غەبىرە كورد دەپىتە بەدكار نەك كورد.

ئەگەر وا بە قولى لاتان لە شېكرەنەمەي كورد كىرەمە، دەتوانن پىنپاسىنىكى
راستى مىرۇقايەتى بەدست بەننن. مىن ئەمە ئالپىم لەبىرەنەمەي كە كوردەم، يا لە
كىساتى دېكە پىتر پىنۇندىم بە كىشەي كوردەمە ھەيە، بەلكو وىك پرووداۋىنىكى
كۆمەلەيەتى دەپىلپىم. دەتوانن لەنچامى زۆر گىرنگە دىستىگىر بىكەن. مەبەستىم ئەمەيە
نىكولى كىرەن لە كورد ھەلەپەكى قورسە. پىنم واپە تۆبىزىنەمە و پەردە ھەلمالىن لە
پرووى بارودەخسى كورد زۆر گىرنگە، پرووداۋى (ئاپۇ) لە ئازاداپە. ئەم خالەش
بەربەرمە كانىنى چارەسىر دىكات. سىرنىچ بىدەن مىن مىشتوم دىكەم و تىنپەكۆشەم بۇ
گەپىشتىن بە چارەسىرى پرووداۋى ئاپۇ. ئەم مەسلەپەش پىنۇندى بە گىشت پىزىم و
سىياسەتە ئىسپىرپالەكان و بە تىزى كۆنى كوردەمە ھەيە و لەگىل ئەم ھىمىو
مەسلەتەدا لام لى كىرەدەمە، سىرپارى تىزى تىر كىش كە زۆر زەبىرۇزىنگ
بەكارەپىنى و ھەولى نەمىنىشتى كورد دەكات. ھىمىو ھەلە گىل پىزىمى تىر كىا و
پىنۇندەپە كانىدا و لەگىل ئەم شىرە سامناكەدا لام لى كىرەمە. ھىمىو ئىمانە خۇم
بىووم. مىن بىووم گۆشەم و كىرەم و پەتى خۇم پىچىراند و بەم پەلەپە گەپىشتىم. ئاڭا ئەم
تەرزە كوردەيە پىچون دەپىن و مىنىش پىچون دەپىم؟ پىچون دىمىنە نىپۇ قالپىنىكى
كۆمەلەيەتى و ۋەلام بۇ كىشەي ئاسنامە پىچى دەپىن؟ مىن تىمىنەم چىل و چىوار سالە و
بە سىرگىرمى مىندالانەمە لە ناۋىندى كاردا دىزىم و پەلەم لىيە و زۆر دان پىنۇندا
دەگىرم. بەلام ئەگەر سىرنىچ بىدەن پىر كەپەكى ۋەختەكەم بىوېرى چىرۋېرىيەمە
تىنپەپەپى. ھەمەلەدەپىن شىتىكى تازە و جىۋان و دادەپىرورانە بىخەپىنە پرو كە

هاوسانی و لازادی و ریز له کوشش گرتنی تندی و بو سروشت و زینگه بنوی
 بن. لهوانیه بلژن تو ناپیدیالستانه بپر دهکپتهوه. بهلام لهوی راستی بن لشمه
 همولی خولقاندانی شت و تیرزیککی نیزیک له بهمهشت دمهبن.
 ی.ک: بهلام ناچپته بهمهشت.

س.پ: ناچپته ناوی. بهلام وک عرطات «واته عرطی بهمهشت» ی دمهبنتهوه.
 هرچونیک بن لشمه لهو جوانی به دابین دهکپن که بۆ چوونه نیز بهمهشتی
 سازدهکات و وای لیدهکپن خاوی بن، مهبعشتی لهو شمری که دهکپن لهوهیه،
 لهمه شیکردنهوی مروقه، لهگهر سرنج بهدی من هولددهم له چوارچینوی
 شیکردنهوی مروقایهتیدا بچه ناخی کورددهوه. لهگهر سرکهوتن لهوه کاریکی
 باشی دهبن. من وای دشرخینسم که کاریکی بهسادار و سروخانه و
 لپنترناسیونالانهیه. هرچونیک کورد فراموش بکهن و لهبهراوی نهگرن، کاری
 کورد هروا لپنترناسیونالی دمهبنتهوه و هیندهی میژووی (سروقایهتی کون)
 دهبنیت و هیندهی پاشهروزی مروقایهتیش شتی تازه له دووتویندا هلدگرتی و
 ناسنامهکی دموینتی. لشمه لهسر بهجنهینانی هم کاره پنداگرین.

دهمهوی پروونی بکمهوه که شیکردنهوی ناسنامهی کوردی تا لهاندازهیهکی زور
 یارمهتی شیکردنهوی ناسنامهی تورکیش دهات. بهوبنیه پنیوینته لهسر تورک
 خوی بناسینتی تا بتوانین پیکهوه لیش بکهین، چونکه گملیک شت هه
 پنیوینتیان به یهکینتی و برابیهتی هیه. حهزدهکم بلینم و بانگیان بکم بۆ
 بنچینهیهکی راست و نکوولی یهکتر نهکردن بههوی شیکردنهوه و تنگهبینتی
 راستهوه تا بهبن خوینی زیاتر رشتن بگهینه چارهسهریکی لهبار. لهمهوه بانگی
 کهسایهتی رسمی و ناپرسی و کریکار و بورژوازی و لاو و زن و پیاو دهکم و
 به گشتیان دهلیم: به حسیب و حسیکاری خوتاندا بچنهوه دهرهقی به
 بهداربوونهوه و ناسنامهی کوردی که لهبهردلشاندا گرانن. کورد هیچ زیانیکشان
 پیناگهپهانی. لشمه هیزتان لهیهک لاوه دهبرد. له لپشتا به دواوه له دوولاهوه دهپهن.
 لهمه شیهویهکی راستی هیز و تواناپسییه. کورد ههولبهتی چنوبقییهکی
 پایههرزی له نیز مروقایهتیدا ههبن.
 ی.ک: بهلن، به شیهویهکی زور باش گوته.

مروقی لشمه پنیوینتی بهویه به بیر و مشتومر و ههلسلگاندن
 نیشتمانی خوی بناسی و به گیان تیدا بزی. که لهوه بهدی هات،
 دهوانین باسی گهرانهویهکی راستهینه بۆ نیشتمان بکهین.

س.پ: هرچی مهسلهی گهرانهوه به نیشتمان، وای تهندهگم هم گهرانهویه
 مانایهکی زور فراوانی ههبن. لهگهر به تعین گوتمان گهرانهوه، راست لییه. وات
 وک لهوهی تو بۆ شوینیک بگهرینهوه که پهنتر ههویه و تو لپنی داپراوی. لهوی

پراستی یې دپارده‌ګانې پرېشه‌ګښت کړدن و پرېستن و ګېرانه‌وه زور ټنګچېرژاو و نادپارن. له ګمر هر دېنې باسې ګېرانه‌وه بګه‌پن، له‌وه - وځ ګمېنګ پېښتر کړدمان - ګېرانه‌وه ناساندنې ګمره‌ګه، پټوېسته لېسر سرګرډه بهرسن: من چېم و له چ منژوویه‌ګموره هاتووم. بویه دېنې له ګمڼ منژووی خویډا بګمرېښتوه. له‌وه ګېرانه‌وه له ګمڼ به‌ښکې له‌م منژووه‌دا ده‌ګه‌پننې. ښه له‌م چوره ګېرانه‌وه پیمان دتوق، له‌وه‌تنې هه‌لکه‌وتووېن بؤ له‌وه، لېسر له‌م ښوازه دروسته سوورېن بؤ ښکرده‌وه و داګوکی لن‌ده‌ګه‌پن و کړدووه‌اله به ښوازیځ بؤ حالې پوون له پراستی پوژانه، له‌وه ژپانه‌ی که کورد ده‌پګوزمړېښن، له‌وه‌دو پړوی لاپووری و سیاسې پوه چې ده‌ګه‌پنې؟ پټوېسته له بارودنځې راستغېښې پوژانه نن‌بګه‌پن. واته بېګه‌پن به پونه‌پک بؤ خونا‌سین، ده‌پنې ګېرانه‌وه به‌م ښوېه بېن. هر له‌وه به ګمې پووه‌دعات، به‌لام له‌وه‌ی که تر مه‌مېسته ګېرانه‌وه‌ی فېزیایسې به له‌وه‌وه‌ی نېشتمانوه.

ی.ک: نه‌خېتر، من له چولې پټې پووه‌داتې له‌وه‌وه‌یسم. لایا وځ مشق وا ده‌پن، پان له ښوې پېرنامعا ده‌پن؟
س.پ: له‌وه‌وه‌ی ښتله ګرنگتر ګېرانه‌وه‌یه به ګېانه‌وه. مړولې ښه له ګېانه‌وه له نېر ناموېه‌کی ګوره‌دا ده‌پن.

ی.ک: مه‌مېستان ګېرانه‌وه‌یه بؤ به‌هاګان؟

س.پ: ناموېه‌کی ګوره‌وه له ګېانه‌وه هېه و له‌م ناموېه‌مېش زور ګرنگه. له‌وه مړولې که به ګېان ناګمرېښتوه بؤ لای خودې خوی، تاتوانې به به‌ر بګمرېښتوه لای. ناخو ګېرانه‌وه به‌کمېجار له ګېانه‌وه دېنې پان له به‌رما؟ له‌وه ګرنگه‌پنې، ګېرانه‌وه‌ی به ګېانې و فېکری همدو پټوېستن. له‌وه چې ده‌ګه‌پنې؟ به‌ر کړدوه‌وه و هسټ کړدن به پراستی خوی. له‌وه له نېشتمانه‌ګه‌ی هه‌لډېت، چوکه له‌م نېشتمانه داروېه‌دووه، پټې ده‌پنې: هاورېم نېشتمان داروېه‌دووه لې، به‌ه ګمڼجېنه‌په‌کی ټېډا، به‌ګمرېوه بؤ نېشتمانه‌ګمټ. به‌لام له‌وه وا وځ ده‌داتوه: نېشتمان و جوګرافیا پووه‌له نارماپې و مارېش هه‌ن، هه‌لډېم، له‌وه ده‌لډت.

پټې ده‌پنې: نه‌خېتر، له‌وه‌له خوارده‌پنې و خاتوېه‌مرې لن‌په به‌شی سعادې وځ تر ده‌ګات، ګاېرا به‌ر له‌وه ناګاتوه و لنې هه‌لډت و ګېانې ټنګه دېنې و درېژه به هه‌لاتن ده‌دات، دېنې له‌م به‌ره‌پاندا ګېانې خوی بؤ نېشتمان هه‌لېګرې. له‌وه کارپکې ګرنگه. مړولې ښه پټوېستی به‌وه‌یه به به‌ر و مشغوم و هه‌لښتګاندن نېشتمانه‌ګه‌ی پناسن و به ګېان ټېډا بڑې که له‌وه به‌دی هات ده‌توانېن باسې ګېرانه‌وه‌په‌کی راستغېښه بؤ نېشتمان بګه‌پن. عقلې کوردې به نورکې و عربې و فارسي به‌ر ده‌ګاتوه، پان وځ له‌وه ځېکا‌په‌تاته به‌ر له‌وه‌لکې ده‌پکه ده‌ګاتوه، به‌لام به‌ر له‌وه خوی ناګاتوه. له‌وه له‌وه‌یه دېنې ګېرانه‌وه‌په‌کی مژن له به‌رما هه‌پن و له‌م ګېرانه‌وه فېکرېمېش به نامراز و کمرسته و هه‌لښتګاندنې له‌وه بېن. له‌وه ګېرانه‌وه ده‌ګه‌پنې بؤ چپاو به‌رد و ګورګ و بالنده و منژوو و زمړپاچه و

دښت و پراخه پيرى و زمانى سوي و همو و چوره راسته په كې دېكې كومه لايلى و سياسى و داميزاللى پيروپاگانى به لخوازي لخوازي شوېځه كې. به كورنى دېنې پنچكې پير كړنلوى بسو و پخپله و لخوا گرنگرين لالو كورې كه لوانه به رووېدات. وځ كوتې: ځكه گمراڼوې گياښ له گڼ لم گمراڼوېدا سټ. پخپله له خړى نه ترسې و پو څنجه نهېن كه دوژمنه گاني داواى لڼده كښ. كښ كړد و خوځوېستې به پټې خواستې دوژمنان گتومت لخواستې به مېرمنې په كې گوروېه. كورد پخپله په كې زلورى پم گمراڼوېه هېه. مېرمن نر كورده به كه پاڅاوى كوشاره به كومه كڼه. نه گمراڼست پېر سېپا به پښم ده گوت: كورد پاڅاوى كوشارى به كومه و له رووى فېزيابى يوه به همو ساوچه گاني جېهاتدا پېرشوېلاو كراونه يوه پښكې گوروېان به لخواول و ساوېراستى ښران و حله ب و لخواوېا و پمندا ساوچه په كې دېكه دا بېلاوېان لڼ كړدوه، پمندا كښه په پان له نېشتماندا ساوېرته و پوار هښندى خوشى له دېروېن. له راستېدا لخوا وځ بازار گاني كزېله واپه. لخواش كه ماونه سره تاي و پاشكو تون و وځ شوان پو كولونېالېزم كارده كښ و زوى پوړه ده كښل. نومان پو لم مېرمنه - واته خزمه تكردنى داگېر كران - لخوا بهجن هېلراون. كڼك كښ به بازار گاني كزېله پوښتن. لخواش كه ماونه شوانى و كښوكال دهستان ماچ ده كښ و لخوا لخواړونه خزمه تى خويان بگڼ. پو پټه پخپله كاروباره كاني بگڼېرېنموه سر راسته پټى خويان. نسونه په كې هاوشنوه له مېزو ودا هېه. جووله كه به همو پارچه كاني جېهاتدا و مېروېن، به لام نېستا و پاش تېه پټى دو هزار سال پو فله مستين ده گمراڼموه و لخواش چروپېرې لم گمراڼموه دېښن.

ي.ك: لخواش كانيش.

س.پ: لخواش بارودوځنكې هاوشنويان هېه و لخواش پېښدى گمراڼموه پوون. وځ نسونه پك لخوا جووله كه، كڼك جووله كه دو هزار سالنك پو له حېه به پوون و كښ نازانې چوون كښنه لخوا. جا كه گمراڼموه پو فله مستين و له فوړ كه داېزېن، خاگان ماچ كړد و باوشيان پندا كړد. به لام كورد تا نېستا راده كات، له كاتنكدا بازار پچ و دېر سيم و بستان و بېنگول و لخوا سر تاسر له دانېشتوانى خالي كراونموه و لخوا ه كارى ماپو، وا نېستا لخواش چوون ده كړيت.

همان گات خه لگاني دېكه پو نېشتمانيان ده گمراڼموه و تڼېدا چه مېرمنه دېن و ده ست به لېشتانېرومې خويانموه ده كړن. كورد له كوچنكې پېر فراواندا دېرېن. بويه ده تانېن لخوا (PKK) پټېن: بزوونموه راگرتنى كوچكړنه و، نه گمراڼ (PKK) له دوايېه نه گېشتنېه جن، كورد هموويان كوچيان كړېو و كه سېان لڼ نېماپووه. كودنه تاي (۱۲) لخوا لخواش جو لخواموه كې كوچ پښكردنى كورده. لخوا كور دانه كې له قوناشي (۱۲) لخوا لخواش دوو چاري كوچ پښكردن

بوون، لهو ژماره یه زوړترن که به درېژایي منېزوو کلوچېان کردوه. زوړبه ی
 گونده کوردنښته کان نیوه چولن. همدو به کیک دتوانی نیمه بیښی. بعشکی
 زوړی گونده کان له ماوی ۱۲ یا ۱۳ سالی راپردودا چول کراون و توانی که
 ماون پان مندالی چکولن پان پیر و په ککوتنه. له گمر دواچار (PKK) نه هاتپه
 ناووه، برابرونوه. له شویانه که چول کراون له بری لوان کلوچمرانی تورکی
 له دمره هاتوپان تندا نیسته چېن. به تورک کردن همیشه بهردوامه. چالاکی
 نیسته چېن کردنی تورک هاوشانی چالاکی کوچ پیکردنی کورده و لهو کارانه
 دزیوتر و درندانه تره که تورک به نمره و رووی کردون. همدان شیش به کورده
 ده گرا. تورپه سی دولتی تورکیا له (PKK) لهم خالوه سرچاوه ده گری وک
 لهوی بلنت؛ چون بوت همه بهیته سونگی راکرتنی نیم کاره منېزوویه
 گموره یه و چون وک بهریمست له رووی نیم کوچ پیکردندا رادومستی؟ جا به
 بن لهوی که هیچ چالاکی یه کی سیاسی بکن، پروده گنه گوندنیشی کورد و
 یه خه گپری له شکمنجمدانیکي ترسناکی ده گن بو لهوی کوچ بکات. له گمر
 سرنجان دابن، لوان همدان شواز له گنل گوندنیشانی ناوچه شانخوا به کاند
 به کار دین و ناچار یان ده گن بچنه (شېناخ و جزیره و نوسه بیښ)، لهوش له
 پښگای ترکاندن و له شکمنجمدانیه. لهو راپورتانی که روزانه پنده گن دلین:
 روزانه بورومانی فروکه و له شکمنجمدانی ترسناک همن بو کوچ پیکردنی
 دانیشوانی گونده کان و ناوړه و پراگنده کردیان. نیمه نا لمری بهردوامه و
 مه ترسی یه کی گوره پیکدمین.

بایه خدانی له راده به دمرمان به گمرانه بو نیشمان گرنگی یه کی زوړی همه یو
 بهرینکاری کردنی نیم بهرشیلاوی یه. نه گمر به سوود و مرگرتن له راستی به
 منېزوویه کان نیم گله کومه یمدان نه کردبایه بو گمرانه بهر نیشمان، لخوا
 ټیکوشان دواپی پنهاتپوو و کورد تهواو بوو یوو. نه گمر دلیرانه بهر خودانمان
 نه کردبایه، لخوا داگیر گمر به بهمداری خیانه تکاری میلی گری سره تاپی، کوردی
 ده براندوه. لهو نوکمرانه بو دواپی پنهانی کورد له گنل دوژمندا لیش ده گن.
 نیمه له بیرموری مه لا عهبدوللای شخی گورماندا دلیم که تهمنی خوی له ۹۸
 سان دمداء ده بگوت: کښی کورد له سالی ۱۹۷۵ دا کوتایی هات. له دواستدا
 پهی بهوه برد که «بارزانی کورد نی یه، به لکو نوکمره». پنیوښته بهر یو
 بهوانه نه خه تینن که جلی کوردی (شان و شپک) له برده گن، چونکه نوکمرانیش
 جلی و بهر گیان ده گورن. پنیوښته نیمه سزانین. به کورنی کورد و کښی کورد
 خمریک بوو دواپی یان پنی بن. لایا قرتختی کورد شتیکی باش ده بن؟

وک بوم باس کردن، بزگاری کورد بزگاری مرقابته تی یه. بیداری و زیانموی
 کورده، بیداری و زیانموی مرقابته تی یه. گوتېشم: با نیم خاله فراوان بکه پنی.
 به لام درندایه تی (۱۲) کی له بلوول و درندایه تی کمالېزم که له رووی درنده یی و
 هیچ و پوچی بهوه له قوتانی عوسمانیه کانیشی تنه براند، همدو بهر بوومان

بوولمۇ. پەنۇيىستە ھىندىنك كىردمۇ لىنك جوق بىكرىنمۇ. موسمانى چىنتى جۈولانمۇ يەنە بۇ سېرىنمۇ و نەھىشتى گەلان و نكوولى لە زمان و نەتمەيان نەمە كىرد. بەلام مستەفا كەمال و پۇرىنى تورگيا وانىن. بوپىن يە ئوانە ھەقخۇر و زۇردارن.

ئايىنى ئىسلام سەربارى ھىرش و فتوحاتە كانى، نە ھىچ گەلنك و نە پۇشنىرى ئايىنى و نە زانستە كى لەنئو نەبىرد، گەچى ئايدەپۇلۇزى نەتمەيى كەمالى بىرىر لەسر سېرىنمۇ و نەھىشتى بىنئەملانمۇ لى گەلان دەدات. پەنۇيىستە لە چوارچىنۇمە كى زانستە لا لەم بابەتە بىكەنمۇ.

لەرمەن و پۇم و كەمە نەتمە كانى دېگەش پۇيشىن و، ھەر كورد مايمۇ. ئىنمە باش دىزانىن جۈولانمۇ (۱۲) ى نەپلۇول لەم پۇومۇ پۇنگى بۇچى دەرىشت، ھىشتا ھىندىنك كورد ھەن بىم بارودۇنە قايلن. نەلەپەك نراوئەتمۇ و پىنمان دەكرىت مەسەلە كە داوى پىنئىن. لەم دەستىنكە دەستەم بە گەل كۇمە گەرانمۇ كورد، لەسەر لەمە نا كە كورد، بەلگە لەسەر لەمە كە گىشە و مەرگەساتىنگى مرقۇپايتى بە و كوشتارىنگە لە مرقۇ دەكرىت. بۇيە پەنۇيىستە لەسرەم بەمەرە كاتم و بەرەلەستى و بەرخۇدان بە پىنى دەسلەتسى خۇم بەكاربىنم. سەربارى دۇزورىيە گەورە كان لەمە كورد و دىنا و زىانم بۇ لەمە راگرت تا سنوورنك بۇ لەمە كوشتارە داينىنم. دىبارە مەن شىوئە كى دىگە زىان و خەسلەتە كۈنە كانى خۇم لە سالانى ھەشتاۋە نەرمۇش كوردۇ و گوتىم: ئايىن ئەم بەشە پەر بەھايە مرقۇپايتى ون بىنى، چۈنكە بەلە مەنە لەمە ون بوونى سەرلەبىرى مرقۇپايتى دەگەينى. ئەگەر وەلامىنگان بۇ لەمە كەسە دەق كە دەپرسى خەبەتتى ئاپۇ چۈنە و بۇچى ئاپۇ لە سىياسەتدا كار دەكات؟ پەنۇيىستە لەسەرتان ئەم بابەتە بىيىن. ئەگەر گەردىنك مرقۇپايتەت ھەيە، ئايا دەتوانى دەستەمەستان رابوئەستى؟ مەن ئەم پەرسىبارە لە ھەمبوان دەكەم بە جىزىيە كەنەشە. ئىئو لە قۇناخى قەرتىكەوتىندان، بۇچى رازى دەپن مرقۇپايتەت كۇتايى پىنئىت و، تەنەت بە باشىش داگۇكى لە خۇتان ناگەن و چۈن پانگەشتى مرقۇپايتى دەكەن و بەمەرە كاتان ناخەنە گەر؟ مەن لەمە بەقەنم كە ھەلوپىستان نەرمە و لە مەن خالى ئايىن و نازانن داۋاى چى دەكەم. با پى بىدىمىن بە كەمانى دېگە. ھەتا ئەندامانى (PKK) لەم بارەپەۋە زۇر نازانن. پىنم واپۇ لەمە دىزانن. جا بۇ تىنگە ياندىيان سالى چوارچار شەكرەنمۇ دەكەين. بەلام لە سەروپەندى شەرى باشۇردا بە بىن سوودمان زانى. ۋە ئەگەر ئوانە كە لەگەلئەدان ئاۋا بىن، دەپنى ئوانە دەمۇ. چۈن بىن؟ چۈن دەتوانن ئەم پۇوداۋە گەورەپە بەخۇبىگرن.

پەنۇيىستە پەنۇيىستە ھىشتا مەشۇم بەردەۋامە لەسر لەمە كە: ئاپا كورد ھەيە پان نا؟ ئايا نەتمەيە پان كەمەپەتسى پان گەل؟ مرقۇپايتى لەق دۇوچارى مەرگەسات و پەرتەۋازە كەردىنكى گەورە بوۋە. مەن ئالنىم ۋەرە و لە شەرى كەمدا پالەشتەم بە. بەلام دەلنىم ئەم بابەتە زانستىيە بىناسىنە و بىسەلەننە. ئەگەر ھەر

سەلباندن ئېتىك بەردەست خست، ئايا دەبىي بە ئىندامى (PKK) يان دەبىي بە
 كادىپىرىكى (PKK)؟ بىن گومان دەبىي.. پىنويستە ئەم گارەت بە پىنى ياسا گوناج
 نەبىن. وەك گوتىم مەن لەرىگەي تىگەيشنى پىنچىنەبى گىشە كەمە لام لە بىزائى ئەم
 گەرانەمە مەزىنە كەردەمە و گەلەك گرانىم توش هات و كوشىكى لە وزەي خوم
 بەدەرم گەرد و بۇ خستە پروي راستىش ئەرم و نىائىم پىشاندەم لە دلى خومدا
 گوتىم: ئەمە پىنويستە بەكى ئاچازى وەك توشىن و حەوانمە و ژيانى لازادە، هەموو
 ئەمانە پەمىستەنە و كراوە و خۇپرا گەرنە و پىنچىستەي گەزۇكى گارەكە بەمە، مەترسى
 بىيەنە و هەر لە سىياسەتى دارايى و پىنچىستەمە تا ئەرزى كادىران و شىوئى شەپ
 بە پىنى ئەمە خوت پىنچىگە. هەموو يانم گەرد و پەندام گەرد، چونكە بە چاوى خوم
 مەترسىم بىيىنى. ئىشە ئەم دۇنى مەترسى بەمزانى كە بە دۇنى سوپا دىبارى
 دەكرىت، دۇنى سوپاش پىنچىستەي ئاستى ئامادەبە و ئەمەش دۇنى سەربازى
 پرونى دەگاتەمە. هەموو ئەمانە لە پىناوى گەرانەمە تارە و پراگرتى پەرتەوازەبىدا
 بوون. ئەمە پرويدا، واتە ئىشە دەرگسان بە بايەتەي پراگرتى كەردە، لە گاتىنگدا
 زور كەس بەم پەرتەوازەبە نازانى كە تىنچىدا دەژىن. دەكرىت لەسەر ئەم
 پەرتەوازەبە بىلەين: بىزائى مەوول خستە نىو زەوى، واتە گەزۇ كەردىتەتى. ئەم
 هاوارەم تىنچەن كە شەپ و رۇز ناپەرتەمە، وە لە بانگەواز و كەردەمە و شەپىش
 بگەن.... هەستەم پىنچەن، شىتەنگان بەسەردا دىت، ئەمە راستى بەكە هەولى
 تىگەيشنى دەمەن و هەموو ئەمانەش لە پىناوى ئىنەمەن.

پىنويستە تورك زاتى دانىشتىنى لە دەورى مېزى دانوستاندەن دەبىي.

ي.ك: بەلەي واىە.

س.پ: بە قەناعەتى مەن خەگەردان بە ئاپۇرە هاوشانى چوونەم بەرەم پەرى ئەم
 بانگەوازە، ئەمەش گەزىدەرانىكى بائى و گەورەبە. پىنچەم واىە مەن وام لەن كەردەم
 هەست بگەن و تىنچەن. چونكە ئىشتا هەست بە گەورەبى و قەوارەي مەترسەكە
 دەكرىت.

ي.ك: خەگەردان بە ئاپۇرە پاشى هەلگەرانەمە لە كوردستان سەرى هەلەدا،
 وانى بە؟

س.پ: بىن گومان. پىش ئەمە بەكەك پىنى ئەمە گوتىم «مەرحەبا». مەبەستەم ئەمەبە
 ئاپۇرى بەكەم پەت پەچرىنى خەي بوو و خەلەكى بە لاپەندا دەبەرد. بەلام كە وام
 لەن كەردەن هەست بە مەترسەكە بگەن، ئەمەسە وايان لەن هات بىلەين: ئاى ئاپۇر
 پىنويستەيان بە تۆ بوو و توند پىنچىستەت بووین و ئىشە كادىپىرى ئۆيىن و زورمان
 خوش دەوینى. دىبارە هەموو ئەمانە بەلای مەمە گىشە نەبىن. بەلام گىشەي گەرنە
 ئەمەبە وايان لەن بگەي هەست بە مەترسى بگەن و بىپانگەي بە هەيزىكى
 بەرپەرچەدەمەمە بۇ بەرەنگارى ئەم مەترسى بە. ئىشتا پروي لە بىشمان كەردەمە و

گهراڻو مش ڪاريڪي باشه و به سر گهرمي پوهه ده ڪرنت، زوريان گوڙ به مردن
 نادن و پڻم وايه گهوره دهن. جاريڪي ديڪش به گهڙه ڪائي ڪوره دهلمن: ٿنوه
 لائونن ٿم گهله ڪوهي گهراڻو به رابگرن. من سيڪانهزمي ليش و ڪاريم
 دامزراڻد و گري ڪوڀره ڪه پم ڪردهوه. ٿمه شريڪي رزگاري ٿاساسي ني به و
 ناڪرنت به شينوازه سر بازي به ڪان ٿني بگين و ناڪرنت له پرويدا رابومستن.
 ٿوه پرووداويڪي گياني و مروڦانه به، ٿوه شوڙشه و چوولانهوي پوڄه. ٿم بزافه
 له دهماخدا دست پني ده ڪات و هوايي ديت و، ناڪرنت به شمشير يا چمڪ
 رابگهرنت. ورن له راستي ٿني بگين، ٿوان هولددهن بلين: حالي هووين و
 په سندان ڪرد. بهلام ٿاه، مسله ڪه ٿومنده ساهه ني به. هولبدن ٿاسر له راستي
 ٿني بگين، ٿه گهر ده ٿانهوي شتيڪي ڪمسي بهشي خوتان لهو شنوه پنجينه به
 ورمبگرن، من ده ٿوانم به پڪ پوڙ شر رابگرم، ٿه گهر چي ٿوان هومو پوڙيڪ
 رايده گه پهن ٿنمه دينده و تيرور ڪارين، ٿنوه بهومستن و منيش دهومستنم.
 ٿنوه بدوين و منيش دهوينم، بهلام نا ڪوتايي ٿنسان مددن... ٿمه بهسه. ٿه گهر
 ويستان با جيهان له نيوانساندا حوڪم بدات. له ڪوتايي مشومره ڪماندا
 بهرياره ڪه يان هر چوٽيڪ بن من پني رازيم. با هوموان پخينه جني حوڪدان و
 با بهرياري خويان بدني، ٿومده بهسه به ٿازاداي ڏاڪوڪي له خوم بڪم.
 پتويسته تورڪ ٿمه ڏانه چله ڪنن. بهم پني به پتويسته زاتي ٿوه بڪن له دورى
 منيزي دان وستانندا دابنشين. موچي بهردوام ٿمه هلدنن؟ له بهر ٿم هويه
 نامووي بلين تيرور ڪاره و له هيچ حالي ناهن. به دهولت و گهوره ترين سري
 ده ٿنم: له گهر گهرديڪ جهر بهزي شي ڪ ده بهن و هيندمي سره دمرزي بهڪ له
 مروڦا به تي ٿننه گن، ورن با بهرانهر به په ڪدي دابنشين و قه بڪين. بهلام
 نور ڪها ٿم جوڙه ڪسي ٿندا ني به.

ي. ڪ: به ٿي زور جوانه.

س. پ: من زمان به جنيان هشتين، بهلام من گهوتمه قه ڪردن. مادامنيڪي
 زمانيان دريڙه، با پڻ قه بڪين.

ي. ڪ: به ٿي ٿم قه بهتان بالا ده ڪات. ٿوه ڪاته ٿوه پپاوه په پياده پني ڪه ده ٿوانن
 قه بڪات. ٿنستا ٿاپوي برام پهرياره ڪانم بهم پرونگردنه وانه تان تهاو دهن و
 سهي به ٿاماده هووني هه ٿالان ڏينه سر دوا بهشي گفتوگو ڪمان. ٿوي راستي
 بن گفتوگو ڪمان زور جوان هو، من ٿوه پهري ممنونم.

به شی ایییم

بەشى سىم

پىرقىسى شۇر شىگىرەنە خۇي بو ئىمىي پروپىرووى پۇمان كىردىمۇ.

ي.ك: ئەمىرو كۇتايى بەم گىنتوگۇيمان دەپىنەن. بۇيە مۇلتەت لىئوردە گىرم تا
ھەئالانى لاويش بىنتە پالمان. لە گىنتوگۇكەنى پىنشوماندا باسى مروقى تازە و
ئېش و كارەكەنى و شىرمان كىرد. بېرە، لامان لە بابەتلىكى زور گىرنگە كىردىمۇ،
ئەويش ئەوئەيە كە ئىئو باسى ئەوتان كىرد كىمۇ ئەدەب و ھونەر و پۇمان
ئەبۇئەيە، لە خولقاندنى مروقى تازەدا پروپىرووى گەلىكە دۇۋارى دەپۇنەمۇ و،
تەننەت ئەگەر بىشتانەنئەيەتە بۇون ئەوا ھەمىشەيى نەدەبۇو. ئەمە خاللىكى زور
گىرنگە. ئەگەر ھەز بىكەن باسەكەمان بە پۇمان دەست پىنەكەين، چۈنكە ئىمە
ۋايدەپىنەن ئەگەر سىر كەتتىكە ھەيى، دەيى ئەم كارە پۇمانلىكى ھەيى. مروقى
فەرمىسى سەرلەنۇي لە دايك دەپىنەمۇ و ئەمجا پۇمانەكەي دەرەچىن. پۇمانى پرووى
لە ئاۋمىياسى سەدى نوزدەمۇ دەست پىندەكەت و مروقى تازە سەرھەلدەت و
پۇمى كۈن ھەرمى دەپىنەن و خامەي تارەي ۋەكە دستۇلىكى و تورجىنىف و
پۇمانەكەي «ساۋكان و كوپان» دەكەنە پروو تا دەگەينە يەگىنى سۇقىت كە
پۇمانى پۇگارى و پۇمانى بىلشەنى پەيدا بۇون. بە راى مەن باشىرىن پۇمانى
سۇقىنى مە پۇمانى دووم شەرى جىھانى دۋايى پىندەت. دۋاي ئەو (پاستىرناك) مان
ۋەكە باشىرىن پۇمانىدوس پىشكەش دەكەن. ئەم نووسەرە (دكتور زىفاكۇي) بۇ
نووسىن كە بە نەپنى پەختە لە شۇرشى ئۇكۇبەر دەگىرى. پاشان (سولجىستىن) ي
قورمانى جىھانى خۇرناۋا پەيدا دەيى كە بېرە بەكى ئاشكەراي بەرەنگارى كىردىمۇ.

بە گورى ئەگەر بېروانىنە مېترووى پۇمان، پۇمان دەرەكەي كە پۇمى
سۇقىنى لە سىرمانى سالانى پىنجا و سالانى شەستە پراۋمىتە. بەلام ئەگەر
پۇمانەنە تور كىدەپىن ئەمىرو پۇمانىدوسنىكە ئىيە، ئە لە كورد و ئە لە تورك،
يەشار كەمال لوتكەپەك بۇو و بېرايەمۇ و پاش لىكەي دەرەكەي. ئەگەر
تەمەشاي شىمىرى توركى بىكەي، دەپىنى باشىرىن شىمىر لە بارەي شەرى
پۇگارى پەوئە و ئاىپاشىرىن شىمىرى «نازم حىكەت» پىش لىمەر ئەفەين و
مىروئاپەتىيە. ئەو بىتارەن، لە شىمىرى شەرى پۇگارى تور كىدە بىمەر شىمىرىكى
باشى ئىيە. تۇرپەكى شىمىرى توركى لە شىمىرى (نازم حىكەت) ۋا پىرچەستە دەيى
و ھىچى دېگەنە. لىئو بە باشى پەختەنەن لە شىمىرى ئەخمەد عارف گىرت. ئاىپا
شەمىرىكى تور كە يا كورد؟ ئاىپا شەمىرىكى ئەزەپپە يان نا؟ ھەموو ئەمانە پۇش
ئىن. قەلەمبازلىكى باشى بۇو و ئىتەر بېرايەمۇ. شىمىرى توركى بە مىردى جەمال
سورەيا كۇتايى دىت. ئەگەر لەم گۇشەنىگاپەو بېروانىس، دەپىنەن ئەم پۇزانە

رۇمانىكى كوردى له ئارادانى به و رۇمانى تور كېشى روو له بىر نەمە به و هېچ رۇمانىكى تازە نى به.

ئە پىلولى بە گان (پالەوانانى ۱۲ى ئە پىلولى) ھىندىك كەسى خۇيانىان ئىستىروو. دەمەوى لەم پېشە كې دە ئىژمەدا بىنە سەر تىيىنى بە كى پېر بە ھەي پېنوخى ھە بە بە كېشى سۇقېتەو كە ئېنە سەرنىشان بۇ راگېشايىن. بە لام بە لای ئىسمانانەو كە بەدودا چووى پروداو دە كوردى و تور كې گانېن كىتوپېر بە كى گەورە به. ئەمىش ئەمە به كە بىر نامە گان و بېگى خراوە كانى مافى سروف لە بىنە تە بۇ پارچە پارچە كەردى بە كېشى سۇقېت قوت كرانەو. مەن لەم تىيىنىدە بە شدارى رايە كەت دە كەم. كە چى پاشتر ئەم چە كە پروى گرايە ھە لگەرە كى، ئېشتر نا چ رادە يەك؟ مەن نازانم. رۇمانى پروسى بە رۇمانى سېمېنوف لەم سروف پروسى بە كە لە دووم شەرى جېھانىدا بىر خۇدان بىر انبىر فاشىزم دە كات، كۇتايى پېن دېت. ئەم رۇماناننى دەر كەوتىن كە لە ئاومە تووشى دا كروشتىن بوون.

ئېژمەدا دەمەوى بىو خەلكانە بلىنم كە لە ئاسنى تور كىيا و كوردستاندا بەدووى ھەوالىندا دە چىن: تېرەوانىشان بۇ سروف ھەمە لايەنە بىن و نا چ ئەندازە بە كېشى ھەمە لايەنە بىن چىروپەر دە بىن. لە دە سېكى لەم كوشە نى گايەو. ئايا دە تەوانىن بلىن: ھوى ھەمە ھىنانى بە كېشى سۇقېت ئەمە بوو پېنە كرا مروفى سۇشالېسى راستە قېتە بىخولقېتىن؟ ئايا خولقاندنى مروفى سۇشالېسى بەر بەرە پاش دووم شەرى جېھانى و مەشا؟

س. پ: پېش ئەمە بىنە سەرباسى بىن دەمە لائى بە كېشى سۇقېت لە خولقاندنى مروفى سۇشالېسىدا، بە سووى دە چىن ھەلە ئىستە لە لای راستى رۇمان و پېنوخى ئەمە بىو مروفەو بە كەم كە دەمەوى لە رۇمانەو بېھىنە بوون، پۇشنىكەردەمەوى لەم پېنوخى بە كەك دە چىن، بە تايەتسى لە مەسەلى كوردە كە ھەمەو شىنكى تېدا ئاومزەو و لە كەل ھەمەو شىنكى سەربەرو خواردا دە چىن. ئەمە پالمان پېنە دېن باقى لە رۇمان بە گە بىن.

مەن خەم ئەمەدەزلى رۇمانە ئوسراوە گان نا چ مەودا يەك بەمەننەن. ئەنەت بۇ زانىنى ئەمەوى كە رۇمان چى بە و چوون مەزور سېت و چوون كەشە دە كات، دۇوارىم بەدى دە كەرد. بە لام پەرسەى شۇر شىگېرەنە خۇى ئەمەى پروپەرووى رۇمان كەردەو. ئېشتر ھەلە تەگاندەم بۇ رۇمان ئەمە قەتە كە رۇمان چىروكى شى بوونەمەوى سېستەمىكى پېشەو بە لايەنە ئاھوورى و كۇمە لايەتسى و پۇشنىپېرە كاتىمە و ھاوشانى پېنەو پېشى سەمەلەدان و سەركەوتنى سېستەمى تازە بە گشت لايەنە سەرنىجرا كېشە كاتىمەو و، ئۇمار كەردىنكى ئەمەى ئەم قۇنانى گۇرانىكار بە بە. مەبەست لەم پروداو ئەنە حېزب نى بە، بەلكو چەمكىنكى بەرەلەو. بۇ نەوونە لە مەسەلى سەمەلەنى ئېسلامدا شى وا ھە بە لە رۇمان دە چىن. بە سوو دە چىن ئە گەر باسېك بە ئاوتىشانى (رۇمان لە ئېسلامدا) ھەمە، چوونكە لە رۇمان دە چىن بە كەم شت كە بە خەيالىماندا دېت خورناوا و رۇماننەو سە خورناوا بە كەنە.

بایه خ له وده دایه بگه برینه وه بو راستی میژوو پیمان و به دوی کښی هاوشنوهی
 روماندا بگه برین و برانین دافرانیان کښ و که پتی هاته بون. نه گمر و پستان
 پچینه نښو دنیای په گز و شوینی سره لدانی هم رومانانه دهی رومانه
 خورشاوایی به گان نه که پته پښه نگی خومان، به لکو پست به خه لته
 خوره لاتیه گانسان به ستین و هتا هم رومانانه بشگېرینه وه بو قوناشه گانی
 میژووی دېر پیمان. هرومها پښو پته پروانته لمسانه و حکایه ته گوننه کان. به
 باوهری من سرجه می سربرده و داستانه میژوو پیه کان له رومان دهچن. گنېر انوهی
 پرووداوه گانی میژووی لیسلاسی و عوسانی له رومان دهچن. بو نمونه گنېر انوهی
 گشته پېر دوزینه وه تازه گانی (نولیا چله بی) له زنجیره پک رومان دهچن. من پېم
 سه پره زور په ی رومان سوو سانی تورک هم شاکارانه بیان فراموش گره ووه و
 پرویانگره دودنه رومانی خورشاوایی و شنواری خورشاوایی له هلیه بنگاندنی
 روماندا، وک بلنی هیچ سرو ساختنکیان له گنل هم هموو شاکاراندا نی په.
 گه لیک نمونه هن دتوانین بهانگېرینه وه، وک چپروکه گانی هزار و پک شوه و
 چپروکی کرم و نسل و چپروکی له یلا و مهجنوون، نعمانه تنکرا رومانی
 گرانبه های دانسته. به لام به کیک هم پنی به به توژینه وه و پهرده لمر لادان لای هم
 شاکارانه نه گره وودته وه. گه لیک سربرده لمر هنرشه لیسلاسه کان هن له شیوه
 روماندا ده گنېر دینه وه.

ی. ک. نایا روزانی مېنالپتان زورتان لمان خویندېره؟

س. پ. بلن، نوم بو باس کردن. معبه ستم نه وه به که نیمه وختیک سورانی
 سرچاوی رومانه گانسان ده کین دهی بگه برینه وه لای بهما میژوو پیه گانسان.
 پنده چن نه کریت رومانه نو پیه کان به بی پهنه گرتن لم نسوونه و شاکاره
 میژوو پیه پهره ستین. له پهر نموش که پوشنېری تورک له قوناشی خورشاوایی
 بوونیکي گهره دهی، مسانه و دهه لاتی نموی نی به هم راستی پانه بهی. با
 جاریکي دپکه پښه وه سر مه لوی کورد. نو چرخه ی که نشتا مروشی
 کوردی پیدا تپده پهری، چنېنیکي مغزی هر رومانیکي پهنی خومالی په. هم
 چرخي وېرانگاری یا ترازیدای وېرانگاری گوننه - یا پی ناودنې بهی - و
 قوناشی ه لکشانیکی مایه سرسامی و قوناشی پروخانی خود و بنیاتانی
 خودیکي تازه و دارزانی پښوځیه گوننه کان و بنیاتانی پښومدی تازه په، پان
 ټنګشگانی که سابه تی کون و بنیاتانی که سابه تی تازه په. هرومها دنیای هر س
 هنسانی هه سته گوننه کان و گشه کردنی هه سته تازه کاله به جور و شنواری
 پښوځیه گانښه وه. به گشی چونا په تی ژپانیه تی.

رومانش بهی به خوی ده ست بو هم لایمانه ده بات. نه له لایه نیکي نه دهی که
 وینه په و نهو نمونانی که باسم کردن له زمونی رومانسوس لهو قوناشه
 ده گنېرینه وه که نښدا دمنوسن بویه رومانی فخری راسه خو پښه سته
 شورشی فخریه و لا له ماوه گانی پښو و داهاتووی هم شوربه ده کاتوه.

پنویست ناکات لہم لایمندا قولن ببینموه، چونکہ پنومدیہ کہ بہ کجار توندوتولہ. ئەم مسئلہ یە سەبارەت بۆ هەموو دەولەتانی ئەوروپا کہ لە قونایخی شۆرش بۆرژوازیەکاندا ژیان، حاشا هەلنەگرە. هەروەها پەنۆدی پۆمانی پووسی بە شۆرشی بەلشوی و قونایخی پینش و پاش ئەم شۆرشەو راستی یەکی بن ئەملاوئەلاپە.

ی. ک. : پۆمانی (باوکان و گوران)ی تۆرجیننڤ نمونە یەکی هەواجوونی قەسەگەتە، کەسایەتی ون لە باوکدا دەنویشتی و کەسایەتی پاشەروژیش گۆر دەپنویشت. پۆمانە گە ناودارترین پۆمانی جیھانە لەسەر بناخە مەسلانی نیوان ئەم دوو کەسایەتیە دامەزراپن. لێپن پۆمانی (باوکان و گوران)ی زۆر خوشدەویست.

س. پ. : بەلن، ئەمخویندووئەموه. بێ گومان مەزنی پۆمانی پووسی لەو هەلوومەرج و پەنۆدیە هوزایەتیە قورسانەو دەت کہ کۆمەلگایان هەلەسووپراند. هەلومشاندەوی ئەم پەنۆدیە و لەو شۆرشە ریشەپیش کہ قەوما گێشایانەو بۆ گەلنێک زەهیری کاریگەر و، پەنۆدیە گاتیان ناکۆک و تێکچەرژاو کرد و بۆونە هوی لە دایک بۆونی سێستەمیکی تازە. جا گاتیکیش دینە سەر پۆمانی تۆرکی، ئۆ باسی بارودۆخیکی جینی واق ورمەن و دڵگوشین دەکەیت.

ی. ک. : دەتوانم بڵینم دەگاتە لوتکەو ئەمجا دەبێژنموه وەک رومانۆسی یەشار کەمال کہ لوتکە، بەلام دەبێژنموه و پاش ئەو هیچ.

س. پ. : پ. رۆنترین نمونە لەسەر رومانۆسی یەشار کەمال پۆمانی (حەمدەوک) کەسەتی کہ لەم پۆمانەدا لا لە پووداویکی سەرەخۆ دەگاتەو. بە پای من لا کردنەو لە کەسایەتی رینگەر (چەتە) بە شیکردنەو، زانیاری زۆرمان لەسەر کۆمەلگا و راستی پەنۆدیە تیندا دامەزراوە گاتی ناداتی. لەوانە یە چەرۆکێک یا حیکایەتێک بێ، بەلام ناتوانی بپنشت روماننکی کۆمەلایەتی راستگۆ. پۆمانی کۆمەلایەتی راستەقینە دەبێ پشت بپنشت بە هەلومشاندەوی پەنۆدی کۆمەلایەتی یە چەرۆک گۆنەکان و چینیکی تازە ریکخراو لە پەنۆدیەکان دروست بکات، ئەوسا دەتوانین جوگم بەدەین گە پۆمانە. خۆ ئەگەر لای لە دۆخی نیوەچل کردەو و سەرلەبەری کۆمەلگای نەگرتەو، ئەوا لە چوارچێوەی حیکایەت یا چەرۆکدا دەپنننموه.

ی. ک. : لەوانە یە تێبینی بەک هەبێ پشنگیری ئەم خالە بکات گە باسی دەگەن، لەویش ئەو یە گەلنێک رەختە ئاراستە پۆمانی (حەمدەوک)ی یەشار کەمال گران چونکە ستایشی پەنۆدیە هوزایەتیە بەسەرچوووە گان دەگات، ستایشی بەگە گاتی (لەدخە) دەگات.

س. پ. : ديارە ئەو راستە. ئەنانت ئەم پۆمانەشم پاش ئەمخویندووئەموه. بەلام بە تێگەشتنی من لا لە نیشەجێکردنی تۆرکمانە چپایەکان لە ناوچە دەشتایەکاندا دەگاتەو. ئەو گۆندە گە پالەوانی پۆمانە گە پووی تیندەگات، گۆندێگە ئەوی گە لێی دەچنە دەری بۆ چپا دەپنشت رینگەر و گە لێنەو دەدەپنشت دەشتایی دەپنشت

به گ. بویه نووسر ناچار دهبن پېنګموه ستايشی همدوو کبان بکات. بن گومان
 لسه لهووه دووره وينه په کي همه لايسته و راستگوښته له بارمي واقعي داميزاوي
 نمو قوناخموه بمرست بخت. نم ستايش و گموره گردنې به گ و پېنګر - به
 قناعه تي من - دوورن لهومي که بهنه بابه تنګي کومه لايه تي فراوان، به لکو لهووه
 نيزيکه بېته جوړه حېکايه تنګ يا داستانه له داستانه کونه گان.
 ي.ک. راسته. شپاړز شپاړز داستانه و زماني زېندگيو ټينډايه.

س. پ. له داستانه کونه گان دهچن. تمناته من دهوانم بلېم نم رومانه له
 راستي به ميژوو پيه کاني قوناخي عوسمانيه گان و نا راده پک ميژووي کوماري
 نور کپاشموه دووره. لهوي راستي بن يشار کمال حزنناکات بچېته نيو نم
 راستانه، به لکو لي يان ه لډېت. لسه نن ناگم. لسه هه لوښتېه تي دره حق به
 مه سله کورديش. راسته کي يشار کمال له کورده کوچ پېنګراوه گانه به
 ناوچي (چوقورور لوف). ليدې بوي لا له واقعي ناگانه وه؟ بوي دهرسن؟
 هه تا ده توانين برخه ناراستي له ديواني ديکمش بکېن. نمونه قورباني دصتي
 کماليزمن، چونکه له وروښېرانه ن که له کماليزمدا توښدرانه وه و هر گېز
 ناتوانن باسي راسته گان بکمن و بن پېنچ و پها پيشانيان بدنه. به قناعه تي من
 لسه شو برخه سره کي به که ده کرښ ناراستي يشار کمالې بکېن. چونکه
 بابه خ به لق و پوپ دمات نکه ره گ و پېشه.

ي.ک. لسه چينينکي گونجاوه. ده کرښ هه لکشاني کورده به نمونه
 ودر بگيريت.

س. پ. هر گېز نه پيديوه و نايېښن. بگره لهومي خراپتر، حزنناکات نمو
 ربه کوزي و قبر گردنې نژادي مروف بېښن که دره حق به کورده ده گرښ.
 چيروکي په کيک له و که سانه ده گېرېتموه که له خپله کي دور گمونه تموه، به بن
 شهوي بېته سر دوورايه ميژوويي و کومه لايه تي و سياهه کاني نم ووداوه و
 به بن لهوي راستي به کومه لايه تي به بنچينه پيه گان پېنګموه گري بدات. دمست به
 نم چيروکي ده بات وک بلېنې ووداوينکي تا لهوپه ږي تاکه کسي به و له
 دموور به کي دامانراوه. لسه کاريکي گومان ليکراوه و پېوښته ليې بهرسين:
 چلون زاتي نم جوړه کارهت کرد؟ رومانينکي وا ده بېته هوي چ شوړښکي
 کومه لايه تي؟ پېن خوشه لسه بهرس. ناگرښت نم جوړه روماننوسه خزمتي
 هېچ شوړښکي کومه لايه تي بکات و، هېچ کاريگري به کي نييه. له وودوه
 ده توانين باسي (نور هان کمال) پش بکېن. لسه که مينک باسي شالوگوي
 پروليتارپايانه دهکات.

ي.ک. باسي خوشه بېتي معزني گل دهکات.

س. پ. که مينک، لهويش چارمري پي نييه. هر چاودېري پي بهسه. لسه نابېته
 هوي چارمسر، (خول) شاگارينکيه تي، خوښندهوه و کاري تن کردم. هينشا
 دېمتي (زه بېن) کي کردم له روماندا له بېره که له (چوقورور لوف) له ناومندي

ناروق و خویندا کاری ده کرد. نو هر چاودنیریکردنی پرووداوه کانی پنهیمه.
 ی. ک: لورهان که مال له ههموو نووسمرانی نوروک زیاتر له خو لپای
 مروفاپه تی پوهه نیزیکه به راستگوئی.

س. پ: پیزی له لایه نیم تیتا گرتووه و زور نر خاندوووه. به لام لهه چارهر
 نی، به له لگو تمینا چاودنیری، به له گمر چی چاودنیری به کی به مهار و زور
 راستگو پانه، به یشار که مال لهه ی نه کردووه. همولدهوات شی یگانموه، به لام به
 شپوه به کی دامانراو و له بری به گ و پریش به به لق و پوپ دهوات و له میجا
 هیچ دموویک لهو ناو دا نی، به. تمنا ته پروونی ناگانهوه چ پهرستندنیکی
 کومه لایه تی گمر که، جا له بهر نهوه ی که رومانه که ی گملیک راستی بهارینهوه،
 بویه چن دین دورایی ترسناکی هه.

ی. ک: له باره پاندا له محمد عارف دهینته شاعیری به یشار که مال.

س. پ: بن گومان، هه مان نسوونه، به. شویش له دیار به گمر پریش گیش گراو له
 (جان قایا) دادنیش. لهه پریش گیش گرانیکی خراب و نیشته من بوونیکی
 خراپتره. به یشار که مال له (وان) هه لکه اندراوه و هاتووته (چوو قوور ئووه). له میجا
 لهویش هه لکه اندرا و له (نانا کوی) دانیش و وک سرنیشی چمپ کردن لهو ی
 نابینته وه، پان که سانیک هه بهم جوړه بهویتی نووساندوون. له محمد عارف پینش
 نهوه ی بمریت گوتی: «لهه چی له من دهو ی؟»، له گاتیکیدا که مییک ره ختم
 لن گرتبوو. کور به کی ناونا (فیلینشا) و پاشتر دمر کوت فیلینشای کور به
 کردموه لهو بوو که باغانی فیلینشا به مرنی به که له دوو گانه کان دفروشرن. زور
 خهغه تم بو لهه خوارد. لهو تا کور ی شاعیری شورش فیلینشایه کی باغه به، لهه
 له جان قایا پروودا.

ی. ک: مخابن که ناوا بوو.

نازم حیکمهت له دهستی که مالیزمدا دیله و ستایشگر بهتی لههش بارود و ختیکی درامی به.

س. پ: بن گومان، دیار بهاسی (جمال سور به) اتان کرد. بهنم واپه لهویش
 روله به کی دهر سیمه. وا ناوی دینن که شاعیریکی باشه. بهنیم به که مییک له
 شاعیریکی جمال سور به اتان یگمین که به شیکلی له شاعیریکی روله کانی دهر سیم
 پینشان داوه، به لام شاعیری به کی نامویه. لهو ی راستی بن روله کانی دهر سیم
 باریکی گیانی ناپه تیان هه به. له باره گیانی بهش لهو کوشتارانوه دیت که
 که مال به کان دهر حق بهوان کردیان و گیشاپوه بهو نامویی گیانی پان له
 واقعه که پان. بویه به خواپیشی خویان بهم واقعه و به تواندنوه ی نه نهوه یی له
 پوار چنوه ی تور کبادا قایل بوون. لهوانه به لهه بهر همی خه می میژووی با
 خهغه و شتی لهم باهغه بن. لهم: اره گیانی به دهی به شیم و له زاریان دینه

دەرق، بەلام شەيرىكى نامۇيە نە پە مېزۋو، خۇيمو و نە پە فۇناخەكانى دروست
 بوونيمو. گرى نەدراو و نامانجەكانى ناديارن، نازانن چ مەبەستىكى مەپە. پېم
 ناكىرىت چۇنەننى دروستبوونى شەير و پەنخەنلىگىرىتى شىپكەمەو، بەلام
 زەمەت نى پە مەركە پەكەم پروانينەو مەو بېيىنن كە پېشتر لىنى دووام.
 شەيرەكانى هېچ مانا پەكى نېشمانىيان تېلانىيە و ئەم لايەننى زور گىرنگە.
 نامانجى شەيرىشى ئەواو ئارۋىشە و، ئەنناتە ھاندەرەكانى شەيرىشى لەلای ئەو
 ناديارن، ئەم مەموو خالانە پاستى ناكۇكى دېرسىم و ئەو بەھايانە دەردەبېرن كە
 ئور كەكانە ئەوئى ئو چىنەيان كىرن، پان ئەو شىوانەى كە ئور كەكان بەسر ئەو
 ئاۋچە پەننە سەپاند، جەمال سورەپا ئەم واقىمەو دېت كە پاسان كىرد.
 ى.ك: بەلنى. تەمىنىشى كورت بوو.

س.پ: با پەك با دوو و شەش لەمە نازم چىكەت بەدوېنن، چونكە زور كەس
 لىنى دوواون، بەلام مەن ئا لىنىتا پاسىم نەكەردو. ئەم شەيرە كە تووشى جۇرەھا
 ئازار بوو بە دەستى كەمالىزىم و دانى مەو دانان، كەمالىزىم بە شوى گىرت. مەن
 ئاچارم ئەمە بلىنم، چونكە بە خۇگىرنن بەشنىكە لە كەلەپوورى تور كى. شىو ئە
 كىتەبە كەتاند (سولتان محمد الفاتح) پاستى ئەو مېرە (سېرى) پە دەكەن كە
 سولتان بە خۇلى گىرت و لە خۇلى نىزىك كىردەو و كىردى بە ئوگىرىكى كۆشكى
 سولتانى. ئەم چىروكەى خوارمەم لەبارى مەنفا كەمالەو بېستو.

جارىنىكان لە شىۋىنىك لە دەورى خوانىكى خواردەنەو دانىشبو و (نازم) پەش
 لەمەر خوانىكى دېكەى دەور ئەو دانىشبو. مەنفا كەمال بەكەك بەمەو
 (نازم) دىنەرى پەتە سەرخوانەكەى، (نازم) پەش نەلەت: بىر پەنى بلىن مەن بوكى
 زەمىيا (ئەفتاليا) نېم. ئەم قەپە بەلگەى ئەمەپە كە نازم ئارمۇوى كىردەو بېنى بە
 بوكى زەمىيا، ئەرى وانىيە؟ ئەمە حاشا ھەلەنە گىرە. بە باومىرى مەن ئەو ئا پادەپەك
 بوو بە بووكى زەمىيا. بەم پەنىيە پەنۋەندى نىوان نازم و كەمالىزىم ساغ دەپنەو،
 لەوانە بوو لە بەندىخانە ھەلەنەت و دەرباز بېنى، بەلام بارودۇنسى لە ھى ئەو مېرە
 سېرىيە مەچپو كە پەلەپى لە سولتان (محمد الفاتح) گىرت و تېكىشكا و
 ھەلگەپادە. پەلەگىرىتى نازم لە كەمالىزىم ئەوكانە سەرى ھەلەكە لە بەندىخانە
 «بەندىخانەى كۆمەرى» بوو، وانىيە؟ ئەو جەنى مەردن و تېكىشكانى ھېواكان
 بوو. سەرىچ بەدەن ئەو كىتەبەكەى «داستانى ھىزە نەمەۋىيەكان» دەۋسەت و
 پاشترىش ستانى دەكات.

ى.ك: بەلنى، لە سازشكارى دەچن.

س.پ: بەلنى، ھەلەنەدەن باش لە نازم ھالى بېنى، ئەو دىلى دەستى كەمالىزىم و
 ستاپشكەرىيەنى. ئەمە بارودۇنسىكى درامىيە. لە بەندىخانە ھەلەنەنى پاش ئەم
 بارودۇنخە درامىيە بوو. ھەلەنەنى زور گىرنگە. پېم واپە نازم بە ھەلەنەنى بىر
 پەكەننى سۇفەت دۇراندۇوبەتتى. ھىندەك كەس دەلەن بوو بە شەيرىكى گەورە،
 بەلام مەن وای بىر دەپىم كە ئەو راست نىيە. ئەو سالانە نەرىت واپوو كەسانى

هواچمشنی له مو بهنه زورناژمنی پروهاگندلی سوغیت. لهوی راستی بن نمعه بارووخسی راستغیتنی لهو بوو. دپاره من لایغه گانی دپیکه ژبانی فیراموش ناگم. گملنک شمیری جوان و سرنجیراگنشی نووسیون، بهلام بهلای منموه پهنومدی به خاکی تورگیاوه و همولی هه لنه گندرانلی له خاگه گرنگن، چونکه همولو کوچگره دنلک ده کنشینموه بو ریشه کنش بوون. نه گمر نم ریشه کنش بوونه بهر خوروا نیکي بهرانهر نه بن، سوودی چنی به؟ بو نمونه ده چینه باکو و باتووم و گورانی بو نیشتمان ده لیت و به سهریدا ده گری، بهلام نه هیچ کرده به کی لئ دهوشنموه و نه کس ده پناسن. منیش چواره ساله له نیشتمان دور کمو تووموه باش له مانای له خاگه هه لکنشیران و له گیل دور کمو تنه وه تن ده گم، بهلام کس نانوانن به خیانه تکاری نیشتمان تاوانبارم بکات و کس نریه وک من نیشتمانی خوی خوش بوی و همنه نیشتمانه گانی گه شان کرده بن و له پرووی پهنهست بوونموه به گیل و نیشتمانه که بهوه شان له شام بدات، من نامووی لومه تنی که سترخمی و پخا بهری به منمهال هریه کتک له نیشتمانه کوی دور ده که ویتنموه. چمنمهال کس هه ل سهر خاکی نیشتمانیان و له راستی خویانموه دورن و له نامو بهیدا دژین بگره دهرهق به نیشتمانیان خیانه تکاران، همرچی (نازم) دملین لوتکه به، بهلام دهن به شوره به کی واقعه بهانه نم لوتکه به هه لسه لگنشین. گملنک نووسر و وینه کنش له تور کها هه. ههال رنچکه بیان گرتوومنه و دهنه هوی خولقاندنی قهرانی لیکری له بری لاساتکردن و پروونکرده به بیان. من همر گیز بهرهمیان ناخویننموه، چونکه بهر پروونیم بن ناپهشن و له گمر خویننموه بهروراکتم تیکل و پتکل دهن.

مایه‌ی بایه‌خ پنهانم.

س.پ: ہرچی؟

ی.ک: سرلمبریان پاسی بھڑی و مردن دھکن.

س. پ: تڙا هر لاهه، بملگو له لاهو ونيشي. زوريان لاراني پټيان لاهو چ
پټاخه پکله کاپم کړووه، لوان خو له پټاخه دمزنهوه. لاهه واته دوورگوټنوه له
راسته کانه، لوان به تاپه پټي زور له راسته سياسي کان دوورده کونوه. و غلغات
به شپوه کي لاراستو خوځي به کار دمخنيږي. پټي گومان ناگواني هم جوړه
پرهه مانه پوښيښه. زوريان هم شپوه پټ، وکله (له تپلا ليلهان) و هي ډيکشي.
نيوه هم جوړه پرهه مانه تان خوځيښه وټوه و راژشپهر اټان شي کړوه وټوه. من
حمزه کم که لک هم شکر نه مويه تان و مر بگرم. نو له نجامه دپاره چي هو که به
مستغان هتيا؟

ی.ک. و مرزی و ہر والہ لہ دولت دور کو نمنہ و بہ کم معرفتہ پیخساو
قوسنہ ہر دو بارہ گہانہو نہو ہاوشی دولت. سرجمی پڑمانوسانی لای
کور و تورک کہ لہ گیل (۱۲)ی نہیلولدا سربان ہلدا، بہ لووسہنہ،

پژمانوو سائيمان جو کسي لعلو ٻرلي شور شگنڀ اٿيان داد.

س.پ: تڙ مڃست لوءِ به لوانه ٿاسو دولت تڙ ٻيهر اندوه وائي به؟
نه گهر وڃست ٿاسو دولت تڙ ٻيهر ٻڌي و له ٻيهر اٿا سر ٻيهر گري، ڊڄن لڪ
هر گوي به چونهي ٿيهر اٿي ٿم ٿاسو به لمد، به لگو ٻيو به ٻنجهه کائي
ٻه رعو اٿي هائڻي. لمد له ٿور گيا ٿي به.
ي.ڪ: به ٿي... تنها گوتايي هائي هه به.

س.پ: ٻن گومان. ده زانم مرڙي ٿورڪ خاوضي چندين به مرڙن و گولوه
ناگه نهوه هوليڪي زور بدن. به لام شواو و پايد گاتيان له واقعو دورن به
شيوه به ٿا ٿوانن خو له هه لوشان درياز به گن. به باوري من ڊڄي چاو به
ٻنجهه گائي ٿو نه توهه پهرستي به ٿور کي به ٻه پششنيوهه گه لنيوهه
دمت پڻ ده گن. نه گهر سر لعلو ڪماليزم يا عوماني چيني هه نه نه گنجنهوه،
لهو خاڪي نه نادون مرڙي باشي ٿي له هائڪ نائڻ. له سالن و هه تا له سدهاي
دواييشدا ٿمه ٻروي نهاده. به لام ٿم شاڪه پشش ٿوهه له سده گائي سره تا و
ناو مر استدا مرڙي مزني خستوه. خه لڪا ٿيڪي خستوه خاوضي گليڪ بهاي مزن
ٻيون ٻو سر پاڪي مرڙا پيئي، وائي به؟ هر گاتنڪ ٿاسو نه توهه پهرستي به رنڪ
ٻو ٻيجهه وه و ڪماليزم نه نهني ڪرڊي و مرڙي ٿورڪ چو ٻيجهه ٿيو قاوغي خوي
و سولتان له سر حسبي لات و ٻووت ٻووني دم و ٻيونهه گائي گوره ٻو ٻي،
ٿو گاتانه نووسري گوره ڊمر نه ڪوتوون.

ي.ڪ: ڊمر نه ڪوتوون. به لام نسونه گائي نازم و به شار و ٿه حمده عارف لاني ڪم
شتيڪيان دهواند. لايغي سر نجر اڪي شيش ٿوهه به نه نانت نسونهي وڪ ٿوانم
لهم قوناخدا ڊمر ناگهون.

س.پ: ٻن گومان مڃستان قوناخي پاش (۱۲) ي نه يلوه.

ي.ڪ: ٻگره مهه ستم سالاني حفتاو هشتا به.

س.پ: ٿمه پيونهي به کي له پسان نه هاتوي به راستي به بهر چاو گانوه هه به.
ده توانم ٻو تائي ٿيڪ ٻدموهه ٻوچي له سده گائي رابر دودا بهاي گوره گوره
هه ٻوون؟ چونڪ دولت و ڪومه لگا تا ٿم راهه به ٻي دارو بار نه ٻو ٻوون، پاڻ
پيونهي دولت به ڪومه لگا و هي ڪومه لگاڻ به دولت توهه تا ٿم راهه به گنڊن
نه ٻو ٻوون. به لام شيشا دولت ڪومه لگا به ڪارههيني و تا ٿو ٻه به ڪاري
ٿي ڪر دوهه ڪه ٿي ڪومه لگا ناتوان مرڙي مزن يا هه لڪهوتو به خاتوه.
ي.ڪ: ڪي شهي ڦور خڪرڊن له گور ٻڌا به.

س.پ: ٻن گومان. ڦور خڪاري توهه و ناومدي ٿم ڪاره به.

ي.ڪ: وانه له سالاني هشتاوه و به تايه تي له پاش (۱۲) ي نه يلوه مرڙي
ٿور گيان ڪر دوهه به سير ڪنڪ. دياره سير ڪ نه شيري هه به ٻيڪ بخريٽ و نه
ٻو مانڻش ٻنووسريٽ.

س.پ: ٿمه راي زور ڪسه. ٿوان ده ٿين ڪرن لواني ٻوشنير به به ڪجاره کي

له خوښمنموه و لموونې بالا و تنانته له زیت له پیش داپراوه. نه گمر دتموی نهمه
ناوښنې ژبانی سپرگان یا ژبانی هر میروویه کی دیکه. راستن په کی ژبانیکی
میروو لاسا له ناراداپه.

ی.ک: لعمه تنکشکانیکه باومری پنی ناکریت. خو پروپاگندهی جنسی له
چله پوپه داپه، چا هر چو نیک ناوی میروو یا هر شتنکی دیکه پنی. بهلام لعمه
نمرزی ژبانیانه .

س.پ: هم هلدیره پرو له ژبانیکی تازه لانه په. لعمه دوزینموه نی په. با ناوی
تنکشکان یا هر شتنکی دیکه پنی. بهلام له گوه مریدا ژبانی سره تایی تیداپه و
دزگاکانی پراگه باندن بره بو هم ژبانه په پيدا ده گن. وک بلنی دوزینموه تازه
جیهانی لیسریالی پنی. نه خنرا هدا نه گمر لشمش پشمی پرنسپه کاسان نه پنی.
هم پروپاگنده و چاوبه ستانه دمنه لمتنری پنی. بهلام لعمه ده له چ دوزینموه په
دمژن؟ خو کاتیک ساکارترین شتوی برهمه پنیان به پروپاگنده دمنه شتنکی
گوره. لعمه گمرانده و چوونمال ژبانی سره تایی ده گه پنی.
ی.ک: نهمه دواپی به مرؤف ده پنی.

موسا عفتنر دروشانموه په کی لای نیمه بینی، بویه لیمان نیزیک بووهوه و سرلنوی ژبانی به بمردا کرایموه و بوو به لایتکی جوانخاس.

س.پ: پنی گومان. لعمه له بازارې روژاندا زاله. نه گمر رومانیک لمر هم بابته
بنووسم، له وانه به ناوی بنیم هلدوشانموه یا هر مس هینان بان رنگ رومانی
بسته بالا بوون پنی. ده کریت شیکردنموه دریژ دریژ لمر هم بابته بکه پنی.
بهلام نیتا کیشه که مان نهمه نی په. نیتو ده چنه پان نهمه که ده لیت بارودوخه که
له کوردستان نهمه او پنیچوانه په. من نارمزومه هم لایمه که منیک روشن بکعموه
چونکه هم که په راسته.
ی.ک: بالا کردنیک هیه.

س.پ: دروشانموه په کی کوردانه هیه، به نایبته نه گمر هم دروشانموه به له
لای خاونه گانی نه پنیراو و به نهمه نه گیراو پنی. جوره دروشانموه په کی دیکش
هیه، هم باره پان به ژبانموه ناودیر ده کریت. ده توانم هم لایمه پروون بکعموه.
پنویسته هم ژبانموه په جوینکرموی خوی هیه.

نیتو دزمان بنچپنه گانی دروشانموه پان ژبانموه لای فمرنسی په کان له
سره تاگانی سدهی شازده پیموه ده ستیان پنی کرد. سرما هیندیک ریپازی فله فی
دمر کهوتن، پاشان چنه ریپچکه یا تومزینکی لعمه بی پان به دواداهات و، لعمجا
هیندیک ریپازی فیکری گه بیان کرد و دوزینموه زانستی ده ستی پنی کرد و

هنگامی شورشگنانه گورج هوونوه و به بهرپاښوونی شورشی فخریه تعقیبوه. باسی سردمښکی منډووی ده که ین که خو له دووسه سال لمو بهر دعوات. شورشی پروویسی له سالی ۱۸۲۵ بهدواوه دسستی پښ کرد و چرخنی نمدی له سالانی پنجای سمدی نوزدوه دسستی پښ کرد و له سالانی حطشای همان سمدی جولانموی (ناردونیک) و له سالانی نومه کانیشتا جولانموی مارکی پهره پان سغد. هر له سره دای سمدی بیستیشوه نالوگوری شورشگنانه دسستی پښ کرد. واته کوی نالوگوره که کانیکی پښمچن له نټوان (۱۰۰-۱۵۰) سالایه.

به لام بهر هانی کوردی لاوا لی. به. له گمر سرگوتی پان نمایی ناچاری نالوگور یا پرمسندن پوه له ماوه به کی به کجار کورت غایاندا، چونکه جور و قهباری شو گوشارانی که خراونه سمر زمان و زیانی کوه لایستی و هموولا پنه کانی دیکه وایان لی کردوه دست بهسته و توند کونترول و چاودیریکراو پښ و له ژیر لم گوشاراندی بنالینن. (لیسماعیل بنشکچی) ساموستای گموره و پایه بهر زمان لا لم خالاش ده کانهوه و دلیت: بارودخی کوردستان له می کولونی زیاتر به فوردا چوه و پرمه ترسی. به رای من لم بارودخه دمرنجاسی رسته کوژی و تر کردنی نه زاده. جورها زهرورنگ هن وک یکه یا دوو زله تن سنواندن و لهجا مروف دهنه نامرانیکی ملکه چ و به لاسانی به کاردیت. جورها زهرورنگ هن مروف تا دوا هغاسه لغینو دهن. به که میان پست به دوو زله دهنه تن تا مروف بکانه نامرانیکی ملکه چ و به زبان بهیلتیشوه. هرچی دووه بهردوام ستم و زوری لی ده کریت، مادامیکی مروفی کورد له زباندا ماوه و پښو سته هغاسه دعوات و له جوغزی زهرورنگ نه پښه دمری و تمنانهت هواری نه پښت بلنت: «ای ... من دمر» و نه توانی مشی بهر بکانهوه و کولمشته یکه بگریته لایه کی دی. له کانیکی لایه کی دیکه ماوی مروفی کورد نادان بلنت: «دیهه کویلمی له لقه له گویت، به لام پښم بهه کهمینک بهویشوه». له گمر له سردمی عوسمانی و سردمی کوماریش به تایه تی ورد بهیمنوه، مسطه کان باشتر پروون دهنوه، لهوه تا له پروی لیز پایموه بهر خوده کان لغینو دعوات ونوری زمان لی زوشتکردنی دیت و لهجا پرووه گاته ناوی گولده کان و ناپانته لی. لم هموو کردوانه شو موچاره پروون ده کانهوه که کوشکاری به کومل پښی گپشتوه. لهه شو بارودخه به که باسی ده که، بارودخیکه پرمه لی دمری.

ناکریت له بارودوخ و پرمسندنکی منډووی لم جورها مروفی کورد بهو قوناخاندا پمت بهن که له شورش کانی دیکه باسماں کردن، وک قوناخی فلسطی و قوناخی لمدی و قوناخی ناردونی و مارکی. ی.ک: لم هموو قوناخانه تیکمیر دهن.

س.پ: له گمر هاتندی... لهوه به یکه که پمت دهن. به لکه به کی دیکه به قه که پښومان لهوه: هر کورته چپروکیکی کوردی یا هر شمیریک به

زمانی کوردی بنووسریت، حوکمی له سیداردانی لیسر دهریت. راست لیسر پروودعات. واته مروئی کورد ناتوانی له پرووی یاسایی یوه دیوانیکی شیمری جوان بنووسن، هتا نه گهر بېشینووسن نه خوینمړیک و نه چاپکمریک و نه فرشپاریکی چنگ دهگوئ. نیدی چوڼ بتوانین باسی تومزینکی لیسر بگهین خیزمته شپړی بکات؟ له بهر لیسر هم تومز مه گورمترین گوناحی سیاسیه، لښخو شپوونی بونی یه، وانی یه؟ نسوونی لیسر (موسا عسکر) که سالانیکی درپژخایین شیمر و پومان و شانوانامی نووسی، بهلام سرپاکی قهغه گران و لیسر همو شاکاران پوناکی یان نه بېسین. دواجار دروشانویه کی له لای لیسر دی، بویه توختمان گوت، چونکه دهیزانی لیسر جهامور و سرگرداپه تپه دوزیونوه که خمونیا پتوه دېسین و سرلغوی زیانی بهیردا کرایوه و ویک لویکی جوانخاسی لیسر هات.

ی.ک: ویک مندان واپو، سرلغوی له دایک هووه.

س.پ: به لیسر، سرلغوی گیانی بهیردا کرایوه و ویک مندالی لیسر هات. لیسر خاله گه لیک مسئله پروون ده کاتوه، به لیکه یه کی دروشانویه لیسر لیسر که پیشتر گوسم. زیانده لیسر سرلغوی و تازه هوونه بهیر لویکی و له مسئله پارتی کریکارانی کوردستاندا هت. که ساتیک هت پنجا سالان له زیانیان هرودوه سر بهی ناکام. لیسر لیسر بهیر که خیزمان دهکره بگهین.

ی.ک: قسه بهیر که هیه (نیمه ایل بښکچی) ماموستای گورمان بوی راگواسم. له گهر بهیر به هه لیدا نهیریم لیسر: لیسر بهیر له سره لیدانی پارتی کریکارانی کوردستان هاو بهیشمان له تیکوشانی کوردیدا هه وو، بهلام...

س.پ: «تیکوشانی زیر سفر هوو. تیکوشانیک هوو له زیر سفره دسستی پنی کرد و کتبه که ی به سفر گه یاند». وا ده لیت. به لیسر لیسر که لیسر له پراسی گهیشتوه و خوی دحاسی و ده لیت: «به لیسر تیکوشان گه یاندراپه زیر سفر». لیسر پراسی یه و به لیکه به بوی قسه پیشووم. من دسوی لیسر که ده بگهین پروونی بگمموه. له گهر هون بدم باسی لیسر تیکوشان بکم که له پښای فلسفه و لیسر بهیر به ناوی پارتی کریکارانی کوردستانوه ده بگهین، پیمان ده کریت بلین: لیسر که دتوانین له پښای فلسفه به پنجا سال پنی بگهین ناچار کرام له درپژایی زیاندا بگم. لیسر لایسی ناپین ده گریتوه. تا بتوانین له جنو پنی لاین له لای مروئی کورد و چونی تی گارتیکردنی تن بگم. پنویسته باسی سالانیکی دورودرپژ بگهین. له کاتیکدا من ناچارام به ماوه یه کی گورت لیسر مسئله به چارمیر بکم. لیسر تومز لیسر بهیر که پنجا یا شست سالی گهر که نا خیزمته شپړی بکات، من وای لیسر ده که له کاتی شپړدا گتیه بکات و بېسته بېستیک لیسر شپړه. لایسه سر بازی و سیاسی و موسیقاییه کاتیش بهر شپړه یه. لیسر بارودوخه که شپستا دېسین لایسه: لیسر نوانایمانی که به درپژایی چنیدین سعه و به چنید قونانیک له شپوی چنید خولیا و تومزینکی لای

ههنگه گهله پهره یان سهغه ناچاره یوین به شهویه کی تیکه پریو له یکه کاتدا و له وینهی تعقینمه دا به جی یان بهننن و پهره یان پین بده یین. هوی پشت لهوه جوړی گوشار و زه به روزنگه و گه له گه یوونی خراپی به میژوویه کانی سدان سالی بوو. هممو له مانه هه لیان پینچاین هم ریچکه به بگرینه بهر. له وانه به گه سایه تی من دهر پینگی راستی لهو بارودوخه یین.

ی.ک: لاپوی خوشه ویستم، ته قینهوه له گه سایه تی جوانی لینهوه به چاو ده بهنریت. به لام مودای ره گدانه وی له تم قینهوه به لهو مروغه کورده دا چنده که به گردهوه یوونی خوی سلماندوه؟

تفاندنموی کسینک که ماوهی چوار هزار ساله به خه گیری نازار و سرکونکردن بووه، لهرکینکی زور گرانه.

س.پ: هممو خسینک گه پشتم به شیکردنموی کومه لنگای کوردی. شیکردنموی من به گه سایه تی، له راستیدا شیکردنموی گه سایه تی خومه، چونکه شیکردنموی گه سایه تی من گه سایه تی کوردی و پاشان شیکردنموی کومه لنگای کوردی به. به واتاپه کی دیکه ده لنین: «باهه تی شیکردنموه که کسینک نی به به لکو کومه لنگایه که یا چینکی کومه لاپه تی به و، به ماوه به کی دست نشانکراویش نی به به لکو به سر له بهری میژوویه که». لهه راسته. شیکردنموه له مجا تعقینهوه. سرنجی خنرای می جو جو له کاتم نادمن؟ من تینه کوشم هم شینوزه وک ته کتیک و تمرزیک له زیان بهننه نینو حزب و لغفامه کانیوه. به لام نا نشتا سرکه توو نه بووم، چونکه جی به چینکردنی قورسه و حالی حازر لینی تی ناگم. تفاندنموی کسینک که به ماوهی چوار هزار ساله دوو چاری نازار و سرکونکردن بووین لهرکینکی زور گرانه. به واتاپه کی دیکه، من لهو کاتمه که تمعنم حعوت سالان بوو به ناووتاوینکی زوروه بایه خ به تعقینهوه دهم. به لام جی به جی کردنی لهوه له هه فالانساندا به ماوه به کی کورت خایان لهرکینکی زور گرانه. لهوه به دهر هیچ ریگاو چاره سرینکی دیکه نی به. شری بهر دوام و لهو زه به روزنگه میژوویه به کی هه به دهسته بهری له نیو بردنی هر شهویه کی دیکه به بهر خودان ده گن. بهروانه شوپش و بهر خودانه کوردیه گان، به قناعتی من هم بهر خودانه خویان خویانیان له نیو برد. بهروانه شینخ سعید و سید رضا. به لنی له وانه دماوون. (بازاری کی نه پخوانی به ماوی (۲۴) سعادت در بهیات و بهر خودان بکات و بوو به نوکری نوکمران و له معش هیچ به هاپه کی نه شتمانی ناهیلنی، چونکه هم جزیره هه لگه پانه وانه له هه لومرج و راستیه کانی کوردستاندا هر بهرین پهره یین ددهن و له دهر دهری و نازار بهولاوه خنریان به نیو چاواوه نی به. من مروغینکم توانومه به باشی دهرس و پمند هم پروا واتهوه هه بهننجم، هه تاگو تابه تسمندی به کانی خوش له زیاندا وک گوزمرانی هه نوکرم و هنری قسه سواریم و توانایی بالام له چار سر

و جی بهیچ کردنی پراکتیکی به شیوهیه کی راسته و خور. دیاره من هموو لعماتم دانمهیناوه. بوم باس کردن که من وهختیک له دایک بوم بنهیزترین مندال بوم. نالیم لعه بهخششی خواپه، بهلام پینگهانی لعه بهموای خوم و هوله گاتم بؤ خوچاگردن که سایه تسمی وای کرد له پریمویکی سرنجراکتشدا گهشه بکات. ملسلانی به کی همیشه بیم له گدل خنزان و گوند و پوئشپیری کهمالی و چینه کرپگرتنه کاندایا همبوو. سرنجامه کهشی لیم پینگهاتیمیم بوو که بهرهمی لیم هموو ملسلانی یانه به. من تنده کوشم پاریزگاری له خوم بکیم و به شیوهیه کی سرنجراکتشیش داکوکی له خوم بکیم.

ی.ک: لایا لعه به لمریزی داکوکی له خوگردنه؟

س.پ: به لایا به لمریزی داکوکی له خوگردنه و هیز و پینز له بهر خودان و مرده گرت. له گهر بهر خودان بهیوی سربگهوی و تیک نهشکنی، دهبن زیرط و پلان داپیز بن، لئستا با بینه سر لوهی که لیم که سایه تیه چی ده گه یمنی و چون دروست دهبن. سرنجی واقعی نه تهمویی کورستان بلن. که قوزانخه گانی دروست بوونی شوپشی به لایدپولوزی و لعه دب و سیاست و سازدانی ریکخته تهموه تندا تیککل و پینگکل بوون و لئمش به یلک که پرت و به شیوهیه کی به نئو به کداچوو له هموو یاندا دیزین. هموو لعماتم چارمیری گرتی کوپیری کوردی دادمنن و یارمستی دروست بوونی بهندیواری و پشوودی کوردی تازه دعدن و جور و خمه لستی پینگهاته تازه که و خاسه به بنچینه یه گانی کومه لگا دیاری ده کمن. له گهر رومان و لعه دب لهن، زحمه ته راستی و گرتی کوپیری کوردی و چوئیه نی کردنهوی لیم گرتی کوپریه و چارمیر و تمقاندنوی کتسه که لیم بکرتن. دفا هیچ هاو بهشی به کی له گوربهانی خه باتدا نابن.

ی.ک: لایوی لازیم. پینش ناویک گوتتان: «شوپشه کاتی شیخ سعید و سعیدا رما خویان خویانیان تیکشکانده». هروما باسی (شیکردنمه) تان کرد و من گوتم (تفینمه). با له پروی سیاسیعه پروانه به به ته که، لایا ده توانن بلین نادگاره گاتی سالی ۱۹۹۲ بهم شیوهیه یی خوارمه بوون: پارتی گریکارانی کوردستان و لایو تفینمه یه گیان بهدی هینا و تورکیا راهاتوه (سعید و رما) سرگوت بکات، بهلام لئستا ناتوانی لعه بکات. لایا لیهو تورکیا به که سنوویک بؤ لیم تفینمه یه دادمنن؟ مبهستم لعه به تورکیا دمنن: له سنوویا به هیزم و ده توانم شوپشی کوردستان لهوی هلهوشتنمه یه با سنووراری بکیم و دیواریک له بهر دهیدا دابنن. لعمجا پروده کاته باشور و لهوی دیواریک بنیات دمنن بؤ رپگرتن له دیزپوونوی گاریگری لیم شوپشه. لوانه به گاریگری لیم شوپشه پل بؤ تورکیا بهاوپژ، بویه هوله دات به دانانی دیواریک لهوی ته گهر بهخاته بهر لعه. لایا لعه بهر کردنهوی به تی؟ یا بهو چمنه که گیمه اتاهوه «پنکموغانی پوئشپیرپاریزان و سمندیکایی پاریزان... هند» لسمر پتودانگی بنگه گانی پاراستنی وک گوندیاریان و فراوانکردنی چوارچینوی لیم بنگه به نا

باشوریش بگریشمه تا بگه بئدریت تورکیا، ئایا تورکیا لم بزیگایدا
 هولدهات؟ یا به واتاپه کی سربازی: تورکیایک که پن دضیته سالی ۱۹۹۲ و
 نه پتوانیه لاگری شو شوپش کوردی به خله بکات که به سرگرداپه تی ئیوه
 برپاپوه، هولدهات سنور بو تعینومی دابنن، ئایا لمر لم بنچینه به
 نه کتیک و ستراتیژی خوی دافنی و دیاری پان دهکات؟ بو لوموی شوپش روو به
 باشور و تورکیا نه تعینشمه، هولدهات چمده بنگه یک بو لم مه بسته
 دایم زړینن؟ نمونه به کم له راگه یاندنه گانسان به ننجام هینا لومده چن که باسم
 کرد، ئایا تینه کوشن له سنی خالدا دپاریتان بکات؟

س.پ: تورکیا له لاسی رسمیدا له وجودی مندا یا له حیزبماندا لووتی پوهه
 به لووتی شتیگهوه که چاومروانی نده کرد، لاسی لایمینیکی زور گرنگه، لووتی
 پوهه به لووتی شتیگهوه نه حنبی بو کردبوو و نه چاومروانی دهکرد و نه نمانهت
 دهشتوانن ریسوای بکات، نه گمر له به سهراتی چل سالی کورد ورد بهیتمه،
 چاومروانی په پیدابوونی شوپشگریکی وک من ناکه ی و هیچ نمونه به کی وک منت
 له هیچ کتینیکدا به تووشه نابن و پتم وانی به تا ئیتا لم راستی به یان بو
 نزم کرابن، به لام لوموی کعموما قعوما و ئیتا له تینگه یشتنن لم پروا دوما
 هست به زمحه تی دهکمن و کردو کوشیانه بو شتویه رتوشوین دابننن که لئی
 حالی بوون، شو ری و شوینانمش که بهری لئ دهگتمه بهم پنی بهی خوارو من:
 نه گمر نه مه کورد بئ، جاران چیمان به کورد کردووه دهککین و لم
 دهگمرانومه سرکوت دهککین وک چون دهگمرانومه کانی پتوشمان سرکوت
 کرد، نموده یان تاتی کردووه و بویان نه چوو صر، بویه پتایان برده بر حوکی
 عورفی و بوشی ناوارته و هنزی حمیدیان پتیکموزا و سمرنه کموتن، شو
 شتوانانی دیکهش که پتایان برده بر همان چارنوو سیان به نسیم بوو،
 گوتیان یا به تیرور بمرنگاریان بهیتمه، تیروره که یان به هوی مشور بخوری
 خومانوه به سر کموتن نه گه یشت، ئیتانی دوله تی تورکیا له گن سالی ۱۹۹۲ دا
 کموتووه نه شو گنژاوی کوملنیک قهرانی عاسی بهوه، دهکریت له بارودوخنکی و
 ئالوزدا په تای کوردستان به ئاسانی بو خورشاوا بگوازیتمه، کموتنه
 برگرده نهوه بو دانی ری و شوینن قهغه کردنی لم تشنه کردنه، به تاپه تی له
 بزیگای شو هسته شو شتیمانوه که بلاوه کریتمه له ناوخته کانی هم توپزه
 پو شنبیره به پتستکراوه و گمارو دواوه کان و هم ناقه سغده یکاپه کان و شو
 کومه له حیزبسی یاندا که پتیکده یترین، سرچم هولی گرنگن بو
 سنوردار کردنی کاریگری شوپش دهرین، هولدهات سرائی پاریزگاران له
 سمروردی شو هموو پتیکه اتانه دابننن که کوملنگای تورکی یان لئ پتیکدیت،
 وانه دهکریت و هلامی شو پرسپاره بهیتمه «پاریزگارانن ئیوه کتن؟»، پتو بسته
 شو پروتیکریتمه: ئایا لم پو بیه له لومرو پانی ئیوه؟ دپاره لومیش همان رتو
 شوین هن، لومان بر له تورکیا مشوری خویاتیان خواردووه، هیندیک

گېروگرفت و بعدحالی بوون له لیوان دوله تانی لهوروپا و نورکیادا همبوون، له کاتینکدا تورکیا کمیته پاراپوو و تمجا کموته نهمیشتنی شم گېروگرفته بهومی که هرچی په کیان دمو بیانداتی. دانیمارک و سوید و سویسه و فمرسه و لېنگلتهره و نه له مانیا چینیان له تورکیا ویست بریدیان، وردتر بلنن لوانن خاوضی تورکیان و بو خویانه.

ی.ک: به لن، دمرگاکانی کردونهوه.

س.پ: خستوونه سر پشته، به نایبته تی له پروی گمشت و گوزار و وهبرهښانه وه به لام له پروی سیاسی یوه تورکیا بوو ته بهندی فرمان بهرمار بهی پرینگانه وه هر ناوایه کیان بهی چنی به جینی ده گات. بهرانه به هموو له مانه، لهوروپا لهوی په مند کرد له بهرنگاری پارتی گرینگارانی کورستاندا دوری پاریزگاری تورکیا بېسین. بویه بهوه په یسانامه و پیکگوتنه گانی خوی سه بارت به مانی مروث و لهو دیسوگراسی بهی که نامانجینکی خوی بوو ژیرپینی نان و شم هموو په یسانامانی شکاند و بهرانه بهو دسکوتانه ی که تورکیا به خشین. لهوی که پرویدا په ککهوتننکی نینو دوله تی کونه پهرستانه زورخرابه. شم نمونه به دقاووق په کینتی سرفتی هله شاهه و نه امریکا و دوله تانی دیکی خوره لایش ده گرینه وه. تورکیا بهم شنه به ری و شوننی بو ریگرتن له تمینه وهی شورشی کوردستان له گورمهانی نینودوله نیدا دانا و هموو لهوانه تی به کوشی سلیمان دبیریل و عیسه ت لنینو و حیکمهت چه تین و هروما به کوشی شو نوکرانه ی کورد کران که برهویان بهم گوتیه دا: نه گر کوردستان دمو، نمونه ی خورناوایمان له لا هبه و لینه له گلن تورکیا و له گلن (حیکمهت چه تین) له لیکه گیشووین. شم کوشانه له (فیهننا) له گلن جه لال تاله بانیدا و له (بون) له گلن مسعود بارزانی و له (پاریس) بیش پزگیان دایوه، تمنانه تینه باش دزمانن لهوانه بو له امریکائی چوون. شم هاوجووتی به نینودوله تیه و به پاره تی نوکرانی کوردوه به دامت هینا. شم هاوجووتی به نینودوله تیه لاراستی پارتی گرینگارانی کوردستان کراوه.

هرچی بارودوخی ناوخری تورکیاشه تا راده یکه جیاوازه. گوتیان شم کارانی که کردوومانن «یکه کموتنی نه تمه یی» به له پهرلمانی تورکیادا. له ناسنی کومه لایه تبشدا شم شه پوله شوئننی بهی شم دواپه یان ناونا «به گگرتنی کومه لگا و پادوستانی له پروی تیروردا». شم قسومتلو گانه دستکردی لهوانن. به باومری من لعه به لگی رادی ترسیانه له شورپی. له بهر لعه ههولدمن کومه لگا بهرو دواوه بهن تا بهرنگاری شورپی بهنمه. به لام شورپی هینشا که به نورکیادا بلاونه بووتموه. لینه دزمانن چون چمی تورک ماوه به کی که م پاش (۱۲) ی نه پیلوول کویربوووه و لهوه دمرچوو مفرسی بهی بو پزنی تورکیا. بویه باش دزمانن شم ری و شوننه روو بهرووی چه پی تورک نه کراونه وه، چونکه تورکیا لهو پیکهاتانه ی که له سالنی حفتا و هشتادا کموته بوو و هتا له پیکهاته کانی شم

دوايېش ناترسنې. ږنگ تورکيا له بمرنگار بونو نه وياندا سر کمونو وېن، بهلام وېسرای نعو ده ترسني. هوی سره کی ترسانی له مووه سر چاوه ده گری که شوربه که مان له گور په پانی تور کېدا ږنگ بدانه وه و لهویش لهوه نیگه رانه. تمنا ته سر وکی لمرگان و سرو و سیران و وزیري ناو خوش باوې بهوه ناگه که شورې شنگی کوردی و گنځه په کی کوردی هېن و بهم پنی به ږقوشو پنی لم دوايېه پان پره پنی ددهن. هینانه گور پنی سرانی پارینز گاران له تورکيا سوو دیان پنی ده گه پهنې. پېنم وایه هتا له زانکو کانېشدا له وانه پان داناوه. خو بنگه ی خو پندنی بالا ږنگ خستنکی لهو پارینز گارانه په و بارو وخی سغدیگا کانېش هاو شپوه په. سر براری لهوی که زور له سر و که گانی سغدیگا کان، سرانی پارینز گاران. لای ښه تاهیر نادیمان ناغا هیه و لای ښویش فلان ناغا و هره دو کښیان بو بمرنگاری شورې په کده گرن و بملک ښایان هیه. ږوژنامنووسی تورکياش همان شپوه هیه، لهوی پنی بس نی په له ږیزی دوله تدا پنی یا شوینک و ته ی پنی، به لکو لمرکی پاراستن و بگره سر وکی پارینز گارانی له نمتو ده گری.

ی.ک: له بهارو نه گمر توانیان له مرو قایه تی خو پان دابمالرین و خو له مینروویان بېزنموه، ده توانین بلنېن پارتی کرینکارانی کوردستان سوو دینکی گوروی بو سغدیکا په کان و ږوژنامنووسی هیه.

س.پ: «توانیان پاره پېدا بکن» مېهستان نعه په. به لنی نعه بارو وڅه که په. ی.ک: نعه بو هونرمندان و ږوشنیران و ماموستایانی زانکو کان و گلپکی دیکش بوو به خیر.

همه وړان گوټیان:

مووچه زیاد کړدن له ږوژهی گاب (GAP) دا به خشتیکی ټاپو په!

س.پ: ږوشنیرانی سرانی پارینز گاران. وا نعتان بو باس ده کم. له وانه به من له ښوه پتر ناگام لم بابته پنی چونکه لمرمونان بهر بلاوه. گاتیکه کهلمان لېفرین ناوېستی ته تاتورکی کردهوه گوتی: «ښه ناوېستی مغلان بو ښایات دښین، ټاپو چی پنی دان؟». همه وړان دوو پانیان کردهوه که ږوژهی باشوری لماندول (گاب) بهرتیل یا به خشتیکی ټاپو په. پانی لهوه موچه زور زیادی کرد و نعتش به خشتی ټاپو هوو. هتا مووچه پارینز گارانی به خشتی ټاپو په! ښای له کاری خوا! دوله تنکی دوله مندتان هیه به ږاد بملک پنی لمانزه دیاری و به خشتی ټاپو ده پښتووه، یا به خشتی ټاپو خیرتان پنی بکات. لیرها ده توانین له هلو پښتی گلپک ماموستای زانکو تنیگه پنی. وا پنیوېسته نه وانه پهاوی زانست پنی و زور ښش بکن، بهلام له هوی بیدخگیان حالی ده پنی.

ھەرمۇھا تىندەگەين بۇچى شىتەك دىرناكرىت، تىغانەت فلىمىنكى كورتى سىنمايى يا ھەر بىر ھەممىكى رۇشنىپىزىك لەسر راستى لەم ولاتىدە، چۈنكى ھەممۇ ئەوانە پىتۇدىيان بە بىشىش يا پاداشەكلى ئاپۇرە ھەبە و ھەمىوان لە بارودۇشەكە ئاسودىن. وەك چۈن دىولەتى تورگيا داخووزەكانى ئورۇپا و دىولەتانى دىكىمى بەجىن ھىنا كە بىر مۇبۇدى لەگەلىاندا ھەبە، ئاواش دىولەت گىشت داخووزەكانى بىنگەكان و رېكشراۋەكانى ئاوخۇزى بەجىن ھىنا و بىندىگىيانى كرى. مەبەستىم ھىزبەكان و پەرلەمانىەكان نىيە، ئەوانى كە «يەك كەوتىنى لەتەمىيىيەكان بۇ بەدەست ھىناۋە، بەلكو مەبەستىم كەرتە كۆمەلەپەتە جىياچىكانە بە سىووقەكانى بىنگەكانى ھەرمۇزى و پاداشى بۇ ئەم مەبەستە بىشىراۋ بە گەلىك ھىزار و دامو، باش دىزانم ئەم ھەممۇ كارانە دۇ بە ئىشە قوت كرانەۋە و بىھۇزى ئىنمەۋە دەكرىن و لەبەر ئەۋەپە گەنجىنە و گېرلەنەكانى خۇپاتىان كىرەۋەتەۋە.

ى.ك: لەم بارەدا لەگەر چاۋپۇشەكان لە شۇرەش كورد كىرە و ھەلۋىشەكانى پىچەۋانەتەن دىيارى كىرە ھەممۇ شىنكەكان چىنگە دەگەۋى. جاران شاتۇسازان داد و بىندادىان بوو بە دەست گەلىك دۇۋارىيەۋە، بەلام ئىشەكە لە رەۋى تىن و تەۋان و پارەۋە لە ناز و نىمەتەدا دەۋرىن.

س.پ: بەلى. سىرپاكان بەشە پاداشى خۇپاتىان وەرگەتەۋە و لەسر شاشى تەلەفەزىۋەن دەرەكەۋەن و بىۋەتەنە نوۋسەر لە رۇژنامەكاندا و موۋچەكانىان لىشىان سەروزیادە. «ھىندە بەسە گەۋىنى خۇپان لە پارتى كرىككارانى كوردستان بىخەۋىن و كىشەى كوردستان فرامۇش بىكەن، تا چىيان دىۋى پەيدى بىكەن». ئەمەيان جىن بەجىن كىرە و تا رادەيەك تىپىدا سەركەۋەن.

ى.ك: لىتەرەۋە دەتەۋىن ئەم شىكەردەۋە ئابوۋرىيە خوارەۋە بىكەين: خەرجى شەر لەگەل پارتى كرىككارانى كوردستاندا ھەر بىرىتى نىيە لە موۋچە گەۋە پارىزان و ھىزە ئاپەتەكان و خەرجى سەربازى. س.پ: بىن گومان نا.

ى.ك: خەرجى دىولەت بە كرىنى كەسائىكى رۇز زىيادى كىرەۋە.

س.پ: ئۇ كاپراپەكى ئابوۋرىنسى و پىت دەكرى لەسر ئەۋە ھەلەبەتتى و رەۋىنتر شىپەكەتەۋە.

ى.ك: ئەنشىر. مەن ئەۋە دىزانم. بەلام ئەم ئەنجامانە كورت دەكەۋە كە لەم مەشۋەرىيان دەگەۋە. راستەكە چەند ئەنجامىكى باش بەدەست ھىزاراۋ.

س.پ: ئەمە زۇر گىرەگە، گرانى گوزەران گىرەراۋى ئەم پاداشەكە، شاپاتى تىپىنى كىرە قەرزەكانى ئاۋخۇ خۇ لە (۵۰) مىليار دۇلار مەۋە.

ى.ك: جاران دىولەت ئەۋە دىۋەل بوو چەند قىرلەشەك بە ھەر ھەنرەمەندەك بەدات. بەلام ئىشەكە لەگەر مىليارەك لىرە لە ھەقى شاتۇنامەكە يا فلىمىنكى سىنمايىپا بەدات بە كەسى دىزانى.

س.پ: ئەۋەتەكە مىتروۋىپەكان بۇ مەنەنمەۋە. ئىۋە دىزان: (ئەھا ئاقىۋەل)

ی.ك: دولتمەندى دولەتى ئىشە لە گەشت و گوزار و لەو كرىكارە كورد و تور كاتەو دەتت كە لە ئەلمانىا كاردە كەن. ئەگەر ھەر ناخوشى يەك بەسر ئىو ئاوپانغا ھات، ئەو چاۋگە كانى دولتمەندى وشك دەپن و دولەت زېرۇزور دەپن. س.پ: ئىشە لەمەن تەگمە دەپنە پەر ئەو سەرچاۋانە و وشكبان دەكەپن. گوئ پەو مەمەن. دولەت ئەم پارە زور و زەپەندە لە كوئىو دەپننى تا بەمەست و دلا غەرجى بىگات. ئەو پاستى بىن مەن ئەو سەرسام و لىنى تى ناگەم. بەلام لەموش گىرنگىر ئىشە خەلك دولتمەند دەكەپن. ئەو پىنگايەى كە لەم مەسلە پەداپە پەو شىۋە پەپە كە ئىشتا پرونى دەكەمەو: شۇرپى بە كىردەو بەرەمەپنە و زور دەپنە ماپەى دولتمەندى. ئىشە و دوژمانان و ئەوانىشى دولتمەند كىردەو كە تا نىۋە پىنگا پەرى كەوتن. ھەموو ئەمانە پىۋىندى پەكى توند و تولىان پەو گوئە پەو ھەپە كە دەلىت شۇرپى مەروڭ مەزەن دەكات.

ی.ك: بەلنى ئاپۇى برا و خوشەپىشم. ئىشتا گەپىشتەنە خالىكى پە كىجار گىرنگە. ئەگەر پىم بەدن لە تىروانىنى ئىۋە دەپىسم؟ س.پ: دىۋىژە بە پەرسىارى خوتان بىلەن.

ی.ك: پەرسىارە كانى دىكەم لەسەر كىردەو و چالاكە كەنە و پىۋىندى بە شىكردەنەوئى ئىۋەو ھەپە ھەم لەسەر سۇشالەزىمى بىنىيات نراو لە پرووى مەروفاپەنى پەو و ھەم پادەپى كارىگەرى پەكەى؟

س.پ: بەلنى. مەن دىنە سەر ۋەلامدەنەوئى ئەو پەرسىارە، ھەر ۋەلامەكەى بە ئاتەواۋى ماۋەتەو. ئىۋىۋىش كىتەپىنگى بەھادارتان لەسەر ھەرس ھىنەنى سۇشالەزىمى سۇقۇتتى نوۋسەو و گەلنىك ھەلەنگەندى جۇراۋجۇرى لە ماۋەپەكەو پەو ماۋەپەكەى دىكە پىشان داۋە. زور جەر لە بارەى ئەم باپەتەو لىيان پەرسىۋىن. سەبارەت بە ئىشە، تا ئىشتا تۈنۋىزىنەوئى كى قوۋلم لەسەر مەودا و ھۆپە كانى ھەرس ھىنەنەكە نىپە. بەلام ۋەك دەزانن ئەزموونى شۇرپىگىنەپى شىكردەنەوئى پەپە پەمەى سەرىمەنۋى پروداۋە كەنە.

ی.ك: بىن گومان. ھىچ گومانىكەم ئەو بارەپەو نىپە.

كە گۇرباجۇف دەسلەئنى گىرە دەست گوتەم: ئەئىدى ئەم پۇتەم پروپەروۋى دۇخى داخراپىكى لە كرانەو ئەھاتەو دەپنى و دەكرىت ئەم دۇخە بە بەكەك ئەم دوو پىنگايە ئەھتەرەت: يا لە سەمەو بە ھۆى سەر كىردا پەنى ئىۋەپەرى دوژمەنى ئىمېرىالەزىمەو بان لە خوارەو بە ئەنجامدەنى پىفۇرمى پىۋىست.

س.پ: مەن لە پرونىكردەنەوئى مەسلە كاتدا پەشت بە شارەزاسى شۇرپىگىنەپەنەم دەپەستم. ئىشە چاۋەنەرى ھىندەك لايمەنمان كىردەو. باسى ئەو تەنگەزەپەم كىردەو.

كه بژيى سۇقۇنى تىن كەت. سالى ۱۹۸۵ ۋەختىڭ گورباچوف جەلەمى دەسلەپتى
 بە دەستەمە گەرت، مانىڭكى ئادارى ئىمە سالە بارودۇنە كەم ھەلسەنگەتەند. ئىمە
 ھەلسەنگەتەندە ھىششا ماۋە و تىپىدا گوتىم: «ئىندى بژيىم پروپىروۋى دۇخى
 داخىرانىڭكى لە گرانىمە نەھاتتە دەپىن و دەكرىت ئىمە دۇخە بە يەكەنلە ئىمە دوو
 پىڭگاپە نەھىلىرىت: پا لە سەمە بەھەرى سەركىداپەتە، بەكى ئىمەپەرى دوۋمىنى
 ئىسپىريالىزمە، پا لە خوارمە بە ئەنجامدانى پىفۇرمى پىنوت». گورباچوف
 ھەلىدا بە پىفۇرم كەردن بە دوۋى بارودۇنە كەدا بچىن، بەلام ئىمە كىشاپەمە بۇ
 قەلەمبازىڭكى زۇر گەمەرى پروۋە و بە رابىت و، لەگەن (پەلتىن) پىشدا بارودۇنە كە
 بە قورداچوۋ. مەبەستە ئىمەپە ئىمە گەرى كۆپەرە و تەنگىزە كەمان دەپىنى و
 چاۋدېرى چۈنەتە چارمە سەركەرنىمان دەكەرد. ھەرچى ئىمەشە كە «چۈن بژيىمە كە
 بىز بوۋ؟ ئىمە خالانە پىنەنە بژيىم چى بوۋن. كە پىن بەستىمان لىن كەتتەمە؟»
 ئىمەپان مەن بە جۇرپىڭكى جىپاۋاز لە كەسانى دى دەمەۋانى يە باپەتە كە. چاران
 خاۋمانى تىنە سى جىپەنە لايىنگەرانى تەۋمى «سۇشپال ئىسپىريال» و
 تىرۇنسكىيە كان و لايەنگەرانىان ھەپوۋن. مەن ھەرگىز بىرەم ئىمە نەكەردەتتەمە
 لايىنگەرى پان بىكەم. چىپان پىنۋەسپايە دەخوئىندەمە. رەنگە لە ھىندىڭ پروۋە
 ھاۋدەنكى بۇچۈنە كانىيان بىم. بەلام سەرجەمى نوۋسەنە كانىيان بىم نەپوۋن بۇ
 ۋەلامەنەمە ئىمە كە بە خەپالەدا دەھات. وپىراي ئىمە پىنەم ۋاپەۋ پىنەبازى
 سۇقۇنى ھاۋجوتى سۇشپاليزم نەپوۋ. بە تىپەپىنى بۇزگارىش ئىمە بىرۋەكەپەم
 لەلا كەلەنچ دەپوۋ. بە تاپەتە بۇم ساخ بوۋەمە كە حېزبى كۇمۇنىستى تورگىيا
 بىپراي بىر سۇشپالېستى نەپوۋە و قەنەتەم بىمە پەيدا كەرد. لەبەرئىمە كە ئىمە
 حېزبە بىرەمەمى بژيىمى سۇقۇنى بوۋ، ئىمە ۋا دەگەپىنى كە ئىمە بژيىمە
 سۇشپالېستىيە كەندەكارى تىپداپە. باۋەرم ئاۋاپوۋ. لە سالانى خەفتادا كاتىك
 پىنەلەمەلەۋلا ئىمە دىنەپاۋەم مەھال بوۋ ھەلۋەمەرج ھەرچۈنەك پىنەپارتى
 كرىنگەرانى كوردەستان بىكەم بە حېزبىڭكى لە وپىنەى حېزبى كۇمۇنىستى
 تورگىيا، چۈنەكە ناكىرىت ئىمە مەۋقە كە حېزبى كۇمۇنىستى تورگىيا كارى
 تىدەكەت ھەرگىز ئاساپى پىن. مەن ئىمە خەلگەنە بە بچوۋكە ناگەرم، بەلام لە پىنەبازى
 لايىدېۋلۇزى ئىمە حېزبە دەۋىم. (خەيدەر كۇتلوۋ) پىش دانى بىمەدا نا كە لىمە
 ماۋەپەى دۋاپىدا مەۋقە خىڭكىن و خوشى خىڭكىندەۋ بوۋ. نامەۋى كەس ئىمە بە
 سوۋگاپەتە كەردن داپىن. مەن ئىمەم بەۋەپەرى ماپەى خىڭكان ھاتە ھەرچاۋ. سەپەرى
 پىنداگرى تونەم لىمەر دوۋرەنە كەۋتەمە لە سۇشپاليزم، بەلام مەن بە يەكەنەكە
 پازى نەپوۋم بچەم نىو ئىمە كەشە مەۋقە خىڭكىنە. بە راشكاۋى جەنەت دەكەم پىش
 سالى ۱۹۸۵ - ۋاتە لە سالانى خەفتاۋە و سەرنەپەى ھەشتاگاندا - دەمەگوت: «ئەدەبىۋ
 سۇشپاليزم ئىمە ھەنگاۋە پىنەت پا ئىمە پىنەبازە پىگىرەتەپە». لەناخەمە ھەستەم بىمە
 دەكەرد و بە پىنە ئىمەش دەجۋولامەم.

بەلام ئىستەن ئىمە دەتەۋانپىن ئىمە پروۋادە لە ھەمۋولە بەكەمە شىبەكەپىنەمە. با

بېروانينه مارکس و ئېنگلز، په بېروای من شو جوته گموره ترين شپکمره وي زانستی لهو کانه، په تايه تي هيندي پيوندی به په گزي سرواف و پهره سفندنه کانی مروفايه تي يموه هېښ. له همدو پروپه گموره به شپوهيه کی زانستی بېوښنه دستيان بو بابه ته گان دهره. هينشا باورم بعه و په راست و دروستی شپکمره دغه کانیان لمر کار تېکړدنی ښان له کومه لگا و بېروا فله سفه يه کانی دېکه بان و شپکمره دغه کانی پېشوويان له باری گفليک بابه تموه هيه که به شپکمره دغه زانستی بان لمر سوشالېزمی زانستی پروون دېنمونه. من هينشا باورم بو توپړينه وانه هيه و پېښه يېم دېپاړېزم. هرچی هاوېشی لينينه بريښي په له «مارکسيزمی قوناحی ئيسپريالېزم» و «هاوېشی په کی لمراده گمری دست تېمورانه». وایان گوت و لمر گوت په چمده يک راستی له دوو توپېدا ه لده گری. له هېوو حيزی شورشگنېری پېښه و قوناحی ئيسپريالېزمی شې گموره و توانی چارمېری راسته يک نه بو لهو قوناحه بدو زیتوه. به لام دېن ښاشر لينين لمرم بکه يې. لهوش گرنگتر تعنی لينين لهو کورتر بو که ناکامی هاوېشيه کانی خوی بېښی و لمرجامه دمر گوت کانی شورش ه لېښگنېښ و پهره بان پېښات. لمر لمر هويه پېوېسته به دوی لمرها بگمريښ و باقی لهو لمرم بکه يې که لينين تا چ رادمېک پيوندی بېم شورشوه هېو و ښاشر چی لمرمېر هات.

لينين ماوېه کی کم پېش مردنی چمندها رخنه ی هېو، هينديکيان پرو له تروټسکی پروون و هينديکی دېکه بان پرو له ستالېن. په کيک لهو رخنه لمر کله لمرېنی لادېپيانه ی ستالېن و هی دووېش لمر شوقنيزمی پرووی بو و لمر لمر بېروپايانه ی دوايی له باری لمر بابه تانوه سووېو. رخنه کانی له تروټسکی زانراون. نمانه گشتيان لمرنامی دسروای مکتبه یی سياسی پروون. له گمر لمرانه بېم شپوهيه پروېن، لیدی دېن لمرانی دېکه چوڼ پروېن. هرچی خودی لينينه روناکېريکی لمرزی په کم و توند گريښروای لازادی بو. به لام له دوا پروه کانيدا داروباريکی وای لمره پارمېتی چارمېر کردنی لمر مسه لانه ی بدېن. واته کرداره کانی به ناتواوی مانېو. هينده بېمې که شورش له شاگاره ښکری و زانسته کانی لمر، به لام گاته کی بېشی تواو کردنی لمر شاگاری نه کرد. ښاشر وایا هاتن موری لينينيزم و سوشالېزم به توپلی همدو شپکمه بېښن. دژوړه گان هر له سالی ۱۹۲۰ بدوا دست پېښه گڼ. ده گريټ له هينديک کم و گوري لينين بدوېښ، به لام پېوېسته کاتېک باسی کم و گوريه کانی لمر ماوېه ی لينين ده گېن لمر وریا بېن، چونکه لمره لمرېر به تواو گمری دوېښ داده يښ. من قناعتیکی تواوم هيه که له گمر لينين بېاېه، گوريانکاره گان به شپوهيه کی جياواز دېوون و پېم وانی په کاره کی بېم تهره باوه پهری بېنډېه. ستالېن هينديک لهو هيلانه ی پاراست که له لينينه بېم ميرات بوی ماوونمونه نمانه دتوانين بېلېن هينديک دسکمونې له لينين بېمايوه بېن لمری

ھاوبەشى تېنڭا گۈرۈڭ ياكى تازى گۈرۈڭ، بىر پېتىدا گۈرۈڭ يەنە چاۋى لى ھەممۇ گۈرۈڭكارى بىر كى پېتىدا پۇش، ھەتتا ھېندىڭ تايىبە تېمىدى لېنىنى ومانا و مانا پىچاۋى دۆلەت پۇختا كىرد و بىر تېمىرىنى پۇرۇڭا كىش داكۇكى لى سۇشالېزىم لى تاگە ولاتىڭدا كىرد و ھەممۇ شىنكىكى خىستە خىزمەتى دۆلەتى سۇڭىتىش، لېنىتېرنا سىونالېزىمىش لى لى لى بىر كىش بۇ بىر پە كىتى سۇڭىت، بۇ بىر ھەممۇ داكۇكى لى دۆلەتى سۇڭىتىش بىكات، بىر پىر بىر گرانىرېن شۇرۇش جىيەنى كىرد بىر قوربىنى بىر كىتى سۇڭىت بىر سىياسەتى دىرەۋىشە، لىدى سۇشالېزىم بىر بىر خىزمەتكارى دۆلەتى سۇڭىتىش بىر بىر لىدى سۇشالېزىم و لېنىتېرنا سىونالېزىم لى بىر پىچاۋ بىگىرېن.

ی.ك: واته مه‌یستان لویه په گهڼه نغزولې گوهرې له سوشالېزم كړه له پښاوي درېزه پښاني حركتي سولېښ.

م. پ. بهائی، له لیټرناسیونالیزم و ډیټاټوری پرولیټاریا و له ډیموکراسی و شاذی، واته به کورتی تخاصوولی گهومی له هممو شتکتکا کرد، دتوانین زوریان بگټر پیموه بهر له سردمی لینین چمندین نشاته همبون، بهلام پایی سالی ۱۹۲۰ - واته له سردمی ستالینا - کهوته روو.

ی.ك: ده‌لنن له‌گه‌ر بژیایه‌ بارودوخه‌كه‌ی راست ده‌كردوه‌، من ئوموم پێقبوله‌.
لایا مه‌به‌ستان ئومویه‌ هه‌لی راست كردنوه‌ هه‌بوو، به‌لام ستاین له‌ هه‌لی
به‌رتمه‌ك كردوه‌؟

ص. پ: بن گومان. له گل پيداگري نيمهرياليزمدا له سرويندى دووم شمېرى
جيهانيدا گلنك پرنيپ به ناوى ته كتيكوه و له شومى نغزلوفا يو
نيمهرياليزم به قورباني كران.

ی.ک: قەوە چەمکەنکی خولپەرستانە بە لەشوربەدا تەنیا بێر لە خەوی دەکاتەو.
وانی بە؟

س. پ: زور خوږه د ستانه يه، من بهم شخړه يه، لهو خوږه پرستی يه لښکړه د ستانه خوږه،
 بهر ژموږدی شوږشی لښتره ناسیونالی واته بهر ژموږدی سؤږښتی و بهر ژموږدی
 سؤږښش واته بهر ژموږدی ږووسی و بهر ژموږدی ږووسش واته بهر ژموږدی
 حېزې سؤږښتی و بهر ژموږدی حېزې سؤږښش واته بهر ژموږدی سرگرداږه تي
 ناوږدی و بهر ژموږدی سرگرداږه تي ناوږدش واته بهر ژموږدی سکرتره و له
 دواهمین شېگردانو ما هم موو شتک د مغربته غزمه تي سکرتره گشتی، ناوا
 کوتاپی پښه اتی سکرتره گشتی بوو به کوتاپی هښانی سؤږښتم، له
 راستي په گمونه بهرچاو، هه لښکړه د لښکړه بارو دغه که له فراوانتري نه مو
 بهر ترسکتره گڼسایه بو دواپي پښه اتی ږږیم و له معشې بهشې بهشوی لادانکه
 و ده گڼت ناوی بهنېن لادانی بهر وگراتی یا لادانی نه تموی، چونکه له لادانه
 غزمه تي میلله تي ږووسی کړه، سررضام له چمکه هه له به به شخړه به کي
 سئ شمل او شملو لای گریږدای نه تموی به و، تعلات من پنم واپه لهو

نه نوموهرستی یه که له سایه سوشیالیزم بنیات نراودا پهری سفند، له
نه نوموهرستی به ترسناکتر هوو که له نهمانهادا گمشی کرد و گورانکار په کافي
نم دواپمشی بهلگي نومون.

ی.ک: منیش نوو سیمه: خالی لاوازی له مارکسیزم سوشیالیزم گمشی
نه نوموهر گانه. مادامینکی نم نه توانه به گرده و له پووی تیوری پوهه هغه، نهمه
هموونی گمشی نه توانه منیش ده گمپن.

س.پ: بهلن، گمشی نه توانه منی له دولتمنکیا یا له بیرو کراسیدا مزی و
بیرو کراسیش پیژندی خوی له گم کومه لگا و له گم بهر هغه کانی شوړیدا
پچرانده و له شپوهی چیننکیا - لهوانه به لم چینه له حزب پتنگهاتن -
مشهوری بهر نم بهر هغه مانوه کرد به راده پک وای لن هات هوو به پارکی
قورسی و دمهته هوی خنگاندنی مروغ، نهمه بهدی هات. بن گومان ستالین
نه پتوانی ری و شوپنی شلگیرانه دابتن. هر لومو له دست هات همل بدات
ریژیموی لپیننی بهاریزی. به لام لمبر بهر تمکی خوی نه پتوانی. په کم نامانی
پاراستنی په کیتی سوشیت هوو. بو لومو هر شتیک بهری پت گرت تغرو و توانی
کرد. تختات نم شپواری چموت هوو، چونکه هر ویرانی ده کرد و نه بدزانی له
هری نومو بنیات بنن.

ی.ک: بهلن نم تنه پنی به زور گرنگه.

س.پ: بن گومان. دنا چون دروست هوونی (خروچوف) لیکه ده پنهوه. هغه
نه توانمنی که ده پتوانی قه بکه له سالانی چلدا دور خرانم. نومو بهوه هوی له
دایک هوونی که سانیکی دور هوو.

ی.ک: گملیک پیاوی خاوم دوو ناین په پدا هوون، یان په کتیک که که سابه تی به کی
دپکه له خودی خویدا دشاریتومه.

س.پ: لهوانه به دهر پنی که سانیکی خاوم دوو ناین راست بن. که سابه تی له
گوپرایه له کموتروو که سری داضوینن و خوی له ننو دبیات. نم نمرزه، له
که سابه تیانه لیکه ده نومو که له (خروچوف) به تا (پلتن) دیر کموتن. نهمه و
ده گمپن له گورانکار یانه که له مرزو پرومیدین بهر هغه دستي ستالین و پیمان
نذکریت چاوهوشی له پنهوندی ستالین بهم گورانکار یانه به گمپن. رننگه ستالین
خووشی بهمه قابل نه هوو بن و سزی نه کرده بن شتیکی لم چمته بکات، به لام ری
و شوپنه کانی خوی کیشاپانه به بو نم لئجانه. من له ریگی لزمون نومو له گم
پارنی کریکارانی کوردستان (PKK) د زمان له گم که سیکه بکوتسپه ننو هغه
هغه نومو، گموره ترین لیلبار و پیلانگنری دور هوو لئجوماتنا په پدا ده هوون. به لام
من خوم بهم سابه ته ناخه لئجمن و ناوبغاو به ری و شوپنه کانی ده چمومه.

ی.ک: لئجندا ده موو بلنیم: بهوه که تر لوموت دی و دترسی هغه هغه
به گمپه بهوه به سابه ته کاتنا ده چیتومه و لئجیان دلنیا دهی.

س.پ: نه خیر، که سانیکی وک من نری به دمرقه به بهر هغه لستان بدات تا خو

دەربخەن. لەبەر ئىم ھۆيە ھىمىو كەسنىڭ لائى ئىمە لىنىمات كە ئاپۇيە ۋە ھەر يە كىچىكش لە مەن زىياتر توند ۋە تېزى لە فەرمانە كاتىدا دىنۇنىنى.
 ى.ك: خۇزگە ھىمىو يە كىڭ بىۋاپە يە ئاپۇ. ھىمىوان دىنە ئاپۇي چىكۆلە. چىۋاۋ دارو پەرد گشتىان ئاپۇن.

س.پ: ئىمە يە لىڭى ئىمە يە كە مەن زۆر ۋاقىمىيىنم ۋە مەرفەت يە كەسنى دىكە دەمەم تا خۇ دەربخەن ۋە گەۋرە بىن ۋە ئىمەش ئىرسىڭ ئىيە. ھىمىوان ئىستاكە لە مەن پەخر خۇ يە گارىگەر ۋە يە بەدەسەلات دادىنىن. مەن پەن پەن دىلەن ئىنە ئاۋا لىن. لە كاتىڭىدا ئىمەۋان لائى ئىمە لىنىمەن كە ئاۋان. ئىم كىرانىمە يە پەرسىيەسى دەپەر كىراسى ۋە چىن بىچىڭىردىنى ئىمەۋىتىنى ۋە پەۋە ھۆي گەلنىڭ گۇرەنكارى گىرنگە.
 ى.ك: ئاپۇي ئازىزىم ئىمە دەپەن تۈركىيا لەم بارودۇخە تىنە گات، بۇيە پەردەۋام ھاشەۋەۋەشە ئىمە يە تىنى كە ئاپۇ ۋە فەلەكەس جىۋاۋى ۋە لىنىڭ ھەلەپەن ئىيان لە نىۋاندا ھەيە.

س.پ: مەن ئىمەۋە بۇ پەنشىۋە پەل پەنە دىلەن ۋە ئىمەۋە دىستىگىردى مەن، چۈنكە يە كەسى لە گەل كەسنى دىكەدا يەك دەكەم ۋە كەس نىيە ۋەك مەن تىڭكۇشا بىن لە گەلەدا يەك بىگىرى ۋە كەس نىيە ۋەك مەن كەللىكى لە ھەلەكان ۋە مەگىرتىنى ۋە بۇ يەكەنە كەۋىن لاسارى نە كەردەپەن. ئىمە شىۋازەكەر كە يە كەرى دىلەن دەۋر پەۋە ھەلەن پەۋە يە كەم پاكىتىشەن ھەلەك بۇ ئىمە يە گىگىرتە گەۋرە يە ۋە پەۋە كەي دىكە پەردە ھەلەلەنە لە پەۋە راستى ئىمە ھەلەكەنە. مەدەمىكى پەنەستە پەۋەن بەم شىۋازە ھەيە پەنم ۋە ئىيە ئىمە دەكەۋىنە ھەلەكەي ستالىنەۋە.

ى.ك: بەلنى، پەردەۋام بىن. مەن بىر پەرى ۋەردى پەۋە شىڭىردەنە كاتىان دىنۇنىنمەۋە ۋە گىشتوگۇگىردىنى پەۋە پەۋە لە گەلەنەدا تام ۋە بۇيە كى تايەتە ھەيە. ئىنە يە مەگىرى زۆر بىرەتەن لە شىۋازى خۇتەن ۋە ھى پەرتى كىرىكارانى كۆردەستان كەردەۋەنەۋە.

س.پ: دىيارە ئىنە سەرنجى ئىمەۋەن داۋە. ئىمەۋە لە تۈركىيا دىلەن ئاپۇ دەگۇزى ۋە لە سىندارە دىمات ۋە سەردەپەرى، بەلام راستى ئىمەۋە پەنچەۋەنە يە.
 ى.ك: مەن ئىمە دەزانم. قەنەتەن مەن ۋەك ھى ئىمەۋە نىيە.

س.پ: نە گەر زۆر كەس لە تىڭە پىشتىنەدا قورسى بەدى دەكەن. ئىمە گۇناھى ئىمە نىيە. شىڭىردەنەۋەكان بىخۇنىنمەۋە ۋە پەۋەن چۈن لا لە ھىمىو پەپەتەنە كىراۋەتەۋە.

ى.ك: ئىمەۋە يە لى تىڭە پىشتىنە قورس بىن.

س.پ: نە گەر لى تىڭە پىشتىنە قورس بىن، مەن چى بىكەم؟ مەن لىش بۇ ئىمە دەكەم كەشە يەك نەۋىزىنم ۋە مەنى ژيان بە دەست بىنم. پەنۋىستە خۇنىنە يە پەۋەۋەچەۋرە پەنۋىزەۋە ۋەلامى ئىمە گۇشتە بەدەتەۋە ۋە ھەۋلى تىڭە پىشتىنى بەلات نەك بىخۇنىنمەۋە. تۈركىيا لەم مەسەلە پەدا زىياتر لە ۋەلاتانى دىكە لىحتىياجى ھەيە. ئىمە پەۋەشەپەر ۋە لاۋى تۈرك بىغەرمو كەمىڭ پەۋەۋەماندا بىچۇ. مەن مەنەنە يە كى تەۋام بە پەق ۋە

شویښی خوم هه په، چونکه (۱۰) جار پښېدا دهچمونه و شتومی گونجاوی ددمن،
 لسمجا تاتی دهکمنوه و پاشی لوه دمست به جني بهچنگردنی دهکم. هښدیک کس
 پښیان وایه بزړیوم و به بی حسېب هنگاو دمنم، نمنخیر لوانه په هممووان لوه
 بکن، بهلام من بېرای بېر نایکم. هښدیکیان دمنه سرخوش له سپاسېدا و
 پښیان وایه خویان هنگاو دمنن. بهلام من لوه دادچلهکنم و قول بېرده کمنوه و
 دهلمن: رنگه لعه جاندوگتر پښ لوانه په به جادووی خوی دهستم لن بوشنن. به
 تښ و توانی خومدا دهچمونه. دپاره ناکریت بهسر سرگرمی سپاست یا
 ناوبانگدا زال بېس. بهلام خه لکاتی دیکه دهپکن. تمنانه لوانه و او وژانه
 دمنوگم لهسرپانه و لمر دمستی من گوره دمن، دمنه سرخوش. بهلام من زور
 پښ فېزم و لعه لمر پنچینه په کی فلسفی و لخلاتی هه لکمنگنم و تا
 لوه پری پښته ی لم بهایانم. من به پښ لم بهایانه ژبانم نای.

رنگه خالینکی دپکمن هېن، لومش لوه په که په گنشی سؤقت ماتریالیزمی
 په تی له پری مارکسیزم جني به جني کرد. ده کریت سرنجی لوه بده پښ که
 مارکسیزم دژ به ماتریالیزمی په تی په و خه بات له دژي دهکات. به پای من
 سوشالیسته کان و دیموکرانه کان کت و مت ماتریالیستین. سوشال
 دیموکرانه کانی نه لمانبش پؤشترین نمونه ماتریالیزمی په تښ و
 ماتریالیزمی په تیش مروی بمره کومه لگای بمرخور دبات که لمر ددیبین.
 دم کومه لگایانه ماتریالیستی په تښ جا پښروی سوشالیزمی بنیات نراو بکن
 پان کومه لگای سرمایهداری خورناوا. کومه لگا ماتریالیستی په په تی کانش له
 پرووی فلسفه بیهو جیهان هه لمرورپښن. فراوانکردنی لطفه که زحمت نی په تا
 هه مو و لاتان بگریشهوه. به کورتی لومی تاکو لښتا سرکوتو هو
 ماتریالیزمی په تی په.

ی.ک: لښوه دهلمن ماتریالیزمی په تی، نلک سرمایهداری.

س.پ: به تی، ماتریالیزمی په تی، نلک سرمایهداری. همدوو شرېکه بښن له
 تاواندا، مارکسیزم لم باه تدا متری ماتریالیزمی په تی بښی و ویستی
 خه بات له دژي بگات، بهلام پښ وایه سره کمت، به تابه تی که گرنگترین
 لایمی ماتریالیزمی په تی جني بهچنگردنی لاپووری په به شوه په کی سره پگرانه
 و باپخنداننکی زوره به لاپووری، لښکدانووی همموو شتلا لمر چمند
 پنچینه په کی لاپووری ناوه کی دپکه ماتریالیزمی په تی په. لوه کاریکي کرد
 زور له بهما مروفا په تی کان باپخننکی په دوو پا سښ پان پښ لښت و تمنانه به
 لخوایش فراموش بکړن.

با همول بده پښ له شوپشی لښان حالی بېښن که پووه هوی سرکوتی
 کومونسته کان به شوه په کی په کجار دژيو. ده پښن ماتریالیزمی په تی
 باه ته کی به شوه په کی لاپدالیستی ویرگرت، واته له گلن لاپدالیزمدا یلک
 کمت. پښ وایه مارکسیزم و لښنېزم شاپانی لوه نه بوود.

ی.ک: دهلمن چمند ناوکی په کی خو لقتد.

دهست بردن بۆ بابته كه لىسر بنچينه ئابوورى پەنى كاردەكانە
 سىر سىرخان، بە ئايپەنى سىر لايەنى مەعنەوى و ئەخلاقی و،
 ئەمەش دەپتە ھۆى دوايى پەننىيەت بەها مەعنەوىيەكانى ژيان و
 ئەمەش پەنى بە پەنى دەكىشتمە بۆ كۆمەلگای بەرخوورى ڤوو لە
 ھەلدیری ئازەلایەنى.

س.پ: بىگومان، ئەم كۆمۆنیزمە یا ئەم سۆشیال دیموكراتە ھىز بە ئایدیالیزم
 دەپەخشى... دەتوانىن ئەو بە درىزى لىكەدەپنەو، بەلام ئەمە راستى پەكەپە و ئەمە
 نامانەوى ئەم ھەلەپە بكەين. گەلێك شت ھەن پەنویستە بگوترين، بەلام لايەنى
 مەعنەوى باپەخىكى زۆر پەيدا دەكات و دەست بردن بۆ بابتەكەش لىسر
 بنچينه ئابوورى پەنى كاردەكانە سىر سىرخان، بە ئايپەنى سىر لايەنى مەعنەوى
 و ئەخلاقی و، ئەمەش دەپتە ھۆى دوايى پەننىيەت بەها مەعنەوىيەكانى ژيان و،
 ئەمەش پەنى بە پەنى دەكىشتمە بۆ ئەو كۆمەلگا بەرخوورى كە باسان كرد و ڤوو لە
 ھەلدیری ئازەلایەنى دەكات. بوونی مەروۇ بە شێوەپەكە بنچينه پەننىيەتى
 ئابوورىپە. ئەو بىناگانەن كە ژيانى مەروۇ بە جادوو و لاین دەستى پەن كرد و
 پاشتر فەلسەفە و زانست سەريان ھەلدا. بەلام ئەگەر لاقى ئەمەمان لىندا كە
 كۆمەلگا تەنبا بە زانست ڤەبەرى دەكریت، ئەو توخمىكى خەمەتەكانى
 مەروۇپەتەمان فەراموش كەردوو. خۆ زانست دەچتەو سىر تەنبا مەكانەكى بوون.
 ئەمە كە ئەو دەلەپنەنگوولى لە زانست ناكەين و ناساندنى زانستىش بە
 ماتریالیزمى پەنى دووپاتكەردەوى ھەمان ھەلەپە. ھالى حازر زانست لە توركيا
 جەنەبەجى دەكریت و جەنەبەجەكەردنى زانستىش لە كەشەى كوردە دەپتە ھۆى
 نكوولى لى كەردنىكى مەروۇ توقىن و بەكارھەنانى زانستىش لە ئاستى جەھاندا
 دەپتە ھۆى كۆتاپى پەننىيەت كۆمەلگاكان، بە ھاومى مەن ئەگەر رەخنەپەكە ھەبى
 ئاراستەى سۆشیالیزم بگرت، پەنویستە دەست بۆ لايەنى مەعنەوى پەت و پەختە
 نێو فەلسەفەى سۆشیالیزمەو. ئەم لایەنە لە ڤۆنەى سۆفستیدا نەبوو، بۆپە بوو
 ھۆى ھەرس ھەنانى، ئەمەمان لە چاوى ئەو خەلكانەدا دى كە شالۆيان بۆ خواردن
 و دووكانەكان دەبەرد. سەرەتا پەنم واپوو گالەكەردن. بەلام پاشتر بۆم ساخ بوو
 كە راستىپە. ھەرچى بگەتەپە بەردەشتان كراسەكانى خۆپەتەيان لى پەر دەكەرد،
 وەك بۆلەنى ھاوشیان بەشى ئەو ناكات. ئەم بارودۆخە دەرجامى ئەو فەلسەفەپەپە
 كە لىنى دواپەن، كەشەكە لەمەدا نىپە كە داخۆ ئەوانە پەرسى بوون پان نا، بەلكو
 بارودۆخەيان لە پەرسەنەش تەندەپەرىن و پەنۆدى بە فەلسەفە و ئەخلاقی و
 ھەلدەپەنەپە ھەپە. ئەم بەلگەى پەننىيەتەو لایە. ئەمە دەلەپم لەبەر ئەمە ئەمە
 لە نەزىكەو پەننىيەت، وەختێك باسى بەھای مەعنەوى دەكەين، مەبەستان تەنبا
 لاین نىپە چۆنكە چەمكى مەعنەوى زۆر لەمەش بەرەلۆترە، دەچتە نێو ئەم
 چوارچەنە مەروۇپەتى و ئەخلاقیپەو.

ئەمۇ خەۋەرى كە بە چاۋىڭكى چىڭشانەمۇ دەۋر ئىتتە ھەممۇ شىڭكە شۇيىن ھەرىزى
 خۇي دەكەۋى، واتە ھەرىزى بىرسىنى يا ھەرىزى جىنىسى. دەشېتتە بار و
 مەۋقايەتى ھەرسى دىنىن و لىدى روو بە چ ھەلدېرىڭكە دەۋرات؟ ئەمەيان ئاتوانىن
 سەرنەجامەكە دىارى بگەين. چا لەم دەستېڭكەۋە نكۈۋلى كەردن لە قاين چارەسەر
 نىيە و بېچوۋ ككەردەمۇ سەرخان راست نىيە. ئەگەر سەرنەجان دابىن مەن ئالېم
 كۈمەلگە ۈلكە چۈن ھەپە كېۋولى بگەين. ئەم بابەتە نامۇيىيەكى گۈرەيان تىندا
 ھەپە. ئەگەر بىروائىتە كۈمەلگەكان كاتىك بە قۇناخى پېش ھەرسى ھىنان و ۋېران
 بوون و ھەلەۋەشانەمۇ رەت دەين، دەپىن كۈمەلگەكانى سۇشالېزىمى بىنات ئراو
 بە ھەمان قۇناخدا تىنەپەرن و لىمېرىيالىزىمىش بە گىشتى بەم قۇناخدا تىنەپەرى.

ى.ك: باشە، سەركەردە پاپەبەرز، ئەم ھەممۇ فەلسەفە بە شىۋى پەرسىيەلىك
 دەخەمە بىرەدەشان. گۈتشان ماتىرىيالىزىمى پەتى بوو كە لە پۇرۇسى سۇقۇتتىدا
 ھەرسى ھىنا مەش لىمۇ باۋەرمە ھەپە. بەلام ۋەتەنكە باسى ئەم مەۋقە دەكەين كە
 بىر لە خۇي دەكەتەمۇ، ئايا دەتوانىن بىلەين ئەم بارودۇنەكى كە پۇرۇسى سۇقۇتتى
 تى كەمۇت دەرنەجامى ئەۋەپە كە ھەلۋىستىكى بەرگىرەكەرانە دىارى كەرد؟

س.پ: بىن گومان. ئەم قۇناخى كە پۇرۇم تىندا پىئويستى بە دىارىكەردى
 ھەلۋىستىكى بەرگىرەكەرانە ھەبۇو سالانى شۇرۇش بوو - واتە سالانى بىست.
 ئەمجا دوۋم شەرى جىھانى بە دوۋھات. ھەرچى قۇناخى ھەرسى ھىنانەشە، ئەۋە
 پۇرۇمە كە لەۋەپرى ھىزىدا و لە دۈخى ھاسەنگىيەكى جىھانىدا بوو.

ى.ك: بەلام لە سالانى شۇرۇشدا بىرۈكەي بىلاۋبوۋەنەمۇ شۇرۇش لە ئارادا بوو. لە
 سالانى بىستدا ھىشتا دەست بەردارى بىرۈكەي شۇرۇش جىھانى تەبۇو بوون ۈلكە
 پەرسىيە. بەلام لە سالانى پەنجا و شەستدا ھەممۇ خەمەنكىيان لە پاراستىنى
 كۈمەلگە سۇقۇتتا قەتەس بوو. كاتىك دەلېم ھەلۋىستى بەرگىرەكەرانە، مەن ئەمۇ
 ھەلۋىستە دەۋىم كە گىشت تەناۋولنىكىيان كەرد لە پىناۋى زىيان نەگەپاتىدنا بە
 كۈمارەكەيان.

س.پ: ئەمە راستە. پىئويستە پىمان قىۋول بىن كە ئەم ھەلۋىستە بوۋە ھۇي
 لادانىكى گۈرە. بەلام گىرىدانى ھەممۇ شىڭكە بەم ھەلۋىستەمۇ بە ئاتەۋاي
 دەپىنەنەمۇ. لەۋەپە ئەم لادانە كارىگەرى ئاراستەۋخۇشى ھەبۇۋىن كىشاپىنەنەمۇ
 بۇ دەست ھەلگەرتن لە خاسىيەتى سۇشالېزىمى شۇرۇشگىنېرى و ئىستەرناسىۋنالېزم،
 لەۋەنەشە ئەمە ھەلۋىستىكى بەرگىرەكەرانە تەكتىكى بوۋىن و ئاكرىت بەم
 لادانەمۇ گىرى بەدەين. دىنا چۈن دەم لە سۇشالېزىمىكە لە شۇرۇشگىنېرى پەك دەۋىن
 شۇۋەخاتە تىۋ ئەم ھەلۋىستە بەرگىرەكەرانەيە؟ دەتوانىن پەخىنە ئەم لاپەنەش
 بگىرىن. دەكرىت ئەۋە ھەر بە خۇپەرسى نەۋەۋايەتى لىلەپدەپەنەمۇ، چۈنكە تەنبا
 پەنگى روۋسى بەسەر شۇرۇشدا زان بوو.

ى.ك: خالىم. پاشان پۇرۇسى سۇقۇتتى بوو بە كۈنەپارېز و رازى نەبۇو ھىچ
 شىڭكە تەنات لە روۋى شۇرۇشگىنېرىيەۋە بگۇرى. ئايا ئەمە راستە؟

س.پ: لېنين ئالای ئىنتېرناسىونالىزمى لەمىز ئىم مەنئىسى يە بىلەند بەرز دەگىردىمۇ. لايىمى ئىنتېرناسىونالىزم لە ئىزمونى پرووسىدا جۇرە تاقىكرىدەمۇ پەك بوو ھەمولى دەما ئەتەواپەتى تىن پەرىنى. گەلنىك زىندەپۇسى و ھەراج كىردن (مزايەدە) لە پرووى ئىنتېرناسىونالى پەمۇ ھەبوون. ئىزمونى سۇفنىتى بەلگەى ئەمە بوو. بە قەناەتى مەن پىنچەوانى ئەمە راستە، زىيادە كارى و زىندەپۇسى ھەمولىك بوون بۇ پوولى بىمىر كىردى ھەلچىمۇنى ئەتەواپەتى.

ى.ك: بەلى، ھىندىك تىزى لەم بەلگىنامەنى ئەمىرىكا لە بارى كوردىمۇ بىلاو كىرانمۇ كە سالى ۱۹۷۹ لە بالويزخانەى ئەمىرىكا لە تاراندا پىرابوون و ھىندىكىيانم بەمىست گەپشت و ھەلەمىنگاندىن. لەم بەلگىنامەدا شىكرىدەمۇ كى ئەمىرىكا پىيانە بۇ سالى ۱۹۷۵ بەدى دەكەپن و ئاشكرا لەم شىكرىدەمۇ دەرەكەپن كە ئەمىرىكا پىيانە كان پاپەخ بە كىشەى كورد نادەن و سۇفنىتى لىنىيەمۇ دورن و لەوانە پە قە بەگەن بەلام ھىچ ناگەن. جا لەمىر سىياسەتى كۈنەپاريزانەى سۇفنىت، ئەوان كىشەى كورد تەنبا بۇ ھەمىشە كىردن لە بۇزىسى ھىراق و تور كىا دەخەنە كەپ، بەلام لە گەمەرى كىشە كەمۇ دورن.

س.پ: ئەم پىختارە تاپەت نى يە بە سالى ۱۹۷۵، بەلكو - وىك دىزان - بۇ سالانى بىست دىرئ دەپىنمۇ، زۇر پروونە ئەوان وىك لايەنىكى مەبەدى ناپوانە كىشە كان بەلكو وىك تەكىنىك و لە پرووى بەرگىرىمۇ. جا بۇ ھالى بوون لە راستى ھەلۋىنىتى سۇفنىت بىمۇ ئەنجامە دەگەپن كە سۇشالىزىمىش بەنىك بوو لە تەكىك.

ى.ك: ئەمە زۇر سەپەر!

س.پ: مەن تەنبا ناگادارتان دەگەمۇ. ئەم بەلگەنى كە ئەمىرۇ لە بەردەستان نامازە بۇ ئەم دەكەن كەمۇ سۇشالىزىم تەكىكىكى سىرمایەدارى پاشكوموتوى پرووسىا و ئەتەمەپىرسى پرووسى بوو. ئەمە زۇر جىنى داخە، بەلام لەوانە پە راستى پىك بەپىنى. دەكرىت كىشەى كورد گەلنى كىرى كۈپەرە پىكەتمۇ. ئەگەر سۇفنىت ھەر پىنچەمە بوونىكىيان بە پىرنسپە كانمۇ ھەبوواپە، ئەپاندەتوانى ھەتا لە سەردەمى ستالىنىشدا بەم شىنە ئاشكرا پەپىشلىيان بەگەن. ئەمەتا بۇ بەمىست ھىنانى پىشپوانى كەمىلىزىم، چاوپۇشى لە گەمەرتىن شىنازى دىندانە دەكەن و ئەمەلى پىشپىلىكرىدى پىرنسپە كانە. خۇ پىنۋىدىيان بە كەمىلىزىمۇ كىشە پەكى تەكىكىكى يە و لە پىنۋارى تەكىكىشدا پىرنسپە كان و سۇشالىزىمىش پىشپىل دەكەن.

ى.ك: بەرانبەر بىمۇ پىشپوانى (مەمموود بەرزىجى) دەكەن لە سىلمەنى چۈنكە لە ئىنگىلىز بەقىنىن و كاتىك لەگەن ئىنگىلىزدا دەگەن لىك ھالى بوون لە پىشپوانى پاشگەزدەپمۇ.

س.پ: ئەمە بىن مەبەلى يەتە.

ى.ك: بىگەرە بە گىردەم جىنەجى كىردەپەتى.

س.پ: بە كرمەۋە جىن بەجىنكردن يا بىن مەبدەئىيە. لەو ئىموانانە كە ھىنامانئەۋە مەۋداى ئەو لادانە دەبىنەن كە ستالىن و سۇشپالىزىمى سۇقۇشنى تىنى كەۋىتن. ئەنئەتە لە ئىنئەرناسىۋنالىزىمى ئىسلامىدا ئەم ئىنئازە نەتەۋايەتە ئىيە. با بىروانىيە لايەنى ئىنئەرناسىۋنالى لە ئىسلامدا، بۇمان دەرە كەۋى لە سۇشپالىزىم پىتر ھەمەلايەنە.

ى.ك: ئەگەر دەست بۇ ئىموانى ئىران بىەين، سەپىر دەگەين شىعە پا ئىسلام لە پىنئەۋى پەلھەۋىشنىدا ئاپىدېۋىلۇزى ئىۋان پىنگەمەننى.

س.پ: بىن گومان. ئامىرازىكە بۇ پەلھەۋىشنى نەتەۋەبىيان. ئىنئە ئەۋە ۋوون دەبىتەۋە كە سۇشپالىزىم ۋەك ئاپىدېۋىلۇزى ھىشتا بىعە زانستى بە كۈمەلايەتە كەى پاراستەۋە و ئابىن سۇشپالىزىم بۇ ماركس و ئىنگىلىس و لىنىن بىگىزىدەيتەۋە، چۈنكە ئەۋانە لوتكەى چەند قۇتاشىكن. لەۋانەيە لەگەل ئەۋ گۇۋانگارىيەتدا كە ۋو دەند لوتكەى تازە پەيدا بىن. لەم چەمكەۋە ئەۋى كە پاشەكشەى كەرد سۇشپالىزىم ئىيە بەلەكۇ لادانە لە سۇشپالىزىم. يەكەشنى سۇقۇش ھەرمەسى ھىنئە، چۈنكە لە سۇشپالىزىم دۋور كەۋىتەۋە و سۇشپالىزىمىش بە ھەرمەسى ھىنئەنى بەكەشنى سۇقۇش ھەرمەسى نەھىناۋە.

ى.ك: بەلن، ئەمە سەرنجىكى بىعەدارە و لە جىنى خۇيدايە.

س.پ: بەم بۇنەبەۋە دەۋىق لە بىك يا دۋو بەرگەدا لا لەۋ چارمەۋە بىكەۋە كە ئىنئە لە جەنگەى ئەزمۈۋىنى پارتى كرىنگارانى كوردستان (PKK) دا پىنى گەپىشىن. دەكرىتە ۋا بىروانىيە پارتى كرىنگارانى كوردستان كە پەخەنە لە سۇشپالىزىمى سۇقۇشنى. ۋەك سەرنجىتەدا باسى دانىرانى ھىزىبى كۇمۇنىستى تۈركىيان كەرد كە پاشىر كىشايەۋە بۇ تىنداچوون و بىرانەۋى لەسەز دەستى (ھەيدەر كۇتلو)، ئەمە دەلنىم لەبەرخاتىرى ئەۋانەى ۋا چۈۋەتە نىۋ. ھىزىبى كۇمۇنىستى تۈركىيا. ۋەك دىرانى ئىنئە سۇشپالىزىمىمان لە كىشەى كورددا جىن بەجىن كەرد و لەۋ ھەلۋىتەنەى سۇشپالىزىمى بىنات ئراۋىشەۋە كە مەبدەئى ئەۋوون زاننىمان لاف و گەزافىان بۇ سۇشپالىزىم ئەكتىكى بۈۋ. لەم ھەلۋىتەۋە چەندەھا پەخەنە لە پارتى كرىنگارانى كوردستانەۋە دەرچوون و ئاراستەى ئەزمۈۋىنى سۇقۇشنى كران. لەۋ پەخەنە: «لامافى ئەۋەتەن ئىيە سۇشپالىزىم ۋەك تەكتىكە بەكار بىننىن، چۈنكە سۇشپالىزىم كۈمەلنىك پەرنسپە و ئىنئەش گرىندراۋى ئەم پەرنسپەنەن». ئەم ھەلۋىتە گەشە كەردنىكى لە پارتى كرىنگارانى كوردستاندا بەدى ھىنا. ھىزىبى كۇمۇنىستى تۈركىياش ھاتە سەرتەكتىكىكە كە بۈۋە ھۋى كۇتايى پىن ھاتىنى. ئەگەر ھەزىكەن دەۋانم لەم بىنچىنەبەۋە مېزۋى پارتى كرىنگارانى كوردستانان بۇ ھەلۋىتەنەن. بە كورتى ئەۋەلنىك داۋوۋە: كە: مەن ھەزىم نەكەردۈۋە و بە پىنۋىستە نەزانىۋە پىنگەشنى پارتى كرىنگارانى كوردستان لەسەرتەزى ھىزىبە كۇمۇنىستە ھازىرەكان بىن. ئىنئە پىنۋىستەنى بەكى زۆر بۈۋە ھەپە پارتى كرىنگارانى كوردستان دىزىبەرتەۋە. ھىچ بىنگەيەكى ئۈرگانىكى لە

قارادا ئىيە بە سىكرتارىيەنى خىزىلېشەمۇ. ھىندىكىيان باسى سىرۈك و ھىندىكى
 دېگەمەن باسى سىكرتارىيە گىشى دەگەن. وىك دىزان ئاساندىكى جىگىر ئىيە. ئەم
 كارە ئاۋىندىش دەگىرېشەمۇ. ئاۋىندى خىزىل سىرۈرى پىن ئىزانراۋە، ئازانېن لە كۆپۈ
 دەست پىندەگات و ت كۆى دۋايى دىت. ھىرومە ئازانرېت ئەندامىنى خىزىلش لە
 كۆپۈ دەست پىندەگات و لە كۆى كۆتايى دىت. مەن ئەم بارودۇخە بە دۋازە
 نىرەدراۋە مۇدە ھەمە كى عىساي سىردارمان (خۋاي لىن بازى بىن) دەچۈنم. ئەوانە
 وىك ئاۋىندى رېڭگىشەن واپوون. ھىرومەش سەبارەت بە مەمەدى سىردارمان
 (درودى خۋاي لىن بىن) و خەلىفەگەنى كە كۆمىتەبەكى ئاۋىندى بوون. ھىر بۇ
 نەمۇنە: ئايا شۇرېش فەرىشە كۆمىتەبەكى ئاۋىندى ھەمۇ؟ نەنەت كۆمىتەبەكى
 شۇرېش ئۆكتەبەرىش رادى شىلگىرىۋوونى چەندە بوو؟ مەن بىزانم دىزگاپەكى
 شىلگىر نەبوو.

ي.ك: بەلنى شىلگىر نەبوو.

س.پ: بىرۈكراسى لىسەر تەرزى دىزگاپەكى سىكرتارىيەت و مەكتەبى سىياسى
 رەگى لە نىو سۇشېالىزىمى سۇقىنىدا داكوتا. ھەمۇ ئەمانە فەرىان بەسەر كىردەمۇ
 سۇشېالىستىيەۋە نەبوو. وىك پىشنىر پروتەمان كىردەمۇ خىزىلش كۆمىتەسى
 سۇقىنى ھەلۋەشاۋە پاش دامىزانى بەكىنى سۇقىنى لە تەرزى سۇشېالىستى
 دۋور كەۋتەمۇ. لەبەر ئەم ھۈبە پىۋىستە لەسەرمان پارتى كىرىكارانى كوردستان
 دۆى ئەم نەخۇشى بە قايم رابگىر. ئەمە خۋاستىكى راستەقىنى پىۋىستە، چۈنكە
 خەبەتسى راستەقىنە راستگۈرېن شايتى گۇرەنگارپە راستەقىنەگەنە. مەن ئەم
 ئاۋەندەم نەمۇزىيەۋە و كەس ئەۋىندى مەن كىردەمۇ خەبەتسى بۇ دامىزاندى
 كۆمىتەبەكى ئاۋىندى نەكردەۋە. بەلام بۇم دىر كەۋت ئەۋە ئاكرىت و ئەمە گوتەم
 پىۋىستە تەنگ بە راستى ھەلەچىنن و ھىرو پۋالەتبارى دزە نەگەن.

ي.ك: ئەمە زۇر خىراپە.

س.پ: ئەۋى راستى بىن زۇر خىراپ ئىيە و ھىشتا لە قۇناخى دروست بوۋىدەپە.
 ئاۋا بوو و ئاۋاي لىن دىت. پەندىكى تىدەپە.

ي.ك: لە كىتىپىكى ئەم دۋايەتەندە دىلېن: «مەن وىستەم سىر كىردەپەتەكى بە
 كۆمەلمان ھەبى، بەلام ئىۋە داۋاگەمەن بەجى تەھىنا».

س.پ: بەلنى ئەمە راستە. ئەمە ئاپىتە پەرىست لەبەردەم پەرىستەنلى پارتى
 كىرىكارانى كوردستاندا، بەلگۈ بە پىچەمەنەۋە خىزىل گەلنىك گۇرەنگارى گەۋرە
 بەخۇرە دەپىنن. لەم بارەبەندە پىۋىندىيەك لىنىۋان ئەم پەرىستەنە و ئەم تەرزە
 دروست بوۋىدە ھەپە: مەبەسەم ئەۋەپە ئەگەر ئاۋىندىشەكى پۋالەتسى پەق
 ھەبۋاپە، ئەم پەرىستەنە پارتى كىرىكارانى كوردستاندا نەمەپىنى. پيا بە
 واتاپەكى دېگە، ئەگەر رېڭگىشەن پارتى كىرىكارانى كوردستان ھاۋشەۋى
 خىزىلە كۆمىتەسە ھاۋەگان بوۋاپە گەشە نەدەكرد. ئەم تەرزى كە لىنى دەۋىم
 كىرىندراۋى ۋاقىمە. بۇيە ئىمە پىشت بىر ئاۋىندىشەكى تەقلىدى بە نەبەستىن كە

باسان کرد. پنیویت ناکات بخت کس لهوانی که هه لدمتن و دادنشین هه موو شتیک هه لیسورین، چونکه ناتوانن بدمووی هه موو شتیکدا بچن و دهینه کوسپ له بمردهم پهره مندندا. هینزی گموری رهتخه گرتسان پنیوئدی په کی راسته خووی بهم واقعه موه هیه. بو ئمووی راستی په کان به ژیر لنیووه نه که پنه، من بمره منستی پنکه پنهانی کومیته په کی ناوئدی شل ده کهم. چنند له نجامینکی پهر بمره هه مان له کردارانه دست کهوت. ئمه کردهوه په کی ئوند و تیره دژی به گاژو بوونی بپرو کراسی، پارتی کریکارانی کوردستان مانای راسته پنهی بنگه ی سرگردا په تی به دهست ودا و له بارتترین چارصیری بو مسئله ی سرگردا په تی دانا. ئمه بووه موی ئمووی لهوانی دیکه چاوی لنبکهن.

ی. ک: باشه. ئایا دهتوانین بلنچین: ناگرت وینه ی دروست بوونی پارتی کریکارانی کوردستان له سر گاهز بگنشین وک چون بو حیزه کومونیت گانی ده که پنه؟ ته نانهت حیزه ی به لشمویش هاوچووتی شتیه وینه گنیشراوه کی خوی نه بوو له سر گاهز. من پشتگیری ئم کردهوه په ده کهم. حیزه ی کومونیتستی سؤفتنی هه تا ماوه په کی کم پیش همرس هینایشی بو تهرزه بوو که باسم کرد. گه رهاچوف له به کهم رهتخه گانیدا سکالای له دست کارانه بوونی کومیته ی ناوئدی کرد. به رای من گادیران باش خرابوونه کار و، بو ئمووی که تاکرموی بالادهست نه بن گورین له کهسه گاندا ده کرا. لهوانی که به موی خراپی یانه له و مزبغه گانپان دوورخرانموه، جاربیکدی دیکه ده رگایان له بمردهمدا کرایموه تا بمره رسی خویان بگرنموه نه ستو. من ئمه وا ده بینم زور گرنگه. باشه سر کرده ی گموره م. ئم هه موو ریکوپینکی په پشت به خودی ئتیه ده به ستی و توش یه ک عقل و یه ک دزگای دهماری. نه گه ر حیزب فراوان ببینی، پی پروودات؟ ئایا ماندوو نابن؟ ئایا ئمه نابته هوی خنکان؟ کاتیک له سالی ۱۹۸۹ وا سرملیدان له مه دهترسام. له گاتینیکدا ئیتا له روزاندا ده تبینم زیاتر چوست و چالاکی و که سایه تبشان خوشه ویتسه، به لام سهرباری ئموه دطهرزم، چونکه ئتیه زور خمریکی ورده کاری مه سه له گان دهن. واته دزگای دسارتان بمردهوام ئیش ده کات. ئایا ئمه ماندووتان ناکات؟ به کهم روز گوت: «له گه ر ۱۰ سالی دیکه ماموه - خویار بن دمنشنوه - چاره سهریک بو ئم هه موو مه سه لانه دادنیم به مسئله ی شویشموه». له کاتینیکدا من له بر ئم باره قورسه دلم له لاتانه، چی ده لنین؟.

س. پ: هه قته نیگه ران بی. من له وه به شاگام و له دلی ئموودا چاودیری گورانکاری په کان ده کهم. ئم تهرزی کار و ئم خیراپیه ده گهنن. واته لهوپیری خیراپی په که که سیکل ئیشی پنه ده کات. نه گه ر سهرنجی پی و شوینه بنچینه یه کانی ژبان بده، گه لیک هافلگیری چاومروان نه گراو له گوریدان. هه تا نه گه ر روانیشمانه پاساکانی سروشت، کاره که بهم پنه به بمردهوام نابن.

ی. ک: کس باومر بیه ناکات. زیانستان اساسی و زور ساده یه. هه یچ خوشگوزمرانی یه که له زیانستاندا نی به.

س. پ: من زور بىر لەم مەسلانە دەكەمەنە و دەروانە مەنژوو و ھەملى شەكردەنەمەي دەمەن. ھىندىك شەكردەنەمەن نووسىيەن، چونكە ئىنەمە كوردستانكى بەدەم و زامانەن گەرەكە و ئەمەش پەرمەندەن و شەكردەنەمەي خۇي مەخسوز، بىن گومان تەكدا تەككى دەست ئەنقەست و چەندەنەن زەبىرى گورچەكەر ھەن. ئەگەر

ھەمەو شەككىم پەن بەكراپە، ئەم تەكدا نە و ئەم زەبەرە گورچەكەرە نەمەمەن. بەلام سەربارى ئەمە، پەرمەندەنەن بەنچەنەنەن بەكراپە گان شەنۆزە گان پەشان دەمەن. وەك ئەرمەمەن سەرمەي زەپانى پەكجەر سادەم، ھەنژىكى گەمەي ھەلەمەنەن ھەپە. مەن لە گەسانى دېكە پەشەر بەرەمەنەن دۆي گەلە گەپى دەكەم و بە تەپەرمەنى پۇژگار دەمەن بە دەسلەت. مەن سەرمەي ئەمە دەمەن و ھەلەمەنەن پەي و شەپىنى پەنۆست داپەنەنەن و گەپى ھەرمەمەي سەفەكەر بەكەم. باسى خەمەن بۇ گەردەن وەختەك تەمەنەن ھەمەن سالان بۆ و بۆم باسى گەردەن چەند شەپەي گەپى ھەرمەمەي بۆم و ھەشتاش و ھەمەن بەلام و پەپەي ئەمە (مەن) پەك ھەپە گەمەن دەپەن. مەن لافى ئەمە لىنەدەم بەمەي مەمەنە گوردەستان گەمەنەن بۆم و گەلەكەي گەمەنەن بۆم و پەرتى گەپەكەرنى گوردەستان پەپەي ھەپەشەن. ئەگەر لە خەمەن بەدەم لەم گەپەكەرنى گەمەنەنەن گەمەنەن، تەمەنەن ھەلەپەكەي گەمەنەن دەپەن، چونكە پەنۆستەن بە شەنۆز و خەپەتەمەنەن ھەپە وەك پەنۆستەن نەنۆك بە گەشتەمەن. بەم بۆنەنەمەن مەن پەش تەپەك گەمەن: «گەمەلەمەن پەپەي ھەپەشەمەن بەلام مەمەن تەمەن تەمەن بەستەنەن بەمەن». ئەم بەنەنەنەن نەپەستەن گەمەلەمەن كەپەمەن، لە كەتەكەنەن بۆ مەن پەنچەمەنەنەن پەستەن، «ئەپە گەمەنەن بۆم و پەرتى گەپەكەرنى گوردەستان لە گەلەكەي گەمەنەن بۆم و گوردەش لە گەلەكەي گەمەنەن بۆم».

ي. ك: پەنەن واپە ئەمە ھەلەمەنەن (دەغان گەپەش) سەمەكەي دەستەن تەمەنەن و (ئەمەنەن تەمەن) سەمەكەي ھەپەشەنەن گەپەشەنەن ھەمەمەنەن، ھەلەمەنەن تەمەنەن بەمەنەن و ھەمەنەن پەرتى گەپەكەرنى گوردەستان و ئەپە لەپەكە بکات، بەلام بە قەنەنەن مەن بۆپەن نەپەمەن.

س. پ: دېارە لە پەك گەردەن گەنەن، چونكە مەن ھەمەو كۆشەكەم بۆ ئەمە گەردەنەن ئەم جەزە سەمەكەپەنەن پەمەنەن بەدەم. ئەگەر ئەم سەمەكەپەش بە گەل پەشت ئەستەورە و بىر لە گەل دەكەنەنەن، بە گەلەكەپەمەن گەمەنەن دەپەن و لە گەلەن دەورەشەنەن تەپە دەپەن. پەپەي ئەم خەلەنەنەن ھەپەن و نەشەنەنەن بە بەرچەمەنەن. پەش تەپەكەنەن باسى پەدەشەن ئەپەمەن گەردەن. ھەر كەمەكەنەن دۆستەنەنەن بەكەنەن مەزەن دەپەن. ئەمەش گەنەن، بۆ نەمەنەن دەغان گەپەشەن كە زور گەشەن وەشەن دەكەن، ھەپە خۇي لەمەن گەلەكەمەنەنەن و مەدەگەپە كە دۆي ئەمە دەپەنەنەن، واپەنەن؟ تەنەنەنەن لەوت بەرەنەن (لەزەل) پەش بە ئەمەنەنەن بەستەنەن، پەشەنەن ئەمەنەن ھەلەمەنەنەنەن و پەشەنەن پەستەنەن سەخ بەمەنەن، ئەزەل بۆم بە ھەلەمەنەنەن دۆي بە پەرتى گەپەكەرنى گوردەستان و مەمەنەنەن پەپەستەن ئەمەنەنەن گە ھەلەمەنەن.

ي. ك: بەلام ھەندەكە ھەلەمەنەن دېكەش دەمەنەن.

س. پ: ئەمە كەشەپەكەي دېكەپە. مەن وەك نەمەنەنەن دەپەن. بەلام سەربارى ئەمەي

نمو مەترسی یە لە ئارادایە کە باستان کرد. خو بنگە ی خەلیفە کانی محەممەد (دروودی خوای لێ بێ) و بنگە ی نێردراوە مژدە دەرە کانی عیسا (سلاری خوای لێ بێ) بۆون کە بۆونە هۆی دامەزراندنی مەکتەبی سیاسی بۆ لێبێن. وێرای ئەوەی کە من بێر لە هەموو ئەمانە دەکەمەوە و لا پەرە کانیان هەڵمەدەمەوە، وای دەبینم کە هیچ یە کێشکێان لە گەڵ بارودۆخی ئەمەدا چووت نایەتەوه.

ی.ک: بەلام رۆژێشکی دەست نیشانگراوان لێ پەیدا دەبن.

س.پ: کەشە ی پیاوی دووم زۆر چار لای ئاپۆ سەری هەلداوه. وا باستان بۆ دەکەم: ئەو هەلەشە ئەن کە لە هەموو شتێکدا پشت بەستن بە ئەمە و تا پەلەکی لەخۆبایی برون گەشە دەکەن و پێیان وایە بۆونەتە پیاوی دووم پاش ئاپۆ. ئەمە نەخۆشی یەکی بۆلاوه، بەلام هێشتا پیاوی یە کەمیان لەبەردەمدا ماوه و تەگەرەیان بەردەمێ و بێر لە چۆنیەتی تێپەراندنی دەکەنەوه و بێم پێیە پیلان دەگیرن. ئەوه بارودۆشکی بە راستی جێنی داخە. بە پەلە ی پیاوی دووم گەشتن لاسان نی یە. ئەگەر پیاوی یە کەم بڕۆشێتبا یە، پیاوی دووم ئەمەدا، ئەمەیان پێ دەلێم و بگرە تکیان لێ دەکەم. ئەو پێی وایە ئەگەر پێوەندی لە گەڵ ئاپۆدا بەست و دەسلانی لێ وەرگرت، دەرگایە کە لە دنیا دا نامێنی بە روویدا نەکرێتەوه و گرێ کوێرە یە ک نامێنی بە دەستی ئەو نەکرێتەوه. لەبەر ئەم هۆیە لەسەر هەلۆبێستی خۆی سوور دەبن. ئەمە فێلێشکی گەورە یە و بێ ناگایەکی گەورە لە مسەلە ی سەرکردایەتیدا دەر دەبێ. من بەو شێوە یە کە ئەو بۆی دەچێن دەسڕۆیی و دەسلانە کانی خۆم بە دەست نەهێناوه. ئەوه بەرھەمی ژبانی شکی سامناکە. ئەو بەوه نازانی و ئەنیا هەلەمەدات لەنجامەکان زووت بکات. کاتی کە دەگەن، بە کۆسی بەردەمیانم دادەنێن و نازان لادانی ئەم کۆسە یا بە زیندوویش بێنێنەوه دەیان بڕێنێتەوه. ئەمە خالە گرنە کە یە. گرنە نی یە لەوانەم پاکتاو کردبێ یا نەمکردبێ. بەلام ئەگەر پیاوی دووم و سێ یەم بەم شێوە یە بێ و ئەگەر کەمێک دوور کەوتینەوه، چ بنگە یە ک دەمێنێتەوه؟ لەم خالە دا وریای ئەوه بێ کە دەبێنم. بۆ ئەمە: سەرێ بەدێ سێ خەلیفە ی محەممەد (د.خ) کۆژان و ئەو مەکتەبی سیاسی پەش کە چووه جێنی لێبێن هەر ژمارە یەکی کەسی لێ نایەوه. ئەگەر لەم دوو ئەمە یە وردە بێتەوه، بۆت دەر دەکەوێ ئەوه چارە سەری شکی ئەواوە نی یە و پێویست بە جێ یە جێ گەردنی دەقار دەقی ئەم ئەمە یە ناگات. ئەمە دەبێن پیاوی دووم یە بەرچاومانەوه چی بە سەر دادێت. پێشگوتن پێویستە یە کجار سادە نەبێن و چێسان پێ دەکرێت بێکە یەن. من خۆم ناگەم بە ناوێ و ئەمەم بەچاو کردووه کە لەوانە یە ئەم ناوێ دێتی یە لا بەدات. پێویستە ئەوه ئەمە مەترسی یەوه. ئەگەر دەلێن پارتی کریکارانی کوردستان بە ئەو دەستی پێ کرد و رێگە بە کۆتایی هاتنی ئەو پێش کۆتایی پێ بێت. مێش دەلێم: ئەگەر پارتی کریکارانی کوردستان دەبێتە بەلا بە بان سەری خەلکەوه، یا ئەمە یە بەر لە سە ی داوی پێ بێت.

ی.ک: ئەمە هەلۆبێشکی زۆر سەر سوێنەرە.

س. پ: بئى گومان ئەمە پرنسپىنكى ئەخلاىيە و ھەلۋىستى ئىشە لەم پرنسپىپە
 سەرچاۋە دەگىرى. ئەگەر بىروانىيە سالى ۱۹۹۲، دەتوانىن چاۋمىۋانى ئەۋە بىكەين كە
 سالى ۱۹۹۳ چۈن دەين، جا لە بائى ئەۋى كە پارتى گرىگارانى كوردستان بىنى
 بە بەلا بىمىر سەرى گىلەۋە، دوايى پىن ھاتىنى لە گىلە مىندا باشترە، چونكە ئەۋ
 زىيانەنى كە لىنى دەگەنەۋە زىيانم پىن دەگەينىن. بۇيە باشتر وايە لە گىلە مىندا لە گۆر
 بىرىت. لەبەر ئەۋە مىن قايمىكارى لەم ھەلۋىستە دەگەم كە بىچىن ھىنانى پرنسپىپىكى
 ئەخلاىيە. كەمىكە ئەمەۋەر بائى ئەۋەتەن كىرد كە ئەگەر ئەم كۆشش و ئەم
 دەزگاي دەمار و توانايىپ ئىكەرى يانە ئەمان، چى پروۋىدات؟ ۋەك بىلىنى بىر لە
 مەترىسى يەك دەگەنەۋە ھەرىمەمان لى دەگات. ئەگەر لايىھىنىكى باشم ھەين و ئەگەر
 ھىزىبىش پاش مىن بىمىۋەد ۋەرگرتىن لە ئىۋونە و دەۋرە مېژۋىپە كان ئەم لايىھە
 باشە پەرە پىن دەدات، با چىند پىنى دەگىرىت پەرى پىن دەدات. بەلام ئەگەر بە خىراپى
 پەردەستىنى و روشنىبىرىم بۇ دەست گىزىت بىمىر گەلدا دەقۇزىشەۋە و
 دەسەلەتەگەنم با ھىزى ناۋىدەم بە كاردەھىنىن تا بىيىتە كارمەنىك بىمىر خەلگەۋە
 ئەۋە لە گۆرۋاننى لە گەلدا باشترە. لىنىن كاتىك قايمىكارى بۇ ئەمە نە كىردە بە
 ھەلدا پىۋو. بەلام مىن بى و شۋىنى قايمىكارى خۇم دادىنىم و لىمىر بىگاي راستم
 ئەۋە كە پىنۋىست بىن بىزى دەزى و ئەۋە كە پىنۋىست بىن نەزى دەۋرات. بە
 قەناعتى مىن ئەۋە جىن بەچىكەردىنكى جوانە.

ى.ك: مىن دان بەۋەدا دىنىم كەۋا ئەم بىرۋو باۋىرەتە فەلسەفەين.

س. پ: مىن لەم بابەتەدا قايمىكارم.

ى.ك: ئىشنا سەركەردى گەۋرەم پاش ئەم خالە فەلسەفەيە پەرسىيە ئەۋە بەۋام
 پىۋەندى بە جىن بەچىكەردى راستەقىنەۋە دەين. ئايا بارۋەدۇخ لە سالى ۱۹۹۳ دا
 سەبارەت بە ھاۋپەيىمانەنى و ھىزىبى كارى مىللى و كىشە ئەكادىمىيە كان و
 چەپەۋەگەنى دىكە چۈن دەين؟ چۈن ئەم ھەۋو پەرسىيارەن تى دەپەرىنن و چۈن
 بارۋەدۇخى ھەلەمىنىگىنن؟

س. پ: بەلىن. گىشت پەرسىيارەگەنت كۆدەگەۋە و بە يەك كەپەت ۋەلامىيان
 دەدەۋە.

ى.ك: بەلىن. جارىگەپان باسى سۇڭىتەمان كىرد. پاشان باسى بىن بەشكەردى
 تەندروستى يان ئەۋە پىشنىەنى ئاسايىشەمان كىرد كە ئىمپىريالىزم بىمىر پەگىنى
 سۇڭىتىفا سەپاند تا فاپىرۋسى سۇشپالىزم نەيىتە دەرى بۇ ناۋچەگەنى دراۋسى،
 ئەمە شىكەردەۋە ئىۋەپە، ۋەك پروۋادۋىكى ھاۋچەمىشش ۋاى دەپىنن كە تۈركىيا
 پارىزگارانى تازە لە باشۋردا و پارىزگارانى روشنىبىران و پارىزگارانى
 سەندىگەپەگەن لە تۈركىيا دادەمەزرىنن و تەخاۋولى گەۋرەشى خىشۋەتە بەردەم
 ئەۋرۋوپا تا بۇ ئاپلۋوقە سەپاندن بەسەر پارتى گرىگارانى كوردستان و ئاپۇدا و
 ھىشنىئەۋە لە نىۋە كوردستانى تۈركىيادا پىشۋانى بەمەست بىنن، بە ۋاتايەكى
 دىكە تا فاپىرۋسى پارتى گرىگارانى كوردستان و ئاپۇ لە بىرى بىلاۋەۋونەۋە بە

هموو شويڻيڪدا هر له نڀر له نڀر له ناوچه بعدا بمبڻينتهوه. نايبا لعمه راسته؟
مادامتيڪي زور بيرده گنمده، نايبا هولدمدهن له نڀر و شويڻانه له سالي (۱۹۹۳) دا
تنيك و پنيك بدنه. يه گيتي سؤفت ملي بو له پشڻينه به كه چ كرد و به
گمزارؤ راوي له نڀر و مايموه.

س.پ: به لن، به لام نيشه لعممان پي قبول نه بوو.

ي.ك: قبولي ناگه. به لام نامرازه گانتان چين؟ بو نمونه. هينديك هاوري وا
دبروانه حيزي كاري ميللي (HEP) كه ناميريكه بو نوينر گه پاندن به
پهرله ماني تورگيا. دولت پني واپوو كه ناپو زور بابهنسي بهم بابته داوه. من
گوتم لهوه به لاي پارتی گريگاران گوردستانه گرنگ ني به. لعم نووسي بوو
به خافلگيري. به لام نيشه حيزي كاري ميللي له سالي ۱۹۹۳ دا چي
لن به سرديت و چه پي تورك چي لن وودمات؟ باسي يه گيتيان كرده، نايبا له
يه گيتي به به پني تعري عيايه (سلاوي خوي لن پي). واته هميشه پشت
پي دههستن؟ جاران له سالي ۱۹۸۷ - ۱۹۸۸ دا پارتی گريگاران گوردستان شمري
پي دهه فرشتن و له سر له ومان دضووسي. نيشه حيزب گموره بووه و لعمان
به لامارتان ددهن، له گاتنيكدا نڀوه. مبهستم پارتی گريگاران گوردستانه -

په لپ لهوه ناگرن و به نيك له چه پي تورك سرقان بووه. من له شيكردهمده كه تاندا
بو ستالين دښه پال رايه كه تان. شيكردهمده كه تان گيلنيك لايخي پوون كردهوه.
به لام سرهباري لهوه من ستالين به سر كرده به كي مزن له قلم ددهم و هموو لهوه
نه خوشيانه تيڏا هه كه باست كردن و بينايه كي بنهات نا به لام....

س.پ: كه بيناكه گه بشته قوناخي خه لك تيڏا نيشه چيكردن دوايي پي هات.

ي.ك: به لن. من به همموان ده لنم نه گم حيزي كاري ميللي (HEP) داخرا،
چون پنيويست بكات ناوا حيزيكي تازه دادمزيريت. ده تواني جگه لهمه چي
بلنپين؟ دسمان له گه نيك بابهنسي فلسفي و گوته تيوري ژند و چمندين
بهروراي تازه تان هينايهوه، به لام نه هاتي ياسايي له گوردستاني تورگيادا وستا
و گونده كان له دانشتوانيان چون گران، جعاور قه گانتان دهوښتهوه، چونكه
ووته گانتان بابهنسي راپورتي سياسي يان هيه و پرسپاره گانيم سرله بهر همعلي
دهبن. به گيلك له پرسپارانه لعميه: له گاتي داخراي حيزي كاري ميلليدا، نايبا
پنيكها ته به كي تازه دښه گوري؟ لهوه دروشانهوه بهي كه باسي ده گن له ساپي
چالاك به سره باز به گاندا بهردوام دهبن، لهوه تان له گفتوگو گانساندا پوون كردهوه.
وه نه گم شجر و زانست و رومان له ناراد نه بوون لهوا لهوه دروشانهوه به پهره
ناستني و به لام كني پهره پنداني له لايخانه له نيشه ده گري؟ چنډ هنگاويكت
ناوه و همموان چاوريني بهروراي نڀوه ده گن. بهم بونه بهوه لهوه چوارپنيوه به
چي به كه بو وه لامدانهوه پرسپاره همعليه گانم پشنان باش؟ پوونت كردهوه كه
هه لچووني گوردي ده بښه نمونه به كي مروفنايه تي. منيش پشگيريت ده كم و
لهوه شي لن زياد ده كم كه لعمه راسته و بو كورد و تورگيش و طيك وايه. له

شارى (بوغىن)ى ئەلەمانيا گوتىم: «ئەمىرۇكە ئالاي مۇرقايتى لى دەستى كوردەدا دەشە كىتەمۇ». ھىندىچىكان گوتىيان: تۇ زىدەمۇيى دەگەى و بە نەتەمۇمەرتى كوردى تاوانباريان كىردەم. بىر قەيەى ئىتوتى قىتەتەم پەيدا كىردە گە لىو گوتەيە راست بىو. مەن دەمۇى بزانم سالى ۱۹۹۳ لى پرووى رۇشنىپىرى و ھىزىپى ياساىى و گىت مەسەلە كاتى دىگەمۇ چۇن دەپىن و پىنم خۇشە ئىپروانىشتان لىو بارەبەمۇ بزانم. س.پ: بىر لى ھەمۇو شىنك دەمۇى شىنك لىسەر تىپورى پىشتە بلىنم گە باستان كىردە، قەگەتەن راستە. پىشتەنى سۇقتى بىوۋە ھۇى خۇبەدەستەمۇدانى سۇقتى و قاپىل بىو لى ئىتو ئەم پىشتەنە يەدا بىمىنەتەمۇ و ئەمجا بەيەك گەوتىن گەپىشتە. وا دەردەگەىق ئەوان ھەلەمۇدەن پىشتەنە يەكسى لىو چەشەنەن بىسەردا بىسەپىنەن. ئىنگىلىز بە پراشكاوى باسى ئەم خالەى كىردەوۋە. پىنم واپە ئىنگىلىز لىم جۇرە باپەتەندە پىسپۇرن، چۇنكە لىم پرووۋە خاۋمى گەمۇەرتىن ئەزمۇونى. پىش چەندە پروۋىكە ۋەزىپىچىكان بە ئاشكەرا ئاخاۋت و پارتى كرىككارانى كوردەستان (PKK)ى پىتر لى تۇرۇكە بە ئىپرۇر كارى تاوانبار كىردە، نۆپىنەرى بۇنان لىم ھەلەۋىستە سەرسام بىو. ئەوانەيە لەبەرتەمۇ بىو بىن كە ۋەزىپى ئىنگىلىزى لى تۇرۇكە زىياتەر مەترسى سۇشمالىزىم لى پارتى كرىككارانى كوردەستان دەپىنى و پىنۇپىستى بە مشورى پىنۇپىست خوارەنە و بە تۇندى پىشتىگىرى بىرى كوردەستانى لى باشۇر و ئۇزال لى تۇرۇكە دەگات و لى ئەوروپانى لى بىگىك پەرىلەمانى ئەوروپاۋە پى و شۇپىن دادەنى. پىنۇپىستە ھىچ شۇرۇشكە بە ژمارى ئەمۇ خەلكانە كە لايفىگىرى دەگەن و بە ژمارى بەرەلەستانى ھەلەسەنگىنەن، چۇنكە ئەمە بىر كىردەمۇبەكسى بىر تەسكە. ۋەك گوتىم پىشتەر ھىچ نەبۇم.

ى.ك: خۇاپە بمانەخىش.

س.پ: نەخىرا لى كۇمەلگاپەكى پرو لى بىرانەمۇۋە دەستە پىن كىردە. ھىچ پەيەكە ئىيە خۇار ھەلەمۇشانەمۇ ئىشە كەوتىن، چۇنكە دوا پەلە كۇتاپى. بە. لىو خالەۋە تىنەلچۇم و بەپى كەوتىم. ئەمە دەلنەم تا مەسەلەى پارتى كرىككارانى كوردەستان پروون بىگەمۇۋە، ئەمۇ قۇناخەى كە ئىشتا پىنى گەپىشتۇپىن، گەلەكە گۇرۇنكارى زۇر گىرنىكى لى دوتۇپى خۇپدا شارەۋەتەمۇۋە. ئەمە ھەلەسەنگەندى ئىشەيە. پىنكەتەنى ناۋمۇى (PKK) تا سالى ۱۹۹۲ زۇر گىرنەگە. ۋىشتان ناۋى لى كۇولەگەى تەپىشتا نەھىلەن و ئەۋەپان پىن بىس نەبۇ لى ئىپروانىشتەنە داپىنەن. كۇنەپەرتى جىھانى و ناۋخۇ بە كىردەمۇ بىو ئەم مەبەستە و بىو لىنەن بىردەنەن يەگىانگىرت. بەلام سەربارى ئەۋە واپ دەپىنم ئىشە لى گەلەكە كۇتاپى ھاتىنى سالى ۱۹۹۲ دا بەھىزىن و ئىتوتى ئەمە بىوۋە دەگەن.

ى.ك: سالى ۱۹۹۲ بىو بە سالى پارتى كرىككارانى كوردەستان.

س.پ: بەلەن. سالى ۱۹۹۳ ۋا دەپىن. بىشكە بىسەن كاردانەۋەتەن پى دەپىن؟ لى گەمۇ بىروانىشتە سالى ۱۹۹۲ دەتوانىن چاۋمۇۋانى ئەۋە بىگەن كە لى سالى ۱۹۹۳ چى دەپىن. ئەگەر تۋانىسان خۇمان لى پرووى شارمىزى و تەگىشكە و كارسازى

دیکمه پوره پنی بده بین، پنیسان ده کړیت گهریلا و راه پرنه میللی په کان پوره پنی بده بین و لهو هله ته کتیکپانه تن به پرنین که له ریڅکښندا ووژندل. نو سا هیچ بهر به ستنکمان له ریڅگادا نامینې بو سر کوون. له بابه کانه دا هیچ لادانیکي گرنگ له پروی ناپیدولوژی یا سیاسي پوره نابینم. نه گمر هله ی سادش هه بووین، لږ پرت بوونیان لاسانه. هرچی کهم و کور تیشمانه له گهر وگرفتني پوژانه و پرموشی چالا که کانه ته تین. واته گهر وگرفتني سر کردایه تی ته کتیکین و له سر کردایه تپه گلیک گهرسته و بنهاتی نور بانیدری به لاسوی و له ستوونی و له پروی چمتوبستن و گل و پهل و شار مزایی شهر کړنمه له دستدا هه. واته ده کړیت کهم و کور تپه کانی سر کردایه تی ته کتیکي به غبرایی نمینن. پښکه هیندیک گهر وگرفتسان له لاسی ناو مندی سر کردایه تی ته کتیکدا هین و پنیویشیان به هه ژانیک هه بین. پښکه ژیرخان له لاسی گل و دینشپانیشدا هه ژانیک گهرک بش. بیه له ریڅگای نو تواناپیانمه که باسان کردن به سر کردایه تی ته کتیکي گونجاو ده گه بین. نه گمر کاروباره کان بهو جوړه بهرپوه چوون که نیمه پښکمان بو رشتن، نو کاته سالی ۱۹۹۳ دهینته سالی گهره ملوول. خو نو په لاماراندی که پارتی کریکاراتی کوردستان له هموو شوین و لایه کوه تووشپان دهین، له ناووه و درموه بهر هرچیان دههینمه و هنرشه کانسان خیرایه کی بهر چاویان دهین. ده توانم له باره ی له بابه نموه هیندیک خال پروون بکه موه. دیاره من لیرمه نه نه خه پیک بو چالاکی و نه بهر نامه پیک بو شامانجه کان دادهینم و پنیویشت بهوانه ناکات. نیمه نو پاریز گارانه سرانیان به نشانه دهینته وه. نو وونه په کمان له سر له ناراسته به له سرو پندی شری باشوری کورستاندا بهر چاوخست. له درموه را پرومان تیکرد و شمجاره راوستانن. لعمه وا ده گه بین که له خه بانه له ناووه ده کړیت، بگره که ناووه و درموشدا دریزمی دهین و بهم پنی به سالی ۱۹۹۳ دهینته سالیکی په کجار گهرم و گوپ. باشور نو که رایه تی تیدایه. نیمه ناتوانین وازیان لږ بینین و ثوانیش ناتوان وازمان لږ بینن. پنیویدی نیوانیشسان له شپوی شهرکی قورسدا نیمه دهین و تپه کوشین به خه بانیکي هه لایمه ناچاریان بکه بین بکشیموه و ناویان دهر بینن و له کوه لگایان داده بین و نو پشیننه سیاسي پی که له خور ناوادا به سرماندا سه پشندراوه دادر دادر ده کین و پنیویدی له گل پوژنپیری لوروپایی و خه لکه باش کانی ناویان به تین ده گه بین. پنیویشته له پرووه چاو مروانی قه له مباریک بین. له هموو ثوانش گرنگتر چونه تی مامه له کردنسانه له گل سرانی پاریز گاراند له نور کتا. وک لاساژمان بو کره گشت و گوزار سرچاوی گوزمرانیان، په کیک دهین له نشانه کانسان. چاریکی دیکه لعمه ده پات ده کهموه و ده نیم: لعمه ی که تور کپا به به هشتیکي گشت و گوزار دادهینن، پنیویشته لسمریان سالی ۱۹۹۳ به تلگ خویانوه بین.

ی.ک. نایا دهینته دوزخ؟

س.پ: ئەگەر گەشت و گوزار پالەشتىكى شەرى نامرۇفائەى دۇر بە ئىمە بىن، ئەوا ئىمە ئامپازىكە لە ئامپازەكانى شەرى و ئىمە پەنا بۇ ھىندىك تەكتىك دەبەين بۇ نەھىشتىنى ئەم ئامپازى شەرى. ھەرومھا زانگۇكاتىش ھەن، ئەم زانگۇپانە خىيانەت لە زانست دەگەن و دۇر بە ئىمە بەكارى دېشن. ئەم شىوہ بەكارھىنانەى زانست شىاو نىيە و دەچىشتە ئىعانەى پارىزگارنەو. دەولەت لە ژىر پەردەى زانگۇكاندا ماگۇكى لەخۇى دەگات و لەوانەپە ئىمەش دۇرى رابومەشتىن. لە ھەموو ئەمانەش. گەنگىر بابەتى راگەپاندن و بىلاوگەردنەوہ بە گە بۇ بىنج کردنى گەل و پەردەپوش کردنى بولمىش پە گوردى و تورگپە كان بەگاردەھىنرىن و ھەمان دەور دەبەشتن گە گەنە لە سەدەكانى ناومراستدا مەبەشتى. ئىعانەت دەورىان لەوش مەترسەدارتەرە و ئامپازىكى مەشك شۇرپىن و چەواشە کردنى بىرگەردەوہى راست و دروستە. ئەم شەرى دواپەدا زۇرجار لە شامىنى نووسەرانى گۇشە يەگۇرەكان و ھەوالە ھەلەستراوہ كاندا بە نىشانە ناپائىنەوہ، تەنانت (دۇخان گورىش) گوتى ئەوانە (مەمەد چەك *)ن.

ى.ك: (مەمەد چەك)ى پۇژنامەنووس؟

خۆ لە قەرى چارەسەرى سىياسى ئەدانى دەولەت كە بالاترىن جۇرى مەزۇدۆستانەى چارەسەرە، پالمان پىتەدەنەيت و بگەرە ناچارىشمان دەكات پەنا بە بىر ئەم رېنگايە بىمىن.

س.پ: بىن گومان. مەمەد چەكى پۇژنامەنووس چىدەگەيغنى؟ مەبەستەم ئەوہ بە ئەم ناوانە لە كانى پەلاماردانساندا بەكارھىتەرا. ئەگەر ئەو ھەموو مەمەد چەكانە پەلامار بەدەن ئىمەش دەزانىن چۇن بەرگى لە ئۇمان دەگەين.

ى.ك: كاتىك دۇخان گورىش پۇژنامەنووسان و نووسەران بە مەمەد چەك ناو دەپات، پەو دەيانگانە نىشانە بۇ پارى گرىكارانى گوردەستان (PKK).

س.پ: بەلى ئەمە پەيوستى بە قە لەسەرگەردن نىيە، ئەوانە مەمەد چەكى پۇژنامەنووس. سەربارى ئەوى گە زۇر لە دۆستە پۇژنامەنووسەكانمان بە دەشتى دەولەت خافەكگۇرگان و رېنگا بە بىلاوگەردەوہى ھىندىك پۇژنامەى دۆستى ئىمە لە گوردەستان نادەرىت، بەرانەر بىم زۇردارىيە بىنوينەيە، پەمان ناكەرىت ئەم بەرى شەرى بىمىن و قىر و قەبى لىبگەين. جا بۇ ئەم مەسەلە بە پا پۇژنامەنووسى و پۇژنامەنووسان بە شىوہەكى گولجاو لەگەن بەرژومندى گەلدا گۇدەكرىنەوہ و دەبىن ھىندىك نووسەر بەداد بىن، پا ئەم ئىنجامانە دەگەنە سەر شانىان گە لە كەردەموەكانىيان دەگەنەوہ، چۇنگە دەبىن لانى گەم بىر لە بەرژومندىيەكانى گەلى تورك بگەنەوہ و مافى ئەوہيان نىيە گرانى گوزەران و راستەكانى دىگە بشارنەوہ

(*) تورك بە سەربازى خويان دىلپىن مەمەد چەك

و ئەم پاشايانە بشتويشتن و ھەرفش بکەن سەر پارتی کرێکارانی کوردستان. بە لە
 بیری ئەوە هیچ نەبێت بۆر لە بەرز مۆندی گەلەگەیان بکەنمە و بە لەو گوشارانە
 بدوین کە ئامانجیان گەلە و بە گۆلۆنیالیزم ببینن، چونکە ئەوان بەم کردەوانەیان
 گوناخە گەنجان زیادە دەکەن. ئێمە داوايان لێ دەکەین ئەم بارودۆخە ئێمە پەڕێشت.
 سەندیکاگانیشت ھەن، ئەم سەندیکاپانە لەمە پەڕێکیان لە ئێوان چینی «زەمبە تەگنیش»
 و کرێکار «و شۆرشدا ئاوانە تا بھێری شۆرشگێرانی بەم چەنانە نەگات. زیندە مۆیی
 ناکەین نەگەر بۆتێن کەرتی کرێکاران ھەرە پاشکۆتووترین کەرت پێکھەین و
 ئاغا سەندیکاپە گەنجان بەر پەرسی ئەم بارودۆخە. ئەوانە پاداشتیان ھەرھەق بەوە
 وەرگرتووە ئەم چەنە لای و کوێر بکەن و نەتوانن هیچ بگات. ڕۆ و شۆینی ئەو
 ئاغاپانە لە ھی گۆندە پارێزان جیاواز نییە و ئەوانە سەرائی پارێزگاری چینی
 کرێکار دەوێشتن. ئەوانە پە ھێندێک چالاکیان دژ بۆیان بن. سەرمای لەوە
 ھێزە گەنجان شەری تایبەت ھەن کە ئەوانیش نیشانە پەکی ئێمەن و لەو حیزبە
 تورکیانە پێکدیت گە لە بۆاری پەک کەوتنی نەتەواپە تەبدا پێشەڕ کێ دەکەن،
 سەرائی پارێزگاری لای ئەوانیش نیشانە پەکی بەرانبەری ئێمەن، چونکە ئەوان لە
 سەرمەعی تورکیادا پە کردەو پەکیان نەگرتبوو بەو جۆرمی کە ئەوان ئێستا لە
 دژی ئێمە پەگرتوون. ئەوانە رابەدەگەینن کە ئەوان لە بەردەم مەترسی
 جۆر بۆونەو و پەلاماردانی پارتی کرێکارانی کوردستان (PKK) دا ھاودەنگن.
 ئەوانیش نیشانە پەکی ئێمەن. ماوە نادەین ئەم حیزبە سیاسیانە سەرچەمیان لە لایەک
 بن کە ئەویش لای دۆژمن بە ئێمە پە. وێرە ئەوێ کە ئەوان لایە بەرھەستی
 حکوومەت لێدەدەن، بەلام رەفتارە گەنجان بەلگە ئێمەن کە لە حکوومەت
 ترسانگەرن. لە پال ئێمەدا چەندین ھێزی ئاراستەوخۆی سەر بە شەری تاپەتی وەک
 (حزب اللە) ھەن. پێشتر کەمێک پاشمان کردن. ئەوانە بۆونەتە مەترسی و بە
 شێوە پەکی زیاتر سەرتاسەری ڕوویان تێ دەکەین. گەلێک بنگە ئاپنی ھاوشێوە
 ھەن ژێر پەڕێز گاردەکەن و دەولەت کۆمەکیان دەکات. ھەرگیز ناشت و ڕۆ
 نادەین لاین بەم شێوە پە کاربەھێزیت و ئەوانە پە بیکەین پە نیشانە پەکی ئێمەن.
 لە پال ھەموو ئەوانەدا، پۆلیسی لە تورکیا ھەموو شتێک ھەڵدەسووڕێشت. بەنگە
 دژیان راپوستین، چونکە گەڕێدراوی مۆنوپۆلە گەنجان. وەک دزان لە بەنەرمتا
 سەرمایەداری مۆنوپۆلی ھەموو شتێک ھەڵدەسووڕێشت و ئۆپەرە پەکی ئابووری
 دەکات. خاوەناتی ئەم بنگانە کە لە سەرمایەدار و گوناھبەری گەورەن و کەس تا
 ئێستا ترسێان لە کەوتوون. ئەوانە و بنگە ئابووری پە گەنجان دەچنە ئێو
 پلانە گەلەمانەو سەرمای ئەوێ کە وەرزی و سەنما و تەخانەت ھونەری سەریاکیان
 دژمان بە کار دەھێنرێن. ناوی ھێندێک ھونەرمەند و چۆنەتی بە کارھێنانیان لە
 لایەن ڕژێمی شەری تاپەتەو بۆ ھێنانەو وەک (ئیسرای دێار بە کرلی و لیبۆی
 ئوورفەلی) فۆلانی ئەکشتەر و فۆلانی ئوورسەر. پێویستە لەسەریان وریای بارودۆخی
 خۆیان بن. ئەوانیش کەرەستە پەکی شەری تاپەتن کە خۆمانمان بۆ ئاوەتەو. سا یا

دست له هنډی کړدنه سرمان هڅه کړن و ده گډوښته لای گوټی «مونږ له خزمه تی گډلایه»و به پتی لهوه دچوونښتهوه. دضا هواری لهو کارانه پان نادمین. هېنډه دست ودهښته کانی سر به دوه تیش هڅن که سوپایه. لیداره غوڅه پیه کانیش - واته شاموایه کان - هڅی تایه تی دولت ټن و پارېز گاران و ټیمه دست ده خپنه پښان. وک دجین سالی ۱۹۹۳ له هموو لایه کی کوردستاندا سالی شپږی سرتاسری دهی.

لهوی راستی بڼ ټیمه حمز بنوه ناکه پڼ، به لام قمری چارمیری سیاسی نه کوټی دولت که بالترین جزوی مرودستانه چارمیره، پالمان پڼو دښت و بگره ناچار پشمان ده کات پنا هر ټم ریگایه به پڼ. لهوان ده لاسی پښتیاره کانمان نادهوه، لهوانه به له هر لهوه بڼ که به که مان ده گرن. جاران کس نه هو باومږ پڼ بکات، هتا ټوله کانی گوته گڼم گالنه پان پڼ ده گردم و ناتوره به کیان لڼ نابووم. باهچنه گوته و له باره منوه له خه لکه کی بهرس. پوهنگه سه پڼ بهرم. به لام ټم تیش و کارانه به مردنی من دواپی پان پڼ نایت. به ناواتوم سو کایه تی بهم بایه نه کن و بهو قسه پی خو پان که من تیرور کارم و جیایی خوازم نه یشو پڼ. گملنک راستی گرنم بهو پیری راشکاو پوه لهم گفتو گویدا بهر چا وخت. نه گمر ټم راستی و بایه تانه پان پڼ کووت بچن، به لای گه لان و رژیسه کانهوه مانایه کی گموره پان دهی. با تڼمان بگم و بمانسان و نه گمر هتگاوپکیش بهرمو لمان پڼ. ټمه بانگهښتنی منه بو لهوان. من له سفرهوه و بگره له ژېر سفرهوه لڼ ښتم و بهم قوناخه گه ښتم و ده توانم زور شت بگم. نه گمر پڼو یست بکات ده توانین مروی بکینه بزمینکی ناو کدار. ټمه دروشمی منه. نکام وایه خو پان به قسه یو ټی نه خه له تڼن وک: لهمریگا پشتمیرمان ده کات و لهو روپا له گڼ ټیمه دایه و دمر گاکانی باشورمان بهروویاندا داخستوه و پارتی کریکارانی کوردستان حه شار گه پی کی نه ماوه و ټیمه لهم ماوه پی دواپیلا تخنگه تاومان گردون. ټم هموو قسانه بڼ سوودن و کښه که تا ټم رادیه ساده نی په. ټمه راسته و راست حمز به چارمیری شارتانیهی بالا ده که پڼ. لهوانه به دولت ته که پان گموره بڼ و کملک سری قوی پر له منشکیان زور بڼ. پڼهچن من دښتینکی سادو هزار بم، به لام چمند لایمینکی گرنه هڅن جتی پایخی مروئن. من پڼ پان لهمر داده گرم. با لهوه حالی بڼ. نه گمر برایه تی کوردی پان پڼ خوشه، با برایه تی په کی بڼو ښه دایمیز پڼن. نه گمر پڼ پان خوشه تور که کان به هڅن بکن، با پڼکوه به ریگایه کی راست لهوه بکین. سنگمان بو ټم هموو مسه لانه گراوه توه.

به لام نه گمر به لاساری خو پان سوورپوون و قسه لهم چمښنه پان کاوینر کردهوه: «ټیمه چمندین سده به وا راهانووین و وا دستان ودهاندوه و وا تالان و خراپه مان کردهوه و وا باسامان داناره و پشت گویمان خستوه و بهم شینوازه نه نجامه کانمان به دست هیناوه و به همان شینوازیش ناو و پارتی کریکارانی

کوردستان له نيو دهه پېن. نه گمر هم هموو قسانه بجوونهوه، ولاړی من پر لوان
 ناو هزار ما دېن و پشتم به پنی نازناوه گم (شوجه لان) «تول دېن» ده پنی.
 نه گنېزی حازر بدهستم بو هم بابنه تانه هیه و بهر خودانم وک له لوانه ی پشوو
 بېزیکه خستن و ناماده کاری نای. من مرو فیکي هم جوړه نیم. به راشکاوې ده پلیم:
 من شینوازیکی دیکه و جوړیکي نازي بهر خودان دمنوېنم. لهوهی که تا نینسا
 کردووه تنیا ناماژیه بو لهو زیانه ی که له دهستم دهوه من یا لهو پهره مند نه ی
 که ده گریت بهدی بیت. لعمه هموو لهوه نی په پکه ده توانم بیکم.
 من بو شانازی پتوه کردنم لهوه نالیم، به لکو نا لهواری گنشه که یان پېنسانیم.
 به لای منوه گرنگ لهوه په گنکیان نیم بگات. همیشه لهوه به لایه نگرانم ده لیم:
 «پنویسته تنیگه ن. نه گمر تنیسه گن خوم دزمان چون تنیان ده گه پیم». لعمه
 بانگېشته بو لیک حالی بوون بو دواچار، همیشه ده پلیم من رقم له زهر و رنگه
 به شپوه په ک گس وک من ناپو غزینی و هشتاش ناوام. به لام نه گمر چاروسره که
 له زهرو رنگدا پنهان پې. من لیزان و فله سوونی زهرو رنگم و. گموره ترین
 کسم زهرو رنگ بزانی. هموو نمانه له سر سالی ۱۹۹۳ ده لیم و بانگی هموو
 لوانه ده گم که نو پترایه تی کومه لگا و گشت کمرته کانی گم ده کمن، به شون
 بیرورای پهره مندودا بگرمین و چنده هنگاویک بو پشپوه بنین. نه گمر لهوه یان
 نه کرده، لهوا زیان بموان ده گات نک به نیمه. نیمه زیاد له پنیوت زمره مند پین.
 لعمه له من زیاتر بهر موندی لوان ده گریتموه. لعمه به هموو نیاز پاکي به کوه
 ده لیم. وک چون قسه مان له گه لئاندا کرد و چنده ننجامینکی باشان دستگیر
 بوو، پیم ده گریت قسه له گم همواندا بیکم بو هله ننگاندنی بارودوخه که و
 گه یشتن به چنده ننجامینکی باش. به لام نه گمر هم قسه یه یان دوپات بکنمونه:
 «نیمه تننگان پنی هله چنی و ناتوانی همناسه بدات»، واته نه گمر تننگه تاویان
 کردم و نه متوانی همناسه بدهم و بهم قسه بېزار گرام، لهوا نمره گم لهوه زیاتری
 پنی ده گریت که من نینسا ده بیکم. من قایسکاریم بو لهوه کردووه. ناواخوازم
 هله ننه پنچن په نا بهر شینوازی دیکه خعبات بېم. شینوازی وامان هیه واق
 ورمایان ده گات. ناواتم لهوه ناچار نجین پنه ی بهر بېه پین. لم باره بوه
 بانگه وازیکم ناراستی گم کردووه، تکام واپه گم و. بوشن سیران و لاوان به
 راستی لینی تنی بگن. نیمه له بیرموری شورې شگېره شمعه تور که کانی وک
 (ماهیرو دهنیزو شپراهم) دا خعباتمان سرخست، لوانه له بهر خودانیاندا رسن
 بوون. بیرموری یان هر له سر زوی نامننیمونه و خعباتمان له پنه ناوی لوانیندا
 سرده خه پین. خوم لهو قوناخه دا ژیاوم. هاروی یان بروم و خوم به په کیک لهوان
 دادنا. توانیم بهم یوژه بگم و پنیوسته له سر لاوانی شورې شگېره له بیر یان نه کمن
 و بو بیرموری یان به لعمه پې و ثرکی خویان بهر انبریان چنی به چنی بگن. لوانه
 لهو که سانه نین که خیرا بیرمان ده چنوه یا دهست بهرداری بیرموری یان ده پین.
 نینسا هزاران پالمانی بهر خودانی وک لهوان هن له بندنه خاها ژیاون و جورما

شېنوى ئەشكەنچەيان چىنىشتوۋە. ئەوانىش ئەوانە نىن كە بىكرېت بىرىچىنەۋە يا توۋر بىدرېن يا خىئرا لە گوۋر بىنرىن. ئەم گۇرانكارپانە زور قوۋلن. ئەمى رۇشسېران، ئەمى لاۋان، ئەمى خەلگاتەي كە بە عىقلى خۇتان بىردەگىنەۋە، چى لە گوۋرپانە كەدا رۇودەعات لە بىرى مەكەن. قىز بىن چۇن لە خاۋىنى مەسلەكان بېنچىنەۋە. خۇ سولە مەكەن و وزى خۇتان لە بىر خۇدانە پەنە گار و داگوگى لە مافەكانتەن بىكەن و لە نېر خۇتاندا خۇ رېكخەن و پېنكەتەي تازە لە نېر خۇتان دا بىزىرېن و لە گەل رېكخەن شۇر شىگېرە كاندا كراۋە بىن و ھەنگاۋ بىر پېنەۋە بىنېن. نېنە لە ھەموو خەلگىنك پىر تاللاۋى ئەوانەتان بە قۇر گەدا چىۋە كە بەسرتاندا زالن. بىندىنگ بوۋن لەو كارانەيان لە بىر ژۇدەپشانە نىيە. تەناتە لە ئەفرىقا و بىنگلادېش و پاكىستانىش كۇلۇنپالېزمى لەم چەشە نىيە، كەچى ھەر لە تور كېا بەم شېنە ھېچ و پوۋچە گەشەي كىرەۋە. ئەگەر خەزەدەكەن كۇتايى بەم چۆرە دېلدايەنە بېنېن، ئەوسا ھەموو پىشېۋانىيەكى نېمە بە خۇتانەۋە دەپىن، لەم رۇودە شۇرېشى كوردەستان بە رېبىرى پارتى كرىكارانى كوردەستان شۇرېشكى تور كېايىيە و گەۋرەترىن پالېشتانە و ئەگەر خەباتى گەۋرى مروق دوستانە بىكەن نېمە لە پالتاندا دەپىن و بىن گومان دەپىنە ھاۋپەبىساتى بىراتان و ئەمەش ھەلۋىستە راستە كەيە.

ھەولەدا جارىنكى دېكە مەسلەكان رۇون بىكەمەۋە و ھەر بىر پىرۇپاگەندە ئەمە نالېم، بەلكى لە بىر ئەۋە دەپىلېم كە رېزىنكى زور لەم دۇو گەلە دەگىرىن و بايەخىكى بىن ئەندازەيان پىن دەمەن. ھىندىك راسنىمان خىستوۋەنە بىرچاۋ. ئومىدەن ۋايە ئەم راستىانە بىر خەباتى گەلان و ئازادى و بىرايەتى راستەقەنە بە كەلەكەن. مەن ئامادەم لە ھەموو ھەلۋە مەرج و شۇنېنكە ئىركى سەرشانە بەجىن بېنېم. با گەلى تورك چى دەۋى لە مەنى داۋا بىكات. ئەگەر ئىركى خۇم بەرانبىرى بەجىن نەھىشە، ئەو كاتە با بىلېت ئاپۇ خىراپە. بەلام تىكام ۋايە نېم بىكات و پاشى ئەۋە چى دەۋى نېمى داۋا بىكات. ئەۋە زىياتر دەتوانم چى بىكەم؟ بەلام ئەگەر سەرمەي ئەۋە نىكۇلى لە بىۋىنى كورد و ھەموو مافىنكى مروقانەي كىرە. ئەۋە مروقابەتېم بەرز ئاگانەۋە و ئەوانە نىيە گەلى تورك تا ئەم رادەيە بىن ۋىزداۋ بىن. بۇيە پىنۋىستە لە نېمە و لەو گەسانە بىرىشەۋە كە بەسرىدا زالن. مەن لە رېھتارى خۇم بەرپىرەم و بەرپىرەم دەردەبەم و تا دۇا ھەناسە ئىركەكانم رادەبېرىم.

ي.ك: سەركىرەي گەۋرەم زور سوپاست دەكەم. شېنە ئىركى خۇتانتان بەجىن ھىنا. ھەلۋەدەبىن قەكەنتان بىگەيەنېن. قەكەنتان بە ئاگاھىن و رۇشنىكەرمەن. پىرسىيارەكانم ئەۋا بوۋن. ئەۋى راستى بىن كىرانەۋەيەكى جۋان و لە ھەموو رۇۋپەگەۋە پاراۋ بو. جارىنكى دېكە سوپاستان دەكەم.

س.پ: مېش سوپاستان دەكەم. تەناتە پېش ئەۋەش كە بىتائىبىم رېز و ئىرخىنكى گەۋرەتان لاي مەبۇر. شىكەرنەۋەكانتەن بەجىرگىم پىن دەپەشەن، بە تايەتە شىكەرنەۋەتان لەسەر ھىندىك پىنۋىدى گلاۋ. ئەم شىكەرنەۋەتان

به‌هاپه‌کی گه‌ورمی هه‌به‌وه‌کو به‌های کاری شور‌شگیتیری. ئه‌مه‌مان لای ئه‌نوه به‌دی کرد که زور بایه‌مخداره.

ی.ک: له هه‌لومهرجی ئه‌م ئیشه چه‌روهره‌ناندا، به‌شانازی و خوشه‌ویستی به‌وه به‌دووی ئه‌مه‌دا چه‌وم چون ئه‌نجام له‌کار و کرده‌وه‌گانشان هه‌لبه‌هینجیم. راسته‌به‌که‌ی به‌پیدا به‌وونی که‌سینگی و هه‌به‌دوللا ئه‌وجه‌لان له‌ما چه‌په‌دا، به‌لای سنده‌وه‌شانازی به‌کی گه‌وره و چه‌له‌په‌ی به‌ختیاری به‌.

س.پ: به‌یه‌که‌یشتنی زه‌مه‌ن‌کیشان به‌هوی به‌کشتی هه‌ون و کوشه‌وه‌ سوودێکی زوری ده‌بن و شایانی هه‌موو بیزیکه‌. ی.ک: سوپاس.

به نسی جوارہم

بەشى جوارەم

س.پ: ئايا ھەللاڭى لا دەتوانن ھىندىك پەرسىيە بىكەن؟
ى.ك: لە مەن ئاپەرسىن بەلكو لە تۇ دەپەرسىن، چۈنكى مەن ئاوبۇزىيوانم و ئەمەش دەگەيتىشە سەر ھەللاڭ و ھەللاڭى شارۋاش چى دەپىتە باسى دەكەن.

ئەوانە نوپىنەراپەتى لاوان دەكەن.
ئەك ھەر ھى كورد بەلكو ھى غەرب و تور كىش.

س.پ: سەبارەت بەم گەشتوگۈيەمان، ئەمە سوۋدى بۇ جىنەجىنگەردى
دەپمۇگراتىيە دەپ، بە تايپەتى كە ئەوانە نوپىنەراپەتى لاوان دەكەن، ئەك ھەر ھى
كورد بەلكو ھى غەرب و تور كىش، يا بە واتايەكى دېگە ئەوانە نوپىنەراپەتى
بىنگەيەكى بىرغەراۋانى لاوان دەكەن. مەن لەبەردەمەتاندە ھەم. ئەگەر ھەر خالىك ھەبى
شاينى رەخىنە بىن يا پىنۋىسى بە لىكەندەۋە ھەبى، دەتوانن لىنى پىلۋىن.
ى.ك: با بە ھەرە لاۋەكەيان دەست پىنەكەين.

س.پ: لە سەرەتاۋە تا كۇتايى گۈي بىشى ئەم گەشتوگۈيە بىرۈن. راتان لەسەر
ئەم بابەتە چىيە و ئايا پەرسىيە دېگە ھەن سەز بە ئاراستە كەردى بىكەن؟
س.ت: ھىچ پەرسىيەكە نىيە سەزۈم. ھەمۇ ئەم مەسلەنى كە باستان كەردن
يەكچار بىرۈن و بە سوۋد و دەكەيت دەرسىيان لىۋىرەگىرىن و كارىگەرى و
دەنگەندەۋەكى گەورەيان دەپ، بە تايپەتى ئەۋە پىنۋەدى بە ئەدەب و ھونەرۋە
ھەبى. ئىنۋەش ھىندىك لەۋ تايپەتەندىيەنى خوتان خەستەروو كە ناسراۋ نەبۈۋ و
كارىگەرىيەكى زورىيان لە ئاۋەندى قوتايىيان و لاۋاندا دەپى و كەلكىكى گەورە
دەمەۋە. ھەرچى ئىشەشەن گەلەك سەۋدەمان بىنى.

ى.ك: كارىگەرى شىۋازى سەركەردە چى بىۋە كە براپەتى و دۇستايەتەكى
بىنەندازە لە لىكەندەۋە كىشە قورسەكاندا بەدىار دەخات؟
ئى.ت: پىنۋەش ئەۋەمان لەۋ شىگەردەۋەۋە دەۋانى كە سەركەردە دەپكەردن و
دەمانزىنى كىشە كە ھەر كىشە كورد نىيە، بەلكو پەستىك كىشە جىنى باپەنى
سەرلەپەرى مەۋقايەتىيە.

ى.ك: تەمەنت چەندە؟

س.ت: مەن ۱۷ سالانم.

ى.ك: باشە. مەك كچە كوردەكە، ئايا باۋەت بەۋە ھەپە كە تۇ ھەمۇ كىشە
مەۋقايەتەكانت بەدەستەۋە گەرتۈۋە؟

س.ت: بەلنى باۋە دەكەم.

ى.ك: لەۋ پەستە ۋازىندەۋانە كە لە زارت دىنەدەر لە تەمەنت گەورەمەرن. ئايا

پنځ لومى كه بهيت ليره لاوا بووى؟

س.ت: نه خنير، وا نه بووم، ئيمه ليره زانياريه گانسان چر ده كه پيموه و پيم واپه كارىگيرى نموده.

ي.ك: وه خنيزك شير له دژى دموه تى تور كيا ده كى، ئايا بپر لموه ده كه پيموه كه تو ئالاي مروقايه تى به دمستى خوت هه لده گرى؟

س.ت: به ئى.

ي.ك: زور جوانه.

س.پ: (پوژ) لاپه نه گانى شايسته تىبىنى كردن كامانه؟ به تايه تى له وانه پان

كه مايه خافلگيرين. ئايا هيچ مسهله يه كه به پنت خوڤى بن ليكى بده پيموه؟

پوژ: «ئيبيل مالكوچ، پاشتر له ناوهراسى سالى ١٩٩١ دا له لاپه نه هيزه گانى

ئاسايشى تور كياوه ده ستگير كرا و هيشتا بن سهروشوينه»: له لاي ئيمه وه گه ليك

خافلگيرى له ئارادا نه بوون، چونكه سهر كرده زور بابه خسان پند دعات. پشنگ زور

خافلگيرى بو راي گشتى تور كيا هه بوو بن. ئيمه له گه نه هم مسهله نه دا پشنگوه

ده زين و ده بانبستين و ده بانبستين. تيروانيشى سهر كرده شى بو بابه تى

پيمه نديه كان و نه ته واپه تى تورك و نه ته واپه تى كورد و ئيتيرناسيونا ليزم و نه ده ب

و هونهر و خوڤه ويستى و شير تيروانيشى و اقبيحانه و ته واده. جا له بهر نه وه

كه له ته واپه تى نيزيك ده پيمه وه من هيچ رهنه يه كم لى نى به. پيم وانى به به كيك

هه من بته وانى رهنه يه لى بگرى، چونكه به راستگويى و راشكاوى پيمه مسهله كان

بهر چاو دمخات و ئيتاش هيچ پرسیار نكم نى به.

س.پ: ئيمه به شيوه يه كى تايه تى ياسى مسهله ي ئافره تمان كرده، ئايا نه

شيكرد نه وه به له چى خويده يه؟ ئايا ده پيمه هوى هيچ ليگورينيك بو ئيمه؟

پوژ: ئايا سهر كرده مه به تى له ئيمه به؟

س.پ: نه خنير، ده ليم ئايا له لاپه تى جهماورم وه بو من ده پيمه مايه ي ليگورين؟

ئايا قه گانم ته واده بوون؟

پوژ: بن گومان هيندك ليگورين ده بن. به لام من باوهرم واپه كه سهر كرده پنى

ده كريت به رهنگارى هه موو دژواري و ليگورينه كان بپيمه وه. جا و لك سهر كرده

پروونى كرده وه، نه لكينى زور دينه نيو ريزه گانسان. نهر و من به هه موو راپردوو

و نه مسهله تيكمان وه دين وه گورينى له وانه واته كه ساپه تى به كى تازه بو

په پدا كردنه ان له بائى كوله گه وه، نه مه شى كوشتينى به كجار زورى گه ره كه.

س.پ: له بابه تى ئافره تدا، ئايا و لك ده لى ههنگاوينى سهر كوتوو هه بوو؟

پوژ: بن گومان، ههنگاوينى زور گرنگ بوو.

س.پ: بهم قه به شوه؟

پوژ: به ئى.

ي.ك: باشه. مو ديشينه ئاسا به ي كه پارتى كرينگارانى كوردستان (PKK)

ئاناسى، چى له بارى شيكر دى لى شاپوى براموه ده لى ت سه بهارت به ئافره ت؟

چون پروو پرووی ئەم مەسەلەشم دەبىتمە؟ ئايا دەبىتمە خاڧلىگىرى يەكى گەورە
بۇي؟ ئايا دەلېت ئەمە چون پرووېدا و ئايا ئەمە قەبەكە ئاشكرا بگوتىرت؟
پروو: ھەموو كەسنىڭ ئاستىكى ھەت ئىشانكراوى ھالى بىوونى ھەبە.

س.پ: بەلى. ئاوت چى بوو؟

پروو: ھەبەسەن شەشەك كىچىكى بە بىنەچە ھەبەسى خەلىكى لىوای
لەسكەندەروونەبە. لە مانگى ئاى ۱۹۹۳ دا لەلايەن ھىزەگاتى ئاساپسى تور كىاو
گىرا و ھىشا بىن سەرووشىنە: سەروك ... پروو.

س.پ: بەلى. پروو. ھەبەنى بە كەھەنەئەوى ھەبەسى چى
دەلىنى؟ ئەمە يەكەمجارە ئامادە ئەم چۆرە گىتوگۆبە تىدا بى. چۆنى بۇ دەچى
و ئايا ھىچ بەخەنەبەك ھەبە ئاراستەمى بەكى يا مەسەلەبەك ئارەزووى باسكردنى
بەكى؟ دەتوانى چىت دەوى بەرسى؟

پروو: گەلىك بەبەنى بەلەي كەمە نەئەوى ھەبە و راي گىشى تور كىاو
سەرنجىراگىش و گىرنىگت بەرچاوخست. ئەمەش يارمەنى نەھىشتى بىوچوونى
پىشوروى لای ھىندىك كەس دەرەق بە ئاپۇ دەدات و تىروانىنىكى نازە جىنى
دەگىرتەو. وەك لىكتان داپەو ھىندىك وەش قوول و ھىندىك مەسەلى كە لائان
لى كىردەو دەگىشتەو بۇ لىكەندەوى جىياجىيا. ھاتە سە چەند بەبەنىك كە
ئاكرىت بە ئاسانى لىيان تىبگىن و وەريانىگىزىن، چونكە تىبەپاندنى ئەم
مەسلەلە بە خەبەنى بەردەوام و دىرئۇ خايەن دەبى.

س.پ: پەنم واپە ئىمە ئىشكەن خەتەمە لايەنە دىموكراتىيەگاتى كەم
نەئەو كەنىش.

پروو: بەلى. راستەبەك ئەوانە چەند خالىگىن ئەگەر بە وردى بەدووياندا چووى
چارخووسى گەلان دەنەنە دەست خۇيان. پارتى كىرىكارانى كوردستانىش بەم
پىنكەتەبەو دەوى سەركە دەبىنى ئاگەلان چاوى لىبەكەن.

س.پ: ئايا بەم ھەلوئىستانەمان كە لائان لى كىردەو دان بە بەبەنى ئەم بەم
دىموكراتىيەدە دەبىنى؟

پروو: بەلى.

س.پ: لە گىتوگۇگانماندا داكۇكىمان لە پىشەبىرى ئەنادول كىرد. ئايا ئەمە
بەلەي تۆرە پروو و ئاشكرا پروو؟

پروو: بەلى. زۆر پروو. و ئاشكرا پروو.

س.پ: ئەمە لە خەسەبەنى ئىمەبە. ئىمە تەنبا داكۇكى لە سەربەخۇپى كوردستان
ئاكەبەن، بەلكو كۆمەلە كەسكى بەھىزىن داكۇكى لە گەلىك پىشەبىرى دەگەبەن و
راي ئىمە سەبەرت بە كىشەگاتى ئافەرت زانراو و راشكەو، وەك چۆن لە
كىشەگاتى ئازادىشا وەھابە. ئايا دەگىرت ئەم رايانە چەواشە بگىزىن؟

پروو: وەك كەسنىڭ لەمەبەر پىشاناندا، لەوانەبە ھىندىك مەسەلە چەواشە بگىزىن
يان ئەزەم نەگىزىن و لەوانەشە ھىندىك خال ئاروشىن بىن.

که به نزمونوی خوی خزمه‌تینگی خورایی گلی نور کی کرد. به‌لام نمو
کوشانه‌ی که لم ریگاپه ده‌کرین، ده‌کریت به‌هوی نه‌وه‌فالانه‌وه بن که حالی
حازر هاتوونه پال پارتی کریکارانی کوردستان، یا به‌هوی نمو هینزه
شور شگیم نه‌وه که لای گل هه، پاشی نومی نمو حالی ده‌بن که چیان ده‌وی.
لوانه‌یه نمو به‌یته گرانده‌یه‌کی به‌ربلاو بو شورش.

س.پ: مه‌به‌ست نه‌وه‌یه پارتی کریکارانی کوردستان به‌لای گلی تور که‌وه زور
ده‌گه‌یمن. ئینسا نه‌وه رۆشه.

پ: به‌لنی و به‌تایه‌تی به‌و شیکردنه‌وانه‌ی که ده‌یمنی سر کرده کردنی. نه‌گه‌ر
به‌زوتنه‌وه‌یه‌کی به‌رخ‌ودان له‌سر تهرزی پارتی کریکارانی کوردستان له‌تور که‌یا
به‌یدا ببن، نه‌وسا زور ئاسان ده‌بن به‌ شورشیک به‌گه‌بن خزمه‌تی ئازادی و به‌رایه‌تی
گه‌لان بگات و زور خیراتر و به‌ ئازار و دژواری‌یه‌کی که‌متر به‌ ئامانجه‌گانی
بگات. نه‌وه نک هه‌ر نرگی نمو دوو گه‌یه، به‌لکو نرگی مرو‌فایه‌تیشه. نه‌گه‌ر
به‌روائینه شیکردنه‌وه‌گانی سر کرده، ده‌یمنی راشکاو و راستگۆن. لام وایه نه‌وانه‌ی
که ده‌یان‌ه‌وی به‌ چموتی تینی بگه‌ن نه‌وه‌یان پنه‌ده‌کریت. به‌ تاییه‌تی حه‌زده‌کم
ئامازه بو نمو زمانه به‌کم که چه‌پی تورک پینی ده‌ویت. نمو زمانه به‌وه جوی
ده‌کریتسه‌وه که تم و مژادی و به‌ر پنج و په‌ناو لیوان لهنوی وشه‌ی نارۆشه که
ته‌نانه‌ت بو لایه‌نگرانی‌شی زه‌حمه‌ته‌ لینی حالی ببن. به‌رانه‌ر به‌وه نمو زمانه‌ی که
سر کرده به‌کاری ده‌یمنی راستگۆ و راشکاو و هه‌مووان تینی ده‌گن.

س.پ: یا چه‌په‌وه‌کان وریای نمو لایه‌نه بن.

پ: پینم وایه نمو زمانه‌ی که سر کرده به‌کاری ده‌یمنی زور به‌وان و قوول و
هه‌مه‌لایه‌نه‌یه و چاره‌سر بو گه‌لێک کیشه‌ی ئالوز دادنه‌یت. پینویسته سهرنجی نه‌وه
به‌ده‌ن، بو چه‌واشه‌کاری و تیکه‌ل و پیکه‌ل کردن نا، به‌لکو بو چاره‌سهری کیشه‌کان.

س.پ: مه‌به‌ست نه‌وه‌یه بو چه‌واشه کردنی به‌رویا نه‌بن.

پ: به‌لنی، سر کرده‌م.

س.پ: نه‌وی راستی بن من له ریگای پینو‌طدی پارتی کریکارانی کوردستان‌ه‌وه
به‌ ره‌گه‌زی مینی تور که‌یاوه وای ده‌یمن که هینزیکێ شار‌وه‌یان بو شورش هه‌یه،
به‌لام چه‌پی تورک به‌روپایانی چه‌واشه‌کرده‌وه به‌ راده‌یه‌ک وایان لێ هاتووه له شورش
هه‌ل‌دین، وه نه‌گه‌ر ئوانیسان شینوه‌یه‌کی گونج‌او به‌ده‌ین به‌م هینزه نمو
گوربانکاری‌یه‌کی گادیرانه‌ی گه‌وره دروست ده‌یته که لوانه‌یه له هه‌ی لای نه‌یه
که‌وره‌تر بن، نه‌وان نه‌وه‌یان گه‌ره‌که. راسته‌یه‌که‌ی تور که‌یا زور پینویستی به
پینکه‌یه‌یه‌که هه‌یه له‌سر تهرزی پارتی کریکارانی کوردستان بن.

ی.ک: بێ گومان. هه‌موو دلبه‌سته‌یی خۆم به‌و شین‌واره پشان بدم که هه‌فالانی
لاو کیشه گرت‌گه‌گانی پین به‌رچاو ده‌خه‌ن، دانیش به‌وه‌دا ده‌نیم که من له نێو هیندیک
قوتایی زانگۆ کله‌ساندا تووشی نمو شین‌واره ده‌بم.

س.پ: دست به‌ردنیان بو بابه‌ته‌کان به‌هینزه و ئاستیکێ به‌رزی هه‌یه.

ی.ك: گورهم، له ناست گرنګتر گومهری بابه ته که په که بهرچاوی دمنځن و شو
شپوه په په که پنی بهرچاو دمنځن، لښه له تورکپای نه پروا شو لاوانه مان گمره که
که دتوانن په پستی رازیندراوه خوبان دهریېرن.

س.پ: پنم وایه هوی لښه شپوازی سرمتایی پنی خویندنه که دپښته هوی
چواشه کردنی زهین و گیان.

ی.ك: لښه ناتوانن پك پسته پښکښن.

س.پ: لښمش سرنجی لښه دده پنی. په کم شتک بیکه پنی لښه فیری شپوازی
تښه کردن و هیزی که پشتن بم کښانه پان بیکه پنی.

ی.ك: لښه به ختیرایی فیره پنی. نو له که پوه لښری؟

پ: دوو مانګه.

ی.ك: دوو مانګه، پخا به خوا، لښه وا ده که پنی که تورکسان توانای پهرستندنیان
هه په.

س.پ: به لښ، لښه پروا به خوکردنیان پنی ده پششین. لښه پروا هات و پارتی
گریککارانی کوردستانی بیسی. لښوش دمران له تورکپا چون لښه پان
پنی ناساندوون. لښرشدا هاوژیانی لښه اووه تی دیسو کراسی و مرو قایه تی کردووه.
لښه راسته، وانی په؟

پ: به لښ، سر کردهم.

س.پ: به تاییه تی هه لښه راسته کانی حیزب بهرانی به نافرته. وانی په؟
پ: لښه گرنګترین لایخی پارتی گریککارانی کوردستانه. لښه تان له
شیکردنوه کانشاندا دمرخستووه. پنم وایه پله ی نازادی نافرته له هر
کومه لگایه کدا به لگی نازادی شو کومه لگایه په.

س.پ: هه تا نازادی پښوندیبه کانش له کومه لگادا پښیسته ی راده ی نازادی
نافرته. پښوندی کارنکی شپوه و راده ی نازادی لښوش به لگی نازادی کومه لگا
و نازادی حیزبه. لښه زور گرنګه، چونکه پښوندی نازاد له که تاندا نیشانه ی
چنی به چنګردنی هاوسانی په له لای بزوتنوه که و له لای کومه لگاش. لام وایه لښه
سرنجی لښه دده پنی.

پ: به لښ، سر کردهم.

س.پ: نو (ه) له گیژانی دپرسی، چی ده لښی؟

ه: پش هممو شتک سر کرده ی گورهم دهموی پروونی بکمه لښه که لښو
گفتو گوپه ی وا له گلن کاک (پالچین کوچوک)ی ماموستاماندا ده پکښ پم بها و
بایه خنکی زوری هه په. باویرم وایه سر کرده پته ی حیزب گمیلک مسئله ی وک
هوتر و شپ و پښوندیبه کانی به شپوازیکی قول و گریه راوی فعله فنی ژبانی
سوشالیستی پروون کرده وه. لښه به لای رای گشش تورکپاوه گرنګه، چونکه لښه
لښه شتانه دپښتښه که وژنامه کانی تورکپا بلاویان ده گنوه و چواشه کاری
و شپواندن و هنرشکرده سر سر کرده پته ی حیزب بهرچاوی رای گشش دمنځن،

لەوان وا حزب پەنشان دەدەن کە هەر خەریکی سەرپرین و لە سەنداردانە. لەم گفتوگۆیە هەموو شتێک بەپێی فەلسەفەی ژبانی سۆشیالیستی پوونە کاتەوه. پەنم وایە لەم گفتوگۆیە بە شێوی زنجیرە بەرچاوی خۆی سەر دەخەریت و بە دوو داچووانیش ئەوه بیان لەسەر چون ئەنجامی لێ بە دەست بێنن. جگە ئەوه حەزە کەم بێمە سەر بابەتی ئافەرەت. خەباتی رینگای سۆشیالیزم کە لە گەل پارتی گرێکارانی گوردستاندا لە چوارچێوەی بزگاری کردنی گەلانی خۆرەهلانی ناوەراست دەستی پێ کردووه لەم خەباتەش بە کەم هەنگاوه و بە کەم هەنگاوی خەباتی ئافەرەتانی گوردستان پێکدەهێنن. ئەمە پێچەستی هەلومەرجی مێژوویی جیهانە بە گشتی و گوردستانیش بە تایبەتی و، پێچەستی لەم سەم و زۆرەش کە ئافەرەت بە دەستێوه دەتوانن، نێمە دزانن کۆمەلگای سەرماوەداری چون دەروانی ئافەرەت و بە یەکێک لە گەلگانی دادەنێت. ئەمەش مەسلە کە ئالوز دەکات. پارتی گرێکارانی گوردستان بە کەم هەنگاوی ناوه و لەوێش کە ماوه دەکەوێت سەر ئافەرەت خۆی. جا لە بەر ئەوهی کە پارتی گرێکارانی گوردستان خۆی دەستی بەم بابەتە کردووه، بۆیە باریکی قورس دەکەوێت سەر شانی. بە کەم هەنگاو تێر و شێوێکی کە لە باری بە دەستێوهدا. بەلام قوتاریبۆن لە گۆیلەتیی سەدان سال و گەشتن بە کەسایەتی ئافەرەت ئەرکیکی قورس و گەورە و قوربانیانکی زۆر و تێکۆشانکی مەختی مەروفيان پێ دەوی، لەم پێشواوەدا وایە پێشەم کە پێشەم لە سەر حیزب سەرگردایەتی بەهێز لە ئافەرەت دەربچوین بو سەقامگیر کردنی سێستەمێکی دەست نیشانکراو. هەموو هیوا بە کەم ئەوهی ئافەرەتی تێرک بەیخ بەم بابەتە بەدات و ئەنجامی گەوره دەستگیر بکات تا بێوانن پێکەوه بە ئەنجامه چاوەروانکراوه کان بگەین.

س.پ: تۆ سەرئێجی ئەو ئازادی بەت داوه کە بو ئافەرەتی داوا دەکەین. وانی یە؟
ه: بەلێ، بە پروتی سەرئێج داوه. بە تایبەتی من ماوهی کە درێژخایانە لە نێزیک سەرگردایەتێم و ئەمەش پارمەتی داوێن هەلویشتی سەرگردایەتی دەرهەق بە ئافەرەت و قوولی و ناسکی ئەم بابەتە ئەزم بکەین. هەروەها ئەمە زۆر پارێدە داوێن پەرە بە خۆمان بەدەین.

س.پ: پێ گومان. نێمە بابەتێمان پێ داوێن. لە سەر ئەم مەسلە بە گوتیان چون لە گەل کێژان و لە گەل ئافەرەتدا دەژی؟ چون لە گەل ئافەرەتدا شەر دەکات؟ باوەرم وایە واقع و ئەوهی کە فێری بۆن ئەواو ئەو پێشواوە کۆمەلایەتیانە جیاوازان کە لە کۆمەلگادا پێیان راها تێبۆن. ئەمە دەلێم چونکە بەلای منەوه بابەتێکی تێکچەر زاوه. بە قەناعەتی من ئەو پیاوێ کە بو خۆی پێشواوەی لە گەل ئافەرەتدا بنیات دەنێت و بە پێی ئازادی و هاوسانی ئەم پێشواوەیانە دەپاریزی، پیاوێکی یە کێجار بەهێزە و شایانی هەموو پێزێکە. ئەگەر توانیشی خۆشەویستی و ئەوهی خۆی دەپاریزی و ئەوه بێوێستی، نیشانی مەزنی ئەم پیاوێ، پێم وایە ئەوه خۆتان ئەوه بە چاوە دەبینن. لە هەمان کاتدا ئەمە پارمەتی مەزن کردنی ئافەرەتیش دەدات.

نافرمت به تمنها گموره نی به و له هاوسانی بهر خوردار نی به و نه به عایه کی گموری هیه و نه هر زان به هاشه. به لام ده کریت هموو له وانه به پهنودی دیاری بکهرین. باشترین شتیک که بتوانین به هر مروفنکی بدهین له ویه به شوهیه کی راپست پهنودی له گه لدا بهستین و هم پهنودیانه له سر به چینه به کی. دروست پره پی بدهین. له مش ده چینه نیو خانی شم کی رومان. من لیردا همو له دم له و چند پهنودی به ورده دابم زینم که ده گونه نیو چینی رومان. زوریش بایه به کچان دهم، له ترسی له و نا که رنگه خیالی بی هنریم هین، به لکو بو له ویه. که کچان به هله لیمان تن نه گن و به بایه نی که پروپا گندهی سر له به به له له تور گیدا که شتوونه چله پوپه.

ی.ک: له وانه همیشه له ده لنین.

س.پ: به تیروانینی من دور خستنه وی نافرمت له گیشه گان خیانه به له نازادی. نافرمت ناوینی نازادی به، چند بایه نی پی بدهین روون ده به به به. له و نا گه یه نی که چاو پووشی له لایه نه گانی باشکونن و کونه پرستی نافرمت بکهرین، روو به روو بوونه وی سوزی نیو پهنودی کونه پرسته گان و تمنات کار دانه وی لای نافرمتیش هلو یستینکی شور شگیرانی گموره به. له لایه کی دیکه نافرمت گه لیک خاصه نی زور گرنگی هله، خاصه نی جورایه نی و هی دیکه پهنود به نازادی و پهنودی هه فالانه. بگره نافرمت گانگای نیشمانه رومری به و له روو به به عایه کی زوری هیه. دباره له گشت لایه نانه پهنودی بای به حیزب و گله و هیه. له مش هلو یستینکی هه له یه به، پنم وایه شایانی تبیینی کردنه، وانی به؟

ه.ک: به لنی، سر کرده شایانی تبیینی کردنه.

س.پ: پنم وایه نیو له تیگه یستنی له ودا دزواریتان تووش ناینت به لکو به پنجه وانه هاوسای بهر کردنه و تان پرمه مستین.

ه.ک: سر کردهم گوو و تینمان زیاد ده کات.

س.پ: لایا له به بن له ملاو له و لایه؟ که شینکی خوشبو یستن له نارادایه بهس بهت به و له لاتی هموو دزواریه گان. به به سنم له ویه به هم گشه ومان لنی ده کات له کاروانه به پروژماندا به نیو سخنترین هلو معرجه به روین. پنم وایه له به پرمه یستینکی گرنگه. نیو له و تان لیره بهی. وانی به؟

ی.ک: به لنی، خالیک هیه ده معوی روونی بکهموه. له و گفتو گو بهی که له گن سر کرده و ده بکهرین گاتینکی درین خایه نی پی ده چنی. درین کردنه وی سوودی تبادیه، چونکه ده توانین بیکه به به کتیب و گفتو گو گشت به کرده هه له یه به و و چمنده به بایه نی تهوری و له لانی قوولی له سر گیشه بهر چاو خراوه گان گرته و بویه بهضه له ومان پی بهس نه بی مانگی داهاتوو هر له پروژنامه ی «نوزگور گونده کم» له بلاوی بکهنه و، به لکو له مشتومره شایته ی له ویه به درینایی سالانی ۱۹۹۳-۱۹۹۶ بهینه چنی بایه خ پندان.

قسمی من تنیا پرووی له کالقامه ساده کان نیږه، بلکو پرووی لهوانمیه که قوړ دهنډوه.

س. پ: بهن، وایه. باشه (شاف) به پای تو شو خالانه چین که شاپانی تپیننی
کردنی؟

شاف: پایه خ و قهواری دیناره که پروون و لاشکران. جیاوازی نیوان هم دیداره و
لهوانی دیکه لهوه په، له میان گشتی په و تپروانینی حیزب له سر گشت گنډه کان
پروون ده گاتموه. بویه ماموستای پایه یمرز (پالچین) به ختی هه په، چونکه هم
دیداره همدلایم په یی کردوه و، همدانکات هم دمرغه تیکي گوره په یو گله گمان
و گلی تورک و یو خویندیان و گوینگران تا هم پایه تانه لاکادار بن که لمدوب و
هونر و شافرت و شعر و گلنیک پایه تی دیکه ده گرځتموه. همدوما ماموستایان
دیرښت که هم دیداره و طه پاپورتی سیاسی وایه.

ی. ک: باشه. سر کرده یی برامتان یینی چون باسی پارتی کریکارانی کوردستان
دهکات و گوینان لږ یو ده لیت: «نه گهر هم حیزبه بښته به لا به بان سری گلی
کورد و تورک وه، با له گلن مندا له گور بشری». نایا هم قسبه تان به لاهه ناخاف
نېوو؟ همت به چی ده گن برانبری؟ هم قسبه مېهستی حیزبیکه به هویوه
سالانیکي دور و درنزه چوونه نیو بغه دخانه و له پتناویدا زیان و خه باتان یو
کرد. له سر لیمه چی ده لیت؟ چونکه من باومر وایه که هم وشانه ی له زار
هاتندمر، به دل کردنی و هر یو قسې نه یوون.

شاف: لیم پایه تمدا دچمه پان قه کانی سر کرده.

ی. ک: بیستیان، به لام عقلمان چی ده لیت؟

شاف: نه ویتنی هاتوموه پان حیزب تا لمر و سرچاوی نومندمان متمانه کردنمانه
به خه باتان. نیمه باومرمان بموه هه په که خه باتان له زینر هیچ بارودوخنک و له
هیچ کاتیکیشدا پاناومستی و، سرچاوی هم باومر مش سر کرده تی حیزبمانه،
له بر هم هویه له تاریکترین معلومرجی نیو زیندانه گاندا باومری خومانان له
دست نودا.

لهوانه په هیندیکیان باومریان له دست دابن، به لام من به حوکمی شموی که
خودی سر کرده دضام و پېنودیم پښوه هه په لوه باومر و وره زیاتر کردم و
به لای موه برو به کانگای هیوا و هینزیکي گه ورمی پښه خشم و قناعتی زیاد
کردم بموی که خه باتان پرمهستینن و نومش به خومانسانی به تین کرد.

ی. ک: شو سالانه چی یان پښ کرد؟ دهیم زیاتر جوان بوه. تو چونی دهیم؟

شاف: ماموستا باسی جوانی ده گن. و طه سر کرده گوتی، جوانی به تیکوشان
دهیم.

ی. ک: به کرده دهیم.

شاف: به کردهوه دبېن، لعمروش ټينګوشان به کار و کردهوه له بهرترين
 ناستېدا بهرهم دېن و گڼل راپهريوه. نوموړی که جوانی و وره و باومړ و جوش و
 خروشی له دلغا بېت دمتوانی به بهرترين پله بگات.

س. پ: همموو روژنيك چمندين شهيدمان هډن و زور هډن خبريكي مل
 شكاندنمان. راستي نومه. لاپا شرم له سرگردايهتي دهگن؟ لاپا تو هم قهيه
 دهليی لهبهرنومو که ناچار گراوی پا لهبهرنومو که من پېشتر کردهوه و توش
 خوش خولقي دتواني؟

ی. ک: من پنم وایه پنجهوانی نوميه. هر له په کهم جاروه که دپومه نومه
 باومړی من پوهه. روژنامنلوسان له لمدن لنيان پرسېم. راستيه گي من پېش
 همموو شتيك پاسی کهسايهتي خوشويست و نومېنداری لېنوم کرد. من لهوه
 رازيم.

س. پ: ټينگليزنيكش لني پرسېم و گوتی خوت بناسينه. پېنگوت وزی تو
 به خوړم ناگري. ولامه که له جني خويدا هوو. لم گفتوگويدها چی شايسته
 ټينېنی کردن هوو؟

شاف: هه لستگاندي زینداني تېداوو. هه لستگاندي کونفرانسی زیندانيان
 به لای هه فالانسانمو ههنگاوپکی گرنگی پېنکهنيشا، چونکه هه فالانی نيو
 بېندېخانمان دووچاری هينديك هه له دبېن و دمنه له تيندرين. شېکردنومو پېنوه
 به بېنديخانه و زیندانيان کاريکی زوری کرده سر نه ميشتني کم و کورپه کان.
 وای لني هات جياوازی ننيوان پېش و پاش شېکردنومو کان گموره هوو و وری
 هه فالان پولاين هوو. لهوانيه نومه هو په کهم جار بې وری هه فالان لهبهرچاوی دنيا
 و تورکيا و له رووی گوشاره کانی تورکيا و سياستې سرپنومدا که دوزمن
 پېنومو دهکات، هينده پولاين هوو بې. جا همموو زیندانی يک بهموی نهم
 شېکردنومو لهوانی له خوی پېرسپنوه. نه گير هر په کنيک له نېشه نيو شتانه
 چي به جني بکړد بایه، بې گومان لهوه چمندين کهسايهتي ميژووي گرنگی دهخته
 روو. نهم هه لستگانديانه بهرای من و ټيکرای هه فالانموه گرنګن.

ی. ک: به لني. نومه لهو کاره به جېرگانه په که لاپو باسيان دهکات. له تورکيا بهوه
 ناوانبارم دهگن که من نه تومو پېرسپنګی کورد و سر به پارتی کړيکارانی
 کوردهستانم. لهبهر نهم هويه دصکرن. من به بهرزيبونومو گلي کورد شادمانم،
 به لام زور بهر له شوړی تورکيا دهگمموه. به باومړی من کونفرانسی زیندانيان
 سوودپکی زور به شوړشکېتور که گېراوه کان دهگه يني.

س. پ: لهوان بهر لهوه ناگنموه، به لام نېشه بهر دهگه پنوه. نومه وکله نومه وایه:
 «هو گي له گڼل تومه، خصوو گویت لني بې». تگا کارم بهم پي به لني تي بگن.
 لهوی راستي بې نه گير به لگمنامه کانی کونفرانسی زیندانيان بلاوبکه پنوه،
 سوودپکی زوريان دبېن.

ی. ک: منېش زور به گرنګيان دزمانم. به لام مخاين نيو گنشه و مهسلانوی که

پیری سرکرده‌یان جغتایان کردووه گعلنیک زورن. من به ناپوی برامم گوت لو
 قسه رفته‌ی که بهو هه‌فال زیندانیانته گوت قورسه. هه‌یانبوو (۱۰) ساله
 بخندیاخانه مایه‌وه و هه‌یانبوو (۱۳) ساله مایه‌وه و هه‌شیانبوو (۱۵) ساله. نم
 قسه‌یه‌یان لهر دله گران دهبی. به‌لام پهنوپسته بگوت‌ریت لگهر من بوومایه
 نعمدتوانی بیلیم.

ثانی: گمبیک هه سنگاندنی سرتاسری له بابه کاندای گران، به قایبه تی له لهدوب و هونردا، لهدوب و پوښپهري و هونر وک له کومه لگایي ډیکشا واپووه ناو به ناو نه شوئا ناکات، به لکو له گل له شمره نه شوئا و گشه دهکات. هر به شمر پهره مستین، پتم واپه هه مووان شوه دزان، شو شیکردنواش که حزب کردوونی وک پو پشاندمری نووسران و بایخدرانی لهدوب واپه، له گمر لهدوبان چاویان لن کرد، لهدوبیکي بالا برهم دهینش، لوموی وا سرگردش له باروی لافره توه گوشتی زور گرتنگ و بگره وک شوپش واپه. رادی نازادی له هر حزب بیکدا گریندراوه به رادی پیوندی هه فالانی نیوان پیاو و ژ، له گمر پیوندیه کانیان نازاد نهی، شو حیزبه نازاد نابی. هر جولاندهویه کیش به نازادی پهره نهستینش، پیی ناکرک ریښکای نازادی بکاتوه. جا لم پرووه خولفاندنی پیوندی نازاد، بتجینئ نازادی حزب و کومه لگایه. بویه پیویسته لهر هه فالانی نیر و من لم شیکردنواوه بکن به ریبری خویان و پی هه لپان هیه راستیان بکنوه و له پیناوی نازادی حزب و کومه لگادا ریښکا بگره بر، لهره هیزیکي پال پیونذریان هداتی و پیوندی به نازادی بانوه هیه، وک چون پیوندی به نازادی کومه لگاوه هیه. پیویسته لهره هه موو په کینکان شو بابهت و شیکردنواوه بکهین به ریبرمان که لهره که بر چاوخران نا له ژپان و پیوندی پروانساندا به جی پان بهینش و ورپایان بین به قناعه تی من لم هه موو بابه تانه گرتنگ.

پئی: بهرای من هم دپلاره دولتمند و همه لایحه بهوویه بوو به گنجانوم به کی باشی منژوی پارتی کریگارانای کوردستان و سرکرده. نه گرنه زانبارانه بهر چاواخواه به که به چرای یسان، بنی گومان گه لیکه لجنجاسی باشان ده بنی. باومیم وایه چمندها دهرس و پند هه، ده گریت هردوو گلی تورك و کورد به دهستان بنهن. بهوتی هم گفتوگو بهش به توان بوو. نهو بهر سباراندی که کران و نهو وه لمانش که درانوه سرتاسری قوول بهوون و بهر به پینسی لمانجه کانپان بهوون. تهر وانهیم هاو جزری تهر وانهیمی مامزنسای گورمانه که بلاو کردنومی هم

چاوپنځي كونه له يكه روژنامېدا همس نږي، بهلكو پښوښته ټيې برونين و بهاي
 راسته فنيه يان پښېده پښ. نو وهلاماني كه سر كړده داينپوه زمينه بو نووسران و
 سياستمنه داران و لوديان و بابه خدمراني هونتر خوشي دهكات تا سووويان
 لښوېرېگرن. روژنامو سانسې پښ يان ده كړي گوته كاني سر كړده لسم روژمان
 بگن به رښيريان تا جوړه رومان بمرهم بهنن. ماوه كشي بو لوه به به و له
 ۱۹۸۳-۱۹۸۱ به دواوه دريژ ده پښوه.

س.پ: سالي (۱۹۸۳ - ۱۹۸۱) نا، بهلكو (۱۹۸۳ - ۱۹۹۱).

ي.ك: گورهم لښي مه گره، سدان ساله له بنديخانه دايه، بويه ده يان سالي ده پښي و
 هښتا پښي وايه خوي له سالي هښتادايه. چمن سالي به گېراوي ماينپوه؟
 پ.ي: ۱۳ سالي.

ي.ك: ۱۳ سالي. هښتا پښي وايه له سالي ۱۹۸۰ دايه و پښي وايه روژگار
 رانه برونوه، بويه ده لښت ۱۹۸۳-۱۹۸۱. گورهم لښه له سالي ۱۹۹۳ دايه، سالي
 ۱۹۹۳.

س.پ: نو تښروانينكي بهمېز بو ته كانيكي گرنه بمرچاو ده خات.
 پ.ي: به لښي، بمرچاو خستينكي گرنه. نرينتيكي باش له پارتې كرينكاري
 كوردستان (PKK) دا هيه، نوويش لوه به ناوبه ناو زانياري و راستي له شينوې
 راپورته بمرچاوي جمعوهر ده خات، كه زانياري و شيكردنوي پر بهمايان تښدايه
 و خوشوېستي و ريز و پښېسته يي سر كړده به جمعوهرې خوښپوه دهره خات.
 حيزب له پښاوي براهيتي هر دوو گلي كورد و تور كدا فيزي لښ جوړه دست
 پښخه ريه باشانه بووه. هميشه لښ نومندمان به پارتې كرينكاري كوردستان
 (PKK) هيه.

س.پ: لښه راپورتي لښه ده پښي بو گلي تورك به بونه كوتايي ساليوه.
 پ.ي: به لښي، راپورتي سري سالي. پښم وايه دست پښخه ريه كي به جښي به.
 له لايه كي ديكه وه سرنجيان بو گليك مسله راکښام كه لښ يان پښي لايگابوم يا
 به هله لښ يان گېښتوبوم يا هر كميكم له باره يانپوه دفراني. جا لښ گفتوگويه
 هاته سر لوه كي هممو شتيك له هونرويه تا لده ب و زور بابتي ديكه روشن
 بگاتپوه.

ي.ك: بابتي يه كښي سؤفت پښ چنډ بوو.

پ.ي: واي ده پښم گفتوگو كه له باره هممو مسله به كي و لك هونر و لده ب و
 لافره تپوه به پښه گرتن له كرده كاني سؤفتپښپوه پوون و راشكاو بوون.
 پښوښته بهوه نېگران نه پښي كه له باره مسله ي لافره تپوه بمرچاو خرا. هممو
 قه كان له چوارچنوه تيزي سؤشالېښانه دفرانچن و پښم واني به هر كه شتيك
 ماناي پړوليتاريا و سؤشالېزم بزانتي به ره لښي يان بگات. له وانه به هښه
 بالاده سته كان بېروپراكان بشوښن و له نښو كوله گادا بښاننه روو. به لښ پارتې
 كرينكاري كوردستان كه توانيويه تي به رانېر دوزمن و پښتاره دښمنه كاني

رايوهستنې، پښې ده كړې له ږوي هم جوړه پروياگنده همزان بهايانده رايوستنې
وځك رايوستاني ېو ډاكوكي كړدن له بهر و پختاري شورېشگنېرانه. شو بابه تاته ي
كه بهرچاو غران به لای من و حېزه به و گرتنگ بوون و چندين مسله ي تازه لودو
توپيانا هله ده گرن. تخانات من دمتوانم بلنم خصله تنې قوښانكي تارنځ.

ي.ك: سر كړه دې بړام له گهر ږيم بدن پرسیارېكتان لږ ده كم پښوندي به خودي
خوتانمونه همېه. مادامېكي فليپنك دمرده كمن، ده كړيت ناوېك ېو هم فليپه دابښم.
تعنيا به لاواني دملنم. شو هه قالانه تان له دمرمه وځك نهسانه وان لای خه لك و لغنيو
چمېي تورك و چه پېي كورددا شوپنېكي بهرزيان همېه. هاتنې منيش ېو لږه و
چاو كه تنم پښان شتيكه شانازی پتوه ده كم. ئېستا دصوى پرسیارېك له (ږي)
بكه: زورت خوښندووه توه و له ږوژنامدا كارت كړدووه و گلمنك چاوپنېكومنت
لنجنام داوه. ئېستا له گلمن ناږوى بړامدا قسم ده كړد و له كاتې قه كړدنا ناوي
گلمنك ږوامانان به سرده تنچېرې. من كه له گلمن وزيړان و فلان و فلاندا قسم ده كم،
له گهر ناوي ږوامانك بښته پښتوه كاپرا سړي رايوستنې و وا خوي دمرده نجات
كه له ږوامانې خوښندووه توه. به لام (ناږو) به راشكاوي دملن من شو ږوامانه
نه خوښندووه توه. له گهر هېچې نه گوتبايه وام دادما خوښندوويه تيوه. ئابيا

سر كړدنتان له كونه ناوا ېووه؟ ئابيا هميشه راستگو و سر راست ېووه؟

ږي: پښ واپه تر پرسيت و منيش حمزه ده كم هښنك شت پخمه سر لهوه.

ي.ك: پښ هممو شتيك ئابيا جاران ناوا ېوو؟

ږي: به لنې ناوا ېوو. به لام پرمسندن زور لهوه گموره تړه. له كونه به راشكاوي
هممو شتيك بهرچاو دخت. به لام پاشې بهرچاږوونې ۱۵ سال دمتوانم به هممو
راشكاوي به كمه. ئېستا له جاران زياتر واقعيبنانه دست ېو بابه ته كان دعبات
و خصله تنې بابه ت بهرچاوخستنې له جاران پتر گمهي كړدووه. نه گهر له گلمن
راپرودودا بهروردې بكه پښ، جاران كمېنك راپاږېي له نارادا ېوو.

ي.ك: بړوا به خو كړدن وا له مروف ده كات چي له دلېدايه به وپېرې ئاساني ېوه

بېلنت. وانې به؟

ږي: به شتوه په كي زور بهرمرگانه بابه ت و كښه گاني بهرچاوخستوه. دوهم
جوښ و خروښي وځك خوي واپه و نه گوراوه. جارانېش جوښ و خروښ و گاري
وځك ئېستا پېر بهمېز بوون، له هممووان بهمېز تر ېوو. شو تېنگوشانه ي كه به
(۱۵) سال له هممو ږوويه كمه و به هله و راستيه گانېمونه پرمې سندن، وړه و
هېصه ت و جوښ و خروښي به كړدوه و له ږوي تپوري ېوه زيات كړدووه و
شېوازېشې له بهرچاوخستنې كښه گاندا زور پرمې سندنووه. شو راستوخو به يې
ئاوړدانه وه له راست بيا چه بهرچاويان دختات و راستوخوښې ده چننه ښو كړوكي
بابه ته كمه. ئېستا پرمسندنېكي زور باشه و شاپاني سرنجدهانه.

س.پ: پښ واپه نه گهر بهروردېكي له شتوه به بكه، كارېكي گونجاو ده پښې
نېوه ده لنېن: «ورمې كمېنك نهوښده و نهوښده يه و ناتوانې ږيگا له بهردهم شنجامي

سیاسیدا بکاتموه». سروانته کومینه نامندی له حیزبی کومونیستی سوفتیدا،
 لهم کومینه په به سیمه است گه بشت و نه پخوانی بریار دهریکات و بواری هیچ
 خه باتنکی سیاسی نه ده دا. همان قه گه لیک سر کرده ی چپې نورک ده گرښه وه.
 ثموانه هنرنکی وایان نی په یس یی بو ره میسه خوشکرون بو گوږانکاری. گه لیک
 نمرونه نش هه. هښده ی پنه وندی به خوشه وه هیه، من پښی خه لک ده گرم و پښم
 وایه پپوښته وره هر گه بک دواپی نه پښ. کاتنیک مروفتنکی دست پاچه
 ده پښم، نا ثومید ده یم. ثمه نو لاینه سوزاوپه په که له که سایه تیدا هیه. باسی
 جوش و خروش ده گن. ثمه وام لڼ ده کات پښی خوم بگرم. هنری چارمه سر و
 چونه تی بهر چاوخستنې کښه کان له مته ماگانی مروش و راسته کوی دهرنجامی
 پښه سته بوون. لهو دهرمانه دا که ده پانلښه وه، بایه خ به شپواز و جوش و خروش
 دده یم، هر بو پتمو کردنی وره نا به لکو له بهر ثموه ی که به شکی بښچینه یی ژپانی
 سوشالستی په. وای ده پښم که هم لاینه زور گرنگه. له وانه په هم لاینه ته به چمند
 سالتنکی دیر ژخایان گه پان کردین. هر چی چونی په تی کښه بهر چاوخستنه،
 پشت به خه پان فراوانی لای ثمو ده به ستن. وا هه ست ده کم من نښتاکه له هر
 کاتنکی دیکه پتر به توانا و به هنر تر م. سره تا هر به راگواستنې به ک یا دوو
 ووښه جوش و خروش ده به پښچاموه و جنی قناعتی که سانی دهر و بهرمان بووین.
 نو روزانه روزاننکی بښ به زه یی بوون. ده مانگوت: «کوردستان کولونی په و توش
 فلان شت بکه». وانه وه کو فرمان وایوو. مه به ستم نه ویه روز کاریگر بوو. به لام
 نښتا من گوره تر یس و ثالور تر یس کښه ی ثبور به همان خروش و به همان
 شپواز بهر چاو ده خم. وظه سر نجان داوه ثمه وانا که پښی که من پښکهنه ی ناوخوا
 و سر قاسری و ثالوری کښه کان فراموش ده کم. نه گهر سر نجان دایښ من
 ده پان پښم. وانی په؟ من سرنجی نیکچیزان و ثالوری دده یم، به لام ده توانم زور
 ساده ی بگمموه. تا خه لک به ناسانی وهر یی گرن.
 ی. لک: ږنگه بوو پښته قالدیک یا شپوار پښ.

س. پ: لاواش دست بو میژوو ده به یی. رورم نانی کردووه نه وه. تپرواننې
 جوړاو جوړه سهاره به شافره ت له میژوی گو مه لگاگاندا هه بوون. هه بووه له
 پشت حموت چپسی په ریدوه دایناوه و هه بووه روونی کردووه نه وه و هه بووه دژی
 تنگه تیلکه سووه و هه بووه به وپه ی شاعیری به وه قهری که ووتووه و هه شپوه
 دروی له گه لدا کردووه. مه به ستم ثموه یه خودان له هر ی بابته تی شافره ت زور
 چپاواز بووه. وام لڼ هاتووه هم هلو پښتانه لیک جوی ده که موه و ثمه به ننجام
 ده پښم: «چون دنونم هلو پښنکی به بهر گانه و راسته په دیاری بگم». ثمه
 نو هلو پښته په که نښ بو په رده پښدانی ده کم. له بهر ثموه په هم هه لالنه لږه
 ده پښلښه وه. پښو نه دیکه کانی شافره ت له بهر نه دا بابته تیگن. شافره ت خوشی
 بابته تیگن دیکه به. هم دوو بابته هښتا چارمه سر نه گراون و پښو پښتانه به
 چارمه سرنکی دست نښانکراو هیه. من وا دهرمانه بابته ته که که چارمه سر هم

کشته به ریزنیکی گوره به بو زافرو، چونکه به دریزایی مینوو زور لهباری زافروتهوه گوتراوه له سر زدون دایج هیچ نه کراوه، وک بلیسی پنکھانه کی نایه سی ژبانی کوه لگا بی. نه هله به و پنیوسته به هلویستی به جهرگانه راست بگریتهوه و بخریته لئو لژکه کانی شوړی، هولمندانوه بابه ته که له دوو لایخوه دابالین، لایخی به گم شپوه له ناوندیگی قوتابیانوه دپنه لامان زور کارتنیگرای بوون و پر له بته دمت بوون و ساده بی و دوو رووی و خو په رستی به کی بهایه، هولمندان به رسته هرزان به هاو ساکاری وک «من خوشم دوی» هست و نه نشان در بېرن، من گم نه ده بی و ساده بی و عقل سووکی یان تندا ده بیسم، به لام گانتیک نینه باسی زافروته ده که ین، له بابه تنیکی گوره ددوین و پیمان ناکریت شنی سر پنیی ناشاپته به زافروته قبول، بکه ین، هر چی لایخی دوومه: پتو شوی به ناو شوی هوزابه تی سره نایسی پاشکوتووه، هه به، ماوه به کی در پزخایان لهو ناو نداندا ژپام، نوان مسئله که سر پنیی و داخراو و له دوو رو و مرده گرن و کوت دخنه سر قسه زافروته و له هه مو شتیکی دوو دخنه وه، نعه که سایه تی زافروته سر کوت ده کات و هلویستی وا په سند ناکریت، سره نا دا کو کیگر بووم، نعبا تپروانیی خوشم خست پرو و پاشان نم پتو سدیانه مان شی کرده و بریارماندا به تموای بهانگیرتهوه، دمویت زافروته به دیار بخم، چونکه به لای هندوه سدان سال بوو کوتایی پنهان بوو، هولم ددها سسته میځ بو پیشاندانی دایسم، من زافروته به بچووک ناگرم و له خوشه ویسندیاندا نعه ناکم، به لام نه گفر لمر کنکی شوړ شگیرانه مان له بهر ددها بی دسکوتیک بو شوړی بهی، پنیوسته به راستی دمت بو بابه ته که به بی و شرم و دابو نریت کارمان تن نه کن، نم لایحه زور گرنکه، جا له بهر شوی که لمر کنکی شوړ شگیرانه به، ناتوانی به ساده بی و بهیده دمت بوونیکی وک «زور خوشم دوی» له بابه ته که ننزیک بیسه وه، پیم وایه نم خاله لهو شنه باشانه به که له که سایه تی مندا گه شوی کرده وه، من تووشی گمیک دژواری ده بی، به لام به شیکردنوه، راست و گرنکه کان ده گم، هیندیک گورانکاری پرو باند، من له سر هلویستی خوش سووړم و له پاشمروژا چندی گورانکاری گرنکه درده گم، من هعبه لهباری نم پتو شوی و ناسته که په وه دلنم قوولای و په کان بوون و مزنی شپوه به کی جهاوای به ژپان ده بخشن، هیندیکان زور زافروته یان خوش دوی و هیندیک ژن و پیاویش پنیان وایه به گدی یان خوش دوی، نعه نهو هلویسته به که گالتم پنی دیت و ساده ده بیسم و بگره په لپشی لن ده گرم، به خوشم دلنم نایا من مرو شتیکی دلپسم یان زور دلبندی خوشم، چاروبار دلنم نایا من (نشته م)؟ و ده بیسم وانی به، نعبا بیر ده گم وه و دلنم: پنیوسته نم پتو شویانه شاستیکان همن.

کس ناتوانی گانتیک زافروته ده بی پنی ملت: «تیر بووم و خو غری بدانه سر زوی» ناتوانی بیر لهو بکاتنوه که کالاه کی هه په چونی بو و به کاری دین، نم هلویستانه هرزان به مان و راست نین و نابی کس توخنیان بکوی.

دېښناسنې ديارى كړاو يو پښودى به پوښښېرى و پوښتى بهرښو هېښى و
 دېښى نېمه هېلوېښى مړوښى شوېښگېرى گموره بښى. پښوېښته هېموو
 شوېښگېښك پښلى نېم ناست بښى. من قنعه نېم بهه هېډه كه نېم بابه ته به
 كه لښى نېمه دېت بېښته گهرښته په كى نېمې و پومان تا مېښه كان پوون بېښوه
 و بېښوه سر راستېښى خوپان و كومه لښا قبولېان بښكات و بېښه گهرښته
 هونېره كانى دېكېښى. ناواخوازم هېچ كهښك وه به نايېښته نافرېت به ښوېښه په كى
 دېكه لېم هېلوېښتم نېښه گات و به قوښتموى دانښت و لېښان موور
 نه كېوېښتوه، چونكه نامانچ پوښى كړدېښوى ښوېښه ژپانېكه به درېښاپېښو به
 لاړېدا برا بوو و راستېښه په كى بېر بوو. نېښا دمانوى بېښته پوو. و بېكه بېښه
 ښوېښه په كى گونجاو يو ژپان. پښوېښته ورياي نېم خاله بېښى. نو (ك) چون كارت
 نې كړا؟ رېښه يا پرېښارېښك هېډه ناراستمانى بېگى؟

ك: سر كړدم دمه وړى لا له گونډه تان بېگه مېوه: «نه گهر نېم حېښه بهرښگارى
 گېل بوووه، له گېل خومدا له گورې دېښم» كه ماموښتاي گموره مان پښتگېرى
 نېښا كړدن. به قنعه نېمى من هر نېم كېښه دېښان نېم قسېه بښكات كه بووه به
 نوېښمى نېښراډى گېل و كاتېښك قنواړى نېم كېښه لېوه گوره تر بېښى كه له
 حېښېښكدا بېوېښرېښ، چونكه نوېښترايېښى نېښراډى سر له مېرى گېلى كوردستان
 ده كات. سر كړدم نېم قسېه ده كات يو نېموى كې كېښى له نېښه نه بېښته دېښكتانور
 بهر گېلوه. نېم له نېښتوه مشوور ده خوات.

ي. ك: مار كس ده لېښت: «سرمايه كېښايېښى خوى له سرمايه دارى يوه بهرښت
 هېښا. من له مېوه دېښم پېكرد و له بارى (لېښن) يوه گوتې: «كېښايېښى خوى له
 پرېوېښتارياوه به دېښت هېښا. توش ده لېښى گېلى كورد كېښايېښى خوى له
 (مېډوللا نوجېلان) يوه به دېښت هېښا. نايې نېمه راسته؟

ك: به لېښى، نېمه بالاترېښى نېښراډېښه. مېښتم نېمويه پښوېښته هر به پارتى
 كړېښكارانې كوردستان ديارى نه كړېښت.

س. پ: بېښ گومان، پېښ وايې ديارېښكړدېښك له نارادا نېښه. جاروبار بېر ده كېښوه
 له واه په پارتى كړېښكارانې كوردستان به لايېك بېښ بهر حوم و كېښه كېښوه، بويه
 ناوېښاو به حېښ و حېښگارى خومدا ده چېښوه. مېښتم لېمه نېمويه من
 حېښېښكى پېروز يا هېښا هېښېښم نېښه. رېښكه نېمه له مېللى گېرى سرمانېښى
 كوردېدا هېښى. وېك چون له بېښكېښى سوكېښدا هېښوه، من بېر ده كېښوه چون
 حېښېښكى ناوا كوتايې دېت. نېښا ناوېښ چى دېښتې دياره و نېمېښى پاشه. ناوېښ
 ده توانى ناتواوى و زېښمويه كېښا حېښ به دى بښكات و راستېښا بښكاتوه.

ي. ك: نه گهر سر و كى دېښته نېرگانى نور كېښا گوتې لېښان بېښى نېم قسېه
 ده كېښ، دېښت ناوېښ حېښ هېښه ښېښته و وېر گارمان دېښى لېښى.

س. پ: پښوېښته نېمه له بېر نه گېښى نه گهر پارتى كړېښكارانې كوردستان
 روېښت. چېښكړويه په كى لېو بهرېښتر پېدا دېښى و گېښكېښى ده ښېښه چى به قېښم
 سېد حېښ بېښى، نېموسا چى دېښى؟ نېښه له بېرمان نه پېښوه كه حېښت تخېا

نامبراره. نه گهر هنري هر گلنك سده شوخدي خوي لن بڼې، پڼويست به هېچ حيزمك ناكات. نو گاته دمتوانين باسي رېبازنك يا شاينزايك بگه بن. ښدي بولچي پڼيښدي حيزب بېښ؟ چونكه لهوانه به گل حيزب تن بهرښي و شو وهخته نه گهر چووبښته دل و مېشكي خه لگوه. نوم يا مردنم يا مانوم گرتنگ نښه، چونكه شوما من نركي خوم به جڼ هېساوه پڼويسته له سر هه موو سر كړه پڼك هم پڼ به خوي هه لښنگښي. نه گهر گه پښته دلي خه لك، پڼويسته داواي زياتر نه گات.

ي.ك: دپاره نعه قه به كي تازه به.

ك: ښه قه به كي ديكمان له سر كړده بېست له قه به جياوازه.

ي.ك: نابا نعه راسته؟

ك: به لن، پڼي ده گوتښ: «ښاپوچڼتي مش به خوي گيانه». گويښمان لن بووه چندين جار گوتوبه تني: «من كړده و گوشه بېست ښاپوچي به كي باش». پڼويسته و لك خوي له قه به تن بگه بن، نه گهر به ښو به كي راست نزم بگرت، مانايه كي گه وري هه به.

ي.ك: مېش هڼڼڼك شت له زامدا ددليم. نهم قه به تېروانښي من دمرحق به سرا كورده گانم پېشان ددهات و نهم به: «نه گهر گياني ښاپوچيتان له وري دمرخست، هېچ نامېښته وه». هه مان قه به كه باست كړد، من نعه به مانايه كي خراپ نالېم، به لكو دموي گياني ښاپوچڼتي چنډ هڼڼدي خوي لن بڼي.

س.پ: پڼويسته وا بېر نه گه ښووه كه نهم گيانه هر گياني كه سېنكي دست نښانكراو ده گه بڼي. من ناوا پروني ده كه موه: و لك كه سېنك يا كومه له هڼڼڼك نيم مروانن و بهم پڼ به نيم مه گن. من جازوبار بهم جزره قه به داده چله كيم. به لن بېر له مروفايه تني ده كه موه و همولده دم بگمه لوتكي نهم بېر كړد نهم به. باوېرم وايه كه پڼويسته هه موو خه لك بهم ښو به بېر بگه ښووه. پڼويسته هر كورده يا (PKK) نا به لكو كوي مروفايه تني له نڼو ښامانجه گاني منفا بن. هه به منم نهم به گياني ښاپوچڼتي بيان كسايه تني ښاپوچڼتي و لك چمكېنك گلنك شت ده گه ښي. مېش به داواي نهم گيان و كسايه تيمدا وېلم. نه گهر سر نېستان دا بن من زېانم نا ښستا له سوراخ كړدني نهم گياندا به سر بر دوه. نعه سوراخي ښووه. بو نمونه ده لنښ لېښيزم و ده لنښ مار كېزم، به لام من نالېم ښاپوچڼتي، چونكه له بنه رنغا هېچ مانايه بو نهم ناوانه ناسيم. نمانه نه گهر بشگوتريت، پڼويسته نيكه له كس نه كريت و دېني شو كسانه له هغي خويان پڼريان نه ده ښي و هېچ له مافه كاشيان نه بڼي. هه روه نا بن نكولي له (ښاپوچي بگريت، چونكه خاوشي زيانكي گرتنگ. پڼويسته باش وريايي نهم خاله بڼي. هه نا به درېزايي سدان ساليش لمر نهم وي چنډ لابه نيكې زانتي گرتنگي هڼ.

ي.ك: نه گهر ري بدن پرسبارنك له هاورنكده ده كم. تو بهم ښووه جوانه قه ده كي، له كاتنكدا من له تور كيا به خراپي ددويم. كه ليرش دېم به باشي قه ده كم. نعه ناشيت، نه گهر ښاپو له گل كلي كورده ناواښي، هه لوښتي كورده

چون دههين؟ ناپا نعمة هواری مشه خوری دمات؟ مه بستم نومه گلی کورد بهر
 بکاتنومه که ناپو هه به و بوونی نوانه ی که له گهلیدان نمر که کان باده بهرین
 و گیانی ناپومان هه به و بوونی ناپومان به به و لهوه زیاتر هه بهی دیکه نه کات،
 هه نندیک خه نلک ناوا نیش ده گن و بهنج دمدن و نوانی دیگه کش مشه خورن. ناپا
 شی لهم چمته رووی داوه؟ من پهنیشی نومه ده گم.

ک: لهم قسه به راسته و لای نیشه هه به. نیشه هه موو باره که بهر سر کرده دا
 دههین و نه گهر ههولماندا به شیککی باره که له سر شانی ناپوی سر کرده
 بهرز بهکینه نومه، مه سه له کان له چار بهر زیاتر نالوز دهه گهین. لهم گری بهمان له لا
 هه به.

ی: ک: نومه وا دهه گهین که گهلنیک شت هه ن و بهر جهمیان به دوری ناپو دا
 دههولننومه «لهم ناوچه بهدا پهیدا بوو و بهیکه شیککی دامهزانده و نیشا دهزانین
 به بهخ به بهیکه شت نامات و گرنگ گلی کورد و مروفابهینی به». بهلام پاشتر کنی
 له دوا ی شو لیش بکات؟ بویه به دابهینش و بهمهیننومه و سووه له تین و
 توانه کاتی و بهر گهرین. من ههست ده گم لهم جوهره دمت له بهر دانه هه به.
 ک: بهلن نهممان له لا هه به.

ی: ک: بهن گومان تو و شو هاوچه شنهات که له ناپووه نیزیکن شو و روژ
 کار ده گن تا ستوریکه بو لهم دیار ده به دابهین که شو له مشه خوریدا دهوین و طه
 خاته شیره بهنج به به کان و چاو بهینی شی زور له سر کرده ناکه. وانیه؟
 ک: ههولنیککی زور دهریت و من لهوه و نهم. جا له بهر شومو که کاری گری
 نه دراو به نیاز هه، ههولی شیلگیر و چرو بهر به بهر بلاوی دهریت. ده توانم نومه
 بهلیم. نیشه له نپو خوماندا مه سه له کان دهر خنن. لهوانه به لهم کوشانه له داواکراو
 که مته بهن، بهلام لانی کهم ههولنده بهن شایسته ی شو به شای باره که بهن که
 هه لیده گهرین.

ی: ک: نیشه له دوا بهوه دهرن. بهلام هه به به بو دواوه دهرات. طه جارو بهار له
 هه نندیکه فلیسی هه لگهرا و ما ده بهینن. ههچ بهزاتنیک لهو جوهره کهماندا بهدی
 ناکه. من لهم قسه به ده گم بو نیشه نپو دانه. مه بستم نومه نیشه سرنج دهم
 هه نندیکه خراپی هه ن. وانیه؟

لهم راپورته وهک بانگهوازی که وایه به نوان به حاکمه کانیشومه،
 نیشه بهی بهکوتنه سهر شانهان راپه بهرینین و بهو زمانه له گن
 هه موو به کیکدا دههوین که تینی دهگات و کار سازیمان به سالی
 ۱۹۹۳ ناماد به و سالی سر کهوتنه کان و دهسکوتنه کان دههین.

س. پ: من تهنیشی لهم بهترسی به ده گم و نامووی به به چاو که ی تهمیلی، من بهی
 و شوینی پهنیست به نومه داهنیم. سرنج بهدن من ههولنده سامهترین دهنش
 بهنمههال شهر. لهه بهی و شوینیکه. هه ن نومه نا، سرنج بهدن دوز من

نه شكه نه خشي ده دات، نه مچا ده چپته شهر و خوښي ده به خشي. پياو و ژن بهر مو شم
 كار ده بنيرين. نه مه جوړه گوزمرانكيه پشت به خود ده به سني. نه مه لايه نيكی زور
 گرنگه. چنه د ري و شوښنك هډن يو لودي دښمن نه بڼته مشه خوره به تايه تي
 بو لمو هڼنده يان كه به نه ملي دمزين يا هولو ده د رور به و بگره لموش پتر
 كه پنيان دراوه. من لمو بارو دوشه قووتاريان ده كم و فنيريان ده كم له هغتي
 خويان زياتر نه بهن. به لام سرباري لودي زوري له م جوړه هډن، به تايه تي
 له وانه ي كه له ښمونه دوورن يا نه وانه ي ليمان حالي نه بوون بويه به ښاسني ده به
 مشه خور و ښه ش چاود پيري يان ده كه بين. يا هم مووان بزانن ښه ده كموتی
 ښاسنان ني به و ناكرينت كسي له سر برنجي كسانې ديگه دا بنښن. له گمر لودي
 بگن و نه م سينه ته يان پېر مو كړه، ښه هيچ نه به شريان ده كه بين و لك چوڼ شري
 بهرې دوزمن ده كه بين. من زور سل لمو جوړه كسانه ده كمونه كه ه لپه ي
 ده كموتی ښاسنيانه و بهر بهر كاني پيگه كانيان ده كم. له گمر نه وانه كم ترين
 پيزي ښه يان ه بهن و پښه سني ښه بهن پښو پسته مشه خور يمان بهر مو نه گن
 و هولو نه دمن لمو رياتر بهن كه پنيان دا وين و نه بهن دز. خو له گمر له سر كاري
 خويان سوور بوون، بهر بهر كي شهر له دزيان ده كه ښمونه و سر نه بجا ميشان خراب
 ده بين.

ك: به كورتي ده توانم راي خوم بهر انبر به م چاوپيگه ونه پښان بدم. ښاماده
 دبدار و چاوپيگه ونه كاني سر كړه سووم. به راي من نه م چاوپيگه ونه
 دمن گنده بهر كي. گوره ده بين، چونكه هغه لايه به و له همان كاتدا شپكردنوه به و
 و لك راپورتي سر كړه وايه بو مينزو و مروقايه تي و گله كاتسان. نو له ريگاي
 ښمونه قسي بو گلي تورك كړه تا پنيان بليت: نه ي پزيسي توركيا، نه ي
 گلي تورك، نه ي شوربگينه تورك كه كان، نه گمر له دمره ي مينزو نازين و نه گمر
 كه مينك ويزدانان ه به يا ولاستان راست بين. پښم وايه ولامه كه راست ده بين.
 م. پ: نه مه وا ده كه معني تو بانگي كار هغه سوور پښان و له واني ديگه ده كه ي
 و له اميكي بېوا پيگراو بده نموه. نه مه بانگه وازي (ك). كسي ه به بهر سيار بكات؟
 ماموستا هيچ بهر سيار بكت ماوه؟

ي. ك: هانه ښه به ناوي (پني نوولكه و نوز گوور گوندهم) مو به پني بهي كه
 روزنامه نووم. كار بكي پر بهر هسان كړه. من سوپاسي شه مت ده كم و لك كه مينك
 كوردي خوشدوي و ښاوتي بهر بوونوه يان بو ده خوازي. به چاوپوښن لموش كه
 روزنامه نووم، من زور به ختيارم و زور سوپاستان ده كم و خوا نه معنيان دريژ
 بكات. من به ساپي ښوه و هغه لايه به حفته بهر كي تير و تسليم بهر بهر.
 م. پ: مينش سوپاستان ده كم و سوپاسي گوشه مزنه كاتسان ده كم له پښاوي
 كواسه ده نه م راباريانه دا بو حو بهر - و بهر دود چواوي روزنامه كه تان و بو
 ه بهر بهر بگن حفر بكات له سزيكه بهر سانسني. ښاوتنه له مويه تن بگن و
 هغه نگاندن و شپكردنوه كاتسان نه م بگن چونكه شنيكي ښاسني نين. به بونه ي
 بهرې سالي نازمونه راپورتي مينان پني رابگه بهن. لودي بانگه وازه بو نه وانه به

حوكمداره گانه پنهان نمود. شنبه چي بكمو پنه سرشانسان رايده پيرنيسين و بهو زمانه له گه له هموو به كنه كندا قسه ده كه پين كه تنبي ده گات. نه گهر به زمبر و زنگ نين گه پشنين، به زمبر و زنگ له گه ليدا دواوين. نه گهر به شينوازي مرود و ستانين تن گه پشنين، به ماشنرين زماني مروفانه قسه مان له گه ليدا كردووه. من وا قسه ده كه م و لك بليني نه مبر و دم مرم. بويه مردني من گرنگ نينه. بهم پين به سالي (۱۹۹۲) گمان نه و او كرد. و لك بليني سالي ۱۹۹۳ هر نايست. هموو ناماده كاري به كيشان بو سالي ۱۹۹۳ حازرن و سالي سر كه و تن و دستگه و تني موزن دهين. داوا له هموو ان ده كه م چ كوشنكي چروپريان هيه لينان نه گر نه وه، چونكه شنبه ده انموي نم سالنن به پنه وه. سوپاسي خوم بو هه مووتان دوو پات ده كه موه.

ی.ك: باشه، سوپاست ده كه م و هر پشنين.

فهره نكته

هوان گه پين : مغير	هوان مورو كر نه وه : اشاره الفت
لايتزا : مطلب	ميجوور : واژه
مطوي گرايي : الطويه	لله : مريه
موشي دواوين : حاله الطوارق	سرمه گر : متطرف
شغل : طابع	گورون : نفاذ
دمرست : سترگان (مرب)	لنتمه لپران : انشقاق
پنژي مغلپه تي : لفظ الجلالة	پاسگه : مغلر
كيتوما ل: تمشيط	لويزان بوون : تعلق
پاكتراكر : تصوري	پروپيتوان : المساحة
مسهه مدي : تكتل	ملاواريون : استننا
پيشملر : محترف	فاهه خ : دهك
هوا : هتاف	لويست : سد
گه نيزك : جاريه	مارشته : صيفه
مغلو گرافي : الاكيد	وچناكره : تصور
زوي بووره : الاوصي البور	لحواله : سده
پنداري : الصوره	پهريو : صوره
مولوپولكره له قورخ كردن : (استعارات)	پهريو : استعلاكي
وچهره ننان : الاستعار	گرگن : قزم
پهريز گاران : حماه	سايه : مطن
خاقل گيري : طابعه	مطوفين : توسعي
نيره نيومان : استغزاز	مه كرو : ماکر
لينگوبين : وشكال	پنني قورخ : وام